

G. ŞTREMPEL

COPIȘTI DE
MANUSCRISE
ROMINEȘTI
PÂNĂ LA 1800

Vol. I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROM
1959

INTRODUCERE

Pînă la apariția primelor monumente de limbă romînească, la începutul veacului al XVI-lea, operele literare scrise pe teritoriul țării noastre, laice sau religioase, au îmbrăcat haina slavă, de proveniență medio-bulgară ; în limba slavă, vorbită de populația bulgară din dreapta Dunării, s-a oficiat slujba în bisericile noastre, probabil încă din secolul al X-lea și tot limba slavă devine limba oficială a voievozilor noștri după înjgheizarea statelor romînești, așa cum era în apus limba latină. În limba slavă au fost copiate monumentalele manuscrise ale discipolilor lui Meodim și ai lui Grigore Țamblac și tot în această limbă au fost scrise primele cronicile moldovenești care preamăresc faptele de arme ale gloriosului Ștefan și ale urmașilor săi din veacul al XVI-lea. În sfârșit, tot în slavonește a prelucrat vreun iscusit călugăr cunoscutele *învățături ale lui Neagoe Basărab către fiul său Teoăosie*, după bogata literatură parenetică a Bizanțului.

Limba slavă a fost folosită în cancelariile domnești pînă la mijlocul veacului al XVII-lea, adică pînă la înlocuirea ei și în biserică, chiar dacă, sporadic, începînd cu Petru Șchiopul în Moldova și cu Mihai Viteazul în Țara Romînească, au fost scrise acte oficiale și în romînește. Ba chiar după generalizarea folosirii limbii romînești, în secolul al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea, limba slavă continuă să dăinuie în unele mănăstiri, cum a fost mănăstirea Poiana Mărului din apropiere de Bîmnicul Sărat, unde se copiază manuscrise slavonești, dintre care unele s-au păstrat în colecțiile Academiei¹⁾.

În acest ciivînt de introducere nu se vor trata împrejurările care au determinat apariția primelor tdxte în limba romînă și nici nu se va face o descriere a codicelor maramureșene. Dacă limba slavă a fost limba noastră oficială și limba de cult a bisericilor și mănăstirilor noastre nu înseamnă că a fost și limba vorbită de popor. Moșnenii și răzeșii au vorbit romînește și foarte probabil că în limba romînă și-au scris multe din actele, eaxe reglementau anumite situații juridice, de o ilnportanță limitată, dintre ei.

¹⁾ D. P. Bogdan, *Din Paleografia slavo-roniînă*, în *Documente privind istoria Romîniei. Introducere*, voi. I, Buc., 1956, p. 112.

Este foarte probabil deci că binecunoscuta scrisoare a lui IsTeacșu ot Dolgopol, adresată la 1521 lui Johannes Benckner, judele brașovean, nu poate fi considerată ca prima cărămidă așezată la temelia scrisului românesc ci, cel mult, prima mențiune care a putut fi datată. Și este tot atât de probabil ca scrisoarea de recomandare dată de sultanul Baiazid, la 1484, negustorilor polonezi, în trecere pe la noi, să fi fost scrisă în românește, căci aceasta era limba înțeleasă și vorbită de pîrgarii și vameșii orașelor noastre¹⁾. Cît despre textele rotacizante, cele mai vechi opere manuscrise ce ni s-au păstrat, conservate cu multă grijă la Biblioteca Academiei B.P.B., nu putem spune nici cînd și nici unde au fost traduse, cu siguranță din slavonește, nici dacă sînt originalele traducerilor sau copii tîrzii și nici cine s-a străduit cu traducerea sau copierea lor. Cei care s-au ostenit cu copierea lor nu ne-au lăsat nici o însemnare care să arunce o rază de lumină asupra împrejurărilor în care au fost scrise aceste texte. Pe lîngă modestia caracteristică celor mai mulți copişti de manuscrise, credem că cei care au copiat primele texte românești au fost împiedicați să lase însemnări în legătura cu activitatea lor și de teama de a nu fi anatimizăți, pentru că au îndrăznit să scrie texte pe înțelesul tuturor, adică într-o altă limbă decît cea în care admitea biserica sa-se oficieze slujba biseiicească²⁾). Este drept că manuscrisele rotacizante cuprind texte de lectură bisericească și nu de cult, dar pentru epoca de început a secolului al XVI-lea, cînd se presupune a fi fost copiate aceste texte, îndrăzneala de a scrie texte religioase în limba românească — de lectură chiar fiind ele—era considerată ca o erezie. Într-adevăr, după cum arată Engels, supremația „teologiei pe întregul tărîm al activității intelectuale era în același timp consecința necesară a poziției bisericii ca chintesență și consfințire a dominației feudale existente. Este clar că din această pricină toate atacurile îndreptate împotriva feudalismului în general și înainte de toate atacurile împotriva bisericii, toate doctrinele revoluționare, sociale și politice trebuiau să fie în același timp și cu precădere erezii teologice. Pentru ca relațiile sociale existente să poată fi atacate, ele trebuiau desfăcute de aureola pe care o purtau”³⁾).

Așa trebuie înțeleasă și o însemnare de la fila 53⁴⁾, probabil a unui preot îndărătnic, cu peste două secole mai tîrziu, pe care o face în *Codicele voroneșean*: „Această carte au fost scrisă pe rumînie și nu-i bună de *nemică*” Firește că pentru el, obligat de canoanele bisericești să oficieze într-o limbă pe care probabil nici el nu o cunoștea în suficientă măsură, tot ceea ce ieșea din cadrul acestor canoane constituia un păcat. Oricum îndrăzneala celor ce au tradus aceste prime texte în românește a fost foarte mare și nota lor progresistă ar merita scoasă în evidență în studiile viitoare⁵⁾). Poate că cele cîteva rînduri criptografiate din *Psaltirea sheiană*

¹⁾ N. Cartoian, *Istoria literaturii romine vechi*, voi. I, Buc, 1940, p. 47.

²⁾ Cf. acad. Kosminski și Skaskin, *Istoria evului mediu*, voi. I, Buc, 1955, p. 750 și urm.

³⁾ F. Engels, *Războiul țărănesc german*, ed. a III-a, Buc, E.S.P.L.P., 1958, p. 44.

⁴⁾ *Ms. 448, f. 53*.

⁵⁾ În ceea ce privește aspectul progresist al scrierii în limba națională, vezi și Kosminski și Skaskin, *op. cit.*, p. 851 și 877.

care n-au putut fi încă descifrate, ascund date interesante în legătură cu vremea cînd au fost scrise și cu diecii care s-or fi ostenit la copierea lor.

Numărul manuscriselor românești din secolul al XVI-lea, păstrat la Biblioteca Academiei Republicii Populare Romîne, este destul de mic, abia 11 și, după informațiile pe care le-am putut culege despre alte depozite din țară, nu credem că s-ar putea adăoga încă pe atîtea la cele conservate de noi. Cît despre manuscrisele semnate de copişti, pentru secolul al XVI-lea cunoaștem numai opera popii Grigore din Măhaci, cunoscută sub numele de *Codex Sturdzanus*⁶⁾, asupra căreia vom avea prilejul să ne oprim mai detaliat.

Cu siguranță însă că lista manuscriselor românești copiate în secolul al XVI-lea va fi fost cu mult mai lungă și setea de a citi în românește de atunci de mare. Dar, dacă din cărțile coresiene, fie ele românești, slavonești, slavo-romîne, fie ele tipărite pentru lumea ortodoxă din stînga și dreapta Dunării sau pentru propaganda lutherană, scoase într-un tiraj de cel pînă la 500 exemplare, ne-au parvenit atît de puține, de ce să ne mirăm de numărul mic de manuscrise care a ajuns pînă în zilele noastre?

În secolul al XVII-lea, numărul manuscriselor românești crește, dar ales pentru a doua jumătate a secolului și se înmulțește numărul celor care ne-au lăsat indicațiuni asupra împrejurărilor în care au copiat. Am izbit să înregistrăm 45 de nume de copişti, cei mai mulți după anul 1670. Stabilim numărul manuscriselor copiate de ei la 40 pentru Țara Românească, la 9 pentru Moldova și la 17 pentru Transilvania, în total, așa că 66 manuscrise.

După anul 1700 copierea manuscriselor capătă o extensiune și mai mare, cu toată dezvoltarea vertiginosă a activității tipografice, din vremea mitropolitului Antim Ivireanu pentru Țara Românească și a lui Miron Stîlbrîchi pentru Moldova, de la finele secolului. Și, legat de acest caracterul însuși al operelor copiate se va modifica.

Lipsa primelor izvoare de limbă românească și numărul restrîns de manuscrise românești din a doua jumătate a secolului al XVI-lea și secolul al XVII-lea se explică, fără îndoială prin calamitățile de tot felul care au abătut asupra țării noastre, în toată această perioadă de timp. Jucăurile incendierea mănăstirilor și încercările deseori neizbutite de a potoli flăcările au dăunat în egală măsură cărților tipărite sau scrise de mînă și aici se vede și în multe biblioteci vestite din apusul Europei. Prin analogie cu ceea ce s-a petrecut în Germania, în Boemia sau în alte țări putem vorbi despre soarta multor manuscrise din bibliotecile noastre mănăstirești. Multe mănăstiri din țările romîne au ars de repetate ori pînă în temelie, fiind pricina deselor năvăliri și războaie purtate pe teritoriul țării noastre din neglijența călugărilor. Dacă incursiunile și războaiele se răresc din începutul secolului al XVIII-lea, incendiile continuă pînă aproape în zilele noastre, prefăcînd în cenușă, o dată cu operele de artă minoră — icoane și țesături — și dulapurile cu in manuscrise și tipărituri prețioase. O bună pildă, în anul 1862 arzînd mănăstirea Neamț, a ars și mare parte din fondul de manuscrise pe care îl poseda această mănăstire cu cea mai veche tra-

⁶⁾ Publicat de B. P. Hasdeu, în *Cuvente den bătrîni*, voi. II, Buc, 1879.

culturală din Moldova ¹⁾. În vremuri de bejenie mănăstirile și boierii acordau o atenție deosebită actelor de proprietate și bunurilor materiale, neglijând bibliotecile.

La împrejurările nefericite care au dus la pierderea atîtor opere de literatură veche romînească, reaua gospodărire a unor mănăstiri, din a doua jumătate a secolului trecut a adăugat alte pierderi. La îngroparea înaltelor fețe bisericești se puneau în mormînt și cărți vechi religioase. La mănăstirea Probota a fost îngropat pe la anul 1860, un mare număr de manuscrise, ce nu mai erau folosite la oficierea serviciului religios ²⁾. Și cazul mănăstirii Probota nu a fost izolat. Pe deasupra, condițiile în care erau ținute manuscrisele vechi la unele mănăstiri și biserici nu erau dintre cele mai bune. Azvîrlite prin podurile bisericilor sau prin pivnițe erau lăsate pradă șoarecilor și mucegaiului.

Cînd a fost luată măsura de către stat, pe la începutul secolului nostru, ca Academia Eomînă să preia de la mănăstiri manuscrisele vechi și să le pună în felul acesta la adăpost de distrugeri, au fost numeroase vocile celor ce s-au ridicat împotriva acestei măsuri, considerînd-o anti-religioasă. În anii regittiului democrat-popular lucrurile sau schimbat în bine, astfel că pe lângă numeroase mănăstiri din țara noastră au luat ființă muzee și biblioteci, unde sînt păstrate cu grijă aceste vestigii ale culturii noastre trecute.

În sfîrșit, numeroase manuscrise romînești au întovărășit în pribegie pe posesorii lor, de unde nu s-au mai întors niciodată. Așa se explică faptul că nu există bibliotecă mare în Europa în care să nu se găsească manuscrise romînești din secolele XVI—XVIII.

Este îndeobște cunoscut cît de dese au fost aceste pribegii în secolele XVI și XVII, în Polonia, în Eusia, ba chiar în Italia și Germania, iar cunoașterea manuscriselor înstrăinate pe această cale ar îmbogăți cu mult literatura noastră veche.

În ceea ce privește materialul folosit la scris de copiiștii de manuscrise romînești menționăm că toate operele întîlnite în colecțiile noastre sînt scrise pe hîrtie, niciuna pe pergament. Cît despre cerneluri, acestea diferă la culoare de la negru pînă la culoarea rădăcinie ³⁾.

Numeroase sînt manuscrisele în care, pe lângă cerneala obișnuită s-a folosit culoarea roșie, chinovarul. Titlurile operelor, titlurile capitolelor, indicațiunile de tipic pentru manuscrisele ce serveau la oficierea slujbelor religioase, trimiterile marginale și inițialele au fost scrise de obicei cu cerneală roșie. Tot cu cerneală roșie se numerotau, foarte adesea, filele manuscriselor.

Mai rar, pe lângă cerneala roșie, copiiștii au folosit și vopsele de diferite culori, galbenă, verde, maro și aur. Spre pildă, cunoscutul dascăl de slovenie de la biserica sf. Gheorghe Vechi, popa Fior ⁴⁾, folosește aurul la

¹⁾ D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 116.

²⁾ *Ibidem.*, p. 119.

³⁾ *Ibidem.*, p. 133

⁴⁾ I. Barnea, *Un miniaturist român din secolul al XVIII-lea : Popa Fior, în Biserica Ortodoxă Romînă*, LXVI (1948), nr. 11-12 (și extras, Buc., 1948).

titlul și majusculele manuscrisului 2711, scris la 1754, la titlul și inițialele manuscrisului 3445, cuprinzînd *Pomelnicul bisericii Șerban Vodă*. sc. 1763, ca și titlurile și majusculele manuscriselor 501, 2592, 937, și 4243, acesta din urmă cuprinzînd un *Cronograf*,

Un alt copist, ieromonahul Serafim de la mănăstirea Bistrița, Țara Bomînească, a cărui activitate se desfășoară în jurul anului 1763 și care, pe lângă texte bisericești copiază o Esopie și un *Qr^iQjEni&* sește vopseaua galbenă și verde la scris, ca'spre exemplu la fila 12 manuscrisul 2456.

Cazurile acestea, fără să fie izolate, nu sînt totuși frecvente. Sînt mai multe culori la scris era costisitoare și, mai ales, încetinea copierea. Scopul pentru care se foloseau culori diferite era evident acela de a face mușea manuscrisele și de a scoate în relief anumite texte, sau începerea de capitole ¹⁾.

Vorbînd despre forma și dimensiunile pe care le îmbracă manuscrisele de care ne ocupăm trebuie să spunem că, cu o singură excepție, toate manuscrisele au forma de codice, adică de carte ; cît despre dimensiuni, în denumirilor clasice de : in folio, in quarto, in octavo etc, folosite pe cărțile tipărite, vom menționa că cele mai numeroase dintre manuscrisele semnate de copiiști, pe care le-am întîlnit măsoară 21,5 X 15 cm. Cel mai mare manuscris întîlnit, un *Tîlc al Evangheliilor*, copiat la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, măsoară 38 x 24 cm, iar cel mai mic, copiat la 1775 și cu zînd pilde filosofești, are 10,5 X 8 cm.

Caietele, foarte adeseori numerotate, mai ales pentru manuscrisele din secolele XVI și XVII, se compun din patru sau opt file, după cum a fost împăturită coala ²⁾. Nu este greu de stabilit chiar și o legătură aproximativă între caracterul operei copiate și dimensiunile manuscrisului. Spre pildă, un *Cjx&n&graf* sau un *Evajigheligr* va fi copiat aproape întotdeauna pe manuscris de dimensiuni mari ^O X 20 cm, în vreme ce un *Calendar* sau o Alexandrie va depăși rareori 20 X 15 cm.

Excepția de la forma codicelui, ne care am menționat-o mai sus, o formează un interesant manuscris copiat de popa Fior, pe la mijlocul secolului al XVIII-lea, care se prezintă sub formă de rulou, de asemenea scris tot pe hîrtie. Manuscrisul (care este copiat după opera miniaturierului a lui Antim Ivireanu, cunoscută sub numele de *Chipurile Vechiului și Testament* și păstrată în Biblioteca de Stat din Kiev, sub formă de codice) măsoară 11,07 X 0,47 m^tri! și numără nu mai puțin de 503 porci. Textul, foarte interesant^ cuprinde o istorie a *Vechiului Testament*, în care elementele de istorie profană sînt destul de numeroase.

Euloul, păstrat la fondul de suluri sub cota nr. 7 este, fără îndoială, singurul de acest fel ia noi în țară, atît prin proporțiile de-a dreptul impresionante, cît și prin conținut.

În ceea ce privește grafia manuscriselor semnate de copiiști menționăm că cea mai mare parte a manuscriselor din Țara Bomînească

¹⁾ Gf. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 134.

²⁾ *Ibidem.*, p. 135.

sau Moldova sînt scrise într-o cursivă ușor de recunoscut, pentru sfîrșitul secolului al XVII-lea și pentru secolul al XVIII-lea.

Puținele manuscrise semnate din prima jumătate a secolului al XVII-lea se caracterizează printr-o scriere semiuncială, apropiată de scrierea manuscriselor slave. Nu este greu de remarcat, de asemenea, tendința celor mai mulți copişti de a imita pe dascălul lor pînă în cele mai mici particularități grafice, iar școlile de grămătică, sau mănăstirile în care îndeletnicirile cărturărești au fost situate la loc de frunte — cum a fost mănăstirea Hurez, mănăstirea Neamț, biserica sf. Gheorghe Vechi ș.a. — au dat copişti ale căror scrieri seamănă atît de bine între ele, încît, pentru un ochi mai puțin experimentat apar ca fiind copiate de aceeași mină. Așa spre pildă manuscrisele copiate de Vlad grămăticul au o grafie foarte asemănătoare cu aceea a manuscriselor copiate de Nicola grămăticul, de la care, probabil, a deprins meșteșugul slovelor. Cît despre popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinților din București, cu o bogată activitate scriitoricească, l-a avut de ucenic pe Efrem grămăticul, pe la 1720, care copiază pentru „maestrul” său cel mai vechi *Diăahiar*¹⁾ pe care îl cunoaștem.

Pentru școala de copişti de la Bîmnic nu este lipsită de interes asemănarea ce se constată între manuscrisele copiate de Ioan Bîmniceanu, Grigore Bîmniceanu și Bafail monahul, acesta din urmă de la Hurez.

În Moldova, cei doi cunoscuți copişti de cronici de la începutul veacului al XVIII-lea, Grigoraș sin Vasile Uricariul și Ioan Pavel grămăticul au scrisul atît de apropiat încît, dacă cele mai multe manuscrise nu ar fi semnate, nu am putea preciza care sînt copiate de unul și care de celălalt.

Nici Transilvania nu face excepție, din acest punct de vedere pentru secolul al XVIII-lea. Observăm și aici tendința, oarecum firească, a lui Ioan sin Badu Duma de la Brașov de a scrie ca și Badu Duma, probabil părintele său. Și se imită scrierea aproape tot atît de bine ca și în cazul copiştilor de cronici din Moldova, amintiți mai sus. În sfîrșit scrisul peregrinului Eustațiu Popovici „ardelean de la Baia Abrud”, pe care îl întîlnim în Brăteștii Pașcanilor de lîngă Suceava, pe la 1778 se aseamănă mult cu scrisul cărturarului Sava Popovici de la Bășinariu — fiul protopopului Coman — care scrie tot în aceeași vreme și moare la 1808²⁾. Unde vor fi învățat carte nu știm, căci tac amîndoi asupra trecutului lor, dar nu este greu de văzut că școala lor, de la Sibiu sau de la Brașov, a fost aceeași pentru unul ca și pentru celălalt.

Ne mai rămîne să ne ocupăm, în cîteva rînduri, despre scrierile ce imită tiparul. Foarte frecvente în Transilvania, nu numai pentru secolul al XVII-lea ci și pentru cel următor, se caracterizează prin tendința copistului de a imita grafia textului tipărit, pe care l-a folosit ca model. Tendința aceasta merge atît de departe, încît copistul imită nu numai forma literelor, ci și aranjarea textului în pagină, numerotarea filelor și gravurile, în eventualitatea că acestea există. Cînd copîștii secolului al XVIII-lea

folosesc, ca model, cărți tipărite în vremea lui Coresisau în prima jumătate a secolului al XVII-lea, pot deruta pe cercetătorii nefamiliarizați cu textele vechi cărora le prezintă o limbă arhaică, drept limba zilelor în care au scris. Din punct de vedere paleografie, aprecierea unor asemenea manuscrise nu este nici ea ușoară, în ipoteza în care copistul n-a avut grijă să mențină anul copierii. Prin dispariția personalității în grafie și adopția scrisului în care se desenează fiecare literă după modelul tipărit, folosirea unui text cu o limbă mai veche decît vremea în care s-a copiat textul, prin lipsa însemnărilor de ori ce fel și a încercărilor de a evidenția elemente prețioase pentru un paleograf la datarea aproximativă a manuscriselor, în sfîrșit prin utilizarea unei hîrtii cu un filigran folosit pe o perioadă de timp de moara de hîrtie, paleograful poate fi înclinat să creadă că ieșirea vechimea unui text ca fiind mai mare decît este în realitate.

Care era pricina copierii textelor cu o asemenea grafie? Transilvania nu s-a dezvoltat, politicește, ca celelalte provincii romînești; mai mult, limba romînească deși vorbită de popor n-a fost și limba claselor scriitoare. Nu se poate vorbi, așadar, pentru Transilvania, de o preocupare a voievozilor, sau a guvernatorilor, de a crea școli romînești, din care să fie ridicați grămătică domnești, așa cum știm că erau preocupările domnitorii din Țara Romînească și Moldova¹⁾.

Pe de altă parte viața cărturărească destul de ridicată pe care o întîlnim în Țara Romînească și Moldova, la Hurez, Neamț, Bistrița sau alte mănăstiri, lipsește aproape cu totul în Transilvania. În cele din urmă, trei mănăstiri din Transilvania nu s-au format niciodată școli de copiere în sfîrșit — și aceasta ni se pare explicația cea mai judicioasă — în Transilvania nu s-au tipărit cărți de cult religios, în tot secolul al XVI-lea și în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, decît cu foarte puține excepții. Tipografiile din Țara Romînească și Moldova, care tipăreau și pentru Transilvania și care difuzau un număr destul de mare de exemplare în munți, nu puteau satisface necesitățile tuturor bisericilor. Adăogînd la aceasta și costul, destul de ridicat, al cărților tipărite, ne dăm seama de ce se copiau cu caractere ce imită tiparul, mai ales cărțile folosite în oficierea slujbelor religioase. Prin folosirea acestei scrieri se pune la îndoială mîna preoților un text ușor de citit și, pe cît posibil, cu un aspect grațios și atrăgător.

Dintr-o sutnară statistică pe care am întreprins-o în materia cercetată, constatăm că cel mai mare număr de manuscrise semnate din secolul al XVIII-lea, cu scriere ce imită tiparul, cuprinde *Liturghiere*. Urmează în aceeași ordine, *Octoihurile*, opt la număr, *Trioduri-Penticostare* și *Molitvenice* cinci, urmate de *Ceasloave*, *Minee*, *Sinaxare*, *Strastnice* și toate cărți bisericești, cum am amintit mai sus.

Constatăm, de asemenea, că cel mai mare număr de manuscrise de slujbă bisericească, cu scriere ce imită tiparul, a fost copiat în vechi Transilvania, cu deosebire în regiunea Oradea, adică în regiuni îndepărtate de centrele tipografice romînești. Aici, în satul Stracoș, spre p

1) Ms. 3460.

2) Cf. ms. 2443, f. 121.

¹⁾ Cf. S. Jako, *Paleografia latină cu referire la Transilvania (sec. XII—XV)*, în *priv. ist. Rom., Introducere*, voi. I, Buc., 1956, p. 191 și urm.

copiază, pe la începutul secolului al XVIII-lea cunoscutul dascăl din Moldova, Vasile Sturze, de care vom mai avea prilejul să ne ocupăm, în satul Iaz, copiază în aceeași vreme un *LiturgMer*, dascălul Gheorghe, iar în Sitifelec, un preot, Gavrii, copiază pentru parohia sa, la 1739 un alt *LiturgMer*. Întîlnim copiiști, cu aceleași preocupări textuale și cu aceeași particularitate grafică în vestul Banatului, în Sălaj, în Maramureș. Nu-i întîlnim însă nici în regiunea Brașovului, nici a Făgărașului și nici a Sibiului și nu-i întîlnim în țările romîne, decît cu foarte rare excepții, cum este dascălul Barbul de la biserica Batistei din București, care copiază pe la 1785, printre altele, cu scriere ce caută să imite tiparul, textul unui *Minei* pe luna septembrie, tipărit la Eîmnic în 1780, împreună cu postfața tipografului.

Deși a ajuns pînă la noi un însemnat număr de manuscrise romînești ce intră în perioada de care ne ocupăm, cu conținut eclesiastic sau laic, constatăm că cele mai multe din aceste manuscrise nu au nici o însemnare care să provină de la cel ce s-a ostenit cu copierea și care să ne arate împrejurările în care a copiat. La elaborarea acestei lucrări am întîlnit 609 manuscrise semnate la care am adăugat alte 138 manuscrise a căror scriitori au putut fi identificați, din totalul de peste 3800 manuscrise, scrise pînă la 1800, pe care le-am parcurs. Cele mai multe manuscrise, aproximativ 340, aparțin Țării Bomînești, iar cele mai puține Transilvaniei.

Motivul principal pentru care copiiștii n-au lăsat însemnări în legătură cu activitatea lor a fost modestia. Cei mai mulți copiiști erau recrutați dintre călugări și aceștia îndeplineau această muncă fie din lipsă de altă ocupație, fie ca pedeapsă disciplinară*). În acest din urmă caz, mai ales, copiiștii treceau sub tăcere orice mențiune legată de persoana lor.

Dar multe manuscrise care aveau însemnările copiiștilor la sfîrșit, din pricina folosirii îndelungate, pierdeau nu numai legătura formată din scoarțe de lemn îmbrăcate în piele, ci și cîteva file de la început și de la sfîrșit. Sau, dacă se întîmpla ca egumenul vreunei mănăstiri să facă ordine în bibliotecă și să dea la legat manuscrisele vechi, acestea nu se mai înapoiau cu scoarțele originale, nici cu filele desprinse de la început și sfîrșit și nici măcar cu însemnările marginale, tăiate fără prea multă bătaie de cap²⁾.

Însemnările copiiștilor sînt așezate, de obicei, la sfîrșitul operei scrise, mai ales cînd în cuprinsul aceluiași manuscris există o singură însemnare. Dacă avem de-a face cu un miscelaneu atunci copistul semnează deseori, la sfîrșitul fiecărei opere din cuprinsul miscelaneului. Nu rare sînt cazurile în care copistul lasă mențiuni asupra muncii sale fie la sfîrșit de

capitole, fie în subsolul filelor, fie în interiorul scoarțelor, sau pe liininare, chiar dacă a copiat un manuscris ce cuprinde o singură în asemenea cazuri găsim însemnările, de obicei, în trei sau patru. Sînt și cazuri cînd copistul abuzează de aceste însemnări — reduse mula stereotipă : „Și am scris eu *cutare* dascăl” — menționîndu-le în opt locuri. Ba un oarecare logofăt Ștefan Dolete, din Țara Bomînești, copiind pe la 1782 un manuscris religios³⁾, se semnează de 25

Lungîmea acestor însemnări variază și ea foarte mult, de la enunțare a numelui însoțită, eventual, de an, pînă la descrierea împrejurărilor de copiere, introducîndu-se și considerațiuni repletisitoare ce ocupă împreună pagini întregi. Trebuie să sublinim în acest capitol, că unii călugări de la mănăstirea Bistrița din Țara Bomînești n-au dovedit deloc modestia la care ne refeream mai sus. Așa, spre ieromonahul Ilarion, care copiază pe la 1740—1750, a avut grijă să dovedească, pe cîte trei-patru pagini procesul de elaborare al operei sale ieromonahul Ioachim Bărbătescu, de la aceeași mănăstire, copiind la sfîrșitul secolului al XVIII-lea manuscrise cu conținut moralicesc, lăsat și el numeroase pagini cu însemnări personale, păstrînd tradiția decesorului său.

Nu toate însemnările sînt menționate însă la locurile unde obișnuieți să le căutăm și nu toate pot fi citite de la prima vedere. Copiiștii și-au lăsat nubiele scrise, literă cu literă, în înfloriturile frontispițiilor, de unde nu pot fi desprinse decît după o insistență cercetătoare a făcut, spre pildă, pe la anul 1704 un ieromonah, Serafim, de la mănăstirea Bistrița din Țara Bomînească, care a copiat un miscelaneu²⁾ ce cuprinde printre altele și un fragment de Esopic și care și-a însemnat numărul de la fila 122 într-un frontispiciu lucrat în culori foarte variate, sau daș Bucur Lupu din Transilvania, care lasă urmașilor mențiunea muncii sale într-un frontispiciu de la fila 18 a unui manuscris³⁾ copiat pe la 1780. Și exemplele pot fi continuate cu altele.

Alți copiiști au încercat să-și ascuiască numele folosind scrierea tătă⁴⁾. Sistemul, destul de vechi, căci îl întîlnim și în *Psaltirea Sca* este folosit pe o scară mult mai largă în secolul al XVIII-lea. Însemnările criptate ale copiiștilor sînt în general scurte, reducîndu-se de cel mult ori la numele copistului și la două-trei expresii legate de însemnarea sa. Toate criptogramele* pe care le-am întîlnit au fost realizate prin schimbarea valorii și sensului literelor astfel : a = th ; B = j, s ; C = lung, r = z ; A = d * = e, n > > K = b, s = d 3 = g ; H = cî ; k = p ; a = o ; w = n, t, e ; o = l ; n = c ; p = c = o ; T = psi ; ti = ă ; 'k = a ; & = ia io = iu ra = ia ; O = » = h ; = f ; X = u \r = t ; n = r M = i scurt iu — s : w = g.

*) Ms. 1235.

2) Ms. 2456.

3) Ms. 1653.

¹⁾ Cf. D. Russo, *Studii istorice greco-romîne, Opere postume*, tom. II, Buc., 1939, p. 557.

²⁾ A. I. Iațimîrski, relatează în lucrarea sa: *GijaBHHCKne H пьCKHe пьKonnч пьMHHCKHX'b 6n6jiHOTeKi>*, St. Petersburg, 1905, cum în anul 1871 episcopul cărturar Melhisedec, găsind manuscrise prețioase în podul mănăstirii Agapia, a sfătuit-o pe stareță să le lege și să le așeze în bibliotecă. Manuscrisele, trimise la mănăstirea Neamț pentru legat, au fost înapoiate fără scoarțe și fără foile desprinse din interior, care au fost distruse ; pe deasupra manuscrisele au fost tăiate la margini. Pe lângă manuscrise slave — căci la acestea face aluzie Iațimîrski în primul rînd, — au fost supuse la această barbară operațiune, cu siguranță și manuscrise romînești. Relatarea apud. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 119.

Din cele 28 manuscrise cu însemnări criptografiate pe care le-am întâlnit, cel mai vechi, scris de preotul Teofil de la Eucăr de lângă Cîmpulung și cuprinzînd un miscelaneu religios, a fost copiat la anii 1702—1703¹⁾. Însemnarea criptografiată de la fila 196, în slavonește, nu cuprinde însă altceva decît numele, calitatea de grămătic și localitatea. Mai concludentă este însemnarea lui Constantin postelnicelul, moldovean probabil de la Iași, care copiază pe la 1770 un manuscris²⁾ cu fragmente din *Divanul lui Gantemir*, din rđmanul^popular italian *Bertldo* etc. și care ne dă cîteva date biografice utile. În sfîrșit, cea mai curioasă criptogramă, nu atît prin text, care se mărginește la cîteva cuvinte, cît prin așezarea ei, o întâlnim în manuscrisul 5454, fila 116. Manuscrisul, un miscelaneu ce cuprinde, printre altele, fragmente de Sinaxar, Gromovnic și elemente de cronologie? copiat pe la 1760 de Pahomie, stareșul schitului Lapoș de pe lângă Bacău? are desenată la fila amintită mai sus o mîhă — cunoscuta mîhă a lui Damaschin — folosită la socotelile calendaristice. Însemnarea : „Eromonah,, stareș și mai micul tuturor, nacialnicul Pahomie", este așezată de jur împrejurul mîinii, alături de alte texte necriptate, astfel că trece neobservată. Așezarea criptogramei poate fi considerată și ca o încercare de a ascunde nuinele, deși în alte pagini copistul subliniază îndestul și numele și strădania pe care a depus-o la copiatul cărții.

Cît privește elefrientele ce intră în componența însemnărilor acestea variază nu numai de la secol la secol, ci și de la oin la om, după imaginația și interesul pe care le-au avut fiecare dintre copişti. În linii generale însă, aceste însemnări sînt inspirate — ba uneori traduse aidoma — după însemnările din manuscrisele copiştilor de manuscrise slave sau grecești, schimbîndu-se numai ono'mastica. Alteori au fost copiate însemnările din manuscrisele rđmînști, ce au servit ca model, fără ca să se schiibe măcar nilmele copistului precedent. În sfîrșit, în cazul modelelor tipărite, se întîmpla uneori să se copieze și postfața tipografului satj, dacă nu, măcar versurile care exprimau satisfacția de a fi terminat munca de tipărire.

Au fost toșă și copişti ale căror însemnări, mult mai originale, se caracterizează prîntr-o remarcabilă poezie, sau aduc interesante informațiuni cu caracter istoric.

În general, o însemnare cuprinde : 1) numele celui ce a copiat, 2) data la care s-a început și s-a sfîrșit copierea, 3) din îndemnul și cu cheltuiala cui s-a săvîrșit copierea, 4) scuze pentru greșelile pe care le va constata cititorul, preot sau mirean și explicații în legătură cu aceste greșeli, 5) blestemul pentru înstrăinarea manuscrisului. Succesiunea acestor elemente diferă de la manuscris la manuscris chiar cînd avem de-a face cu același copist. Alteori se adaogă elemente noi ce nu au de-a face nici cu persoana copistului și nici cu activitatea desfășurată.

Blestemul pentru înstrăinarea manuscrisului, destul de des întâlnit la copişti manuscriselor slave și grecești din secolele anterioare folosirii limbii romînești pe o scară mai întinsă, mai este întâlnit în manuscrisele secolului al XVII-lea, dar dispare în bună măsură din însemnările copiş-

tilor secolului al XVIII-lea. Blestemele acestea nu sînt nici ele lips oarecare poezie. Iată spre e'xemplu pe preotul Teodor, dintr-un sat, D de lângă Sigliișoara, blestemîndu-l pe acela ce ar îndrăzni să-i fure un nuscrist de teologie polemică, copiat de el la 1781: „... Dară cine înstreina în chip de furțișag, de la mine sau din ogrăzile mele, acele blăstăm să nu aibă, fără [ntfmai] să nu-l rabde domnul dumnezeu toată viața lui, nici să vază moartea pînă nu va umbla tot pedestru pe toate locurile acelea pe unde s-au făcut săboarele acele scrise în lău cărții aceștia ; apoi să fie ertat și de mine și de dumnezeu..."³⁾.

Un alt scriitor din Țara Eomînească, Băducanu logofătul de d blestemă astfel pe cel ce ar îndrăzni să-i fure manuscrisul copiat c cu a lui cheltuială, la 1780: „Și cine se va ispiti a o înstreina de la adică a o fura, să fie afurisit și blestemat dă 318 sfinți părinți de la Xi și de alte sfinte săboară ; hierul să ruginească, piatra să mucezească trupul aceluia să nu mai putrezească în veci..."⁴⁾.

Diacul de vistierie Constantin Veisa, cunoscător al hrisoavelor moldovenești va fi luat din ele următorul blestem cumplit, pe care îl a la ff. 5—13 din Cronograful copiat de el la 1785 ; „Acest Hronograf, luî cineva să cetiască pe dînsul, de nu l-ar da înapoi, să fie blăstăfri domnul dumnezeu și de preacurata sa maică. Cutremurul lui Cain cuprinză și înger nemilostiv să aibă în zilile vieții lui, de-a dreapta locul lui să fie cu Iuda și de mine încă să fie neertat în veac"⁵⁾.

Xu lipsesc, în schimb, aproape din nici un manuscris din acest al XVIII-lea, scuzele pentru greșelile săvîrșite la copiere, explicațiile în legătură cu aceste greșeli și cererea adresată de copist, celui ce va manuscrisul, să se roage pentru iertarea păcatelor sale. Elementele ace întinse uneori pe donă-trei pagini, devin de-a dreptul plictisitoare pe cercetătorul care caută în însemnările copiştilor poezia originală informarea istorică prețioasă. De altfel aceste elemente au fost ș traduse după prototipurile grecești sau slave și copiate apoi, cu f puține modificări, de copişti de manuscrise romînești.

În ceea ce privește tehnica copierii manuscriselor romînești, cum firese, copişti au adoptat sistemul și materialele vechilor grămătic slovenie și grece. Copierea s-a făcut, de obicei, după model și mai p după dictare, căci nu ni s-a întîmplat să găsim două-trei manuscrise să cuprindă absolut același text. Ori rostul scrierii după dictare era a de a da la iveală simultan mai multe manuscrise cu același conț

Datarea manuscriselor a fost făcută în cea mai mare parte, c cronologia bizantină a facerii lumii, chiar pentru prima jumătate a lului al XVIII-lea⁶⁾. De obicei anul de la facerea lumii este urmat : anul erei noastre. După an urmează luna și ziua însemnării și dacă d au fost menționate mai des, la sfîrșit de capitole, poate fi calculat tin cît a durat copierea. Zilele și anii sînt menționați cu cifre chirilice.

¹⁾ Ms. 2499, i. 1. liminară.

²⁾ Ms. 1414, i. 41'.

³⁾ Ms. 48.

⁴⁾ Cf. I. Ionașeu și F. Pali, *Elemente de cronologie*, în *Doc. priv. ist. Rom., Intro voi. I*, Buc., 1956, p. 405 și urm.

⁵⁾ Ms. 1154.

⁶⁾ Ms. 1417.

ori, la copiștii culti, întîlnim datarea făcută cu cifre arabe, mai ales în Transilvania. Elemente vechi de cronologie se întîlnesc destul de rar în datarea manuscriselor romînești și ele întovărășesc, întotdeauna, anul de la Facere și anul erei noastre. Din numărul manuscriselor cercetate numai trei cuprind asemenea elemente cronologice. Cel mai vechi¹⁾, *Alexandria* și *Bojdanicul* copiate de Popa Ion Eomînul din Sînpetru, lângă Hunedoara, la anul 1620 își încheie astfel însemnarea de la fila 127': „... începuse așa scrie această carte ce se cheamă Alexandrie în luna lui cireșeriu 15 zile și să sfîrși în luna făurariu în 15 zile, în anul 7128, iar de la nașterea lui Hristos 1622 (sic), *crugul soarelui 16, a lunii 3, numărul de aur 3, temelia 3* . . .”.

Al doilea manuscris, de la 1688, cuprinzînd Dioptra²⁾ și copiat în Țara Bomînească de un pelerin moldovean, Silvestru ieromonahul, menționează în slavonește, la fila 131', că opera a fost terminată : „... în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului Io Șerban voievod, în anul 7196 (1688), luna martie, 20 zile, *crugul soarelui 28, al lunii 14, numărul anului 7*”.

În sfîrșit, cel de al treilea și ultimul manuscris³⁾ în care am întîlnit elemente vechi de cronologie a fost copiat la anul 1730 de un preot ardelean de pe lângă Oradea, anume Ștefan. Textul manuscrisului, liturgic, se încheie cu o *Pasoalie*, adică cu un calendar popular ce indică ziua în care cade Pastele fiecărui an, despre care copistul ne spune la fila 129 că : „... i .O am scos du pre Pashalie rusască, care o au tipărit de la Hristos 1615, care-i acum de 115 ani de atunci și... umblă pe leat de slove și nu să soversește . . . U n cunoscător al Pascaliei, cum se dovedește a fi preotul Ștefan, putea ușor să menționeze crugurile vremii sale, cum a și făcut la fila 114 : „Scris-am în anul de la zidirea lumii 7238, *indiction 8, crugul soarelui 14, al lunii 18, temelia lunii 21*, de la întruparea lui Hristos 1730”.

Sucesiunea firească a textului a fost o problemă care a preocupat pe aproape toți copiștii de texte romînești. În afara numerotării caietelor ce compun manuscrisele—pentru textele mai vechi, din secolul al XVII-lea — și în afara folosirii aproape unanime a reclamei sau custodelui (cuvîntul așezat dedesubtul unei pagini, cu care începea pagina următoare), unii copiști au numerotat filele sau au paginat manuscrisele copiate de ei. Se numerotau mai ales filele și procedeul acesta îl întîlnim la mai mult de o treime din numărul copiștilor. Xumerotarea se făcea, de obicei, de la prima pînă la ultima filă a manuscrisului, cu cifre chirilice, mai frecvent pentru secolul al XVIII-lea și mai rar pentru secolul al XVII-lea. Sînt și cazuri în care copistul înceta Ta un moment dat să numeroteze filele, sau începea numerotarea de la mijlocul manuscrisului către sfîrșit, firește tot de la cifra unu. Unii copiști de miscelane au numerotat separat fiecare operă din manuscris, pentru o mai precisă individualizare a lor.

Paginația originală a textului este mai rar întîlnită, prin a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și nefolosită de nici un copist al seco-

1) Ms. 3821.

2) Ms. 2472.

3) Ms. 4133.

lului al XVII-lea. Cifrele arabe încep să fie folosite la numerotarea filelor sau la paginația manuscriselor romînești în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, mai ales în Transilvania. La copiștii preocupați mai mult de aspectul grafic, numerotarea filelor, sau paginația se făcea cu chinovar. De obicei era folosită însă cerneala cu care s-a copiat întregul manuscris.

Xumerotarea filelor sau paginația originală, chiar atunci cînd sînt făcute de la prima pînă la ultima filă a manuscrisului, prezintă surprize neplăcute pentru paleograf, fie că sînt omise anumite file la numerotare, fie că este dat același număr la două file consecutive. Xumerotarea mecanică a manuscriselor îi scutește astăzi pe editorii de texte vechi de aceste inconveniente.

Beferindu-ne, în continuare, la conținutul operelor copiate, constatăm o largire firească a preocupărilor culturale și o varietate de subiecte, cu cît ne apropiem de vremile noastre. Pentru secolele XVI și XVII, copiștii au semnat aproape numai opere religioase, fie ele texte biblice, fie manuscrise cu texte folosite la oficierea serviciului religios, fie texte de lectură religioasă.

„Evul mediu — arată F. Engels — se dezvoltase dintr-o totală primitivitate. El trăsese cu buretele peste civilizația, filozofia, politica și jurisprudența antică pentru a începe în toate domeniile de la început. Singurul lucru pe care îl preluase din lumea veche dispărută erau creștinismul și un număr de orașe pe jumătate distruse, complet despuiate de civilizația lor. Urmarea a fost că popii au obținut, ca pe toate treptele primitive de dezvoltare a societății, morîopolui asupra pregătirii intelectuale, și că prin aceasta cultura însăși a căpătat un caracter esențialmente teologic”¹⁾.

Xu lipsesc totuși, nici pentru acea vreme, operele laice, căci cultura noastră veche, deși tributară bisericii, încearcă ti'mid să spargă zidul tradițiilor, alăturînd Psaltirii cîte o Alexandrie sau cîte un Cronograf. Iar copierea unor legende apocrife, cum sînt cele cuprinse în *Cbdew Siurd-zanus*, copiat între 1583—1610 de popa Grigore din Măhaci, chiar dacă au un conținut religios, acesta se abate de la canoanele bisericii. Ori, dacă un slujitor al bisericii, cum a fost popa Grigore din Măhaciul Turzii, copia texte bogomilice, ne dam seama că ele erau citite și răspîndite cu atît mai vîrtos de acei puțini, care, fără să fie preoți, știau să scrie și să citească. Tendința aceasta o întîlnim mai ales în Transilvania, adică în acea provincie romînească în care s-au și copiat cele mai vechi texte romînești. Acolo, în satul Sînpetru de lângă Hunedoara, copiază un alt preot, Ion Eomînul, cel mai vechi text romînesc al Alexandriei, ca și Floarea darurilor și un Eojdanic, la 1620.

Bogomilismul, ca și husitismul, aveau un pronunțat caracter social, înfățișînd forme de luptă ideologică a maselor împotriva feudalismului și a „chintesenței” lui--biserica oficială. Bogomilii, după cum relatează prezviterul Cozma într-o predică a sa în secolul X, „defăimează pe bogați

1) F. Engels, *Războiul țărănesc german*, ed. a III-a, Buc., E.S.P.L.P., 1958, p. 48.

învață pe ai lor să nu se supună stăpînului lor; invidiază pe rege, batjocoresc pe bătrîni, calomniază pe boieri; socot că sînt urîți lui dumnezeu cei ce lucrează pentru rege și poruncesc fiecărui servitor să nu mai lucreze stăpînului său". În felul acesta, arată Engels, „un caracter cu totul deosebit a avut eresia care exprima direct nevoile țărănimii și ale plebeilor și care întovărășea întotdeauna o răscoală... Ea preconiza ca „egalitatea fiilor domnului” să fie extinsă încît să se ajungă la o egalitate de avere. A pune pe picior de egalitate nobilimea cu țărani, patricienii și tîrgoveții privilegiați cu plebeii, a desființa servitutele, dijmele, impozitele, privilegiile sau cel puțin cele mai flagrante deosebiri de avere, acestea erau revendicările formulate mai mult sau mai puțin precis și preconizate drept consecințe care decurg în mod necesar din doctrina creștină primitivă”¹⁾.

Dar, să analizăm puțin cîteva din operele laice care au constituit lectura de căpetenie a strămoșilor noștri și să vedem în ce măsură au fost copiate și au interesat pe cunoscătorii de slovă. Dintre acestea *Alexandria* am văzut că ne-a parvenit în cel mai vechi text și cu siguranță a fost cartea de căpetenie a generațiilor de mult trecute. Poate tocmai pentru că a fost atît de mult citită, nu o găsim semnată decît de 19 copiști, cei mai mulți din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și de cele mai multe ori fragmentară. Moldova ne-a lăsat opt copii semnate, iar Țara Romînească și Transilvania șase, respectiv cinci manuscrise cu istoria lui Alexandra Macedon. În secolul al XVII-lea n-am întîlnit nici un alt text semnat, în afară de cel din *Codex Neagoeanus*, copiat de popa Ion Eomînul. Abia în 1717, un oarecare Petre, ce semnează în criptogramă, copiază pentru logofătul Staicu, de la mănăstirea Aninoasa, o *Alexandrie*²⁾, împreună cu alte texte de literatură populară. Tot în Țara Eomînească copiază Constantin, o altă *Alexandrie*³⁾. Celelalte manuscrise semnate sînt toate scrise în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, iar unele dintre ele, copiate după cartea tipărită la Sibiu, în 1794⁴⁾.

În Moldova, cea mai veche *Alexandrie* semnată este aceea scrisă la Iași, în 1777, de un oarecare Enache sin hagi Pragul⁵⁾. Dar cel mai interesant manuscris ce cuprinde textul *Alexandriei* este fără îndoială cel copiat de Xăstase Xegrule la Iași, în 1790. Textul, scris „în zilele prealuminate ale împărăteștii sale mării, Ecaterina Alexievna, împărăteasa a toată Eosia”, cuprinde o sumedenie de miniaturi cu scene din viața lui Alexandru, executate, probabil, tot de copist într-o manieră simplistă? care și face, de altfel, farmecul operei⁶⁾.

Altă operă care s-a bucurat de o largă circulație, mai largă decît putem desprinde din cele nouă manuscrise semnate, a fost *Esopia*. Și

aici, ca și în cazul *Alexandriei*, cel mai vechi text semnat îl găsim în Transilvania. Dascălul Costea de la Brașov, copiind un miscelaneu de literatură populară între anii 1693—1703, rezervă filele 122—145 vieții și faptelor lui Esop⁷⁾. În Țara Eomînească, de unde ni s-au păstrat patru manuscrise semnate cuprinzînd *Esdpia*, cel mai vechi text datează din anul 1704 : a fost copiat, împreună cu niște texte religioase de către Serafim, ieromonahul Bistriței⁸⁾, un om plin de grijă pentru înprodobirea manuscriselor cu care s-a ostenit. În sfîrșit, la 1717, același Petre care copiasse *Alexandria* pentru logofătul Staicu, nastavnicul mănăstirii Aninoasa, include în același manuscris și *Esopia*.

În Moldavia, cel mai vechi din cele două texte semnate este cel al logofătului Ioan Chira⁹⁾, din miscelaneul scris de el la 1779. Cu tipărirea primei ediții din această carte, în 1795, la Sibiu, în tipografia lui Petre Bart⁴⁾, au fost satisfăcute multe dorinți de a avea la îndemînă, pentru delectare, viața lui „Isop filosoful”.

Archirie și Anadan, romanul oriental pe care unii îl socot modelul *Esopiei*¹⁰⁾, deși s-a păstrat în colecțiile noastre în peste 15 manuscrise n-a fost iscălit de cît de opt copiști : trei ardeleni, trei moldoveni și doi din Țara Eomînească. Cel mai vechi fragment ni l-a lăsat ieromonahul Vartolomeu din satul maramureșan Budacul Eomînesc, care înserează textul într-un miscelaneu religios, la anul 1708, scris pentru preotul Andrei¹¹⁾.

Pentru Țara Eomînească, cea mai veche versiune semnată ne-a lăsat-o la 1717 Petre de la mănăstirea Aninoasa, din păcate tot fragmentară; cît despre Moldova, textele cele mai vechi sînt cele copiate de Agapie¹²⁾, la 1784, și de Ionită Arhip¹³⁾ „nobelul” de la Suceava, între anii 1784—1799.

Mai răspîndit decît *Archirie și Anadan*, romanul hagiografic *Varlaam si Ioasaf*¹⁴⁾, atribuit sf. Ioan Damaschinul, a fost tradus de Udriște Xăsturel în vîtățul cumnat al lui Matei Basarab, încă de la 1648. Textul, tradus atunci în romînește, a fost copiat de multe ori atît în secolul al XVII-lea cît și în cel următor.

Din cele 13 manuscrise ce ni s-au păstrat cu semnătura copiștilor nouă aparțin Țării Eomînești, trei au fost copiate în Moldova și numai unul, la 1782—1784, în Transilvania. De altfel circulația într-un număr mai mare de copii pentru Țara Eomînească este explicată și de faptul că

¹⁾ Ms. 1436.

²⁾ Ms. 2456.

³⁾ Ms. 1067.

⁴⁾ I. Bianu și N. Hodoș, *op. cit.*, II, p. 376.

⁵⁾ N. Cartoian, *Cărțile populare în literatura romînească*, voi. II, *Epoca influenței grecești*, Buc., 1938, p. 252 și urm.

⁶⁾ Ms. 577.

⁷⁾ Ms. 4104.

⁸⁾ Ms. 1155.

⁹⁾ P. V. Năsturel, *Viața Sfinților Varlaam si Ioasaf*, Buc., 1904.

¹⁾ F. Engels, *Războiul țărănesc german*, ed. a III-a. Buc., E.S.P.L.P., 1958, p. 50—51. Vezi și Kosminski și Skaskin, *op. cit.*, voi. I, p. 302 și urm.

²⁾ Ms. 1867.

³⁾ Ms. 438.

⁴⁾ Cf. I. Bianu și N. Hodoș, *Bibliografia romînească veche*, tom. II, Buc., 1910, p. 361 și urm.

⁵⁾ Ms. 4104.

⁶⁾ Ms. 869. Despre circulația *Alexandriei* în țara noastră vezi N. Cartoian, *Alexandria în Literatura romînească*, Buc., 1922.

traducerea lui Udriște Năsturel s-a bucurat de o circulație mai intensă decât celelalte traduceri, din secolul următor¹⁾.

Cele mai vechi copii, trei la număr, ni le-a lăsat Fota grămaticul între anii 1671—1675. Manuscrisul 2170, copiat în anul 1671 și neșemnat, are text paralel slavo-romîn, iar înșemnarea slavonească de la fila 443 ne informează că arhimandritul Petroniu de la mănăstirea Tismana a suportat cheltuielile de scriere. Tot neșemnat este și manuscrisul nr. 588, copiat pe două coloane, cu text paralel slavo-romîn. Cel de-al treilea manuscris cu cota 3339, copiat la anul 1675 numai în romînește își încheie înșemnarea de la fila 281, cu următoarele date, ce ne interesează pe noi .Scosu-o-am și eu Fota, grămatic domnesc, dupre izvodul rumînesc, dumnealui Dumitrașco biv vel serdar ; și am scris în zilele creștinului domn Grigore Ghica voievod. Leat 7183 (1675), ot grad București".

Toate trei manuscrisele au fost copiate într-o frumoasă scriere semiuncială, cu frontispicii colorate și cu majuscule împodobite. Două dintre manuscrise păstrează și vechile legături în piele.

Altă copie ce merită subliniată este aceea scrisă la mănăstirea Hurez pentru egumenul mănăstirii, chir Ioan, de către ierodiaconul Dositei²⁾ în anul 1700, într-o scriere cursivă remarcabilă. Grigore Rîmniceanu, învățatul ierodiacon și apoi arhimandrit de la episcopia Rîmnicului, ne-a lăsat și el două copii din *Varlaam și Ioasaf*, una la 1781, cu cheltuiala lui Rafail monahul³⁾ și alta—mult mai completă—la 1784, cu cheltuiala și pentru arhimandritul Partenie Argeșanul⁴⁾.

Dintre textele copiate în Moldova merită amintit manuscrisul 1573, copiat de Toader, slugă la spătarul Vasile Roset, în anul 1797 și, mai ales, manuscrisul copiat la 1786 de un membru al familiei Sion, călugărit la mănăstirea Neamț, sub numele de Ioanichie, frate cu stolnicul lordache Sion. Grafia acestui manuscris, păstrat sub nr. 9, este dintre cele mai alese, iar dedicația adresată fratelui său, Constantin Sion, exceptînd concepția monahală, dovedește o fire poetică pe care cu greu o vedem supunîndu-se drasticelor reguli monastice, instituite de starețul Paisie.

Altă carte ce s-a răspîndit, mai ales în Moldova — căci toate cele șapte manuscrise șemnate au fost copiate acolo — este romanul erotic cunoscut sub numele de *Etiopica*, sau *Istoria etiopicească a lui Iliodor*. Deși cunoscut încă de la sfîrșitul secolului al XVII-lea, textul s-a răspîndit mai ales în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, de cînd datează toate copiile amintite. Dintre acestea trebuie să o menționăm pe aceea datorată lui Alexandru Ciohoranu⁵⁾, scrisă pentru paharnicul Xicolae Cînta — care se distinge prin împodobirea titlurilor și inițialelor și prin prezenta celor trei miniaturi — și copia paharnicului Toader Jora, scrisa pentru sine la 1786, după traducerea din grecește a lui Toma grămaticul de la mitropolia din Iași.

Celălalt roman grecesc, *Istoria lui Erotocrit*, n-a avut circulație în *Etiopieei* și nici a lui *ArcUrie și Anadan*. Xici nu ni s-a păstrat de altfel decât în trei copii șemnate — două moldovenești și una muntenească — de pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea. Textul copiat la București în 1786 de către logofătul Ioniță⁶⁾ este înșă deosebit de prețios pentru noi prin bogăția și frumusețea miniaturilor, adevărate documente privind îmbrăcămîntea și obiceiurile vremii, lucrate de Petrache logofătul.

Romanul oriental *Sindipa*, această „colecție de povești hazlii de snoave", a circulat cu siguranță în mai mare număr decât cele patru manuscrise găsite de noi cu indicație de copist. Cel mai vechi text ni l-a lăsat același Costea dascălul, din Brașov, care a copiat între anii 1693—1700 *Esopia* amintită mai sus. înșemnarea înșăși de la fila 121⁷⁾, cu textul ei slavon-romîn, este legată de copierea Sindipei : „Conețul și sfîrșitul a filosofului Sintipei cu fiul împăratului de Țara Persiei"/

Pe lîngă romanele populare de mai sus, cu o circulație remarcabilă, au fost copiate, mai ales îli a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, serie de alte opere, păstrate, din păcate în puține variante cu înșemnări ale copiștilor, opere ce demonstrează un gust rafinat pentru lectura laică, la pătura suprapusă din țările romîne. Așa spre exemplu ne-au rămas numeroase manuscrise, neșemnate de copiști, cu tălmăciri din *Oxenstien* alături de cele mimai patru variante șemnate, toate patru moldovenești copiate între 1779—1803. *Istoria* lui Schinder împărat ni s-a păstrat în copia lui lordache vătăful, de la 1791, scrisă pentru Petre Abăgerul⁸⁾, iar ojeră lui Francesco Loredano, *Zăbava fantasiei*, tradusă în romînește de cămărașul Constantin Vîrnav, din limba greacă, a fost copiată, printre alții, de către pisarul Grigore Hudeci la Iași, în 1788, cu cheltuiala mitropolitului Veniamin Costache, pe atunci eciisiarh al Mitropoliei⁹⁾. Paharnicul Toader Jora, un om cu mare dragoste de carte, a copiat și el, pentru biblioteca sa, la 1786, această operă, păstrată în manuscrisul 50 de la Biblioteca Academiei Republicii Populare Romîne.

Romanul popular al italianului Gitilio Cesare Croce della Lira, intitulat *Bertoldo*, îl întîlnim, tot în Moldova, în două copii. Tina din ele datează din anii 1767—1775 și este cuprinsă într-un miscelaneu de literatură tură laică¹⁰⁾, copiat de Constantin postelnicelul de vistierie. Cealaltă copie scrisă la 1779 face parte tot dintr-un miscelaneu de literatură populară scris de logofătul Ioan Chira, pe care l-am mai întîlnit.

Alte romane, ctim au fost *Ahileu la ostrovul Șirului*, sau *Istoria lui Alfidalis și a Zehidiei*, opera lui Vincent Voiture, fără să fi avut o circulație foarte largă sînt totuși copiate de cîteva ori de cunoscătorii literaturii apusene, ca și *Istoriile lui Târlo* sau traducerea din Feielon *Intîmplărilor lui Telemac*.

Un alt gen de literatură pe care o vedem bine reprezentată în muncă dificilă a copiștilor de manuscrise este literatura astrologică de prevestire

¹⁾ N. Cartoian, *Cărțile populare în literatura romînească*, voi. I, *Epoca influenței sud-slave*, Buc., 1929, p. 241.

²⁾ Ms. 2458.

³⁾ Ms. 2577.

⁴⁾ Ms. 2510.

⁵⁾ Ms. 4837.

⁶⁾ Ms. 3514.

⁷⁾ Ms. 2623.

⁸⁾ Ms. 433.

⁹⁾ Ms. 1417.

prin cele trei texte : *Bojdanicul*, *Gromovnicul* și *Trepeticul*, foarte adesea întîlnite împreună în numeroasele calendare, manuscrise sau tipărite, din secolele XVII și XVIII.

Copia popii Ion Eomînul de la 1620 este cel mai vechi text de Bojdanic românesc. De altfel în secolul al XVIII-lea prevederile pentru viitorul oamenilor vor fi făcute nu după luna în care s-au născut, ca în Eojdanic, ci după zodie și atunci aceste texte de prevestire se vor numi *Zodiace*.

Dintre cele trei texte amintite, cel care a circulat mai mult se pare că a fost *Gromovnicul*. O copie destul de veche ne-a lăsat ieromonahul Serafim de la mănăstirea Bistrița din Țara Eomînească, pe la sfîrșitul veacului al XVII-lea¹⁾, iar o altă copie, din 1717, o datorăm aceluiași Petru care a copiat și *Alexandria* și *Esopia* pentru logofătul Staicu de la mănăstirea Aninoasa. În Transilvania, cel mai vechi text ni l-a păstrat copia dascălului Costea din Brașov, în primele 11 foi de la începutul miscelaneului²⁾ copiat de el la anul 1693.

Calendarele, deși au fost tipărite mai des în Transilvania și destul de devreme, au circulat în numeroase copii manuscrise, mai ales în Țara Eomînească. Una veche, cea a popii Xicola, cuprinde calendarul anului bisect 1704, scris într-o frumoasă cursivă de la începutul veacului. Mai tîrziu, după tipărirea calendarului la Iași, în anul 1785, de către Mihail Strilbițki³⁾, au circulat copii manuscrise, după această tipăritură, ca aceea a lui Teodorache logofătul⁴⁾, în care sînt desenate și gravurile talentatului tipograf. Marele ban Barbu Văcărescu, va puie și el pe un dascăl al său, pe Venedict, să-i copieze, la 1800, cunoscutul calendar „pe 112 ani”⁵⁾ deși în vremea aceasta textele tipărite erau foarte numeroase și circulau peste tot.

Textele de lege, deși mai puțin citite, au fost copiate de numeroși slujitori ai condeiiului, mai ales în Țara Eomînească. În evul mediu, după cum arată F. Engels, „în mîna popilor, politica și jurisprudența, ca și celelalte științe, au devenit simple ramuri ale teologiei, fiind tratate după aceleași principii care erau valabile în teologie. Dogmele bisericii erau în același timp axiome politice, iar pasajele din biblie aveau putere de lege în fața oricăror instanțe judecătorești”⁶⁾.

¹⁾A fost copiat codicele lui Iustinian de către ieromonahul Sava, de la mitropolia Moldovei, încă în prima jumătate a secolului al XVIII-lea⁷⁾; au fost copiate numeroase fragmente din *îndreptarea legii*, după cartea tiparnică de la Tirgoviște din 1652, sau din *Pravila lui Vasile Lupu*. Din această ultimă operă ne-a lăsat o frumoasă copie manuscrisă popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinților, scrisă la anul 1724, cu porunca lui Xicolae Mavrocordat, pentru a-i sluji de învățătură fiului său Constantin⁸⁾.

¹⁾ Ms. 2513.

²⁾ Ms. 1436.

³⁾ I. Bianu și Hodoș, *op. cit.*, II, p. 301.

⁴⁾ Ms. 2640.

⁵⁾ Ms. 1632.

⁶⁾ F. Engels, *Războiul fărâncesc german*, Buc., E.S.P.L.P., 1958, p. 48-49.

⁷⁾ Ms. 1440.

⁸⁾ Ms. 1253, f. 1.

X-au lipsit din preocupările copiștilor nici manualele de geografie sau de matematici, mai ales în a doua jumătate a veacului al XVIII-lea. Așa spre pildă, Antim ieromonahul de la Cozia, a copiat în anii 1766-1767 o *Cosknografie*, cu cheltuiala și din porunca arhimandritului Sofronie. Preocuparea aceasta „științifică” este lăudabilă pentru ieromonahul Antim care a devenit mai tîrziu egumen al mănăstirii Arnota.

În Moldova întîlnim în biblioteca paharnicului lordache Darie un om cu mare dragoste pentru cărți, căci a cheltuit deseori bani cu copierea manuscriselor — un manual de Geografie⁹⁾, copiat la 1786 de către dascălul Alexandru Atanasiu. Manuale de matematici copiază, în vîntul timpului, și în vremea sa, Grigore Eîmniceanu¹⁰⁾, iar în Moldova îl întîlnim, cu aceeași preocupări, pe la 1795, pe un Millo¹¹⁾, poate bunic sau străbunic al războiului actor.

X-au lipsit din preocupările unor boieri rețetele medicale, cele geografice și dărești — de care sînt pline manuscrisele noastre vechi — ba n-au lipsit nici grija pentru o cît mai desăvîrșită artă culinară, cîrmărită de domnii Alexie, clucerul de arie, care-l pune pe Mîhai, logofătul din Grecii, să copieze o carte de bucate¹²⁾, la 1749.

Dar dintre toate operele religioase sau laice, pe care mîna copiștilor copiști le-a transpus în zeci și zeci de variante, nici una nu s-a bucurat de atîta circulație cum s-au bucurat operele cu caracter istoric, fie că vorbim de cronici străine sau letopisețe românești. Peste 80 de manuale cu caracter istoric au fost iscălite de copiști, sau le-am putut determina condeiiul de sub care au ieșit ; alte zeci și zeci de letopisețe și cronici au fost copiate fără să știm de cine anume, sau depășesc, ca dată a copierii, anul 1800. Marea majoritate a acestor manuscrise cu caracter istoric datează din secolul al XVIII-lea, căci numai din această vreme au început să se scrie și să răspîndească letopisețele. Setea de lectură istorică fiind mare și letopisețele netipărindu-se decît foarte tîrziu, de către Kogălniceana, ne putem seama de ce au circulat atîtea copii manuscrise în țările romîne.

Dintre operele acestea istorice un loc de seamă îl ocupă *Cronografele* cu 21 manuscrise semnate de diverși copiști. Create de istoricii bizanțieni, aceste prelucrări populare ale Vechiului Testament, ale istoriei egiptene, persilor, grecilor, romanilor și a turcilor, mergînd cu povestirea evenimentelor pînă pe la începutul secolului al XVII-lea, cînd au și fost tipărite pentru prima dată, în grecește, la Veneția, *Cronografele* s-au răspîndit și în mîna mimai în Peninsula Balcanică și în nordul Dunării, în Țara Eomînă și Moldova, unde au fost traduse în romînește încă din prima jumătate a secolului al XVII-lea.

În Țara Eomînească se pare că au circulat mai intens aceste *Cronografe*, căci am putut determina pe copiștii unui număr de 11 mîni.

⁹⁾ Ms. 1556.

¹⁰⁾ Ms. 2349.

¹¹⁾ Ms. 1081.

¹²⁾ Ms. 4566.

¹³⁾ Ms. 1120.

¹⁴⁾ Cf. : Iulian Ștefănescu, *Cronografele romînești: tipul Danovici, partea I, în Istorică romînă*, IX (1939), p. 1—77, dar mai ales capitolul: *Cronografele Romînești* de D. Russo, *Studii istorice greco-romîne*, II, p. 91 și urm.

scrise. Pe de altă parte tot Țara Eomînească ne-a transmis și cea mai veche copie în romînește, lucrată în anul 1687 și semnată de Drăgoi logofătul? fiul lui popa Tatul din Bezdead¹⁾). Demne de remarcat sînt. tot pentru Țara Eomînească, cele două Cronografe scrise și ilustrate pe la 1758—1760, de către Constantin Săidăcarul²⁾), feciorul popii Ioanichie din Mogoșoia, ca și copiile popii Fior, dascălul slovenesc de la biserica sf. Gheorghe Vechi, tot două, copiate și împodobite pe la 1760³⁾). Și unul și celălalt, copîști recunoscuți ca atare, vor fi copiat Cronografele pentru vre-o față boierească așa cum a făcut și Petruseu logofătul, care copiază unul, la 1762, pentru Constantin Comăneanul, biv vel serdar⁴⁾).

La doi ani numai după cel mai vechi Cronograf semnat, în Țara Eomînească, amintit mai sus, este copiat în Moldova, la 1689, de către Gavrii diacul un Cronograf, pe care copistul a avut grijă să-l și înfrumusețeze cu numeroase frontispicii și majuscule înflorate. Copierea a fost făcută în satul Bălțătești-Xeamț, unde Găvrilera diac, pentru Ion lordache Cantacuzino, după cum ne informează copistul, ale cărui scuze pentru greșelile muncii abia se pot desprinde de pe ultima filă a manuscrisului, ruptă pe alocuri de răsfoirea îndelungată⁵⁾).

Un alt Gavrii diacul, de la Focșani, copiază probabil pentru „dumnealui Xeculai vel căpitan de grecei”, la 1732, un Cronograf de 372 file, bogat împodobit și cu destul talent⁶⁾).

Cele două Cronografe identificate din Transilvania⁷⁾) merită și ele amintite. Cel mai vechi este copiat de preotul cărturar Sava Popovici din Eășinari, lângă Sibiu, fără să știm cînd anume și fără să-și fi lăsat numele. A avut însă grijă să-l împodobească, ca și pe celelalte manuscrise copiate de el, iar o însemnare din anul 1808, asupra morții sale, ne confi, „ă — dacă mai era nevoie, dată fiind grafia lui atît de bine individualizată — că el, Sava Popovici, care a murit în anul 1808, mai 22, „au scris această carte și alte multe”.

Celălalt Cronograf, poate cel mai voluminos dintre toate pe care le conservăm — căci are 729 file și dimensiuni maxime : 35,5 X 21,5 cm — a fost scris de Xicolae Popovici din Șcheii Brașovului, între 22 februarie și 20 decembrie 1798, și, cu tot numărul mare de file, copistul nu a neglijat aspectul grafic, împodobind foarte multe inițiale,

Numeroase alte fragmente de Cronograf au fost copiate separat, ca opere individuale, mai ales în Țara Eomînească, cum sînt spre pildă *Istoria surpării Ierusalimului*, *Istoria luării Țarigradului*, *Viața lui Constantin cel Mare* și altele, cele mai multe datînd din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea.

Letopisețele Moldovei și ale Țării Eomînești numără 57 manuscrise romînești cu însemnări autografe ale copîștilor sau identificate de noi ca

fiind copiate de anumiți dieci. Cifra aceasta, departe de a atinge numărul total al Letopisețelor din colecțiile noastre, este totuși concludentă pentru circulația textelor privitoare la istoria noastră, mai ales că cifra se referă numai la secolul al XVIII-lea ; de altfel, din secolul al XVII-lea nici nu s-a păstrat vreun Letopiseț semnat de copîști.

Cea mai veche copie ne-a lăsat-o moldoveanul Axinte Uricariul pe la 1710, care s-a ocupat de scrierea *Letopisețului Țării Moldovei*, opera Miron Costin, păstrată în manuscrisul 2601. Și/pentru că ne ocupăm și de copiile din Moldova, deși sînt numai 26 de manuscrise, față de cele copiate în Țara Eomînească, trebuie să menționăm cîteva figuri de copîști care au avut o predilecție specială pentru scrierea operelor istorice.

Și ca vechime — căci copiază manuscrise în jurul anului 1726, da întîlnită la începutul manuscrisului 115 — și ca număr de Letopisețe copiate șase la număr, totalizînd 1107 file, Grigoraș sin Vasile Uricariul se situează pe primul loc între harnicii copîști de Cronici. Dintre manuscrisele copiate de el numai unul¹⁾) cuprinde oarecare însemnări, din care rezultă că el a copiat *Letopisețul Țării Moldovei* pentru Toader Costache treti logofăt. Tot el a copiat și un Letopiseț al Țării Eomînești, fără să știm însă pentru cine anume.

Copiile lui Grigoraș sin Vasile Uricariul se disting printr-o grafie deosebită de elegantă rar întîlnită la grămăticii noștri și printr-o grijă deosebită pentru ilustrarea textelor cu frontispicii frumos lucrate în peniță, în mijlocul cărora desenează uneori chipurile frumoz voievozi moldoveni²⁾). În sfîrșit patru dintre cronici au numerotate filele de mîna lui Grigoraș.

Alt copist, asemănător la grafie cu Grigoraș sin Vasile Uricariul este Ioan Pavel grămăticul. El lucrează în jurul anilor 1736—1746, dar cuprinse în două dintre manuscrisele pe care le-a copiat. Două dintre cele patru manuscrise cu opera Costineștilor, cuprind traducerea *Ceasornicul domnilor*³⁾), făcută de Xicolae Costin. Unul din Letopisețe⁴⁾) a fost copiat din porunca domnitorului Xicolae Mavrocordat, în anul 1746.. în sfîrșit tot el ne-a lăsat un Cronograf⁵⁾), cu un frumos cuvînt de încheiere pentru cititorul care ar putea fi stîngerit în lectură de unele greșeli. întîlnite și la Ioan Pavel grămăticul aceeași grijă pentru grafie și aproape aceeași îndemînare la împodobirea inițialelor, ca la Grigoraș al lui Vasile Uricariul.

Ultimul copist moldovean iubitor de Cronici, de care ne ocupăm, este ieromonahul Iosafat Luca, feciorul Lucăi vistiernicul, care a copiat în jurul anului 1766 cinci manuscrise, dintre care trei pentru lordache Cantacuzino vel spătar, pentru postelnicul Alexandru Hurmuzacii și pentru paharnicul Matei Hurmuzachi, probabil nepot al învățatului ieromonah Două dintre manuscrise⁶⁾), totalizînd 853 file, au fost copiate în același an 1766, într-o îngrijită și sobră scriere cursivă.

1) Ms. 3556.

2) Mss. 1070 și 1389.

3) Mss. 2609 și 4243.

4) Ms. 4248.

5) Ms. 86.

6) Ms. 3456.

7) Mss. 2443 și 3450.

*) Ms. 115.

1) Vezi mai ales ms. 238, f. 47 și 354, f. 44.

2) Mss. 3440 și 757.

3) Ms. 120.

4) Ms. 2599.

5) Mss. 53 și 254.

Ieromonahul Iosafat Luca nu și-a împodobit manuscrisele. Cele două frontispicii în peniță din manuscrisul 254 sînt singurele din întreaga operă copiată de el. Scrisul lui se recunoaște însă de la prima vedere ; este scrisul unui om stăpîn pe condei, cu temeinică experiență.

În Țara Eomînească, unde operele istorice s-au dezvoltat mai greu, au fost copiate mai ales Letopisește moldovenești. Dintre numeroșii copişti întîlniți, cel care s-a remarcat în mod deosebit cu scrisul Croniclelor a fost popa Stanciu de la biserica Tuturor Sfinților din București. Și prin vechimea textelor — cel mai vechi este din anul 1722 — și prin frumusețea scrierii popa Stanciu se situează pe primul loc în ierarhia de care ne ocupăm. Dintre cele opt manuscrise de Cronici copiate de el, trei se referă la domnia lui Xicolae Mavrocordat¹⁾, două cuprind Cronici moldovenești²⁾, un manuscris cuprinde Cronici muntenești³⁾, iar două⁴⁾ cuprind Cronici moldovenești și muntenești.

Popa Stanciu nu ne-a lăsat nici o indicație despre persoanele pentru care a copiat aceste manuscrise de Cronici. Se pare însă că el era recunoscut ca un dascăl foarte învățat și cu mare îndemnare la scris, de vreme ce a copiat Pravila lui Vasile Lupu pentru Constantin Mavrocordat, cum am văzut mai sus. Textele nu sînt înfrumusețate decît cu rare frontispicii în roșu și negru. Nu se întîlnesc inițiale împodobite și nici desene sau miniat-uri, decît în textele religioase pe care le-a copiat.

Alt copist însemnat de Cronici din Țara Eomînească a fost Eadu Lupescu, fiul lui Mihail ieromonahul, care ne-a lăsat cinci manuscrise de Cronici moldovenești, copiate tot în prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Din păcate nici el nu ne-a lăsat știri în legătură cu persoana sa și nici vreo indicație din care să ne putem da seama cui erau adresate aceste copii. Preocupat și de estetica manuscriselor, Eadu Lupescu și-a împodobit unele texte cu frontispicii și majuscule înflorate.

În afara copiilor de Letopisește tot el a copiat în anul 1727, un manuscris ce cuprinde *Cronica slovenilor, Iliricului și Moesiei*⁵⁾, precum și *învățăturile lui Neagoe Basarab către jiul său Teo(losie)*⁶⁾.

Literatura istorică a fost mai puțin răspîndită în Transilvania, căci în afară de cîteva fragmente de Cronograf și în afară de cele două Cronografe amintite n-am întîlnit nici un copist ardelean, ocupîndu-se cu scrisul textelor istorice. X-au fost copiate nici măcar Letopisețele Țării Eomînești și ale Moldovei decît cu totul rar și, pînă la 1800, n-am întîlnit nici un manuscris de Cronici iscălit de mîna celui ce l-a copiat.

Numeroase opere religioase sau laice, care au văzut lumina tiparului, au fost copiate de mîna în tot decursul secolului al XVIII-lea. Fenomenul, mai des în Transilvania, este întîlnit uneori și în Țara Eomînească și Moldova, mai ales pentru cărți tipărite în secolul al XVII-lea, care nu mai puteau fi găsite și cumpărate o sută de ani mai tîrziu.

¹⁾ Mss. 58, 1299 și 4225.

²⁾ Mss. 2715 și 37.

³⁾ Ms. 3443.

⁴⁾ Mss. 2591 și 5367.

⁵⁾ Ms. 156.

⁶⁾ Ms. 1062.

Dintre aceste opere, *Divanul lui Dimitrie Cantemir*⁷⁾, tipărit la Iași cu text paralel romîno-grec, în anul 1698, s-a bucurat de o răspîndire deosebit de apreciabilă, căci îl întîlnim semnat în cinci manuscrise. Copiile au circulat mai puțin în Moldova, unde s-a răspîndit opera tipărită și în mult în Țara Eomînească și Transilvania. Cea mai veche copie este din 1753 a lui Constantin Săidăcariu⁸⁾, pe care l-am întîlnit copiind și în Cronografe. Din Transilvania ni s-au transmis două fragmente, din a jumătate a secolului al XVIII-lea, unul scris de Petre Popovici⁹⁾, la Iași și altul, scris la 1789, de către Gheorghe Popovici Cucuian „lăcuitor din Păușe”, un sat de pe lângă Oradea¹⁰⁾.

Xu vom insista asupra numeroaselor copii manuscrise de Pravila lui Vasile Lupu efectuate după nu mai puțin numeroasele ediții ale acestei cărți de drepturi de cetățeni, citită mult în secolele trecute.

Textele de legi, Pravila lui Vasile Lupu și îndreptarea legii au fost de asemenea copiate, cum am mai văzut, după cărțile tipărite la Iași și Tîrgoviște ca să nu mai vorbim despre Calendare și Pascalii răspîndite în Transilvania și copiate pînă tîrziu, după anul 1800.

Opera lui Ioaniche Galeatovski, *Cheia înțeleșului*, prima carte tipărită în București¹¹⁾, la anul 1678, o găsim copiată la 1792 de către dascălul Anania, de la biserica Sfînta Vineri, ... pentru că de cumpărat ca să cumpăr cu tipariul cartea aceasta, n-am găsit ca să o cumpăr, am scris de pre alta tipărită" ...¹²⁾. În sfîrșit, Dimitrie Blagovici da în satul Eemetea de lângă Oradea, copiază la 1798 o Esopie, după ediția din 1795 de la Sibitf¹³⁾.

Printre copişti înșiși întîlnim uneori tipografi de meserie, cum a fost spre pildă Andriotaxitul „dascăl ot Xeamț i tipograf”, care a copiat pe la 1782 două miscelane cu *Istoria surpării Ierusalimului, Istoria eomînească a lui Ilioăor*, ș.a.¹⁴⁾, sau Ilarie ieromonahul, tipograf sub numele de Ioan, care copiază la schitul Vrancii, în anul 1780 un manuscris religioasă.

Dat fiind specificul orînduirii feudale și a rolului de stîlp al feudalismului pe care-l avea biserica, este lesne de înțeles preponderența materialului cu conținut religios. Pe de altă parte chiar în literatura laică se adînc simțită influența misticismului. „Organizarea feudală a bisericii — arată F. Engels — consacra prin religie orînduirea de stat feudală laică în afară de aceasta, clerul era singura clasă instruită. De aici reieșea că sine că dogma bisericească constituie punctul de plecare și baza oricărei gîndiri. Jurisprudența, științele naturii, filozofia, întregul conținut al acestor științe erau puse în concordanță cu învățătura bisericii”¹⁵⁾.

⁷⁾ I. Bianu, N. Hodoș, *op. cit.*, I, p. 355 și urm.

⁸⁾ Ms. 1329.

⁹⁾ în ms. 2507.

¹⁰⁾ în ms. 3170.

¹¹⁾ I. Bianu, N. Hodoș, *op. cit.*, I, p. 217 și urm.

¹²⁾ Ms. 1937, f. 5¹⁻².

¹³⁾ Ms. 149, f. 93.

¹⁴⁾ Mss. 3531 și 1747.

¹⁵⁾ Ms. 2566.

¹⁶⁾ K. Marx și F. Engels, *Opere*, ed. rusă, voi. XVI, partea I, p. 295.

O problemă interesantă se desprinde, de asemenea, pareurgînd nărnul mare de însemnări pe care ni le-au lăsat copiiștii de manuscrise[^] fie ei copiiști de profesie, fie, ocazionali și anume aceea a influențelor culturale romîno-ruse, a legăturilor de mult stabilite între cărturarii romîni și cei ruși, a circulației cărții ruse în țările romîne, în sfîrșit a sprijinului politic pe care îl exercita Eusia lui Petru cel Mare și a Ecaterinei asupra Moldovei și Țării Eomînești').

Ne vom opri numai asupra unei părți din numeroasele manuscrise care se ocupă cu relatarea acestor legături. Unele dintre acestea, copiate în vremea războaielor ruso-otomane, cînd ostile rusești ocupau, ca puncte strategice țările romîne, consideră pe țarii ruși, stăpînitorii drept credincioși ai țării. Așa face Anatolie ierodiaconul, la 1774, copiind un miscelaneu. la episcopia Bîmnicului: „...Izvodire a lumii... acum întîi s-au scris romînește, în vremea binecredincioasei singurei stăpînitoare, marei doamnei noastre și împărătese Ecaterina a 2-a a toată Eusia... în anul mîntuirii 1774, avgust întîi[^])...” Și mai importantă este însemnarea lui Năstase Negrule, copistul binecunoscutei Alexandrii ilustrate de el la Iași, în 1790. La fila 1 îi întîlnim menționați pe toți marii cneji ai Eusiei, după ‚,Ecaterina Alexievna, preablagocestiva împărătească a toată Bosîe,“ din rîndul cărora nu lipsește nici „prealuminatul cneaz Gligori Alexandrovici Potiomkin... arhistratig și a multora ordine cavaler...“.

Peregrinările călugărilor noștri în Ucraina și în Eusia nu rămîneau infructuoase nici din punct de vedere cultural — cum nu rămîneau de altfel nici din punct de vedere material — căci se traduc în romînește și se copiază numeroase opere. Dacă ar fi să amintim numai operele lui Dimitrie Eostovski sau Ml Sorski, care au circulat în țara noastră în număr mare și încă am putea susține suficient afirmația noastră. Pe lîngă acestea au circulat încă multe alte texte. Ba un ieromonah, Gherasim, plecat la Kiev cu diverse trebi pe la 1766, copiază acolo, în casa lui Dimitrie Ivanovici o *Psaltire cu tîlc*) tot „în zilele cînd împărăția Ecaterina împărăteasa și cu fiul său Pavel Petrovici“. Și se pare că ieromonahul Gherasim n-a dus lipsă la Kiev de cele necesare scrisului, căci a încercat să împodobească manuscrisul cu tot felul de frontispicii, majuscule și viniete ; i-a lipsit însă talentul.

Un alt copist, de la schitul Lapoș de pe lîngă Bacău, starețul Pahomie,, pe care l-am mai întîlnit în această introducere, arată clar în copierea miscelaneului său de literatură de prevestire proveniența copiei sale : „Să să știe că această carte este izvodită dintr-o carte tiparnică di la Sto-liță, tipărită di laînpărăția Moscului...“. Același lucru îl face și popa Eadu din București, copiind la 1728 un manuscris de Eshatologie,' în cuvîntul de prezentare al cărții. El spune că „s-a tipărit din porunca preacreștinului> marelui împărat Petru Alexevici, stăpînul a toată Marea și Mica și Alba Eosie... întru împărăteasca și marea cetate a Moscului, în anii de la

Zidirea lumii 7212, iară de la nașterea domnului Hristos 1703. Iară a s-au scris cu mîna la leat 7236 (1728), prin osteneala celui întru toți mic, popa Badul...“).

Despre popa Ștefan clin Transilvania, cel care a copiat la 1733 Pascalie, scoasă după cea rusească, am amintit mai sus, vorbind de elementele vechi cronologice în datarea copiiștilor.

În sfîrșit am vrea să precizăm că înainte de a se fi tipărit, în a jumătate a veacului al XVIII-lea, manualele de gramatică rusească, vocabularele ruso-romîne, menite să ușureze învățarea limbii rusești, circulat asemenea lucrări în manuscris, cum este spre pildă *Gramatica rusească* și *Vocabularul ruso-romîn* copiat la 1746 de către Ștefan Ioano și care cuprinde 159 file.

În încheierea acestei probleme va trebui să ne mai oprim și asupra manuscriselor cu caracter istoric, privind istoria Eusiei care au circulat în copii romînești în secolul al XVIII-lea și care au fost traduse fie în rusește, fie din grecește. *Cronica slovenilor*, traducere după cartea tipărită la 1680, *Istoria Busiei, Viața Ecaterinei a II-a*, dar mai ales *Viața Teiru cel Mare* s-au bucurat de o largă răspîndire la noi. Din manuscrise cuprinzînd *Viața lui Petru cel Mare* ni s-au păstrat șapte copii cu însemnări prețioase ale copiiștilor, alături de multe altele, pe ale căror „ostenitori“ nu i-am putut identifica.

Cea mai veche copie[^]), din 1755, o întîlnim în Țara Eomînească și se datorește lui Eafail monahul, unul din cărturarii însemnați din mănăstirea Hurez. În epilogul manuscrisului, destul de voluminos — are 304 file — ca și la fila 125[^], copistul ne dă știri prețioase asupra textului care, pe lîngă *Viața lui Petru cel Mare* cuprinde și *Istoria Busiei*. Aflăm ca pildă, că exista în biblioteca mănăstirii Hurez un text tipărit în rusă cu istoria Eusiei, pe care l-a folosit dascălul Lavrentie, cel care a tradus cartea. Cît despre *Viața lui Petru cel Mare*, aceasta a fost copiată din traducerea din grecește a lui Matei Părcășanu, biv vel șetrar, găsitor al episcopia Bîmnicului, care, fiind rău scrisă, a dat mult de lucru călugărilor Eafail, obligîndu-l s-o și „protocălească“, la sfîrșitul copierii, adică la colajoneze.

Tot la mănăstirea Hurez copiază *Viața lui Petru cel Mare* un alt călugăr, Dumitru Bîmniceanu, la 1767, după aceeași traducere a lui Matei Eărcășann ^).

În Moldova, cea mai veche copie semnată[^]) este aceea din 1712, scrisă de ierodiaconul Gavril, de la episcopia Hușului, în vremea lui Constantin Mihai Eacoviță și care cuprinde numai *Viața lui Petru cel Mare*.

În Transilvania, unde literatura aceasta istorică era de asemenea foarte răspîndită, cea mai veche copie iscălită a fost făcută la Brașov de către Ion Zacionea[^]) pe la 1783 și cuprinde *Viața lui Petru cel Mare*.

[^]) Vezi și P. Constantinescu-Iasi, *Relațiile culturale romîno-ruse din trecut*, Buc., 1954? cap.V, VI, VII.

[^]) Ms. 716.

[^]) Ms. 1267.

[^]) Ms. 2164, f. 1.

[^]) Ms. 3784.

[^]) Ms. 2353.

[^]) Ms. 2668.

[^]) Ms. 49.

[^]) Ms. 2476.

Cîțiva ani mai tîrziu, la 1788, căpitanul Zamfir Marcu copiază o nouă Istorie a lui Petru cel Mare¹⁾, după traducerea făcută din, rusește de către Eadu Popovici, „dascălul orașului cetății Coronii”, exprimîndu-și admirația față de marea figură a lui Petru : „Vrednic de laudă au fost acest monarh pentru vitejiile lui și bunătățile ce au săvîrșit”.

În continuare am vrea să atragem atenția asupra însemnărilor istorice pe care ni le-au transmis copiștii de manuscrise, atît cît ne stă în putință, în introducerea de față. Aceste însemnări sporadice aduc uneori lămuriri interesante în chestiuni de istorie economică și politică, sau ne pun în curent cu evenimente, de o importanță mai mare sau mai mică, contemporane celor ce s-au străduit cu copierea manuscriselor. Cum cele mai multe însemnări cu caracter istoric precizează, fără alte amănunte, cine domnea la un moment dat în Țara Eomînească sau Moldova și cine păstora asupra cutărei sau cutărei episcopii, nu ne vom ocupa de ele lăsînd aceasta în grija istoricilor interesați de stabilirea cronologiei domniilor din țările romîne.

Însemnările copiștilor din Țara Eomînească și Moldova se ocupă deseori de schimbările de domnie, de războaie ruso-turce și mai puțin de chestiuni economice sau culturale. Iată spre pildă o însemnare tîrzie a lui Chirii ierodiaconul de la mănăstirea Cernica care copiază și după anul 1800, relatînd ajutorul rusesc : „în anul 1808, cînd cu buna venire și ocrotire a mai marilor și binecredincioșilor... întru... Hristos frați, ai împăratului Eosiei și i... ai împărăției... ostași, ai noștri apărători și de bine făcători, am fost odihniți de răii și paginii turci...”²⁾.

Eăzboaiele ruso-turce, cu urmările lor neplăcute pentru biata populație sărăcită, ca și pentru călugării mănăstirilor, îl fac pe Dionisie eclesiarhul de la mănăstirea Hurez să exprime toată oroarea de care era capabil condeii său, față de asemenea cumplite vremi : „... Pentru multe strămtoări și mari nevoi, cu primejdii de răpunere de viață, fiind într-această vreme cumplită și turburată, cînd înfricoșatul război între Poarta Otomanească și între împărăția Eosiei și între împărăția vecinătății, adică a Austriei, flecărea (sic) cu pară de foc îngrozită și cuprinși fiind aici în sfînta mănăstire Hurez, m-am nevoit de o am scris...”. Iar mai jos, același condei, redă în cîteva rînduri isprava armatelor nemțești : „1788, noiembrie 5, ocoliiți fiind și împrejurați de cumpliți volintiri nemțești, cu foc cumplit ne-au ars toate zidurile, bucatele și altele ale mănăstirii, dinprejur... ”³⁾.

Isprăvi de ale turcilor, în trecerea lor prin țară sînt arătate și de copistul Neonil, într-un manuscris, copiat de el la 1787 : „Această carte s-au scris de ticălosul Neonil, la leat 7296 (1787), octomvrie 14, cînd s-au tăiat trei frați, de turci, la vii la Necorești”⁴⁾.

Alteori relatarea războaielor este scurtă, dar concludentă, ca aceea a călugărului Sofronie de la mănăstirea Dragomirna : „Cartea sfîntului

Isaia care au scris părintele Sofronie în Dragomirna, în anul 1799, cînd luat moscalii Hotinul, *bătînd pe turci...*”).

Unele schimbări de domnie sînt menționate adeseori cu lux de amănunte. Printre copiștii care ne-au lăsat însemnări prețioase de natură aceasta trebuie menționat Ștefan Știrce din Moldova. Pe una din paginile *Povestirii lui Târlo*⁵⁾, copiate de el în anii 1786—1787, relatează adevărul înlocuirea lui Alexandru Mavrocordat, la scaunul Moldovei, cu Alexandru Ipsilanti : „... Și am început a o scrie de la leat 1786 decemvrie 1, în cea dintîi domnie a mării sale Alexandru Ioan Mavrocordat voievod la 3 zile ale lunii lui decemvrie i-au venit mazilie ; carile au domnit un an și 11 luni aice în scaonul Moldovii și domnia aceștii țări a luat-o mării Alexandru Ioan Ipsilant voievod. Și cînd am agiuns eu la slirșitul celor aceștiiw... dumnealor veliții boeri și toată țara făcea gătire mării Alexandru Ioan Mavrocordat voievod și-l aștepta din ceas în ceas cînd purceagă la Țarigrad, după obiceiul domnilor vechi...”.

Dintre puținele însemnări istorice cu caracter economic, din țările romîne, merită atenție numai aluzia lui Galaction ieromonahul de la mănăstirea Agapia, despre o mare foamete în Țara Ungurească, în prilejul vara anului 1788⁶⁾.

Mult mai prețioase și mai variate în conținut, sînt însemnările copiștilor de manuscrise din Transilvania. Iată-l pe popa Grigore din Măgurele relatînd dureroasa înfrângere a lui Mihai Viteazul la Mirăslău : „Scrisă luna martie, 19 zile, în zilele craiului Batăr Jicmond, cînd fu bătut Măgurele vodă la Mirăslău, la anul de la Adam 7108. de la nașterea Hristos 1600”)”.

Iată-l pe Agaton monahul, peregrin moldovean în Banat, prezentînd pe notabilii Aradului : „Scris în Siria, supt Vilagoș, în zilele vlahiei Isaia, fiind preot orașului popa Ianăș și din Valea Bradului și popa Vlahiei și cu Mîndan; la Arad, Lefel Holț și la Ineu grof Harmănștain, pe cîțiva citori țării...”⁷⁾.

Iată-l pe dascălul Vasile Sturze, tot moldovean, relatînd prezidiul trupelor nemțești, într-un Ceaslov scris pentru un preot dintr-un sat de la lîngă Hunedoara : „... Scris-am cînd a fost Blagoveștenia luni după Paște și era frig și nemții în țară ; cînd au mers ficiorul lui Apafi Mihai, cînd la Ardealului, la Beci. Vleat 1695, april 11 dni”)”,

Același dascăl Vasile Sturze însemnează, cu scrisul său atît de caracteristic, răscoala lui Francisc Eâkoczi II împotriva Habsburgilor : „am scris în sat în Sînt Andreăș lîngă Temișvara, în vremea cînd rădăicat Curuții lui Bacolți Prenț pe nimeți și era răutate mare în Ardeal sila Crișul Negru și cîmpia Ghiulei era pustietate...”⁸⁾. Victoriile

1) Ms. 1552, f. 143^v.

2) Ms. 25, f. 269.

3) Ms. 2987, f. 1^v.

4) însemnarea, în slavonește, în ms. 447, f. 10.

5) Ms. 4215, f. 231^v.

6) Ms. 1838, f. 175^v.

7) Ms. 713, f. 123^v.

1) Ms. 3161.

2) Ms. 2055, f. 85^v.

3) Ms. 500, f. 68^v.

4) Ms. 4834, f. 184.

Francisc Eâkoczi an fost relatate și ele popa Ștefan, din Molosig, lângă Oradea, pe ultima filă a *Ceaslovului* copiat de el în 1706²⁾).

Calamitățile naturale, foametea și ciurma, nu lipsesc nici ele din atenția acestor sîrguincioși ardeleni, care s-au îndeletnicit cu copierea cărților. Foamete în regiunea Oradea pe la 1676, relatează popa Ursu din Cotigleat³⁾); revărsări de ape și holde stricate întîlnim în însemnarea diacului Simion din anul 1740³⁾), iar ravagiile ciumei — această calamitate între calamități — sînt însemnate de dascălul Vasile Sturze și de popa Stan din Holbavul Bîrsei atît de sugestiv, încît merită redată în întregime.

Dascălul Vasile Sturze pomenește despre o ciură în Banat în același manuscris 713, în care a relatat și răscoala ungarilor sub Francisc Eâkoczi, astfel : „Și eu dascălul Sturze încă am fost fugit în Țara turcului, în Sînt Andreeș, cînd era ciurma cea mare ; și au murit în Sînt Andreeș 366 de suflete și în toată Țara Temișvarei . . . 1708, iunie 22". Iar mai jos, la fila 203³⁾, arată cînd a început ciurma : „în 1708, martie 26".

Însemnarea popii Stan din Holbav, neavînd legătură cu activitatea sa de copist, n-a fost redată în repertoriu. O redăm mai jos, în transcriere liberă, pentru valoarea ei documentară, deosebit de prețioasă : „Precum să se știe de cînd au fost ciură aicea în Țara Bîrsii și era în anul dintîi la 1756 era **lazaret** în Cotlea ; pă cine îl prindea îl ducea acolo de își făcea **lazaretul** în Cotlea. Și țineam eu popa Stan din Holbav, în Vîlcan la beserică și mă duceam noaptea în Vîlcan la beserecă, de frica nemților și mă găseau nemții în beserecă și nu-mi ziceau nimica.

' Apoi, după aceia, la anul, s-au și mai întărit, că au început a muri de ciură în Zărnești, apoi în Poiana Mărului, apoi în Holbav. Și apoi au pus străjile din Măgura Cotlii încoace, pă Valea Lupului în jos și tot pă vale în jos pînă la Mărișoară ; apoi de-acolo în sus pînă în vîrfurile muntelui. Și erau închise foarte tare satele ciurate. Și au trimis și fâlceri prin satele cele ciurate și au murit toți fâlcerii și în Zărnești și în Poiana Mărului și în Holbav. Și în Holbav au murit vreo' 42 cu toții și în Poiana Mărului opt sute fără unul și în Zărnești vreo 900 ; dară în Brașov mulți fără samă, tocma în Șchei. Și' cînd murea în Holbav de ciură mureau și vitele de boală. Și într-o vreme erau tot străji în prejurul Holbavului de nu ne lăsa să eșimdin sat și mai peream de lipsă, ca vai de noi. Apoi ș-au făcut crăiasa și cu domni milă, de au adus faină de cea împărâtească foarte multă și sare și au avut săracii mare noroc cu acelea. Apoi ne-au slobozit în hotar numai ; și am fost așa din postul Sîntămării pînă la Simzeene, apoi ne-au slobozit la Podul Bîrsii, la tîrg, că să făcea tîrg acolo. Noi, de cătră Ghinbav și Codlenii, cu toate împrejururile ei, nu treceam Bîrsa și era un tîrg ca doamne ferește ; și erau case multe la Podul Bîrsii. Și am scris eu popa Stan din Holbav, ca să se știe"⁴⁾).

Mișcarea culturală din Șcheii Brașovului, din secolul al XVIII-lea, este și ea relatată de un copist ce semnează cu inițialele S.H. Acesta pome-

nește pe cărturarii bisericii romîne din Șchei, singurii — spune copistul care s-au ocupat cu scrisul cărților de la 1492, anul zidirii bisericii și pînă la 1777.

De altfel nevoia de a se scrie în limba romînă, ca și problema patristicului le găsim ridicate la mai mulți copîști, atît din Transilvania și din Țara Eomînească. Pe la anul 1688 Silvestru ieromonahul subliniază în epilogul unei Dioptre⁵⁾), mulțumirea de a se fi putut „izvodi" cartea „pre limba rumîneasea"⁶⁾ iar un an mai tîrziu, un alt copist, tot din Țara Eomînească, Mcola grămăticul, lăuda pe mitropolitul Teodosie în prefața unei *Albine*⁷⁾), pentru că : „... o scoase de la adîncul limbii elinești și slovești și o trase cătră lumina înțelegerii limbii rumînești. ...".

Dascălul Ioan Duma, unul din romîni învățați ai Brașovului, dovește pe la 1751 „... cum că iaste mai de folos fieștecării neam creștinesc a cîntă și a să ruga pre limba sa, decît pre limba altuia, pe care nu o'înțelege. * Iar mai jos, în aceeași prefață a unei *Psaltichii*⁸⁾), adaugă : „Nun puținei am a zice pentru oarecarii ce defăima și hulesc limba noastră rumînească, zicînd că iaste grozavă și necuvioasă... Unii ca aceia bine știe că *fieștecare om limba lui, întru care s-a născut i să pare a fi mai jmoasă*. ...".

În sfîrșit, Ștefan dascălul din ținutul Turda, întărește și el pe la anul 1736—1738, în predosloviea unui *Prăznicar*⁹⁾), cele spuse cu aproape un veac în urmă de mitropolitul Simion Ștefan.

Însemnările copîștilor, utile pentru stabilirea vechimii textelor și împrejurărilor și regiunii unde s-a copiat un manuscris, interesante unele prin informațiunile istorice pe care le cuprind, nu sînt lipsite adeseori de oarecare poezie ce provine mai ales din explicațiile pe care le dau copîștii în legătură cu eventualele greșeli și din satisfacția de a fi ajuns la sfîrșitul plicticoasei munci de copiere.

Andronachi Berheceanu din București, copiind pe la 1777 un *misir* (lanceu de literatură populară¹⁰⁾), se roagă de cititori să-l ierte pentru greșelile comise și să le îndrepte, „... Că cum nu dă ceriul de pămînt și cum nu numărul nisipului a tăt pămîntul și cum nu știe omul sfîrșirea lui și cum este răsăritul de apus, așa nu este om a nu fi greșit în lume...".

Pentru Toma Cucoranu de la Furceni-Tecuci, greșeala este imposibilă de evitat pentru că „... precum nu este cu puțință omul în lume a ține și a nu să poticni, așa și scriitoriului a nu greși. . . /"¹¹⁾).

Poezie cuprinde și scuza dascălului Ioan Peștișeanu, de la mănăstirea Slatina, din manuscrisul copiat la 1778 : „*. Iară'ce greșală veți afla cuvinte sau în slove sau în soroace, îndreptați... nepuuiid în p'onos ; n-au scris heruvim sau au înpodobit sărafini, ci au scris minte întu-

*) Ms. 2472.

2) Ms. 1357.

3) Ms. 4305.

4) Ms. 138.

5) Ms. 1151.

6) Ms. 3180, f. 256^v.

1) Ms. 2301.

2) Ms. 4641, f. 268^v.

3) Ms. 4572, f. 33^v.

4) Ms. 2178, f. 133^v.

cată... și fiind împresurat de toate primejdiile lumii, ca și corabia învăluită în luciul mării. Și de multe ori am scris și noaptea la luminare... și de multe ori s-au schimbat vederea de raza luminii și alunecându-mi ochii de împreună și mintea într-altă parte, poate... că voi fi zmintit. Că știți că de multe ori, mergînd pre cale bună și fără de ghimpi și fără de imală, alunecă picioarele și mare cădere face omul. Așa și eu, poate că voi fi greșit, că n-am tipărit ci am scris cu mîna de tină, cu pană de gîscă bătrînă, care amîndouă lesne alunecă cătră greșală, ca și orbul la potigheală..."

În sfîrșit Voicu Copilul de la mitropolia Bucureștilor folosește pentru iertarea greșelilor, accente dramatice ca acestea : „Deci eu voiu muri și păcătoasa mea mînă va putrezi; ci cine va ceti și va găsi sau lipsă în cuvinte sau în slovă să zică : dumnezeu să-l ierte..."¹⁾.

Nu sînt lipsite de poezie — mai ales că uneori textul este dat chiar în versuri — însemnările ce exprimă mulțumirea copiștilor de a fi ajuns la sfîrșitul muncii.

Ilarion ieromonahul de la mănăstirea Bistrița din Țara Bomînească își exprimă această satisfacție astfel :

Precum cei streini doresc moșia să-și Vază,
Cînd sînt într-altă țară de nu pot să șază
Și ca cei ce sînt pre mare, bătuți de furtună
Și roagă pre dumnezeu de liniște bună,
Așa și scriitorul, de a cărții sfîrșire,
Laudă neîncetată dă și mulțămire²⁾.

Însemnările acestea, cu toată poezia lor, nu sînt totuși originale. Cele mai multe se repetă în nenumărate manuscrise, în cărți vechi tipărite și dacă le vom căuta originalul îl vom găsi la copiștii de manuscrise slavone și grecești, de unde a fost tradus o dată cu întreaga operă.

Originală ni se pare însemnarea lui Dimitrie Blagovici de la sfîrșitul pildelor lui Esop, în care se roagă tot de iertare pentru greșeli :

...îndreptați cu duhul... blindeșelor,
Crezînd bătrîneșelor,
Că mi-au fost mîna cam grea
Pana încă era rea
Și am avut vreme cu nor...³⁾.

Încă și mai reușite ni se par versurile logofătului Ioniță Giurescu, dintr-un miscelaneu de literatură populară :

Eu, fiind om fără de sminteală,
întinsei condeiul în cerneală
Și mă apucaî a serie
Această Alexandrie...⁴⁾.

O altă problemă ce se cere tratată în această introducere este aceea a peregrinării copiștilor dintr-o provincie în alta și a activității pe care au

1) Ms. 5483, f. 271.

2) Ms. 4745, f. 710^v.

3) Ms. 2579, f. 375^v.

4) Ms. 149.

5) Ms. 270, f. 136.

desfășurat-o în pribegia lor. Constatăm, din capul locului, că cei mai din cei 16 copiști peregrini pe care i-am întîlnit sînt moldoveni și că unde se stabilesc și-și desfășoară activitatea este mai ales partea de a Transilvaniei. Așa este Ștefan dascălul, pe la 1738, care se și nu „Ștefan dascăl moldoveanul" sau „moldovschi", sau Ilie dascălul Iași, care copiază Cazanii și Omilii la 1697 tocmai în Maramureș la H cești¹⁾. Un alt moldovean, Vasile preotul, care era și zugrav și care babil, în această calitate colinda prin Transilvania, copiază un miscel liturgic, la anul 1718, într-un sat de lîngă Dej, anume Gîrbău²⁾.

În sfîrșit cel mai reprezentativ dintre toți, dascălul Vasile S care copiază de la 1693 pînă la 1708, ne-a lăsat nu mai puțin de 12 m crise scrise în sate de lîngă Oradea, Arad și Timișoara, pe unde l-a pașii săi de pribeag.

Nu găsim în schimb nici un peregrin din Țara Bomînească în Tr vania, în afară poate de Gheorghe logofețelul care copiază la Braș 1718, un manuscris de Cronici moldovenești³⁾.

Exodul ardelenilor către Moldova, mai explicabil, în multe pr decît cel al moldovenilor către Transilvania este totuși foarte ra despre prezența unor copiști ardeleni în Țara Bomînească nici măc poate fi vorba în însemnările pe care le-am parcurs.

Dintre copiștii ardeleni în Moldova amintim pe dascălul Andro Pianul Săsesc, un sat de lîngă Brașov, care copiază, la 1768, un Octo cheltuiala lui Filip diacul⁴⁾, pe Ioanichie monahul „ardelian, baiaz Bodna", pe care îl întîlnim la 1775 la mănăstirea Humorului și la 17 mănăstirea Agapia, copiind cîte un Octoih⁵⁾ și pe Eustațiu Popovici, Baia Abrud, cc-și semnează numele cu caractere latine în cele cinci m crise⁶⁾ pe care le copiază între anii 1766—1781.

Întîlnim și copiști din Țara Bomînească în Moldova, cum a spre pildă Bafail monahul, pe care îl găsim la mănăstirea Dragomirna, 1768, sau mai des, copiști din Moldova în Țara Bomînească. Dintre a din urmă merită pomenit Silvestru ieromonahul⁷⁾ „din Țara Moldo pe la 1688, ca și Vlad din Moldova, care copiază la 1748 un mamial d logie polemică⁸⁾.

Merită să ne ocupăm în cîteva rînduri și despre un alt aspect a blemei noastre, acela al duratei copierii manuscriselor, a cheltuelii copiere și a suportării acestor cheltieli. Despre durata copierii manu selor nu se poate vorbi în termeni precieiL dîndu-se numărul de pag

*) Ms. 3509.

2) Ms. 3199.

3) Ms. 5801.

4) Ms. 2184, ff. 1 și 57^v.

5) Mss. 1870 și 5127.

6) Mss. 473, 1358, 1873, 303 și 1092.

7) Este același Silvestru pe care l-am întîlnit folosind, în datarea manuscrisului, el cronologice vechi.

8) Ms. 3697.

care îl copiau diecii într-o zi. Se întîlnesc, în cuprinsul manuscriselor, dese mențiuni de dată, la sfîrșit de capitole, care ne ajută să deducem cu oarecare aproximație, timpul petrecut de un copist în asemenea îndeletnicire.

Mai mult, sînt destul de numeroase indicațiile unor copişti care arată clar începerea și terminarea copierii. Însemnările acestea nu fac altceva decît să arate, o dată mai mult, că în ceea ce privește durata de copiere a manuscriselor, aceasta atîrnă de o serie de factori subiectivi și obiectivi : cîte ore copiază pe zi, cită îndemînare are la scris, care este formatul manuscrisului, dacă scrie după dictare, sau copiază după un model pe care îl are în față, dacă împodobește manuscrisul și copiază caligrafic fiecare cuvînt sau scrie cursiv și este preocupat numai de text în sine, care este calitatea hîrtiei pe care copiază, a uneltelor de scris și atîtea altele.

Spre pildă, logofătul Alexandru Anghelcic copiază, pentru sine, istoria lui Erotocrit : „...di la 1800 martie 22, pînă la 1800 iunie 15, scriină-o pe apucate, cînd n-aream treabă.”). Asemenea mențiune vagă nu ne ajută să precizăm care a fost timpul real de copiere a celor 94 pagini ale manuscrisului.

Tot vagă este și însemnarea lui Lupu Batcu ce copiază un manuscris de Cronici în anul 1765. La fila 209 spune : „... .Și am început a-l scrie pe apucate di la ghenar la 10 zili pîr-la februarie în 24 de zili... ”). Manuscrisul are 215 file, de dimensiuni mari 30,5 x 20,5 cm. Este de presupus că Lupu Batcu a persistat în copierea manuscrisului de vreme ce l-a terminat în 45 zile, mai ales că l-a și împodobit cu cîteva frontispicii.

Sînt alte numeroase însemnări, din care vom spicuî cîteva, în care este indicat timpul de copiere mai clar. Așa de exemplu popa Ion Eomînul, ce copiază la 1620 cunoscutul *Codex Neagoeanus*, face două mențiuni asupra timpului de copiere : una la fila 77 și alta la fila 127°. Prima mențiune arată că manuscrisul a început să fie copiat în luna cireșariu în 15 zile și s-a sfîrșit ultima filă—a șaptezeci și șaptea •—în august 4 zile. A doua mențiune dă tot 15 cireșariu ca dată a începerii copierii, dar sfîrșitul filei 127° a fost luna fărariu 15 zile. Manuscrisul avînd 196 file, de dimensiuni foarte mici: 14 X 9,5 cm, deducem că ritmul de copiere a fost lent, de vreme ce din 15 iunie și pînă în 15 februarie abia au fost copiate 127 file.

Tot în Tara Eomînească, la Cîmpulung, Panu grămăticul copiază la 1691 un Ceaslov de 258 file, de dimensiuni mici, în 40 de zile, de la 16 noiembrie pînă la 25 decembrie³⁾. Iachint, starețul Cernicăi, care a avut o activitate de copist, foarte bogată, a realizat copierea unui număr de „212 coaie”, adică vreo 396 file, dintr-un manuscris de dimensiuni mari: 32 x 22,5 cm. din noiembrie 5 pînă în 20 mai 1796, așadar într-un timp relativ scurt, mai ales că a ilustrat manuscrisul cu un portret și l-a împodobit cu majuscule ornate și frontispicii⁴⁾.

Un ritm accelerat în scriere trebuie să fi avut și popa Ursu, din Transilvania, ce copiază la 1676 un Molitvenic de 276 file care a început „... a să scrie în luna lui mai în 22 de zile și s-a sfîrșit în luna lui cuptoriu

în 15 zile... ”¹⁾). Cît despre Vlad grămăticul, unul din cei mai activi cunoscători ai secolului al XVII-lea, cu o grafie de o frumusețe rar întîlnită, copiază un manuscris²⁾ de 401 file ce măsoară 21 x 15,5 cm. din iulie ne dă însă ziua — pînă la 6 decembrie 1693.

Unii copişti arată în însemnările lor că s-au grăbit cu copierea manuscrisului, așa cum face spre pildă ieromonahul Serafim de la schitul Călugărești din Neamț. El copiază un text de 367 file, de dimensiuni 30 x 20 cm. la 1781 de la 17 noiembrie pînă la 24 martie, dar „și noaptea o am făcut loc de zi... ”³⁾). Dimpotrivă, alții ca moldoveanul Ștefan Știrce arată că au scris Povestirea lui Târlo de 272 file, 23 x 16 cm, într-o lună, dar au îndelete.

Concluzia pe care o desprindem — dacă se poate trage una în legătură cu timpul de copiere — este aceea că un manuscris de 250 file de dimensiuni mijlocii, era scris de un copist talentat în trei-patru luni de zile. În acest timp era prelungit în funcție de dimensiunile și ilustrarea manuscrisului.

În ceea ce privește costul copierii, datele pe care le avem sînt îndee sărăcicioase. Cele mai multe însemnări se mărginesc să menționeze doar cu a cui cheltuială a fost scrisă cartea, fără să se precizeze și cît anume a plătit copistului pentru oboseala sa. Bareori, cînd se întîmplă să ‘ie precizat și costul copierii, nu ne putem da seama dacă se plătește numai muncă de copiere sau și costul hîrtiei și al cernelurilor. Presupunînd că cel puțin pentru copiere se copia dădea întregul material necesar muncii, o coală se copia în 1788, pentru 4 parale. Cel puțin așa ne lasă să înțelegem o însemnare asupra copierii manuscrisul 276, fila 1 : „Și a scris-o cîte 4 parale de coală lui Mădăraș Brașovan... ”.

Prețul varia însă de la om la om, după priceperea la scris a fiecărui copist și după dimensiunile colii. Așa spre exemplu, Grigore ieromonahul de la mănăstirea Tismana, copiind un Pomelnic al acelei mănăstiri, pe care l-a scris, este plătit de către arhimandritul mănăstirii, cu 7 parale de coală pentru temeuriile sînt zugrăvite și scrise de altă mînă. „... ”⁴⁾.

În Moldova, tot prin a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, un copist copiază un manuscris de 40 file, avînd dimensiunile 29,5 x 20,5 cm. pentru 120 bani. De data aceasta paharnicul Dimitrachi Hîrlescu, pe care s-a copiat manuscrisul, precizează că el a suportat toate cele necesare cheltuieli și că cei 120 bani i-a plătit ieromonahul Mchifor, de la mănăstirea Doljești numai „pentru osteneala lui... ”⁵⁾.

În sfîrșit în Transilvania, popa ificolaie din Cîmău de lîngă Hîrlescu, doara, i-a copiat popii Paște din Bozeș un Liturghier de 71 file, 20 x 14,5 cm. la 1702, „pentru un florin și 6:0 de bani”⁶⁾.

¹⁾ Ms. 4641, f. 268.

²⁾ Ms. 2512.

³⁾ Ms. 491, f. 267.

⁴⁾ Ms. 2500, f. 4^v.

⁵⁾ Ms. 124, f. 40.

⁶⁾ Ms. 4870, f. 44.

¹⁾ Ms. 145, f. 93^v.

²⁾ Ms. 3417.

³⁾ Ms. 2381, f. 254.

⁴⁾ Ms. 1899.

în, ceea ce privește cheltuielile de copiere sau, mai precis, pentru cine anume se copiau manuscrisele, constatăm că cea mai mare parte a manuscriselor a fost copiată cu cheltuiala altor persoane decât copiiștii și că aceștia erau plătiți pentru munca lor, sau o făceau, în cadrul obligațiunilor de slujbă la diverși boieri — amatori de lectură, sau numai de cărți — sau la diverse mănăstiri.

Parcurend însemnările pe care ni le-au lăsat copiiștii, se pot desprinde concluzii interesante în ceea ce privește categoria lor socială. Din rîndurile copiiștilor nu se desprinde nici un boier și nici o față bisericească de rang, „obișnuite cu traiul slobod și de huzur”¹⁾.

Cei mai mulți din mînuitorii condeiului, membrii ai clerului, care deținea în evul mediu „nu numai monopolul asupra scrisului și cititului ci și acela asupra culturii superioare”²⁾, aparțin unei categorii sociale de jos, ridicate din popor, a căror dezvoltare nu era posibilă decât în limitele năzuințelor culturale ale feudalilor, care erau, foarte adesea și stăpînii lor.

Exploatarea muncii lor, atît de evidentă, apare și mai revoltătoare dacă ne gîndim la ignoranța și brutalitatea celor pentru care trebuiau să-și irosească vederea. Condițiile de muncă ale copiiștilor nu erau deloc ușoare. Foarte adesea ei îndeplineau operațiunea migăloasă după o zi de muncă fizică, la lumina palidă a unei luminări, obligați să isprăvească la termen copierea cutărui sau cutărui manuscris, pentru Vreunul din fiii stăpînului, mare boier cu influență pe la domnie. Însemnările de scuze pentru greșelile săvîrșite de acești chinuiți și exploatați slujitori ai scrisului romînesc din veacurile trecute se încheie cu explicații asupra condițiilor grele de lucru, din care pot fi desprinse: remunerarea meschină pe care o primeau, sau foarte adesea n-o primeau de loc, lumina palidă de seară ce le slăbea vederea, munca prelungită pînă în zori, unelte de scris rele și hîrtie necorespunzătoare etc, care de bună seamă stau la baza frecventelor erori de grafie strecurate în manuscrise³⁾.

Alți copiiști întîlniți, vreo 60 la număr, au scris pentru folosul propriu ; mai exact, un iubitor de carte, găsind un manuscris cu un text ce-l interesa, cerea permisiunea posesorului să-l copieze pentru sine.

O a treia categorie de copiiști o formează călugării mănăstirilor, care scriu pentru folosul și cu cheltuiala arhimandriților.

Viața chinuită a acestora merită și ea subliniată, căci egalitatea și frățietatea între monahi este numai aparentă. Mulți dintre ei, după cuin arată Engels „se aflau în afara ierarhiei feudale a bisericii și nu erau părtași la bogățiile acesteia. De aceea erau mult mai prost plătiți, iar veniturile lor erau de obicei foarte reduse”⁴⁾. În timp ce stareții și arhimandriții sînt puși la adăpost de muncile obositoare, prin situația lor înaltă în cinul călugăresc, bieții călugări nemîncați și înghețați de frig, pedepsiți, chipurile, de canoane, copiază mii și mii de pagini „din porunca și cu toată cheltuiala” egumenului mănăstirii. Și cei mai mulți dintre ei nu ne-au

Jăsat — în umilința lor — nici măcar numele și locul în, care s-au stăruit să mulțumească exigențele „venerabililor” arhimandriți. Datorită muncii lor s-au format bibliotecile mănăstirești.

O ultimă categorie de copiiști ce merită amintită este aceea a copiștilor de biserici, care copiază texte liturgice pentru uzul bisericilor, cîntă ei în strană. Numărul lor este apreciabil mai ales pentru Transilvania, cît despre cheltuielile de copiere, acestea erau suportate fie de biserică, plătindu-se numai hîrtia și cernelurile — dascălii copiind din obișnuință pentru biserică — fie de către anumiți enoriași, pentru iertarea păcatelor și atunci li se plătea și dascălilor respectivi pentru osteneală.

Cîți din copiiștii din prima categorie erau copiiști de profesie, greu de precizat. Cei mai mulți scriu un singur manuscris, cel mult două. Sînt însă cîteva nume de copiiști a căror activitate rodnică vădește și-au făcut din copierea manuscriselor o îndeletnicire primordială.

Merită amintiți, în Țara Eomînească, Constantin „vtori dascăl venesc” de la care păstrăm patru manuscrise copiate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea ; Constantin logofătul „al lui jupîn Anastase suveran de ia Biserica Goleșului”, care copiază în prima jumătate a secolului XVIII-lea și de la care ne-au parvenit șase manuscrise ; popa Fior „dascăl de slovenie de la sfîntul Gheorghe cel Vechi”, rămîne figura cea mai reprezentativă a copiiștilor de manuscrise romînești de la mijlocul veacului XVIII-lea, prin numărul de manuscrise lucrate, treisprezece, prin seriozitate deosebit de îngrijită și prin gustul său ales cu care a ilustrat operele copiate în prima jumătate a secolului al XVIII-lea își desfășoară activitatea. Lupescu, logofătul de divan, ale cărui manuscrise — opt la număr — colecțiile noastre — au avut darul să difuzeze opera istorică a cronicarului. Meritul său va trebui subliniat și cu alt prilej. Contemporan cu el, „logofețelul ot dumnealui lordache Crețulescu vel dvornic” ne-a lăsat patru manuscrise, iar popa Stanciu 'de la biserica Tuturor Sfinților din București joacă, pentru primele decenii ale secolului al XVIII-lea, rolul pe care l-a jucat mai tîrziu popa Fior, acela de întemeietor de școli de copiiști. De la el ne-au rămas patrusprezece manuscrise, copiate foarte frumoasă scriere cursivă.

Pentru a doua jumătate a secolului al XVII-lea, îi amintim pe Fota grămăticul, cu cele trei copii frumoase din Varlaam și Ioan grămăticul, Nicola grămăticul, care a lucrat la mănăstirea Cîmpulung și de la care conservăm patru manuscrise îngrijit lucrate și pe Vlad grămăticul, care conservăm tot patru manuscrise și care va fi fost — dacă ne credem — după scriere — dascălul popii Stanciu de la biserica Tuturor Sfinților din Iași.

În Moldova îl întîlnim în prima jumătate a secolului XVII-lea pe Grigoraș sin Vasile Uricariul, cu cele șapte manuscrise de Cronici, pe care le păstrăm, copiate într-o foarte frumoasă scriere cursivă, pe popa Grigore Hudeci, copist de romane populare către sfîrșitul secolului XVII-lea, de la care ne-au parvenit patru manuscrise, pe Ioan grămăticul, copist talentat de Cronici, ce copiază în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și de la care păstrăm cinci copii și pe preotul Ijuca, din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, răspînditor al

¹⁾ F. Engels, *Războiul țărănesc german*, ed. a III-a, E.S.P.L.P., 1958, p. 39.

²⁾ *Ibidem*, p. 38.

³⁾ Cf. D. P. Bogdan, *op. cit.*, p. 137 și urm.

⁴⁾ F. Engels, *Războiul țărănesc german*, ed. a III-a, Buc., E.S.P.L.P., 1958, p. 39.

cilor, prin. cele cinci manuscrise de Cronici, din șase manuscrise, câte conservăm în colecțiile noastre, copiate de mîna sa.

În Transilvania putem aminti activitatea rodnică a dascălului Ioan Duma din Brașov, de la care păstrăm opt manuscrise, copiate în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, activitatea lui Pavel, dascăl din Muncaci, de la care păstrăm numai patru manuscrise, copiate în Maramureș și în regiunea Bihorului, în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și mai ales pe dascălul Vasile Sturze, pribeagul din Moldova, de la care ni s-au păstrat cele mai multe manuscrise ardelențești, douăsprezece la număr, copiate între anii 1693—1708, cu interesante însemnări istorice.

Întîlnim cîteva figuri de monahi, de la care ni s-au păstrat numeroase manuscrise, cele mai multe, cum este de așteptat, cu conținut religios. În Țara Românească copiază pe la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, probabil la mănăstirea Cernica, Acachie ieromonahul, de la care păstrăm în colecțiile noastre zece manuscrise. Contemporan cu el, ieromonahul Ioachim Bărbătescu, de la mănăstirea Bistrița copiază tot zece manuscrise. Chirii ierodiaconul, de la Cernica, ce copiază începînd cu anul 1800, ne-a transmis și el opt manuscrise. Un Daniil monahul, ce semnează în criptogramă pe la 1778, este prezent în colecțiile noastre prin patrusprezece copii de manuscrise religioase. Dionisie eclisiarhul de la episcopia Bîmnicului, ce copiază și în primele decenii ale secolului al XIX-lea, ne-a lăsat opt copii. Grigore Bîmniceanu, om cult și cu preocupări ce depășesc cu mult cadrul monahal este prezent și el în colecțiile noastre prin cincisprezece manuscrise.

Amintim, în continuare, pe Iachint, starețul Cernicăi, de la care păstrăm șasesprezece manuscrise, pe Ilarion ieromonahul de la mănăstirea Bistrița de la care păstrăm șapte manuscrise, copiate în prima jumătate a secolului al XVIII-lea, pe Ion Bîmniceanu și pe Naum Bîmniceanu, de la care păstrăm cîte patru manuscrise pe Eafail monahul de la mănăstirea Hurez, care ne-a lăsat cincisprezece manuscrise, pe Silvestru ieromonahul de la mănăstirea Cîmpulung, care a copiat în prima jumătate a secolului al XVIII-lea și de la care conservăm cinci manuscrise și, în sfîrșit, pe Teofil monahul ale cărui manuscrise identificate în colecțiile noastre, douăzeci și șapte la număr, au fost copiate la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și la începutul secolului al XIX-lea.

Printre călugării cărturari de la mănăstirile din Moldova trebuie amintit numele lui Cozma monahul, de la Neamț, de la care ne-au parvenit șase manuscrise din prima jumătate a secolului al XVIII-lea, al lui Ioan ieroshimonahul de la mănăstirea Eișca, prezent în colecțiile noastre de manuscrise prin șapte volume, copiate după anul 1795, numele lui Meletie ieromonahul de la mănăstirea Secul, care ne-a transmis cinci manuscrise ca și numele singurei călugărițe pe care am întîlnit-o îndeletnicindu-se cu munca scrisului, Micdonia shimonahia, probabil de la mănăstirea Văratec, de la care posedăm două manuscrise, copiate la anii 1706 și 1804. Constatăm

*) Naum Bîmniceanu a desfășurat o activitate prodigioasă în limba greacă. Cf. C. Erbi-ceanu, *Viața și activitatea literară a Protosinghelului Naum Bîmnicenu*. Discurs rostit la 17 (30) martie 1900. Cu răspuns de Dimitrie A. Sturza, Buc., 1900 (*Academia Romînă, Discursuri de recepțiune*, XXII și extras).

/-!
;)

j
'

f
\
}

};
'

};
:

î
jf
f

|
i;
<

%
'

|
m
Jf

»
E
Jl;
§

,«
îp
m\
SI

w

pentru Moidova o activitate cărturărească monahală mai redusă decât în Țara Românească, deși numărul mănăstirilor este mai mare. Nu-i puțin adevărat însă că fondul de manuscrise de la Academie cuprinde puține biblioteci mănăstirești din Moldova decât din Țara Românească.

În Transilvania întîlnim un singur călugăr îndeletnicindu-se cu copierea manuscriselor. Și anume, este vorba de Varlaam ieromonah de la mănăstirea Sibiel, pelerin din Moldova, care scrie la 1716 un *Tur* slavo-romîn.

Cercetînd lista călugărilor ce s-au ocupat cu copierea manuscriselor, putem stabili, într-o oarecare măsură și mănăstirile care continuă să se preocupe de îmbogățirea bibliotecilor cu manuscrise noi, fie ele chiar numai religioase. Pentru Țara Românească la loc de frunte se situează pentru sfîrșitul secolului al XVII-lea și secolul al XVIII-lea mănăstirile Hurez, ctitoria lui Constantin Brîncoveanu unde am constatat prezenta cîtorva harnici copiști în secolul al XVIII-lea. Trebuie amintite și mănăstirile: Bistrița, Tismana, Cozia, Cîmpulung¹⁾, iar pentru sfîrșitul secolului al XVII-lea mănăstirea Cernica. Un loc de frunte l-a jucat episcopia Eîmnicului cît și unele biserici din București, pe lîngă care existau școli de grămătică, cum au fost biserica sf. Gheorghe Vechi și biserica Tuturor Sfinților.

În Moldova, vechea tradiție cărturărească de la Neamț n-a putut să se egalată de nici una din mănăstirile cu oarecare mișcare culturală care au fost: Eișca, Agapia, Secul, Văratec sau Putna.

Înainte de a încheia această trecere în revistă a variatelor probleme ce se ridică în legătură cu copiștii de manuscrise romînești — probleme care le-am enunțat doar și am atras atenția asupra lor — va trebui să amintim că mulți copiști, pe lîngă munca de transcriere a numeroase manuscrise s-au ocupat și cu împodobirea manuscriselor.

Cei mai mulți dintre ei s-au mărginit să lucreze frontispicii și marginile cule înflorate, de obicei în peniță, folosind culoarea roșie sau neagră și au fost însă unii, ca de exemplu popa Fior, a căror activitate artistică depășea cu mult modesta îndeletnicire de copist. A ne ocupa însă despre activitatea copiștilor ilustratori ar însemna să depășim cadrul subiectului ce ni s-a propus²⁾.

Necesitatea unei lucrări de acest gen, de mult simțită, răspunde unor probleme de istorie literară și de paleografie ce se ridică în fața cărtărilor din țara noastră.

¹⁾ Despre rolul cultural al mănăstirii Cîmpulung vezi: Dan Simonescu, *Viața și culturală a Mănăstirii Cîmpulung (Muscel) în trecut*, Cîmpulung-Muscel, 1926, 72 p.

²⁾ Gh. Nedioglu, *Cea mai veche școală romînească cu caracter statornic (Școala Sf. Gheorghe Vechiu)*, Buc., 1913.

³⁾ Vezi T. Voinescu, *Contribuții la studiul manuscriselor ilustrate din mănăstirile și Dragomirna*, în *Studii și cercetări de istoria artei*, 1955, nr. 1—2, p. 89 și urm.; E. Lăzăreanu, *Cîteva date cu privire la ilustrația manuscriselor romînești în secolul al XVIII-lea. Ruper tradiție*, în *Studii și cercetări de istoria artei*, 1956, nr. 3—4, p. 81 și urm.

Se poate vedea cu destulă claritate care a fost repartiția culturii feudale la noi, pe provincii, care au fost centrele culturale laice sau mănăstirești. Orientarea noastră culturală spre literatura laică, pe măsură ce ne apropiem de finele veacului al XVIII-lea, datorită trebuințelor noi create de dezvoltarea forțelor de producție, este evidentă.

Numeroase erori ale istoricilor și cercetătorilor în istoria literară, privind identificarea unor manuscrise neșemnate au fost îndreptate prin stabilirea autografelor unor copiiști cu bogată activitate scriitoricească.

Au fost identificați, totodată, scriitorii a zeci și zeci de manuscrise — unele dintre ele cu un conținut interesant — a căror nume și preocupări erau străine istoriei noastre culturale.

Pot fi stabilite în bună măsură influențele culturilor exercitate în țările române și particularitățile dezvoltării literaturii românești din Transilvania. Vedem de asemenea cum s-a oglindit în literatura românească a vremii ridicarea Eusiei și speranțele pe care și le-au pus românii în eliberarea lor de sub jugul otoman.

Paleograful, cercetător al evoluției scrisului la noi și interesat în stabilirea școlilor de grămătică, dincoace și dincolo de munți, are la îndemână un material inepuizabil, sistematizat și, uneori cu indicații privind caracteristicile grafice.

În sfârșit, istoricul de artă, preocupat de miniaturistica românească are și el adunat un material interesant, necunoscut în cea mai mare măsură și util pentru stabilirea influențelor și gustului artistic în țările române.

Probabil că vor mai fi existând multe chestiuni ce se pot ridica într-un studiu privind copiștii de manuscrise românești. Unele dintre ele, cum este activitatea de grămătică de cancelarie a unor copiiști, sau problema copiștilor de manuscrise bilingve, sau aceea a textelor românești cu caractere latine sau grecești — puține câte sînt — le sezisăm doar. Nu le-am tratat fie pentru caracterul lor foarte limitat, fie pentru că ar fi însemnat să ne depărtăm prea mult de la subiect, cum este cazul cu activitatea de grămătică domnești a unor copiiști de texte literare, fapt ce ar fi dus și la cercetarea fondului de documente istorice cel puțin de la Academia Republicii Populare Române și de la Arhivele Statului.

Planul lucrării constă într-o înșiruire alfabetică a tuturor copiștilor, fără să se țină seama de vechime, cotă de manuscris, sau provincie și într-o transcriere a tuturor însemnărilor întîlnite, care aduc lămuriri — fie ele oricît de neînsemnate — asupra împrejurărilor și vremii în care a fost efectuată copierea. Am omis oricare altă categorie de însemnări, dacă nu cuprindea și știri în legătură cu persoana copistului. Lucrarea noastră diferă deci de cea elaborată de M. Vogel și V. Gardthausen, pentru copiștii de manuscrise grecești^{*)}, care ne-ar fi putut sluji de model și în care sînt menționați copiștii manuscriselor din toate bibliotecile mari* ale Europei,

după cataloagele de manuscrise tipărite și nu după originale, lucru, de altfel, aproape imposibil de realizat.

Manuscrisele copiate de același dascăl, sînt așezate în ordine cronologică, dacă sînt menționați anii de copiere; dacă lipsește menționarea anilor, manuscrisele sînt așezate în ordinea crescîndă a cotelor.

Fiecare manuscris se încheie cu o descriere sumară privind, mai ales, particularitățile grafice.

La elaborarea acestei lucrări am cercetat peste 3800 manuscrise totalizînd aproape un milion și jumătate pagini; am depistat 609 manuscrise și am identificat, pe bază de expertize grafice, alte 138 manuscrise.

Nu se va întîlni, în cuprinsul lucrării, nici un nume de traducător, chiar dacă textul traducerii este autograf și, firește nu se va întîlni nici un autor.

În transcriere am căutat să păstrăm cît mai multe din particularitățile grafice ale textelor vechi, fără să îngreunăm lectura. Astfel diftongul -k l-am transcris prin e, în toate cuvintele care n-au păstrat diftongul; grupul io l-am transcris prin iu; diftongul A l-am transcris prin Semnul iv l-am transcris prin ă sau î, după valoarea fonetică pe care o reclamă citirea modernă. Ierul, K, CU valoare de u final, a fost păstrat transcriindu-se îi.

Am intervenit în textul original, ori de cîte ori s-a simțit nevoia, fie completînd cuvintele, cu litere așezate în croșete < >, fie eliminînd literele de prisos, prin așezarea lor între paranteze drepte. Parantezele rotunde sînt întîlnite și în textul original.

Transcrierea textelor criptografiate credem că a fost făcută corect după cifrul îndeobște cunoscut de aproape toți paleograful.

Textele în alte limbi le-am transcris și în original și în traducere.

Pentru a înlesni folosirea materialului, dăm la sfîrșitul volumului liste de corespondență între cotele de manuscrise și numele copiștilor precum și un indice general.

Înainte de a încheia ținem să mulțumim și pe această cale, tuturor celor care ne-au ajutat la elaborarea lucrării, fie prin sfatul și îndrumările lor, fie, mai ales, prin traducerea unor texte din slavonește și grecește.

AUTORUL

*) Vezi: Marie Vogel und Victor Gardthausen, *Die griechischen Schreiber des Mittelalters und der Renaissance*, în XXXIII Beiheft zum Zentralblatt für Bibliothekswesen, Leipzig, 1909.

ÎNSEMĂRILE COPIȘTILOR

ACACHIE (IEROMONAHUL).

Țara Românească

1. *Miscelaneu de învățături și cuvinte monahale.*

f. 57^r : „1798, ianuarie în 17 zile”,

f. 88, în criptogramă : „Acachie”.

Ms. 2119. Sec. XVIII (1798); 167 ff. [aproximativ 4-57^v, 59-88, 91-110] ; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff.: 4, 7^v, 15^r ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

2. *Cuvinte ale sfinților Vasile cel Mare și Efrem Șirul.*

î. 1 : „1801, maîu 24. Acachie i<e>ro<monahul>”.

f. 46 : „Dechem<vrie> 20”.

f. 142^r : „1802, maîu 10”.

f. 169^v : „1803, ianuarie 5. Acachie ier<o>diăaeon”.

f. 193 : „1803”.

f. 213 : „1803, februarie 22”.

Ms. 3597. Sec. XIX (1801-1803); 224 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 1,19, 213 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

3. *Cuvinte ale sf. părinți,*

î. 95 : „Martie 29, 1818”.

f. 126^v, în criptogramă, de altă mîină : „Acachie”.

Ms. 2797. Sec. XIX (1818); 126 ff. [aproximativ 1-104]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 95. Inițiale ornate la ff. : 73^r și 95. Numerotație originală a filelor pînă la 94.

Țara Românească

4. *Tipic.*

f. 8 : „1826, apr<i>l<ie> 18. Acachie ieromonah”,

f. 1 : „1826, marti<e> 24”.

f. 9^v : „1826, april 20”.

Ms. 2192. Sec. XIX (1826); 27 ff. [1-26]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 8 și 9^v. Inițiate ornate la ff. : 9^v și 15^r. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Căldărușani

5. *Tipic.*

f. 9 : „Acachie ierom<ona>h. Mai 15”.

f. 26^v : „1826, mai 28. Acachie ieromonah. Căldărușani”.

Ms. 2487. Sec. XIX (1826); 26 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 9. Inițială ornată la f. 9. Legătură veche în piele.

Țara Românească

6. *învățăture ale sf. Theodor Studitul.*

Ms. 144. Sec. XVIII (sfîrșit); 335 ff. [aproximativ 2-186]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 2, 11^v, 75 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

7. *Cuvinte ale sf. Isaac Șirul.*

Ms. 153. Sec. XVIII (sfîrșit); 682 ff. [2-634]; 23 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 2 și 36. Inițiale ornate la ff. : 36^v, 157^v, 386^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

8. *Cuvinte ale sf. Nil Sinaitul.*

Ms. 1482. Sec. XVIII (sfîrșit); 231 ff. [aproximativ 181-237]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 182^v, 185^v, 187 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

9. *Minunile sf. Nicolae.*

Ms. 1943. Sec. XVIII (sfîrșit); 555 ff. [3-4, 6-57]; 22,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale colorate la ff. : 3, 6, 19^v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Cuvînt pentru pocăință.*

Ms. 5583. Sec. XVIII (sfîrșit); 70 ff. [1-62]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 1, 10, 20^v ș. a.

ADAM.

Transilvania
Turdași-Orăștie

Cazanie la Nașterea lui Hristos.

f. 37^v: „Scris-am eu Adamii din Turdași i proci”.

Ms. 4696. Sec. XVII (sfîrșit); 37 ff. [27-37]; 29 x 18,5 cm. Scriere cursivă veche.

AGAPIE.

Mol

Miscelaneu: întrebări și răspunsuri, fragment din Archirie și Anadan, Vieți de sfinți ș.a.

f. 80^v: „Și am scris eu Agapiei sin Ioan. Le<a>t 1784, iuni<e>

f. 101 : „1787, avgost 9”.

I

Ms. 4104. Sec. XVIII (1784-1787); 176 ff. [77-80, 97-101, 127-129*, 130^v—164, 172—176]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii colorate la ff. : 97^v, 12

AGATON (IEROMONAHUL).

Transilvania
Siria-Ara

Molitvenic.

f. 231^v: „Să se știe că am început acestu M<o>l<i>tv<e>nic în i
2 zile și am <s>fîrșit în avgustii 25 de zile. Scris în Șiria, suptu Vila
în zilele vl<ă>d<i>cîi Isaie<i>, fiindu preot orașului popa Ianășu
Valia Bradului și popa Văsii și cu Mîndan ; la Arad, Lefel Holții și la I
grofu Harmăștain, poruncitori terii.

f3k AUJC>rop,ŃLIIHH H N*A0CT0HNh CMfgNH gMONX" dFdeONK A\0A. OT /
,A\|rd". <= E umult păcătosul și nepriceputul, smeritul ieromonah Ag
Mol<doveanul> din Iași. 1701 >.

Ms. 4215. Sec. XVIII (1701); 233 ff. 19 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 38^v, 105^v ș.a. Numerotație originală a filelor începînd cu 21.

AGURII (LUPUL).

Moldavia
Hu

Miscelaneu : Minunile Maicii Domnului și însemnări istorice aflate între scrisorile Mitropoliei Moldovei.

f. 161^v : „Iar acum, prin oserdie și poronca preaosvinții sale ch
chir Iacov, episcop Hușului, s-au talmăcit din limba slov<e>ni
pr6 limba moldoveniască. Și talmăcitor[i] am fost eu Thoma Stamat
nepot preaosfinției sale și cu sfinția sa ieromonah Theofan, eclisi
ot Episcopie Hușului. Iar scriitoriu au fost dum<nea>lui Lupul Ag
ot Episcopie Hușului, la le<a>t 1787, sept<emvrie> 10”.

Ms. 3692. Sec. XVIII (1787); 173 ff. [10-173]; 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Pagini colorate la ff. : 10, 17, 18 ș.a. Legătură veche în piele.

ALEXANDRU (DASCĂLUL).

Țara Românească

Omilie la Adormirea Maicii Domnului.

f. 469^v : „Scris-am eu d<as>cal Ale<osandru>”.

Ms. 2644. Sec. XVII (sfîrșit); 481 ff. [464-469]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

ALEXANDRU (DIACUL).

Transilvania

1. *Miscelaneu teologic: Cazanii la oameni morţi, Omilii, fragment din Apocalipsul Maicii Domnului ş.a.*

f. 85 : „Scris-am eu diacu Alixandru această cărţălu. Vleatu 1759”.

Ms. 4150. Sec. XVIII (1759); 85 ff. 16,5 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Transilvania

I. Slujba Patimilor.

f. 28^v : „Scris-am eu diacon Alixandru această carte a sf<i>n</i>-teloru Patimi”.

Ms. 4148. Sec. XVIII, (mijloc); 33 ff. [1-28*]; 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ANANIA (DASCĂLUL).

Tara Romînească

Cheia înţelesului.

f. 5^v : „Eu Ananie dascălu ot sf<i>n</i>ta Vineri ot <ilizibil> o amii scris cu multă osteneală <ilizibil> şi o amii prefăcuţii această carte [di pre] scoţindu-o de pre carte tiparnică; şi o amii scris cu mîna şi cu condeii pentru ca să se mai înmulţese talantul la mai mulţi.

Şi cine o va ceti să să folosească şi altora, tuturoră, să propoveduască şi lui D<u>mnezeu să mulţamească; pentru că de cumpărat, ca să cumpăra cu tiparîulu cartea acea<sta>, n-amii găsiţii ca să o cumpării, ci o am scris de pre alta tipărită, pentru ca să să adape cei însătoşaţi de cuvîntul lui D<u>mnezeu.

Şi vă rugaţi şi pentru mine, păcătosul şi smeritul vostru Ananie, ca toţi de împreună să cîştigămu împă<ra>ţia ceriurilor. Amin”.

<Pînă aici întreaga însemnare a fost ştearsă>.

„Amu începutu a scri<e> această sf<i>n</i>tă carte în luna lui dechemvrie în 17 zile. Anii de la H<risto>s, leatu 1792”.

Ms. 1937. Sec. XVIII (1792); 272 ff. [1-270]; 22,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 17, 33^v ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 17, 33^v, 63 ş.a. Miniatură, după o gravură din cartea tipărită la 1678, la f. 2.

ANATOLIE (IERODIACONUL).

Tara Romînească
Rimnicul-Vilcea

Miscelaneu : Divanul lui D. Cantemir, Cosmografie, Istoria Ţării Romîneşti şi Cronica slovenilor.

f. 102 : „Cosmografia, adecă izvodirea lumii care acum întîfu s-au scris romîneşte, în vrgmea binecredincioasei, singurei stăpînitoare, marei

d<oa>mnei noastre şi împărătgse Ecaterina a 2<^> \$ toată Eusia şi a r tenitorîului ei, binecredinciosului domnului ţesarevici şi marelui en Pavelu Petrovici, în anulii mîntuirii 1774, avgustu întîfu.

Scrisu-s-au daru, de *Anatolie ierodiacon* <şters>, în oraşulu Bîmnicu 1774 <cu cifre romane>. Anat<o>lie ierod<iaconul> <de la> Ep<isco> Eîm<nicului>”.

f. 248 : „Sfîrşitul Istoriei Ţării Eomîneşti”.

în greceşte, dedesubt: „Anatolie ierod<iacon> Episc<opia> Eîm<c<ului>. 1778. <Cu cifre romane :> 1778”.

f. 287, greceşte : „Anatolie”.

f. 26^v : „Şi aceasta iaste din cărţile lui Anatolie ierodiaconu<l> Episcopiia Eîmnecului. 1778 oct<omvrie> 15”.

La ff. : 1^v, 26^v, 68^v, 98^v, 102, 203, 207, 248 şi 390, se găseşte pe inelară în fum cu inscripţia : „Anatoli, 1777”.

Ms. 1267. Sec. XVIII (1774); 409 ff. [1-68^v, 70-98^v, 102-118^v, 122-203, 207-248, 281^v, 285-348^v, 366-387, 390-409]; 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titluri şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Miniatură la f. 1^v, după gravura ediţiei din a Divanului lui Cantemir. Frontispicii în peniţă la ff. : 122, 203, 207 şi 390. Mota rotăţie originală a filelor.

ANDREI (DASCĂLUL).

Octoih.

f. 1. : „Octoihu ce să zice rumîneşte optu glasuri, care cuprînt întru sine slujba învierie pe optu glasuri şi cu podobiile lor ce urme<e> cu sfetelnele învierii. întru acest chip l-am făcut întru a doao do a prealuminatului nostru domnii Io Grigorie Theodoru voevod, cu tuiala dumne<a>lui Pilip diiacul.

Si l-am scris eu, mic si plecatul, Andrei dascălu braşovan. Le 7276'<1768>”.

f. 57^v : „Şi s-au scris această sfîntă cart<e> de mine, smeritul plecatul, Andreiu dascălu braşovan, ot Sas Piian*)”.

Ms. 2184. Sec. XVIII (1768); 83 ff. [1-74]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi litere din text sînt scrise cu roşu. Foaia de titlu este încadrată într-un colorat. Pe verso este stema Moldovei şi obişnuitele versuri. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 6, 26 ş.a. Legătură veche în piele.

ANDRIOTAXITUL (DASCĂLUL).

Moldova
Tîrgul-Neu

1. *Miscelaneu: Istoria risipirii Ierusalimului şi Istoria etiopicească a lui Iliodor*

f. 2 : „Această carte minu<n>ată, ce să află scrisă la înce Istoriia răsipirii Ierusalimului, iară după această altă Istorie eth

*) Sas Piian — Pianul Săsesc, localitate lângă Sibiu.

ceașcă, ce să numește Iliodorfi, cartea dinlitîu, istorie foarte frumoasă spre înbogățirea minții celui ce va vrea ca să să înbogățască pre sine cu înțelepciunea, iaste a dum<i>sa<le> Constantinii Paladie spat<ar> mare.

S-au scrisii cu toată cheltuiala dum<i>sa<le>, în Tîrgul Neamțului, de mine cueSrnecl și mult păcătosulii Andriotaxitul, dascăl ot Ne<a>mțu tipografii. Le<a>t 1782, iun<ie> 24".

f. 2^v : „Leatu 1782. Constanti<n> Paladie. Andriotaxida".

Ms. 3531. Sec. XVIII (1782); 215 ff. [2-214]; 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Desene și frontispicii în peniță la ff. : 2^v, 3 și 72. Nume-rotație originală a filelor.

Moldova

Mân. Neamț

2. *Miscelaneu teologic: Viața sf. Alexe Omul lui Dumnezeu și Minuni ale Maicii Domnului.*

f. 38^v : „Andriotaxi<tul>, dascălii <și> tipografii".

f. 56^v : „Slava, cinstea, mulțămîta și închinăciunea Unuia în Troiță proslăvitului D<u>mnezeu, Tatălui și Fiului și D<u>hului Sf<î>ntu, Celui ce ne-au agiutatii după începutu de amii văzuții și sfîrșitulii.

Precum dorescu, cei ce sîntii bătuți de furtună în luciulii mării, să so-sască, la limanii cu adăpostire, întru acesta chipii am doriții și eu să sosescu la săvîrșirea lucrului aceștii cărți.

Cinstiților și ai lui H<risto>sii iubiților pravoslavnici și blagoeisti-ilor creștini, carii vă veți întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte, să vă bucurați întru D<u>mnulu și orice felii de greșală veț<i> afla ori în cu-vinte ori slove vă rugămîi <să> îndreptat<î> cu d<u>hulu blîndețelor și orice veț<i> cere de la D<u>mnezeu, întru spăsenie, veț<i> și dobîndi; însă negrăbindu-vă a mă huli pre mine păcătosul, cel ce m-am nevoiții a vă scrie această de suflet folositoare carte, căci precum iaste cu nepu-tință a sta apa din cursulu ei, așa și firea omenească a rămînea făr<ă> de greșală.

Eu Andriotax<itul>, dascălii ot Ne<a>mțu. 1784, noemvrie 2".

Ms. 1747. Sec. XVIII (1784); 57 ff. [2-56]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță și inițiale ornate la ff. : 2 și 39. La f. 38^v sînt desenate „miinile împărațesii Țării Frîncești", vindecată de Maica Domnului. Paginație originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

ANDRONIC (DIACUL).

Moldova

Mân. Casin

*Miscelaneu: Cronică turcească prescurtată și fragment
ăintr-o cronică a Ardealului.*

f. 45^v : „ИИсая АЗ МHorop-kuiHhJH H SKorwH АНАОПННХ &HAK WT C&ITA MONDCThp KdWHN. Іă Ci 3NAHET, tr&A ИHC4A EHA K A'fT x 3pnd, 4K. KK".

<=Am scris eu, mult păcătosul și bietul Andronic diacul de la sf mănăstire Cașin. Să sa știe, cînd am scris a fost anul 7181 <10 august 22>.

Ms. 3252. Sec. XVII (1673); 60 ff. 14 x 10 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. La f. 45^v, deasupra inițialei nării copistului, este desenată o stemă cu vultur bicefal. Legătură veche în

ANGHEL (DIACONUL).

Țara Romîna
Craiova

*Miscelaneu: Minuni, Vieți de sfinți, fragment de
Sinaxar ș.a.*

f. 1 : „Această sfîntă carte, ce este scrisă într-însa multe s minuni ale sfinților <este> scrisă în zilele preaputernicului nostru înp Iosif al doilea Carol, cu osteneala și cheltuiala dumn<ea>lui logofă Constandin, ce să află lîngă dumnealui șatr<arul> Gheorghie Slătine la leatu 1790 de kt H<risto>s, februarie 5. Anghel diăacon ot Maica ceta Dudu din Craiova".

f. 166^v : „Și am scris eu popa Anghel, pentru că mîna va va pu iar slova să va pomeni. Amin. Să beți și pentru mine un pahar de

Copist nu este „logofătul Constandin", cu osteneala și cheltuiala c s-a scris, ci autorul însemnărilor, diaconul — și apoi preotul — An

Ms. 3144. Sec. XVIII (1790); 166 ff. [aproximativ i-82^v, 102, 104^v-107, 151^v-152, 166^v]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă.

ANGHELIC (LOGOFĂTUL ALEXANDRU).

Istoria lui Erotocrit.

f. 93^v : „Această cartă foarte iscusită și frumoasă s-au scos ș talmăcit di pi eliniască pe limba moldovinească de Hristodor Ioanu pezont. Și eu am scris-o di pe niște tetraji ce era iscălit Vasile ot Bot cinci a fi, că nu-l știu. Și am scris-o di la 1800 mart<ie> 22, pîn<ă> la iuni<e> 15, scriind-o pe apucate, cînd n-ave<a>m triabă. Alecs log<o>f<ăt> al sărării<i> domnești, ce am fost șitangiu".

f. 94^v : „Sfîrșitul întîmplărilor acestor de mai sus scrisă istorii. sandru Anghelcic".

Ms. 145. Sec. XVIII (1800); 95 ff. [1-94]; 20 x 16 cm. Scriere cursivă.

ANTIM DE LA COZIA.

Țara Rom

Cosmografie.

f. 2 : „Această carte ce să ch[i]iamă Cosmografie, adecă Izv lumii, s-au scris în zilele mării sale prealuminatului Io Scarlat C

Ghica v<oe>v<o>du, cu porunca şi cu toată chieltuiala sfinţii sale părintelui chiriu chir Sofronie, arhimandritul şi igumenul sfintei şi dumnezeeshii Mănăstiri Cozii, în anii de la zidirea lumii 7275, iară de la H<risto>s 1766".

f. 15^v: „Sfîrşitul scării aceştii cărţi ce să chiamă Cozmografie, scrisă de mine, păcătosul şi nevredneculrob, Anthimier<o>m<onahul> ot sfînt<a> Mă<năs>t<ire> Cozia. Mart<ie> 31 d<ni> 1767".

Mai jos: „Pre acest frat<e> al nostru Anthim ier<o>m<onahul>, făcîndu-l ig<u>m<en> la Mă<năs>t<ire> Arnota, l-au omorît doi tîga<ni> chil[i]iaşi şi cu do<i> rumî<ni>, dormind în pat l<a> schitul Mă<năs>t<ire>. Şi l<a>u îngropat l<a> Mă<năs>t<ire> la Arnota, în a<m>vonul besericilă la anul 1775.

Şi am semnat ca să să ştie, Sof<ronie> arh<imandritul> Coz<ii>".

ff. 17—27, de mîna arhimandritului Sofronie : „Această cart<e>, ce să cheamă Cozmografie, iast<e> a mult păcătosului Sofronie arhimandritul^ ig<u>m<enul> Coziei. Şi am plătit fratelui Anthim <i>e<ro>m<onahul> Coz<ii> di au scris-o, fiind cart<e>.foart<e> de folos. 1767".

Ms. 1556. Sec. XVIII (1766-1767); 154 ff. [2-104]; 32,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispiciu în peniţă la ff. : 2 şi 3. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

ANTON (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească.

Tîlcul Apocalipsului sf. Ioan Teologul.

f. 78^v : „Anton log<o>f<ă>tul>. <17>94, av<gust> 2".

* f. 135^v : „Al tuturor mic, ascultător şi slugă plecată, smerit, nevrednic, cu sarcina păcatelor încărcăţii, Anton log<o>f<ă>tul>. 1794, oc<tombrie> 24".

Ms. 3721. Sec. XVIII (1794); 135 ff. 30 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimiterile marginale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Frontispiciu în peniţă la f. 9^v. Iniţiale ornate la ff. : 1^v, 27^v, 37 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

ANTON (MONAHUL).

Țara Romînească (?)

Miscelaneu teologic: fragment din Prologul pe luna iunie si fragment de Pateric.

f. 49 : „Şi s-au scrisu de [m]mine, păcătosulu şi nevrednicul întru monahş<i> Antonii.

Şi mă rog tuturor celor ce viţi ceti, rugaţi-vă lui D<u>nmezeu pentru mine păcătosul Antonii <cuvîntul este şters> monahul. La anii de la H<risto>s 1793, apri<lie> 19 zile.

Orice greşală veţi afla îndreptaţi cu D<u>hulu blîndeţilor şi mă pre mine păc'ătosulii şi ticălosulu Anton <eu vîntul este şters>.

Ms. 1626. Sec. XVIII (1793); 56 ff. [17-06]; 22 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 32 şi 49 .

ANTONIE.

Tara Romîneasă

Miscelaneu teologic: Acatiste, Paraclise, Canoane de umiliņa ş.a.

A. 42 : „Antonie".

Ms. 2386. Sec. XVIII (sfîrşit); 165 ff. 15,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 78^v ş.a.

APOSTOL (LOGOFĂTUL DE DIVAN).

Țara Romîneasă

Floarea darurilor.

f. 1 : „Această cartă îa<ste> a florilor şi a scris-o Apostol, logofătul de divan beteag de un [o] ochiu. Şi <a> scris-o cît 6 4 parale dă coală. M<a>nole Br<a>ş<o>van. Leat 1788, mai 15. M<a>nole Br<a>ş<o>van.

Ms. 276. Sec. XVIII (înainte de 1788); 172 ff. [6-142]; 15,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

ARHIP (IONIŢĂ).

Mo
Su

Miscelaneu : Alexandria, Archirie şi Anadan, Visul Maicii Domnului, Versuri ş.a.

f. 94^v : „Şi am scris eu Ioniţă Arhip această Alixândriîa a Le<a>t 1784, sept<emvrie> 21".

f. 132 : „S-au scris le <sic> velet 1785 fevru<arie> 22 zile, de Ioniţă Arhip".

Mai jos : „Ioniţă de Arhip nobel".

f. 178^v : „S-au scrisu de robul lui Dumnezău Ioan Arhip, la 1799, sept<emvrie> 26".

f. 172^v : „Această istoriîa, adică Alexandriîa şi alte multe cele s-au scris de răopusatu<l> Ioniţă fon Arhip din Suceava, care au răc în luna lui dechem<v>ri<e>, anul 1833, în Suceava. Şi cine a ceti să Dumnezău să-l erte, de 3 ori".

Semnături ale copistului se găsesc și la ff. : 103^v, 107^v și 208.

Ms. 1155. Sec. XVIII (1784-1799); 208 ff. 23,5 x 18,5 cm. Scriere cursivă. Numerotația originală a filelor este făcută cu cifre arabe.

ARSENIE (IEROMONAHUL).

Moldova

Măn. Bisericiani

*Miscelaneu teologic: Gîntări bisericești, Acatistul
și Paraclisul Maicii Domnului ș.a.*

f. 210^v : „Kowu, *napdKAHC. HcnHca epMOHalp flpc*m* IVT E*cșpiKdN*
•=< Sfirșitul Paraclisului. A scris ieromonahul Arsenie de la Bisericiani >.

Ms. 540. Sec. XVII (înaintea anului 1716 <1668>, însemnat pe fața interioară a ultimei coperte); 215 ff. [160—211] ; 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

ATANASIE (Pr.).

Moldova

Dorohoi

*Miscelaneu: Apocalipsul Maicii Domnului, Versuri
în l. rusă și romină, Zile bune ș.a.*

f. 83 : „1775, oc<tombrie> 22. Am scris eu popa Athanasie<ie>, vechil ot Dorohoiu”.

Ms. 3233. Sec. XVIII (1775); 91 ff. [76-97]; 19,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Manuscrisul a fost legat greșit, astfel că textul copiat de popa Atanasie începe de la sfirșitul manuscrisului.

ATANASIE (IERODIACONUL).

Țara Românească (?)

*Miscelaneu teologic: Porunci ale sf. Isaia Pustnicul
și Vieți de sfinți.*

f. 112 : „Bogu-vă pre toți de obște, părinților și frațilorii, orice greșală veți afla pre această carte, în cuvinte sau în slove, să mă ertați pre mine nevrednicul între ierodiaconi Athanasie păcătosulii, pentru Ceta ce au zisu : Ertăți și să va erta voao. 1791, oc<tomvrie> 6”.

f. 122^v : „A<n>o 1794, oc<tomvrie> 9”.

f. 150 : „S-au scrisu de ierodiaconu Athanasie. Anii de la H<risto>s 1794” <însemnarea este scrisă și cu caractere latine>.

Ms. 4466. Sec. XVIII (1794); 152 ff. [2-150]; 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 2. Frontispiciu în peniță la f. 112. Numerotație originală a filelor începînd cu 153. Legătură veche în piele.

ATANASIU (DASCĂLUL ALEXANDRU).

Moldova

Dărmănești-Dorohoi

1. *Geografia nouă.*

f. 2 : „Gheografie noao, care să înparte în 4 tomuri iaste a dum<ie> Iordachi Darie, vel pah<arnic>, perigrapsită *) de mine, nevrednicul mai micul între dascăli Alexandru Athanasiu, cu toată cheltuiala dum<ie> sale boeriuului mai sus numit < >.

Și s-au scris în satul Dărmăneștii. 1786, iulie 15”.

f. 124: „Sfirșit tomului întîiu.

Începutu-s-au tomul întîiu a să scrie <în> iulie 15 și au luat s<crie> <în> iulie 26”.

f. 261 : „Sfirșit tomului al 2<-lea>.

Începutu-s-au tomul al 2<-lea> a să scrie <în> iulie 27 și au sfirșit <în> avgust 7”.

Laf. 126 se repetă însemnarea de la f. 2 fiind modificată numai în luna iulie, în care s-a început copierea tomului II și care este 27.

Ms. 2349. Sec. XVIII (1786); 261 ff. 20 x 13 cm. Scriere cursivă. La f. 1^v, într-un mediu colorat și cu coroană deasupra, se găsesc inițialele I<ordache> D<arie>. Frontispiciu în cerneală la ff. : 3, 4 și 127. Numerotație originală a filelor, cu cifre pentru fiecare tom în parte.

Mold

2. *Istoria etiopică a lui Iliodor, tomul II.*

f. 1 : „Iliodor, care să înparte în doao tomuri. Tomos 2. Iaste a dumisali Ioniți Sturza, vel stol<ui>c, acum a treia oară perigrapsită de mine, nevrednicul și mai micul între dascăli Alexandru Athanasiu, cu cheltuiala dumisali mai sus numitului boerîu, la leat 1792, martie

Ms. 2868. Sec. XVIII (1792); 90 ff. 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Blazon colorat la f. 1^v. Frontispiciu în peniță la f. 2. Legătură veche în piele.

Mold

Piatra-Nea

3. *Istoria lui Num a Pompiliu, tomul II.*

f. 1 : „ISTuma Pompilii al doilea craîu al Eîmului. Tomul al doilea care s-au prescris cu toată cheltuiala dumisali Ioniți Sturza, biv vel stol<ui>c de mine Alexandru Athanasiu, dascăl în tîrgul Piatra, tălmăcită de franțuziîa de Alexandru Beldiman, pah<arnic> la leat 1795, fevr<uarie>

Ms. 3192. Sec. XVIII (1795); 139 ff. 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 2. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

*) *7uepiypacp<d* = a descrie. Aici în înțeles de a prescrie, a scrie din nou.

AVRAM (Pr.).

Transilvania
Cioara-Zalău

*Miscelaneu teologic: Molitve, Psalmi în versuri
Liturgier ș.a.*

f. 46: „Scris-am eu pop<a> Avraam ot Cioara aceste cîntece scoase în verușuri, de pre o Psaltire de la Bălgrad. Yă leat 1700”.

Ms. 1365. Sec. XVII (1700); 159 ff. [1-10, 31-157]; 19 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 47 și 97. Inițiale ornate la ff. : 119, 124, 138 ș.a. Numerotație originală a filelor de la f. 47. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

AXINTE (URICARIUL).

Moldova

Letopisețul lui Miron Costin.

f. 157 : „Leatopisețulu Țării Moldovei de la Aaron Vodî încoace, de unde este părșitii de Ureache, vornicul de Ț<a>ra de Giosu, scosu de Miron Costinu, vornicul de Țara de Giosu.

în orașu în[n] Iașu, în anul de la zidirea lumii 7218, iară de la Nașterea Mîntuitorîului lumii, lui I<isu>s H<risto>s 1710, m<e>s<oța iul<ie> 6 dn<i>, în zilele mării sale luminatului d<o>mnu Io Mcolae voevod s-au scrisu”.

Cf. numeroasele documente copiate de Axinte Uricariul, aflate în colecția de documente a Bibliotecii Acad. R.P.R., din care menționăm, pentru compararea grafiei, doc. 65/CLXXXI.

Ms. 2601. Sec. XVIII (1710); 319 ff. [157-318]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Foaia de titlu este încadrată într-un chenar colorat. Frontispicii colorate și inițiale ornate la ff. : 158, 190, 272 ș.a. Numerotație originală a filelor.

BALACIANU (CONSTANTIN).

Moldova

*Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga
sfinților, Vieți de sfinți, fragment din
Vămile văzduhului ș.a.*

Cf. **Ms. 3i.** f. 73^v, copiat de Toader Jora : „Să să știe cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora.

Această cărțălue am scris-o eu di pe o carte a sfinții sale a egumenului de Florești, pentru ca să să știe valetul, 7264 <1756>, întru care zile să o fi sc<r>is *Constantin Bălăcian<u>*, întru care scrie ase : Scris-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul Xeculaîu arhimandritul, ce scrie că au scrisu-o de pe o Biblie a lui Șerban vodă din Țara Munteniască, cînd au fost în Țara Leșască”.

Sec. XVIII (175*).

BANCIU (TOMA).

Transilvania
Făgăraș

Pateric.

f. 1 : „Scrisu-s-a acest Otejnic în Făgăraș, de mine, Thoma Banciu la 1796”.

Ms. 546. Sec. XVIII (1796); 166 ff. 18 x 12,5 cm. Scriere cursivă. Scara, titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Paginație originală ou cifre arabe. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

BĂRBĂTESCU (IEROMONAHUL IOACHIM).

Țara Romînească

1. *Miscelaneu: Istoria Troadei, Vedenia Sofianeii,
Cuvinte ale sf. Atanasie, Legenda Duminecii ș.a.*

f. 127 : „S-au prescriș această istorie de mulții păcătosu Ioan mătîc, sin popi<i> Mirii ot Bărb<ă>tești. Fev<ruarie> 24 dni, 1766” <ziua> este scris și cu cifre arabo.

f. 142^v : „Pis<al> diîac Ioan. Fev<ruarie> 24 dni, 1777” <ziua> anul sînt scrise și cu cifre arabo.

Ms. 2183. Sec. XVIII (1766—1777); 168 ff. [1—155, 157—105]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 128 și 129. Inițiale ornate la ff. : 6 și 7. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

2. *Miscelaneu : Pomelnicul bisericii Bărbătești, Țilcuire
la cele 10 Porunci, Țilcuire la Simbolul Credinții ș.a.*

f. 7^v : „Pop<a> Ioan”.

f. 20 : „1786”.

Ms. 2147. Sec. XVIII (1786); 92 ff. [aproximativ 2-9, 13-22, 30, 53-87, 90-91]; 21 x 16 cm. Scriere cursivă și cu majuscule. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 2, 3, 8 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

3. *Miscelaneu: Viața și petrecerea călugărilor de la
Sinai și de la Raith, Istoria Libiei, Viața sf. Simion ș.a.*

V

ff. 1—2 „Cuvîntu cătră cetitioiiu.

De vreme ce toate cîte să vād în lumea aceasta mișcătoare și neștedătoare sîntii supusă Atotputernicului D<u>mnezeu, Ziditorîului lumii, după euvîntul care li s-au poruncitu fieștecare păzește orînduiala Sa, sminteală < > cu cîtu mai vînt, omul iaste dator[i], carele nu es<te> făptură ca celelalte lucruri, ci o făptură chipul și asemănarea lui D<u>mnezeu iaste făcuții, să cunoască pre

torîul lui şi să împlinescă voia şi porunca Făcătorîului său de bine; Carele nu numai că l-au cinstiţii cu asămînarea chipului Său, ci nenumărate faceri de bine îi arată în toate zilele < >.

Aceasta dar socotindu şi eu nevrednicul v[i]îfarme iară nu omu, carele zidirea lui D<u>mnezeu fiind şi aflîndu-mă pre mine de toate faptele bune gol, fără de nici o roadă de mulţemită în[n]aintea Ziditoriului meu şi D<u>mnezeu, înfricoşatu-m-am de cuvîntul stăpînului ce s-au zis slugii ce<le>i leneşe, carele'n-au înmulţit talantul ce i s-au foştii încredinţat, m-am îndemnaţii, pri cît mi-au foştii cu putinţă de am scris istor[i]îa aceasta a sf<î>ntului şi de D<u>mnezeu călcat munte al Sinaii şi pentru sf<î>nta Mănăstire de acolo şi pentru altele multe de acolo şi din Liv[i]îa şi pentru apa Nilului încă am alăturat întru această carte şi v[i]îaşa sf<î>ntului, precuviosului şi de D<u>mnezeu purtătorîului părintelui nostru Simeonii cel din muntele cel minunat şi nenumăratele minuni ce au făcuţii.

Mai pre urmă am scris şi v[i]îaşa sfintei, precuvioasei muceniţă Evdochiei şi le-am adunat la \m locu dupre cum să vede, ca să fie, ori-căruia să va întîmpla a ceti pre dînsa, folosii sufletescii.

Pentru care tuturor mă rogii ca, aflînd nescar<e>va greşeli, să îndrep-taţi cu d<u>hul blîndeţelor şi să ertaţ<i>, ca să vă învrednicit<î> ertăciunii de' la Cel lesne ertător[i].

Şi această carte s-au scris în zilele prealuminatului d<o>mnu Io Alexandru Moruz voevod, fiind păstor eparhiei acest[i]ia Nectarie, episcopul Eîmnicului, fiind curgerea anilor de l<a> H<risto>s 1796. Al tuturor cătră D<u>mnezeu rugător[i] şi plecaţii, pop<a> Ioan sin Macarie ot Bărbăteşti".

f. 100: „Istor[i]îa aceasta care scrie pentru sf<î>ntul şi de D<u>mnezeu călcat munte al Sinaii şi pentru sf<î>nta şi vestita, d<u>mnezeiasca, mănăstire de acolo s-au scos de pre o carte scrisă de un părinte, Ghenadie iero<monah>, întru care scr[i]îa că o au scos de pre o carte tiparnică grecească a fericitului patr[i]îarh chir Eectarie al sf<î>ntei cetăţ<i> <a> Ierusalimului.

De mulţii păcătosul şi nevrednicul întru rînduiala preotaşcă, pop<a> Ioan sin Miacarie iero<monah> ot Bărbăteşti <s-a scris> la anii de l<a> H<risto>s 1796, sept<emvrie> 26 dn<i>.

Ştiind dării că firea omenească nu iaste cu putinţă scrisoarea aceasta fără<ă> de greşală a fi, rogii pre toţi pravoslavnicii<i> cetitori ca orice greşală şi neajungere omenească veţ<i> afla nu o punereţ<i> întru ponos, ci îndre<p>taţi şi dregeţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, fiindcă mîna de ţărîină şi firea cea pămîntească şi omenească cu neputinţă es<te> a fi fără<ă> de greşală. 1796 <cu cifre arabo>.

Şi s-au scris în zilele prealuminatului domn Io Alexandru Moruz voevod".

f. 100 : „Această sf<î>ntă carte ce să numeşte istor[i]îa sf<î>ntului munte al Sinaii, întru care să cuprindii şi alte istorii şi vieţuiri de sf<î>nti, s-au scris de mai sus numitul popa Ioan Bărbătescul, la leatul 1796.

Iar la leatul 1800, viind numitul acesta pop<ă> Ioan la sf<î>nta Mînăstire Bistriţa, au luat sf<î>ntul cinii alu călugăriei, numindu-să din

pop<a> Ioan, Ioachim ier<o>monah, fiind atunci nastavnic şi ig<u> <al> sf<î>ntei Mînăstir<i> aceştia precuviosul chir Co<n>standie, a mandrit Peloponisiotul < >.

Ioachim iero<monah>, schev<ro>fil<a>c<s> Bistrit<ii> Bărbătesc 1804, av<gust> 10 dn<i>".

f. 192^v : „Ghenar<ie> 27 dn<i>, 1797".

Mai jos : „S-au prescis această cărticică de mult păcătosul şi nevrednicul numirii preoţeşti pop<a> Ioan sin Macarie iero<monah> ot Bărbăteşti şi o au dăruit sf<î>ntei Mîn<ă>stir<i> Bistriţii, pentru a sa pomer 1804 <cu cifre arabe>. Ioachim iero<monah>/schev<ro>fil<a>c<s> Bistrit<ii> Bărbătescul".

De altă mînă : „1810, iunie 5, în zio<a> de Rusalii s-au prist părintele acesta".

Ms. 1135. Sec. XVIII (1796-1797); 194 ff. [I-i00, 102-193]; 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. 3 şi 6. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Tara Romănească

4. *Acatiste şi Paraclise: Acatistul sf. Troiţe, Acatistul sf. Arhangheli, Acatistul sf. Ioan Botezătorul, Acatistul sf. Cruci, Acatistul sf. Nicolae şi Paraclisul sf. Grigore Decapoliul.*

f. 84: „S-au scris aceste sf<î>nte Acathiste de mulţii păcătosul nevrednicul numirii preoţeşti, pop<a> Ioan Bărb<ă>tesc<u>. IuMe 5 dn<i>, 1798".

Ms. 2354. Sec. XVIII (1798); 92 ff. 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 41 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

Tara Romănească
Mîn. Bistrită

5. *Miscelaneu eshatologic: Vămile văzduhului şi Vedenia Sofianei.*

f. 71^v: „1803, fev<ruarie> 28 dn<i>. Mulţumescu-ţi Ţie D<oa> I<isu>se H<risto>se, Piîul lui D<u>mnezeu, Cela ce'm-ai învrednicit pre mine, nevrednicul robul Tău, de am auzit şi am cetit şi a<m> scrie acbste sf<î>nte şi d<u>mnezieşti cuvinte, măcar că nevrednic sînt iubitor Tale de oameni. Ci aducîndu-m<i> aminte că şi eu sînt zidirea Ta, D<a>v<i>d strig Ţie : Miluîaşte-mă, D<u>mnezeule, după mare mila Ta".

S-au prescis această cărticică de mult păcătosul şi nevrednicul numirii preoţeşti şi călugăreşti Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>fil<a>c<s> Bistrit<ii> Bărbătescul".

f. 85^v : „Mart<ie> 8 dn<i>, 1803. S-au prescris și această minunată videnie a Sofianii de păcătosul Ioachim ieromonahul Bistriții Bărb<ă>tescul”.

181. Sec. XIX (1803): 86 ff. [1—85]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Mîn. Bistrița

6. *Miscelaneu teologic: Viața sf. Grigore Becapolitul, fragmente de Pateric, Minuni ș.a.*

ff. *r* 2 : „Cuvîntu cătră pravoslavnicii cetitori. Cu nici un chipu de slujbă nu sîntu vrednicii a mă arăta în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s fără<ă> de citii cu această începătură de poslușanie.

Drepții aceia rogiu pre sf<i>nților voastre, cinstiți părinți și pre dumneavoastră, iubiților pravoslavnicii creștini, carii sînteți născuți întru limba noastră rumînească, să pri[i]miți<i> această a noastră puținică osteneală, după cuvîntul înțeleptului Sirah, precum scrie în cartea lui în 33 de capete grăind că a toată răotatea învață pe omu lenevirea.

Drept aceia și noi, puind în gîndul nostru cuvîntul stăpînului nostru I<isu>s H<risto>s pentru sluga cea leneșe, carele lu[u]înd talantul din mîna d<o>mnului său n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropații în pămîntu, pentru aceia, o iubitorilor de H<risto>s cetitori, socotit-am ca să nu cază și asupra noastră judecata cea strașnică, care s-au zis slugii aceia, precum' mărturisește Matheiu, bunul vestitoriu, în 23 de capete grăind : Luați<i> pre această slugă legeșe <sic> și-l aruncat<i> întru întun&recul cel îiipărțit. Sf<i>ntul Ieronim și Sf<i>ntul Ioan Zlatoust, dascălii bisericii noastre ceii pravoslavnice, tîlcuind aceste cuvinte zicii că talanții acestea [zicii că] sînt darurile carele s-au dații de la D<u>mnezeu oamenilor.

Și această socoteală și chibzuială fiind în inima mea, cu ajutoriul Celui ce petrece mai pre deasupra ceriurilor, m-am îndemnat și eu și cu osîrdie am nevoit de amu scris această sf<i>ntă carte care iaste micăla vedere, dar mari și minunate istorii și învățături de ale Sf<i>nților Părinți să cuprind într-însa. Și întii am scris viața și minunile Sf<i>ntului Grigorie Decapolit, apoi și alte istorii și viețuiri a multor sf<i>nți și multe învățături părintești.

Deci cu plecaciune rogiu pre toți pravoslavnicii cetitor<i>, care [i] vet<i> ceti pre această carte, ca de veți<i> afla nescari greșale, sau în cuvinte sau în slove, să nu ne defăimați, ci ca niște fii ai sf<i>nței besfărici, cu d<u>hul blîndețe[le]lor să îndreptata> și să nu ne puneți<i> în ponosii, ci ertați<i>; că tînci> sîntem oameni pătimaș<i> și ținuți de slaba fire care nu lasă pre niminea a rămînea fără<ă> de greșală, că precît amu putut m-am nevoit si amii lucrat și precum amii găsit în izvod, așa am și scris.

Iar darul lui D<u>mnezeu și al Preacuratei sale Maici și prin rugăciunile Sf<i>ntului Grigorie să fie de ajutor tuturor și povățuitoriu spre toată fapta bună.

Al tuturor cătră D<u>mnezeu rugător și plecat Ioachim iero<mon>schev<ro>fil<a>x Bistriț<ii> Bărb<ă>tescu. 1804”.

f. 36^v : „Mart<ie> 13 dn<i> 1804. S-au prescris și viața Sf<i>ntului Grigorie, de mult păcătosul și nevrednicul între preoți Ioachim, ierom<onah> Bărb<ă>tescul”.

f. 180^v : „S-au prescris și această istorie de mult păcătosul Ioachim ierom<onah>, schev<r>ofilax Bistriți<i> Bărbătesc<u>. Mai 31 dn 1804”.

Ms. 2180. Sec. XIX (1804); 208 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele scrise cu roșu. Desen în peniță, la f. 4^v, reprezentîndu-l pe sf. Grigore Decapolitul. Frostispicii în peniță, la ff. : 2^v și 5. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

Tîlcul sf. Liturghii.

f. 146: „1804, mart<ie> 10 d<ni>. S-au prescris acestii Tîlcii Sf<i>nței Liturghii de mulții păcătosul și nevrednicul numirii preoțești și călugărești Ioachim ierom<onahul> Bistriț<ii> Bărbătesc în zilele preain[n]ălțatului domn Io Co<n>standin Alexandru Ipsilavovoevod, fiind arhieru eparhiei chir Nectarie și fiind năstavnîc sf<i>ntului Mînăstiri Bistiiți<i> Co<n>standie a<r>himandritul Peloponisiot

Ms. 3202. Sec. XIX (1804); 146 ff. [135-146]; 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 135. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

8. *Miscelaneu: Sfaturi gospodărești, Rețete medicale, Calendar ș.a.*

f. 78. „Această cărticică [care] acum întîiaș dată s-au tîlmăcit pre limba leșască pre limba rumînească < > și acum prescrisă du pre cum să vede si sînt tîlmăcit acum la leat 1806 și s-au tîlmăcit de Gavriil Avgi bașa.

Pentru care rogiu pre tot pravoslavnicul cetitor ca ori ce alunece veți afla, ori din cuvinte, ori din slove să îndreptata> cu d<u>hul blîndețelor, neponosuindu-ne, ca și dum<neavoastră> 'să vă învredniciți ertării de la cel lesne ertător D<u>mnezeu.

Al tuturor plecat și cătră D<u>mnezeu rugător Ioachim ierom<onah>, schev<ro>fil<a>cs Bistriț<ii> Bărbătesc<u>. 1808”.

f. 98 : „Mar<tie> 4 dn<i>, 18008 <sic>. S-au prescris și acest Calendar și celealalte dintr-această cărticică de mulții păcătosul și nevrednicul chemării preoțești și călugărești, Ioachim ierom<onah>, schev<ro>filax Bistriț<ii> Bărbătesc<u>”.

Ms. 3590. Sec. XIX (1808); 130 ff. [1-113; 128-130]; 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Bistrița

9. *Varlaam și loasaf.*

f. 4^v, la sfârșitul prefeței: „... Pentru aceia, o iubiților cetitorîu <sic>, rogiî dragostea voastră să-m<i> ertați îndrîznirea pentru că [ci] am îndrîznit a vă îndemna, ca din cetirea cărții să vă folosit<i>; că eu prostii fiind și fără<ă> de învățătură nu sîntu vrednic ace<le>i trepte, însă temîndu-mă de osînda celui ce au ascunșii talantul m-am nevoit a-l lucra, îndrîzni[ni]nd a <vă> ruga și pre voi ca, cetind și folosindu-vă, să ertați toate greșalele ce veț<i> afla în cuvinte sau în slove^ știind neputința și slăbiciunea firii noastre (căci deaca pentru fapte ce știm cu adevărat că vom să ne muncim de nu le vom păzi și iarăș<i> ne alunecăm, cu cît mai vîrtos la acestea), îndreptînd și ertînd neputința mea.

Și să mă pomeniți la sf<i>ntele voastre rugăciuni, ca printr-însăle și sufletul meu să afle ușurare și milă în zioa judecătii; și să împlini<i> și voi porunca apostolească ce zice : Eugăți-vă unul pentru altul, știind că îndoitei cununi să învrednicește cel ce să grijaște de mîntuirea fratelui.

Acfstea fie binecuvîntate spre îndemnarea cetitorilor.

Iar pentru scrisul cărții, fiind că am pus nevoință nu puțină, ca după ce voi plăti obșteasca datorie să nu să înștrăi[i]neze la altă parte, o dăruesc iubiților miei fii și-i blagoslovesc, îndemnîndu-i să fie următoriu, după puțință, celor scrisă, poruncindu-le ca să roage pre D<u>mnezeu pentru sufletul meu.

Iar darul lui D<u>mnezeu și al preacuratei Sale Maici și prin rugăciunile Sf<i>ntului Grigorie să fie întru ajutor tuturor.

Al tuturor mai mic și plecat și cătră D<u>mnezeu rugător Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>filacs Bistriț<i> Bărbătesc<u>. 1809".

f. 167 : „Slavă, cinste și închinăciune Celui în Troiță Unuia D<u>mnezeu, Carele au ajutat după început de am și săvîrșit.

Iar eu cu plecăciune mă rogiî tuturor celor ce vă veț<i> întîm[m]pla a ceti pre această de suflet folositoare carte, <ca> ori ce greșeală veți afla, ori din cuvinte, ori din slove, ori din soroace, să îndreptat<i> cu d<u>hul blîndețelor, neponosluindu-ne; că n-au scris d<u>hu, nici îngerii, ci mîna de țărînă și de om păcătos, cuprinsă de slaba fire, care nu lasă pre niminea a nu greși. Că în ce chipii nu e cu puțință a fi ceriul fără<ă> de nori și omul a nu păcătui, așa nu e cu puțință a fi condeiul fără<ă> de greșală, mai vîrtos că eu n-am învățat scrisoare de la vre-un dascăl, ci din firea mea m-am obicinuiții cu aceasta. Și viind aici la sf<i>nta Mînăstire Bistrița și luînd cinul călugăresc și neștiind altă rucodelie călugărească, mă îndeletniciam cu scrisoarea.

Și această carte o amii scris la vremea bătrînețelor, trecut preste 60 de ani ai neputincioasei vîrstii mele, cînd și vederea și mîna și mintea să înapuținează și să slăbește. Pentru aceia, vă rogiî, ertați și îndreptați ca să vă învredniciți ertăciunii de la Cel în Troiță proslăvit D<u>mnezeu.

Al tuturor mai micii și plecat Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>filacs Bistriț<i> Bărbătescul. Dechem<vrie> 31, 1809.

Precum dorescu moșia să-ș<i> vază
Cei ce sînt într-altă țară de nu pot să șază
Și ca cei de pre mare bătuți de furtună
Și roagă pre D<u>mnezeu de liniște bună,
Așa și scriitoriu de a cărții săvîrșire
Laudă neîncetată dă și mulțemire".

Ms. 1590. Sec. XIX (1809); 169 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 5 și 168. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Bistrița

10. *Copilăria sf. Onufrie.*

f. 245^v: „1809, apri<l> 24. Ioachim ier<o>m<onah>, schev<ro>filacs Bistriț<i> Bărbătescu".

Ms. 2596. Sec. XIX (1809); 533 ff. [244-240^v]; 28,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

BARBUL (DASCĂLUL).

Țara Românească
București

1. *Miscelaneu teologic: Tileul Apocalipsului sf. Ioan Teologul, Psalm Minei pe luna septemvrie ș.a.*

f. 63: „Și am scris eu Barbul dasc<ălul> ot be<se>r<ica> Bat<i> această sf<i>ntă carte. Av<gust> 9, 1781".

f. 120^v: „Și s-au scris cu mîna de păcătosul robul lui D<umne> Barbul dascălul ot beser<ica> Bat<i>ști<i> în zile<e> mării sale Io Mi Suțu voevod. La leat 1785, fev<ruarie> 5 s-au săvîrșit". Mai jos : „Să încep a să <s>crie la fev<ruarie> 5, 1785".

f. 219 : „Am început a scrie la ap<rilie> 13, la 5 ceasuri din z

Ms. 1890. Sec. XVIII (1781-1785); 233 ff. 33 x 22,5 cm. Scrierea imită tiparul. Deală Psaltirea este copiată după o tipăritură a lui Rafail monahul de la Mănăstire Hurez, căci la sfârșitul Psaltirei, f. 120^v, copiază și postfața tipografului. Textul este așezat pe două coloane, exceptînd ff. 1—16. Titlurile, inițialele și inițialele tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță și inițiale ornată la ff. : 2, 10, 56^v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București

2. *Miscelaneu teologic: Tileul Apocalipsului sf. Ioan Teologul și Cazul*

f. 245^v : „Sfârșitul a toții Apocalipsulu.

Şi am scris eu Barbul dasc<ălul> ot bese<ri>ca Bat<i>şti<i> această sf<î>ntă carte. 1781, mai 27".

Ms. 2134. Sec. XVIII (1781); 246 ff. [5-245]; 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Bucureşti

3. Bînduiala tîrnosaniei.

f. 75 : „ Si am scris eu mult păcătosul rob al lui D<umne>zeu Barbul dasc<ălul> otbese<ri>c<a> Bat<i>ştii; la leat 1783, iul<ie>26 s-au isprăviţii".

Ms. 1108. Sec. XVIII (1783); 81 ff. [1-75]; 19,5x14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

4. Minunile Maicii Domnului.

Ms. 3101. Sec. XVIII (a doua jumătate); 230 ff. 19,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Iniţiale ornate la ff. : 25, 39, 47 ş.a. Legătură veche în piele.

BARBUL (LOGOFĂTUL).

Ța*» Romînească

Miscelaneu teologic: Istoria lui Constantin cel Mare, Descoperirea sf. Liturghii ş.a.

f. 104^v : „Scrie robul lui Dumnezeu Barbul log<ofă>t".

f. 136 : „1790, mail au început a-m<i> da şi mie isprav<ni>cii leafă pe lună, cîte t<a>l<eri> cinci. Barb log<ofă>t".

Ms. 1433. Sec. XVIII (sfîrşit); 137 ff. [5-104* 131-134", 136]; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

BATCU (ALEXANDRU).

Moldova

Miscelaneu: Istorioare morale, Pilde filosofeşti ş.a.

f. 176^v : „ Velet 1784, mart<ie> 14. Am scrisii după o carte a lui Dumitru".

f. 191: „Am scris eu Alexandru Batcul, 1785, fev<ruarie> 21".

Copistul mai semnează pe faţa interioară a primei coperte, la ff. : 191^v şi 193.

Ms. 1364. Sec. XVIII (1784-1785); 193 ff. [173-193]; 19 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 173, 177 şi 185. Legătură veche în piele.

BATCU (LUPU).

Mold

Cronici munteneşti si moldoveneşti.

f. 209 : „Acestu Litopisiţ al Țării Eomînăşti i Moldovineşti o iasti al dum<i>sali <loc gol> l-am scris eu Lupul Batcu în zil preîn[n]ălţatului domnului nostru Io Grigorie Alixandru Ghica v<oe>v cînd u<m>bla veletii 7273 <1765>, întîmplîndu-<se> de au venit du <nea>lui cu slujba agiutorinţii, dinpreună cu dum<nea>lui Manolac vel sârdar.

Şi am început a-l scrie pe apucate di la ghenar 10 zili, pîr-la fevr<arie> în 24 de zili. Şi l-am scris pîr-la Neculai Vod<ă>. Să s<e> ştii".

Ms. 3417. Sec. XVIII (1765); 215 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele unele însemnări marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2, şi 150. Legătură veche în piele.

BERHECEANU (ANDONACHI).

Țara Romînească
Bucureşti

Miscelaneu: Descoperirea sf. Liturghii, Trepetic, Viaţa sf. Macarie, Avestiţa, Esopiş ş.a.

f. 12 : „începutu şi isprăvitu di la leat 1777, maîu 10. Şi am scris eu Ando<naclii> Berh<e>ceanu".

f. 12^v : „Şi am scris-o eu Andonaehi Berheceanul sin Ioan Crucescu de Moldova neamul nostr<u>. Iar cînd am scris-o am fost în Bucureşti ciubucciu la dumnealui cruceru<l> Manolachi Basarabu, în ziLe Ioan Alecsandru [Ioan] Ipsilant v<oe>voda, domnu a toată Ungrovl<e> <sic> < . . . >

Şi mă rog, fraţilor, cine să vor întîmpla a ceti şi va cunoaşte că greşit, în slove sau în cuvint<e>, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor; că o nu să vede ceriu fără nori, aşa nu se poate a fi om negreşit, f numai Dum<ne>zeu.

Iată, fraţilor, că vă rog cu blîndeţe şi cu smerenie şi cu iubire, nişte fraţi toţi din Hristos, ca de veţi găsi greşit să na vă scîrbiţi sau înjuraţi, ce să aveţi mare ananghi<e> de a drege cuvintele cele greşite şi a alcătui slovele. Că cum nu dă ceriu<l> de pămînt şi cum nu ştii nuzul nusîpului a tăt pămîntu<l> şi cum nu ştie omul sfîrşirea lui şi cît răsăritul de apus, aşa nu este om a nu fi greşit în lume, fără nu I<isu>s H<risto>s, Fnul lui Dum<ne>zeu cel iubit, cel<ce> aridică pătete lumii.

^ Greşit-am şi eu, fraţilor; dregeţi şi nu vă sînhesiţi <=sinchisiţi>. Şi vă mai rog, fraţilor, pentru acesta cărticică şi sfinte cuvint<e> de Dum<ne>zeu arătat<e> noao, ca să cunoaştem credinţa cea adevărat<ă> să urmăm dup<ă> cum ne scrie. Frăţăşte vă rog ca să o cet.ţi la oar<e> < . . . > Şi i<te> te va pohti ca să i-o dai să izdească, cu toată inima, frate, să i-o dai ca să o scrie cu to<a>tă ini<ţiată> că de nu vei da-o mare păcat vei avea.

Frăţiorilor vă rog cu lacrimi fierbinţi şi cu rădăcina inimii ca să o daţi să o scrie cine vă va pohti. Încă şi să nu te roage cineva, dacă vez<i> că pi[i] cei ce iubeşte cărţile, sau iubeşte a scrie, încă îlfă cu cuvînt dulce să o iubească şi să te roage a să nevoi de a o scrie < >

Şi vă rog, frăţiorilor, cine va <a>vea această<ă> cart<e>, sau va scri-o, să s<e> ro<a>ge şi pe<n>t<r>u mine, păcăt<o>sul şi să zică: Doamne milueşti-l şi Doamne iartă-i păcatile robului Tău Andonaehi. Amin".

Ms. 1151. Sec. XVIII (1777); 242 ff. [1-220*, 222-223, 239-242]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate, cu anul 1777 scris în interior, la ff. : 1^v, 14, 183 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 1^v, 141^v, 143^v ş.a. Numerotaţie veche a filelor cu cifre arabe.

BÎRLĂDEANU (DASCĂLUL IORDACHE).

Moldova
Hidisani-Bîrlad

Fraament de Catehism.

f. 61 : „Aceastu simvol s-au scris de un dascăl, anume Iordachi Bîrlădeanu, din sat Hidişan<i>, ţin<utul> Bîrladului".

Ms. 3506. Sec. XVIII (sfîrşit); 324 ff. [60-77]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

BLAGOVICI (DIMITRIE).

Transilvania
Remetea-Bîhor (?)

Esopia.

f. 1: „Viiaţa şi pildele preaişteptului Bso, acum întîiu dată şi tipărită în zilele prealuminatului <ş>i preai[n]ălţatului împărat Franţiscus, şi cu slobozeniia în[n]ălţatului crăescul[l]ui gubernium a tot Ardealul [ui].

Datu-s-au în tipografiia Sibiului de la Petru Bart întru anii de la H<risto>s 1795; iar după Scriptură cu mîna, acum a doa oară prin Dim<i>trie Blag<o>vici das<căl în> Bemetea, începînd de la anul <1>797, 22 noem<vrie>. Dim<i>trie Blag<ovici>".

f. 92^v : „<1>798, 1 fev<ruarie>. Demeter Bemetea<nul>".

f. 93 : „Cuvînt cătră cititori. Iară cei ce vă veţi îndemîna a citi pre această cârtică mititică, ce să chiiamă Esopia, viiaţa şi pildele înţeleptului Esop, i proci, eu cest mai jos iscălit, bătrînul cel slab, mă rog tuturor dă obşte fraţi întru H<risto>s I<isu>s Dom<nul>, orice fgliuri de zmintăle sau greşale veţi afla aicea, îndreptaţi cu d<u>hul înţelepciunii şi al blîndeţelor, crezînd'bătrîneţelor ; că mi-au fost mîna cam gria, peana încă era rea şi am avut vrîme cu nor, dar tot am avut dor ca, după ce am început, să o văz desăvîrşit<ă>. Dim<i>trie Blagovici uceţi. Eeme<tea>".

Ms. 149. Sec. XVIII (1797-1798); 93 ff. 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă.

BOJIDAR (DASCĂLUL MATEI).

Ţara Romînea
Orşova

Molitvenic.

f. 170 : „HHC. AWorpp-fcujNHK M4T«H KO^K^ap AlX. AackdA AA Spiuosa. 3pM <=A scris mult păcătosul Matei Bojidar Meh<edintianul>, dascăl Orşova. 7194 (1686)>.

Ms. 545. Sec. XVII (1686); 177 ff. [163-170]; 18,5 x 12,5 cm. Scriere semiuncială. U iniţiale sînt/scrise cu roşu.

BUCUR (Pr.).

Transilvania
Sohodol-B

Fragmente din Pateric s.a.

f. 1^v : „S-au scris de popa Bucur s<i>n Iuga Puşcaş ot Sohodol. G nuar 20, an 1770. Anno 1770, fev<ruarie>1".

f. 19^v : „Aicea am scris. Anno 1770".

f. 27 : „S-au scris de smeritul între preot<i> popa Bucur s<i>n Iuga Puşcaşu din Sohodolul Bran<u>lui. An 1772".

f. 29 : „Anno 1772, mai, die 22"

f. 31^v : „Scris mai 26, anno 1772".

Ms. 1268. Sec. XVIII (1770-1772); 31 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 2.

BUJOROVSCI (Pr. GHEORGHE).

Moldova

Miscelaneu: Letopiseţul Ţării Eomîneşti, Paraclisul sf. Paraschiva, Molitve, Calendar ş.a.

f. 148^v : „Acestea molitve s-au scris de preotul Gheorghie Bujorovschii.

1781, oc<tomvrie> 30".

f. 199^v, la sfîrşitul unei însemnări despre un cutremur din 1781 „Ierei Gheorghie Bujorovschii".

Ms. 269. Sec. XVIII (1781); 199 ff. [3-199]; 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele unele expresii şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi virgulile în peniţă la ff. : 3, 117^v, 131^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor, începînd cu

BURGHELE (CONSTANTIN).

Moldova
Rom

Istoria etiopicească a lui Iliodor.

f. 103^v : „Această carte iaste scoasă de pre limba elinească de du <nea>lui Thoma gramatic a<l> sfintei Mitropolii din Eş. Iar acum s

scris cu toată cheltuiala dum<i> sale Ilie Carp fiul dumisale Vasile Carp sulge<r>.

Și s-au scris de mine Constadin Burghel, fiind în Episcopie Bomanului,, la velet 1781, mart<ie> 20. Con<s>t<antin> B<u>rghele".

Ms. 60. Sec. XVIII (1781); 103 ff. 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CERNĂTESCU (LOGOFEȚELUL MIHAI).

Țara Românească
Mehedinți

Fragment din Minunile Maicii Domnului.

f. 170^v : „Ostenitori fiind la tot scrisul cărții aceștiia, a Minunilor Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu ; pînă la un loc s-au scris de Gherghie log<ofăt> za divan, iar de la un loc încoace s-au scris de Mihaîu logofețelul Cernătescul ot sud Mehedinți>, de la dumnealui Iordachie Crețuiescu, velichii dvornic, cînd au fost cursul anilor 7231, iar de<la> H<ris-to>s 1726".

Ms. 1631. Sec. XVIII (1726); 207 ff. [aproximativ 65—170*]; 18,5 x 14 cm; Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

CHIRA (LOGOFĂTUL IOAN).

Moldova

Miscelaneu: Esopia, Pilde filosoferi, Bertoldo, Povestiri orientale, Trepetic și a.

f. 25 : „Această Esopia o am scris-o eu însumi, cu slova și condeiul meu, dup<ă> cum esti arătat mai sus. Pentru care poftim pe dum<nea>-v<oastră> cetitori, care <vă> veți întâmpla a ceti pre această<ă> scrisoare, de viți afla vreo greșală, în slove sau în cuvintS, cu dragoste frățască și cu duh blîndii să îndreptați, nepuindu-ne în ponos ; căci precum esti cu neputinți corabi<ei> a nus<e> bate de valuri, fiind în luciul mării, așa și scriitorîului a nu face greșală.

Și am scris la velet acesta 1779, marții 26. Ioan Chira log<o>-f<ăt>".

Ms. 1067. Sec. XVIII (1779); 142 ff. [1-32; 34-133]; 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 34. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

CHIRIAC (IEROSHIMONAHUL).

Moldova,

Bînduiala călugăririi.

f. 35^v : „Ieroshimonahil Chiriăcu".

Ms. 3623. Sec. XVIII (sfîrșit); 35 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1.

CHIRICEANU (CONSTANTIN).

Țara Românească

Miscelaneu: Alexandria și Istoria Troadei.

f. 124: „De pe izvod ce am găsit am scris, Co<n>stand Chiricea<nu>".

f. 116^v : „ Sfîrșitul Istoriei cetăț<ii> [a] Troadei".

Ms. 1702. Sec. XVIII (mijloc); 146 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

CHIRIL (IERODIACONUL).

Țara Românească
Mân. Tisov

1. *Miscelaneu teologic: Gîntări bisericesti, Canoane, Vieți de sfinți, Ceaslov, Apocalipsul sf. Ioan Teologul și a.*

f. 210^v : „Ceaslovul care cuprinde întru sine șapte laude, așază întru acest chipii la anulu de la H<risto>s 1800, maiu 17. Chiril[1] i d<iaconul>".

Ms. 2015. Sec. XVIII (1800); 385 ff. [22-71, 115-118, 210-255, 336-373]; 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Laviu, repunându-l pe sf. Ioan Damaschinul. Frontispicii colorate la ff. : 22 și 115. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Cernăvești

2. *Vieți de sfinți.*

ff. 1—9 : „Această sf<î>ntă și d<umne>zeiască carte cu vieț<i> mînată ale sf<i>nților pătimitori în care iaste și viața prîasf<i>ntei Născătoare de D<umne>z<e>u, povestire pentru prîaslăvita Sfinții Sale Adormire, iaste a sf<i>nții sale părintelui Chirii ierom<ona>h, ce iaste călugăr în sf<î>nta adunare Cernica, unde au și scris această sf<î>ntă carte. a sa mîna și cheltuială, cu ostenială, la anul 1808, iul<ie> 15. Chirii ierom<ona>h. Bîm<nic>, Tîr<gu>-J<iu>, Cer<ni>c<a>, Tism<ana>".

f. 85^v : „în anul 1808, cînd cu buna venire și ocrotire a mai multor și binecredincioșilor ai noștri[i] întru D<o>mnul nostru I<isu>s H<ris-tos> fraț<i> ai împăratului Bosiei și al nostru, ai împărăției mării<i> sale ostașii ai noștrii] apărători și de bine făcători, am fost odihnit<i> de răii și războiului turci.

Și s-au prescris aicia după cia tipărită, de smeritu<l> între alții monahi Chirii ierom<ona>h, din sf<î>n<ta> Mă<nă>stire a Tismăneștilor. Am venit de doi ani de la București aicia, fiind pămîntean din Tisov Jiului, avînd și tiei unchi aicia în oraș; dar maică mîna au

rîmniceană, unde şi acolo sînt pămîntian, a<v>înd rude aciîa. Iar carte am învăţat în sf<î>nta Mă<năs>tiria Bistriţa, unde să află sf<î>ntele moaşte ale sf<î>ntului părintelui nostru Grigorie Decapolit, întregi; iar puţine cîntări bisericeşti am învăţat în sf<î>nta Mitrop<ol<ie>, iar călugărit şi diáconit în sf<î>nta adunare Cernica, iar preoţit în numele sf<in>t<ei> Mă<năs>ti<ri> Tismenii, la anul <l>808, sept<emvrie> 6. Chirii ierom<ona>h".

Ms. 2055. Sec. XIX (1808); 125 ff. [1—57, 74-125]; 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 31' şi 74. Iniţiale ornate la ff. : 12, 21, 32 ş.a.

Țara Românească
Mân. Tismana

3. Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog, Grigore Sinaitul, Slujba sf. Nicodim ş.a.

ff. 1—13 : „Această sf<î>ntă şi d<umne>zeiască carte, Cuvinte ale Sf<î>ntului Simeon Noul Bogoslov, iaste a mia, smeritului întru ierom<ona>hi Chirii B<î>m<ni>ce<anu>, scrisă în sf<î>nta Mă<năs>stire şimarfa lavră Tismana, la anu<l> 1808, dec<emvrie> 18, şázînd eu acolo ani doi, ierod<iacon> al sf<î>ntei Mă<năs>stiri aceliá, scrisă cu a mea mîná de ţărîná şi cheltuială.

Cine o va înstreina, judecată cu mine va avea. Aşa ! Amin".

f. 201 : „< . . . > Prescrisă de mult păcătosul şi smeritul între ieromonahi, cel în Bîmnic născut, iară în Bucureşti crescut la sf<î>nta Mitropolie>, puţin procopsit şi în Cernica călugărit şi de părintele Iosif diáconit. Iară în Tismana venind, părintele iNectarie m-au preoţit; dumnîalui jupan Constandin Furte (?) şi alţii au mijlocit, cărorá Dumnezeu să le fie de ajutor[i] şi mie milostiv spásitor[i].

D<umne>zeului nostru slavă. Chirii ierom<ona>n<a>h, sin Pantelemon mon<a>h, brat Ioan log<of<ătul>. Bucur<e>şti, 1808, sept<emvrie> 23".

ff. 255—256 : „Slujbă osebită a sfîntului, preacuviosului şi de D<umne>zeu purtătoriului părintelui nostru Mcodim Sf<i>ntitul, cel din lavra sf<î>ntei Mănăstiri a Tismgnii, acum întiiu tipărită < . . . > în sf<î>nta Episcopie a Bîmnicului, la anul de la D<o>mnul H<risto>s 1767 < . . . >

Iar acum s-au prescris în sf<î>nta Mănăstire Tismana, stăpînind preaînJXJaitul şi prealuminatul nostru împărat al Bos[s]ii Alexan<d>r<u> Pav[v]lovici, la anul cel mîntuitor [i] 1808, avg<us>t 6, cu toa<tă> oste-neala şi cheltuiala şi cu a sa mîná de ţărîná de mult păcătosul între ieromonahi Chirii Tîrgujiífanul, născut în Bîmnic, crescut în sf<î>nta Mă<năs>tire Bistriţa, unde iaste sf<î>ntul Grigore Decapolitu<l>: învăţat în Bucureşti, în sf<î>nta Mitropolie, călugărit în sf<î>nta adunare Cernica, preoţit în sf<î>nta Mănăstiria Tismana, în zilele preasf<i>ntii sale lubitoriului de D<umne>z<e>u chir ÍStectarie, episc<opul> Bîm<ni>c<ului>. Chiril[1] ier<o>m<ona>h".

f. 297' : „f13 *ИИСАХ non. К'П'А, аер A\ona\va naHTCACHMOH.*
<=Am scris eu popa Chirii, ginerele călugărului Pantelimon>. Tî Jiiul, Bîm<ni>c, Tism<ana>".

f. 305' : „Scrisă de smeritul întru ieromon<a>h<i> Chirii Cernic

Ms. 2142. Sec. XIX (1808); 305 ff. [1-244, 254-305]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titluri, iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. La ff. : 254 şi 255 sunt desenate stema ţării şi un chenar în culori. Numerotaţie originală a filelor la f. 40. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Cernica

4. Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.

f. 2 : „Această sf<î>ntă şi minunată, d<umne>zeiască carte, ce ia a sf<î>ntului Ml, pustnicu<l> de la Sorsca, alcătuită preaminunat p<re> cei ce vor vria a vieţui călugăriaşte, iar mai vîrtos cu datorie împreună şi cu ale altor sfinţi învăţători, iaste a sf<i>ntii sale părin Chirii ierom<ona>h, cu a sa mîná şi cheltuială scrisă dupe alte d<umne>zeşti cărţi, în sf<î>nta adunare Cernica ; iar legată iar de dînsul, în sf<î>nta Mă<năs>tire Tismana.

1808, iul<ie> 15. Chirii ierom<ona>h.

Bîmnic, Tîrgu-J<iu>, Cern<i>c<a>, Tism<ana>".

ff. 3—4: „A sf<i>ntii sale părintelui Chirii ierom<ona>h Cernic<a>. 1808, iul<ie> 15. Chirii ierom<ona>h. Tism<eni>i

Ms. 2030. Sec. XIX (început) ; 427 ff. [2-394, 398-409, 414-424, 426-427]; 19 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în culori la f. 3. Numerotaţie veche a filelor nîná la f. 142. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Bucureşti

5. Bînduiala Prohodului.

ff. 33'—34' : „Acestea scriindu-le după altele ce au fost talm şi aşázate după cale greceşti < . . . > . . . , iară aicea în Creţuleşti, împreună cu preasf<in>tia sa> părintele tonichia, chir Ioanichie aflîndu-mă, mi lí-am scris şi lí-am prînit împreună cu cuviosul Pafnutie mon<a>h, hagiú, vechiul prieten pentru a mea trebuinţă şi a altor în H<ristos>s fraţi şi priatени ca urma mea să vor afla pomenindu-mă < . . . >

Aflîndu-mă şi ajutori<u> alu şcoalăi gram[m]aticil<o>r celor . . . spre hirotonie, cu îndemnarea şi ajutoriul sf<i>ntii sale preacuvios arhimandr<it> chir Grigorie Bîmniceanu, cel întiiu al şcoalii ostenite şi învăţători<u>, din porunca celor mai mari efori ai şcoale<o>r <am s

1822, mart<ie> 31. Chiriac <sic> iero<mona>hu<l>, arhim<an>dri<t> B>îmn<i>ce<anu>, epistat metohului Plăvicîani ai Creţulese<ului> în sud Olfcu<l> de Jos, Argeş, aflîndu-mă în Bucureşti, împreună cu[n] frate meu mai mic, vt<ori> vist<ier> Iancu, polc<ovnic> de tîrgu".

Ms. 2031. Sec. XIX (1822); 43 ff. [1-34*]; 18,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Textul este scris cu negru şi roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 33'.

Țara Romînească

6. Tipic.

Ms. 1958. Sec. XVIII (sfîrşit); 48 ff. [43-45]; 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

7. *Miscelaneu teologic: Porunca sf. Vasile cel Mare către preoţi, Mărturisirea sf. Atanasie, Catavasi ş.a.*

f. 13: „Şi am scris eu smeritu<l> Chiriac <sic> iero<mona>hu<l> Tism<enii>, obşte<i> Cer<ni>c<ăi>. 1810, mai 17".

Ms. 2035. Sec. XIX (început); 19 ff. [1-8', 11, 13—16, 18'~]; 17,5x14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţială ornată la f. 11.

Țara Romînească.

8. Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.

Ms. 2052. Sec. XIX (început); 866 ff. [60'-73']; 34 x 23,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CHLRIȚĂ (Pr.).

Țara Romînească
Craiova

*Miscelaneu: Minunile Maicii Domnului
şi Istoria Bîmului.*

f. 147' : „Îs UHCAK pgK0io EP*NOIO MHororpeuiHHi non. KHPhitd IVT KpdHOKd. AKT. A AH., „3cgA"« <=Am scris eu, cu mîna de ţărîină, multpăcătosul popa Chiriţă din Craiova. August 1 zi, 7264 (1756)>.

f. 193' : „f13 mcaY non. KHpnu,a IVT KpanoKd, MNororp-kuiHHK. AKT. KIV x3câA".<=Am scris eu popa Chirită din Craiova, multpăcătosul. August 12, 7264 (1756)>.

Ms. 4674. Sec. XVIII (1756); 211 ff. 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

CIOHORANU (ALEXANDRU)

1. *Vicent Voiture, Istoria lui Alţidalis şi a Zelidiei.*

f. 1 : „Această istoria s-au tălmăcit de pi limba franţojasc<e> limba moldovenească în zilele preainălţatului şi luminat domnul no Alixandru Co<n>standin !Necolaîu Mavroîncordatu <sic>, voevodul Mo<l>davii, care acuma s-au tălmăcit întîfu în oraşii Iaşii, întru î domniia a măria sale, cu toată cheltuiala dumisale Iordachi<e> Dar "biv vel paharnic.

Scrisă de mine, de Alixandru Ciohoranul, la velet 7291 di la zjdii lumii, iar de la H<risto>s 1783".

f. 44 : „Sfîrşit istoriei lui Alţidalis şi a Zelidiei. Şi amu scris Alexandru Ciuhoranu această istoria. Alexandru Cioh<oranu>".

Ms. 343. Sec. XVIII (1783); 46 ff. [1-44]; 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 1' - ' , 2, 1. Paginaţie originală cu cifre arabe.

2. *Istoria etiopicească a lui Iliodor.*

f. 1 : „Această istoria ci să numeşti Iliodor, scrisu-s-au cu t cheltuiala dum<nealui> Necolaîu Cant<a>, biv vel pah<arnic>, în z preîn[n]ălţatului şi luminatului domnu Alexandru Co<n>sta<n>din deo v<oe>vod, întru întîia domniia a mării sale în Iaş<i>.

Alexandru Cioh<o>ran<u>. 1784, av<gus>t 20 dn<i>".

Ms. 4837. Sec. XVIII (1784); 237, ff. 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt colorate. Miniaturi şi viniete la ff. : 1' , 2' şi 122. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

CLICIUC (DASCĂLUL ION).

Moldova

Cronograf.

f. 1' : „Lctopisătu cari s-au tălmăciţii di pe slovenie pe moldove în sf<i>nta Mănăstire Putna, în zîlile preluminatului şi de Hr<i>s & ubitorîului domnului nostru Grigorie Ioanii Calimahii voevoda, fi mitropolitu Țării Moldovii preosvinţie sa chiriu, chirii Gavriilii, u<n>ch mării sale şi episcopii Bădăuţului preosvinţie sa chiriu, chirii Dosoc Heresculii şi egumenii sfî<n>ţii Mănăstiri Putnii sfinţie sa chirii Pahor

Şi l-am tălmăciţii eu smeritulu şi multu păcătosulu Vartholo Măzărianu arhirnandjitu numiţii mănăstiri, în amilii de la Hristos Mîn toriu<l> nostru 1768 april.

Iară acumu s-au prefăcut al doile rînd pînă la jumătate, la număr 85, de mine smeritul diăc Ion Cliciuc, la le<a>t 1772, oc<tomvrie> 20".

Ms. 1536. Sec. XVIII (1772); 127 ff. [1-49]; 34 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 7. Paginație originală. Legătură veche în piele.

COJOCARIU (PETRU).

Transilvania
Brașov

Miscelaneu teologic: Legenda Duminecii, Apocalipsul Maicii Domnului, Rugăciuni și Minunile Maicii Domnului.

f. 49' : „Sfîrșitu și lui D<u>mnezeu mărire. Scris-am eu Petru sinii Ioanii Cojocariu. Brașov, iunie în 2, 1796".

f. 62 : „Iubitorilor de H<risto>s cetitori.

Precum ceriul nu este fără de nori, așa nici scrisoarea fără de greșală. Dreptii aceia orice greșală veți afla, îndireptați cu d<u>hul blîndețelor și mă ertați, ca și tu <de> ace<l>îași[i] ertări să te învrednicește>.

Și s-au scris de mine, supusul robii Patru sin Ionii Cojocarful din Brașov. 17 iunie, ano 1796".

f. 78' : „Sfîrșitu-s-au aceste rugăciuni în luna lui martie 27, <l>797. Brașov".

Ms. 2351. Sec. XVIII (1796-1797); 96 ff. [3-94]; 18,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

COLȚEA (ANDREI).

Tara Romîneasă

Miscelaneu: Rețete medicale, Orații, Cîntece de stea, fragmente de Pateric ș.a.

f. 72 : „Andrei Colțea".

Ms. 830. Sec. XVIII (sfîrșit); 124 ff. [66-105]; 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 91' și 99.

CONSTANTIN (BOTEZATUL).

Moldova

Miscelaneu : Povestea lui Iosif cel vîndut de frații săi, Alexe Omul lui Dumnezeu și Sindipa.

f. 172' : „Scrisu-s-au această carte de mine Co<n>stantin Botezatul, în zilele preluminatului domnului nostru Alexandru Co<n>stantin Mavro-cordații v<oe>vodu, în domnie întfe a mării sale.

Și umbla veletul de la zidire<a> lumii 7292 <1784>, februarie

Ms. 1364. Sec. XVIII (1784); 193 ff. [1-172]; 19 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 8 și 35. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în

CONSTANTIN (CÎNTĂREȚUL).

Țara Romî

Miscelaneu: Viața lui Avraam și Viața lui Esop.

f. 1 : „Sfîrșitul vieții părintelui și patri[i]arhului nostru Avraam. Și am scris-o Co<n>standi<n> cîntărețu<l> de l<a> besirica domnia<s> de cea de joșii, unde să prăznuește hramul Buna Vestire. Și am scris zilile domnului nostru Ioan Alexandru Io Ipsila<n>tu V<oe>vodu 1780, mai 2. Co<n>stan<d>in cîntărețu<l>".

Viața lui Avraam nu ni s-a păstrat. Avem numai această mențiune care ne-a servit la compararea textului fragmentar din Viața lui Esop care-l atribuim, de asemenea, lui Constantin cîntărețul.

Ms. 830. Sec. XVIII (1780); 124 ff. [aproximativ 1-4, 6—9]; 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlul este scris cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1'.

CONSTANTIN (COPILUL).

Țara Romî

Miscelaneu: Alexandria și întrebări și răspunsuri.

f. 6 : „Alecsandrie a marelui împărat Alecsandru Machidon, a în[n]tr-acestaș chip scrisă în zilele prealuminatului nostru domn Co<n>standin Mcolae vo<e>vodu, mitropolit fiindatoată țeara chir Neocolae cu toată cheltuiala Dimii stolnic de la dum<nealui> vel ban, la leat 7292".

Scris de Co<n>standin, copil din casă, totu de la dum<nealui> vel ban, feciorul Stoicăi.

S-au început la fev<ruarie> 1 d<n>i și s-au sfîrșit la fev<ruarie> 10 d<n>i, de la Hristos 1746".

f. 89' : „Co<n>sta<n>din".

f. 123 : „Sfîrșitu și lui Dumnezeu, Celui în Troiță proslăvit, la

Și precum dorescu, cei ce sînt pre mări călători, ca să vaz<ă> uscă așa am dorit și noi pîn<ă> i-am văzut sfîrșit. Și mă rog, frații celoru ce vă veți întîmpla aici să citiți și veți afla vreo greșală, sau cuvinte, sau din slove, să îndreptați cu duhul blîndețelor, nepuind în ponos ; că precum, frațiloru nu să poate a fi ceriul făr<ă> de nori, nu să poate a fi slovelnicul făr<ă> de greșale.

Al dumneavoastră mai mic și plecatu, Co<n>st<an>d<in> copil din casă ot dum<nealui> vel ban".

Ms. 438. Sec. XVIII (1746); 126 ff. [6-125]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Chenar și frontispiciu în peniță la ff. : 6'~, 7, 79, 89' ș.a. Inițiale ornate la ff. : 7,8, 30 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura mo

CONSTANTIN (DASCĂLUL).

Țara Românească

1. *Pateric al Pecerscăi.*

f. 1 : „Con<n>stand<in> vt<ori> das<cal> sl<o>v<enesc>”.

f. 2 : „Patericii sau Otecnicu al Pecerscăi, ce cuprinde întru sine viața sfinților părinților noștri ce au străluciții în peșterile de acolo <.!....•.>”.

A dooa oară s-au tipărit întru aceiaș<i> sfântă mare și de minuni făcătoare lavre a Pecerscăi den Chiev, în anii de l<a> zidirea lumii 7187, iar de la nașt<er>ea lui H<risto>s 1678. Co<n>standin,dasc<ăl> slov<enesc>”.

f. 128 : „H3nHcaX AB <= am scris eu> Oo<n>stantin vt<ori> d<a>sc<ăl> slov<enesc> 1759”.

Ms. 1388. Sec. XVIII (1759); 309 ff. [1-39*, 41, 45-46, 47-239*]; 29,5 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

Țara Românească

2. *Rinduiala tîmosaniei.*f. 4^v : „Co<n>standin vt<ori> d<a>sc<ăl> slov<enesc>”.f. 46^v : „Sfîrșit și lui D<umne>zeu laudă. Az Co<n>s<tan>d<in> vt<ori> dasc<ăl>” slov<enesc>. 1769, m<e>s<e>ța glien<arie> 26”.

Ms. 2167. Sec. XVIII (1769); 46 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 5 și 6. Legătură veche în piele.

Țara Românească

3. *Bînduiala tîmosaniei.*

f. 10: „C<on>s<tantin> d<a>sc<ăl> sl<ove>nesc. 1774, iun<ie> 28”.

Ms. 5491. Sec. XVIII (1774); 60 ff. [1-58*]; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și numeroasele explicații de oficiere sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 12.

Țara Românească

4. *Cronici moldovenești: Nicolae și Miron Costin.*

f. 55: „C<on>stantin vt<ori> d<ascăl>”.

Ms. 266. Sec. XVIII (a doua jumătate); 67 ff. [3-55, 57-61*]; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 3 și 57. Inițiale ornate la ff. : 3, 57 și 58. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CONSTANTIN (DASCĂLUL).

Țara Roinine

Miscelaneu teologic: Cîntări bisericești, Rugăciuni, Catehism ș.a.

f. 64: „Co<n>stantin dascal. Le<a>t 7269 <1761>, chena zile”.

Ms. 3803. Sec. XVIII (1761); 64 ff. 16 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în p

CONSTANTIN (DIACUL).

Mold

*Faptele Apostolilor, în l. slavă și romină.*f. 326^v * „*13k N*A*CTOHNH H iWHOdrp-fcIUHH KOCTdNTHN A'^KO^A WT KHHA^WNHI HCHHCdA Ji,W 3A« WT A*HÎl dnCACKO* AW A&A CTW AKdAfCkr Iip^R HMt MfTâT Hd Nf* dljtf V&t K;*A*T norp-fcUJHA A* HCnpdKA*fHT« d NâKA'hN' flONf-K* K-KX MAdA OqMVOM H Hi O^Kp-fcnAfHk pd30y\ttOM IHKO/K* H KOpdKA^K KAD/ KTî n^MHHdJfB AWVpCKKIX”.

K-K A«H KArOMbCTHKdrO IIVdH KdCHAU ROfKOA, KT* AfcT ,3pNA”. <=Eu destoinicul și mult păcătosul Constantin Diacul din satul Vindî am scris pînă aici din Faptele Apostolilor, pînă la 221 și cine va în ele, dacă voi fi greșit undeva, să îndreptați și să nu blestemați, fiind eram tînăr la minte și neîntărit cu judecaia, ca corabia care' plut pe întinderea mărilor.

în zilele credinciosului Ioan Vasilie voevod, în anul 7154 (164

f. 416: „A*""** nuc» KocTdHTHHK Ai'raK”. <=Pînă aci a scris C stantin diacul>.

Ms. 85. Sec. XVII (1646); 442 ff. 29,5 x 18,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile, inițialele și începuturile versetelor sînt setfise cu roșu.

CONSTANTIN (DIACUL).

Mold
Mân.*Miscelaneu teologic: Yisteria credinței, Cazanie în Simbăta cea Mare ș.a.*

f. 2 : „Vistiriia credinței întru D<o>mnu!u D<u>mnezău, dinii vi și adevăratele a D<o>mnului și D<u>mnezăului nostru I<isu>s H<ris> cuvintele făgăduinții Lui cele cu bună adeverință binecredinciosorii scrisă de smeritulii Co<n>stantinu diacul, în sf<î>nta Mănăstire Pu la anii de la H<risto>s 1779, mar<tie>”.

Ms. 4431. Sec. XVIII (1779); 66 ff. [2-63*]; 16 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Cher frontispicii în peniță la ff. : 2, 8\ 36' ș.a. Numerotație originală a filelor. tură veche în piele.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL).

Țara Românească

1. *Miscelaneu teologic: Vecernia din toate zilele, Utrenia, Parimiar ș.a.*

f. 132^v: „Ostenitorii la scrisu[su] cărții aceștiia den porunca părintelui <Atanasie>, adecă eu logofătului Co<n>standin al lui jupîn Anastasie sufagiului de la s<vea>t<i>i Ilie Pro<o>rocii”.

Mai jos: „Să <se> știe că această sf<i>ntă și d<u>mnezeiască cârtică ce să numște Parimiile peste toții anulii [și] s-au începutu a să scrie den luna lui septemvrie în 5 zile, cu cheltuiala sf<i>nții sale părintelui Athanasie, care facu bani a <sic>. Leat 7236 <1728>”.

f. 291^v: „AcSste sf<i>nte și d<u>mnezești Parimii [a] ale Triodului și cu Parimiile peste anu, începîndu-se din luna lui sept<emvrie> 1 pînă în zio<a> de av<gust> la s<fintul> Ioan, la toate d<u>mnezeștile praznicile c6le mari [și] <le>-am scris eu Co<n>sta<n>din logofătului al lui jupînu Anastase sufagiului de la bes&rica Golescului, sf<i>ntul și marele pro<o>roe Ilie, făcătoriu de minuni”.

Ms. 1317. Sec. XVIII (1728); 379 ff. [aproximativ 5-17, 19-54, 63-69, 79-, 84-132^v, 165—278, 284—29ff]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff.: 5, 19, 63 ș.a. Inițiale ornate la ff.: 90, 93, 236^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

2. *Cuvinte ale sf. Efrem Șirul.*

f. 340: „Ostenitor fiind la scrisul aceștii cărți eu Co<n>stand<in> ierei ot bes<erica> Golescului, cu chieltuiala sf<i>nții sal<e> părint<elui> egum<en> Mcodim Cîmpulungeanul”.

Manuscrisul a fost copiat înainte de anul 1742, sau chiar în decursul aceluși an, cînd a fost cumpărat pentru Măn. Cîmpulung. O însemnare de la ff. 1—5 spune: „Această sf<i>ntă și d<u>mn<e>zefiască carte, ce iaste a sf<i>ntului Efrem Șirul iaste a sf<i>nței Mănăstiri ot Dolgopol și o au cumpăratu sfinția sa părintele arhimandritu chir Mcodim, nas-tavnic fiind' aceștii sf<i>nțe Mănăstiri, la anii de la întemeierea lumii leat 7250 <1742>”.

Ms. 2549. Sec. XVIII (înainte de 1742); 341 ff. [1-340]; 35 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate și inițiale ornate la ff.: 1, 4, 14^v, 106^v ș.a. Însemnarea de la f. 340 este încadrată într-un desen floral în peniță. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.

Coperta I-a interioară și f. 494: „Ostenitoriu fiind la scrisul aceștii Tîlcii al Ev<an>g<he>liei, eu popa Co<n>standin ot bes&rica Gol<es>cu feci<or> lui <ju>pîn Anastasie sufagi[i]ul”.

^ f. 456: „Sfîrșitul tîlcuirii lui Theofilact dinii Ev<an>g<he>liia Ionii, ostenitorii fiind la scrisul acestui tîlcii al Ev<an>g<he>liei eu popa Co<n>standin ot bes&rica Golescului, feci<or> iui jupîn Anastase sufagi[i]ul”.

Ms. 2759. Sec. XVIII (mijloc); 494 ff. 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale ornate la ff.: 3, 105 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

4. *Liturghier.*

f. 113: „Ostenitoriu fiindii la scrisul aceștii dumnezești Liturgie eu Co<n>standinlog<o>f<ătul>, feci<orul> lui jupîn Anastasie sufagiul iaste acum și băiaș domnescu”.

Ms. 1809. Sec. XVIII (mijloc); 113 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff.: 1, 9^v, 47^v.

Țara Romînească

O. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.*

Ms. 2091. Sec. XVIII (mijloc); 530 ff. 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff.: 1^v ~ 3, 123 ș.a. Inițiale ornate la ff.: 1, 8, 58^v ș.a. La ff.: 122 și 348^v sînt desenate altă mînă, chipurile Sfinților Ioan Botezătorul și Ioan Evanghelistul. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

6. *Letopiseșul Țării Bomînesti.*

Ms. 3441. Sec. XVIII (mijloc); 230 ff. [2-230]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele, anii și unele pasaje sînt scrise cu roșu. Titlul domniei lui Mihai Viteazul este așezat în chenar cu motive geometrice. Inițiale ornate la ff.: 38 și 149^v, Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească

Psaltire.

f. 69: „Dinu log<o>f<ătul>”.

f. 110: „Co<ns>t<an>din<a>chi vt<ori>? log<o>f<ă>t”

Mai jos : „Din<u> log<ofă>t”.

f. 110^v : „Dinaehe log<o>f<ă>t”.

Ms. 1309. Sec. XVIII (sfrîşit); 117 ff. 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 9, 16> 19 ş.a. Numerotaţie originală a filelor pînă la 110.

CONSTANTIN (LOGOFĂTUL DE DIVAN).

Ţara Romînească

Cronica lui Grigore Ureche.

f. 186^v : „Precum doreşte cerbul de izvoarele apelor, aşa am doriţii şi eu ca să ajungu la sfîrşitul aceştii cărţi care să numeşte Leatopisăţu al Ţării Moldovei. Şi cu ajutoriul lui Dumnezeu, precum l-am început amajunsu de l-am şi săvîrşitu cu scrisul < • ->. Derept aceia iubiţilor cititori, cu plecăciune mă rog dumilorvoastră ca, cetindu pe această carte şi găsindu-se vreo greşală din condeiu să nu blestemaţi, nici să huliţi, ci cu duhul blindatelor să ertaţi şi să îndireptaţi, crezînd neputinţei şi slăbiciunei firei omeneşti.

Pentru că fiind şi eu omu pătimitoriu în lume, multe voi fi greşitu, pentru cari şi dumneavoastră, ertîndu şi îndireptîndu, să luaţi ertăciune de la prea **voinicul** şi prea puternicul Dumnezeu, prin I<isu>s H<risto>s Domnul şi Mîntuitorîul nostru, căruia i să cuvine cinstea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vacilor. Amin” .

f. 187 : „ H NanHcaX a3K AHorop-kujHbJH H MA^TOHNIH pairh KocTaHAHN BAaASAOKHM AVVroGăT 34 AHK4H IVT ^HAHnăltJH, K*K AtTO ,3CAr, MCLia A«KA\ 15 zile”. Şi am scris eu mult păcătosul şi nedestoinicul rob Co<n>-standin al lui Vlad, logofăt de divan din Filipeşti, la anul 7233 (1724), luna decemvrie 15 zile>.

Ms. 174. Sec. XVIII (1724); 197 ff. [1 - 187]; 21,5 X 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (POSTELNICELUL).

Moldova

Miscelaneu : Divanul lui D. Cantemir, Bertoldo, Versuri, Vedenia lui Macarie, Legenda Duminecii ş.a.

f. 145^v : „1767, av<gust> 15”.

f. 56 : „Şi am scris eu Co<n>standin, ficior preutului Grigori<e> această carte, cindii îmbლა velet 1770, ap<rilie> 20”. <Textul, exceptînd data, este criptografiat>.

f. 113 : „Şi am scris această carte eu, în zilile mării sale Grigorie Alexandru Ghica vovoda, la le<a>t 1775, dechemvrie> 15. Constandin

p<ostelnicel> (?) ot vist<erie>”. <Textul, exceptînd data şi semnătura este criptografiat>.

Ms. 1417. Sec. XVIII (1767—1775); 152 ff. 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (Pr.).

Transilvania

Cazanii.

f. 19^v de altă mînă: „Această Păucenie*) <este> scrisă de pop Co<n>standin. Vişt<e> Ion”.

Ms. 2982. Sec. XVIII (prima jumătate); 201 ff. 33 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la f. 4. Legătură veche în piele.

CONSTANTIN (PSALTUL).

Ţara Romînească
Rîmnicul-Vîlcea

Psaltichie.

f. 338 : „Scrisu-s-au această Psaltichie, cu prea înf<r>umuseţă cîntări, de mai micul şi plecatul între cîntăreţ<i> Constandin vt<or> psalt al Episc<opiei> Eîm<nicului>, ucenic dasc<aiului> Constandin aceştii Episc<opii> şi s-au săvîrşit la luna lui iul<ie> l dn<i>, 1767.

Deci şi eu cu cucernicie vă rog, cîti vă veţi întîmpla a cînta p această sf<în>tă carte, bucuraţi-vă în Domnul şi orice greşală veţi afl ori în glasuri sau în cuvinte, cu duhul blindatelor îndreptat<i>,'nepr pîndu-vă a ne pune în ponos; şi D<u>mnezeul păcii să fie cu dragoste voastră aco<pe>rindu-vă greşalele, că mult greşim toţi.

Cu totul plecat, Co<n>s<tan>d<in> vt<ori> psalt <a> Episc<opiei>

Ms. 2219. Sec. XVIII (1767); 338 ff. 16 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu, ca şi însemnarea de mai sus. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

CONSTANTIN (SĂIDĂCARIUL).

Ţara Romînească

1. *Divanul lui D. Cantemir.*

f. 120: „Şi s-au scris de robul lui Dumnezeu Co<n>standin săidăcariul**), ficiorul răposatului popii Nicăi din Mogoşoaia.

Şi o am scris în luna lui dicemvrie 15 dn<i>, l<ea>t 7262 <1753>

Ms. 1329. Sec. XVIII (1753); 121 ff. [3-120]; 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlul, iniţialele şi unele proverbe sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 20^v, 21, 23^v ş.a. Frontispiciu în peniţă la f. 3.

*) Cazanie.

**) şelarul.

Țara Românească

2. *Cronograf.*

f. 549 : „Și s-au scris acest Leatopiseș al în[n]paraților de mîna mea, a lui Co<n>standin săidăcarîul cel bătrîn, feciorul po<pii> <loa>-nicliie ot Mogoșo<a>ia.

Și s-au săvîrșit la leat 7267 <1758>, dec<emvrie> 15".

Ms. 1070. Sec. XVIII (1758); 549 ff. 31 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 5, 50, 66 ș.a. Miniaturi la ff. : 10', 65' 218' ș.a.

Țara Românească

3. *Cronograf.*

Ms. 1389. Sec. XVIII (mijloc); 462 ff. [1-419, 421-462]; 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 455. Inițiale ornate la ff. : 8, 15, 33' ș.a. Portrete în medalion la ff. : 234', 254', 324', ș.a.

COPCE (NEGOIȚĂ).

Moldova
Piatra-Neamt*Teologie polemică.*

f. 1' : „Mgoiță sin Stere Gopîce. 1783, fev<ruarie> 5. Și mă rog, fraților, or<i>care^va citi în cărticica ace<a>sta și va fi grășit cu v<re>un [cujcuvîntu, mă rog să mă ertați întru toți vecii. Amin".

f. 2 : „în zilele preluminatului domnul nostru Alicsand<r>u Co<n>-standin Meulăe voevod, 1783, fev<ruarie> 5",

f. 2' : „1783, ghen<arie> 1. Mgoiță sin Ster<e> Copce".

f. 34' : „Mgoiță sin Ster<e>".

f. 78. : „Și am scris eu Mgoiță sin Stere Copce ot Petră, ținutul ^e<a>mțului. 1783, ghen<arie> 21".

Ms. 3145. Sec. XVIII (1783); 81 ff. [aproximativ 1'-34', 75-78]; 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Desene în peniță la ff. : 2', 34' și 78. Frontispicii la ff. : 9, 15, 35 ș.a. Legătură veche în piele.

COSTEA (DASCĂLUL).

Transilvania
Brașov*Miscelaneu: Gromovnic, Filotera, Sindipa, Fsopia ș.a.*

f. 48 : „Koiuii Adp*KdNÎ/Î. IHHC. MIL, AKCT. si AH» <a>fnr" =Sfîrșitul „Darovaniei". Scris, luna august 15 zile, 1693 >.

f. 121' : „Conețul și sfrîșitul a filosofului Sintipei cu fiul înpă-
tului de Țara Persiei.

HcnHcaX as MNorrpfeciNkih Kocrk ЖАККАА ОТ СТАР HPKOK OT uik-kH. Mo
HOAW. Kt AH. KA-kr X3CKI", a\rr". <=Am scris eu multpăcătosul Costea, d
căl de la sfînta biserică din Șchei. Luna noembrie 25 zile, în a
7212, 1703 >.

Ms. 1436. Sec. XVII-XVIII (1693-1703); 240 ff. [1-145, 218-219]; 19,5 x 14,5
Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură ve
în piele.

COZMA (MONAHUL).

Moldova

1. *Pateric*

îi. 1-3, de altă mînă : „. . . L-au dat fiiul nostru sufletescii, molit
sa monah Cozma, în[n]tru pomenire<a> molitfi<i> sal<e> ș<i>
părinților molitfi<i> sale".

f. 128: „Mărire lui D<umne>zău, Celue carel<e> bine au vrut
au dat 4up<ă> început și sfîrșit. M<ese>ță decamvrii 20 dni. Vleat 7
<1726>".

Ms. 146. Sec. XVIII (1726); 128 ff. 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele
trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

Moldova
Mân. N2. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoșilor, Pateric și Psaltire.*

f. 225: „S-au scris acestea, adec<ă> Minunil<e> Preasf<i>ntei
D<umne>zău Născătoare și pururea Ficioarei Mariia și Viața sf<i>ntu
și precuviosului părintelui nostru Vas<i>lie cel Nou; și să știți, frații
și iubiții lui H<risto>s că acest sf<i>ntii are o carte care-i tiparnică,
limba grecească, că au făcut multe minuni, iar noi am scris numai acest
pre scurt.

Ce vă rog pentru D<umne>zău, fraților, cetind acgstea și de veț
afla greșit nu vă grăbireți a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne>
iar nu în pizmă sau după voe cuiva; că sînt și eu om de pămînt, în
șurat cu trup, înpleti[ci]t întru multe fgliuri de păcate. Că eu, frații
•m-am nevoit mult, precum știe Stăpîna cărții aceștie, adec<ă> Ma
D<om>nului H<risto>s.

Și am scris acăstea și carte<a> aceasta de o voi grăi „Grădina tutu
florilor" nu voi minți, că cine va socoti cetind va lua mult folos și mu
îndrăznire cătră lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miți osteneala robului vostru Cozma monah ot sf<i>
M<ă>n<ă>stire Neamțul, unde iaste hramul Văznesenii D<om>nu
H<risto>s și sf<i>nta icoană făcătoare de minuni a Preacuratei Picio<a>
Măriei, Maicii Domnului nostru I<isu>s H<risto>s, a Căru<a> e<s

mărirea în vecii vecilor. Amin. C<UK8 H>K* K-K TPOIVK KHV A^IU^^S NãhdTH H C'KK'KPIIHHTH. AMHN". <=Slavã Ini Dumnezeu Celui în Treime. Care a dãruit începutul și sfîrșitul. Amin>.

f. 227^v : „Vlet 7234 <1726>, avgust 11 s-au scris acestea, în zile<le> buncredinciosului nostru domnu Ion Mihai Kãcoviț<ã> voevod, în domnie al triile.

Mãrire lui Dumn<exzãu, Carel<e> bine vru de mã dãrui precum am început cu darul Lui am și sãvîrșit".

f. 349^v : „AliuA" КЗМд Н>K* nHcaX" <=Cozma monahul care a scris>.

Ms. 1261. Sec. XVIII (1726); 441 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivã. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise eu roșu. Numerotația originalã a filelor începe cu 1 pentru fiecare operã din miscelaneu. Frontispicii colorate la ff. : 228 și 350^v. Legãturã veche în piele.

Moldova
Mãri. Neamț

3. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea pãcãtoșilor și Pateric.*

f. 226^v : „Serisu-s-au aceste minuni a preasf<i>nteii de D<umne>zãu Nãscãtoare și pururea Fecioarei Marii, adec<ã> și viața sf<i>ntului pãrintelui nostru Vas<i>lie cel Nou ; și s<ã> știți, fraților și iubiții lui H<risto>s cã acest sf<i>ntu are o carte tiparnic<ã> ce-i pre limba greceasc<ã>, cã au fãcut multe minuni; iar noi' am scris numai acest<ea>, pre scurt.

Ce vã rog, pentru D<umne>zãu, fraților, cetind aceste și de veț<i> afla greșit nu vã grãbiț<i> a cleveti ce îndreptaț<i>, însã dupã D<umne>zãu iar nu în pizmã sau dupã voe cuiva ; cã sînt și eu om den pãmîntu, înfășurat cu trup, înpleti<ci>t în multe felur<i> de pãcate. Cã eu, fraților,, mult m-am nevoit, precum știe Stãpîna cãrții aceștie, adec<ã> Maica Domnului H<risto>s.

Și carte<a> aceasta, de o voi numi „Grãdina tuturor florilor" nu voi minți, cã cine va socoti, cetind va lua mult folos și mult<ã> îndrãznire cãtrã lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miț<i> osteneala robului vostru, irodiac<onului> Cozma, de la sf<i>nta M<ã>n<ã>st<i>re Neamțul, unde-i hramul înãlțãrii D<om>nului H<risto>s și sf<i>nta icoan<ã> fãc<ã>toare de minuni a Precuratei Maicii Domnului nostru I<isu>s H<risto>s, a Cãrue-i mãrire<a> în vecii vecilor. Amin.

Mãrir<e> lui D<umne>zãu Celui în Tro<i>ță, Careke > mã dãrui dup <ã> ce am început de am și svîrșit, adevãrat în zile<e> bunului credincios Io[n] Co<n>stantin Neculai v<oe>vod, al doile domnie, la vlet 7250 <1742>."

Ms. 1064. Sec. XVIII (1742); 346 ff. 19 x 15 cm. Scriere cursivã. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originalã a filelor. Legãturã veche în piele.

Moldova
Mãn.

4. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea pãcãtoșilor și Pateric.*

f. 281 : „Serisu-s-au aceste minuni a Preasfintei de D<umne> Nãscãtoare și pururea Fecioarei Marii, adec<ã> și Viața sf<i>ntului și precuviosului pãrintelui nostru Vas<i>lie cel Nou; și' s<ã> știți fraților și iubiții lui H<risto>s cã acest sfînt are o carte tiparnic<ã> limba greceasc<ã>, cã au fãcut multe minuni; iar noi am scris nu aceste<a>, pre scurt.

Ce vã rog pentru D<umne>zãu, fraților, cetind aceste și de veț<i> afla greșit nu vã grãbit<i> a cleveti, ce îndreptat<i>, însã dup <ã> D<umne>zãu, iar nu în pizmã sau dup<ã> voe cuiva ; cã sînt și eu om din pãmînt, înfășurat cu trup, înpleti<ci>t în multe feluri de pãcate. Cã eu, fraților, mult m-am nevoit, precum știe Stãpîna cãrții aceștie, adec<ã> M Domnului H<risto>s.

Ș<i> c<ar>te<a> aceast<a> de o voi numi „Grãdina tuturor florilor" nu voi minți, cã cine va socoti, cetind, va lua mult folos și mult<ã> îndrãznire cãtrã lucruril<e> cele bune.

Ce pri[i]miț<i> osteneala robului vostru, irodiac<on> Cozma de la sf<i>nta M<ã>n<ã>stire Neamțul, unde iaste hramul înãlțãrii Domnului H<risto>s și sf<i>nta icoanã cea fãcãtoare de minuni a Precuratei Maicii Domnului<i> nostru I<isu>s H<risto>s, a Cãrue-i mãrire în vgcii vecilor. Amin

Mãrirg lui D<umne>zãu Celui în Troiță, Carele mã dãrui dupã ce am început de am și sãvîrșit cu adevãrat, în zilele bunulu<i> credincios domnu Io Ioan Neculae Co<n>stantin voevod, la mazilie mãrii sale.

Și au venit luminatul domnu Grigorie Ghica v<oe>vo[e]d, la vlet 7255, iar de la H<risto>s 1747, iulie 9 zil<e>".

Ms. 1630. Sec. XVIII (1747); 377 ff. [I-177, 182-377]; 19 x 14,5 cm. Scriere cursivã. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originalã a filelor.

Moldova
Mãn.

5. *Miscelaneu teologic: Mîntuirea pãcãtoșilor și Pateric*

ff. 70—88: „Aceastã sf<i>ntã carte ce s<e> numește Mîntuirea pãcãtoșilor, scrisã cu Otãcinic la un loc, am dãruit-o ia Bisericieni, unde iaste hramul Bunii-Vestiri a Preasf<i>nteii și Preabl<a>g<o>s<lo>vitei D<umne>zãu Nãscãtoarei și pururea Fecioara Marii, care am dãruit<ã> eu, irodiac<on> Cozma de postrig de la M<ã>n<ã>st<i>re<a> Neamțul, pentru libovul Maicii Pr<e>cistii, ca s<ã> fie de ciãtanie fraților, pe folosul sufletesc.

Iar cine ar înstreina-o de la sf<i>nta M<ã>n<ã>st<i>re, or<i> în chip, sã-i fie judecata, pentru rugile Pr<e>cistii, cu trecletul Arie[i]

Iudii și blãstãmul, precum scrie în Pravila sf<i>nților Pãrinți d6 la Nich

să fie în capul și în sufletul lui. Și carii ar vede<a>-o înstreinată de la M<ă>n<ă>st<i>re și n-ar spune săborului, sau eg<u>menului, încă să le fie plata cu acȘte<a>, în vecii vecilor. Amin.

Și eu mă rog, fraților, pentru libovul Ma<i>cii Pr<e>eestii, să nu fiu uitat la rugile voastre. Irodiac<onul> Cozma".

f. 183: „Scrisu-s-au aceste minuni a Preasf<i>nteii de D<umne>zău Născătoare și pururea Fecioarei Măriei, adec<ă> și viața sf<i>ntului și precuviosului părintel<u>i <nostru> Vas<i>lie. cel Nou; și s<ă> știț<i>, fraților și iubiiții lui H<risto>s, că acest sf<i>ntu are <o carte> tiparnic<ă>, ce-i pre*limba greceasc<ă>, că au făcut multe minuni; iar noi am scris <numai> aceste<a> pre scurt.

Ce vă rog, pentru D<umne>zău, fraților cetind aceste și di viț<i> afla gr<eșală>, nu vă grăbit<i> a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne>zău, iar nu în pizmă, sau după voe cuiva; că sînt și eu om de pămînt, înfășurat cu trup, înpleti<ci>t în multe feluri de păcate. Că eu, fraților, mult m-am nevoit, precum știe Stăpîna cărții aceștie, adec<ă> Maica Domnului H<risto>s.

Și carte<a> aceasta de o voi numi „Grădina tuturor florilor" nu voi minți, că cine va socoti, cetind, va lua <mul>t folos și mult<ă> îndrăz-nire cătră lucruril<e> cfle bune.

Ce pri[i]miț<i> osteneala robului vostru, irodiac<on> Cozma, de la sf<i>nta M<ă>n<ă>st<i>re Neamțul, unde iaste hramul în[n]ălțării D<o>mn<u>lui H<risto>s și sf<i>nta icoan<ă> cea făcătoare de minuni a Precuratei Maicii Domnului nostru I<isu>s Hxristo>s, a Căru-e mărire<a> în v&ccii vecilor. Amin.

Măring lui D<umne>zău, Celui în Tro<i>ță, Carel<e> mă dărui dup<ă> ce am început de am și săvîrșit adevărat, în zilel<e> bunului, credincios do[o]mnu Ioan Co<n>stantin Neculai voevod, la v<ă>leat . . . >14".

Ms. 2463. Sec. XVIII (mijloc); 295 ff. 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor, ce reîncepe cu 1 de la f. 185. Pe partea interioară a copertelor și la f. 184' se găsesc xilogravuri de factură ucrainiană. Legătură veche în piele.

Moldova

6. *Mîntuirea păcătoșilor.*

Ms. 3148. Sec. XVIII (mijloc); 184 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

CRĂCIUN (EFTIMIE).

Moldova

Miscelaneu: fragmente din Esopia, Archirie și Anadan, Istoria lui Șamson, fragmente din Minunile Maicii Domnului, Viața sf. Gheorghe ș. a.

f.195 : „Și s-au scris la le<a>t 1800 ; la maiu în 9 s-au sfîrșit și s-au scris de Iftemi Crăciun. Și mă rog, fraților, care vi s-a întîmpla de-ț<i> ceti, să îndreptat<e> cu duhu<l> blîndeților".

Ms. 3355. Sec. XVIII (1800); 207 ff. [132'-206] ; 27 x 18,5 cm. Scriere cursivă.

CREȚU (Pr. BUCUR).

Transilv
Brașov

Molitvenic.

Coperta I-a interioară : „Și am scris-o eu pop<a> Bucur Crețu d<u>hovnic ot orașu Brașov Vechi. 1789" <scris și cu cifre arabo.>

Ms. 4298. Sec. XVIII (1789); 30 ff. 18 x 11 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și cațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Paginație originală. Legătură veche în

CUCORANU (TOMA).

Moldo
Furceni-Tec

Triod.

f. 256' : „<Ace>astă carte ce <să> chifamă Tri[i]odion amu <s> <u>, Toma Cucoranul, ficiorul lui Neculaflu Cucoran, jicnicer și este a

Și am scris-o în zilele preluminatului și preîn[n]ălțatului d<o>mn<u> toată Țara Moldovii, Co<n>standin Dimitrie Moruzii voevod, în dor<u> dintîiu. Și am scris-o în ținutul Tecuciului, în satul Furcenii.

Și mă rog dumnilor voastre, fraților, celor mar<i> și celor mici, viți citi pe această carte, găsind greșele în cuvinte și în slove, de va prin puțință să dregiți cu duhu blîndeților și pre mine să nu mă difăin<e> căci și eu sînt în lume, învăluit cu valurile lumii și să mă ertați. Că pre nu este cu puțință omul în lume a trăi și a nu să poticni, așa și s<u> torfului a nu greși.

Și de la mine tuturor ertăcîtune și de la marele împăratul H<ris> Bă vă vie mare bucurie și folos".

Ms. 3180 Sec. XVIII (1777-1782); 256 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a f

CUCUZEL (IERODIACONUL IOAN).

Țara Romî
Mân. Hun

Pateric

f. 1 : „Să s<e> știe că aceștii Otășnic l-am scris eu, Ioan Cucu ierodi[i]acon bucureștean, fiind călugărît dîn sfînta Mănăstire ot Hun

Și am scris-o la anul 7258 <1750>, lun<a> iun<ie> 2. Ioan ierod<iac> Cucuzel <ot> Hurez".

f. 103 : „Și am scris eu Ioan irodi[i]acon".

Ms. 2520. Sec. XVIII (1750); 114 ff. ; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, unele cu și inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

C. I.

Țara Romî
Mân. Cerr

Slujba sf. Dimitrie de la Basarabov.

f. 1' : „Slujba Sf<i>ntului precuviosului părintelui nostru Dim cel Nou de la Basarabovii, care s-au alcătuiții de preasf<i>nția sa pă

tele Mireon chir Filaret (afară dinii canoane și dinii cvalite*), cu blag<o>-slovenia și cheltuiala preasf<i>nt<iei> salo părintelui mitropolitul chiriu chirii Grigorie, în zilele prealuminatului domnii Alexandru Ipsilant v<oe>-v<o>d. Și s-au tipăriții în sf<i>nta Mitropolie. 1799 [1799].

S-aii prescriisii aici, în ostrovul Cernica întru smerita adunare din lăcașul sf<i>nt<ului> mar<elui> muc<enic> Gheorghie și s-au și dat aceștii sf<i>nte biserici. C. I."

S-ar putea ca inițialele C. I. să fie ale Iul Chirii Ierodiaconul, care copiază ff. 22-71', 115-118', 210' —254', 336-373' ale acestui manuscris și care semnează la f. 210'. Deși textul semnat de Chirii Ierodiaconul este mai cursiv se pot găsi totuși puncte de comparație cu textul semnat C. I. în special titlurile, scrise cu majuscule în ambele cazuri, au izbitoare asemănări.

Ms. 2015. Sec. XVIII (1799-1800); 385 ff. [1-217]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor, începînd cu 81. Legătură veche în piele.

DAMASCHIN (DASCĂLUL).

Transilvania

Octoih.

f. 1 nenumerotată: „Dam<a>schin dascăl & JHC. <=am scris> 1754, iunie 17".

f. 1' nenumerotată: „Bucură-te Ce<a> pline de darii, Mărie. Slavă lui D<u>mnezău, în Troiță, Celui ce au dații, după începutu, de amii văzut și sfîrșitu. Aminti. D<a>maschin da<s>cal"

Copistul semnează, de asemenea, la ff. : 65', 77, 88 și 116'.

Ms. 212. Sec. XVIII (1754); 127 ff. [4 — 117]; 21,5 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Frontispicii colorate, la ff. : 4', 16', 40 ș.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

DANUL

Tara Romînească

1. Miscelaneu teologic: Viața cuviosului Sava cel sfințit și fragment de Psaltire cu tîlc.

f. 203', în criptogramă : „Daniil".

Ms. 1997. Sec. XVIII (sfîrșit); 203 ff. [aproximativ 91-163, 189-203]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. 91 și 189. Inițiale ornate la ff. : 91, 191', 193 ș.a. Numerotație veche a filelor pentru ff. : 91-107 și 190-201.

*) hvalite = laude.

Țara Rom

2. Învățătură monahale.

f. 18 : „La anul 1778".

Ms. 2635. Sec. XVIII (1778); 72 ff. [1-18]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor.

Țara Rom

3. Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, fragment din Tileul Evangheliilor.

f. 456, în criptogramă : „Daniil".

Ms. 2041. Sec. XVIII (sfîrșit); 456 ff. [378-456]; 38 x 24 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și trimerile marginale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 378 și 456. Legătură veche în piele.

Țara Rom

4. Întrebări și răspunsuri la Semnele venirii lui Antihrist.

Ms. 422. Sec. XVIII (sfîrșit); 101 ff. [2-18]; 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și trimerile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 2, 8', 17' ș.a.

Țara Rom

Miscelaneu teologic: Tipic și Slujba sf. Stelian.

Ms. 1101. Sec. XVIII (sfîrșit); 35 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimerile marginale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Rom

6. Cuvinte ale sf. Isaac Șirul.

Ms. 1927. Sec. XVIII (sfîrșit); 650 ff. [470-647]; 25 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 584 și 586. Legătură veche în piele.

Țara Rom

7. Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.

Ms. 1982. Sec. XVIII (sfîrșit); 153 ff. [134*-137]; 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă.

Țara Rom

8. Cuvinte ale sf. Nichifor Theotochis, Simeon Noul Teolog și Isaac Șirul.

Ms. 1993. Sec. XVIII (sfîrșit); 239 ff. [121-128, 132-140, 213-239]; 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 121 și 239. Legătură veche în piele.

Țara Românească

9. *Varlaam și Ioasaf.*

Ms. 2008. Sec. XVIII (sfârșit); 319 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 86, 98, 101 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Miscelaneu eshatologic.*

Ms. 2018. Sec. XVIII (sfârșit); 120 ff. [1-87]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu sau cu alte culori. Frontispiciu în peniță la f. 44. Inițiale ornate la ff. : 1 și 44. Legătură veche în piele.

Țara Românească

11. *Țilcuirea sf. Vasile cel Mare la cartea Facerii.*

Ms. 2047. Sec. XVIII (sfârșit); 106 ff. [aproximativ 59*-61, 62*, 63*-64*]; 32 x 23 cm. Scriere cursivă.

Țara Românească:

12. *Cuvinte pentru tundere ale lui Nichifor Theotochis.*

Ms. 2131. Sec. XVIII (sfârșit); 97 ff. [1-19]; 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță și inițială ornată la f. 1.

Țara Românească

13. *Vieți de sfinți.*

Ms. 3541. Sec. XVIII (sfârșit); 420 ff. [1-4, 6-420*]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță și inițială ornată la f. 6. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

14. *Pateric.*

Ms. 3542. Sec. XVIII (sfârșit); 290 ff. [1-288^v]; 22,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 81. Inițiale ornate la ff. : 71, 74, 140 ș.a. Numerotație originală a filelor de la 74. Legătură veche în piele.

DANUL (DIACUL).

Transilvania
Gepiu-Bihor*Minei.*

f. 128^v : A\HororptmniH H KAIOMHAMH A ^ K K ^ H I H A K IVT C t A C ^ K O I I H IVT
flpA^CKOH, KT* KfAIIKH rpdA KA8>K, KT* AtTk ,4|fA? Ad*C. *âlh* K3. <=niult-

păeătorul și netrebnicul diac Daniil din satul Coruți din Țara Ardealului, în marele oraș Cluj, în anul 1704, luna aprilie 27 >.

Scris-am în satii în Gepiu, în casa lui popa Vasalie".

f. 164 : „Pretine, pravoslavnice cetitorîule, cu umilință te rog, cînd vei afla niscare greșuri în lucrulii acesta alu nostru, să nu'blastămi, cînd îndireptezi cu darul D<u>hului Sv<î>ntu; să va pre cît am putut am scris. Ce te rog iartă [iartă], ca și tu să dobîndești ertăciune în z<i>ua geșului de la Domnul nostru I<isu>s H<risto>s, alii Căruia, dar și milî și iertăciunii îlii rugăm să fie cu tine purerea și în vecii vecilor. Aminti.

Scris-am această carte anume Meniîu, izbrănit în sat în Gepiu. S-au făcuții pentru sufletul lui Vesia Avraam H TKOIA *ro <=și s-au să> Floare.

^3 H C n H C a X " _ M H O r o r p - k l l l l H i H î N e n O T p g K H i H , d N Î H a h IVT 3 f i \ A i f l p A * A C I
K k A t T x d \ | f A i , m e t . c i n T « K . j ^ V \ < = A m s c r i s e u m u l t p ă c ă t o s u l ș i n e t r e b n i c u l
Daniil din Țara Ardealului, în anul 1714, luna septembrie 14 >.

Ms. 942. Sec. XVIII (1704); 165 ff. 30 x 19 cm. Scrierea imită tiparul și este așezată pe două coloane. Unele începuturi de capitole, indicațiuni tipiconale și însemnări sînt scrise cu roșu. Miniaturi la ff. : 2, 3, 82' ș.a. Frontispicii în peniță și desene la ff. : 19, 28' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

DANIIL (IERODIACONUL).

Moldova
Mân.Cf. **Ms. 570**, copiat de justin ieromonahul.

DANIIL (IEROMONAHUL).

Țara Românească
Mân. Cîmpulung*învățăture despre pocăință.*

f. 136^v : „Această sf<î>ntă și dumnezeiască carte, car& iaste ca o dință tuturor celor ce vor vrea să se spășească, scrisu-o-am de pe un izvoacă al părintelui Iosaf, proigumen ot Argeș.

Văzîndii că foarte iaste de folosul și de treaba sufletului și neafîlîndii aicea, în Mănăstirea noastră, o am scris ca să se afle și aicea la noi, pe folosul fraților.

Și o am scris eu, mulții păcătosul și nevrednicul ieromonah Daniil din sv<î>nta Mănăstire Dălgopol, cu cheltuiala sf<i>nței Mănăstiri, în z<i>ua sf<i>nției sale părintelui chir Vasilie, igumentul, cîndu au fost anii de începutul lumii 7206 <1698>, ap<rilie> 15 dn<i>.

Deci mă rog, tuturor celor ce vor citi pre această<ă> carte, unde veți afla greșit, cu d<u>hul blîndețelor îndreptați<i> și dirggeți<i>, iar nu blestemați<i>, pentrucă n-au scris înger, ce mină de tină/de om păcătos și neînvățat la scrisoare, pentruca și Domnul H<risto>s să iarte păcatel voastre".

Ms. 2645. Sec. XVII (1698); 136 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlul, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

DANIIL (IEROMONAHUL).

Moldova
Mân. Neamţ

*Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Petru
Damaschinul, învăţătura a sf. Amon, Capete ale
sf. Filothei Sinaitul ş. a.*

f. 135 : „Sfârşit, martie 22, 1795”.

f. 278^v, de altă mină : „S-au prescris de părintele Daniil, ieromonah<l> cându era vieţuitorul în chinoviia părintelui, stareţului Paisie, la Mănăstirea Neamţului, în pământul Moldovei. 1795. Şi atunci avea multă răbdare şi ascultare acest părinte”.

Ms. 3166. Sec. XVIII (1795); 278 ff. 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 187^v, 222, şi 242.

DĂNIŞAN (IACOV).

Transilvania

Ilie Miniatură, Piatra smintelii.

f. 2 : „Piatra zmintelii sau talmăcirea cea povăţuitoare a începutului pricinilor dejghinării amîndurora bisericiloru adecă a biserici<i> răsăritului de cătră a apusului, cu cinci înpotriviri, alcătuită şi date în publici! luminaţii de Ilie Meneiatu de l<a> Chefaloniia, latineşte şi greceşte, iară acum şi în diialectul rumînescu. Scrisă la anul da la H<risto> 1781, iunie 18”.

f. 6^v : „S-au scris de mine smerit Iacov Dănişan, 1781, sep<temvrie> 20”.

Ms. 2499. Sec. XVIII (1781); 101 ff. [1-69]; 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri sînt scrise cu roşu.

DELEANU (ARHIMANDRITUL GRIGORE).

Ţara Romînească
Bucureşti

Didahiile Mitropolitului Antim.

f. 1 : „Didahii ce să numescii a fi făcute de răposatului vlădica Antimului, pe la praznice mari, scrise acum în zilele preain[n]ălţatului domnii Io Alexandru Ioannti Ipsilantti v<oe>v<o>d, întru al şaptelea an al domnii mării sale şi în zilele preasfinţitului mitropolit al Ungrovlahiei chirio chiru Grigorie, întru al doazeci şi unul de ani (ce s-au împlinit acum într-această lună iulie în 28) a păstoriei preasfinţii sale. 1781.

S-au scris de mine, smeritul între ieromonahi, Grigorie arhimandrit Delean<u>, în sf<înta> Mitropolie a Buc<ureştilor> la anu<l> 1781, 7289, iulie 27, după altă cart<e> ce-am găsit-o 'scrisă iar cu mîna”.

Ms. 524. Sec. XVIII (1781); 262 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

DIMITRACHE (LOGOFĂTUL DE DIVAN).

Ţara Romîni

1. *Istoria Ţării Eomîneşti.*f. 169^v : „1800, mart<ie> 6”.

Mai jos : „Scris de Dim<i>trache log<o>fă<t> de divan”.

Ms. 436. Sec. XVIII (1800); 169 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre arabe.

Ţara Romîni

2. *Pateric.*

„... »^d ept acia şi eu, ticălosul, cel ce m-am ostenit a scrie această carte de la început pînă aici întru Acela m-am nădăjduit, ca vrednicindu-mă cu începutul să mă întărească şi la sfârşit.

Numai atîta mă rog, dumneavoastră, creştini pravoslavnici, cine va citi pre această carte şi veţi afla greşăli nu ponosluiţi, nu ziceţ<i> : Dumnezeu să iarte pre cel ce au scris (precum zice Scriptura) ertaţ<i> şi să va erta voao ; căci nu au scris mîna de înger ca să nu şască, ci de un păcătos şi spurcat. Dim<i>trache log<o>fă<t> za di luzchiupliul”.

Ms. 3343. Sec. XIX (1806); 404 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 4. Numerotaţie originală a filelor, pînd cu 9.

DIMITRIE (LOGOFĂTUL).

Mol

*Miscelaneu teologic: întrebări şi răspunsuri, fragmente
din Pogribanie şi din Paraclisul Maicii Domnului,
Rugăciuni ş. a.*

f. 38^v : „Să să ştie că pînă aici sîntii întrebările. Si am scris eu logofătul Dimitrie. Ano 1747” <scris şi cu cifre arabe>.

Ms. 452. Sec. XVIII (1747); 350 ff. [3-46, 57-60]; 17 x 11,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

DIONISIE (ECLISIARHUL).

Ţara Romînească
Mân. Hur1. *Constantin Cantacuzino, întrebări şi răspunsuri
despre ursită.*

f. 68^v : „Atotputernicul > şi necuprinsul D<u>mnezeu Carele ia în trei feţe, de toată făptura slăvit şi laudat, Cea ce este însuşi începutul şi sfârşitul a tot lucrul cel bun, bine au voit dar şi de această sf<î>ntă ca a să adăoga din bunătatea Lui cea nespusă pravoslavnicului şi binec

dinciosului norod rumînesc, spre cunoştiinţa măririi şi miloserdii Lui, ce <le > i neajunse şi necovârşite şi spre folosul cel ales al sufletelor omeneşti, carele voiaşte şi doreşte mîntuirea tuturor.

Iar ceia ce vă veţi întîmpla, din cei pravoslavnici cititori a ceti într-această cărţulie, bucuraţi-vă în D<o>mnul şi orice greşeală veţi afla în cuvinte sau în slove sau în cirte, îndreptaţi cu d<u>liul blîndeţelor, neputîndu-ne în ponos şi ertaţi greşală mea celui greşit; pentrucă cunoscut şi ştiut iaste tuturor, că tot omul viu nu este slobod de greşală, mai virtos că uneori şi noaptea o am făcut în loc de zi.

Pentru multe strimtorari şi mari nevoi cu primejdii de răpunere di viaţa, fiind într-această vreme cumplită şi turburată, cînd înfricoşatul războiu între Poarta Otomanicească <ă> şi între împărăţia Bossii şi între împărăţia vecinătăţii, adecă <ă> Austriei flecărea cu pară de foc îngrozită şi cuprins<i> fiind aici în sf<î>nta M<ă>n<ă>stire Hurez m-am nevoit de o am scris, la anul de la H<risto>s 1788, noem<vrie> 13, luînd sfîrşit".

Mai jos, după o însemnare istorică :". . . Şi am scris eu, Dionisie ec<lisiarhul> ot Ep<is>c<opia> Craiov<ei>".

Ms. 1117. Sec. XVIII (1788); 68 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniete la ff. : 1, 2, 42 şi 67'. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre arabe.

Ţara Romînească

2. Pomelnicul metohului episcopiei Rîmnicului.

f. 1: „Anul Domnului 1789, aug<ust> 17".

Ms. 2093. Sec. XVIII (1789); 20 ff. 32 x 23 cm. Scriere cu majuscule şi cursivă. Titlurile iniţialele, ca şi menţiunile daniilor sînt scrise cu roşu. Numeroase chenare, frontispicii, desene şi iniţiale ornate. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Craiova

3. Condica documentelor mănăstirii Strehaia.

f. 2 : „Condica sf<î>ntei M<ă>n<ă>stiri Strehaia, întru earg să cuprinde toate cărţile şi zapisele de moşii, scrise la anul 1791, la metohu<l> Ep<i>scopii, în Craiova".

f. 129: „Către cititori. Sf<î>nta şi d<u>mnezăiasca M<ă>n<ă>stire Strehaia, care iaste în judeţul Meh<e>dişi <.....>, avînd igumen şi purtătoru de grije pe sf<î>nti[i]a sa, chir Theofan, carele văzînd cum că din pricina multor răutăţi şi tuxburări ale vremilor celor cu nestatornicie ce s-au întîmplat mai <î>nainte, cgle mai bune odoare ale sf<î>ntei M<ă>n<ă>-ştiri s-au pierdut, adecă hrisoavele şi cărţile de moşii <.....> cu înt^lepciune au socotit şi au adunat toate cărţile, hrisoavele <ş>i zapisele cite s-au aflat şi cite s-au mai în[n]oit şi le-au dat să scrie condică, ca să le poată avea sf<î>ntul lăcaş întru mai bună păstrare <.....>".

Deci într-această vrăme, aflîndu-mă şi eu sluga preasf<î>ntii sale, aici în Craiova la metohul Ep<i>scopii, le-am scris din cuvînt în cuvînt

şi cu bună orinduială le-am aşezat după curgerea anilor ; şi la urmă procolindu-le, unde ca un om am greşit, cu însuşi a mea mină am îndreptat şi pentru bună încredinţare am iscălit.

Anul Domnului 1791. Dionisie eclis<iarhul> Ep<i>scopii Eîmn<i> lui>".

Semnătura copistului se găseşte deseori şi la sfîrşitul documentelor transcrise de el.

Ms. 500. Sec. XVIII (1791); 130 ff. [2-12, 20-27, 35-37~*, 43-49, 52-55, 60-62*, 68-74-77, 82**, 86-92, 98-99*, 102-107, 129]; 34 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, numele moşiiilor şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 4, 5, 22 ş.a. Numerotaţie originală a filelor, cu cifre arabe. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romînească

4. Pomelnicul bisericii din Proeni-Argeş.

f. 1 : „Pomelnic carele s-au scris acum la anii de la Mîntuitorul nostru I<isu>s H<risto>s 1798 şi s-au dat sf<î>ntei besericii a satului Proeni carele iaste în plaiul Loviţii <sic>, sud Argeş unde să cinsteşte şi să prăznuiaşte sf<î>ntul hram al Tuturor SM>nţilor, care această sf<î>ntă biserică (iaste zidită) din temelie de dumnealui bunul creştin şi bl<a> rodnic jupan Co^nstandin David Eîmniceanul <.....>, săvîrşindu-să acest lucru în zilele prealuminatului nostru domn Io C ostandin Gheorghie Hangiărli voevod <.....>, puserdiia şi cheltuiala dumnealui mai sus numitului ctitor, de Dion<i> biv eclis<iarh> <al> Ep<iscopiei> Bîmnicului".

Ms. 2081. Sec. XVIII (1798); 14 ff. [1-12]; 34,5 x 23,5 cm. Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar şi frontispicii colorate la ff. : 1, 5 ş.a. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

5. Pomelnicul schitului Teiuşul.

ff. 1—3: „Pomelnic, ce să numeşte Proscomidalnic, al sf<î>ntului şid<u>mnezăesc Schit ce să numeşte Teiuşul, în judeţul Jiului de Să, ce iaste pe moşia sf<î>ntei M<ă>n<ă>stiri Tismana< . * . . . scriindusă acest sf<î>ntu Pomelnic în zilele mării sale domnului Gheorghie Caragea voevod al U<n>grovlahiei şi a preasf<î>ntii sale părintel ep<i>scopul Eîmnicului, chir Galaction, cu cheltuiala sf<î>ntii sale ctitorului, fiind curgerea anilor de la Naşterea lui H<risto>s D<u>mneză Cuvîntul leatul 1814. Dion<i>sie eclis<iarhul>".

Ms. 2177 Sec. XIX (1814); 18 ff. [1-7*, 9-13] ; 21 x 16 cm. Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele ^înt scrise cu roşu. Chenare colorate la ff. : 1, 9, 11 şi Frontispicii colorate la ff. : 6, 7, 9 şi 12. Desen floral la f. 3.

Țara Românească

6. *Pomelnicul Mănăstirii Țințăreni.*

f. 4^v : „Acest pom<e>lnic s-au scris cu toată cheltuiala dum<nea>lui jupan Mihai Potîrcan ot Craiova, pentru a sa vecinică pom<e>nire, de mine Dion<i>sie echs<ia>rhu<l>, la leat 1816”.

Ms. 2109. Sec. XIX (1816); 25 ff. [1-10, 13-14*, 17-23']; 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă și cu majuscule. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. La f. 2 o miniatură reprezintă „Soborul sfinților Voevozi”. Frontispicii colorate la ff. : 5,7 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

7. *Condica pramlnicească.*

f. A' : „Această condică pravilnicească iaste a dum<nea>lui biv vel medel<ni>cer<ului> Co<n>stand<in> Zătreanu și s-au mai adaos din capetele Armenopol, scriindu-se și în[n]oindu-s<e> cu legătura la leatul 1817, septemvrie”.

Ms. 2112. Sec. XIX (1817); 84 ff. [1-4*, 6, 49, 50, 51, 52, 53-57, 59-84]; 27,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Miniatură reprezentînd un arhanghel la f. 59. Chenare colorate la ff. : 2,53 și 59. Vinieta la f. 52. Inițială ornată la f. 53. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

8. *Diată staretească.*

Ms. 346. Sec. XVIII (sfîrșit); 47 ff. [5-34*]; 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Chenare în peniță înconjoară fiecare pagină de text. Chenarele filelor 5 și 28 sînt colorate. Numeroase majuscule colorate. Legătură veche în piele.

Țara Românească

Teologie polemică.

f. 6^v : „1696, m<e>s<e>ț<a> deche<m>v<crie> 27”.

f. 154^v : „Scri-su-se-au această sf<î>ntă carte în zilele prealumina-tului domnii Ioan Co<n>standin Basarab voivod, cînd păstorea această iubită de Dumnezeu și păzit<ă> ța[a]r<ă> prea sf<î>nțitul chir Theodosie, arhiep<i>scopul <ș>i mitropolitul ITngrovlahii. Și s-au săvîrșit de scris în luna noe<m>v<crie> 17 dn<i> i ot Adama 7204 <1696>, dupre izvoadele dascălilor, ostenitor scrisorii aceștiia sf<î>n-te cărți Dionisi<e> <i>er<o>monah ot s<fîn>ta Mitropolie Bucureșt<i>”.

Ms. 5489. Sec. XVII (1696); 159 ff. [1-6*, 9-155]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

DIONISIE (IEROMONAHUL).

Moldova
Mân. Pocrovul*Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoșilor și Pilde filosofesti,*

f. 189^v : „Slavă ție, D<oa>mne D<u>mnezăul meu, I<isu>se H<ris>toa>se și acei pre<a> curate Ficioare Măria, care mi-au agiutatii; și văzură ochii mei după începutu și sfîrșitu.

Bine ești cuvîntatii, D<oa>mne și-ți mulțămescu Doamna me<a> de agiutoriu de darii ca acesta.

Leat 7254 <1746>, luna lui iulie 14 dnî amii gătiții această sf<î>ntă carte, la z<i>ua sfinților, prealăudaților Ap<osto>li Petru și <i> Pav<e>lu”.

f. 249^v : „S-au scris aceste, adecă Minunile Pre<a>sf<î>ntii Născătoarei de D<u>mnezău și pururea fecioară Mariia și Vițața Sf<î>ntului și pre<a>cuviosului părintelui nostru Vasilie cel Nou; și să știți fraților loru și iubiții lui H<risto>s că acesta sf<în>til are o carte mare, care tiparnică, pre limba grecească, că au făcuții multe minuni, iară noi am scri.s numai aceste<a> pre scurții.

Ce vă rogii pentru D<u>mnezău, fraților, cetindii aceste și de vet afla greșiții nu vă grăbireți a cleveti ce îndreptați, însă după D<u>mnezău iară nu după pizmă, sau în voia cuiva; că sintii și eu omu de pămîntu înfășurații cu trupii, înpletitii întru multe feluri de păcate. Că eu, fraților, m-amii nevoiții mulții, precumu știe Stăpîna cărții aceștiia, adecă Maica D<o>mnului H<risto>s. Și amii scrisii aceste<a> și cartea acestă de o voi grăi „Grădina tuturorufloilor” nu voi minți, că cine va socoti cetindii, va lua mulții folos și multă îndrăznire cătră lucrurile cele bune.

Ce pri[i]miți, fraților, ustenfala robului vostru Dionisie, <i>er<o>monah de la sf<î>nta Mănăstire Săhăstrie Pocrovul, unde este hramul Acoperemîntul Maicei Precistii.

Și am scris această sf<î>ntă carte la Pocrovii, în zilele pre<a>luminatului d<o>mnii Ioan, Ioan Nicolai voi<vo>d, mitropolitii chir, chi și îpi. UJ. Nechifor. Leat 7253 <1745>”.

Ms. 2110. Sec. XVIII (1745-1746); 286 ff. [i-285']; 30 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. Textul filelor 191—194* este așezat pe două coloane. Unele inițiale și cuvînt sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

DOLETE (LOGOFĂTUL ȘTEFAN).

Țara Românească

Minunile Maicii Domnului.

ff. 86^v și 238 : „Ștefanii logofăt Dolete, sinti Dragomir căpit<a>nii”

ff. 93^v, 152 și 188 : „Ștefanii logofătii Dolete, sinti Dragomir biv căpitanti

f. 126^v : „Ștefanii sinii Dragomir căpitantii Dolete”

f.140 „Ştefanii log<ofă>t > Dolete, sinu Dragomir căp<i>t<anul>
Dolete".

f.209' : „Ştefanu Dolete nHcaYs < = a scris>".

f.250'~' : „S-au scrisu dă robul lui Dumnezeu Ştefanu, sinu Dragomiru
căpitanu<l> Dolete ot Bucureşti ce au fost din sud Saacu dinii satu
Tohani, ot leatu 7291 <1782> octom<vrie> 20 d<ni>".

Iară cei[ia] ce <vă> veţi întâmpla a citi bucuraţi-vă în Domnul şi
vă rugaţi pentru mine păcătosu<l> şi orice greşale veţi afla, veri în
cuvinte, veri în slove, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor, nepuindu-ne în
ponosu dă vorbe. Că cum este' cu neputinţă cerului a să vedea fără
dă nori şi omului a nu păcătui[i], așa şi logofătul [acela] a nu greşi
în slove şi în cuvinte".

f.251 : „Serisu-s-au [ajaceastă carte în zilele preain[n]ălţatului
nostru domnu Io Mcolaie Caragea v<oe>v<o>d, la leat 1782, iar dă la
Adam 7291, prin în[n]demnarea dumne<ealui> Ioniţ<ă> log<o>făt
Piteşteanul, ce este cu Ştefanu Dolete zetu*)".

Copistul mai semnează la ff. : 53', 59, 60', 80', 90', 98, 104', 109,
185, 191% 193', 220, 228, 249 şi 255'.

Ms. 1235. Sec. XVIII (1782); 255 ff. [2—262]; 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi ini-
ţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 104', 109, 115' ş.a. Iniţiale
ornate la ff. : 22', 80', 104' ş.a. Desene şi viniete colorate la ff. : 2, 8, 90, 188 ş.a.
Paginaţie veche. Legătură veche în piele.

DOROTEI (IEROSHIMONAHUL).

Ța*a Romîneasă

1. Scara sf. Ioan Scărarul.

ff.518'-519' : „Celui în Troiţă D<u>mn<e>zeului slava de-a pururea
şi <mie ticălosului şi mulţii păcătos, celui ce am scrisu mîntuire şi celor
cîţ<i> vor ceti-o şi-i' vor asculta cuvintele cu luare aminte şi să nevoesc
a le săvîrşi, împărăţia cea v<bnicică> * *

Aceasta sf<i>ntă şi d<u>mn<e>zeiască carte, ce să chiiamă Scara,
scrisu-s-au prin osteneala şi chieltuîala celui mai păcătos între ieromonaş<i>
Dorotheu ieroschimonahu<l>. Şi oricine să va învrednici a ceti pre dînsa
şi va afla greşeli în cuvinte sau în slove nu vă grăbiţi, fraţii miei, a
mă pune în ponos, ci îndreptaţi cu duhul blîndeţelor, că n-au scris în-
gerii, ci mină de ţărîn<ă> şi plîn<ă> de neputinţe şi mai vîrtos minte de
omii păcătos. Că pre eîtu iaste de anevoe a nu păcătui omul, aşij-
derea si scriitorului a rămînea fără de greşală; ci toţ<i> greşim mulţii,
făr-de num<ăr>. Pentru aceasta ertaţi-mă pre mine, păcă<tosul>, ca şi
cucernicieii voastre să vă dă<ruiască> luminare minţii şi descoperire
d<u>mn<e>zeiştilor Lui taini, spre mîntuirea sufletelor voastre. Aminii.

*) = cumnat.

Ori cîţi s-ar întâmpla a ceti pre această sf<i>ntă carte, să zică : D<u>
n<e>zeu să erte păcatele celui ce au scris-o, Dorotheu ieroschimon
la anul de la zidirea lumii 7295, iară de la H<risto>s 1787, luna lui iulie 2

f.415* : „Iulie 1787".

Ms. 3318. Sec. XVIII (1787); 520 ff. [1-519*]; 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile
iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2,10, 15 ş.a. Iniţiale or-
la ff. : 15, 378', 478' ş. a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în pi-

Țara Romîneasă
Schitul Robaia-A.

2. Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Isihie preotul, Filothei monahul, Casian Rimleanul ş.a.

f.H8' : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zeu laudă, Avgustu 9 zile, 179
de smeritul între schimonahi Dorotheu de la schitu<l> Bobaia".

O însemnare a institutorului Ioan N. Ionescu din Cîmpulung, scr
în martie 1894, pe prima copertă interioară, arată că Dorothei shimonal
a mai avut şase fraţi. Unul dintre ei, preotul Vasile Bădescu, a f
tatăl preotului Ioniţă Ionescu, care a oficiat pînă la 1871 la Cîmpulur
în biserica Sf. Ilie şi care a fost bunicul institutorului mai sus aminti

Ms. 3559. Sec. XVIII (1795); 118 ff. 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trim-
rile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 88, 94', 111 ş.a.
niete marginale la ff. : 13' 17', 21' ş.a. Numerotaţie originală a filelor, făc
cu roşu.

DOSITEI (IERODIACONUL).

Țara Romînea
Mân. Hurez.

1. Varlaam şi loasaf.

f.268" : „Această sfîntă şi d<u>mnezeiască carte ce iaste de sufl
folositoare, a sfinţilor părinţi Varlaam şi loasaf, scrisu-s-au din p
runca şi cu toată chieltuiala [a] sfinţii sale părintelui chir Ioan arl
[ejmandritul, egumenul aceştii sfinte' Mănăstiri Hurezii.

Şi m-am nevoit de o am scris eu, smeritul şi mulţii păcătosul Dosith
ierodiamon ot Hurez, al sfin<ţiei> sale ucenic.

Ce mă rog tuturor cinstiţilor părinţi, cîţ<i> vă veţ<i> întâmpla a c
pe această sfîntă carte şi unde veţ<i> afla vreo greşafajlă/cu numele D<o>
nului mă rog, să indireptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, pentrucă au sc
mîna de tină şi fire slabă, ca şi cei ce vor îndirepta să aibă milă de
D<o>mnul H<risto>s.

Şi s-au scris cînd era leatul 7208 <1700> m<e>s<e>ta mart<ie> 4 dr
Precum să bucură streinul cînd îş<i> vîde moşia sa, așa să bucu
şi SGriitorul de carte cînd ajunge sfîrşitul ei.

£13 nHcaX < = am scris eu> Dos<i>thei <grecește> ot Hu<re>z".

Ms. 2458. Sec. XVII (1700); 268 ff. [2-268]; 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 2. Legătură veche în piele.

Țara Românească

2. *Miscelaneu teologic: Lauda sf. Constantin și Elena și învățătură pentru sf. Fevronia.*

f. 72 : „113 mcâX A*CH0IH «poAraKWH. AT. „3CRI, A " ° "

< = Am scris eu Dositei ierodiaconul. Anul 7212 (1704), zile>.

Ms. 2518. Sec. XVIII (1704); 88 ff. [2-75]; 20 x 14 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

DRĂGOI (LOGOFĂTUL).

Țara Românească

Cronograf.

ff.8'—12 : „Această svîntă și dumnezeiască carte o am scris eu, Drăgoi log<ofătul>, s<i>nu popa Tatul od Bezdead, în[n] zilele bunului și creștinului Io Șărban Cantacozin<o> Băsăra voevod i preaosvi<n>țit arhiepiscop cnir vl<ă>d<i>ca, Theodosie Av<gust> 25 da<i>, 1<ea> 7195 <1687>".

Ms. 3556. Sec. XVII (1687); 232 ff. [1-231]; 20, 5 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

DRAGOȘ (VĂTAFUL DUMITRU).

Moldova

Fragmente de Octoih.

f.1 : „ . . . i înțelepciune ș-au zidiții ei-ș<i> cas<ă> și au chemații cu în[n]altă strigări: cel însătat să vii la mini și să be<a>.

Acești slovine-am scris eu Dum<i>tru Drag<o>ș văt<af>, la leat 1793 av<gust> 15".

Ms. 160. Sec. XVIII (1793); 85 ff. [1—3]; 22 x 16 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

DRETEANOVSCI (IEROMONAHUL NATANAIL).

Moldova
Mân. Putu a

Pomelnicul schitului Dolj ești.

f.2 : „Litițariu alii sf<î>ntului Schitu alți Doljeștilorii, făcuții pre cele 6 zile a săptămîinii, întru carele sîntii scrise numele fericitilorii, răposatilorii, ctitoriloru și făcătorilorii de bine acestui sf<î>ntu lăcașii, carii să pomenesciiîn toate zihle la Litița care facem preste toate zilele proaste..

după otpustul Utrenii și a Vecernii; cu toată oserdița și silința sf<i> sale smeritului întru ieromonaș<i> chir Dionisie Hudici, în zilele p lumnatului domnii și oblăduitorul a toată Țara Moldovei Io lo Theodorii voevodii, fiindii mitropolitii țării părintele nostru chirio Iacovii Putneanulii; iară ep<i>scopu Eomanului părintele nostru Ioanichie Nemtaniilii, la anii de la Adamii 7267, iară de la H<ris> 1759.

Și s-au scris de mine, smeritului întru ieromonaș<i> î^athanailii Dre novschii, eclisiarhul sf<i>nței Mănăstiri a Putnii".

Ms. 529. Sec. XVIII (1759); 35 ff. [2-6, 31-33*]; 21 X 15,5 cm. Scrierea imită tip O parte din text și inițialele sînt scrise cu roșu. Paginație originală. Legătura v în piele, executată de Mihail Strilbițchi, este restaurată.

DUMA (DASCĂLUL IOAN).

Țara Romînească

1. *Psaltichie.*

ff.1—2^v : „Psaltichie rumînească, care cuprinde întru sine anastas cu propedița și cu tot meșteșugul, cu eothinale și cu checragare, s rarul cu toate samoglasnicile praznicelor celor stăpînești și ale sf<i>n celor mari, carii să prăznuescii peste tot anul; Stihirariul Penticost lui, cu sărbătorile Paștilor, de la sîmbăta lui Lazar pînă la duminica m Catavasiariul cu toate trebuincioasele cîntări ale bisericii, ce se chl preste tot anul, așezate cu meșteșugul Psaltichiei pre glasurile grec în zilele prealuminatului și de D<u>mnezeu în[n]ălța[ta]tului domnii Grigorie Ghica voevodii, păstorind în arhierescul scaun al Mitropre asf<i>nțitul și de D<u>mnezeu trimisul chir Neofiții, la anii de facerea lumii 7259, iar de la H<risto>s 1751, luna lui avgustfi 1 dn<i>

Cătră cîntăreții aceștii cărți și cătră celalalt[e] norod pravoslav Dovediri din Sf<î>nta Scriptură cum că iaste mai de folos fieștec neamii creștinescu a cînta și a să ruga pre limba sa decît pre limba al care nu o înțelege.

Sf<î>ntul Apostol Pavel, la întîia poslanie cătră Corintheni, cap. s<i>h 6, zice : „Iar acum, fraților, de voi veni la voi grăind în limbi str ce voi folosi voao" <

Și alte multe mărturii spre aceasta să află în Sf<i>nțele Script care, pentru scurtaria ce las numai puținei am a zice pentru oari[i]ca <ce> defăima și hulescii limba noastră cea rumînească zicînd că grozavă și necuvioasă. De care lucru de vreme ce pizma nu sufero de folos, unii ca aceița bine să știe că fieștecare om limba lui, întru s-a născut i să pare a fi mai frumoasă și mai lesne de cît toate limb Pentrucă D<u>mnezeu nu caută la frumusețța limbii, nici îi trebuie aceasta, ci la înțelesul minții și la umilința inimii. Să nu îl cinstim buzele și cu limba, iar inima și mintea să rămîie deșarte și fără de ro după cuvîntul sf<î>ntului Pavel, ce zice mai sus.

Pri[i]miți dar, o, iubitori de d<u>mnezeștile laude, cinstiți pă Și de bun neam boțari și aceița ce v-au înpodobit D<u>mnezeu cu ve toarea și de sufletii folositoarea musichie aceștii dării mare, prin sm

osteneală a unui nevrednic și mai mic frate al cinstei voastre cei mari, spre a norodului ruminescu mîngîiare; și cîntînd pre dînsa cu înțelegere și cu dulceață sufletească, lăudați pre Cel în Tro<i>ță slăvit D<u>mnezeu și pre sf<i>nta Maica lui D<u>mnezeu. Și cu smerenie, vă rog, ce ați afla greșiții, au în cuvinte, sau în glasuri, cu d<u>hul blindații îndreptați și pre noi ertării ne învrednicit<i>, ca și înșivă desăvîrșitii ertare să luați; că mină păcătoasă și minte neputincioasă, neînvățată și nevrednică s-au apucații de lucrul cel vrednic și lăudații.

Deci, precum noi am nevoiții de li-am așezații după putință într-acestaș chip, așa și cinstea voastră să nu pregetați a învățare pre cîți le vor pohti, pentruca înmulțîndu-se acestu dații de D<u>mnezeu talantii, împreună să ne învrednicim și platei de la D<o>mnul și atotu stăpînitorîful D<u>mnezeu, ca să auzim acel fericității glas carele au zis cătră sluga aceia ce luoaș doi talanți zicînd : „Slugă bună și credincioasă, spre puțin mi-ai fostii credincios, spre mai multe te voiu pune : intră în bucuria d<o>mnului tău”.

Aceluia să cuvine toată mărirea, slava, lauda, cîntarea, mare cuviința, puteria, stăpînirea, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sf<i>ntului D<u>hu, acum și p<u>rea și în vecii vacilor. Amin. Tuturor fraților, smerit și plecații, Ioan s<i> nii Eadului Dumei Brașovean”.

Deși din însemnarea copistului ar putea rezulta că munca sa a fost aceea de alcătuitor al Psaltiehiei, adevărul este că el a copiat manuscrisul după altele. Vezi, mai ales, ms. 61.

Ms. 4305. Sec. XVIII (1751); 339 ff. 24,5 x 18 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele semne muzicale sînt scrise cu roșu. Chenar în culori la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 4, 9, 18, 37 ș.a. Numeroase inițiale ornate. Legătură veche în piele.

Transilvania

2. *Teologie polemică.*

f. 120^v : „Mulțămită, laudă lui D<u>mnezeu nemărginită, Celui ce ni-au ajutat de am văzut aceasta isprăvită. Folos m<u>lt del<a> Cel de sus, celui ce va vrea să o citească Cu mîngăere întru cele sufletești să se în[n]oîască.

Luoat-au sfîrșitu această carte de scris de plecatul și smeritul întru dascăli Ioan[n]ii s<i>nii Eadul Duma. 1761, av<gu>st 11 dn<i>”.

Ms. 2467. Sec. XVIII (1761); 121 ff. [2-120]; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele trimiteri marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 6, 44 și 81. Inițiale ornate la ff. : 6, 8^v, 105^v ș.a.

Transilvania

3. *Tileul Apocalipsului sf. Ioan Teologul.*

f. 14^v : „1763”.

ff. 193-194 :

„Stihuri 22 după suta capetelor ce să află în Apocalipsisii : Mulțămită lui D<u>mnezeu Celui în Troiță slăvitu

Celui ce ni-au învredniciți! de am ajunsii și la săvîrșitu.
Fie numele Lui în veci binecuvîntații,
Că cu darul Lui cel prisositoriu pre noi ne-au îndemnații
Și cu a Sa prea în[n]altă și buna voire
Ni-au ajutații de am scris a Apocalipsului tîlcuire.
Pri[i]mîște, cititoriule și fă ostenință,
îndulcește-te de aieste cuvinte ce-s cu umilință,
Că această tîlmăcire pre sufletii îl veselește.
Crîște-1 și spre roduri bane îl întărește ;
întoarce spre umilire și-i dă îndrăznire,
Ca să nu să teamă de a lui Veliarii înprotivire.
Drojdiiile răutății cele rele și otrăvite
Le risipește, le face ca zahărul îndulcite;
Că aduce omului rîvnă și aducere aminte
A să părăsi de răutățile cele scîrnave de mai-nainte.
De venirea lui Antihristii și de sfîrșitu pe largii scrie,
Ca s<ă> se ferească cei lămuriți și buni de a lui măestrie.
Spune și de goana lui cia cumplită și grelele războae,
Ca inima cia mare ca fierul să o prefacă și să o moae ;
Munca păcătoșilor în multe locuri o arată
Carii vor luaa răsplătire pentru a lor rea faptă.
Iarii veselii și bucuria dreptilor, pe largii s-au povestiții,
A celor ce au adus roduri de pocăință și s-au osteniții.
Și zice că să vor desfăta întru bucuria cea neînserată
în cetatea Ier<u>s<a>limului cerescii cia preaîn[n]altă,
Care pîn<ă> acum cu ochiul au văzuții sau urechiia au auziții
Ci nici la inima omului încă nu s-au suiții,
Unde răceala, întunerecul și scîrba lipsește,
Că H<risto>s, soarele dreptății, pe toț<i> îi încălzește.
Că cu privirea îndestulării lui cia d<u>mnezeiască
Pre cei iubiți Lui și aleși în veci va să-i veselească.
Fă milă, H<risto>se pentru a Ta multă îndurare,
Ca să ne ferim cei învăluit<i> întru ispite de alunecare.
Dă-ne, ca vremea cia scurtă întru bunătați să o săvîrșim
Și de binele cel vecinie ne rugăm să nu ne lipsim;
Ci cu îndurarea și m<i>lostivirea Ta cia multă,
Zdrobește fălcile vrăjmașilor celor ce cu noi să luptă.
Fie iadul dracilor și paginilor spre moștenire
Iarii noao raiul bucurie, veselie și fericire.
S<fin>tă mijlocitoare și Ceia ce țî-au născut pre Tine EUrîstoa
împărăteasa ceriului, Maica luminii, Cia cu raze luminoase
Soleste, grăbește, roagă pre Fiul Tău neîncetații,
Ca să ne învrednicească pre noi raiului celui desfătații.
Amin.

Al tuturor mic, ascultătorul și slugă plecații,
Smeriții nevrednic cu sarcina păcatelor încărcății

Ioan[n]u D<u>m<a> c<întăre>ț".

Ms. 2489. Sec. XVIII (1763); 197 ff. [3—194]; 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 14'. Inițiale ornate la ff. : 14', 41', 73', 144' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

4. Teologie dogmatică.

f. 232 : „Finis coronat opus. Sfîrșitu<l> încoronează lucru<l>. Mărire lui D<u>mne>zeu Celui ce ni-au ajutații dup<ă> începutu de am ajunsii și sfîrșitul.

Ioanii D<u>m<a> cînt<ăreț>. 1764, dec<emvrie> 6".

Ms. 1611. Sec. XVIII (1764); 232 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 2. Inițiale ornate la ff. : 2, 3, 10' ș.a. Numerotație originală a filelor.

Transilvania

5. Teologie dogmatică.

Ms. 477. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. [1—214]; 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 2. Inițiale ornate la ff. : 2, 3, 7' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

6. Ilie Miniatură, Piatra smintelii.

Ms. 1285. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. [4—209*]; 21 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 4 și 17. Inițiale ornate la ff. : 17, 20, 59' ș.a.

Transilvania

7. Miscelaneu teologic: Catehism, Semnele venirii lui Antihrist, Cuvinte ale sf. părinți ș.a.

f. 137 : „De mulții necaz și strînsoarea inimii am scris voao, prin multe lacrimi, nu ca să vă mîhniți, ci ca să cunoașteț<i> dragostea care am din destul spre voi. Acestea toate le încredințez nezmintitei minți, ce<le>i d<u>mne>zeeste socotitoare a sf<i>nței pravoslavnocatholiceștii biserici a răsăritului.

Fii gata a îndrepta orice vei găsi greșiții. Ioa[n]ii Dum<a> c<întăre>ț".

Ms. 2483. Sec. XVIII (mijloc); 200 ff. 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 47', 50', 67' ș.a.

8. Tileul Psalmilor.

f. 10, la sfîrșitul Predosloviei cu caracter pur teologic : „... Doritorîu de fericirea tuturor bun<ă>țăților sufletești Ioan[n]ii Dum<a> c<întăre>ț".

f. 16', la sfîrșitul celor 8 pagini de versuri religioase :
Ia seama, cititorîule, cu nevoiță,
Că aceste stihuri nu s-au pus făr<ă> de socotință,
Că cîți Psalomi sînt, o sută și cincizeci,
IS~umărînd așa poți să nemerești.
Ioan[n]ii Dum<a> c<întăre>ț".

f. 366 : „Plecînd trupul meu împreun<ă> și sufletul, cu simțirile mă închin și proslăvesc numele Celui în Tro<i>ță slăvit, «ce ni-au ajutorății, dîndu-ne din noianul milii și vistierîia ceia neîmpu a îndurării Sale, putere de am isprăviții de scris acest tîlcîi al Psa Ioan[n]u D<u>m<a> c<întăre>ț".

Ms. 3538. Sec. XVIII (mijloc); 366 ff. 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă, așezată aproape gime, pe două coloane : pe prima coloană sînt trecuți Psalmii, pe a doua Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. La f. 12', un înfățișează pe împăratul David. Inițiale ornate la ff. : 1, 119', 178' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

DUMA (DASCĂLUL RADU).

Transilvania
Brașov

1. Piatra credinții.

f. 223 : „Mărire lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce <mi>-au ajutații începutu de am ajunsii și sfîrșitulii. Dascălul Eadul Duma, cînt<ă> b<isericii> Brașovului. <l>787, oct<omvrie> 29 zi<le>".

Ms. 2556. Sec. XVIII (1787); 224 ff. 34,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă, așezată pe două coloane. Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. F. 1' cuprinde o operă, încadrat de portrete ale sfinților. Frontispicii în peniță la ff. : 2, 118 și 215. Paginație originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

Transilvania
Brașov

2. Semnele venirii lui Antihrist.

Ms. 4975. Sec. XVIII (a doua jumătate); 126 ff. [2—120]; 21 5 x 17 cm. scriere cursivă. Titlul filei 2 este scris cu roșu. Paginație veche cu cifre arabe.

DUMITRU (CÎNTĂREȚUL).

Țara Românească
București

Cronici moldovenești.

f. 20 : „Am început a scrie cînd era cursul ailor 1797, ianuar 1797, la Duma mitru cîntăret. București".

f. 140^v : „Deci, iubiţilor cititori, întâmplîndu-să a găsi greşale, mă rog de a îndrepta cu blîndeţe, neocărîndu-mă; că nu să poate a nu fi fără greşală, că şi eu, ca un om ce trăescu în lume, fără greşală nn să poate. Deci mă rog să mă ertaţi. Al tuturor mic Dumitru. . . .” <ilizibil>.

Ms. 503. Sec. XVIII (1797); 140 ff. 33 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate, la ff. : 1, 5, 26^v ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

DUMITRU (RÎMNICEANU).

Ţara Romîneasă
Mân. Hurez

Viaţa lui Petru cel Mare.

f. 176 : „Această carte istoricească, ce într-însa iaste azăşată <sic> viiţa marelui Ţ<a>ru Petru, marele monarh al vestitei împărăţii Mosc<ov>a, care s-au scos după limba grecească pe limba rumîneasă de dumnealui Matei Făreăşanul, biv vel şat<rar> şi s-au găsit acel izvod la sfîntă Episcopie Bîmnic şi s-au luat de s-au scris şi de noi, cu porunca şi cu toată cheltuiala sf<i>nţi<i> sale părintelui arhdmandrit< > chir Dionisie, igumenul sfî<n>t<ei> Măn<ă>stiri Hurez din sud Vîlcea.

Şi viind eu la sfî<n>t<a> Măn<ăs>t<ire> Hurez, care iaste hramul sfî<n>ţilor împăraţ<i>, ca să m<ă> călugăresc, am găsit această istorie a lui Ţ<a>ru Petru scrisă pîn<ă> la un loc ; apoi părint<e>le arh<imandrit> mi-au dat de am scris pîn<ă> la sfîrşit, de u<n>de să va cunoaşte slova.

Şi mă rog celor ce veţi ceti, orice greşală veţi găsi, să am ertăciune si să îndreptaţi cu d<u>hul blindatelor. Pop<a> Dumitru Bîmnician<u> 7275, 1767”.

Ms. 2668. Sec. XVIII (1767); 176 ff. 181^v-176); 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

EFREM (GRAMATICUL).

Ţara Romîneasă

Didahiile Mitropolitului Antim Ivireanu.

f. 80: „Această carte iaste a papei Stancîului ot Toţ<i> Sfînţii, scrisă de Efrem, ucenicul lui.

Sept<emvrie> 1 d<ni>, l<ea>t 7231 <1722>, vă dni Io Mcolae voevod”.

f. 123 : „Această cărticică, ce să chiamă Didahiar, iaste a papei Stancîului ot Toţ<i> Sf<i>nţii, scrisă de un ucenic al sf<i>nţiei sale, anume Efrem, cu învăţături foarte frumoase şi de suflet folositoare. Noem<vrie> 1 dn<i>, l<ea>t'7233 <1724>”.

f. 206^v : „Ostenitorîu la scrisul aceştii cărţi, din porunca dascălului meu, papei Stancîului, eu Efrem grăm<ăticul>, s<i>nii Eadului sciitelnic, vă dni Io Mcolae voevod, noem<vrie> 1ldn<i>, l<ea>t 7233 <1724>V

A doua copertă interioară: „Această sf<i>ntă şi d<u>m<ne>z< > cărticică iaste a moş papei Stancîului şi <am> scris-o eu Efrem co cu învăţatura dascălului, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului d Io Mcolae Alixandru voevod, în domnia a doao, la văleat 7233 <1

Ms. 3460. Sec. XVIII (1722-1724); 213 ff. [2-206^v 208-213]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 42^v ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ENACHE.

Miscelaneu: fragment din Alexandria, Vieţi de sfinţi, Omilii, Versuri ş.a.

f. 48^v : „Şi am scris eu Enachi sin hagi Fragul în dug dum<nealui> giupînului Thebdor Dorobăţi, la le<a>tii 1777, septemvrk La Eşi am sfîrşit”.

f. 94^v : „Şi am scris eu Ianachi (?) sin hagi Fragul în dug dum<i>sale giupînu<lui> Theodor Dorobăţ; la le<a>t 1777, avgu am <s>fîrşit”.

Ms. 4104. Sec. XVIII (1777); 176 ff. [1-77, 81-97, 102-122]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi numele lui Alexandru sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniete colorate la ff. : 2^v, 26, 49 ş.a.

ENACHE.

Alexandria.

f. 3 : „Aceasta Alexandria s-au scrisu în zilile pre<a>lumina împăratii Iosepii < >. 1788, aprilu 25”.

f. 116^v : „Eu smeritulti amii scri[i]sii aceasta Alixăndrie, eu Enac <Textul este criptografiat>.

f. 124: „Aceasta Alixăndrie este a me<a>. Enachie”. <Textul criptografiat>.

Anul 1789 este menţionat la ff. : 65^v, 66^v, 71, 72^v şi 108^v.

Ms. 4646. Sec. XVIII (1788-1789); 152 ff. [1-151]; 20 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 71, 72^v ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 21^v, 86, 108^v ş.a. în peniţă la f. 117. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 89. Legătură în piele.

ENACHE.

Instrucţiuni pentru clerul din Rusia.

f. 18^v : „Şi am scris eu Enache”.

Ms. 1509. Sec. XVIII (sfîrşit); 64 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

ERNEANU (LOGOFĂTUL ION).

Țara Românească

Miscelaneu: Pateric si Vieți de sfinți.

f. 168: „Eu log<o>făt Ion Erneanu. 1750”.

Ms. 116J. Sec. XVIII (1750); 169 ff. [2-168]; 18,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Frontispicii și viniere la ff. : 2, 50\ 95' ș.a.

FĂGĂRAȘANU (IVAN).

Transilvania

Miscelaneu teologic: Pateric și Vămile văzduhului.

f. 124' : „Sfîrșit Otecnicului și lui D<u>mn<e>zău slavă. 7214 <1705>, dec<hemvrie> 24. Ivan Făg<ă>rășanu”.

f. 219' : „Sfîrșit și lui D<u>mn<e>zău Cel în Troiță slavă, Care mi-[î]au ajutat de după început am văzut și sfîrșitul aceștii sf<i>n<te> cărți anume Otecnic. 7214 <1705>, decliem<vrie> 22 zi<le>. <Ivan> Făg<ă>rășanu”.

Ms. 1159. Sec. XVIII (1705); 290 ff. 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 125. Numerotație originală a filelor.

FĂGETEANU (DASCĂLUL STANCIU).

Țara Românească

Rînduiala tîmosaniei.

f. 40: „Această sfîntă cart<e> amil scris-o eu dascăl Stanciul Făgețeanu, în zilele mării sale domnului nostru Io Eeulae Constandin Caragea v<oe>vod, în luna lui mai 11 d<ni>, 1783”. <Anul este scris și cu cifre chirilice>.

Ms. 1379. Sec. XVIII (1783); 40 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 2 și 34\ Legătură veche în piele.

FANU (NICHITA).

Moldova

Fragment din Avestița.

f. 33' : „Această istorii s-au <s>cris di pe o schirisori a lui Gheorghe Croitoriu, scrisă di Mchita Fanu”.

Aceeași însemnare a fost scrisă, încă o dată, mai jos.

Ms. 1067. Sec. XVIII (sfîrșit); 142 ff. [32-33]; 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

FILIPESCU (CĂPITANUL CONSTANTIN).

Țara Românească

Istoria Țării Eomînești.

f. 2' : „Această cart<e> s-au scris de Co<n>stanti<n> căp<itanu> Mai 10 dn<i>, l<ea>t 7269" <1761>.

Ms. 439. Sec. XVIII (1761) 167 ff. [l-150]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și însemnările marginale sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

FILIPESCU (DASCĂLUL GHEORGHE).

Moldova

Miscelaneu: fragmente de Cronograf și de Eshatologie.

L 120 : „Sfîrșitu acestora trei cărți, adică a Litopisețului și a cuvîntului sfînțitului mucinicii Ippolitu, papa de Eoma și a Vedeniiloru sfîntului Grigorii, ucenicului sfîntului Vasilii celu Kou, iui D<u>mnezeu slavă Aminti. Le<a>tii 1776, septemvrii 10”.

f. 120' : „Tuturora de obștie pravoslavniciloru creștini cititori, sînt rugăciune de la mine nevrednicului și mulții păcătosulu robului D<u>mnezeu Gheorghie Filipăscului, di[i]acu.

Cărora veți citi acest Litopiseți și veți afla greșală, întărindu-vă în lepciune minții dumilorvoastre, să îndreptați cu d<u>hulu blîndețilo și să nu mă ponosluiți, aducîndu-vă aminte că D<u>mnezeu este Ac<u>ITnului Celii ce n-au greșit.

Iară unii păcătos aflîndu-mă supții sarcina păcatelor celorii ce sînt fără de număra și cu știință și fără<ă> de știință, adică și cu voe și fără voe, însuși sînt încredințat cum că la multe locuri voi fi făcut greșala.

Ce dar mă rogii cu toată osîrdie să treciți cu vedere greșală mea și să mă ertați pre mine păcătosulu, pentru ca să fie milostivire<a> D<u>mnezeu, să dobîndiți toți ertăciune; așe mă rog. Aminti”.

Mai jos : „Aceștii Litopiseți s-au făcuții cu toată cheltuiala dumisale cuconului Costache, fiîu<l> lui dumisale stolnicului Dumitrașu Potlogiu preniî mîna me<a> Ghiorghie, dascălii, însă de la list <loc gol>. pîr<ă> acolo l-au scristi Ionii Cliciucii, la velet 1776, septemvrie 18”.

f. 127 : „Sfîrșitu și lui D<u>mnezeu mărire. Aminu. Smeritulii mulții păcătosulu robului lui D<u>mnezeu Ghiorghii Filipăscului, di[i]acu. Le<a>t 1776, septemvrie 18 zile”.

Ms. 1536. Sec. XVIII (1776); 127 ff. [aproximativ 49-127]; 34 x 22 cm. Scriere cursivă. Inițiale ornate la ff. : 119' și 120'. Vinieta la f. 127. Paginație originală. Legătură veche în piele.

FLOR (Pr.).

Transilvania

LiturgMer.

f. 151 : „Scris-am eu, popa Fior, această sf<î>ntă Liturghie, pre sama lui Ion din Si<n> Miclăuş *). Şi cine va ceti pre îa, ziceţi să-mi erte B<u>m-<ne>zeu, ca să fiţi şi voi ertaţ<i>. Anii 1724, av<gust> 26".

Ms. 4259. Sec. XVIII (1724); 188 ff. [4-186]; 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 82. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

FLOR (Pr.).

Ţara Romîneasă

1. *Psaltire eu tîlc.*

f. 1 : „Seferteillim, adecă Cartea laudelor, ce să numeşte Psaltire cu tîlcii, tîlmăcită de pre limba slovenească pre limba rumîneasă, scriindu-să acumu de iznoavă, sfinţiei sale părintelui chiriu, chirii Grigorie, episcopul Eîm<nicului> la anii de la zidirea lumii 7262, iar de la naşterea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s 1754 <cu cifre arabo dechem<vrie> 26 dn<i>".

f. 3, la sfîrşitul cuvîntului adresat episcopului Grigore : „... Al sfinţiei tale prea plecat p<opa> Florea d<a>sc<ăl> slov<enesc>".

Ms. 2711. Sec. XVIII (1754); 276 ff. [1-4]; 31,5 X 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu şi aur. Frontispicii şi miniaturi la ff. : 1, 2, 3^v şi 4. Legătură veche în piele.

Ţara Romîneasă

2. *Psaltire eu tîlc.*

însemnarea de la f. 300 : „S-au scris de Constandin vt<ori> fra<te> <a> p<o>p<ii> Fl<or>, dasc<ăl> slov<enesc>. Am sfîrşit m<ea>s<e>ţa av<gust> 20, ot H<risto>s vl<ea>t 1755", nu este suficient de concludentă. Credem că grafia este a popii Fior.

Ms. 2590. Sec. XVIII (1755); 300 ff. 32x21,5 cm. Scriere cursivă aşezată pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 17, 36 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîneasă

3. *Pomelnicul bisericii Şerban Vodă.*

f. 1: „Pom6necalsf<i>n<te>şid<u>mn<e>zeeştiibesMcicesănumăşte a lui Şarban Vodă, car6, mai <î>nainte fiind de lemn, acum din temelie s-au în[n]ălţat (iar de viţa acelu răposat ctitor, adecă de dumnealui

*) Localitate în apropiere de Oradea.

pa<n> Pîrvul Cantacozino, v<e>l dvor<nic>), cu zidire de piatră temei după cum să vede şi cu toată podoaba înfrumuseţîndu-să, în zilele luminatului, preaîn[n]ălţatului, binecredinciosului' şi de H<risto>s torîu domnului nostru Io Co<n>standin Mcolae v<oe>v<o>d, pu cîrma pravoslaviei preasf<i>nţitului mitropolit a<l> Ungrovlahiei Grigorie, la anii de la mîntuirea lumii 1763, ghenar 3" <scris cu ionul peste textul original, care este ilizibil>.

f. 6^v : „S-au scris de popa Florea, dasc<ăl> slov<enesc>".

A II-a copertă interioară, de altă mină : „Această sfinţă cartă să chiiamă Pomenec, s-au scris de răposat pop<a> Florea, dasc<ăl> s nescu, de la sfî<ntul> Ghiorghie cel vechiuu".

Ms. 3445. Sec. XVIII (1763); 12 ff. [1-U]; 31 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu aur. Titlul este încadrat într-un chenar, avînd în medalion p vaoth Dumnezeu. La f. 4, o miniatură înfăţişează simbolul sfîntului disc. tura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romîneasă

4.* *Psaltire cu tîlc.*

f. 1: „Psaltirea pro<o>rocu<lu>i şi împăratu<lu>i David, tîlc ce iaste tîlmăcită de pre limba slovenească pre limba romîneasă, scriindu-să acum de iznoavă într-adins cu cheltuiala blagorodnicului nealui pan Mcolae Brancoveanul, velichii clmc&r, la anul de la zidirea lumii 7272 <1764>, în luna aprilie 26 d<ni>".

f. 252: „Popa Fior das<c&l> s<lovenesc>". <Textul subliniat scris cu alfabetul latin >.

Ms. 501. Sec. XVIII (1764); 315 ff. [1-130, 163-186, 252, 278-3U]; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele trimiteri marginale sînt scrise cu aur şi însemnarea de la f. 1 este încadrată într-un chenar colorat. La f. 2? este înfăţişat împăratul David, iar la f. 252 sfîntul Augustin. Frontispiciu în culori la f. 3. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Ţara Romîneasă

5. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.*

f. 1: „Theofilact Vulgarias, adecă Tîlcuirea sa ce face la sfîntul şi d<u>mn<e>zeiasca Ev<an>g<he>lie, carele acumti de iznoavă scriu cu toată podoaba, în zilele prealuminatului, preaîn[n]ălţatului nostru domnii Io Co<n>standinii Mihai Gehan <sic> voevod, purt cîrma pravoslaviei preasf<i>nţitului mitropolit a toată Ungiovlahiei chiriu chirii Grigorie, cu toată cheltuiala şi bună dăruirea a dumnealui cinstitului bl<a>gorodnicului pan Mcolae Brancoveanul, vel clmc&r,

usîrdiîa şi nevoinţa popei Floru, dasc<ăl> slovenese, hartofilax, la l<ea>t 1764, ianuarie 20* d<ni>".

Ms. 2592. Sec. XVIII (1764); 679 ff. [1, 536-679]; 31 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur şi roşu. Iniţialele şi unele trimeri marginale sînt scrise, de asemenea, cu roşu. Miniaturi la f. 1, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100. Laviuri la ff. : 4^y, 141^y, 230^y şi 451^y. Frontispicii colorate la ff. : 2, 5, 142, 231 şi 452. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Bucureşti

6. întrebări şi răspunsuri ale stolnicului Constantin Cantacuzino.

f. 1 : „întrebări şi răspunsuri ale blagorodnicului dum<nealui> pan Co<n>standin Cantacozino, fratele răposatului Şarban vod<ă> Cant<a-cuzino>, pentru unii oameni carii hotărăsc cum că omul petrăce în lumea aceasta dup<ă> cum îi slujaşte norocul şi dup<ă> cum i-au rînduit ursitoarea la naştere şi pentru alte cuvioase pricini de a să şti celor ce-s la îndoire la toate acestea, ale celui dintru dascăl<i> învăţat şi cuvîntător Ioan Oareofil, marele logofăt a<l> sfintei şi marei beserici a scaunului Țarigradului, întîmplîndu-să atuncia aici în Bucureşti, care s-au tălmăcit de pre limba elinească pre limba romînească prin îndemnarea popei Fior, dasc<ăl> slov<enesc>, hartofilax".

f. 85 : „Aceast<ă> carte mi s-au dăruit mie de sfinţiia sa, pări<n>tele moş pop<a> Florea aicea în Bucureşti, în ghen<arie> 18, 1768, în cas<a> sf<inţiei sale>. Ead<u> poşte<lnieul>".

Deşi opera a fost tradusă de popa Fior, credem că manuscrisul de faţă este o copie, în bună parte scrisă tot de el, după un alt manuscris, care a fost originalul traducerii.

Ms. 558. Sec. XVIII (mijloc); 85 ff. [1-2, 43-85]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul, unele cuvinte şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2.

Țara Romînească

7. Psaltire cu tîlc.

f. 3. la sfîrşitul predosloviei: „...De D<u>mn<e>zeu rugătoriu, p<opa> F<lor> d<ascăl> s<lovenese>".

f. 261, cu litere latine: „Popa Fior das<căl> s<lovenesc>".

Ms. 937. Sec. XVIII (mijloc); 329 ff. [2-20, 124-157, 261~]; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu şi aur. Miniaturi şi frontispicii colorate la ff. : 2, 3^y, 4 şi 261. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

8. Cazanie.

f. 1 : „Din cărţile popei Floru dasc<ăl> slov<enesc> 1759".

Ms. 2103. Sec. XVIII (mijloc); 9 ff. 30x21 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu colorat şi iniţială ornată la f. 1.

§
V

Țara Ro

9. Cronograf.

Ms. 2609. Sec. XVIII (mijloc); 500 ff. [2~]: 27 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur şi roşu. Frontispiciu în peniţă, reprezentînd, în medalionul din mijloc, pe regele Mihail al III-lea, însoţit de soţia sa, Treime.

Țara Ro

10. Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.

Manuscrisul cuprinde la ff. 1—5 o dedicaţie către Grigore cel Mare, arhiepiscopul Eimnicului, semnată: „Floru ierei, dasc<ăl> slov<enesc>".

Ms. 2958. Sec. XVIII (mijloc); 686 ff. [8-9]; 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur. Miniaturi şi frontispicii, lucrate pe popa Fior, la ff. : 1, 8^y, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100. Legătură artistică în piele.

Țara Ro

11. Istoriile Țării Bomîneşti şi a Moldovei.

f. 1 : „Istoriile Țării Eumîneşti şi a Țării Moldovei, de vii timpuri, prealumiinaţilor domni carii au stăpînit întru aceste doao ţări şi întru aceste lucaţii în zilile lor şi a părţilor streine care să megieşesc cu acSă se scrie pre scurtii adunate den multe leatopiseşe, cu porunca [a] prealumiinaţilor, preaîn[n]ălţatului, binecredinciosului dentru slăvită viţă, de Io Constantin Eeculaev <sic> v<oe>vod, bunulu şi preaînţeleptului nitoriu a toată Țara Moldovei.

Scosu-se-au de prea plecatulii denii slugile mării sale Vasilie raşulii, de<n> izvoade, <c>u porunca <adaos ulterior> în[n]ălţim pre forma aceasta, precum să v&de. Leat 7241 <1733>. P<i>s<ah> F<lor>".

Ms. 3442. Sec. XVIII (mijloc); 160 pagini; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur şi roşu. Chenar şi frontispiciu, la ff. : 1 şi 5, ornate la ff. : 2, 3, 8 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Ro

12. Cronograf.

Ms. 4243. Sec. XVIII (mijloc); 505 ff. [2-3, 4-6]; 29,5 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu aur şi roşu. Miniatură ce-l reprezintă pe Savaoth D. la f. 2^y. Frontispiciu în culori la f. 3 şi vinietă la f. 4^y. Legătură veche în piele.

Țara Ro

13. Antim Ivireanu, Chipurile Vechiului si Noului Testament.

Cf. Şt. Berechet, *Un manuscris de zugrăveală al Mitropolitului în Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice*, II, 1928, p. 125 ş.

Interesanta operă iconografică a Mitropolitului Antim, ni s-a păstrat într-o copie fidelă, executată de talentatul copist și miniaturist, a cărei descoperire, întâmplătoare, ni se datorește exclusiv.

Manuscrisul inventariat la fondul *Suluri*, nr. 7 a fost copiat pe la 1760 și măsoară 11,07 x 0,45 metri. Scrierea este cursivă mijlocie. Cuprinde 503 portrete în medalion, înfățișând personajele importante din arborele genealogic al lui Iisus Hristos, începând cu Adam, ca și 7 desene și 4 miniaturi cu subiecte din Vechiul și Noul Testament. 40 medalioane sînt colorate; celelalte sînt lucrate în peniță și au un diametru de 3—9 cm. Textul este așezat în coloane perpendiculare pe lungimea manuscrisului. Figurile sînt legate între ele prin linii groase, colorate.

FLOREA (COPILUL).

Țara Românească

Rețete medicale.

f. 18: „Această cartă e iastă a dumnealui logofătului Gheorghie. Și am scris eu Florea copilul. 1788, dechem în 7 zile”.

Ms. 3750. Sec. XVIII (1788); 39 ff. [1-18]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 3.

FLOREA (Pr.)

Transilvania
Cristelec-Zalău

Ceaslov.

f. 77: „Scris-am eu, popa Floria, lăcuiorîu în Criștic, această carte, anume Ceasloveț, în bătrîngele mgle. 1669”.

f. 87: „Scris-am eu popa Floria, lăcuiorîu în Crișteiic, cîndu era slăbit, la bătrînețe, în plîndu-mi-să vremea de 70 de ai.

Deci Troparele și Măști vele [de] și Pomelnicele ce-s la Polonoșnițe și la Pavcerniți . . . nici unele de aceia n-am avut izvod rumînescu nici cît, ce am trudit însu-mi, di în mintea mia cea slabă de le-am izvodit.

Iară Psalomii și Anghilestul, cîtu-i scris tot pre cea sirbască, am socotit și după acția mai mulții am lăsat.

Pentru acția mă rog tuturor fraților cetitori, unde veți afla smințituri și neînțelegături, tocmiți-le, că eu cu toată osrîdița m-am nevoit cum amii preceputu. Beci mine nu blăstîmareț, ce mă pomenit ca voi încă să fiți pomenit de mîstivul Dumnezău, cum toți împreună să avem parte de cel glas dulce, ce va grăi direpților: Venit blăgoșloviții Părintelui Mieui, de moștiniți în împărăția ce-i gătitî voao di în tocmala lumiei. Aceia să moștinim pînă în veciia veacului. Amin”.

Ms. 206. Sec. XVII (1669); 210 ff. 19,5 x 16 cm. Scriere semiuncială. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu.

FOTA (GRĂMĂTICUL).

Țara Românească

1. *Varlaam și loasaf.*

f. 443: „CnHCdCvSv cîio KNHrS KTV ANH Iw ANTONI* KOAKOA, Tienii 3PO0, CTv HH<A>K6Nig HrrpONHIO dpXHMdNApHT-h THCAVbNCKhj” <— S-a această carte în zilele lui Io Antonie voevod, fiind cursul anilor (1671), cu cheltuiala lui Petroniu arhimandritul Tismeniix

Ms. 2470. Sec. XVII (1671); 444 ff. [1-443]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere semiuncială. Textul este scris în slavă, este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise în slavă. Frontispiciu colorat la f. 1. Inițiale ornate la ff. 1, 10, 22 ș.a. Legătura în piele.

Țara Românească
București

2. *Varlaam și loasaf.*

f. 281: „Această sfîntă carte a preacuvioșilor părinților a lui Varlaam și a lui loasaf scosu-o-au întîfu Udrișt al doilea logofăt după ellinăște, slovenește și rumîngște”.

Scosu-o-am și eu Fota, gramatic domnescii, după izvodul rumînescu, dumnealui Dumitrașco biv vel serdar; și am scris în zilele tinului domnii Grigorie Ghica voevod. Leat 7183 <1675> ot gra c<u>rești”.

Ms. 3339. Sec. XVII (1675); 293 ff. [1-4, 8-293]; 20 x 14,5 cm. Scriere semiuncială. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 281. Legătura în piele. Rotație originală a filelor.

Țara Românească

3. *Varlaam și loasaf.*

Ms. 588. Sec. XVII (a doua jumătate); 296 ff. 20 x 14 cm. Scriere semiuncială. Textul este scris în slavă, este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Rotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub formă modernă.

GALACTION (IEROMONAHUL).

Țara Românească
Măn. Măgurele

Pateric pe alfavita.

f. 1: „Această sfîntă carte, ce să numește Pateric, s-a înscris a să scrie la 21 de zile mai, în zioa de s<vea>t<î>i Co<n>stantin împreună cu maică-sa Elena și au luații sfîrșit la 15 m<e>șița iulie. Scrisu la sfînta Mănăstire Agapie vSche; și era în Mănăstire veche stariții Macarie și suptii stăpînirea sa 12 părinți la obște, în zămării sale Io Alexandru voevod Ipsila<n>tu i do<a>mna Ecaterina fiindu mitropolit chiriu Leon, în sfînta Mănăstirea Mitropolii.

fi
T'
;
SA
if
I
j
1
xj

Şi era într-aceasta, la ace<a> vreme mare împărechier& în tre boiari şi între domni şi nn să ştie la cât arii rămîne potrivire ac&ia ; şi la Țara Ungurească era mare foamete.

Şi am scris ca să se ştie că unbla velet 7296 <1788>, iul<ie>, 15. Şi am scris <i>er<o>monah Galaction de la Măn<ă>stire<a> Hangul şi cine a ceti pe această carte să zică toţ<i> Dumnezeu să-l iart&, că iastă om păcătoş".

f. 312' : „Dumnezeu să ertg pre Galaction <i>er<o>monah, că iaste păcătoş ca un dracii".

f. 314' : „Şi la sf<i>nta voastră rugăciune nu mă uitaţi pre mine [pre mine] păcătoşul şi netrebnicul robii <i>er<o>monah Ga<la>ction Cazac <u>.

Şi s-au scris în sf<i>nta Mănăstiri a Agapiei cei vgehe, cu cheltuiala [a] smeritei şi plecatei maicei şi precuvio<a>sei stariţă mănăstirii de la topol<n>iţă, monahie <◇> Pelaghiei".

Ms. 2987. Sec. XVIII (1788); 375 ff. 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 246', 258' ş.a. Desen în peniţă, reprezentînd un călugăr, la f. 293'. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GALERI (GAVRIL).

Moldova

Calendar.

f.2 : „Şi s-au scris în zilele prealuminatului domniei a<l> Țării Moldovii Ioan Alicesandru Mavrocordat voevod şi în zilele mării sale ghinăral Eţimbergu, le<a>t 7294=7294 <cu cifre arabe>, 1786 = 1786 <cu cifre arabe>.

Şi s-au scris acest Călin dar de Gavril Galeri [în] după cum arat<ă> veletu<l> mai sus ş<i> au început a să scrii în luna lui iuni<e> 7".

Copistul mai iscăleşte la ff. : 48, 55' şi 67'.

Ms. 4655. Sec. XVIII (1786); 73 ff. [1-67]; 16 x 10 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 4, 8 ş.a. Legătură veche în piele.

GAVRIL (DIACUL).

Moldova
Băltăteşti-Neami

Cronograf.

f.445' : „Cu vr6re<a> Părintelui şi cu agiutorîul Fiiului şi cu săvîrşitul D<u>hului Sf<i>ntu, am scris această carte ce să cheamă Leatopi-săţ cel împăr<ă>tescu, del<a> împăr<ă>ţia lui Theodosie cel Mic, cu cheltuiala dumisale giupînului Ion Eordachie Ca<n>tacozino, s<i>nii Toader Eordachie vel vist<i>Srnic.

Şi o am săvîrşit după răpăosarea dumisal<i> vist<i>Ornicului, cursul ailor de la Adam 7197 <1689>m<e>s<e>ţa iun<ie> 22, întru z lui Co<n>stantin voevod, ce au fos<t>, dintru m<i>la lui Dum<n>e d<o>mnu Ț<ă>rîi Moldovei.

Şi am scris eu, neharnicul şi multu păcătoş Gavril di[i]ac Ńăte.şti; de l<a> împăr<ă>ţia lui Theodosie în[n]ainteam scris de săvîrşit cu tot istovul.

Ce mă rog sf<i>nţilor părinţi şi dumilorvoastre gramatici, cet şi îndrepta<t>i iar <pre mine>, păcătoşul, nu m<ă> blăstăma<t> s<ă> fi<t>i erta<t>i de D<o>mnul D<u>mn<e>zău <rupt> şi greşit ca un om cu trup, pre multe locuri; iar d<u>mneavoast . . . <rupt> şi pre mine mă prosti<t>i ca s<ă>fi<t>i erta<t>i ohe. A

Ms. 86. Sec. XVII (1689); 445 ff. 29,5 x 19 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. 16, 118 şi 151. La f. 16', stemă cu vultur bicefal, în culori, iar la f. 17 o mică reprezentare a lui Iisus Hristos pe tron, avînd în stînga pe Fecioara Mărie şi în dreapta pe sf. Ioan. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GAVRIL (DIACUL).

Cronograf.

f.339 : „Această carte o am scris eu Gavril di[i]acul [sin lui d] ot tîrgu<l> Focşiani, în zilili preluminat<u>lui şi în[n]ălţatului domnu şi oblăduitorîu Țării Moldovii, mărie-sa Io Grigorie Ghica v<o>da, la valet 7240 <1732>, cînd era d<um>nealui Neulai vel c tan di grecei".

Ms. 3456. Sec XVIII (1732); 382 ff. [1-372*]; 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Iniţialele şi iniţialele sînt colorate. Frontispicii colorate la ff. : 7, 72, 102 ş.a. Ve ff.: 1, 7', 71 ş.a. Legătură veche în piele.

GAVRIL (DIACUL).

Miscelaneu teologic: Eshatologie,^ Capete ale sf. Theodor, episcopul Edessei şi învăţături ale sf. Dimitrie al Bostovului.

f.82 : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în Troiţă, Unue D nezeu, Carele ne-au ajutaţii după începutu de am văzuţii şi sfîrş Iară cei ce vă veţi întîmpla a ceti, bucuraţi-vă în D<o>mnui rugaţi pentru mine şi orice greşală veţi afla, îndreptaţi cu duhul deţilor, nepuindu-ne în ponos ; că precum iaste cu neputinţă om nu păcătui, într-acestaş chip şi scriitoriului a rămînea fără de g

Precum cei streini dorescu moşie să-ş<i> vază
Cînd sîntii într<altă> țară, de nu potu' să șasă <sic>
Și ca cei' ce-s pre mare bîntuiți de furtună
Și roagă pre D<u>mnezeu de liniște bună,
Așa și scriitorul, de a cărții sfîrșire
Laudă neîncetată dă și mulțămire".

f.82' : „Bogu-vă cu umilință
Ca să cetiți cu credință
Pre această sf<i>ntă carte
Că-i folos mare foarte.
Sfi<n>ți<il>e voastr[u]<e>
Și dumneavoastră, creștini blagosloviți
Pentruca să dobîndiți pre H<risto>s,
Care p<u>r<u>rea îl doriți
Și vă rugați și pentru mine
Ca să dobîndesc ertăciune.
Mulții greșitul și smeritul Gavriil di[i]acu<l>.

Și această carte s-au scris cu cheltuiala sf<i>nții sale pâr<intelui>
chirii Chirii, arhimandrit și egum<en> sfi<n>tei Mănăstiri Eișca, la anii
de la H<risto>s 1799".

Ms. 2775. Sec. XVIII (1799); 116 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele
sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor pînă la 28. Legătură veche
în piele.

GAVRIL (IERODIACONUL).

Moldova
Huși

Viata lui Petru cel Mare.

f.1 : „Viața marelui Petru samoderjeț a toată Eosiia. Scrisu-s-au
această carte, ce se săvîrșeșt în 6 cărți, cu toată cheltuiala preasfin-
țitului și iubitorului de D<u>mn<e>zeu episcopul sf<i>nței și d<u>mn<e>-
zeeștii Episcopii <a> Huș<u>lui, chir Inochentii, în zilei& preluminatului
d<o>mnii și oblăduitoru a toat<ă> Țara Moldavii Io Constantin Mihail
Bacoviț<ă> voevod.

S-au scris în sf<i>nta Episcopița [a] Ilușilor, i<ea>t 7264, iar de la
mîntuirea lumii 1756, mai 1 d<ni>".

f.211' : „Sept<emvrie> 3 coneț. L<ea>t 7265 <1756>. Și s-au scris
de Gavriil ierodi<a>c<onul> pisah o<t> Huș<i>".

Ms. 49. Sec. XVIII (1756); 211 ff. [1-109*, 100-219]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile
și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar în peniță la f. 1. Numerotație originală
a filelor.

GAVRIL (Pr.).

Transilvan
Sîttelec-Ora

Liturghier.

f.171 : „Această sf<i>ntă Liturghie o am scris eu popa Gavriil
fiindu lăcuitprin în Siitglicii, lîngă Oradița cea Mare. Anii de la A
7247; de la nașterea lui H<risto>s 1739, m<e>s<e>ța martie 6".

f.171' : „Pentru aceasta mă rogii sf<i>nțiilor voastre, cinstiți pr
și diaconi și cetitori, cui i să va întîmpla a sluji pre această sf<i>
Liturghie, să nu mă blastăme <de> să va afla ceva lipsă în slove,
în cuvinte sau în vr-o soroacă, ce să socotească foarte bine că unde
pricepuții amii pusii pre deasupra și într<alte> locuri am făcuții să
și amii pusii pre de laturi; că eu încă sîntii neputincioșii și o am
foarte de grabă. Cu atîta sfîrșindii, să vă spășiți întru H<risto>s. Amin

Ms. 1832. Sec. XVIII (1739); 173 ff. [1-171]; 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul.
țialele și indicațiunile de cult sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff.
38, 99' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEDEON (MONAHUL).

Țara Romîn
Mări. Hu

Cuvinte ale sf. Efrem Șirul.

f.218 : „Sfîrșitul sf<i>ntului Efrem Harapul. L<ea>t 7265 <1756>
îun<ie> 6 dn<i>".

f.218' : „Această carte ce să numgște Efrem, iaste scrisă, de r
lui D<u>mnezeu Ghedeon monah, cu toată cheltuiala smereniei r
Athanasie ier<o>m<onahul>, ec<lisiarh> din sfîntă Măn<ăs>t<ire> Hure
Mai 15 dn<i>, 1757".

Ms. 2092. Sec. XVIII (1757); 219 ff. [f-218]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Textul
așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu c
la f. 4. La f. 3' un desen în peniță îl înfățișează pe sf. Efrem Șirul, iar la f
alte patru desene, tot în peniță, înfățișează momente din viața lui Iosif, fiul pa
hului Iacov. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHENADIE (ARHIMANDRITUL).

Țara Romîn
Măn. Coz

*Miscelaneu: Pateric, Pilde filosofești, Cronologie,
Gromovnic ș.a.*

f.500' : „Să ș<e> știe, cînd m-am apucat decart<e>a învăța, r
dat unchîu-mieu, ieromonah Gherasim, la dascălul Barbul la Jil
de am învățat pîr<la> cathizme, luni 8. Apoi am orbit de tot 3 ani;
trecîndu-mi m-au logodit cu o copilă și îndat<ă> am orbit iar. De

m-am călugăriții fără știrea părinților și a unchîu-mieu, cînd am fost de ani 14, la leat 7218 <1709> noem<vrie> 12; și <în> duminica pravoslavna m-au lirot<o>nit diiacon părăntele > ep<i>seopul Damaschin Bîmnice<anul> și am fost paraclis<iarh> ani 6 p<o>l și eclis<iarh> ani 13.

Și am scris această carte și Minunile Maicii Prfecestia, apoi am îm-biat la Moscii; și viind m-au pus la jitiia igum<eniei> Valis gheneral*) i pâr<intele> ep<i>scop Inochi<n>tie 1 an; apoi m-au pus igum<en> la Cozii<a> acești ani 8. Apoi m-au mai pus măr<ia> sa Co<n>standin vod<ă> 1 an, apoi iar Co<n>standin vod<ă> 1 an epitrop pest<e> măn<ă>stiri, apoi m-au mai pus Mihai vod<ă> igum<en> ani 7, luni 10. Acum m-am supus bătrînețelor și morții. Ghen[n]<a>die arh<i>m<andrit> proin Coz<ianu>".

f.501 : „Ghenadi<e>”.

Ms. 3472. Sec. XVIII (mijloc); 515 ff. [3-514*]; 14 x 9 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 385 și 501. Legătură veche în piele.

GHEORGACHE (CLUCERUL).

Moldova

Fragment din Oxenstiern.

f.119' : „Sfîrșitii și lui Dumnezeu laudă. O, iubiților și ai miei frați cetitori, care[i] veț<i> zăbovi cu cetirea pe această istornică carte ce să numește Ocxentie, tuturor mă rog ca, unde veți găsi vreo greșal<ă>, să diorthosiți; că și eu omu fiindu, ca un om poate să fi[e] greșit, mai vîrtos fiindu și la 60 de ani a ticăloasii vîrstii mSle; pentru carență rog ca s<ă> mă ertați și să fiți ertați.

Scriu-s-au cartea aceasta la 1779, iul<ie> 8; s-au sfîrșit în domnia preaîn[n]ălțatului domnu Con<stantin> Dimitrie Muruz v<oe>voda.

Eu, robul sfîntului Dumnezeu, Gheorgache vel cluce<r>”.

Ms. 2773. Sec. XVIII (1779); 119 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlul și însemnarea copistului sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 6. Paginație originală cu cifre arabe.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Transilvania
Iaz-Oradea

1. *Liturghier.*

f.162' : „Scriis-amii dascalului Gheorghie această cinstită și slăvită Liturghie, lui popa Simionu din lăzii, în casa lui Popa Floria și' soțu-său anume Sință”.

Ms. 4154. Sec. XVIII (început); 162 ff. 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenare și frontispicii în peniță la ff. : 1, 66, 108' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

*) Generalul Conte de Wallis era directorul superior al Olteniei, sub Austriaci.

Transilvania
Vildul de Sus-Turdăi

2. *Liturghier.*

f.52 : „Scriis-am Gheorghie diaculii din Vima Turdăi, în satu în Vildulu de Susu”.

Ms. 4275. Sec. XVIII (început); 143 ff. [1-52, 55-142]; 20 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Desen și chenare în peniță la ff. : 6, 55 și 121. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Țara Romînească

Liturghier.

f. 2' : D<u>mn<e>zăeștile și sf<i>nt<e>le Liturghii < > :acumu scrisă în zilele [a] prealuminatului și preaîn[n]ălțatului domnului nostru Io Ioan[n]u Mcolae voevodii, cu blagoslovenia preasf<i>nțitului mitropolitii alii Ungrovlahiei, chirii JSTechiforii.

Și s-au scrisu în sătului Comăneștilorii, cu toată chieltuiala noastră la amilii de la zidirea lumii 7255 <1746>, de cucerniculu înt<r>e dascăl Gheorghie<e>, s<i>nii preotului Ioanii. Deche<m>vri<e> în 8 zile”.

f. 31' : „Vineri în săptămîna albă, feurarii 27 de zile, vleat 7255 <1747>”.

f. 134: „Această Leturghie s-au început în domnie<a> mării sale lui Ioan Necolae v<oe>voda < >, la vleat 7255 <1747>, ap<rilie> 27”.

f. 171: „Slavă, cinstea și închinăciune<a> Celui în Troiță sf<i>nt<e> slăvitului D<u>mn<e>zău, care după începutu mi-au agiutatii de am văzut și sfîrșitul.

Iară cei ce viți întîmpla a ceti, bucurați-vă în D<o>mnului și vă ruga pentru mine și găsîndii greșală veri în cuvinte, veri în slove, vă rogi fraților să nu-mî defăimat<i> osteneala, ce să îndreptați cu d<u>hul blîndețelorii, nepuindu-mi mie în ponosii. Că fiindu eu omii păcătoși nu este ca să rămîe lucru< > fără-de greșală.

Plecatulu întru cei iubitori de ostenială, Gheorghie Comănescului 'Vleat 7255 <1747>, fev<ruarie> 5”.

Ms. 3312. Sec. XVIII (1746—1747); 171 ff. 18 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. 3, 4, 10' ș.a. Inițiale ornate la ff. : 10', 22, 44 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Moldova

Alexandria.

ff. 109^v—110 : „Şi am scris şi eu, smeritul şi rîvnitorîful de scriptura> aceasta Alecsăndrie în şcoala Putni<i>, în Mănăstire<e> Putnii, în anii de la zidire<a> lumii 7289, iară de la Hristos 1781, eu mai micul între dascăli Gheorghie dascăl, fe[m]vruarie în 22. [Ase gandescii pe milostivul Dumnezeu]. Iară cine să va afla ca s-o fure, să fie blăstămat de Domnul Dumnezeu şi de a sa Maică Preacurat<ă> şi de 12 sfinţi Apostol<i>.

Iară carele va pothi <sic> ca s-o citiască sau s-o[o] cumpere de la mine, cu ştiinţa me<a> să fie, pre acela să-l blagosloviască milostivul Dumnezeu şi să-i dăruiască toate cele ce le poşteşti de le <sic> Dumnezeu. Iară carele va faci așa, dup<ă> cuinii s-au zis mai sus, să o fure sau dîndu-o cineva, cerşindu-o cu vreun vicleşug şi apoi să mi-o răpîască, zicîndii că nu î-âm dat-o sau zicîndii că nu ştie ce au făcut, au ceva pricin<ă> să pue la mijlocii, numai ca s-o mistuască, unii ca acie să fie supţii blăstăm, dup<ă> cum s-au zis mai sus.

Fiindică eu mult<ă> osteneală şi cheltuială amu făcut şi încă fiindu la o jlujbă <sic> gre<a> adec<ă> la slujba dascăliei mele [cu ia de nu sîntii dascăl], dară bunul i milostivul Dumnezeu [cu] m-a scoate [milostivul Dumnezeu] din toate grelile şi din toate nevoile; că Dumnezeu milostivul, Cel ce au făcut ceriul şi pămîntul, are putere mare a călca pre scorpîi şi pre balaur şi putere<a> di[i]avoiului <o> au pierdu<e> şi s-au stins.

Aşa şi cu mine; Dumnezeu m-au bolnăvit, Dumnezeu mă va însănătoşi, măcarii că amii nevoi grele, dară am nedejde la milostivul Dumnezeu că m-a scoate din toate cele rele şi dievoleşti; aşe gîndescii".

Ms. 1296. Sec. XVIII (1781); 114 ff. 21 x 17 cm. Scriere cursivă. Desene în peniţă la ff. : 91, 99, 105 ş.a.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Țara Romînească
Mân. Valea-Muscel1. *Slujba de obşte.*

f. 52^v : „Scrisu-s-au această Obşte prinţi nevoiŃta şi osteneala dascălului Gheorghie. însă am scris cînd am şăzutii la sfinţă Mănăstire din Vale.

Deci pre toţi carii vă veţi întîmpla a ceti pre această carte, cu plecăciune mă rog, ca orice greşală veţi afla, atîta la cuvinte, precum şi la lipsa slovelorii, nu vă grăbiţi a defăima, ci cu d<u>hulii blîndeţii ostendindu-vă, îndreptaţi şi pre mine mă ertaţi; ca şi voi, asemenea să cîşti-gaţ<i> ertare de la D<o>mnulu, Mîntuitoriulu H<risto>s. Iulie 17 dn<i>, 1783".

Ms. 4180. Sec. XVIII (1783); 52 ff. [2-52]; 32 x 21 cm. Scriere cursivă. Textul este aşezat pe două coloane. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 3, 4^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele.

Țara Romînească
Muscel2. *Acatistiar.*

f. 36 : „G<heorghe> d<ascălul>".

f. 38^v : „Gheorghie dascăl. Avgust 26, 1797".f. 57^v : „Bobul lui D<u>mnezeu Gheorghie dascăl. Sud Muşce<u> Avg<ust> 28 dn<i>, leat 1797".

f. 77 : „Aceste Acathiste s-au scris în zilele prea luminatului şi prîn[n]ălţatului domnului nostru Io Alexandru Ipsila<n>tii v<oe>vodă toată TJ<n>grovlah<ia> şi mitropolitii chiriu chirii Dositheu a toată Ungrovlahia.

S-au scris de mîna dascălului Gheorghie. Sept<emvrie> 1 dn<i> leat 1797".

Ms. 1856. Sec. XVIII (1797); 77 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 39, şi 77. Desene florale la ff. : 38^v şi 57^v. Numerotaţie originală a filelor.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Țara Romînească
Vişoi-Cîmpulung1. *Scara sf. Ioan Scărării.*

f. 1^v : „Leastviţă, adecă Scara, care cuprinde în sine viifaţa sf<i>ntului precuviosului părintelui nostru Ioan[n]ti, carele au şi izvodit această carte ce are 30 de cazanii pentru îndreptarea călugărilor şi un cuvînt de învăţătură cătră nastavnic.

Şi s-au scris în zilele luminatului domnu Io Mcolae Petru Mavri gheni v<oe>vod, fiind mitropolit al Ungrovlahiei chir Grigorie, la a de la H<risto>s 1786 avgustu 7 zile, cu toată chieltuiala sf<i>ntii sa părintelui Dosotheu arh<imandrit>, igumen sf<i>ntei Mn<ăstir> Cîmpul Lung. G<heorghe> d<ascălul>ot V<i>ş<oi>".

f. 147^v, în frontispiciu : „1786, martie 18 zile 1786".f. 270^v : „îun<ie> 2, 1786 <cu cifre arabo.
f. 279^v : „îun[n]ie 4 dn<i> 1786. G<gheorghe> d<ascălul>".

f. 429 : „Iulie 13, 1786 <anul este scris cu cifre arabo".

f. 536 : „Slavă, laudă, cinste şi închinăciune lui D<u>mnezeu, mi-au ajutaţii, după începutu de amu ajunsîi şi la sfîrşitu.

Această sf<i>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chiiamă Scara scrisu-se-au prin osteneala mulţii păcătosului între fraţi Gheorghie dascăl. Şi oricine să va întîmpla a ceti pre dînsa şi va afla greşeli, au în cuvînt sau în slove, să nu vă grăbiţi a mă pune în ponos, ci îndreptaţi cu d<u>hulii blîndeţelorii; că n-au'cris îngeru, ci mină de ţărîină şi minte

omu păcătos. Că pre cît iaste de anevoe omului a nu păcătui, așijderea și scriitorîului a fi fără de greșală, <că>ci toți greșimii mult.

Pentru aceasta ertaț<i>, ca și cucer<n>i<ci>ei voastre să vă dăruiască H<risto>s luminare minții și descoperire d<u>mnezeștilor Lui taini, spre mîntuirea sufleteloru voastre. Amin.

Ori cîți s-ar întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte să zică: D<u>mnezeu să iarte pre Gheorghie dascălul, carele au scris această sf<î>ntă carte, la anul de la zidirea lumii 7294, iară de la H<risto>s 1786, luna lui avgust 4 zile".

2324. Sec. XVIII (1786); 537 ff. [1-536]; 21,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1', 2, 155 ș.a. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Vișoi-Cîmpulung

2. Theotocarion.

f. 4 : „Theotocarion pe optu glasuri, întru care să coprind canoane ale ^Născătoarei de D<u>mn<e>zeu, cu m<o>l<i>tve de umilință, ce să cetescu în toate sările la slujba Pavecerniții pe la mănăstiri, unde sîntii adunare de părinți călugări, folositoare de sufletele celorii ce să nevoescii de aș tăia voile și celorii ce să luptă înprotiva patimilor, care acum s-au scris cu mai bune îndreptări și tocmiri ale cuvintelor decîtu cfile ce să vorii fi aflînd pe la unele mănăstiri, în zilele preain[n]ălțatului domnii Io Mcolae Petru Mavrogheni v<oe>vod și în zilele preasf<i>nțitului mîtr<o>polit al U<n>g<rovlahiei> chiriu chirii Grigorie, cu toată cheltuiala sfi<n>ții sale părintelui Dosotheu, arhimandrit și egumenii al sf<i>ntei Mănăstiri Cîmpulii-Lungu, la anii de la Adapă 7294 <anul este scris și cu cifre arabe> <1786>.

S-au scris de Gheorghie dascălii ot Vișoi".

f. 296~: „Slavă, cinste și închinăciune Celui în Troiță Unuia D<u>mnezeu, Care mi-au ajutat, după începutu, de amii ajunsși și sfîrșitul.

Iară cei ce vă veți întîmpla a citi, bucurați-vă în D<o>mnului și vă rugați pentru mine și orice greșală veți afla, veri în cuvinte, veri în slove, pentru aceasta îndreptați cu d<u>hul blîndețelorii nepuindu-ne în ponos în slove, pentru alunecarea și neputința trecerii ochilor; că precum iaste cu neputință omului a nu păcătui, așa și scriitorîului a nu greși.

Puțin ajutoriu va putea lua un bogății de la un săracii și puțină laudă va auzi un cinstiții de la un neînvățatfi. Dreptii aceia dar și eu, știindu-mi neputința învățaturii și sărăciia bunătăților, tuturor mă rogii să mă ertați.

Oricîți să vorii întîmpla a ceti pă această sfîntă carte, ce să chiamă Theotocarion, să zică D<u>m<ne>zeu să iarte pă Gheorghie dascălulu care s-au nevoit de au scris această carte.

S-au început această carte a să scrie din luna lui avgustii în 2 zile și s-au sfîrșitu la octomvrie Jn 23. G)T aAa^a H AOHHIS <sic> T^ A-kT, 3CMA, HîidK WT po<KA>CTKd Xi?a A*.T awns" < = de la Adam și acum anul curgător 7294 și iarăși de la Nașterea lui Hristos anul 1

Inițialele copistului și anul 1786 se găsesc șilaff. : 15', 47, 232' ș

Ms. 1315. Sec. XVIII (1786); 298 ff. [4-296]; 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță, 4, 5, 20 ș.a. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (DASCĂLUL).

Țara Romînească
București

Miscelaneu: întrebări și răspunsuri și
Mîna lui Damaschin.

f. 18' : „Gheorghie dascăl ot mah<a>l<aua> Moși<lo>r".

Ms. 1837. Sec. XVIII (sfîrșit); 32 ff. 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în la ff. : 2 și 20.

GHEORGHE (EGUMENUL).

Țara Romînească

Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoșilor și
* Istoria muntelui Athos.

f. 549 : „Gheorghie (?) eg<u>m<enul> Codm<enii>. 1786, mai 2 luuat sfîrșit".

Ms. 2172. Sec. XVIII (1786); 549 ff. [1-517, 519-549]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 519. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHEORGHE (LOGOFEȚELUL).

Transilvania
Brașov

Cronici moldovenești.

f. 397' : „Și l-am prepus eu Gheorghie îog<o>fețelul, otv<e>l s<sters>, în cetatea Brașovului, la l<ea>t 7226 <1718>, ghen<arie>

Ms. 580. Sec. XVIII (1718); 397 ff. [3-385, 390-396]; 21 x 14 cm. Scriere cursivă! Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 3. Vinie f. 7. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

GHEORGHE (Pr.). " Transilvania
Giurtelec-Sălaf

Penticostar.

f. 1 : „Penticostar scris de popa Georgie din Giurtelec, la anul 1771”.
<Însemnarea este modernă, copiată, probabil, de pe copertele manuscrisului
ce nu ni s-au păstrat și o dăm cu rezerva cuvenită>.

Ms. 2393. Sec. XVIII (1771); 84 ii'. [1-7f]; 21,5 x 16,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul,
inițialele și indicațiunile tipiconale și de cult sînt scrise cu roșu. Frontispicii în
peniță la ff. : 1, 14', 22 ș.a. Numerotație originală pentru primele 27 file.

GHEORGHE (Pr.). Transilvania
Prejmer-Brașoi*

Miscelaneu: Pilde filosofești, învățături morale ș.a.

f. 207 : „Și s-au scris aceste Pilde filosofești după carte tiparnică,
de robul lui D<u>mnezeu erei Gheorghe și de un copil al meu, Bodiom
la anul 1775, mai 21, cînd lăcuiam la orașul Prejmirii”.

Din pricina unității grafice nu ne putem da seama care a fost con-
tribuția lui Eodion copiul; probabil a dictat textul după un alt manuscris.

Ms. 3820. Sec. XVIII (1775); 293 ff. [4—258]; 10,5 x 8 cm. Scriere cursivă. Titlul și iniția-
lele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 4. Legătura veche în piele se
păstrează sub legătura modernă.

GHEORGHE (SHIMONAHUL). Țara Romînească

Sf. Ioan Damaschinul, Pentru credința cea pravoslavnică.

f. 225 : „Sfîrșitulii cărții a patra și a ceii mai de pre urmă a Ioan[n]ului
a Damaschinului, Pentru credința cea pravoslavnică. 1798, iuni<e> 28.
Și s-au prescris această 'carte a sf<î>ntului Ioan[n]u Damaschinii a doao
oară de pre igvodul <sic> ce s-au scos întîi de pre ellinica grecescu, de
mult păcătosul Gheorghie shimonah”.

Ms. 5256. Sec. XVIII (1798); 225 ff. 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt
scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

GHERASIM (IERODIACONUL). Țara Romînească

Dioptra.

f. 1 : „Dioptra sau Oglindă, cum ai zice : Priveliște de lume văză-
toare (care s-au găsit la biserica Sf<î>nților 40 de Mucenici din București,
metoh Episcopii Bîmnic<ului>), tîlmăcită du pe slovenie pe rumînie de un
Staico dascălul, însă veche și fără<ă> de înțelegere ; și iaste făcută trei tomure

și tomul de capete patruzeci, care să fac capete o sută și doazeci, a
dă iznoavă diorthosită după gram[m]atica rumînească, adusă la lum
și sintetisită și împodobită cu cinci feluri de stihuri : adecă un feliu
silabe 15, altul cu silabe 12, altul cu 8, iar altul pe 7 și altul pe cinci.

Acum de iznoavă, în zilele luminatului domnii Io Mcolae Po
Mauroghenii v<oe>v<o>d, arhiepăstorind în scaunul Mitropoliei chir C
a Ungrovlahiei, la amil de la zidirea lumii <loc gol>, iar de la H<ris
1789 <anul este scris și cu cifre arabe>, cu cheltuiala și îndemnarea d
nealui chir Mihalache, dascălul [a] psaltichiei și prin osteneala și așază
și scrisul cucernicului ierodîacon Gherasim”.

Ms. 334. Sec. XVIII (1789); 110 ff. [1-109]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titluri
inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1 și 75. Numerota
originală a filelor.

GHERASIM (IERODIACONUL). Țara Romînească
Mân. Căldăr

*Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. părinți, Scrisoarea
starețului Paisie ș.a.*

f. 100 : „1799, iulie în 27 de zile”.

f. 87' : „1801, ianuar 20. Scrisă în sf<î>nta Mănăstire Căldărșu
de Gherasim ierodîacon” mumele este criptografiat>.

f. 1 : „1802, fev<ruarie> 13”.

Ms. 1592. Sec. XVIII-XIX (1799-1802); 104 if. [1-100]; 23 X 16 cm. Scriere cur
Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii col
la ff. : 1, 39 și 47. Numerotație originală a filelor pînă la f/45. Legătură v
în piele.

GHERASIM (IEROMONAHUL). R

Psaltire cu tîlc.

f. 83' : „Scris-am în sf<î>nta cetate a Chievului, cînd înpără
Ecaterina și cu fiiul ei Pavel Petrovici, fiind și noi cu părintel<e> Ioanico
pentru închinarea sf<î>ntelor moaște și cu alte trebi.

Și am scris la Podolie, în casa lui Dimitrie Ivanovici. Martie,
6, 1766, Gherasim ier<o>monah”.

f. 8^v : „S-au tîlmăcit această carte de pre <altă carto slovenea
tipărită în sf<î>nta Lavră Pecersca <din Chiev>; și s-au tîlmăcit
pre rusie pre rumînie de un dascăl, Isaiia ieromonah.

Scris-am această sf<î>ntă carte întru cea vestită și de D<u>mne
păzită cetate și grădina Maicii Precești<i> Chievul, la Podolie, în zi
cînd înpărățiia Ecaterina înpărăteasa și cu fiiul său Pavel [Pavel] Pe

vicii. Si am scris în casa lui Dimitrie Ivanovici. Ani<i> de la H<risto>s 1766.

Scris-am eu, Gherasim ieromonah, hagi<u>, maîu, zil<e> 22".

Ms. 716. Sec. XVIII (1766); 214 ff. **[4-214]**; 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciii și viniete în peniță la ff. : 4, 6, 8^a ș.a.

GHERASIM (IEROMONAHUL PUTNEANU).

Moldova

Pomelnicul mănăstirii Pîngărași.

f. 1: „Pomen[n]eculu [alți] sf<i>nței Mănăstiri Pangarașii, carele s-au prgfăcutii acum întii de pre celii vechiu precumti. să v&de, cu toată osîrđiia și cheltuiala [a] preacinstitului părinte a sf<i>nției sale chirii Ohiril[l]ii, ieromonahului, fiindu igumenu alii aceștii sf<i>nțe[i] Mănăstiri, unde să cînstește hramulii [a] Sf<i>ntului, marelui mucenic Dimitrii, izvorătoria de mir, întru întîia d<o>mnie a preain[n]ălțatului domnului nostru, măriia sa Mihailii Constantinovici Suțul v<oe>v<o>d, fiindu mitropolit Țării Moldavei preaosfinția sa chirio, chirii Iacov.

Și s-au scrisu de mine, nevrSdnecul întru ieromonahi hagi Gherasim Putneanul, la anul 1793, sep<temvrie> 13".

f. 44^v: „Preacinstiți părinți, carii vă aflați petrecători în sf<i>nta Mănăstiri Pangarașii. Cumii întru această vrăme de acumii, așa și cei ce vor fi în vremile viitoare, cu cucerie și cu multă smerenie și plecăciune mă rogu dragostei sf<i>nțiilorlor voastre, să nu puneți bănuială asupra mea, căruia amu scrisu Pomen[n]eculii acesta, pentru că s-au mutații o seamă de ctitori de la zilele și locurile lorii la alte zile, căci aceasta n-amu făcuții dinu voia mea, ce dinii întîmplare; căci [că] n-au fostii Pomeneculii celu vechiu de față cîndii amii scrisu Sinaxariulii și eu amu urmații după Pom6n[n]eeulu'sf<i>nței Mănăstiri Neamțului, lăsîndii locurile pentru numele ctitoriloru, dării nu s-au nemeritti toate; însă locurile pe unde s-au mutații numele ctitoriloru sîntii bune.

Iară eu iarăși mă întorcu cătră dragostea sf<i>nțielorrii voastre și cu umilință căzîndu mă rog să mă ertați, ca și milostivului D<u>xmnezeu să vă iarte pr6sf<i>nțiile voastre. Amin. Hagi Gherasimii ieromonah Putneanul, bivii igum<en> Agapiei. 1793, sep<temvrie> 13".

Ms. 4612. Sec. XVIII (1793); 44 ff. 35 x 23,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, parte din text și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Chenar, frontispicii, vinieta și inițiale ornate la ff. : 1, 2, 4 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHERGHEL (GAVRIL).

Moldova (?)

Evangheliar.

ff. 5^v—6 : „<...> Nedejdiundu pre agiutoriul atotputernecului Dum-n<e>zău pus-am nevoiță eu, cel mulții păcătos și greșit Gavriil Ghîarghel și am scris această presv<i>ntă și întru tot cinstita Ev<an>g<he>lie.

Atotii putiarnecul și mulții milostivul Domnul Dumnăzăul și M tuitoariul nostru I<isu>s H<risto>s să o pri[i]mască întru al său vîstea precum au pri[i]mit cei doi bani a<i> văduvei; și ca un m<i>l<o>stiv iarte păcatele mele, pri[i]mindii osteniala mea să mă învrednicească părăției Sale.

Pentru aceia dară, cuvioșilor preuți și alți pravoslavnici cetit agiutîndu-mi atotii putiarnecul Dumnăzău, după începutu de am văz și sfîrșitul, rogu-mă, pre unde veți afla greșiții, ori cuvîntul neplinit, vr-o slovă pusă unde nu s-ar fi căzuții, ca să nu mă daț<i> defăimării, cu d<u>hii de blînd&țe să îndreptați și pre mine, cel mulții păcătos ertați, pentru Cel ce ni-au poroncit noai de șîaptezăci de ori cîte de șia să ertăm unii altora greșealile, că de vom erta, ertani-să-va noai.

Căce [că] ființa omeniască, ca o purtătoare de trup și a greșiră ia pre lesne lunecătoare; iară cea desăvîrșită negreșală numai singurii Dumnăzău sau dații, a Căruia îaste slava și puterea în nesfîrșit<i> v& Amin.

Anul de la facerea lumii 7244, iară de la întruparea Domnului Mîntuitoriului nostru I<isu>s H<risto>s 1736, mart<ie> 22. Iubitului ceti de tot binele voitorîu, Gavriil Ghîarghel, biv vel căpitan. Anno Deu <s 1736".

f. 136^v: „Iubiților cetitor<i> <...> Agiutîndu-mi întru tot puti nicul Du<m>n<e>zău au luat și sfîrșitul, arătîndu-mă celor înțelepți nevoitor<i> dascăli cu această [de] b<la>goslovie cu patru strune și cu dulcel<e> glas alăută <...>. Deci cuvi[i]oșilor preuți și pravoslav cetitor<i> rogu-vă, aflîndu greșal<e> să nu mă defaimaț<i>, ertîndu-cu duh blîndu îndreptaț<i>. Gavriil Ghîarghel biv vel căpitan".

Ms. 761. Sec. XVIII (1736); 136 ff. **[1,4-136]**; 31 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. U litere, mai ales din titluri, sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 9. Iniț ornate la ff. : 4, 9, 11^v ș.a. Numerotație originală a filelor.

GHERGHIE (LOGOFĂTUL).

Țara Romînea

Fragment din Minunile Maicii Domnului.

f. 170^v: „Ostenitori fiind la tot scrisul cărții aceștia, a Minunii Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, pînă la un loc s-au scris de Gherg log<ofăt> za divan, iar de la un loc încoace s-au scris de Mihaiu logofeț Cernătescul ot sud Meh<edinți>, de la dumnealui Iordachie Crețules velichii dvornic, cînd au fost cursul anilor 7234, iar de <la> H<risto> 1726".

Ms. 1631. Sec. XVIII (1726); 207 ff. **[aproximativ 1-65]**; 18,5 x 14 cm. Scriere cursiv. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenare colorate la ff. : 1 și 30. Iniț ornată la f. 30. Legătură veche în piele.

GHERONTIE (MONAHUL).

Moldova

Cuvinte pustniceşti ale sf. Isaac Şirul.

f. 37 : „1778, mai 5”.

f. 555 : „Sfîrşitulîi cuvintelorîi precuciviosului părinte Isaacii Sirulii.

S-au tălmăciţii dinii limba cea ellinească şi s-au scris de nevrednic întru călugări, monali Gherontie, a treia oară cu aceasta”.

Ms. 2113. Sec. XVIII (1778); 595 ff. [1-555, 561-595] - 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă.

Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă şi iniţială ornată la f. 37. La f. 36 un desen în peniţă, executat de altă mînă, înfăţişează pe sf. Isaac Sirui. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GHERONTIE (MONAHUL).

Moldova

Mân. Neamţ(*)

1. *Slujba pocrovului.*f, 58^v : „1800, Gherontie păcătosul, monah”.Ms. 956. Sec. XVIII (1800); 65 ff. [4-U, 14^v-58^v]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile,

iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 4 şi 16. Numerotaţie originală a filelor.

2. *Slujba pocrovului.*

f. 1, scris de altă mînă : „Această cărticică ce are întru sine Slujba pocrovului s-au scrisu de cuvioşii sa ieromonahul Gherontie, tipograf de la sf<înta> M<ănăstire> Neamţul şi însuş<i> au afierosit-o sf<i>ntei Mănăstiri Slatena, ca să fie pentru'trebuinţa bisericii în vremea rînduită, nedizlipindu-o nimine de la aceştii sf<înt> lăcaşii. 1813, octom<vrie> 1”.

Ms. 2678. Sec. XVIII (sfîrşit); 26 ff. [2-25]; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele

şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Paginaţie originală.

GIURESCU (LOGOFĂTUL IONIŢĂ).

Ţara Romînească

Prahova

*Miscelaneu: Trepetnic, Oromovnic, Reţete, Calendar, Alexandria ş.a.*f. 136^v : „Bu fiind omii fără<ă> de zminţeală, întinsefu condeîu<i> în cerneală
Şi mă apucaiu a scri[i]e,
Această Alexandri[i]e.Şi Dumnezeu mă învrednici
Dă scriseiu pînă să sfîrşi.
Ci mai întîiu mă rog,
Ori cine va vrea să citească,
Să nu mă ocărască,
Că nu sîntu îngeru zburător,
Ci sîntu omu muritor.
Şi degitile mele vor putrezi;
Iar cine mă va pomeni
Şi pă el Dumnezeu să-l erte
Şi să-l ducă pă căi drepte.
Iar cel ce mă va blestema,
Dumnezeu să-i dea plata.Şi am scris, mult robul lui Dumnezeu Ioniţă log<ofă>t din sără
jud<e>ţului Prah<o>v<a>, fiind mitrop<o>lit ţării chir Dosithei şi do
Ţării Eumîneşti Co<n>standi<n> Gheorghe Hangeri v<oe>v<o>d, la
dă la zidirea lumii 7307, februarie, iar dă la H<risto>s 1799 fevr<ua>
fiind îndemnătoru dă s-au scris aceste, dumn<ea>lui Păun Săulesc
biv pah<arnic>. Ioaniţi Gîurescu, <17>99 fevr<uarie>”.

Ms. 270. Sec. XVIII (1799); 150 ff. [1, 4-67, 71, 73-136, 148]; 20 x 14 cm. Scriere cur

Fi ontispicii colorate la ff. : 73, 75, 77^v ş.a. Legătură veche în piele.

GIURGIU (Pr.).

Transilvan
Lunca Sprie-C*Miscelaneu: Molitve, Cîntări bisericeşti,
Psalmi ş.a.*f. 151^v : „Scris-am eu popa Giurgiu di în Lunca Sprei" <sic>.Ms. 46*2. Sec. XVII (sfîrşit); 208 ff. [aproximativ 7-151^v, 153-208^v]; 20,5 x 14,5Scrierea imită tiparul. Unele titluri sînt scrise cu roşu. Frontispicii în pen
ff.; 7,19^v, 43^v ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 44^v, 99^v, 155 ş.a. Legătura veche în
se păstrează sub legătura modernă.

GIURGIUVEANU (ION).

Ţara Romîn

*Miscelaneu: Oraţie de nuntă, Visul Maicii Domnului,
Vedenia sf. Macarie ş.a.*f. 2 : „Scris-am eu Ionii Giurgiuveanîi, sin Stanii, în leat 1797”
cifre ara,be şi chirilice>.f.2^v : „Dumneavoastră, pravoslavnici creştini cititori şi de H<rist
iubitori, oricare vă veţi întî<m>pla a citi pe ace<a>stă sfîntă şi du
zeiască carte, Ipistolie, să o citiţi cu luoare aminte, că slovile sîntu ru
neşti şi cuvintile cam proaste la poveşti, că orice greşală veţi găsi că

din tipării, ci e din lutul olarilor, ce-i mai prostu să <nu> ne înpuțiți <sic> în ponos ca și voo să vă fie lesne ertătoru H<risto>sii Dumnezeu că mulții fiindu slavă [Celu<i>] Celui ce n<e>-au ajutații de am ajunsii și la sfârșitu".

Ms. 1130. Sec. XVIII (1797); 31 ff. 12x9 cm. Scriere cursivă. Desen în peniță la f. 3^v.

GIURGIUVEANU (TUDOR).

Țara Românească
București

*Miscelaneu: Viața lui Constantin cel Mare,
Eustatie Plachida, Descoperirea sf. Liturghii,
Sindipa, Cronograf ș.a.*

f. 30 : „Tudor Petre".

f. 40 : „Todor sin Petre 1781, mart<ie> 14 dn<i>".

f. 68 : „Sfârșitul Sindipii filosoful. Leatu 1781, Tudoru Petre, apr<ilie> 10 dn<i>, zile". ®

f. 149^v : „Adastă cărticică iaste a lu<i> Tudor sin Petre GiurgiuveanuL S-au scris în București la leat 1782, oc<tom>v<rie> 25 ; dă cînd s-au început a scrie arată la începutu".

Ms. 1766. Sec. XVIII (1781); 209 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale ornate la ff. : 30, 42^v, 69, 77 ș.a. Legătură veche în piele.

GORAN.

Țara Românească

Fragment din cronica lui Badu Greceanu.

ff. 8 și 10^v : „Goran".

Mențiunea lui N. Iorga din *Cronicele muntene*, în *Analele Acad. Rom. Mem.* i[^], s. II, 21 (1899) p. 256 și 441, privitoare la copierea manuscrisului 465 de către Asan Cămărașul, semnat la f. 16, nu ni se pare concludentă. Din potrivă, grafia numelui „Goran" este apropiată de grafia întregului text al manuscrisului.

Ms. 465. Sec. XVIII (mijloc); 26 ff. 22 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele inițiale și date sînt scrise cu roșu.

GOȘTONĂ (PROCOPIE).

Moldova

Cazanii.

f. 5 : „Cazanii ce cuprinde în sine Ev<an>g<he>liile tîlcuite ale duminicilor de preste anii <.....>acumîi într-acesta chipii s-au scrisu în zilele preain[n]ălțatului împăratu alii Eomaniloru Iosifu alu optulea <sic>, cu bl<a>goslovenia preotului Grigorie, cu cheltuiala purerea

pomeniților ctitori de la satul <tăiat>, unde să cinstește hra sf<i>nților voevozt<i> Mihail și Gavriil, la anul de la zidirea lumii 7 iară de la mîntuirea lumii 1784".

f. 52^v : „1784, Precop Goștona".

f. 57 : „Scris-ai <sic> eu P<rocopie> B. G<oștonă>, 1784".

f. 87^v : „Ctitori<i> aceștii cărți sintii aceștia : Vasilie, Iosifu."

f. 95 : „Procopie Goștonă".

Anul copierii este menționat și la ff. : 61^v, 67 și 69^v.

Ms. 1237. Sec. XVIII (1784); 99 ff. [4^v-S9^v]; 34 x 21,5 cm. Scriere ce imită tiparul și s cursivă. Numeroase frontispicii, inițiale ornate și desene, toate lucrate în pe Numerotație originală a filelor.

GRECEANU (IERODIACONUL NICODIM).

Țara Romînească

Theotocarion.

f. 1 : „Theotocarion, adică Canoane de rugăciune către preasf<i> Născătoarea de D<u>mn<e>zeu, alcătuit pă 8 glas<uri> ce săcîntăpe t zioa la cetirea Pavcerniț<i>, tălmăcit<e> dup<ă> cSle grecești, iar a scrise de mine mult păcătoșul Mcodim Greci<anu>, nevred<ni>c ierod<ia>c<on>, icon<o>m sf<intei> Mă<nă>st<i>ri Tismana, în z preasf<ințitului> episc<op>, chir Nectarie, igumenind Mă<nă>st<i>ri sfințda sa> părint<e>le arh<imandxit> chir Ștefan. Leat 1795 [179

f. 2. : „Predoslavie. Cinstit preacuvioase sfinția ta părint<e> an m<andrit>, igum<en> al sf<i>ntei Măn<ă>stiri Tismana, cu căzută p <ă>cîune închinîndu-mă, sărut cinstită mîna sfinții <tale>.

Cu smerenie arăt sfinții tale pentru această carte ce să num grecește Theotocarion, întru car6 să coprind canoane de rugăciune c preasf<i>nta Născătoarea de D<u>mn<e>zeu și pur<u>rea Fecioara Mă<nă>st<i>ri alcătuite pă 8 glasuri ce să citescii în fieștecare zi, seara la Pavcerniț după „Crez întru unul D<u>mn<e>zeu", care s-au tîlmăcit după g pre limba noastră rumînească, în zilile și cu porunca răposatului în fericire <a> preasfințitului mitropolit chir <loc gol>, daru nedat tipar; și de atunci pînă acum să și urmează citindu-să în sf<i>nta M polie a Bucurgștiloru, precum și la sf<inta> Mun<ă>stire Căldăroșă la alte locuri, în fieștecare zi, neîncetat, dup<ă> tipic.

Și văzînd că iaste lucru trebuincios a să afla și a să urma la tecare pravoslavnic, mai vîrtos la sf<i>ntele măn<ă>stiri, unde iaste nare de părinți spre umilință și zdrobire de inimă, îndemnîndu-m în puțină vrîme cu îndeletnicire<a> ce am avut, o am prescris și cară, după ce o am închinat aceiaș<i> prea milostive Stăpîne, ce să p nuiăște într-acest lăcaș, mai întîiu o aduc către milosîrdia drag ce<le>-i părintești și păstorești a sfinții tale, ca la un povățuitor s tescu și hrănitor ce ne ești noaoă, tuturor fraților cei întru H<risto> aceștii obști, rugîndu-mă să fie pri[i]mită osteneala mea, precum și H<risto>

D<o>mnul nu au lepădat prinosul văduvii; şi prin părinteasca rostire să să pue şi în orînduiala ca să să urmeze, precum <este> şi la alte sfinte beserici, a să citi la vreme. Ca din toţi cîţi să vor întîmpla a citi, doar să va milostivi Maica Ziditorului a ne mîngîia cu luminare spre cale sufleteşti şi împărtăşire de viaţa cea vecinică.

Al sfinţii tale mai mic şi plecat slug<ă>, Mcodim ierodda>c<onul>, Jcon<o>m T<ismanei>".

Ms. 2097. Sec. XVIII (1795); 126 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1, iar la f. 1' se găseşte un desen ce-l înfăţişează pe sf. Nicodim. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORAŞ (SIN VASILE URICARIUL).

Moldova

1. *Cronici moldoveneşti.*

f.2 : Aceştii Leatopiseţu a<ld> Ț<ă>rîi Moldovei de descălecatul şi întii de Traian împăratul Eimului cu rîmlfnii şi pentru a doa descălecare de Dragoş vod<ă>, l-au făcuţii cu toată cheltuiala <lui> Toade* Costache 3 <treti> logofătii, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului domnu Io Mihai Eacoyiţi voevod, în al unsprăzacele an a în[n]ălţatei domnii, la a tria domnie a mării sale, în anii de la zidirea lumii 7234 <1726>, m<e>s<e>ţa aprili<e> 25".

f. 207 : „Die bine voitriu iubitului cetitorîu, Gligoraş s<i>nii Vas<i>-lie Uricaru am scrisu".

Ms 115. Sec. XVIII (1726); 208 ff. [2—207]; 32 x 19 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi cifrele sînt scrise cu roşu. Titlul este încadrat într-un chenar în peniţă. La f. 2' un desen în peniţă, reprezintă crciarea Evei din coasta lui Adam. Frontispirii şi desene în medalion la ff. : 5', 9, 43. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti.*

Ms 103. Sec. XVIII (prima jumătate): 178 ff. [aproximativ 1—176]; 32 x 21 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1 şi 5. Iniţiale ornate la ff. : 1, 5, 6 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legăturii veche în piele.

Moldova

3. *Cronici moldoveneşti.*

238. Sec. XVIII (prima jumătate); 346 ff. [2—317]; 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 5, 9 şi 47. Ultimul frontispiciu cuprinde, în medalion, portretele voevozilor Sas, Dragoş şi Laţcu. Iniţiale ornate la ff. : 5, 9, 15 ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la f. 9.

4. *Cronici moldoveneşti.*

Mi. 256. Sec. XVIII (prima jumătate); 91 ff. [1—5,9-91]; 26 x 19,5 cm. Scriere veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

5. *Cronici moldoveneşti.*

f. 213' : „De bine voitior iubitului cetitor Gligoraş s<i>nii Vas Uricariului".

Ms. 354. Sec. XVIII (prima jumătate); 214 ff. [3—213]; Scriere cursivă veche. Titlurile, anii şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 5', 9 şi 44. Următorul frontispiciu cuprinde în medalion, portretele voevozilor Sas, Dragoş şi Laţcu. Iniţiale ornate la ff. : 5', 9, 15 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

6. *Letopiseţul Țării Romîneşti.*

Ms. 910. Sec. XVIII (prima jumătate); 70 ff. [4—67]; 30,5 X 20,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2, 3 şi 6. Iniţiale ornate la ff. : 6, 7', 31 ş.a. Legătură veche în piele.

7. *Catastihul averii lui Gheorghe Ursachi.*

Ms. 4082. Sec. XVIII (prima jumătate); 153 ff. [146-146']; 29 x 19 cm. Scriere cursivă veche. Numerotaţie originală a filelor.

GRIGORE (IERODIACONUL RÎMNICEANU).

Țara Românească
Rîmnîcul-Vîlcea

1. *Miscelaneu teologic: Rugăciuni şi Rînduiala călugăririi.*

f. 88' : „Scrisă în Ep<i>scopiia Eîmnicului de Grigorie ieroddiaconul>, 1780. Iarii pre dragostea voastră rog, iubiţilor în D<o>mnul pentru greşalele ce să vor fi întîmplat din alunecarea minţii, ertaţi, în tîndii cu d<u>hu pacinîc şi H<risto>s I<isu>ş să ocîrmuiască în viaţa voastră şi fericirii veacului de al optulea să va învrednicească".

Ms. 2025. Sec. XVIII (1780); 88 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Desene în peniţă la ff. : * şi 62'. Numerotaţie originală a filelor începînd cu 190. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Rîmnicul- Vîlcea

2. *Miscelaneu teologic: Teologie polemică. Istoria
muntelui Atlîos, fragment de Pateric, JEshatologie și
Viața sf. Artemon.*

f. 92^v : „1780, iunie 20. Prescrisu-s-au în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, de smeritul ierodiacon Grigorie Rîmniceanulu, cu cheltuiala lui Eafail, mon<a>h din sf<înta> Măn<ăs>t<ire> Hurezii”.

f. 105^v : „în Ep<is> copiia Eîmnicului scrisă, cu cheltuiala lui Eafailii monah. Sept<emvrie> 22, 1780”.

f. 127^v : „1780, Grigorie Eîmniceanul, ierod<iacon>”.

Ms. 2570. Sec. XVIII (1780); 127 ff. [1-92*, 96-105^v, 111 — 125, 127^v]; 34 x 23 cm.
Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1.
Inițiale ornate la ff. : 1, 4^v, 6^v ș.a. Numerotație originală a filelor pînă la f. 79.
Legătură veche în piele.

Țara Românească
Rîmnicul- Vîlcea

3. *Varlaam și loasaf.*

f. 96^v : „S-au scris de ierodiaconul Grigorie Eîmniceanul, cu cheltuiala ieromonahului Eafail. 1781, mai 18, în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului”.

Ms. 2577. Sec. XVIII (1781); 96 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

Țara Românească
Rîmnicul- Vîlcea

4. *Istoria Țării Eomînești.*

f. 30^v : „S-au prescris de Grigorie ierodiaconul din Ep<i>scopiia Eîmnicului, cu cheltuiala monahului Eafail. 1781”.

Ms. 4650. Sec. XVIII (1781); 30 ff. 32,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu și inițială în aur la f. 1. Numerotație originală a filelor.

Țara Românească
Rîmnicul-Vîlcea

5. *Oglinda bogosloviei.*

f. 54 : „S-au prescris în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului de smeritul între ierod<iaconi> Grigorie Eîmniceanul, cu cheltuiala sf<i>nții sale

părintelui chir ^Tectarie ierom<onahul>, iconom sf<i>nței Ep<is>c 1783, oct<omvrie> 4 dn<i>”.

Mențiunea este scrisă și în grecește, cu mici deosebiri textuale.

Ms. 2712. Sec. XVIII (1783); 59 ff. [1-54]; 32 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 3. Numerotație originală a

Țara Românească
Rîmnicul-Vîlcea

6. *Oglinda bogosloviei.*

f. 242 : „Oglinda b<o>gosloviei, scoasă de pre limba slovească în limba rumînească de oarecare arhimandriții și scrisă acum a șaptea oară în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, în zilele preafîn[n]ălțatului domn Io Mihailii Oo<n>standin Suțului voevodii, păstoriu fiindu în scaunul rîmnicului preasf<i>nția sa părintele chir Filaretii, episcopul Eîmnicului în anul 1784, noem<vrie> 20.

Scrisă de Grigorie Eîmniceanul”.

f. 246^v : „1784”.

f. 306^v : „S-au prescris în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîm<niculu>Smeritul între ierodiacon<i>, Grigorie Eîmniceanul”.

Ms. 1388. Sec. XVIII (1784); 307 ff. [242-306]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar colorat la f. 242. Frontispiciu și inițială colorată la f. 247. Miniaturi la ff. : 242^v și 246^v. Numerotație originală a

Țara Românească
Rîmnicul-Vîlcea

7. *Varlaam și loasaf.*

f. 216^v : „S-au scris în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîmnicului, de smeritul între ierodiaconi Grigorie Eîmniceanul”.

Mai jos : „, ТѢЖ §<x7ravY) TOU ay^ou apxt[xavSpiTou xup napfrsviou ap xavavou, sv STSI a7roysvv7]asco(; xpiGTOv 1784”.

<=cu cheltuiala sfîntului arhimandrit chir Partenie Argeșanul, în anul de la Nașterea lui Hristos 1784>.

Ms. 2510. Sec. XVIII (1784); 222 ff. [1-215]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele inițiale și inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Rîmnicul-Vîlcea

8. *Floarea darurilor.*

f. 1 : „Și s-au prescrîsii acumu de Grigorie ierodiacon”.

f. 131 : „S-au scris în sf<î>nta Episcopi<e> a Eîm<nicului>, de smeritul Grigorie ierod<iaconul>, cu chieltuiala sfînții sale părintelui iconom chirii Nectarie”.

Ms. a fost copiat după cartea tipărită la Snagov în anul 1700.

M[^] 2215. Sec. XVIII (aproximativ 1780); 131 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 4. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

9. *Rugăciuni pentru iertarea păcatelor.*

f 9^v : „1798, dec<e>mv<rie> 10. Thoma leg<ă>t<orul>”. înseninarea este a lui Grigorie Eîmniceanu.

Ms. 2519. Sec. XVIII (1798); 9 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 7^v.

Țara -Romînească

10. *Oglinda bogosloviei.*

însemnarea de la f. 58 : „S-au prescis în sf<î>nta Mitropolie a Bucu-reștilor de mult păcătosul Toma cu chieltuiala sfi<n>ț<iei sale> păiin-relui Cleonic, ierodiac<onnl> sf<inte> M<itropolii> a Buc<ureștilor>, 1795, octomv<rie> 18”, ne îndreptățește să credem că Grigore Eîmniceanu, a cărui grafie este evidentă, a folosit un manuscris copiat de Toma la 1795.

Ms. 4413. Sec. XVIII (sfîrșit); 58 ff. 30 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță și inițială ornată la f. 3. Numerotație originală a filelor.

Țara Romînească

11. *Miscelaneu: Pastorală mitropolitului Dosiihei al Ungrovlahiei și Cuvînt al lui Ioan egumenul Raithului*

Ms. 2015. Sec. XVIII (sfîrșit); 385 ff. [aproximativ 183—194*]; 22 x 15 cm. Scriere cursivă. Al doilea titlu și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 187. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

12. *Ceaslov.*

Ms. 2521. Sec. XVIII (sfîrșit); 476 ff. [1-2, 4-476*]; 21 x 7,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 9^v, 62^v, 346 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

13. *Mîna lui Damaschin.*

f. 8^v, la sfîrșitul Prefeței : „Grigorie arhimandriții Eîmniceanu”.
f. 7^v, anul copierii : „1808”.

Ms. a fost copiat după cartea tipărită la Sibiu în anul 1793.

Ms. 2314. Sec. XIX (1808); 135 ff. 12,5 x 6 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele scrise cu roșu. Chenar, stema țării și frontispicii în peniță, la ff. : 1^v, 2^v. Legătură veche în piele.

Țara Romîn

14. *Miscelaneu: Aritmetică, Pascalie, Trigonometrie.*

Ms. 1081. Sec. XIX (început); 225 ff. 11-76, 178-181, 214-217. Restul filelor, în latină și grecește, sînt scrise probabil, tot de Grigore Rîmniceanu]. 20 x 8 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și cifre sînt scrise cu roșu. Paginație originală cu cifre

Țara Romîn

15. *Prefață și Scară la Aritmetica lui Mantiei Glyzunios.*

Ms. 1316. Sec. XIX (început); 180 ff. [4-10]; 22,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 7. Legătură veche în piele.

GRIGORE (IEROMONAHUL).

Țara Romîn

Mân. Tis

Fragmente din Pomelnicul mănăstirii Tismana.

Cf. Ms. 2500, f. 4^v : „Aeest pomg<lni>c cînd s-au făcut, aflînd și eu aci la Mă<nă>st<i>rea Bistrița, lîngă sfinția sa părint<e>le arhi-dritul chir Ștefan, ig<u>m<enul> Tismenei, fiindu-i ucenic și de o gârie și de preoție, amii scrisu eu cu mîna mea, din porunca sfințiii toat<e> scri[i]sorile cît<e> arată la începutul Pom&oni[i]cului celui și la sfîrșit, cu plată de la sfinția sa, coaie unsprăzece și coala cîte p șapte; iar temeurile sînt zugrăvit<e> și scrise de altă mîna.

Mă rog părinților să fiu neuitat și eu lasf<î>ntul jertvelnie. Al t ror plecat, Grigorie ierom<o>nahu<l> Tismenei'.^

Sec. XVIII (1798). Scriere cursivă.

GRIGORE (IEROMONAHUL DE LA COZIA).

Țara Romm

Mân. Co

1. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

f. 2: „Leastviță, adecă Scara, care cuprinde în sine vi[i]ața s ntului prea cuviosului părintelui nostru Ioan[n]ii, carele au și izv această carte, ce are 30 de cazanii, pentru îndreptarea călugărilor și cuvînt de învățătură cătră nastavnicii.

Și s-au scris în zilele luminatului d<o>mnii Io Ștefanii Eac voevodii, fiindii mitropolitii al Ungrovlahiei chirii Grigorie, la anii d H<risto>s 1765 avgust 15 d<ni>, cu toată chieltuiala sf<ințitu>lui Sof ieromonahii, de Grigorie smeritul și nevredniculu ieromonahii de la sf tulu Schitu al Cozii de după turnii”.

f. 490^v : „Slavă, laudă, cinste şi închinăciune lui D<u>mnezeu că mi-[i] au ajutaţii, după începutu de amii ajunsii şi la sfîrşitu.

Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chifamă Scara, scrisu-s-au prin osteneala smeritului întru ieromonahi Grigorie; şi oricine să va întîmpla a ceti pre dînsa şi va afla greşeli, au în cuvinte, sau în blindgţelorii, că n-au scris îngerii, ci mînă de ţărînă şi minte de om păcătos. Că pre' cîtu iaste de anevoe omului a nu păcătui, aşijderea şi scriitorîului a fi fără de greşală, <că>ci toţi greşim mulţii; pentru aceasta ertaţi, ca şi cucer<nic>iei voastre să vă dăruiască H<risto>s luminare minţii şi descoperire d<u>mnezeştiloru lui taini, spre mîntuirea sufletelorii voastre. Aminti.

Ori cîţi s-arii întîmpla a ceti pre această sf<î>ntă carte să zică : D<u>mnezeu să iarte pre Grigorie ieromonahulii, carele au scris această sf<î>ntă carte, la anulii de la zidirea lumii 7273, iară de la Hristosii 1765, luna avgustii 15 dni, zile. Grigorie ierografosii de la sf<î>nta M<ă>n<ă>st<ire> Coziia".

Ms. 163. Sec. XVIII (1765); 492 ff. [2—490]; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar colorat la f. 2. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3, 10^v, 16 ş.a. Numerotaţie originală a [filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Romînească

2. *Miscelaneu: Istoria asediului Vienei, Descoperirea sf. Liturghii, Istoria risipirii Ierusalimului, Istoria luării Țarigradului ş.a.*

f. 173 : „Iulie, 12, 1766. S-au scris din porunca şi cu toată chieltuiala dumnealui Eadulii Voinesculii, bivu vel stolnic, prinu osteneala mai micului şi nevrednicului între ieromonahi, Grigorie ieromonahul.

Ori cîţi vor ceti pre această carte să zică toţi: D<u>mnezeu să iarte pre Grigorie ieromonahulii, carele s-au ostenit de au scris".

Ms. 315I. Sec. XVIII (1766); 173 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 69, 74, 127 şi 164. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORE (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească
Mân. Aninoasa-Muscel

Miscelaneu: Paraclisul şi Viaţa sf. Grigorie Decapolitul, Cronica lui lordache Stavrache ş.a.

f. 3^v : „Această viaţa a Sfîntului, cuviosului şi de Dumnezeu purtătorului, părintelui no[a]stru Grigorie Dicapolit o am scris-o dupe o filadră ce o am aflat la metoh sfînţii Mitrop<o>lii, ce să numeşte Măgureanu; care aceia era cu tipar şi cu toată or<n>duiala, adică cu

Vecernia, cu Utrăniţa şi cu Canoane şi cu Paraclis Sfîntului, Paraclis l-am scris aicea.

Şi s-au scris în zilele prealuminatului domnu Io Mihail Co<n>st<in> Suţul v<oe>v<o>d, întru a dooa[ă] domni[i]e a mării sale, păstor turma pravoslavnicului norod al lui H<risto>s preasfinţiia sa păriu mitrop<o>lit [lui] chiriu chir Cozma, întru al cincilea an al păstorii sfînţii sale.

Şi am scris pre pomenire; iar cei ce vă veţi întîmpla a ceti, b-raţi-vă întru Domnul cu <sic> multe cuvinte>folisitoare sînt în v sfîntului. Pentru care mă rogu ca, orice greşală veţi găsi[i], îndreptaţ n-au scris-o mînă de înger, ce de om. Ce mă ertaţi, nezicînd vreun cu rău, ca şi pe dum<nea>v<o>astră să vă erte Domnul şi să vă îndrepre spre lumina poruncilor Lui.

Iar carele să va întîmpla să o fure să fi[i]e afurisit de Domnul no I<isu>s H<risto>s şi de 318 sfinţi părinţi de săborul Mchei<i> şi de sfintele soboară şi să aibă pîrîş la dreaptă judecată pre marele si l nătorul Grigorie Dicapolit.

Şi am <scris> la anii di la Naşterea lui H<risto>s 1792, iulie 29, robul lui Dumnezeu Grigorie".

Mai jos, de altă mînă: „Grigorie log<ofătul> de la sfîntă Măn<i>rea Aninoasa".

f. 4^v, la sfîrşitul predosloviei către cetitori : „Grigorie ot s Mitrop<o>li[i]e".

Mai jos, de aceeaşi mînă, următoarea însemnare din sec. X „Acestea istorii ce le-am scris eu cînd mă aflam la sfîntă Mitrop la sfînţiia sa părintele iconom al sfintei Mitropolii, chiriu chir Dos Buzăianul, fiindcă să afla sfînţiia sa iconom de opt ani la trei m polit^ > şi . . . i . . . făcut igum<

I la sfîntă Măn<ă>st<i>re Aninoasa, în sud Muscel şi fiindcă mă afla eu la^ sfînţiia sa, părintele igum<e>n, slujin<n>d de ani doisprezece, sfînţiia sa m-au crescut şi sfînţiia sa m-au învăţat carte şi sîntu ce al sfînţii sale, care D<u>mnezeu să<-i> dăruiască săn<ă>tate< >

Şi eu am scris, ca cine va citi să aibă a mă pomeni".

însemnări ale copistului, mai ales din anul 1797, fără să aducă ştiri noi cu privire la persoana sa, se mai găsesc la ff. : 1^v—2, 12^v, 41, 50, 53^v, 56^v, 72^v, 82-84.

Ms. 1468. Sec. XVIII (1792); 84 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

GRIGORE (POPA DIN MĂHACI).

Trasnil
Măhaci-

prescrie un miscelaneu teologic, cunoscut sub denumirea de Codex Sturdzanus.

f. 10 I „ИІКІС МІІд Аір. 01 АНК К-н АНК БдТрК >KHKA\OH KpdAIO, frAd OT-MHXM KOA. WT MHP-hCA-hS, KAFcT OT фІА^ X 3pH, WT pO>KCTR* XCKO x дІІ. ИОМСН

A^e pdBB>KU npH3RHTtpk ip*H rpHropif, K"K wcrdBAtmY rp-fcXwM, KT* HPCTBOH; ECHO*". <= Scris în luna lui martie, 19 zile, în zilele craiului Batâr Jicmond, când fu bătut Mihai vodă la Mirăslău, la anul de la Adam 7108, de la naşterea lui Hristos 1600. Pomeneşte, Doamne, sufletul robului lui Dumnezeu, prezviteriului ierei Grigore, spre iertarea păcatelor, în împărăţia cerurilor>.

f. 76: „IloAvkNH TH *jk,uu* pdKK BAU* TpHropu, KT* wCTdBAfnif rp-kXwM, BT* HPCTBOH BCHIH" <= Pomeneşte, Doamne, sufletul robului lui Dumnezeu Grigorie, spre iertarea păcatelor, în împărăţia cerurilor>.

f. 89°: „flc <sic> non. rpHPopig OT fl/L^Xamo. Mcu,d rm KG AHK BATO 3id. VVT po>K. XcKd Xd\$nr. BfAdnnpocTH" <= Eu popa Grigore din Măhaci. Luna ianuarie 29 zile, anul 7091. De la naşterea lui Hristos 1583. Bogdai-prosti>.

f. 107°: „Scris-am eu popa Grigorie di în Mihacîu, în zilele lui Bat<ă>rii Buldujarîu craîu. Carte cîri să va întreba cu altul, să ştie răspunde. Iară numîrul ailor de la Adam 7115 ai; de la naşterea lui H<risto>s 1607 ai".

f. 122°: „IIHC. non. rpHropie A^b fl/L^Xamo. BA^T x 3pK3; WT po>KA. aJfOii. MCLA A/UH î JHKK. nAHHK". <= A scris popa Grigore din Măhaci. în anul 7127 ; de la Naştere 1619, luna mai 10 zile. Amin>.

Ms. 4i7. Sec. XVI - XVII (1583-1619); 124 ff. 20 x 13,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 11, 16 şi 63°.

GRIGORIEVICI (IEROMONAHUL NATANAIL).

Moldova*

Pomelnicul Mitropoliei Moldovei.

f. 1: „Sinodicu sau Pomen[n]ecii, pentru fericîţii şi pururea pomenîţii ctitori a<i> sf<i>ntei Mitropolii a Țării Moldovii şi pentru preosf<i>ntîţii răpăosaţii mitropolîţii carii au păstorîţii această de D<u>mnezău păzită ţară creştinească şi pentru alţi milostivi şi fericîţi boîari şi neuşetori, făcătorii de bine şi dătătorii de bunătăţ<i> întru această sf<i>ntă Mitropolie, acumu întîi întru aceştii chipii dintru multă cercare şi întrebare tocmeîţii şi aşezaţii de însuşi preosf<i>ntîţulu chiriu chir Iacovii, mitropolitului a toată Țara Moldovii, în zilele mării sale prealuminatului domnu şi oblăduitoriului a toată Țara Moldovii, Io Matei Ghica voevod.

Şi s-au scrisu în sf<i>nta Mitropolie în oraşii în Iaşi la anii de l<a> zidirea lumii 7262, iară de la mintuirea lumii, adecă de la H<risto>s 1754 în luna lui mai. Şi s-au scrisu de mine smeritului şi nevrSdnieulu întru călugări, însă adevăratulu fiîu şi credincioşii slujitorîu sf<i>ntei besSreci a răsăritului, isTathanailii ieromonahii Grigorievicîii".

Ms. 1567. Sec. XVIII (1754); 67 ff. [aproximativ 1-6°, 8, 12-13, 20, 24, 28, 32]; 30 x 20 cm. Scrierea atribuită copistului imită tiparul. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenare în peniţă la f. 1°. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 8, 12 ş.a. Numerotaţier-originală a filelor. Legătură veche în piele.

GRIGORIOVICI (IPODIACONUL DIMITRIE).

Cronograf.

f. 1: „Hronograf sau leatopiseţu, adecă adunare şi strîngere multe istorii care să începu de la zidire^ lumii carele spune pr pînă în an[n]ii de acmii, izvoditii întîiu de Pătraşco Danovici, l alii treile<a>; iară acmu pre acelaş izvod, molitfa sa, Climentie conul, poftind şi cercetîndu scripturile, pus-au îndemnare şi ch de s-au scris această carte în zilele prealuminatului şi preîn[n]ă întru Hr<i>stosîi D<u>mn<e>zău bl<a>gocestivului domnii şi stăp Țării Moldovii Io Grigorie Ghica voevoda, cu bl<ago>s<lo>veniia f<i>nţitului în D<u>hulu Sf<i>ntu, chir Antonie, dinu mila lui I <e>zău arhiep<i>scopii Soceviei şi mitropolit a[l] toată Țara Mold cursulii anilor de la zidirea lumii 7240, iară de la întruparea D<o> lui H<risto>s 1732, avgustii în 20 de zile.

Şi am scris eu Dimitrie Grigoriovici, ipodiaconulii".

f. 2°: „< > Pentru acăia, iubitoriule, cîtenie de istorii, mare dobîndă şi destuparg de minte şi tură dă celor următori şi mai de pre urmă oameni, care lucru s în toat<ă> lumea ; că cu cetitul sf<i>ntelor scripturi rugămii pre m<stivulu D<u>mn<e>zeu şi ne dă ertare greşalelor noastre. Cu sf<i>ntelor scripturi cunoaştem lucrurile cble de mulţi ani trecute, cum li-am vedea în[n]aintea noastră; că mulţi dascăli mare <sic> au pus trudă şi ostenealî de au scris istorii şi fapte a împăraţi şi a domni şi a maistani, care cum ş-au [cum ş-au] cumpătat via cinste arătînd dascălii aceia şi lăsîndu învăţatură celor de pre u să afle folos şi fiecine ca să-ş<i> poată cumpăta viaţa : de cble se ferească şi spre bune şi de folos să urmeze.

Citeşte dar, pre această cart8 ce să ch[i]iamă leatopiseţu, putea cu învăţături şi arîtări ce spun la această pisanie, a-ţi î firea şi a-ţi cumpăta dintru învăţăturile acelor vrednice de dem vechi viteji<i>, spre care lucru rogi pre D<u>mn<e>zeu să pue cug şi îndemnare la inimile dumilorvoastre. Să pliniţi desăvîrşit lucrul cetindii şi ascultîndu cu sănătate. Amin.

De tot binile voitorîu, preaiubitului cetitoriu, Dimitrie Grigo ipodiacon".

f. 419 : „Sfîrşit şi lui D<u>mn<e>zău multămită. Cu bună Părintelui şi cu sporeia Fiîului şi cu săvîrşirea sf<i>ntului şi de făcătorîului D<u>hii, serisu-s-au această carte, ce s<e> ch[i]iamă l graf, în cursul anilor de la zidirea lumii 7240, iar de la mintuirea 1732, cînd oblîduia în vestita cetate a Ț<a>rigradului sultan M împăratul turcescîi, în[n] al doile an al împărăţiei sal<e>, purtînd pravoslaviei preafericitul întru Duhul Sf<i>ntii chir Paisie, din m D<u>mn<e>zeu arhiep<i>scop Țarigradului şi patr[i]iarhii a toată l iară în Țara Moldovei domn[i]ia prealuminatul şi creştinul dom Grigorie Ghica voevoda.

Şi s-au scris această carte cu bl<a>goslovenie<a> preasfinţitului chir Antonii, din mila lui D<u>mn<e>zeu arhiep<i>scop Socevei şi mitropolit a[l] toat<ă> Moldoviabila, cu toat<ă> cheltuiala molitvei sali lui Climentie arhidiaconul, întru a sa pomenire.

Iar lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce ne-au agiutat de am văzut după început şi săvîrşit, slavă şi cinste, în vecii vecilor. Aminti.

Cine truda noastră pri[i]măşte

D<u>mn<e>zăule, cu bine îl dăruiaşte!

Dimitrie Grigoriovici, ipodiacon".

Ms. 1469. Sec. XVIII (1732); 422 ff. [1-419]; 31 X 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu şi aur. Miniaturi lucrate, probabil, de altă mînă la ff. : 1, 11, 42', 132 şi 366'. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

HOCIUNG (CĂPITANUL ANTOHI).

Moldova

Istoria Ecaterinei a II-a şi descrierea Chersonului.

f. 122^v : „Această cărticică, cu cîte să află într-însa, am scris-o eu, Antohi Hociungu cap<i>t<an>, în vreme<a> cîndu mă aflam şazind în casa d<u>misale condicariului Ştefanu Zătreatu.

Şi mă rogu d<u>m<nea>v<oastră>, tuturor celor ce vor ceti pe dînsa', orice greşală veţi găsi, ori în slove, ori în cuvinte, să ertaţi, căci singuri dumn<e>avo<a>stră veţi cunoaşte că n-am fost bun omu, pro-copsit la învăţetură sau la scrisoare. 1793, mart<ie> 25".

Ms. 3102. Sec. XVIII (1793); 130 ff. [1-122]; 24 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HOLBAN (IOAN).

Moldova

Cronograf.

f. 1 : „Cu mila lui D<u>mnizău începui a scrie Hronograful^ adică anii scris<i> di la zidirea lumii, carii acum l-am scris cu toată cheltuiala mea, eu, mai gios numitul, în zilele prealuminatului şi preain[n]ădatatului domnului nostru Ioanii Alexandru Ioan voevod întru întie domnie a mării sali şi mitropolit fiindu în ţara noastră preasfinţie sa chir chirii Gavrii<l> a toată Ţara Moldavii.

Si l-am scris în satul nostru Fundoe, undi să cinsteşti şi să prăz-nueşti hramul lui sfetii Neculai, la anii de la zidir<ea> lumii 7293, iară de la H<risto>s 1785, ghenar 10. Ioanii Holbanî".

f. 1' : „Ioanii Holban", semnează şi versurile la stema ţării.

Ms. 3527. Sec. XVIII (1785); 355 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi cifrele sînt scrise cu roşu. Chenare şi frontispicii colorate la ff. : 1, 2, 6 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

HRÎSTEA (SIMION).

Tran
Br

Mărturisirea ortodoxă.

f. 80 : „Să s<e> ştie că această sf<i>ntă carte ce să chiiamă Pr-lavnica mărturisire iaste a mea, a lui Simeon Hrist<ea> ot Bras-o am scris eu cînd am învăţat la părintele Eadul Tempîa, în anul H<risto>s 1727, lun<a> lui fev<ruarie>, dnî 13".

Cu litere latine, exceptînd luna: „Anno 1727, fev<ruarie> die

Ms. 3811. Sec. XVIII (1727); 104 ff. [6-36, 38-80]; 15,5 x 9,5 cm. Scriere c Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 8. N-taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HRIZEA (DASCĂLUL).

Ţara Romî
Măn. A

Canoane de umilinţă către Maica Domnului.

f. 228^v : „Sfîrşitul canoanelor şi lui D<u>mn<e>zeu laudă, Ce-pururea să proslăveşte întru sfinţii Săi şi ne-au agiutat după în-de am şi săvîrşit. Iulie 12, leat 7276. <sic> **Porc.** JCR* <= de la nas-lui Hristos> 1768" <anii sînt scrişi cu cifre arabe>.

-an

f. 229^v : „Hrizea dasc<ăl> <de la> Măn<ăs>t<irea> Argeş".

Ms. 1683. Sec. XVIII (1768); 238 ff. [1-229*]; 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlu- iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 12', 17 ş.a. N-taţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

HUDECI (PISARUL GRIGORE).

M
R

1. *Istoria etiopicească a lui Iliodor, voi. II.*

f. 98^v : „Această carte, ce să numeşte Iliodor, s-au scris după c-vede de mine Grigori<e> Hudeci, pisar ot Episcopie Eom<a>nulu-velet 1784, av<gust>".

Ms. 2774. Sec. XVIII (1784); 98 ff. [2-98*]; 30,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor.

M
Ro

2. *Din scrierile lui Oxenstern, cartea II-a.*

f. 86' : „Această carte ce să numeşte Oxistern al doilea s-au-după cum să vede în zilele preain[n]ăltat<ului> domn Ioan Alexa

Mavrocordat v<oe>vod și a preosfințit<u>lui arhiepiscop și mitropolit<u> Moldaviei, chir Gavriil și în zilele preaosf<inție> sale chirio chir Leon, episcop<u> Eomanului, le<a>t 1785, oet<omvrie> 10, de mine, mai micul între cei de obște frați, Grigorke > Hudeci, pisar ot Episcopiia Eoman<u>lui".

Ms. 3338. Sec. XVIII (1785); 86 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe.

Moldova
Iași

3. Zăbava fantasiei, partea II-a.

f. 130^v : „Această carte ce să numește Zăbava fandasiei, al doilea, s-au tălmăcit de pre limba grecească pe limba moldovenească de dumn<e>a-lui Constandin Vîrnav, cam<a>raș la anul <loc gol>.

Și s-au scris cu cheltuiala sfinții sale părintelui chir Veniamin Costache, eclisiarh Mit<ropoliei>, de mai micul între toți Grigorie Hudeci, pisar ot sfântă Mitropolie în Eși. La anul 1788, dechemvri<e> 12, au luat sfîrșit".

Ms. 433. Sec. XVIII (1788); 132 ff. [1-130]; 23,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova
Roman.

4. Din scrierile lui Owenstiern, cartea II-a.

f. 143 : „Sfîrșitul cărții al doile a lui Oxistern, la anul 1803, martie 8. Scris în sf<i>nta Episcopie <a> Eoman<u>lui, de Grigorie Hudici".

Ms. 1147. Sec. XIX (1803); 145 ff. 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Paginație originală cu cifre arabe.

IACHINT (STAREȚUL CERNICĂI).

Țara Romînească

1. Theotocarion.

f. 7 : „1793, maîu 10".

f. 8 : „Maîu 26,1793".

Ms. 1940. Sec. XVIII (1793); 303 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 7, 8, 156^v ș.a. Inițiale ornate la ff. : 1, 8, 134^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele.

Țara Ro

2. Miscelaneu teologic: Sentința lui Filat și Teologie polemică.

f. 114 : „1793, dechemvrie 17".

Ms. 1962. Sec. XVIII (1793); 128 ff. [aproximativ. 1^v - 4^v, 69-114]; 23,5x16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în

Țara Ro

3. Miscelaneu teologic: învățătură pentru cei ce vor să se călugărească, Așezămîntul starețului Paisie, Cuvînt la îngroparea starețului Paisie ș.a.

f. 72^v : „1795".

Ms. 2159. Sec. XVIII (1795); 75 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 8, 17 ș.a. Numerotație originală a filelor.

Țara Ro

4. întrebări și răspunsuri ale cuvioșilor Varsanufie și Ioan.

f. 1^v : „Cartea[a] sf<i>nților stareți, a marelui Varsanofie și întrebări și răspunsuri, acumii a do<ua> oară prescrisă după cea cită după elinie, în zilele prealuminatului domnii Io Alexandru[lu] C dinii Muruzii voevod, arhiepăstorind în scaunul Mitropoliei preasf<inție> sa părintele chirio chirii Dositheu, care s-au scris aici într-o obștime Cernica < >, prinii îndemnarea cuvioșilor chirii Timotheu, ieromonahului, egumenulu chinoviei și diadohulu tuiași arhimandrit și stareții. 1796.

Și s-au începutu acest d<u>mnezees<s>cu lucru, noemv<rie> 1795 și au luații sfîrșitu maîu 20 de zile".

f. 426 : „Sfîrșitu cărții. 212 coaie [doo sute doosprezece]".

f. 426^v : „Slavă mulții înduratului D<u>mnezeu, că ne-au după ce am începutu de amii și săvîrșitii această sf<i>ntă carte s-au prescris de pre o altă carte, ce să află tîlmăcită după ellinie dascălii foarte iscusiții < >, în <a>nii de la H<risto> acum în anii 1796 maîu. Și s-au începutu acest d<u>mnezeescu să scrie de la leat 1795 noemvrie 5 zile și au luat, cu ajutoriului țilorii săvîrșire la maîu 20, afară de patru tedrate, adecă șaisă coaie, ce era mai dinii nainte scrise".

Ms. 1899. Sec. XVIII (1795-1796); 426 ff. [1-55^v, 57-426]; 32x22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu și chenar în peniță la ff. 2 și 8. Portretul în culori al unui călugăr, la f. 8. Inițiale ornate la ff. 1 și 8 ș.a. Paginație originală. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Cernica

5. *Fragmente din Filocalie.*

ff. 321—322 : „Cărți lucrătoare din Filocalia, ce s-au prescris de sf<i>nția sa preacuviosul' chir Iachinth, starețu<l> din Cernica, în vremea bătrînu<i> Gheorghie arhim<and>r<itul>, începătorul Cernicăi, la leat 1800 < >. Am scris spre pliroforia celor împreună cu mine. <l>828, mai 5. Chiriac arhim<an>dr<it> B>îm<n>ice<anu> Caloian<u>. București < >”.

Ms. 1929. Sec. XVIII (1800); 322 ff. [1—321]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale la ff. : 1, 19, 110 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

6. *Fragment din Minunile Maicii Domnului.*

Ms. 1228. Sec. XVIII (sfîrșit); 230 ff. [1-17]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

Țara Românească

7. *Gîntări bisericești.*

Ms. 1872. Sec. XVIII (sfîrșit); 90 ff. [9—33*, 39-88*]; 16x10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 9, Legătură veche în piele.

Țara Românească

8. *Minunile sf. Nicolae,*

Ms. 1943. Sec. XVIII (sfîrșit); 155 ff. [57-155*]; 22,5x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 66', 71, 154' ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

9. *Capete ale cuviosului Thalasia.*

Ms. 1956. Sec. XVIII (sfîrșit); 490 ff. [451-490*]; 23x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 452, 454', 456 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Cuvinte ale sfinților Isihie preotul, Marco Pustnicul și Antonie cel Mare,*

Ms. 1957. Sec. XVIII (sfîrșit); 506 ff. [230*-306*]; 23x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 255', 260', 297 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

11. *Cîntări bisericești din postul mare.*

Ms. 1958. Sec. XVIII (sfîrșit); 48 ff. [1-42]; 24x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

12. *Viața sf. Ioan Gură de Aur.*

Ms. 1964. Sec. XVIII (sfîrșit); 279 ff. [1-276*]; 23x16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 33', 42 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

13. *Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.*

Ms. 1990. Sec. XVIII (sfîrșit); 498 ff. [199-208]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Românească

14. *Slujba sf. Visarion.*

Ms. 2013. Sec. XVIII (sfîrșit); 111 ff. [1-28]; 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân.

15. *Stavrofilia sau Cărțile Crucii Domnului.*

f. 228': „Scrisu-s-au această carte de smeritul între ieromonahii laehint". <Textul este criptografiat>.

Ms. 2130. Sec. XVIII (sfîrșit); 311 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispicii și inițiale ornate la ff. : 1, 43', 96 ș.a. Miniatură reprezentîndu-l pe Iisus Hristos la f. 229. Paștel în piele originală.

Țara Românească

16. *Canon de rugăciuni.*

Ms. 3612. Sec. XVIII (sfîrșit); 27 ff. [1-7, 9-19]; 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu.

IACOV (LOGOFĂTUL).

Țara Românească
Vișoi-Tirgu

Miscelaneu: Descîntece, Rugăciuni, Slujbe religioase ș.a.

f. 41': „Leatii 1784. Cu puterea lui I<isu>S H<ristos> și cu a Maicii Domnului <sic> Precești<i> și cu a tuturor sfinților, scris-am eu, I<o>g<o> Iacovu, care șezii din sus de Yișoi, în luncă, lîngă Dîrsta, diiac

Gheorghe, această slujbă, pentru d<u>hul celu necurat, precumti amu găsiții scris eu, mai miculii între frați".

f. 66^v : „Această Cazanie pentru cuvîntulii eșirii sufletului din trupii s-au scrisu de mine, mai miculii între frați, robulii lui D<u>mnezeu, log-ofătul> Iacovu ot Vișoi. O amii luoații de pe tipariu dintr-un Molit-venicii sîrbescii, scoasă întîi pe alte limbi, precumti scrie la începutu.

Iar cine s-arii înșela cu firea și cu mintea a socoti să sîntii minciuni, acela va fi suptii blestemulii sfinților părinți.

îfegreșitu în știre să fie la toți carii vor ceti aceasta și plată vor avea de la milostivulii D<u>mnezeu, Carele iubește pre toți oamenii cei ce o vor ceti cu frică d<u>mnezească".

Ms. 4458. Sec. XVIII (1784); 120 ff. [1—90, 119—120]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate și inițiale crnate la ff. : 1, 6, 42 ș.a. Legătură veche în piele.

IANACHE (Pr.).

Țara Romînească
Cimpulung

*Miscelaneu teologic: Uînduiala botezului ereticilor,
Slujba îndrăciților ș.a.*

f. 1^r : „Cuvînt pravoslavnic cătră pravoslavnicii<i> cititorip]. Precum [în ce chiptii] dorește cerbul la izvor de apă, așa au doriții sufletul meu spre aceștii lucru dumnezăescii. Aducîndu-mi aminte să nu auz glasul acela ce au grăiții robului celui leneș, care au îngropat talantul în pămîntu, pentru acăia și eu, dentru toat<ă> inema îndemnîndu-mă, aflîndu această carte ce iast<e> într-însa Botezul paginilor și al eriticilor, care iaste tălmă-cită de pe limba slovenească și scoasă pre limba rumunească <sic> de robul lui Dumnezău Alexandru dascălul Busul, scrisă de a lui mînă, care acum m-am ostenit și s-au scris de mine, nedăstoinicul robul lui Dumnezău, smeritul întru preoți, popa Ianache ot D<o>lgopol, care m-am aflat sluj-i-torul sfintei și dumnezăeștii bisgreci den tîrgu, unde iast<e> hramul sfîntului și făcătorîului <de minuni> Mcolae.

Deci, de va fi într-însa vreo alunecare, sau greșală den slăbicîunîa firii, vă rog cu d<u>hulii blîndețelor să îndereptaț<i> și pre mine să mă ertaț<i>.

Si s-au scris la leat 7239 <1731>, în luna ghenuarie. S-au isprăvit în 10 zile".

f. 110 : „Văzură de la Dumnezău începutu și sfișit. Aceluia să fie cinstea și mărirea, cu Părintele și cu D<u>hulii Sv<î>ntu, în vacii vacilor. Aminti".

f. 178^v : „Și această rînduială a dobitoacelor s-au scris iară cu oste-neala smeritului întru preoți, popa Ian<a>che".

Ms. 3551. Sec. XVIII (1731); 178 ff. [1^r-2^r, 4-110, 112-178]; 21,5x15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 4 și 112. Paginație veche, pînă la f. 110 iar de la f. 112 numerotație veche a filelor. Legătură veche în piele.

IANE (LOGOFĂTUL DE TAINĂ).

Țara Romîni

Istoria Moreii.

f. 206 : „Scrisu-se-au cartea aceasta de Iane log<ofă>t de t Dîmboviceanul, din porunca dumnealui Ianache Scarlat, vel cămă în zilele prealuminatului și preaîn[n]ălțatului domnu Io Mcolai A x<an>d<ru> voevod, la l<ea>t 7238 <1730>, mai 28 dn<i>".

Ms. 1355. Sec. XVIII (1730); 206 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

•IANOVrC! (TEODOR).

Mo

Evangheliar.

f. 1 : „Sf<î>nta și d<u>mnezîfasca Ev<an>gh<e>lie. în zilele p minatului și în[n]ălțatului domnii și oblăduitorîu a toată Țara Mold Io Co<n>stantinii a lui Mcolai voevoda și purtatorîului pravosl presfințitulii chirii Mchiforii mitropolitulii a toată Țara Moldovii ac amii scrisu și cu multă nevoință, la anulii de l<a> sp<ă>seniîa lumii l în luna lui deche<m>vrie 8, de smeritulii întru ierei Theodor Ianovi Aceasta Ev<an>gh<e>lie s-au scrisu întru orașii lașului".

Ms. 495. Sec. XVIII (1741); 276 ff. 28 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și lele sînt scrise cu roșu. Desen în peniță, înfățișîndu-l pe sf. Ioan Evanghe la f. 1^r. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păst sub legătura modernă.

IBĂȘFĂLEANU (LOGOFĂTUL ION).

Transil

Psaltire cu tîlc.

f. 122^v : „1758 <scris și cu cifre arabe> iul<ie> 20 <scris și cu arabe> semnat-am cînd am posloduit *) aceast<ă> s<fîn>t<ă> Psaltire log<o>făt Matei Voileanu, cu scriitorîul ei, log<o>făt Ion I faleanu".

f. 100 : „<în> anul 1764, iulie 18 zile s-au căsătorit scriitorîul ac cărți. într-acel an, dechemvrie în 25 de zile s-au și preoțitii".

Ms. 2955. Sec. XVIII (1758); 128 ff. 33,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul este așezat pe coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a f

*) = am colaționat.

IEREMIA (MONAHUL).

Țara Românească
Mân. Căldăruşani*Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Theodor Studitul, fragmente din Pateric și din Tileul Psalmilor.*

f. 252 : „Această sf<î>ntă și d<u>mnezeiască carte <este> a aeluiiaș-
întru sf<i>nți părintele nostru Theodoril Studitulii și s-au scris mai puțin
de jumătate de oce<nicul> Erimiia și de acolo în[n]ainte am scris eu, Serafim
ermonah sehev<r>ofilaxu-Căldoroșan, cu to<a>tă cheltuiala fratelu<i>
Erimii < . . . >.

f. 312' „1777”.

Ms. 1975. Sec. XVIII (aproximativ 1777); 340 ff. [1-104, 253-340]; 22 x 15 cm. Scriere
cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. :
1 și 7'. Legătură veche în piele.

IEREMIA (MONAHUL).

Țara Românească
Mân. Bistrița*Acatistiar.*

f. 146' : „Această cărticică cu Acathistile am scris<o> în sfînt<a>
Mă<năsti>re Bistrița în zilele preasfinții sale părintelui mitr<opolit>
Dosithei, fiind făcut surg<hi>un de preasfințiia sa la această sfînt<ă>
Măn<ăsti>re și în doao rî<n>duri la Tismana. Irimiia proin Cîmpulu<n>-
gean<u>”.

Ms. 1382. Sec. XVIII (sfîrșit); 147 ff. [1-35, 37-122, 124-144]; 19,5 x 14,5 cm. Scriere
cursivă. Inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătură veche
în piele.

ILARIE (IEROMONAHUL).

Moldova
Schitul Tibucani-Neamț1. *Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. părinți
și Vieți de sfinți.*

f. 38: „1774. de<ce>m<v>rie 20. S-au scris de mine, păcătosul Ilarie
monah.

Mă rog, rugați-vă pentru mine păcătosul Ilarie. 17”.

Mai jos : „1782, ghenar<ie> 27, am iscălit”.

f. 228 : „Sfîrșitu și Celui în Troiță Unuia D<u>mnezău slavă. Aminti.
Ilarie. 1774, dechemvrie 6 zile, s<fintul> Necolae”.

Coperta a II-a interioară : „Mănăstrea > Dragomirni<i>. <S-au scris>
această cărticic<ă> de mine păcat<osul între ier>monaș<i> Ilarie, dec<em-
vrie>. la anul 1774”.

f. 115' : „Păcătosul Ilarie au scris această cărticică și cine
pe dînsa, așa mă rog ca să ziceți toți: D<u>mnezeu să-lii erte de pă
lui, că mulții au greșii.

Ilarie monah, ucenic starețului Paisie din Neamț. 1782 ghe
26, de cînd [e] am iscăliții”.

f. 18' : „Această sf<î>ntă cărticică s-au scris de mine sm
întru ieromonaș<i> Ilarie, nacealnic ot Tibucani[i]. 1786, sept<e>
12 zile”.

Copistul semnează, de asemeni, la ff. : 146', 182, 215*, 256'
337, 350' și 353, în anul 1774. '

Ms. 1844. Sec. XVIII (1774); 370 ff. [1-115, 119-146, 149-228, 232-256,
311—337, 339—353, 355—358]; 15x9,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile
inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche

2. *Dumnezeeștile porunci.*

f. 30 : „Velet 1782, ghenar<ie> 21 zile. Și s-au scris de mine
tosul întru monaș<i> și nevrednic, cu numele Ilarie.

Și mă rog tuturor celor ce veți ceti pe aceste sf<i>nțe înv
<să> vă rugați și pentru mine păcătosul. Ilarie monah, 1782,
21 dn<i>”.

f. 40' : „1782, ghenar<r> 21 zile. Ilarie monah”.

-Ms. 1617. Sec. XVIII (1782); 40 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițiale
scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

* 3. *Cuvinte ale sfinților părinți.*

f. 334'. : „1789, ianuarie 30 s-au isprăvi<t>”.

Ms. 5548. Sec. XVIII (1789); 336 ff. [1-334] ; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile
lele, unele trimiteri marginale și numerotația originală a filelor sînt scrise
Inițiale ornate la ff. : 47', 108, 190' ș.a.

ILARIE (IEROMONAHUL).

Moldova
Schitul*învățăturile sf. Efrem Sinii.*

f. 1 : „Cartea adecă învățăturile [ale] celui dintru sf<i>nți a
cuviosului și de D<u>mnezeu purtătorului părintelui nostru Ef
Sirianulu, ce sîntii pline de umilință cătră îndemnaria pocăinții, c
scrisii acum în zilele preaîn[n]ălțatului domnii al Moldaviei Co<n>
Dimitrie Moruz v<oe>v<o>d, cu toată cheltuiala sfinții sale pări
Neofit, starețul ot schitul Vrancea. Lei 14 s-au cheltuit pentru scris.

S-au scris în sfîntul schit ot Vrancea în anul de la Hristos 1780[^] prin osteneala lui Ioan tipograful, iară acum ieromonah Har[i]iia, care am scris".

f. 239 : „Slavă Celui în Troiță proslăvit D^umnezeu, Care au ajutat după începutu de am ajunsii și sfîrșituli.

Iarîi cei ce vă veți întîmpla a ceti, bucurați-vă cu bucurie d^uhovnicească și orice greșală veți afla, ori în cuvinte ori în slove, să nu vă grăbiți îndată a huli, ci îndreptați și ertați, ca să vă arătați împlinitori cuvîntului ce zice : ertați și să va erta voao, ca toți să dobîndim ertăciune de la preabunul D^umnezeu, că mult greșim toți.

Tuturor plecat și de bine profitoriu, Ioan. Leat 1780.

Cu altă cerneală : „Ieromonah Ilarion".

Ms. 2566. Sec. XVIII (1780); 276 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. La f. 5° o miniatură în peniță îl înfățișează pe Sf. Efreem SiruL Frontispicii și inițiale ornate la ff. : 6, 10, 40, 60 ș.a. Chenar colorat la f. 1. Numerație originală a filelor pînă la f. 238. Legătură veche în piele.

ILARION (IEROMONAHUL).

Țara Romînească
Mân. Bistrița

1. *Minunile Maicii Domnului.*

f. 176^v : „Și am scris această carte cu Minunile Preasfîntei Născătoareii de D^umnezeu cu, robul lui D^umnezeu, Ilarion ieromonah din sfîntă Mănăstire Bistrița, la leat 7244 <1736>, av<gus>t 15 dne".

f. 217^v : „Ilarion ieromonah ot sfînta Mănăstire Bistrița <am> scris această carte. Noem<vrie> 30 d<ni>, 7244 <1735>".

Ms. 2355. Sec. XVIII (1735-1736); 218 ff. [2-217*]; 19,5x14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 2 și 6. Vinieta la f. 176^v. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Mân. Bistrița

2. *Cuvinte și filcuiuri ale sf. Simeon, arhiepiscopul Thessalonicului.*

f. 1^v : „Cititorîul cel blagocestiv și iubitoriu de osteneală, întru D^omnul să să bucure. Din țarină, săceriș și pîine, cu bucurie, să adună. Din vie, struguri de mîncare și vin de veselie să strînge. Iară din Sfîntă Scriptură, învățături de viață aducătoare, precum scrie Matheiu Ev<an>-ghelistul, cap. 4 : Nu numai cu pîine va trăi omul, ci cu tot cuvîntul carele iase din gura lui D^umnezău. Pentru care și apostolul D^omnului, fericitul Pavel, propoveduind credința, învață grăind, precum scrie cătră Timotheiu, cap. 3, că toată scriptura cea de D^umnezău însuflețită iaste de folos, care ne îndreptează și ne învață cele drepte și face pre om desăvîrșit lui D^umnezeu și gata spre tot lucru<1> bun.

Deci la acSte cuvinte stăpînești și apostolești uitîndu-mă și cel mai mic și smerit în cinul călugăresc, Ilarion ieromonah, și cinul călugării<i> l-am luat aici într-această sfîntă Mănăstire Bistrița și aflînd această carte, ca o masă d^uhovnicească și ca o băutură născătoare de cuvinte d^umnezăești, ce să cuprind într-însa, foarte frum pentru rînduiala și podoaba arhierească și preoțească și filcuirea și d^umnezăești biserici și a toate slujbele, adecă tainile și laudile și biserici, încă și pentru marele și îngerescul chip al călugării<i> și pre scurt toată sfîntă și nevinovata credința noastră ce<a> creștină a celui dintru sfinți părintelui nostru Simeon Soluneanul.

Și temîndu-mă ca să nu căzii în osînda slugii ce<le> leneșe, ca ascunșii talantul d^omnului său, fără de nici o osteneală, m-am îndat de am scris această carte, după o carte a sfinții Episcopii a Eimnicului iar scris cu mîna de un Sărafim monah, aici în sfîntă și dumneză Mănăstir<e> Bistrița <unde este> hramul Adormirii Precurații Născătoareii de Dumnezău și pururea Fecioarii Marii, unde să odihnesc moartea precuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolit, în zilei<e> moartii natului d^omnti Io Mihai voivod, ocîrmuind sfîntă biserică<ă> sfinți părintele chir Climent, episcopul Bîmnicului și fiind ig<u>m<en> a Mănăstir<i> chir Antonie ieromonah. Și o am dat și o am încuș sfîntei Mănăstir<i> Bistriței, ca să fie părinților de cetiri și mie de pomene și nimin<i> să nu fie slobod a o înstreina de la această Mănăstire. Iar cine s-ar ispiti a o înstreina, au a o strămuta, să-i fie pîriș sfîntul Grigorie Decapolit.

Deci o, iubitoriu de osteneală cetitorîu, cu mare dar d^uhovnicește vei înbogăți de vei citi. Că scrie sfîntul Ioan B<o>goslov la Apocalipsis, cap. 1 : Ericit e cel ce cetește și cel ce ascultă cuvintele profeților și ale sfinților. Și iar la Apocalipsis, cap. 22 : Și D<o>mnul Dumnezău au trimis pre îngerul său să arate robilor lui <cede ce trebuie să facă> întîmple în curînd, dintru care robi ai Lui fost-au și iast<e> și sfîntul Simeon Soluneanul.

Deci și eu, ce-s mai mic și plecat, gîndind la cuvîntul sfîntei Evghelii, m-am apucat și cu toată<ă> nevoiea am scris din cuvînt în cuvînt.

De car<e> mă rog bunilor cititor<i>, de veț<i> găsi vreo greșală care vine și să face din mîhnire și din învăluiala gîndului, să îndreptați cu suflet voios ; că n-au scris mîna îngerească ci mîna de tină, omenească și îngreoiat<ă> de păcate, ca și voi să vă învrednicit<i> ertării. Amin.

Al tuturor mic și plecat, Ilarion ieromonah, proig<u>m<enul> Bistriții>. Ghen<arie> 17 dn<i>, leat 7252 <1744>".

f. 292 : „Ilarion, p<ro>ig<u>men B<istriții>".

f. 351^v : „nHc. KHHra <=a scris cartea> Ilarion ieromonah, proig<u>m<enul> Bistriții".

f. 363 : „Coneț. Lăudat să fie numele D<o>mnului Celui ce ne a ajutat după început de am ajuns și sfîrșitul. M<ese>ț<a> ianuarie 1744 anii de la zidirea lumii 7252, iar de la Hristos 1744.

Şi am scris eu, cel mai mic întru frații miei, mult păcătos Ilarion ieromonah, proigumen Bistriții, în sfântă și d<u>mnezăiasca Mănăstire> Bistrița, <cu> hramul Adormirii Născătoarii de D<u>mnezău".

f. 375^v : „Sfârșit și lui D<u>mnezău laudă. Slavă, cinste și închinăciune Celui în Troiță Unuia D<u>mnezău, Care m-au ajutat, după<ă> început de am și sfârșit.

Iar eu, cu plecaciune mă rog tuturor celor ce vă veț<i> întâmpla a citi pre această carte, orice greșală veț<i> afla, ori din cuvinte, ori din slove, ori din soroace, să îndreptaț<i> cu d<u>hul blîndețelor, ne ponosluindu-ne. Că n-au scris d<u>xhii, nici înger, ci mîna de țărîna și de om păcătos, cupri<n>s de slaba fire, care nu lasă pre nimenea a nu greși. Că în ce chip nu iast<e> cu puțință a fi ceriul fără nori și omul a nu păcătui, așa și condeiu a fi fără greșală ; ci îndreptat<i> cu blîndețe, ca să vă învrednicit<i> fericitului glas a<l> lui H<risto>s, care va zice : De vre<me> [ce] ceăț<i> făcut bine unuia din acei mici, mie <mi>-aț<i> făcut; intraț<i> în bucuria Domnului vostru". Amin. Plecat, Ilarion proig<u>m<enul> Bistriți <i>.

Precum cei streini doresc moșia să-ș<i> vază,
Cînd sînt într-altă țară, de nu pot să șază
Și ca cei ce sînt pre mare, bătut<i> de furtună
Și roagă pre D<u>mnezău de liniște bună,
Așa și scriitoriu<l> de a cărții sfîrșire
Laudă neîncetată dă și mulțămire".

Ms. 2579. Sec. XVIII (1744); 375 ff. 33 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2 și 364. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Mân. Bistrița

3. *Miscelaneu teologic: Vieți de sfinți, Cuvinte ale sf. părinți și Varlaam și loasaf.*

f. 153^v : „Ilarion proigum<enul> Bistriț<ii> scris". <Textul este criptografiat>.

f. 185^v : „IHC. <= am scris> Ilarion ierom<onahul>, proig<u>m<enul> Bistriții. Mart<ie> 11 dn<i>, 7253 <1745>".

f. 207 : „Ilarion ieromonah, proig<u>m<en> ot Bistriță. Iun<ie> 4 dn<i>, 7253 <1745>. Măn<ăstirea> Bistr<i>ți<i>".

f. 274 : „IHC. <= am scris> eu Ilarion ieromonah, proigumen sf<in>tei Mănăstiri Bistriții". <Textul este criptografiat>.

f. 288^v : „Ilarion proig<umenul> Bistr<r>iții". <Textul este criptografiat>.

f. 411^v : „Smeritul între <i>er<o>monahi chir Ilarion, proigumen o<t> Bistriță". <Textul este criptografiat>.

în continuare, cu chirilice : „Oc<tomvrie> 24 d<ni>, 7254 <1745>". Copistul mai semnează la ff : 193^v și 400^v.

Ms. 2596. Sec. XVIII (1745); 533 ff. [1-243*, 246-532*]; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Textul este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate în roșu la ff. : 1, 2, 89^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Mân. Bistrița

4. *Miscelaneu teologic: Tileul Apocalipsului sf. Ioan Teologul, învățături ale arvei Doroiei și Ithica ieropolitica.*

f. 85^v : „IHC, КННМ СІА <= a scris cartea aceasta> Ilarion proigum<enul> Bistriții".

f. 173^v : „Ilarion ieromonah proi[n]gumen Bistriții. Ap<rilie> 19 dn<i> leat 7256 <1748>".

f. 247 : „Sfârșit și lui D<u>mnezeu laudă. Deci, iubiiții miei frații și părinți, carii vă veț<i> întâmpla a ceti pe această carte, de veț<i> învrednicai alunecări, au greșale mă rog să îndreptaț<i> și să mă erta. Plecat Ilarion proig<u>m<enul> Bistr<i>ț<i>. IHC. <= a scris> mar<ie> 25 d<ni>, 7256 <1748. >".

Ms. 2582. Sec. XVIII (1748); 251 ff. 32 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Textul este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 10, 86 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Mân. Bistrița

5. *Miscelaneu teologic: învățăturile sf. Efrem Șirul și Dioptra.*

f. 5^v : „Ilarion ieromonah pr<o>ig<u>m<enul>-Bistriți<i> am scris această carte a sfîntului Efrem Siriianul, dinpreună<ă> cu Dioptra. Ap<rilie> 20, 7259 <1751>".

f. 237 : „Sfârșit și lui Dum<ne>zău mărire. Aprilie 20, 7259 <1751>. Această sf<în>tă și de suflet folositoare carte a sf<în>tului Efrem Harapul o am scris eu, mult păcătosul Ilarion ieromonah, proin ig<u>m<enul> Bistriții".

f. 237^v : „Cătră pravoslavnicii cetitori. Cu nici un chip de s<ă> nu sînt vrednic a mă arăta în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s, fără<ă> de cît cu această puțină începătură de poslușanie. Drept mă rog pre sf<i>nțiiilor voastre, cinstit<ă> părinți și pre dumneavoastră ților pravoslavnici creștini, carii sînteț<i> născut<ă> întru limba noastră rumînească, să pri[i]miț<i> această a noastră-puținică osteneală

cuvîntul înțeleptului Sirah, precum în cartea lui zice în 33 de capete grăind : A toată răotătea învață pre om lenevirea.

Drept acSia și noi, puind în gîndul nostru cuvîntul stăpînului nostru T<isu>s H<risto>s pentru sluga cea lîneș<ă>, carele luund talantul din mîna d<o>mnului său n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt, o, iubitorilor cititori, socotit-am ca să nu cază și asupra noastră judecata cea strașnică car6 s-au zis slugii ace<le>iîa, precum mărturisește Matheiu, bunul vestitori în 23 de capet<e> : Luaț<i> pre această slugă leneșă și-l aruncata> <în> întun&recul cel împărțit.

Sf<î>ntul Ieronim și sf<î>ntul Ioan Zlatoust, dascălii biserecii noastre ce<le>i pravoslavnic, tîlcuind acăste cuvi<n>t<e> zic că talanții acestea sînt darurile care s-au dat de la Dumnezeu oamenilor. Și această socoteai și chipzufulă fiind în in<i>ma mea, cu ajutoriul Celui ce petrece mai pre deasupra ceriurilor, apucatu-m-am și eu și cu osîrdie am nevoit de am scris această sf<î>ntă carte a sf<î>ntului Efrem Siriîan[n]ul, adecă> Harapul.

Deci cu umilință <vă> rog pre dumneavoastră, pravo<s>lavnici cetitori, ca de veț<i> afla nescare greșale într-acest lucru al nostru, să nu ne blestemați; ci ca niște fii a<i> sf<î>nteii biserici, cu d<u>hul blindatelor să îndre<p>taț<i> și să nu ne puneț<i> în ponos, ci ertaț<i>. Că și noi sîntem oameni din pămînt făcut<i> și as6mene<a> pătimaș<i> și ținut<i> de slaba fire, carg nu lasă pre nimenea a rămînea făr<ă> de greșală. Iar pre cît am putut am lucrat și precum am găsit în izvod așa am și scris, în sf<î>nta Măn<ăs>t<ire> Bistrița, <ce are> liram Adormirii Născătoarei de D<u>mnezeu, unde să odihnescii moaștele sf<î>ntului și preacuviosului părintelui nostru Grigorie Decapolit, fiind păstor aceștii eparhii preasfințiia sa părintele chir Grigorie, episcopul Bîmnicului Noul Săverin și fiind ig<u>m<en> aceștii sf<î>nte Măn<ăs>t<iri> chir Antonie arhimandritul, în zilei<e> mării sale Io Grigorie Ghica voevod. Tuturor plecat? Ilarion proig<u>m<enul> Bistriții".

Ms. 2574. Sec. XVIII (1751); 341 ff. 33,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 6. 10 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
Măn. Bistrița

6. *Miscelaneu teologic: Pateric și Viața sf. Vasile cel Nou cu Vămile văzduhului.*

î. 365 : „Laudă lui D<u>mnezeu, Cel ce au ajutat de am ajunsii și sfîrșitul. H nHe, MHorrpHui. <=și a scris mult păcătosul> Ilarion ier<o>-m<onahul>".

Ms. a fost scris la Mănăstirea Bistrița înainte de anul 1736, cea mai veche însemnare din manuscris, ce se găsește la f. 10.

Ms. 2516. Sec. XVIII (prima jumătate); 368 ff. [4—365]; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 4 și 8. Numerotație originală a filelor, cu cerneală roșie. Legătură veche în piele.

7. *învățăturile sf. Theodor Studitul.*

Coperta I-a interioară : „Acea<stă> sfîntă carte au scris<o> lui Dumnezeu Ilarion ig<u>m<enul> sf<î>nteii Mă<nă>stiri Bistriț ep<i>sc<o>p Bîmnicului chir Grigorie și ig<u>m<en> sfînteii M st<iri> chir Antonie <....>. Și m-amii iscălit eu ... <rupt> s joșii, adic<ă> eu Badea grămătic".

ff. 16—18, de aceeași mînă : „Această carte ce <se> chiamă Studitu<l> este a sfînteii Mă<nă>st<i>rii Bistriț<i>, scrisă de p arh<i>m<andrit> chirio chim Ilarion".

Coperta a II-a interioară, de aceeași mînă : „Aceștii sfînții Studit ce-i într-aceast<ă> cart<e> [să numește], scrisu-o-au sa părintele a<r>h<imandrit>, ig<u>m<enul> Bistriț<ii> chir Ilario proig<u>m<en>. Și au dat-o sfînteii Măn<ă>stiri ca să fie părinților sfî<n>t lăcaș de cetire și sfînții sale de pomenere" < >.

Ms. 2548. Sec. XVIII (mijloc); 132 ff. 36 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în p

ILIE (DASCĂLUL).

Transilva
Ham icești

Cazanii si Omilii.

f. 177 : „K/itT xBd. uHCAX aa MNororpewNÎH ÎAIE &ACKM HpoH I ch KHHr-K < = în anul 7205. Am scris eu multpăcătosul Ilie dascăl Popovici această carto din Țar<a> Moldovi<i> din Iașii, R-K /vkT W XKO x a XW < = în anul de la nașterea lui Hristos 1697 >.

f. 218 v : „Vă leat 1697, Ilie de la Iaș<i> Popovici <am scris p Ioan Gorăscul ot Hărnicești <cu> 20 zlat <zloți>".

Ms. 3509. Sec. XVII (1697); 218 ff. 28 x 17,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 149 și 171. Legătură în piele, restaurată.

ILIEVICI (GRIGOREV)

Istoria etiopicească a lui Iliodor.

f. 1 : „1772, ap<rilie>".

f. 87 v : „Tîlmăcitu-^> au ace&stă istorie ce să deosăbește în zSce și în doao tomuri, din limba cea aleasă ellipsească, de dumn<ealui> I tatul chir Thoma vt<ori> logofet, prin oserduitoarea dorire a preasf<ului episcop al Bomanului, chirio chir Leon, spre cea după putință a moldovenești deschidere și adăogire.

Şi s-au scris cu condeiul și prin osteneala mîinii, de mine Grigorii Iliievici, pisariul sf<i>ntei Mitropolii a Moldovei, isprăvindu-să de scris la anul de la H<risto>s 1773, mart<ie>".

Ms. 355. Sec. XVIII (1772-1773); 87 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 1. Legătură veche în piele.

ILIINSCOI (Pr. TEODOR).

Moldova
Suceava

Miscelaneu teologic: Canoane și 'Rugăciuni.

f. 13^v: „Sfîrșitul canonului la toți sf<i>nții, care s-au scris de cucernecul între preoți, preotul Theodor Iliinscoi. Vcat Soceavii, godii 1778, ghenari<e> 1 d<ni>".

f. 62: „1778, martie 9 d<ni>. Ierei Theodor Iliinscoi, monastir <sic>.

Ms. 1733. Sec. XVIII (1778); 124 ff. [9-119]; 20 x 16 cm. Scriere cursivă.

ILSCHI (IORDACHE).

Moldova
Iasi

Cronici moldovenești.

f. 1 nenumărată: „1784, mart<ie>. lordache Ilsehi".

f. 131: „Scrisu-s-au această carte di această dilut păcătoasă mîină a me<a>, în zilele preluminatului și preîn[n]ălțatului domnu Alexandru Mavrocordat v<oe>v<o>d, în orașul Eșii, în dipartamentul dum<nealui> vist<iernicului> Iorgachi Balș, de mine nevrednicul, cari s<u>ptu a me<a> iscălitură am făcut slobozire condeiului. 1784, mai 20. lordache Ilschi".

Ms. 400. Sec. XVIII (1784); 134 ff. [1-132, 134]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele cuvinte sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele, restaurată.

IOAN (DASCĂLUL).

Tara Romînească

Neofit Cavsocalivitulj Taină ascunsă și acum descoperită.

Cf. Ms. 4827, f. 113: „Aceasta carte am pus di mî-au prescris-o Ioan, dascăl al nostru la Mănăstire<a> Băchitoasa. Și cini îmi va streina-o să fii blăstemat, Toanu sluger",

Sec. XVIII (a doua jumătate).

IOAN (GRĂMĂTICUL).

Tara Romînească

Viața sf. Fostirie.

f. 222^v: „Ioan grăm<ăticul> 7268 <1760>".

Ms. 2664. Sec. XVIII (1760); 466 ff. [221-222]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă.

IOAN (IEROMONAHUL).

Tara Ro
Pite

Viața patriarhului Nifon.

f. 51: „Să s<e> știe că această carte m-am ostenit eu, mult păc robul[ui] Domnului Dumnezeului nostru, lui I<isu>s H<risto>s <i>er<o>monah ot Bistriț<a> de o am scris, cîndu am fost eg<u>m Schitul părintelui Varlaam mitrop<o>litul, care schit să chiamă T de lîngă Pitești, domnind preabunul și preacrestinul domnu a T Tara Rum<î>nească Io Șerban voevod i mitrop<o>lit chir the]SToem<vrie> 4 dni, К-К ТЦИСНУ /vkra <=în curgerea anilor> 7191 Și o am dat sfintei Măn<ă>stir<i> Bistriței".

Ms. 464. Sec. XVII (1682); 53 ff. [2-51]; 19,5 x 13,5 cm! Scriere semiuncială. Titlurile și însemnările marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță

IOAN (IEROSHIMONAHUL).

M
Mân

1. Cuvinte ale sf. Isaia Pustnicul.

*fI

f. 4^v: „La anul 1795 s-au scris această carte și au fost pîn<ă> fără scară, iar acum o am scris după cumii să vede în sus de mine, s și mult păcătoșul Ioan ieroshimonah și d<u>h<o>vnic din sf<i>nta stare Bîșca, la anul 1836, april 29".

f. 168, de altă mîină: „S-au scrisu această carte prinii usîrdie sf<ale> părintelui ier<o>monah Ioanichie, economii fiindu în vremea la sf<i>nta Monastirf Bîșca, în zilele preluminatului și preîn[n]ăl domnuîi Io Alexandru Ioanii Calimah voevod și preosf<i> xntitului arhiscopului și mitropolit chirio chirii Iacovii, fiindu povățuitoriu și în torul și igumenii sf<i>ntei Monastiri[i] Bîșchii precuvioșie-sa, pă chirio chirii Chiri][l]u arhimandriții, la anu<l> 1795".

Mai jos, de mîina copistului, la bătrînețe: „Ioan ierosh<i> și d<u>h<o>vnic din s<finta> M<ănăstire> Bîșca. 1843, iunii 8".

Ms. 3007. Sec. XVIII (1795); 168 ff. [1-2, 3-88]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

M
Mân

2. Rînduiala călugăririi.

f. 50^v: „1798, av<gust> 21 <anul și ziua sînt scrise și cu cifre Ioan iero<s>h<i>monah, d<u>h<o>vnic din s<finta> M<ănăstire> E

Ms. 2993. Sec. XVIII (1798); 72 ff. 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 26^v. veche în piele.

Moldova
Mân. Rișca

3. *Pateric.*

f. 2 : „Aceștii Pateric al Pecerschii s-au prescriș cu a mea cheltuială și osteneală, în vremea arhimandritului Chirii, egumenul[ui] s<finteii> M<ănăstiri> Eîșca, de mine smeritul Ioan ieroshimonah și d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîșca”.

Anul copierii este dat la ff. : 63, 76, 87, 90 și 94.

Ms. 2953. Sec. XVIII (1800); 183 ff. 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor cu roșu. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Rișca

4. *Miscelaneu teologic: Scrieri ale sfinților Petru Damaschinul și Calist Catafighiotul.*

f. 89 : „1800, noem<vrie> 17”.

f. 207 : „Această cârticică iaste a mea, scrisă de mine, smeritul Ioan[n] iero<s>h<i>monah și d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîșca. 1843, iunie 8”.

Ms. 3001. Sec. XVIII (1800); 207 ff. 23x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor, pînă la f. 158, ce reîncepe cu 1, de la f. 92. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Rișca

5. *Miscelaneu teologic: Cuvînt pustnicesc al sf. Nil Pustnicul și Tilcuiri ale sf. Maxim Mărturisorul.*

f. 40, o însemnare de bătrînețe: „Această carte a sf<i>ntului Ml iaste a smeritului Ioan[n] ieroshimonah și d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîș[i]ca și o amu scris la anul 1806, april 12”.

f. 57 : „1806, ap<rilie> 12”.

Ms. 2877. Sec. XIX (1806); 57 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor pînă la f. 39.

Moldova
Mân. Rișca

6. *Fragmente din Scara sf. Ioan Scărarul.*

Ms. 2952. Sec. XVIII (sfîrșit); 270 ff. [128-144*]; 34,5x23 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 128. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

7. *Theodorit, episcopul Chirului, Tilcuire la Cîntarea Cîntărilor.*

f. 155 : „Sfîrșitul tălmăcirii Cîntării Cîntărilor și lui D<u>mn<u>zeu fie lauda.

Slavă, cinste și închinăciune Celui în Troiță Unuia D<u>mn<u> Carele mi-au ajutat, după, ce am început, de am și sfîrșit.

Iar cei ce vă veți întîmpla a ceti, bucurați-vă în D<u>mn<u> și v pentru mine și ce greșală veți afla, mă rog să îndreptați cu d<u>mn<u> deților și să mă ertați pre mine, cel ce nu am nimic iscusiță l lucru ; mai vîrtos că și foarte multă neîndeletnicire am avut înt trebile la scrierea aceștii cărți”.

Mai jos, o însemnare de bătrînețe : „Această carte iaste a smeritului Ioan ierosh<i>monah și d<u>h<o>v<nic> din s<fînta> M<ănăstire> Eîșca, de mine scrise, în egumenița s<fîntitului> arhiman Sofronie. 1843, iunie 8”.

Ms. 3003. Sec. XVIII (sfîrșit); 155 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, unele și texte sînt scrise cu roșu.

IOAN (MONAHUL).

Țara Românească
Mân.

Cuvinte ale sf. Efrem hirul.

f. 261 : „Această d<u>mnezeiască carte, ce să chiam<ă> s<f>ntul TMrem Siriiianul <sic>, scrisu-s-au cu îndemnarea și cu toată ch preacuviosului meu stareț, chir Ghenadie i<e>r<o>monah, eg<u>ntul sf<i>ntei Mănăstiri Argeșul, în zile<le> prealuminatului și creș domnu Ioan Co<n>standin Basarab voevod cel tinir, fiind mi preasfințitul chir Theodosie.

Și s-au încep<u>tu a să scrie den luna lui ap<rilie> 15 dn<i>, l 7207 <1699> și s-au săvîrșitii la luna lui dic<he>m<vrie> 24d<ni>, la 7208 <1699>. Și am scris eu, întru orînduiala călug<ă>rească, mona însă cheltuiala lui de la Mănăstire n-au fost, ce au foștii de la s meu.

Deci cu aceasta eu, mulții smeritul și neînvățatul, rog pre sf<i>ntii voastre, carii sînteți de D<u>mnezeu cinstiți părinți, dă veți afla unde va <șters> iar sf<in>țiiilor voastre ca niște învățați și îndreptă dregeți și să blagosloviți și să ertați”.

Ms. 934. Sec. XVII (1699); 262 ff. [1-261*]; 31,5x21 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

IOAN (MUNCĂCIANU).

Transilvania?

1. *Legenda Duminecii.*

f. 18 : „Scris-am eu smeritului și multu greșitul robului lui D<u>m<ne>zău, Ioan, lăcuiitoriu în Cefa *) Mu<n>cacianul. Ani<i> D<o>mnului 1732, luna lu<i> septămvrie în 23”.

Ms. 701. Sec. XVIII (1732); 150 ff. [1-18] i 15,5 X 9,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul este scris cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1.

Transilvania
Apteu-Oradect2. *Cazanii.*

f. 356 : „Scrisu-s-au această d<u>m<ne>zăfască carte în satu în Apteu, lângă hramul sf<i>ntului Arhanghelii Mihailii și Gavrilu.

Deci carii vă veți întâmpla a ceti pre această sf<i>ntă carte, să vă bucurați în D<o>mnului EUristo>s și de veți afla vr<e>o sminteală îndireptați cu d<u>hulii blîndețelor, iară nu blestămareți, ca să luați plată de la m<i>l<o>stivulii D<u>m<ne>zău și spăsenie sufletelor voastră. Aminti.

Scris-am eu, smeritul și mulțiipăcătosulu robului lui D<u>m<ne>zău, anume Ioan[n]ii Muncacianului, cînd amii foștii diŃacii în satii în Apteu, lângă prestevitul popa Floria. O au începutu și o au vigăzuitii, adecă, să-vîrșit, în luna lui avgust în 20 <d>e zi<le>. POK. EO>K. <=în anul Domnului> 1737.

în ce chipii cerbulii dorește de izvorul celii rece
Și streinul de moșie-și cînd aiurea petrSee
Și ca cel ce de furtună pre mare preasupăratii
Și să roagă de pururea să vază pămînt uscat,
As&nenea scriitorîului pentr-a cîrții sfîrșire
Lui D<u>m<ne>zău dă laudă, cîntare, mulțămire”.

f. 235 : „Mărire și laudă să dăm neîncetații
împăratului cerescii căce mi-iau ajutații
Di-nceput pînă aicea carte amii scrisu
Și toate duminicile amii făcuții săvîrșitu.
De aici încă-L rugăm să mă spodobască
Și cu agiutoriu Său să mă învrednicească,
Ca și a praznicelorii să agiung sfîrșire
Și iară să dau slavă, făcîndii mulțămire”.

Ms. 4130. Sec. XVIII (1737); 356 ff. 32 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate și inițiale ornate la ff. : 1, 60, 79 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

*) Localitate în apropiere de Oradea.

IOAN (Pr.).

Trans
Aștileu-1. *Liturgier.*

f. 46: „Sfîrșitul d<u>m<ne>zăeștii Leturghii a lui Ioan. 172<omvrie> 12”.

f. 96^v : „Sfîrșitul sf<i>ntei Vecernii. Eu popa Ioan am scris în A Anii lui H<risto>s 1728. Pis<al> mes<e>ța octom<vrie> 30”.

f. 139: „Sfîrșitu și lui D<u>m<ne>z<e>u laudă. Aminu. Ani<i> H<risto>s 1729. Și această carte o au sc<r>isu popa Ioan din <A> și nu o au pututu găta. Că au vinitu porunca lui D<u>m<ne>z<e>u poruncă nice unu<i> omu de pre <a>ceastă lume să nu i să porunc de s-au pristăvitu *).

Și o <a>mu scrisu eu, feciorulu celu mai mieu a lui papa <sic> de unde aumărăduitu**) negata. Scris-amudi[i]acu<l> Simionușio sfîrșitu în luna lui feuarie în 24 de zile”.

Ms. 2302. Sec. XVIII (1728); 139 ff. [aproximativ 1-125]; 19 x 15 cm. Scrierea imită Titlurile, inițialele și indicațiunile de oficierea serviciului divin sînt scrise cu roșu. Se găsesc desenate clopote și cădelnițe, în dreptul textului liturghier. Indică tragerea clopotelor și căditul, ca la ff. : 17, 30, 62 ș.a. Frontispiciu colorat în peniță la ff. : 1, 42, 78 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Trans
Aștileu-2. *Antologhion.*

Ms. 4247. Sec. XVIII (prima jumătate); 168 ff. [1-145*]; 30x 19,5 cm. Scrierea imită Textul filelor 98^v-122^v și 123^v-129 este așezat pe două coloane. Titlurile și indicațiunile tipiconale*sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. 68, 100, ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

IOAN (Pr.).

Țara Bon
Iasi-Vil*Istoria Țării Romînești.*

f. 15 : „ H mc. A3 nwn. HWAH WT ram <= și am scris eu popa din Iași>, mai 12, l<ea>t 7261 <1753>”.

f. 24^v : „Pop<a> Ioan ot Iași, iun<ie> 2 d<ni> 7261 <1753>”.

f. 45: „Pop<a> Ioan ot Iași, iun<ie> 19 d<ni>, 7261 <1753>”.

f. 66: „Pop<a>Ioan ot Iași am scris, iun<ie> 23 d<ni>, 7261 <1753>”.

f. 93^v : „Și am. scris eu, mult păc<ă>tosul pop<a> Ioan ot Iași, iun<ie> 30 d<ni>, l<ea>t 7261 <1753>”.

f. 101 : „Mult păc<ă>tosul pop<a> Ioan ot Iasi am scris, iun<ie> 30 d<ni>, 7261 <1753>”.

*) = a murit.

**) = a rămas; maghiarism ce provine de la verbul maradni = a rămîne.

f. 108 : „Tot pop<a> Ioan”.

f. 127^v : „Tot p<o>p<a> Ioan ot Iași, Iul<ie> 12 dn<i>, 7261 <1753>”.

Ms. 2455. Sec. XVIII (1753); 164 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele, unele nume proprii și anii sînt scriși cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3, 14 ș.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

IOAN (Pr.).

T*** Romînească

Cazanii.

f. 191 : „Sfîrșit și lui Dumnezeu laudă. Mina care au scris aceasta sf<î>ntă Cazanie, întru puțină vreme va putrezi, iar aceste sf<i>nte cuvinte dumnezeesti[i] în veci să vor pomeni.

Scriu-s-au de preotul Ioan, l<ea>t 7272 <1764>, mai 3 dne, ot s<vea>-tafa Mitropoliia, atuncea cînd s-au dus domnia la Țar<i>grad și au fost rămas scaun”.

Ms. 479. Sec. XVIII (1764); 223 ff. [aproximativ 1-15*, 59-9f, 113-125*, 161-192*]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă cu multe ștersături.

IOAX (RÎMNICEANU).

T** Romînească

1. *ItMca ieropolitica.*

f. 147 : „S-au scris această carte în sf<î>nta Ep<i>scopie a Eîmnicului de smeritul și mulții păcătosul Ioanii Eîmniceanul, cu chieltuiala dumnealui logofătului Gheorghiiță. Septemvrie 24 dn<i>, 1779”.

Ms. 1332. Sec. XVIII (1779); 156 ff. [3-150]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 3. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

2. *Oglinda bogosloviei.*

f. 54 : „S-au scris în sf<î>nta Episcopie a Eîmnicului, cu chieltuiala monahului Eafail, din sf<î>nta Măn<ă>s<t<ire> Hurezii, de Ioanii Eîmniceanul. Iulie 13 dn<i>, 1779”.

Ms. 2567. Sec. XVIII (1779); 54 ff. 34,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 3, avînd în medalion pe Iisus Hristos. Inițiale ornate la ff. : 3, 51 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

3. *Cuvinte ale sfinților: FU de la Sorsca, Filoihei Sinaitul, Nichifor Theotochis ș.a.*

Ms. 1621. Sec. XVIII (a doua jumătate); 293 ff. [11-122*]; 20,5x15 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

4. *Pomelnicul mănăstirii Gotmeana.*

f. 21^v : „Aceștii sf<î>ntii și d<u>mnezeescii Pomen[n]iciei, ce să ch Proseomisarionii, iaste al sf<i>ntei și d<u>mnezeescii Mănăstiri Codn întru care să prăznuiaște Bunavestire a preasf<i>ntei Stăpînei n Născătoarei de D<u>mnezeu și pururea Fecioarei Măriei.

Și s-au datiiaceștii Pomen[n]icde obște la toții pravoslavnicul c a să scrie numele domnilor, arhiereilor și a celor de bună rudă bofari cu neamul lor și a celor din ceata besericească și a celor din ceata nească < >.

Și așa să aibă a să ținea întru această tocmeală, care iaste da sf<i>ntii Apostoli și de sf<i>ntii Părinți ai sf<i>ntei beserici. Ioan E ceanul”.

Ms. 2603. Sec. XVIII (a doua jumătate); 21 ff. [1-16, 21]; 31 x 22 cm. Scriere și cu majuscule. Frontispicii colorate la ff. : 1, 4, ș.a. titlurile și inițial scrise cu roșu.

IOAN PAVEL (GRĂMĂTICUL).

1. *Ceasornicul domnilor, tradus de W. Costin.*

Il Ceasornicul domnilor. Viața împăratului Marco Avriile învățăturil<e> lui, arătînd obiciauril<e> vechi a împărăției Eîmului să cuvin domnilor și oamenilor mari a le avea întru ocîrmuirea <ilizibil>, scoasă din multe cărți elenești și letinești pre limba romî de Mcolai Costin bîv vel log<o>f<ă>t. Iară acmu, de pre acelaș i dumnealui—<șters> pus-au ne<voi>nță de s-a scris. . . . <il în zilei<e> mării sal<e> Grigorie Ghica voevod, domnul Țării Mol în anii de la zidirea lumii 7244 <1736>, avgust 5, cu mîna' lui Ioan maticul de vamă, s<i>nu Pavel cămărașul”.

Ms. 3440. Sec. XVIII (1736); 274 ff. 32,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și ini sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță și colorate la ff. : 18, 112 și 158. în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 11, 18, 20 ș.a. Numerotație originală a Legătură veche în piele.

2. *Letopiseșul Țării Moldovei de N. Costin.*

î. 1 : „Letopis<e>șul Țării Moldovei. Scriu-s-au cu poronca pre natului domnul Moldovii, mărie sa Io Ioan Mcolae Mavrocordatu vo însă di pre izvodul răpousatului Mcolae Costin, ce-au fost logofăt în anul de la zidirîa lumii 7254 av<gust> 20, iară de la H<risto>s M torîu<l> 1746, cu mîna lui Ioan Pavăl gramaticul”.

Ms. 120. Sec. XVIII (1746); 174 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițiale scrise cu roșu. frontispicii în peniță la ff. : 5, 11, 18 ș.a. Chenar în peniță la Inițiale ornate la ff. : 5, 11, 12 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură în piele.

Moldova3. *Ceasornicul domnilor, tradus de Jⁿ. Costin.*

Ms. 757. Sec. XVIII (prima jumătate); 233 ff. [1-231']; 31x20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sint scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 15. Inițiale ornate la ff. : 1, 15, 102 ș.a. Legătură veche în piele.

Moldova4. *Cronici ale Țării Românești și Moldovei.*

Ms. 2591. Sec. XVIII (prima jumătate); 436 ff. [2-346]; 30x21,5 cm. Scriere cursivă. Paginație originală. Legătură veche în piele.

Moldova5. *Cronograf.*

f. 1^v : „,Celor cetitori și ascultători, toții binele de la D<u>mn<e>zău poftim.

Strângere noai să chiamă cartea aceasta întru care sîntii scrisi multe istorii luate și adunate de<n>tru alte cărți, ce scrie întii de zădirea lumii cu toată podoaba și frum<u>seț<e>a și pentru zădirea omului < >.

Pentru aceia, iubite cetitorîle, cetind să socotești și cu mintea că ceteniia de istorii, mare folos și cunoștinși și învățaturi dă celor următori și iubitori de ostental<ă>. Cu cetitul sf<i>ntelor scripturi cunoaștem pre D<u>mn<e>zău și- <L> rugăm pentru ertarea greșialelor noastre. Cu cititul sf<i>ntelorîi scripturi cunoaștem lucrurile cele de mulți a<n>i trecute, ca<și> cum li-am vedea în[n]aintea noastră; că mulți oameni învățați au trudit și au osteniții de au scris istorii a crai și a înpărați, a domni și a maghistani, carii cum ș<i>-au cumpătații viața și cinstea arătîndii celor de pre urmă și lăsînd învățaturi, ca fie cine să-ș<i> poată cumpăta viața, adecă de cele rfle și de bulă să să ferească și celor bune și de laudă să urmzî. Cu multă nevoieți să-ș<i> agonisască nemuritoriu nume, cum vei ceti într-această carte, cine, cum ș<i>-au cumpătat viața și cinstea, ce laudă și nemuritor nume au rămas celor buni și temători de D<u>mn<e>-zău și ce hulî celor tirani și neînfrînați în faptele sale, spre care lucru rog pre D<u>mn<e>zău să-ț<i> dea cuget bun, să plinești desăvîrșit lucrul acesta, cetind și ascultîndii cu sănătate. Aminti.

De bine voitorîu iubitului cetitorîu, Pavel gramatic".

f. 36S^v; „O, a toate puternice și negrăiții D<u>mn<e>zăule în trei staturi, de toate făpturile închinații și slăvitu, Tu ești a toate darurile începături și pricini, sporiu și săvîrșire "; Cea ce bine ai vruiții a aduce aminte și a <în>demna pre ace&ti cinstit și bl<a>gorod boîarin d<u>mn<ea>lui Gheorgachie, vel vist<ier>, a-mi poronci mie, multupăcătosului și preaneharnicului a tixi cu cond<e>îulu d<u>mn<e>zăescul cuvîntul Tîu și istoriile a toți de pretîutinderea, întru pomenirea dumisale.

Deci, măcaru că nevrednic și cu tina păcatelor s nttii ținut, plecatu-am poroncii dumisale și nedejduindu-mă îndurărilor Tale, aruncatu-

m-amii în genunîa nemăsuratei d<u>mn<e>zăeștii și întru tot lumii scripturii Tale și precum cu a Ta iubire de om, aemu în vadul săvîrșim am agiunsii, a sufletului genunche pleeîndu și cu capulii meu în pămînt lovindii, cu lacrimi de bucurie proslăvăscu și preaîn[n]ălțu preasf<î> și prea laudatul numele Tău, a Părin<telui> și a Firului și a Sf<i>n D<u>hii.

Tuturor pretîutinderea pravoslavniciloru creștini, stăpînilor și ților și priiatinilor, cu cuviință de robii închinăciune la fața pămîntului cu umilenie fac și cu smerenie de la sufletu cu nevoieți mă rog, unde afla vreo greșalî, ertați și cu d<u>hii de blîndăță îndreptați, ca ce sînteți învredniciți de la Cel din destul dătător de daruri sufletești nu puneții în ponoslu, știindii că D<o>mnulu vini<i> aceștiia pri[i]m pre celii de apoi ca pe cel dinții și pre cel den al li-le<a> ceas ce-au lu ca pre cela ce au tras greul și arșița toată zua.

Cine truda noastră cu gînd bun pri[i]mește
D<u>mn<e>zău[le] gîndul bun bine-ii dăruiaște.
Pavel Ștefănescul, gram[m]atic".

Ms. 2599. Sec. XVIII (mijloc); 368 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sint scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la ff. : 10, 113', 321 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 10, 85', 88' ș.a. Numerotație originală a filelor.

10 ANICHIE (IERODIACONUL)

Țara Bomîn

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Ioan al Cârpațiilor către călugării din India și fragment de Acatist.

f. 283^v : „, fia nHc. < = am scris eu> Ioan[n]ichie ierod<ia>c<o> ernenican".

f. 291^v : „,Părinților și fraților, cîți vă veți întîmpla a ceti sau a asceste sfinte[n]te] și de la Duhul Sf<î>n<t> alcătuite cuvinte, prin plăc său rob și al nostru părinte, către D<u>mnezeu dvoritoriu de o ale lui Ioan, egumenul Mănăstirii Carpațiilor și veți afla vreo greșală să nu o puneți în ponos, ci cu°duhul blîndețelor să o îndreptați; că eu, nevrednicul, ca unul ce cu neputința cea omenească mă învățtii poate vă a fi greșit întru prescriere., că nimenea nu poate să zică să laude că nu are nici o greșală, fără dă cît numai Mîntuitoriu n Iisus H<risto>s. Ioanichie monahul, ierod<iacon> Pulgaroglu Mard<aci> <ultimul cuvînt este șters>.

f. 321^v : „,Ioan<i>c<hie>ierod<ia>c<onul> Mard<aci> Pu<l>g<arog>

Ms. 2015. Sec. XVIII (sfîrșit); 385 ff. [256 — 291', 317-321']; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

IOANICHIE (MONAHUL).

Moldova
Mân. Humor

1. Octoih.

f. 96 : „Sfîrșitul Osmoglasnicului și a podobiilor și lui D<u>mn<e>z<e>u laudă.

Și s-au scris de mine mulții păcătos și smeritului între monaș<i> Io<a>nichie, ardelianii, baiazat ot Eodna. La le<a>t 1775, 7283, avgust 14, coneț întru sf<i>nta Măn<ă>stire Homorului, fiind egumen sf<i>nțița sa cuviosul părintele Dosothei. 1775 av<gust> 14".

Ms. 1870. Sec. XVIII (1775); 105 ff. [9-96]; 14,5 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 9, 20', 30' ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova
Mân. Agapia

2. Octoih.

f. 9^v : „1793".

f. 82 : „1794, mai 17".

f. 83 : „Sfîrșitul Osmoglasnicului și a catavasiilor și a altorii cîntări trebui<n>cioasă la IJtrine <sic> si la Liturghie si lui D<u>mn<e>zeu laudă. 1794, mai 17".

f. 85^v : „Această carte ce să chiămă Osmoglasnic și cu catavasiile praznicilor și podobiile glasurilor și sfitelnile învierii, rînduiala Utrăni, rumînește și grecește și rînduiala sf<i>ntii Liturghii, iarăși rumînește și grecește, Polieleul cu Psalmi<i> aleși și cu pripelele lor, a sf<i>nților ce să prăznuescii și slăvile hvalitelor la si<i>nți mari și irmoasale veselitoare, rumînește și grecește și axioanele praznicilorii, grecește, Pashalița pe 18 ani și nașterea și știrbirîța lunilorii pînă la sfîrșitul lumii și alte cîntări trebuincioasă, aceștia toate s-au scris cu smerită și păcătoasă mîna mea, monah Ionichie Eatoni <sic>, la sf<i>nta și vestita Mă<nă>s-tire Agapița, în egumenița sf<i>nții sale părintelui chirii Isaiia <i>er<o>-monahti, la anii 1794, m<a>i 20, iară de la zidiria lumii anii 7302 <...>"*).

Ms. 5127. Sec. XVIII (1793-1794) ; 86 ff. [1-85']; 23 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. Textul grecesc al cîntărilor este scris cu caractere chirilice. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2', 10, ș.a.

*) Este însemnat, în continuare, numărul de ani de la evenimente mai importante, dimîndul cărora nu lipsește invenția tiparului, a prafului de pușcă, a puștii etc.

IOANIȚĂ (LOGOFĂTUL).

Țara Romîn

Miscelaneu: fragmente din Descoperirea sfintei Liturghii și din Istoria luării Țarigradului.

f. 98: „1792 septv<rie> 17. Ioan<i>ță log<ofă>t".

Ms. 3144. Sec. XVIII (1792); 166 ff. [aproximativ 90-102]; 21 x 15 cm. Scriere cur

IOANOV (ȘTEFAN).

Mol

Gramatică rusească și Vocabular ruso-romîn.

f. 115 : „MII/K #*K. KS, AIST© IVT X4 . a\|rMS. Gr^an-h IIVANN. TP&AHXCM< = luna februarie 26, anul de la Hristos 1746. Eu Ștefan Ioan m-am ostenit>.

Ms. 3784. Sec. XVIII (1746); 159 ff. [1-127, 130-141]; 18,5 x 15,5 cm. Scriere cur
Numerotație originală a filelor, pînă la f. 127. ^

IOASAF (MONAHUL).

Moldova
Mân. Pocrovu-

Cartea avvei Varsanufie.

f. 337: „Slavă, cinste, mulțămită și închinăciune Unuia în Tr D<u>mnezeu, Celui ce ajută la toți, după început de vin<e> la sfî

Această sf<i>ntă* și de sufletii folositoare carte a s<fintului> Varsanufie s-au scris de mine, ticălosul și pătimașul și nevrednicul loas monah la Pocrovu, la leat 7296, 1788. Și mă rog tuturor de obște cetii orice greșală veți afla, să nu fiți grabnici a osîndi, ci să o îndrap <sic> cu blîndețea d<u>h<u>lui și să mă ertați și să vă rugați pe mine, nevrednicul loasaf. Sfr<i>șit și lui D<u>mnezeu slavă". <Te subliniat este criptografiat>.

Ms. 507. Sec. XVIII (1788); 337 ff. 33,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul și unele inițiale la început sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 6 și 337. Vinie inițiale ornate la ff. : 4', 5"', 52 ș. a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în'piele se păstrează sub legătura modernă.

ION (DASCĂLUL).

Mol
Vă

Psaltire.

ff. 1^v — 2 : „<. . .>Am început a scrie în zioa <sf> Mihail ar gh<e>lu [să s]. V<leat> 7218, <1709>, noe<m>v<rie> 8, în zilile Ioan Vodă".

f. 58^r : „în zilele lui Ion Vodă [Ion voevod]. Vleat 7218 <1709>, noe<m>vri<e> 22".

f. 313^v : „Ion ot Vasluîu. Vlea<t> 7218 <1709>".

f. 321^r : „Ion ot <Va>sluîu au scris",

f. 324 : „Ion au scris".

f. 325 : „S-au scris 9 săpt<emvrie>. Ion ot Vasluîu au scris".

ff. 180^v — 181^r : „Această psaltire a proor<o>cului şi împăratului Bavid am scrisu eu Ion ot Vasluîu şi am datu sfintei Mănăst<i>ri de pomană, să fie pentru sp<ă>senie sufletului şi sănătate a trupului, unde iaste [ha]hramul Bl<a>goveştenie<i>, întru pomenire sfintei Truiţă şi a tuturor sfin<çi>lor, ce din veci ũ<i>-au îngăduiũii cu bunăţă<i>, în zilele bl<a>gocistivului dumnu Ioan Âlicsandru Mcolaiu voevod, fiindii mitropolit Ţării Moldovii chir Ghedion. Vleat 7222 <1714>, mai 16 dni. Dascăl' Ion ot Vasluîu".

Ms. 2382. Sec. XVIII (1709)- 326 ff. ; 15 x 11 cm. Scriere cursivă veche. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ION (DASCĂLUL).

Moldova
Iaşi

Octoih.

f. 148 : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. Şi s-au scris în şcoala g<o>spod ot Eşi, de Ion dascăl ot Ardeal".

Ms. 3253. Sec. XVIII (sfîrşit); 150 ff. 14,5 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 33.

ION (LOGOFĂTUL).

Transilvania

*Miscelaneu teologic : Cazanii, Minuni, Pilde filosofeşti,
Vieũi de sfinũi, Tileul sf. Liturghii ş.a.*

f. 63^r : „Eu log<o>făt Ion".

f. 75^r : „Şi am scris cu mai micul între diũaci Ion log<o>fă<tul>, 1779 <anul este scris şi cu cifre arabo. Sfîrşitul împă<ra>tului Anfilog pentru înũelesul sf<i>nteii Leturghii şi al Ierusalimului.

Şi s-au scris acSstS sf<i>nte istorii a împăratului Anfilog; în luna lui iunie' 26 s-au sfîrşit, iar începutul au fost cînd mă prînsără în eătane. Anul de la zidirea lumii 7286 ; de la H<risto>s, 1778".

f. 85 : „Sfîrşitul vieũii sf<î>ntului Marco. Ano 1791 <anul este scris şi cu cifre arabe> de logof<ă>t Ion, după ce au murit maică-mea,

şăzînd singur, cum D<u>m<ne>zeu ştie. Iar maică-mea au răposat în 1790".

Ms. 334-4. Sec. XVIII (1778-1791); 104 ff. 32 x 20,5 cm. Scriere cursivă. **Textul** ff. : 1, 24—28^r, 76—79 este aşezat pe două coloane. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii, miniaturi şi viniete la ff. : 21, 24, 36^r ş.a.

ION (Pr.).

Transilv
Bălaia-Orac

1. Sinaooar.

f. 69^r : „Scris-am popa Ionii prişeletu*) din Ţara LSşască, c' şede<a>m în Bălaia. Ani<i> Domnului 1724, m<e>s<e>ũa avgu<st> 4 Scris-am cum am ştiut; voi citiũi cum puteũi".

Ms. 356. Sec. XVIII (1724); 77 ff. [2-70^r, 72-76^r]; 31,5 x 18,5 cm. Scrierea imită tipul. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniũă la ff. : 2, 37, 50. Numerotaũie originală a filelor.

Transilv
Bălaia-Orac

2. Penticostar.

f. 172 : „POKS fi>Kid<=:anul Domnului> 1725. Scris-am mulũii păca popa Ionii dîn Ţara Leşască, lăcuitor în Bălaia, această sf<î>ntă ca anume Penticostarii.

Dici, fraũilor, carii veũi întîmpla a ceti pre această carte şi afla sminteală, nu blestămaũ<i>, ce îndirăptaũi şi mă ertaũ<i>,ca Dumn<e>z<e>u să vă erte şi dumilorvo<a>stră".

Ms. 3341. Sec. XVIII (1725); 173 ff. [1-172]; 31 x 19,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 61^r, 81 ş.a. Numerotaũie originală a filelor. Legătură veche în piele.

ION (Pr.).

Transilv
Şchiopi-

Triod- Penticostar.

f. 148^r : „Scris-am această carte eu greşitul şi nede<stoini>cul p' Ion de la Ştiopi. Ai<i> D<o>mnului 1734".

Ms. 35. Sec. XVIII (1734); 148 ff. 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşii. Frontispicii colorate la ff. : 1, 38, 127.

*) = pribe

ION (Pr.).

Transilvania
*Șona-Făgăraș**Miscelaneu teologic: Rugăciuni și Acatistul Mîntuitorului.*

Coperta a II-a interioară : „Popa Ion din Șona, pe cînd înflorește bosiocul, de lîngă Făgăraș”.

Ms. 3811. Sec. XVIII (a doua jumătate); 104 ff. [80-104]; 15,5 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 80. Legătură veche în piele.

ION ROMÎNUL (Pr.).

Transilvania
*Sînpetru-Hunedoara**Miscelaneu: Alexandria, Floarea darurilor, Pravilă bisericească și Rojdanic.*f. 76^v : „BSA^npocTH TP<>YAHKUI*C MA4AO non. IIVN ^AAXK " <=Dumnezeii să ierte pe cel ce s-a trudit, tînărul popa Ion Valahul>.”

f. 77 : „Cu mila lu<i> Dumne<zeu sfî>rșiu eu popa Ion di în Simpietru această carte ce s<e> c<hi>amă Alexandrie; m<e>s<e>ță cireșeriu să încep, în 15 zile<e> și să sfrîși în luna lu<i> a<u>gust 4 zil<e>, vă le<a>t 7128 <1620>, în zilel<e> lu<i> Betlian Gabor craiu.

Și cine va ceti aice și va afla greșii, au cuyîntu neplin<it>, au netocmit, să nu mă glăstemați <sic>, ce ziceți bu<g>daprosti, cum și voi să fiți ertați la z<i>ua de județu, că amu scris în grab. Aminu”.

ff. 126^v—127^v : „Di în voe Tatălui și [di în], cu ajutoriul Fiîului și cu săvrîșitul D<u>hului Sv<în>tii, adecă eu mulții greșit și ticălos popa Ion di în sat din Sîmpetru scris<-am> această carte ce să cheamă Alixan[d]drie și cu Darovanie <=Moarea darurilor>. Și [cu dare] <șters> mă ustenu cîtu putiu și o scriș<ei> să cet<e>ască și s<ă> socotiască bine ce est<e> înpărăție ceștii lumi deșarte și mîngănoas<ă>.”

Printr<u> ace<ia> dom<nea>voastră încă vă rog pri toată fire de om, cui Dumnezău o va da această carte a ceti sau a scrie, socotiți și mai bine ce voîu fi greșit, sau cuvîntu nesf<i>r<și>t, sau slovă neînplută iar domnevoastră să deregeți și să nu mă blăstemați, ce s<ă> ziceți: Dumnezău erte. Să vă erte și pre voi Dumnezău, la învricatulu județii^ cîndti va zice : Viniți bl<ago>s<lo>viții de Părintele Me[eu] de moștiniți înpărăție ce î<i> gătită voa<o> din tocmala lumiei, ce Tu m<i>l<o>s-tivii Domnu, I<isu>s<e> H<ristoa>s<e>, acei ne dă. Aminti.

începusă a să scrie această carte ce s<e> cheam<ă> Alixa<n>drie în luna lu<i> cireșeriu 15 zil<e> și să sf<i>rîși în luna făurarîu în 15 zil<e>, vleit 7128, a ot roj<destva> H<risto>va 1622 <sic>, crug slîntu*) 16, a luni<i> 3, zlatocislo**) 3, temelii[i]e 3. \$y C<AO> mt HdpgMrr CK CHMnrrpoYe.

*) = soarelui.

**) = numărul de aur.

3dM. KOHU> xC ". <=în satul care se cheamă Sînpetru. începutul <și șitul <este> Hristos>.”

Ms. 3821. Sec. XVII (1620); 196 ff. [aproximativ 1—141]; 14 x 9,5 cm. Scriere semi- Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 40^v, 45^v.

IONIȚĂ.

Țara Romîneas

*Catavasier.*freyuare¹

1 7 9 3 1 S C R I S T I I I = = = *

TM

Ms. 2497. Sec. XVIII (1793); 51 ff. 14 5 v 10 5 rm Q •

IONIȚĂ (COPILUL):

M

*Miscelaneu: fragment din Alexandria și Versuri.*f. 49^v : „Sfîrșitul Alicsăndriei. Aciastă Alixăndrie am făcut-o Ioniță copil, se se știe, la le<a>t 1756, mar<tie> d<ni>”.f. 63^v : „Aceste stihuri sîntu scrise de mine, Ioniți popa, î <în>ție d<o>mnie a măriei sale Co<n>stantin voevod, la anii de la H<ris 1778”.

f. 70: „1789, Ioniță popa”.

Ms. 1629. Sec. XVIII (1756—1789); 70 ff. 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în p la f. 2. însemnarea copistului de la f. 49^v este încadrată într-un chenar în pe

IONIȚĂ (DASCĂLUL).

Țara Bomîneasă

*Miscelaneu: Cuvînt pentru Adam, fragment din Fiziolog, Cuvinte, FJshatologie ș. a.*f. 46^v : „Sfîrșit și l<u>i D<u>mnezeu mărire. Și am scris eu Ion dasc<ă>lul>, la leat 1799, <anul este scris și cu cifre arabe>, sept<emvrie> 1

Ms. 3275. Sec. XVIII (1799); 184 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor.

IONIȚĂ (LOGOFĂTUL).

Țara Românească
București*Istoria lui Erotocrit.*f. 218^v: „ИИска АОИ\ UNHU," <=> a scris logofătul Ioniță>.f. 219^v: „S-au scris această carte ce să numește Irotocrit în orașu<l> Bucureștilor, în zilele mării sale Necolae Petru Mavrogheni v<oe>vod. Le<a>t 1787, îuli<e>”.

Ms. 3514. Sec. XVIII (1787); 219 ff. 27,5 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele cuvinte sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor, cu cifre arabe. Manuscrisul este bogat ilustrat de Petrache logofătul.

IONIȚĂ (SIN CONSTANTIN LOGOFĂTUL).

Țara Românească

Cronograf.

f. 5: „Adunarea istoriilor de la începutul lumii pînă la împărăția lui Oo<n>standin Paleologul, împăratul cel după urmă al Grecilor <.>, scoasă după grece pã limba rumînească de Grigorie dasc<ălul> Buz<oianu>, iar acum s-au scris după aceia asemenea din cuvînt în cuvînt, în zilele preain[n]ălțatului nostru domnu Io Co<n>standin Gheorghie Hangeri voevod, de cel mai mic Ioniță sin Co<n>standin log<o>f<ătul> de la Star-Chiojd, la anii de la mîntuirea lumii 1799, ghen<arie> 5 dn<i> 1799” <cu cifre arabo.

f. 5^v: „Eugă către cititori. Iubitorilor de cetanie, de vreme că D<u>mnezeu au făcut pã om mai cinstit și mai mare decît toate celelalte> lucruri ce sînt și să văd în lume și l-au așăzat stăpîn peste toat<e>, după cum zice și pro<o>rocul David: Toate au supus supt picioarele lui, l-au făcut și nemuritorul, dar nesocotința lui cea rea l-au făcut muritoriu și toate au pierdut, numai ce i-au rămas întregă aftexusia, '» adică volnicia de însuși ca să lucreze au binele, au răul; și i-au dat și această înțelepciune ca să poată arăta lucrurile de la începutul lumii pînă la sfîrșitul lumii, întocma<i> ca cînd le-ar privi și s-ar lucra în[n]aintea lui față, asa le descopere și le arată prin scriptură.

Deci și eu, socotind că ar fi bine să-ș<i> ajute fieștecme patrii și limbii lui, ori cu ce ar putea, m-am îndemnat de am scris aceste istorii, după cele scoase după grece pã rumînie de cel mai sus numit Grigorie dasc<ălul>, spre lauda Țării Eumînești și spre folosul celor ce vor vrea să înțeleagă, ca cetind și văzînd pã cei ce-au lucrat răul, ce ș<i>-au agonisit și pã cei ce-au făcut binele, ce ș<i>-au dobîndit, să poată îndemna a să părăsi cinevaș de rău și a lucra binele.

Deci iubiților, avînd toți de obște acea volnicie a lucra și a grăi, au binele, au răiil, vă rog mai întîiu, oricine să va îndemna a ceti și va găsi vreo greșală, ori în cuvînt, ori în slove, să nu huliți, ci cu d<u>hul blîndețelor să turnați untul de lemnu al bunii voirii dumneavoastră și să ungeți ranele greșalelor mele cu cuvînt mîngăitoriu și îndreptînd să ziceți: D<u>mnezeu să<-l> erte și D<u>mnezeu să vă erte și dumnea-

voastră toate greșalele; că nu es<te> cu puțință a fi om fără greșală, numai Unul D<u>mnezeu negreșit, a Cãruia es<te> slava, cinstea și în nãciunea în veci. Amin. 7307 <1799>”.

f. 345^v: „Pînă aicea s-au putut, ajutînd vremea. Iară cine va v ajutîndu-i vremea, îl va săvîrși pînă la leatul care va vrea. Iară aici numai leat 1566”.f. 346^v: „Cu ajutoriul Marelui și Atotputernicului D<u>mnezeu Cela ce iaste însuși la toții lucrul început și sfîrșit, au luat și ace cart<e> sfîrșit la luna lui fev<ruarie> 10, leat 1799”. <anul este scri cu cifre arabe>.Ms. 116. Sec. XVIII (1799); 346 ff. 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în pen inițiale ornate la ff. : 5, 109, 111' ș.a. Titlul de la f. 4 este încadrat într-un c deasupra căruia, în medalion, sînt desenați: Iisus Hristos, Fecioara Mãn sf. Ioan Evanghelistul. La f. 4^v, un desen îl reprezintă pe împăratul David. Ar desene sînt lucrate cu cerneală albastră. La f. 6, întîlnim un frontispiciu în locul căruia, în medalion, este desenat Iisus Hristos. Numerotație originală a fi Legătură veche în piele.

IORDACHE (DASCĂLUL).

Mo

Alexandria.

ff. 57 și 68: „Io<r>d<a>che. . . .”

f. 84^v: „Jaloba scriitor<ului> cătră cetitori. Cine truda noastră scriitorîului ră<u> o pri[i]mește cu bin<e> D<u>mnezeu îl dăruiești. vreme că trupul slăbești de multa umezal<ă> a pãmîntului, ochi painjinescu de nenumărat<a> mulțime <a> slovelor; minte<a> din c începe a-m<i> slăbi și a se întuneca de multa frămîntătur<ă> a al< tuiere<i> cuvintelor, dreptii aceia, fraților, care vă veț<i> întîmpla a întru această Alexandrie, să zieceț<i> toț<i>: D<u>mnezeu să-l erti precum este cu neputință omului a nu păcătui, așa și scriitorîului a greș<i>; fiind mîinile de țer<î>nă și fire<a> omenească slabă, ce lu iscusit poate să facă și să nu greșască?

Această Alexandrie s-au scris de mine, smeritul și mai prostu mai neînvățatul dintre dascălii aceștii părți de lume, tuturor pleca iubitor[i] de toț<i>, Iord<a>che dasc<ălul>. 1789; cel latinescu: 17 S-au început ghenari<e> 25 și au luat sfîrșit marți<e> 13 zile.

Această Alexandrie am izvodi<o> de pe o <A>lexandrie veche, ce fost în turnul cel mare de la Mănăstire<a> Putna. Iord<a>che dasc<ălul>

f. 85: „Această carte, care și Alexandrie să numești, este a lui An di[i]ac; au cumpărat<-o> de la mine, mai gios iscălitul, dre<p>t 3 adecă 3 lei bat<uți> și am și iscălit. Iord<a>che dasc<ălul>”.

Ms. 3512. Sec. XVIII (1789); 85 ff. 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele cifrele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 63. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

IORDACHE (LOGOFĂTUL).

Moldova

Condica cioclor orașului Botoșani.

f. 1: „Scrisu-s-au aeestti testamentil <sic> de mine, lordache log<o>-f<ătul> sfinții Mitrop<o>Ii<i>. 1756”.

Ms. 3694. Sec. XVIII (1756); 67 ff. [*aproximativ 2-6, 8-10*]; 31,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

IORDACHE (Pr.).

Moldova (?)

Octoih.

f. 70^v: „Iară cei ce veți citi pe acest Osmoglasnic bucurați-vă întru D<o>mnul și ce greșală veți afla, atît în slove cît și în cuvinte, poftescii pe d<u>m<nea>v<oastră> ca s<ă> îndreptați cu duhul blîndeților, nepuind în ponos; și mă ertați pre mine, păcătos căci nu este scris de mîină de înger, ce de mîn<ă> de țăr<î>nă. Drept aceia, că cum nu este cu putință a lipi ceriul de pămînt, aș<a> și scriitorîul a fi fără greșală. Și am scris eu, mai micul și smerit între dascăli cari mai jos m-am iscălit. 1799, îuli<e> 30. Iordachi popa”.

Copistul mai semnează și la ff. : 20, 28, 37^v, 46^v, 54, 61^v și 74.

Ms. 3622. Sec. XVIII (1799); 75 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 12, 20^v ș.a.

IORDACHE (VĂTAFUL).

Moldova

Fragment din Istoria lui Schinder împărat.

f. 18: „I<o>rdache vătaf am scris spre îndemnare<a> d<u>-m<isa>le lui chir Petru abăger. 1791, oc<tom>vr<ie> 22”.

Mai jos : „Și am scris eu, smeritul și păcătosul și nevrednic rob al Celui ci m-a[i] zidit și m-au învrednicit a scrie această istorie, spre pomenire<a> celui mai sus iscălit, fiindcă precum <este cu neputință> orbul<ui> a nu să poticni, așa și scriitorîului a nu greși. Amin”.

Ms. 2623. Sec. XVIII (1791); 18 ff. [*3-18*]; 23,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă.

IORDĂCHESCU (LOGOFĂTUL MATEI).

Țara Romînească

Floarea darurilor.

f. 109^v: „Această cărticică este a lui Mateiu log<ofătul> și cele ce s-au scris într-insa este pentru învățatura acelor ce s-or sili.

Deci cine va citi mă va pomeni; iar cel ce s-ar ispiti ca să o fure să fie afurisit de cei trei sute <sic> sfinț<i> părinți din <îficheea>.

Pentru care am însemnat de cînd s-au scris, dă la avg<us>t 1 la avg<us>t 31, la leat 1794 de la stăpînirea domnului nostru Ioan Al dr<u> Co<n>s<tan>d<in> Moruz v<oe>v<od>. Mateiu logof<ă>t”.

f. 115 de altă mîină : „Această carte este a [1] lui Matachi sin A șalvaragiu și este scrisă di dumnealui logofăt Matei Iordec Iratile răposatului Anghel șalvaragiu<I>, ce este ciracul răposatului I nescului cel bătrîn; și au dăruit-o lui Matache nepotul său și am înse aici ca spre ținere de minte, la leat 1836, deche<mv>r<ie> 7. Ma Angheliu”.

Ms. 1204. Sec. XVIII (1794); 130 ff. [*1-109**]; 15 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu colorat la f. 1. Desen în peniță, reprezentînd Bunavestire, la f. 76^v. Nume originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

IOSIF (IEROMONAHUL).

Țara Romînească
Mân. 11. *Mîntuirea păcătoșilor.*

f. 489^v: „Această sf<î>ntă carte ce iaste pren D<u>hul Sf<î>grăită, ce să chiamă a Păcătoșilor mîntuire, ce iaste de mulți și dascăli tălmăcită den limba elinească pre limba noastră rumînească iaste dată de obște a să citi celor ce vor vrea a să mîntui de pă scrisu-s-au în sf<î>nta și dumnezeiasca Mănăstire <H>urezii, unde să nuiăște sf<î>nții și întocma<i> cu Apostolii mării în[n]păraț<i> s<vea> Constantin și maică-sa Elena.

Și s-au scris den porunca și den toată osîrđiia sfinției sal<e> p telui Ioan arhimandritul, care au fost egumen întîiu la această sf<î> Mănăstire, ca să se afle dă trea[a]ba sf<î>ntii case și fraților dă ce în zilele luminatului d<o>mnului nostru Io Co<n>standin B<rîncovea> Basarab voevoda, ctitorul aceștii sf<î>nte Mănăstiri; și cîrma prav viei purtîndu-o chir Theodosie mitropolitul și a Ep<i>scupiei Eîmni chir Ilarion, cînd era leatul 7204 <1696>, m<e>s<e>ț<a> m<a>rt<i> d<ni>.

Și l-am scris eu, smeritul și mult păcătosul și tuturor fraților n nic, Iosif <i>er<o>monah, ucen<i>cul părintelui Ioan.

Ce mă rog sf<î>nțiilor voastre, cinstit<î> părinți și iubiț<i> fra pe unde veț<i> găsi greșit să în[n]dreptaț<i> cu d<u>hul blîndețelo pre mine, ticălosul, să nu mă blestemat<î> căci[că] au scris hire și mîină de tină; ci să mă ertaț<i>, ca și sf<î>nțiilor voastre să af ertare în[n]aintea D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s, la strașnica cată, a căruia iaste slava în[n]chinăciunea în v6eii vacilor. Amin”.

Ms. 2174. Sec. XVII (1696); 489 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 22, 55^v, 217 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Hurez

2. Scara sf. Ioan Scărarul.

f. 6 : „Scrisu-s-au această viață de Daniil smeritul călugăr de la Eaith (iar acum de) Iosif, proig<u>m<en> ot Hurez”.

f. 160 : „Această carte ce să ehiamă Leastviță, o am scris eu, cel mult păcătos Iosif ieromonah, proigumen de la sf<în>ta Mănăstire Hurezul și o am dat aceștii sf<in>te Măn<ă>stiri mai sus numită.

Deci vă rog pre voi, fraților cititori, citind pre dînsa și folos sufletesc adăogînd, să vă rugat<i>'milostivului D<u>mnezeu pentru mine; și orice greșală veț<i> afla, să îndreptat<i> cu d<u>liul blîndețelor și pre mine să mă ertat<i>, ca și sfințiile Voastre să luat<i> ertăciune de la D<o>mnul nostru I<isu>s H<risto>s, a Căruia iaste mărirea în veci. Amin”.

f. 256: „Iosif, proig<u>m<en> de la> Hur<e>z”.

f. 274: „Mănăstirea Hurezi. Pis<al> p<roegumenul> Iosif”. dede- subț se găsește o pecete inelară în fum cu inscripția : Iosif>.

f. 344 : „Iosif, proig<u>m<en> ot Hurez”.

Ms. 2650. Sec. XVII (sfîrșit); 344 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 49, 96 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Mân. Hurez

3. Fragment din Scara sf. Ioan Scărarul.

Coperta a II-a interioară : „Acesta iast<e> scris dă părintele Isecodini și cîțva din Leasfiță scrisă dă p<ărintele> Iosif ec<lisiarhul> Hurezul<ui> ca cine va citi să-i pomenească, căci sîntii vieț<i> foarte dă folos și dă umilința sufletului”.

Ms. 2665. Sec. XVIII (început); 160 ff. [114-129*]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor, începînd cu fila 17. Legătură veche în piele.

Moldova
Rădăuți

Fenelon, fragment din întîmplările lui Telemac.

f. 5^v : „Sfîrșitul întîmplărilor lui Tilemah, fiiul lui Odisefsu, care s-au scris în sf<î>nta Episcopie a Eădăuțului, la anul 1780, mart<ie> 23 d<n>. Isaie ierodi[i]acon ot Eădăuți”.

Ms. 2551. Sec. XVIII (1780); 5 ff. 35,5 x 24 cm. Scriere cursivă.

IUSTIN (IEROMONAHUL).

Mol
Mân.

Poruncile sf. Isaia Pustnicul către cei ce s-au lepădat de lume.

f. 20^v : „Urmîndu-să această carte de noi din începutu pînă sfîrșitu, cîndii ne aflamii în s<fînta> M<ănăstire> ^Team<ț> la pări stareț Paisie și amii gășiții lipsă aceste zace foiț<e>. Iustin ierom<o> Daniil ier<o>diia<con>. 1791, dechvrie 21”/

Nu ne putem da bine seama, care din cei doi este copistul. Seriturile sînt scrise de cel care a copiat textul. Înclinăm să-l considerăm Iustin ieromonahul copist. Semnătura sa este mai naturală; este seritura unui om obișnuit să semneze în acest fel, în timp ce numele Daniil ierodiaconul este scris de un om ce nu semnează în mod obișnuit în felul acesta.

Ms. 570. Sec. XVIII (1791); 189 ff. [11-20*]; 20,5x14,5 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

JORA (PAHARNICUL TOADER).

Mol

1. Zăbava fantasiei.

f. 87 : „Această cărțulie cu istorii, ce să numește Batgiocura fanțasiei, am scris-o eu, Toader Jora, biv vel pit<ar>, în zilele mării sale preîn[țatului] domnu al țării noastre Moldovei Alexandru Ioan Mavrocordat voevod.

Și s-au scris în Eși la <a>nul de la zid<ir>e<a> lumiei 7294, iar la H<risto>s 1786; mart<ie> 24 au luat sfîrșit”.

f. 88, de altă mîină: „Această carte, Zăbava fandasii, este scrisă de pah<arnicul> Toader Jora< >”.

f. 40 : „La anul 7248 <1740>, Iun<ie> 8 sînt născut eu, < > în domnie lui Grigor<e> vod<ă> Ghica aice am scris eu; și am scris la anul 7310 <1802>, din car<i> scoția mea pist<e> mii 248, rămîn 62 a<n>i de cînd sînt născut eu. Toader pah<arnic>”.

Ms. 50. Sec. XVIII (1786); 88 ff. [2-87]; 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu cu titlu în roșu. Legătură veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Mol

2. Istoria etiopicească a lui Iliodor.

f. 213 : „Au luat sfîrșit carte<a> lui Eleodor. Această cart<e> o am scris eu, To<a>der Jora, biv vel pit<ar>, la anul 1786, fev<ruarie> 23”.

f. 213^v : „Această carte iaste sco<a>să de pre limba elene<a>scă a Thoma gramaticul ce au fost la sfînta Mitropolie din Eși, iar acum

scris **CB** a me<a> mîna şi ostene<a>lă de pe o cart<e> a d<u>m<nealui> sulgerului Vasile Carpu, la anul 1786, fev<ruarie> 25. Toader Jora, biv vel titar <sic>".

Ms. 57. Sec. XVIII (1786); 213 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Moldova

3. *Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga sfinţilor. Vămile văzduhului ş.a.*

f. 23' : „Să <se> şti<e> şine au scrisii s-au iscălit. Az Toader Jora".

f. 73' : „Să să ştie cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora.

Această cărţalue am scris-o eu di pe o carte a sfinţii sale a egumenuului de Floreşti*) pentru ca să să ştie valetul, 7264 <1756>, întru care zile să o fi sc<r>is Oo<n>stantin Bălăcian<u>, întru care scrie aşe : scris-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul Neculaŭ arhimandritul, ce scrie că au scris-o de pe o Biblie a lui Şerban vodă din Ţara Munte-niască, cînd au fost în Ţara Leşască".

Ms. 34. Sec. XVIII (sfîrşit); 121 ff. [aproximativ 23-106]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii, iniţiale ornate şi miniaturi în medalion la ff. : 24, 35, 43 ş.a. Numerotaţie veche a filelor.

LAŢCAR (CONSTANTIN).

Moldova
laşi

Fragment din] Alexandria.

f. 1 : „< >. Şi am scris-o în zilele preîn[n]ălţatului, precum mai sus arată <Alexandru Ioan Callimachi> la anul 1796, <cu cifre arabo, iunie 1, cînd slujam la dumne<e>alui jupîn Apostoli la Eşi, zet Tolea Plăcintă".

f. 1' : „Eugăm dară pre tot pravoslavnicul cetitorii să fie greşalelor noastre lesne ertătorîu, ca ş<i> Dumnezeu să-i dia toţii binele, aici şi în veacul cel viitoru.

Şi rămîiu al dumneavoastră mai mic plecat Constandin Laţcar".

Ms. 1063. Sec. XVIII (1796); 12 ff. [1-9]; 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă.

LAVRENTIE (DASCĂLUL).

Ţara Romînească (?)

Istoria Rusiei şi Viaţa lui Petru cel Mare.

f. 25, sub portretul ţarului Vladimir : „Şi s-au însemnaţii acest<e> chipur<i> de min<e>, Patru cop<ilul>, uce<nicul> dascal<ulul> Lavrentie".

*) Măn. în ţinutul Tutova.

f. 98: „Lavr<en>ti<e> das<călul> <în criptogramă>. Sînt coai pîr<ă> aicea".

Ms. 204. Sec. XVIII (mijloc); 241 ff. [aproximativ 30-241]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 99. Iniţiale ornate la ff. : 1, 2, 3 ş.a. Numerotaţie originală a filelor de la f. 99.

LEFTER (LOGOFĂTUL).

Ţ... Romînia

învăţăturile lui Vasile Macedoneanul.

f. 1 : „O au ţinut în[n] gîndu<l> mieu dă o am făcut eu Le log<o>f<ăt> sin Ioan (?) log<o>f<ătul>".

Ms. 1805. Sec. XVII (sfîrşit); 35 ff. [1-34]; 18 x 13 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu cu iniţiale ornate la f. 2.

Iniţiale ornate la ff. : 2', 3, 4 ş.a.

LUCA (IEROMONAHUL).

Mo

Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sf. Isaia Pustnicul, fragment de Pateric, fragment din Crinii ţarinii ş.a.

f. 102: „Scrisu-s-au această sf<i>ntă şi d<u>mn<e>zeiască car sf<i>ntului Isaii Posniculii prinţi osteneala ticălosului şi orbului Ieromonahului. Leatii 1790, 7298, săpt<emvrie> 27".

Ms. 3726. Sec. XVIII (1790); 208 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la f. 1 şi 158. Legătură veche în piele.

LUCA (Pr. IOASAF).

Mo

1. *Cronici moldoveneşti.*

f. 1 : „Hronografii care să chiamă sloveneşte Leatopisătu, iar limba romînească, a anilor scrisoare a[l] Ţării Moldovii scris de ni istorici, precumti să va arăta în[n]ainte cine ce au scris.

Şi s-au scris în zilele prealuminatului, preîn[n]ălţatului domn stăpînitoriu a toată Moldoviia, Io Grigorie Alexandru Ghica voevodă în anul de la zidirea lumii 7274, iar de la întruparea Domnului Dumnezeu şi Mîntuitoriului nostru I<isu>s H<risto>s 1766, luna aprilie 7 zile de la toată cheltuiala dumisale Iordachi Oantacuzino, vel spătar".

În continuare însemnarea lui Iordache Cantacuzino : „Şi esti acestu Litopisătu de părintele Iosav Luca, ficior Lucăi vist<iernicul> : toată cheltuiala mea, cîndu eram vel spat<ar>. Iordache Cant<a>co<z> vel vor<nic>".

Ms. 254. Sec. XVIII (1766); 416 ff. [1-414]; 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniţă la ff. 3 şi 9. Numerotaţie originală a filelor ce reîncepe cu 1 de la f.

Moldova2. *Letopiseșul Țării Moldovei de I. Neculee.*

f. 2 : „Hronografii, care să chiamă moldov&nește scrisoarea anilor,, scris eumîi să va arăta în[n]ainte cine ce au scris.

Și s-an scris în zilele preluminatului și preîn[n]ălțatului domnu și stăpînitorîu a toată Moldavița Ioan Grigorie Alexandru Ghica voevoda,, în anul de la zidirea lumii 7274, iar de la întruparea lui Dumnezeu Cuvîntul 1766, luna martie 27 de zile, întru pomenirea răposaiților domni a pămîntului Moldovii, cu toată cheltuiala post<elnicului> Alexandru Hurmuzache".

Ms. 53. Sec. XVIII (1766); 437 ff. [2-426]; 29 x 20 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor ce reîncepe cu 1 de la f. 299.

Moldova3. *Cronici moldovenești.*

ff. 14—19 : „Scrisoarea anilor l-am dăruit dumisali nepotului Matei Hurmuzache, vel paharnic, în anul de la facerea lumii 7283, iar de la Nașterea Domnului I<isu>s H<risto>s 1775, luna ghenarie 5 zile.

Și am scris ca să s<e> știe. loasaf Luca ieromonahul".

Ms. 252. Sec. XVIII (a doua jumătate); 521 ff. [8-lf, 14 -473, 476"]; 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor, ce reîncepe cu 2 de la f. 202.

Moldova4. *Letopiseșul Țării Moldovei de I. Neculee.*

Ms. 112. Sec. XVIII (a doua jumătate); 242 ff. 29 x 19 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor, ce începe cu 191. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova5. *Leptopiseșul Țării Moldovei de I. Neculee.*

Ms. 3416. Sec. XVIII (a doua jumătate); 170 ff. 25,5 x 18 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova6. *Floarea darurilor*

Ms. 5476. Sec. XVIII (mijloc); 122 ff. 17 x 12 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

LUCA (ION)

Transilvania*Omilii.*

f. 95 : „Sfîrșit și lui D<u>m<ne>zeu slavă. Ion Luca".

Ms. 2499. Sec. XVIII (sfîrșit); 101 ff. [71-95]; 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlul de la f. 83' este scris cu roșu.

LUPESCU (RADU).

Țara Romîn

1. *Cronica Slovenilor, Iliricului și a Moesiei.*

f. 3^v : „Leatopiseșului Slovenilorii, Iliricului, Misiei cei de S a Misiei cei de Jos, care coprinde în sine începutul și stăpînirea cra și a despoțilorii sirbești și [și] săvîrșitul lor, coprinzîndii pre sc și alte lucruri ce s-au întîmplatii, care s-au scos după izvod acu .zilile prealuminatului, preaîn[n]ălțatului bunii credinciosului și milostivului nostru domnu Io Mcolae Alexandru voevod, cu mila Dumnezeu domnu și oblăduitor a toată Țara Eumînească.

Și s-au scris întru al <loc gol> anii dintru a doao domnie a m «ale, în anul de la zidirea lumii 7235, iară de la Nașterea Domnului Mntuitoriu<lui> nostru I<isu>s H<risto>s 1727, de Eadul Lupescul, l ieșelul de divan s<i>nii <lui> Mihail ieromonah".

Ms. 156. Sec. XVIII (1727); 68 ff. [3' - 64]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Tit inițialele și anii sînt scriși cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 4. Legătură în piele.

Țara Romîn

2. *învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie.*

f. 183^v : „S-au scris la leatul 1727, mai 14 dn<i>, de Eadul log i<e>șel de divan".

Ms. 1062. Sec. XVIII (1727); 184 ff. [1-183]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în

Țara Romîn

3. *Cronica lui N. Costin.*

Ms. 59. Sec. XVIII (prima jumătate); 147 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Ti și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 1.

Țara Romîn

* 4. *Cronici moldovenești.*

Ms. 268. Sec. XVIII (prima jumătate); 297 ff. [1—290]; 19,5 x 14 cm. Scriere cu Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 44, 87, 13 Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Romîn

5. *Cronici moldovenești.*

Ms. 353* Sec. XVIII (prima jumătate); 357 ff. [6-357]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cu Titlurile, inițialele și indicațiunile marginale sînt scrise cu reșu. Frontispici rate la ff. : 42 și 342'. Inițiale ornate la ff. : 9, 10, 11 ș.a. Legătura veche în se păstrează sub legătura modernă.

Țara Românească

6. *Vița neamului domnului Nicolae Mavrocordat.*

Ms. 1354. Sec. XVIII (prima jumătate); 75 ff. [Filele 6-34*, 38-53, 56—72*sint scrise în limba grmcă]; 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 7, 10, 12 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească*

7. *Cronici moldovenești.*

Ms. 2117. Sec. XVIII (prima jumătate); 345 ff. [1—343]; 31 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și anii sînt scriși cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1 și 7. Inițiale ornate la ff. : 1, 7, 13 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

8. *Cronici moldovenești.*

Ms. 2506. Sec. XVIII (prima jumătate); 170 ff. [3—170*]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă.. Titlurile, inițialele și anii sînt scriși cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 3. Inițiale ornate la ff. : 12', 41, 94' ș.a.

LUPOIANU (CONSTANTIN).

Moldova

*Miscelaneu teologic: Psaltire cu țile, Tileul sf.
Liturgii, Teologie polemică ș.a.*

f. 435 > Iar acuma s-au tîlmăcit din limba leșască pre limba rumînească de Dima pisariul și alcătuite cuvintele de Co<n>standin Lupoianul, în zilele mării sale preafin[n]ăltatului domnii Ioan Oo<n>standin Mcolae v<oe>v<o>d, într-al doilea domnie a scaunului Moldovii, în anul al 11-lea a domniei sale, la anul 1742<.

Ms. 84. Sec. XVIII (1742); 443 ff. 31 X 19 cm. Scriere cursivă. Textul ff. 1-433' este așezat pe două coloane. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 14', 31, 132 ș.a. Inițialele ornate la ff.: 1,199',211 ș.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

LUPU (DASCĂLUL) BUCUR).

Transilvania

Veneția de Jos-Făgăraș

Miscelaneu teologic: Octoih și Slujbe religioase.

f. 12: „Sfîrșitul lui vt<ori> glas. Fev<ruarie> 18 zile".

f. 18, în frontispiciu : „Această cartie o am scris eu, Bucur, <fiul> lui M<s>tor".

f. 46' : „Sfîrșitul lui glas 8. Aprilie în 22 de zile, 1750".

f. 105' : „Sfîrșit și lui B<u>mnezău mulțămită. Anul 1751, țărie> în 23 de zile.

Și am scris eu dascal Bucur ot Venețiia de Jos".

f. 106' : „Slavă, cinste și închinăciune Celui în Troiță Unuia D<om>nezău, Care ne-au ajutat după început de am ajuns și sfîrșitul.

Iară cei ce vă veț<i> întîmpla a ceti, bucurați-vă în D<om>nezău. Și mă rog, ce greșală veț<i> afla, îndreptaț<i> cu d<u>hul blî<n>deț și nepuind în ponos; că precum iaste cu neputință omului a nu păcă într-acesta chip și scrisoarea a rămînea fără de greșală.

Tuturor de bine voitor, eu Bucur Lup<u> ot Venețiia de Jos. 1 ghen<arie> 24 d<ni>".

Ms. 1653. Sec. XVIII (1750-1751); 174 ff. [1-164*]; 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii- colorate la ff. : 1, 7, 12' ș.a. Legătură veche în piele.

MACARIE (IEROMONAHUL).

Țara Romînească

Tipic și Pilde.

f. 517: „Macarie i<e>r<o>mo<na>h tog" <sic>.

Ms. 3472. Sec. XVIII (prima jumătate); 517 ff. [515-517]; 14 x 9 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

MACARIE (IEROSHIMONAHUL).

Țara Romînească
Mân. Bistrița

Octoih.

ff. 2—6: „. . . S-au dat besericii din Văratece*); însă de vucenicul meu popa Co<n>standin la acea beserecă va fi și cartea, de nu, cartea va fi a lui. Lealul <sic> 7248 <1740>, iulie 30. M<acarie> ier<oshimonahul> ot P<eștera> B<istrița>".

f. 141' : „Sfîrșitul cu Dumnezeu <a> Slujbei punerii sfîntului și lui Dumne<zeu> laudă. Macarie ieroshimonah ot P<eștera> B<istrița>".

f. 156 : „Macarie ieroshimonah Peștereianul".

Ms. 2200. Sec. XVIII (prima jumătate); 166 ff. 20,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titluri, inițiale și indicațiuni tipiconale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

*) Localitate lângă măn. Hurez.

1MAFTEI (DIACUL).

Transilvania (?)

Octoih.

f. 87 „Aici amii scrisii eu Maftai diiacu”.

f. 98^v : „Vieții 7277 <1769>, feurarti 27, Maftai diacii ot Chereșești, a lui Ioniță diacul ot Bereheșești”.Ms. 2384. Sec. XVIII (1769); 106 ff. [5—98]; 16 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 13^v, 23^v, 33^v ș.a.

MĂGUREANU (LOGOFĂTUL IORDACHE).

Țara Romînească

Pateric

f. 248 : „Sfîrșit și lui Dumnezeu laudă, seriindu-o și săvîrșindu-o numai singur <eu>, păcătoșul, robul lui Dumnezeu, lordache log<o>f<ă>tul Măg<u>reanul”.

f. 248^v : „. . . Foarte frumoase și a<m> ostenit cu tot sufletul seriindu-o și eu dupre altă carte.

Ci vă rog, fraților, oricăruia [î]i să va întîmpla a ceti pe dînsa, foarte bine să ia sea[a]ma să nu cetească în deșărt, măcarii că știm că veți găsi multe cuvinte greșite și nesăvîrșite. Ci vă rog pre dragostea dumneavoastră să nu suduiți, nici să blestemați, ci să ziceți<i> : Dumnezeu iarte, ca să vă iarte Dumnezeu păcatel<e> și dumneavoastră, pe cum ne arată la multe sfinte scripturi.

Plecat și de tot binele rugătoriu, lordache log<o>f<ă>t M<ăr>-g<ineanu>”.

Ms. 4982. Sec. XVIII (sfîrșit); 270 ff. [14-212*, 215—270*]; 19,5 X 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. 24^v, 35^v, 49^v ș.a. Inițiale ornate la ff.: 35^v, 49^v, 62^v ș.a. Numerotație originală a filelor, menționată pînă la f. 207 pe verso, iar de la f. 208 pe recto.

MANTA (DASCĂLUL).

Țara Romînească

*Miscelaneu: fragment din Alexandria, Eshatologie, Minuni ale Maicii Domnului ș.a.*f. 8^v : „, ИHcaX <=a scris> Mantas <scris în grecește> dascălul ot .sf<î>nta Vineri. Leat 1786, octomvrie 20, s-au săvîrșit”.

f. 41 : „Sfîrșit și lui Dumnezeu laudă. S-au isprăvit în luna lui noem<vrie> 8 zile. Și am scris eu Manta log<ofătul> ot sf<înta> Vineri. Leat 1786”.

Jls. 5558. Sec. XVIII (1786); 113 ff. 23 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 9 și 41^v. Numerotația veche a filelor începe cu 82.

MARCO (CĂPITANUL ZAMFIR).

Transilvania
Brașov*Miscelaneu istoric: Istoria lui Petru cel Mare, Istoria asediului Vienei s.a.*

LI : „Cartea politiei rusești și vitejiile rușilor, a monarhului Petru și altor înpărați și stăpînitori. Istoriile acestea sînt scoase de pe limbă muscăcească pe limba rumînească de domniia lui, chirio chir Eo Popovici, dascalului orașului cetății Coronii; și după izvodul acela scrisu a doa oară de smeritul robul lui D<u>mnezeu Zanfir Marco, c tanii, în zilele prealuminatului și preafîn[n]ălțutului <sic> înperator I<o>sifii alu doilea și arhiereului locu[lu]lui, preasf<i>nțitului Ghedeo neunitii, la ano 1788, aprilie 20. Brașovii”.

f. 186 : „Sfîrșitul cărții istorii Muscalilor și vieții marelui Petru înperatorului și singur stăpînitorul al politiei Eusiei și a altor[i] stăpîniri, pînă la răsufllarea lui cea mai de pre urmă, adecă pristăvirea.

Vrednic de laudă au fost aceștii monarh, pentru vitejiile lui și bucurățiile ce au săvîrșit; pentru aceasta odihnit să fie sufletul lui, din împăratul Cerescii să-i cerem. Amin”.

f. 187 : < > „Tălmăcitu-s-au această istorie din limba rusească pe limba rumînească de dum<nealui> chir dascal Eadu Popovici, în Brașov, la anno 1785, 1785 <cu chirilice>, mart<ie> 29. Și s-au scris iar de robu<l> lui D<umne>zeu, smerit Zanfir Marco în Brașov, la anno 1788, april 29”.

Ms. 3161. Sec. XVIII (1788); 279 ff. 20,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și notațiile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 2. Numerație originală a filelor cu cifre arabe.

MARCOCIU (VASILE).

Moldova

Fragment de Octoih ș.a.

f. 64 : „Și eu am scris, că atunce învățamii la podobie; eu am scris, Vasile Marcociu, cîndii șidemii la Prăjăști”.

Ms. 160. Sec. XVIII (sfîrșit); 85 ff. [54-82]; 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale și indicațiuni tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. 60^v, 68^v > 71 ș.a. Desene florale la ff. : 59 și 64^v. Legătură veche în piele.

MATEI

Transilvania
Drăguș-Făgăraș*Acatistul Mântuitorului și Paraclisul s/. Nicolae.*f. 49^v : „Al sf<i>nției tale mic, plecat și smerit, 43 MHororp-ku WT JVpitrSiii <=eu, mult păcătoșul Matei din Drăguș> cu metăru sărutu cinsti<tă> mîna sf<i>nției tale”.

Ms. 3802. Sec. XVIII (prima jumătate); 60 ff. [2-49*]; 16 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 2 și 34.

MATEI (Pr).

Țara Romînească
Mân. Dintr-un lemn-Vilcea..*Pomelnicul măn. Dintr-un lemn.*

f. 4^v: „Acest pome<l>nic de obște s-au făcut cu chieltuiala mea și s-au dat aici la sfîntă Mân<ăstire> Dintr-un lemnii, ca scriindu-să numele tuturor celor trecuți răposați, atîta și cei ce să află acum întru ticăloasă viața, cît și cei ce vor fi după acestea <sic> să să pomenească, pentru ertarea păcatelor lor. Ap<rilie> 15 dni, 1783. Popa Matei al sfintei Mă-n<ăst<iri> Dintr-un lemn”.

Ms. 2193. Sec. XVIII (1783); 20 ff., cu adaosuri și de alte mîini. 21 x 15 cm. Scriere cursivă.. Frontispiciu în peniță la f. 4^v.

MAZAREANU (VARTOLOMEU)

MOLDOVA

1. *Slujba Parastasului.*

f. 4^v: „Panahydnicu, adecă Slujba Parastasului, care s-au scrisu dinu ustavulu moschiceșcu în zilele preluminatului, de Hr<i>stosu iubit<oriului> domnului nostru Grigorii Kalimahîi voevoda, fiindu mitropolitii preosf<i>nție sa chir Gavriilii, unchiulu mării sale, prinți silința sf<i>nții sale chir Mlethodii igumenii Slatinii, în anulii 1769, în luna ianuarii.

Și l-amil scrisu eu, smeritulii și mulții păcătosulu și nevredniculii Varthexlo>mei Mazerianulii, arhimandriții și igumenii Soleai și împreună cu mai susu numitul igumenii chirii Methodie Putnîianul < . . . > amu dăruții această carte mai susu numitei sf<i>nței M<ă>n<ă>stîri Slatinii

Ms. 2356. Sec. XVIII (1769); 36 ff. [4—27, 30-36]; 19,5x16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenar și frontispicii în peniță la ff. : 4, 5, 30 ș.a. Paginație originală. Legătură veche în piele.

Moldova

Condica măn. Humor

f. 116: „In știință să fila tuturorora, în anulii 1776, fiindu igumenii sf<i>nței M<ă>n<ă>stiri Humorului sfînție-sa chir Dosithei Putnîialulu <sic> s-au siliții și au făcuții condică de moșiile numitei M<ă>n<ă>stîri, după cumii anume și pre rîndti arată într-însa și celelalte moșii toate s-au scrisu; iar moșița Feredeianii și moșița Brăneștii nu s-au scrisu, fiindu că scrisorile acestorii 2 moșii era<u> la preasf<i>nție-sa chiriu chir Gavriilii, mitropolitulii Moldovii.

Iară întru aceștii anii, 1779, fiindu igumenii numitei M<ă>n<ă>stîri sf<i>nție-sa chirii Anthimii, iarăși Putnianii, au adusii scrisorile acestorii

2 moșii de la Mitropoliia și după aceia au socotiții cu frații ca să le <sic> întru aceastași condică și au poftiții pre arhimandritulii Varthol Mazirianulu, iarăși Putnianii, carele văzîndii că aceste trebuințe spre folosulii numitei Mănăstiri, au veniții la numita M<ă>n<ă>stîri (fiindu că iarăși sf<i>nție-sa au scrisu și numita condică) și au s întru aceastași condică și scrisorile acestorii 2 moșii ce s-au zișii sus, adecă a Feredeenilorii și a Brăneștilorii, care dintru început scrisă și cu moșița Strahotinulii.

Așijdere au mai scris și locuții celorlalte moșii, ca orice prici fieștecare moșii să va naște de aemu în[n]aintf să să scrie întru acea condică, spre cunoștința tuturorii, după cumii anume și pre rîndti scrisu întru aceastași condică.

Anulii 1779, augustii 16, s-au scrisu aceste scrisori întru acea condică”.

Ms. 111. Sec. XVIII (1779); 151 ff. [1-113, 115, U6-U8, 143- 151]; 31,5x 19 cm. Scriere cursivă. Paginație originală, începînd cu 43.

3. *îndreptarea păcătoșilor.*

f. 2^v: „îndreptare <a> păcătosului cu duhulii blîndețelorii, pre dohtorilorii celorii duhovnicești așa și cfelelorii ce să dohtorescii de la dî păcătoșilorii calorii ce să pocăescu, întru folosii așăzată de preosf<i>nție chiriu chir Vichentii Ioanovicicii, pravoslavniculuep<i>sc<o>pii alii Tevarului i proci, în anulii 1765, iunii 8”.

Ms. 1300. Sec. XVIII (a doua jumătate); 81 ff. [2-33]; 21x16,5 cm. Scriere cursivă. Chenar și frontispiciu în peniță la ff. : 2 și 3. Paginație originală.

MEICAN (TOADER)

Viața lui Petru cel Mare.

f. 211: „Sfîrșitul celor șasă cărți și lui Dumnezău mărire.

Scrisu-s-au acest Litopisiș[i] în zilele preîn[n]ălțatului d Alexandru Oon<stan>din Epsilant v<oe>vod, la veliat 1799, <cu> arabu oct<om><rie> 2 <cu> cifre arabu, cu cheltuiala dum<i>sale c <tanulu>i Zalificii Ioniță, de mine iubitoful de ostinele, prin silinț alcătuire<a> dreptei mele, în vremea cînd mă aflam slujind la dum<nea> cuconu<l> Alecu Balș, biv vel comis.

Toader Meican(?)”.

Ms. 2581. Sec. XVIII (1799); 211 ff. 30,5x22,5 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

MELETIE (IERODIACONUL).

Moldova
Mân. Risca

Miscelaneu teologic: Scara sf. Ioan Scărarul și Vieți de sfinți.

f. 186 : „S-au început această carte a să scrie de la [i]unie 29 și s-au sfârșitu la dechemvrie 1,1797" <cu cifre arabo.

f. 270 : „1798 <cu cifre arabe>, iuli<e> 21. Scrisu-s-au această carte de mini, smeritul între toți frații, mult păcătosul și nevrednicul rob lui D<u>mnezeu, Meletie ierod[i]acon din Mănăstirea Eișca".

Ms. 2952. Sec. XVIII (1797-1798); 270 ff. [1-128, 145-270]; 34,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 3^v, 79 ș.a. Numerotație originală a filelor pînă la 186. Legătură veche în piele.

MELETIE (IEROMONAHUL).

Moldova

1. *Cuvinte ale sfinților părinți.*

f. 52: „1782, sept<emvrie> 24, nopți <sic>, 2 ceas<uri>".

Ms. 1480. Sec. XVIII (1782); 113 ff. [1-27, 31-113]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 31, 50, 57 ș.a. Numerotație originală a filelor, reluată de la f. 31. Legătură veche în piele.

Moldova

Mân. Secul

2. *Calist și Ignatie Xanthopol, Cuvinte monahale.*

f. 6 : „Meletie ieromonah, 1793, ot Sacul".

f. 197 : „Sfârșitul 1793 <cu cifre arabe> aprili<e> 22" <cu cifre arabo.

Ms. 420. Sec. XVIII (1793); 197 ff. [2—197]; 23,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 2. Numerotație originală a filelor.

Moldova
Mân. Secul

3. *Viața și Capete ale sf. Grigore Sinaitul.*

f. 65 : „S-au prescriii de pre izvodul carele au foștii scosu dinu limba elinească, de Meletie ieromonah".

f. 199 : „1795, ghenarie 24. Sfârșitul cărții sf<întului> Grigorie Sinaitul. Meletie ieromonahu<l> ot Sacul".

Ms. 1371. Sec. XVIII (1795); 204 ff. [3-65, 67-207]; 23x17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 67. Numerotație originală a filelor, începînd de la f. 67. Legătură veche în piele.

4. *Cuvinte ale sfinților părinți.*

Copistul semnează la ff. : 8 și 222.

Ms. 489. Sec. XVIII (sfârșit); 222 ff. [aproximativ 1-3^v, 109-113, 147-215, 217-222]; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Inițiale orlate și viniete la ff.: 194, 195* ș.a.

5. *Calist și Ignatie Xanthopol, îndreptar pentru călugări ș.a.*

Ms. 1409. Sec. XVIII (sfârșit); 225 ff. [1-206, 208-225*]; 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele trimiteri marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 12. Numerotație originală a filelor pînă la 203.

MICDONIA (SHIMONAHIA).

1. *Miscelaneu teologic: Capete ale sfinților Grigore Sinaitul, Calist al Constantinopolului, Simeon al Thessalonicului ș.a.*

f. 210 : „Scrisu-s-au această carte ce să cuprinde într-însa capetele Sf<întului> Grigorko Sinaitul și ale lui Filothei și ale altorii sf<întului> de nevrednica shimonahița Micdoniia, încă fiind în lume. Și acum să scrie afierosit<o> sf<întului> nteii Mănăstiri Văratecul întru pomenirea ei[i] și tot neamul ei[i]".

Cuvîntul „Văratecul" a fost șters și s-a adăogot, pe marginea din mîna Micdoniei, cu altă cerneală: ". . . . Izvorani, care-i pînă la păvoțuirea <sic> părinților de la s<finta> M<ănăstire> Căldărușani să o ție maica Avramița, pînă la săvîrșitulii sf<întului> șale, apoi să r<e> de obște".

Mai jos, cu prima cerneală : „Și s-au scrisu la anulii 1796 și cînd ceti să se roage pentru păcătoasa scriitoare".

Ms. 3543. Sec. XVIII (1796); 210 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

2. *Cuvinte ale sfinților părinți.*

t 1 : „Aceasta cărticică iaste scrisă de maica mea cea doh<o> cească, Migdonie sh<i>m<o>n<ahia> și mi-eu dat-o mie, Veronica, păcătoasă, la 1821 săpt<emvrie> 10, mai în[n]ainte de ducerea ce aicea".

ff. 3—8 : „Această carte, cu multe adunături ale Sf<i>nților, iaste dăruiată de maica Migdoniia răposata, maicii Veronica, care au fostii ucenița sf<i>nții sale.

Să nu îndrăznească a o lua, că-i dată spre pomenirea ei[i]. Și am scris eu, părintele ei[i] cel d<u>hovnicescii, Callinic. 1822".

f. 207^v, de mîna Micdoniei: „Le<a>t 7312, 1804, anulii <în> care s-au scris cartea aceasta".

Ms. 1345. Sec. XIX (1804); 207 ff. 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Din legătura veche în piele nu se păstrează decît prima copertă.

MICLESCU (POSTELNICUL IORDACHE).

Moldova

1. *Letopiseșul lui Nicolae și Miron Costin.*

f. 1 : „Acest Letopiseș a<l> Țării Moldovii și a<l> altor de prin pre-gîur este al meu, scris însuș cu mîna me<a>, nevoindu-mă mult și cu multă ostenială, scoțînd de pe altul, în zilile luminatului [al] nostru domnu măriiia sa Constantin Dimitriu Moruz v<oe>vod, întru întîia domniia a măriip] sali în Moldova. Le<a>t 1782, ghen<arie> 25. Iordachi Miclescu post<elnic>".

Mai jos : „Acest Letopiseș al meu l-am dăruiat frățini-meu d<u>m-nealui> bad. Co<n>standin Miclescu, biv vel pit<ar>. Le<a>t 1785, iuni<e> 29. Constantin Miclescu".

f. 311: „Scrisu-s-au acest Leatopiseșu di pe altul moldovenescu asemenea la anii de la zidire<a> lumii 7289, iar de la H<risto>s, Mîntuire<a> lumii 1781, martu 18, ostenitorîu fiind scrisorii Iordachi Miclescu post<elnic>. Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au agîutat după început de am agîunsu și sfîrșitul aceștii cărți".

Ms. 168. Sec. XVIII (1781); 317 ff. 21,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, anii și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 25^v, 48 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldovenești: Nicolae și Miron Costin*

f. 174^v : „Scrisu-s-au acest Letopiseșu di pe altul moldovenesc asemenea, la anii de la zidire<a> lumii 7292, iar de la H<risto>s Mîntuitorul lumii 1784 iuni<e> 25, începîndu-l a-l scrie. Și l-am sfîrșit la 7293 anii de la zidire<a> lumii, iar de la H<risto>s Mîntuitorul nostru 1785, iulie 4 zile, ostenitorîu fiind scrisorii Iordachi Miclescu post<elnic>, în zilile lui Alexandru Ioan Mav<rocodat> v<oe>vod.

Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au agîutat după început de am agîunsu și la sfîrșitul aceștii cărți. Sfîrșit și lui Dumnezeu slavă".

Ms. 233. Sec. XVIII (1794-1795); 177 ff. [1 -176*]; 32,5x22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate și inițiale ornate la ff. : 1,4, 32 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

MIHAI.

Țara Românească

Lexicon slavo-romîn.

f. 17^v: „ИИсѣаХ 43 МНХ\Н0" <= Am scris eu, Mihaiv

f. 346^v : „Să s<e> știe că acest Lexicon iaste al popei E<f> și l-am scris eu Mihai, st АНН < = în zilele > <lui> Io Gligorie voevoda. Leat 7181 <1673>".

Ms. 3473. Sec. XVII (1673); 403 ff. 14,5 x 9,5 cm. Scriere cursivă veche. Unele inițiale sînt scrise cu roșu.

MIHAI (DIACONUL).

Țara Românească

București

Bînduiala botezului ereticilor.

ff. 1—7 : „Această carte ce să chiamă Botezu<l> pentru toate li păgîne cele nebotezate, iaste a lui S<vea>t<î>i Mcolae cel den T dăn București, care o au scris Mihai diiaconul, în zelel<e> domnu Co<n>standi<n> vo<evo>d. Fev<ruarie> 20, l<ea>t 7206 <1698>".

Ms. 2163. Sec. XVII (sfîrșit); 95 ff. [1-31*, 34-87, 90-93]; 20,5x15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

MIHAI (LOGOFĂTUL).

Țara Românească

Miscelaneu: Lexicon slavo-romîn și Acatist.

f. 111^v : „ИИС. Авк. r«Н4pie А"Н Q. *vkT x 3pMd < = Am scris eu Mihaiiu logofătul luna ianuarie 9 zile, anul 7191 (1683) >. Și am scris eu Mihaiiu logofătul s<i>nți Oprea di[i]acon, KT* AMH < = în zilele > <lui> Ion Șerban voevoda Arhiemtrop<o>lit Theodosie".

Ms. 1348. Sec. XVII (1683); 111 ff. [1-58*, 60-106*, 11ff]; 20 x 14 cm. Scriere semicu cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

MIHAI (LOGOFĂTUL).

Țara Românească

Carte de bucate.

f. 1 : „H RHC. 43 < = și am scris eu > Mihai logofăt ot Greci, dăn dăn lui> Alexie biv vel cluce<r> za arie. Mai 18 dn<i>, 7257 <1749>".

Ms. 1120. Sec. XVIII (1749); 64 ff. [1-63*]; 20,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 2.

MIHAI (Pr.).

Transilvania
Roşcani-Hunedoara

Cazanii.

f. 2^v : „Această sfântă Păucenie s-au arăduit a să scria dintîia zi a lui maŷu lună ŷi ani<i> Domnului au fost 1729; dară de cîridii s-o zidit D<u>mnezău lumea 7237.

ŷi s-au scriiat <în> zilele mării sale d<o>mnului vl<ă>d<i>ca din Făgăraş, mare păstorîu presta toată Ţara Ardealului, Ioan barontiş Patachi ŷi nobiliş. ŷi s-au scris cu agiutoriul lui D<u>mnezău de mîna lui popa Mihai din Eoşcani, greşita ŷi păcătoasa ŷi mai micii plecat ŷi slugă tuturor fraţilor. M<e>s<e>ŷa Cireşiar, 14 zile”.

f. 244^v : „Laudă Ţie D<oa>mne dau cu toată voinica mia cetelor în[n]gereşti că, după ce am arăduit învăţăturile duminecilor, am ŷi să-vîrşit. Pri[i]meşte, D<oa>mne, ca di la un păcătos. Scris-am pop<a> Mihaiu din Eoşcani. Mîna mia greşit-a”.

f. 386^v : „Valur<i> multe rădică furtuna pre mare
Mai vîrtos gîndul omului întru lucru ce are ;
Nu atîtă grija ŷi frica [înce] începutului
Cît grija ŷi primejdia sfîrşitului.
Fie ce început de folos nevoiŷa-l arată,
Iară sfîrşitul a tot lucrul ias<te> plată.
Lăudată să fie a lui D<u>mnezău put&re
Care după început au daŷii ŷi sfîrşit”.

Ms. 2860. Sec. XVIII (1729); 403 ff. 32 x 20 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile ŷi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 11^v» 14^v ŷ.a. Legătură veche în piele.

MIHAIL (Pr.).

Ţara Romînească.

Molitvenic.

f. 162^v : „Scris-am eu, smeritul ŷi plecatul popa Mihail IVT C*AO K-KHGH (?) KT. AIT WT PowAecTKA XKA , 4|TAA <= în satul Cîineni (?), în anul de la Naşterea lui Hristos 1734>. Scris-am în luna lui mai, 19 zile”.

Ms. 545. Sec. XVIII (1734); 177 ff. [38-162*]; 20 x 16 cm. Scriere cursivă.

MIHĂILĂ (COPILUL).

Ţara Romînească
Măn. Hurez

Slujba Adormirii Maicii Domnului.

f. 160 : „Scris-am eu Mihăilă cop<ilul> del<a> Hur<e>z, cu zisa sf<in>ŷiei> sale părintelui Misail ec<lisiarhul> Măn<ă>stirii Hur<e>z”.

Ms. 2665. Sec. XVIII (început); 160 ff. [aproximativ 134-159*]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile ŷi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

MIHAILOVICI (Pr. CONSTANTIN).

Tran
S

Alexandria.

f. 133^v : „Celor ce să vor întîmpla a ceti această istorie a lui Alex marele împărat ŷi vor afla ceva greşali, în cuvinte, sau în sau [ŷi] izvodul acesta nu să va lovi cu alte izvoade, să iarte nu se pr<ă>a grăbească a m<ă> ponoslui; că precum am aflat aŷa scris, 1782, eu popa Co<n>standin Mihailovici, fiind dasc<ăl> ŷi torîu acum, în Sibiu ot leat 1781”.

Ms. 5496. Sec. XVIII (1782); 143 ff. [1-133*]; 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat ŷi iniţială ornată la f. 1

MIHAILOVICI (VASILE).

Ţara Rom

Scara sf. Ioan Scărarul.

î. 1: „Leastviŷă adecă Scara ce cuprinde în sine v[i]iaŷa sf<in>ŷiei> preacuviosului părintelui nostru Ioan[n]ti, carele ŷi au alcătuiŷii a cartea ce are 30 de cazanii pentru îndreptarea călugărilor ŷi un cu de învăţătură cătră nastavniciu.

S-au scris în zilele prealuminatului domnu Io Alexandru Ioan Ipsilant voevodii, fiindu mitropolit <a> Ungrovlahiei chirii Gr cu toată chieltuiala preasf<i>nŷit<ului> mitropolit alŷi Myralichiei, chirii Filaretu de Vasile Mihailovici, la anulii 1779, mai [i] 24”.

f. 449 : „Celui în Troiŷă D<u>mnezeului slava de-a pururea. ŷ ticălosului, celui ce amii scrisu, mîntuire; ŷi celorii ori cîti o citeasc ascultă cuvintele cu luare aminte ŷi să nevoescii ale săvîrşi, împărea cea vecinică. Sfîrşitul ŷi lui D<u>mnezeu laudă”.

Ms. 2315. Sec. XVIII (1779); 449 ff. 32 x 21 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţiale sînt scrise cu roşu. Însemnarea de la f. 1 este încadrată între două colorate, ce se unesc într-un arc ornat cu motive florale. Frontispicii colorate iniţiale ornate la ff. : 2, 12, 106 ŷ.a. Numerotaŷie originală a filelor. Legătură veche în piele.

MIHALACHE (VĂTAFUL DE PLAIU).

Ţara Rom
Cimpina-PPateric, în care este inclusă ŷi Viaŷa lui
Varlaam ŷi loasaf.

f. 46^v : „ Adu-ŷi aminte, Doamne, de toŷi cei ce c sfînt numele Tău < >. Iartă-mă, Doamne ŷi pă păcătosul celii ce am scris această cazanie vrednică de auzire”<.,

f. 256 : < > „De aceasta au pus sfântul Ioan Damaschin osteneai<ă> dă ne-au arătat povestire vrednică de auzire, însă nu pre limbă rumînească ci pre alte limbi. Iar apoi de un Udriște log<ofăt> al doilea s-au scos după elinie pă slovenie și iar după slovenie pă rumînie. Și apoi la l<ea>t 7181 <1673>, în zilele creștinului domnii Io Grigorie Ghica v<oe>v<o>d după izvodul ce-au foștii scris de Udriște vt<ori> log<ofă>t, scrisu-s-au și de un Fota grămătic domnescii, în orașul Bucureștilor, larii acum la liat <sic> 1778, în zilele mării sale domnului nostru Io Alexandru Ipsilantii voevod scrisu-s-au și de mine, cel mulții păcătos și nevrednecul rob lui D<u>mnezeu Mihalachie vătaf de plaiul Prahovei, aflindu-mă șazătoriu la Cîmpina”.

f. 475 : „Mihalachie vătaful de plaiu, 1779”.
Mai jos : „Apoc<alipsul> I : Eu sîntii Alfa și Omega, începutul și Sfârșitul. Dirept aceia și eu ticălos, cel ce m-am ostenit a scrie aceasta carte, del<a> început pînă aici, întru Acela m-am nădăjduiții, ca invrednicindu-mă cu începutul să mă întărească și la sfîrșit.

Numai atîta mă rog dumnSlorvoastre, creștin <=> pravoslavnici, ori cine va citi pre această carte și veț<i> afla greșăli, nu ponosluiți, numai ziceți : Dumn<e>zeu să-<l> iarte pre cel ce au scris ; căci [că] nu au scris mîna de inger, ca să nu greșască, ci de un păcătos și spurcat; și să fie și păcatele acelora ertate. Amin”.

JYs. 1903. Sec. XVIII (1779); 475 ff. 31 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii și viniete colorate la ff. : 1, 37> 80 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

JMILLO (M).

Moldova

Aritmetică.

f. 1 : „Arithmetica. Arătare pentru Pravilile întîe, pentru cele de alte feluri prifacere, a celor mari în mai mici și a celor mici în mai mari, cu povățuiri la toate Pravilile. M. Millo. 1795”.

Ms. 4566. Sec. XVIII (1795); 27 ff. [1—25]; 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe.

MISAIL (IEROMONAHUL).

Moldova
Mân. Bisericani*Praxiu slavo-romîn.*

f. 590 : : „CfcH IlpagtS nHcaA epA\0NaX fl&HcaHA WT CTAА MOHacTHp Eecgp*-KANH. A\nc<ro> nocTpdAaX A"* H uoiyw; HJKI MITIT A* pa38Avkrr HA\$>K* wBp-kițier rp-<ku>iH KK Hero HiKA'KH'kTc A\IN«, NE p*Ka arrACKa nHcaX N* MAMChKa H MHoro-rotuiNa. A/lcuța ÎWH KÎ* A«»S A** KACHAie RO«ROA<» RA-kr x3p\$” < = Acest

Praxiu l-a scris ieromonahul Misail, de la sfîntă Mănăstire Bese Mult s-a ostenit ziua și noaptea ; cine va ceti să înțeleagă. Un va găsi greșală să nu mă blestemați pe mine, căci n-a* scris mîna rească ci omenească și mult greșitoare. Luna iunie, 23 zile, în zile Vasile voevod, la anul 7160 <1652>.

Ms. 69. Sec. XVII (1652); 592 ff. [1-590]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 1, 248', 249' ș.a. Legătură veche în piele.

MITREA (LOGOFĂTUL).

Țara Românească

Pateric.

f. 180 : „Această carte care să chiamă Otăcinic s-au scris în prea bunului și creștin domnu Io Co<n>standin B<asarab> B<veanu> voevod, den porunca dumnealui cinstitul<ui> și blagorodnicul jupan Mihai Cantacuzino v<e>l spat<ar>, săvirșindu-se la anul sp<ă>senița lumii 1700, m<e>s<e>ța mai în 30 dn<i>.

Și ostenitoriul scrisorii au fost Mitrea log<o>f<ătul>”.

Ms. 480. Sec. XVII (1700); 181 ff. [1-180]; 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 116, 130 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

MUNTEANU (NICOLAE).

Octoih.

f. 65 : „Această sf<i>ntă și d<u>mnezeiască carte (ce să chiamă Paradiți, adec<ă> pre limba rumînească Octoihii, s-au scris de d<u>mnezeu Mcolae Munteanu, la școala g<ospo>d ot s<ve>tii Mcolae în Iași, la al doilea domnie a preain[n]ălțatului d<o>mnului nostru gorie Ion Oal<i>mah voivod, umblîndii veleatul de la facerea lumii iar de la H<risto>s 1769 <sic>, mart<ie> 20”.

Ms. 3691. Sec. XVIII (1769); 98 ff. [2-98]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 26, 40. Inițiale ornate la ff.: 2, 60', 70 ș.a. Legătură veche în piele.

MUNTEANU (DASCĂLUL VASILE).

Țara Românească

1. *Psaltire.*

f.1 : „Psaltirea pro<oro>cului și înpăratului Davîdu, cu agiutoriu D<u>mn<e>zeu înc6pemîi a face de pre izvodulu Eibnicului întru a domnie a prein[n]ălțatului domnu Ioanii Mihailu <loc gol>.

Și s-au scris de mine mai mic și smeriții dascăl Munteanii Vasilie, de l<a> Nemiș-Juc*). întrunmărul anilor de la H<risto>s 1751, m<e>s<e>-ța februarie 25".

Ms. 1353. Sec. XVIII (1751); 207 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar colorat la f. 1. Frontispicii în peniță la ff. : 8, 15, 25 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

2. *Octoih.*

f. 1: „Ou D<u>mn<e>zeu începem Ohtoih, întru carele să află slujba și rînduiala celorii 8 glasuri și cu alte orînduial<le> ce să voriafla în[n]-ainte, scriindu-se de mine, mai mic, și smerit dascăl Munteanii Vasilie de la îsemiș Jucu. Anii D<o>mnului 1759, mai 17".

f. 176' : „Sfîrșitu și lui D<u>mn<e>zeu mulțămită, că ne-au ajutații după începutu de amii ajunsii și sfîrșitu.

Iară cei ce vi s-a în[n]tîmpla a ceti, bucura <ți>-vă în[n] D<o>mnului și mă rog veri ce greșale veți afla, în[n] slove sau în[n] cuvinte în [nedreptăți cu d<u>hulii blîndețelor, neîn[n]putîndu-mi; căci eu ca un nepuținios m-am nevoiții, iar ca un păcătoș știu că voi fi și smintit. Că precumti iaste cu neputință omului a nu păcătui, așa și scriitor<ului> a nu rămînea vinovații în[n] slovă.

Scris<am eu> dascăl Munteanii Vasilie de l<a> Nemiș-Juc. An 1759, iulie 5 zile. Și vă poftescii tuturor viață fericită".

Ms. 4664. Sec. XVIII (1759); 176 ff. 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenar colorat la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 12, 23, 71 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

3. *Octoih.*

f.1 : . . . „Ohtoih . . . cu toate svgtilnile și stihurile lorii, scris . . . de mine, dascăl Munteanii Vasilie . . . iulie 9". <Textul este pe alocurea rupt sau ilizibil>.

f. 191: „Sfîrșitului lui 8 glas, prin osteneala dascălului Munteanii Vasilie".

Ms. 5205. Sec. XVIII (mijloc); 215 ff. 16 x 10,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 25, 48, 97 ș.a.

*) Sat lingă Cluj : Jucul Nobil.

NATANAIL (IEROMONAHUL).

Miscelaneu teologic: Pavecernic și Cuvinte ale sf. Efrem Șirul.

f. 2 „Pavecernic întru carele sîntii canoanele de rugăciune preasf<î>nta de D<u>mnezău Născătoarea și pururea Fecioara Măria carele se cîntă la Pavecerniță în toate zilele pe optii glasuri după rînduiala Octoihului, acumii întru aceștii chipi scrise și întii scoase și tîlchicite de pre limba slovenească pre limba moldovenească, cu poruncă cheltuiala și bl<a>gosloveniia preasf<î>ntitului mitropolitului a Țara Moldovei, chiriu, chirii Iacovii, în zilele mării sale preluminării domnii și oblăduitoriu a toată Țara Moldovei Io Ma[t]theiu Ghicovod.

Și s-au scrisu în sf<î>nta Mitropolie în orașu în Iași. Și s-au scris de mine greșitulii și adevăratulii fiu și slujitorîualii besgreicii răsării mai miculii întru călugări, ieromonahii IsTathanailii, în anii de la zăcutul lumii 7262, iară de la H<risto>s 1754".

Ms. 1390. Sec. XVIII (1754); 165 ff. 28,5 x 18 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenare în peniță la f. 1-3. Frontispicii în peniță la ff. : 3, 10, 13 ș.a. Numerotație originală a filelor.

NAUM (RÎMNICEANU).

Țara Românească
Rîmnicul-Vilnei

1. *Miscelaneu teologic: Slujba Vecerniei celei mari și Cîntări bisericești.*

f. 16' : „Ac&ste foite s-au scrisii de îsTaum ierod<iaconul> din sf<î>nta Episcopie a Rîmnecu<îui>. 1784, mart<ie> 14".

Ms. 2198. Sec. XVIII (1784); 17 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 4, 12, 13 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 4, 6, 12 ș.a.

Țara Românească
Măn. Polovraci

2. *Pomelnicul mănăstirii Polovraci.*

f. 1: „în anii de la începutulii lumii 7293 și de la I<isu>s H<risto>s 1785 s-au prefăcuții și s-au în[n]joiții aceștii d<u>mnezeescii Pomenii care să zice Proscomisarion și s-au lăsații sf<î>ntei și d<u>mnzeescii Măriei Pol<o>vracii< /> în zilele prealuminării domnii a toată Țara Eumînească, Io Mihai Co<n>standinii Săvovod < i >"

f. 27' : „Aici să pomenește părintele chir Pahomie, ig<umenul> sf<i>ntei Mănăstiri Pol<o>vracii, prinți a căruia cheltuială s-au scrisu acestu PomSnicti de smeritul între ierodifaconi Naum".

Ms. 2209. Sec. XVIII (1785); 35 ff. [1—34*]; 20x16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și daniile făcute mănăstirii — așezate în cartușe — sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 7, 10 și 28.

Țara Românească
Măn. Hurez

3. Capete ale sf. Grigore Sinaitul.

f. 119 : „1785, iuliu <cu litere grecești> 18. Au luații sfîrșitu scrierea aceștii cărți prinți osteneala smeritului între ierodiaconi Naumu, din sf<i>nta Mănăstire Hurezii".

Ms. 2669. Sec. XVIII (1785); 119 fl. [1—98, 101-119]; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 55', 101 ș.a. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

1. Miscelaneu teologic: Pateric și Cugetări ale sf. Calist Gatafighiotul.

f. 232' : „Sf<i>nta aceasta carte ce iaste ca o împărătească grădină, plină de bune, mirositoare flori, în multe chipuri împărțite și în multe fgluri preadulce mirezmindii, cele ale sf<i>nților părinților noștri (carii ș-au trecuții luciul aceștii vieți cu multe, stradnice ostenele cătră D<u>mnezeu la Eghipetii) de sf<i>ntului D<u>hîi Insuflate cuvinte, dîndu-le spre d<u>hovniceasca iscusință a celorii ce vorii ceti cu luare aminte, silindu-se după puțință a face și cu lucrul, căci, după apostolesculii cuvîntii, credința făr<ă>' de fapte mo<a>rtă iaste, care găsindu-se la sf<i>nta Mănăstire a Argeșului, adusă de unii părinte oarecarele de la Sf<e>tagora și nefiindii scrisă de mină aleasă (precumti și aicea), poate și dinii tălmăcitoriu să va fi pricinuiții a fi cuvintele foarte amestecate și cu pușintică înțelegere, s-au mai diorthosit pe alocurea (după proasta mea pricepere), însă neșindii nici decumii din noima cuvîntului.

Iarii de s-arii afla această carte la alte părți cu mai bună tălmăcire și mai apropiată de rosturile sfinților părinți (ce să cuprindti în lăuntru) și să va vedea că nu întocmai să potrivește cu acăia, să nu ne fie spre defăimare, căci așa s-au întîmplatii noi a găsi.

Și s-au prescriii cu porunca, osîrdia și cu toată cheltuiala sf<i>nții sale cinstitulu<i> părinte și al mieu stareții, chirio chirii Eafail, nastavnicul nostru, de mai miculii ucenicii și nevrednicul între ierodifaconi Naumu dinu sf<i>nta Mănăstire Hurezii. 1787, fev<ruarie> 20". <anul și ziua sînt scrise cu cifre arabe>.

Ms. 2568. Sec. XVIII (1787); 270 ff. 33,5 x 23,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 2, 60 ș.a. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele.

NECULA (DASCĂLUL).

*Miscelaneu teologic: Cazanii, întrebări și răspunsuri,
Visul Maicii Domnului, Eshatologie ș.a.*

f. 22' : „Să să știe că aceste Cazanii le-am scrisu eu, dascălul l si<n> popa Petru Mstor ot Brașovu, părintelui Irimie de la sat Săcele, ca să le citească la morți la oameni mari și la mueri și la cu ertăciuni.

Ano 1788 ienuarie 14".

Ms. 1346. Sec. XVIII (1788); 90 ff. [7-22*, 25-50]; 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă.

NEGRULE (NĂSTASE).

Alexandria

f. 1' : „Cu mila lui Dumnezeu am scris aciastă carte <a> Alexan în zilele preluminatii a împărăteștii sale mărir<i> Ecaterini<i> Alexie preblagocestivii împărătesăi a toată Eosie, întru fericite zile a mo torîului ei, binecredinciosului domnu și marile ene<a>z Pavel Pet și a soții lui, binecredincioasa doamna și mare cneghina Mărie Th rovna și a fiilor lui, binecredincioșilor domni și mar<i> cne[ne]j<i> xandru Pavioviei și Co<n>standin Pavlovici și a binecredincio<a> doamne și mar<i> cnejine Alexandra Pavio<v>na, ElianaPavlo<v>na, M Paylo<y>na și Ecaterina Pavlo<v>na, în vreme <ă> cînd împărăteștile ești oști să afla aice în Prințipatul Moldovii, supt ocîrmuirea prelumin cne<a>z Gligori Alexandruvici Potiomkin, a marilui hatman și de ști[i] arhistratigu și a multora ordine caveler <sic>; iar a bisericii țînere locului exarhiii Moldovlahiip] era ocîrmuitor preasfinție sa Amb a presfințitului îndreptătorîului sînod mădular, arhiepiscopal a rinoslavii[i] și,a Tavricescului Herson[ii].

Și s-au scris de min<e>, păcătosul, Năstas<e> Eegrule, aice în la veliat 1790, apri[i]l 1".

Ms. 869. Sec. XVIII (1790); 80 ff. [f-77]; 35,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Manuscrisul este bogat ilustrat, cu scene din viața Alexandru Macedon executate probabil tot de Năstase Negrule. Legătură veche în piele.

NEONIL.

Cuvinte ale sf. Isaia. Pustnicul.

f. 184: „Această carte s-au scrisu de ticălosul Neonilu, la le 7296 <1788>, oct<om>vr<i>e 14, eîndii s-au tăiații trei frați de la vîi la Necorești".

Ms. 4834. Sec. XVIII (1788); 186 ff. [1-184]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele inițiale și inițiale sînt scrise cu roșu. Numerație originală a filelor. Legătură veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICANOR (IEROMONAHUL).

Moldova1. *Cronica Slovenilor.*

f. 1 liminară : „Această carte s-au scris de smeritul Meanor”.

f. 1. „Să știe cînd am scris, l<ea>t 7261 <1753>, mai 10”,

Ms. 101. Sec. XVIII (1753); 82 ff. 34 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 2. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova*Iași*2. *Istoria Moreii.*

f. 145^v : „Deci cu aceștia toate sfîrșind
Și laudă lui D<u>m<n>ezeu trimițînd
Aducu plecăciune desăvîrșit,
Ca să fie darulii pri[i]mit”.

f. 146. : „Ostenitoriu la scrisul aceștii cărți ce să chiamă Istoria Moreii <a fost> smeritul Meanor ier<o>monah den sfîntă Mitropolie din Iași. Mart<ie> 2 dn<i>, l<ea>t 7262 <1754>”.

Ms. 1616. Sec. XVIII (1754); 147 ff. [1-146]; 20,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Numerotație originală a filelor.

Moldova3. *Cîrjă arhierească.*

Ms. 1468. Sec. XVIII (mijloc); 728 ff. [79-310*]; 31,5x21 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 119. Inițiale ornate la ff.: 122, 128, 199^v ș.a. Numerotație și paginație originală. Legătură veche în piele.

NICHIFOR (IEROMONAHUL).

Moldova*Măn. Dolj ești**Istoria risipirii Ierusalimului.*

f. 40 : „Această istorie au scris-o ieromonah isTechifor ot Măn-<ăs>tire<a> Doljeștip], eu toată cheltuiala mea; și pentru ostentia lui i-am dat 120 ban<i>. Și am iscălit, 1782, Iuli<e> 20, D<imitra>chi Hăr-<es>cu, pah<arnic>”.

Ms. 124. Sec. XVIII (a doua jumătate); 41 ff. [1-40]; 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 1.

NICHIFOR (IEROSHIMONAHUL).

Țară Romînească*Miscelaneu teologic: Alegeri din dogmele sf. Dionisie Areopaghitul și Rugăciuni.*

ff. 1—6, de altă mînă : „Această sfîntă carte este a-sfinții sale ro- lui Dumnezeu Mehifor ieroschimonah ot Stănișoară, scoasă după slove pe rumînie cu toată chieltuiala mea și o am dat-o sfintei Mănă Cozii, să fie părinților de cet[^]nie si- mie vecinică pomenire. Fev<rua> 17 dn<i>, 1764”.

f. 215 : „Sfîrșit silui D<u>mn<e>zeu laudă. Mchiforii ieroshimon

Ms. 2468. Sec. XVIII (mijloc); 283 ff. 20 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 20^v, 28^v ș.a. Legătură în piele.

NICHITA (DASCĂLUL).

Moldova*Miscelaneu. Cazanii, fragment din Mîntuirea păcătoșilor și Versuri.*

f. 11 : „D<u>mnezău să erte și pe celu ce au scris cartea aceea

f. 34 : „Și numele cărți<i> acestea este Mîntuirea păcătoșiloru și prețuiți ei iaste trei lei. Sfîrșitul noemvri<e> 24, 1790.

f. 34^v : „Dumn<e>avoastră pravoslavnici cetitori, dinii darulii H<risto>s rogu pre dumn<e>avoastră și de viți găsi ceva greșală în s sau în cuvin[n]te, îndreptați cu duhulii blîndețalorti și nu puneți în pon Că cumii nu-i puțință a fi ceriului fără<ă> de nori, așa și scrisoare fără greșală, că este scoasă di pe cărți frînpești <sic> și ilinești pe li<rumînești> și nu să pre bine înțalege vorba, fiindii scrisă dinți darulii i lepciuni<i> și cu a D<o>mnului nostru I<isu>s H<risto>s. Aminti Nechita das[^]alu, sătulii Dorna”.

Ms. 3231. Sec. XVIII (1790); 35 ff. 19 x 11,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 5^v, 11^v ș.a. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe.

NICODIM.

Moldova*Psaltire.*

Cf. Ms. 693, f. 73 : „HcnHca CA\|raATHp pai;<BO>KH HHKOAHM” O scris această Psaltire <de> robul lui Dumnezeu Mcodim>.

Mcodim nu a copiat, evident, Psaltirea Voronețeană, ci a folosit ca text pentru copierea altei Psaltiri și în sensul acesta trebuie accep însemnarea sa.

Sec. XVII (probabil); Scriere cursivă veche.

NICODIM (MOHAHUL).

Țara Românească
Mân. Căldăruşani*Învăţături pentru spovedanie.*

f. 1 < > „Adunată de la mulţi dascăli şi pusă la bunăorînduialăde cuvîntăreţul cuvios între monaşi chir Mcodim”.

f. 119 : < > „ Adunată pre scurtii din multe învăţături a mulţi dascăli şi tîlmăcită rumîneşte de nenumitul, spre mai bună folosirea cititorilor. 1795, dechemv<rie>”.

f. 122', la sfîrşitul unei prefeţe : < > „Iar după ce veţi dobîndi acest folos fierbin<te> vă rogu să faceţi şi mică rugăciune cătră D<umne>zeu, pentru sufletul celor ce s-au ostenit la aceasta şi au fost împreună lucrători, şi mai vîrtos pentru sufletul aceuia ce au dat în tipariu această sfătuire, spre folosul de obşte al vo<s>tru; mai pă urmă şi pentru cel ce o au scris în limba rumînească. Fiţi sănătoşi”.

f. 176' : „Sfîrşitu<1> şi lui D<umne>zeu laudă. 1796, ianuar<ie> 13 dn<i>, în Căldoroşani”.

Manuscrisul n-a fost tradus de călugărul Mcodim, care nu face altceva decît copiază o carte tipărită.

Ms. 3789. Sec. XVIII (1795-1796); 176 ff. [2-1i, 13-176*]; 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 13. Legătură veche în piele.

NICODIM'(Pr.).

Țara Românească*

Fragment de Pateric.

Coperta a II-a interioară : „Acesta iast<e> scris dă părintele Neeodim şi cîtvia dîn Leasfiţă scrisă dă p<ărintele> Iosif ec<lisiarhul> Hurezul<ui>> ca cine va citi să-i pomenească, căci sîntu vieţ<i> foarte dă folos şi dă umilinţa sufletului”.

Ms. 2665. Sec. XVIII (mijloc); 160 ff. [aproximativ 1-110*]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

NICOLA (GRĂMĂTICUL).

Țara Românească
Mân. Cîmpulung1. *Tetraevang.Jiel.*

f. 265 : „Aceştii izvod de sf<î>nta Ev<an>g<he>lie nevoitu-m-am de l-am scris eu, smeritul şi mult păcătosul, Mcola gramaticul întru sf<î>nta şi d<u>mn<e>zeiască Mănăstire de la Cîmpulung, unde iaste hramul Âdormirea Preasf<î>ntei Stăpînei noastre Născătoarei de D<u>mn<e>zeu şi pururea Fecioară Măriia, cu cheltuiala sf<î>nţiei sale Iosif, ieromonah ot Dolgopol, în zilele prealuminatului şi în[n]ălţatului bunului creştin,

măriia sa domnul nostru Io Şerban Ca<n>tacozino Basarab voevod a sf<î>nţiei sale fericitului părintelui nostru Theodosie, mitropolita Ungrovlahiei, cînd au fost cursul anilor de la zidirea lumii 7194 de la întruparea lui H<risto>s au fost 1686 <sic>, m<e>s<e>ţ<a> de de<vrie> 30 de zile.

Şi mă rog sf<î>nţiilor voastre, preasf<î>nţi părinţi şi dumnelorvo den bună rudă născuţ<i> boiari şi tuturor căroro li's-ar întîmpla a pre această sf<î>ntă carte şi ar afla întru dinsa ceva greşit, mă rog îndreptaţ<i> cu d<u>hul blîndeţelor, iar pe mine, păcătosul, să nu <blestemat<i>, pentrucă şi eu sînt om den pămînt făcut şi au scris m de tină, ca şi sf<î>nţiile voastre, împreună cu toţ<i> şi cu mine, nevnicul, să aflat<i> ertare la înfricoşata judecată a lui'H<risto>s. Amin”.

f. 265' : „Versuri politice 6.

Eu Mcola scriitorul

Luaîu de la Domnul ajutoriul;

Ucenicul sf<î>nţiei tale smerit

Cu tot lucrul acesta m-am întărit

Lui D<u>mn<e>zeu ca să-mi ajute m-am rugat neîncet

Şi pururea, cu toată scriptura mi-au ajutat”.

Ms. 1327. Sec. XVII (1685); 265 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi indicaţiile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 5, 7. Miniaturi, reprezentînd pe cei patru Evanghelişti la ff. : 4', 74', 118' şi 190'. Legătură veche în piele.

I

Țara Românească

2. *Albina.*

ff. 1' — 2 : < > „Pre această sf<î>ntă d<u>mn<e>zeiască carte văzîndu-o preasf<î>nţitul şi prearîvnitorul d<u>mn<e>zeesţii legi şi al dogmatelor sf<î>nţilor părinţi, chir Theodosie, mitropolitul [al], Țării Ungrovlahiei, văzîndu-o așa înpodobită cu toate f<liurile de dulci şi sf<î>nte învăţături, cu dragoste i să aprîndă inima şi rîvni, prin multă cheltuială de o scoase de la adîncul lîngă elineşti şi sloveneşti şi o trase cătră lumina [a] înţelegerii lîngă rumîneşti; pre care sf<î>ntă şi d<u>mn<e>zeiască carte'o făgădui şi o închină tuturor celor flămînzi de hrana cea sufletească şi-i roagă o pri[i]mească ca pre o fîntînă nedeşertată, dentru caria oricine ar să-ş<i> stîmpere setia sufletului cu răcoroasă apă a vieţii, nedeşertată să-i fie; închină-o şi ca pre o vistierie de vrăciuire, dentrucaria ori ar năzui să dobîndească sănătate bolnăvirei sufletului său, neapă să-i fie. închină-o şi ca pre hrana cea sufletească, de care singur domn H<risto>s grăiaşte că nu numai cu pîine va vieţui omul, ci cu tot cuvînt carele iase den rostul lui D<u>mn<e>zeu; şi iarăş<i> pre tot cetitor al aceştii sf<î>nte cărţi îl roagă ca, cetînd numele sf<î>nţiei sale, să-l pomenească. Amin”.

Şi s-au scris această sf<î>ntă carte în zilele prealuminatului domn Io Co<n>standin Băsarab voevod. Şi s-au săvîrşit de scris în luna

[i]ulie 5 dn<i>, anul 7197 <1689>, dupre izvoadele dascălilor ; ostenitor scrisorii aceştii sf<i>nte cărţi, Mcola gramaticul".

Ms. 1357. Sec. XVII (1689); 315 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff : 3, 12, 246' ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

3. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.*

f. 62^v : „IHC. d3 HHK0AA MNororpwHwX*" <= Scris-am eu Mcola mult păcătosul>.

Ms. 201. Sec. XVII (sfîrşit); 217 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, iniţialele şi trimerile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 4, 64 ş.a. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

4. *Albina.*

f. 123^v : „Ierei Mcola".

ff. : 163^v şi 188^v : „Mcola".

Ms. 484. Sec. XVII (sfîrşit); 321 ff. 19 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimerile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 6^v, 124 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICOLA (Pr.).

Țara Romînească

1. *Pomelnicul mitropoliei Țării Romîneşti.*

f. 36 : „Din porunca preasf<i>nţitului chir Theodosie, mitrop<o>-litul, acest sf<i>ntu Pomgnec l-am scris eu, mult păcătosul Mcola log<ofă-tul>, la anul 7205 <1697> KT* A H H <=în zilele> <lui>Io Co<n>standin B<asarab> B<rîncoveanu> voevod".

Ms. 2101. Sec. XVII (1697); 36 ff. [aproximativ 1-14, 16-18, 21-22; 25-83, 36] ; 30 X 20,5 cm. Scriere semiuncială. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu şi aur. Miniatură înfăţişînd înălţarea la cer, la f. 1. Iniţiale ornate la ff. : 1 şi 3^v. Legătură artistică în piele.

Țara Romînească

2. *Calendarul anului bisect 1704.*

f. 5^v : „IHC. <^=a scris> pop<a> Mcola".

Ms. 2358. Sec. XVIII (început); 12 ff. 19,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu.

Țara Romînească

3. *Pomelnicul mănăstirii Cîmpulung.*

f. 6^v : „în vreme<a> cînd era<u> anii de la începutul lumii 72 iară de la H<risto>s 1710, în zilele bunului creştin şi luminatului domn Io Oo<n>standin Brîncoveanu Basarabii voevodii şi „a preasf<i>nţitului chir Anthimu Ivireanu, arhiep<i>scopul şi mitropolitul a toată Țara Romînească, în[n]oitu-s-au acest sf<i>ntii Pomelnic, cu porunca şi toată chituaiala preacuviosului chir Iosifu ieromonah, hagiul, carele pe acSia vreme era igumen aceştii sf<i>nte Mănăstiri Cîmpulungul, al căriia hram ia Uspenie B<ogorodi>te.

Şi s-au scris de mine smeritul, mult păcătosul şi cuciaricul în preoţ<i> ierei Mcola. Şi mă rog sf<i>nţilor voastre, cuvioşilor ieromonah şi ierodiaconi întru H<risto>s mai mari fraţ<i>, ca să nu pregetat<i> a pomelnici şi numele nostru, cel mult păcătos, la sf<i>nta şi d<u>mnezeiasca Liturgie, cînd bunul D<u>mn<e>zeu vă va învrednici a sluji, ca şi sf<i>nţilor voastre, la zioa înfricoşatului judeţ, să dobîndiţ<i> ertare păcatelor, şi să vă învrednicit<i> stării de-a dreapta împăratului slavei, a lui I<isu> H<risto>s, adevăratul D<u>mn<e>zeul nostru şi să vă veseliţ<i> în împărăţia Lui în vçii nesfîrşit<i>, cu toţ<i> sf<i>nţii Lui. Amin".

Ms. 3722. Sec. XVIII (1710); 56 ff. [aproximativ 1-11, 14-23, 33-36]; 30,5 x 21 cm. Scriere semiuncială. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 5^v, 7 ş.a. Iniţială ornată la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătură artistică în piele.

NICOLAE.

Țara Romînească

Fragment din Istoria lui Sindipa filosoful.

f. 65^v : „Sfîrsit istorii lui Sindipa filosof. 1786, sept<emvr> 13. Mcolae".

Ms. 330. Sec. XVIII (1786); 124 ff. [15-65*]; 19 x 14,5 cm. Scriere cursivă.

NICOLAE.

Țara Romînească

Miscelaneu: fragmente din îndreptarea legii şi din Trepnetic.

f. 1 : „îndreptarea legii cu D<u>mnezeu, care are toată judeca arhierască şi împărătească de toată vinile preoţeşti şi mireneşti, Pravila Sfinţilor Apostoli, a cele 7 săboară şi toate cele naneastene <sic>; lîncele acestea şi ale sf<i>nţilor dascăli, ai lui Vasile cel Mare, Timoftei, Mchifilului Mcolae, theologii d<u>mnezeuştilor b<o>goslovi, acum într-acest chituaiala scrisă după Pravila cea tipărită din zilile preain[n]ălţatului domnii Ma[t]thei B<asa>r<ab> v<oe>vod, leatu 7160 <1652> şi acum scrisă în zilele prein[n]ălţatului domnului nostru Io Mcolae Pe[n]tru Mavroghele v<oe>vod a toată Țara Romînească şi în zilele preasfinţiei sale părin

mitropolit chir Grigorie, a toată lumea U<n>grovlahie<i>. Vă leat 1787. S&tu<l> Ghişoi, [m] <d>e Mcolae sin Mcolae seriitor[i]^\

Ms. 4367. Sec. XVIII (1787); 46 ff. [1-24, 27-29, 42-45]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

NICOLAE (ARHIMANDRITUL).

Polonia

Miscelaneu teologic: Semnul crucii, Pentru ruga sfinţilor, Vieţi de sfinţi, fragment din Vămile văzduhului ş.a.

Cf. Ms. 34, f. 73', copiat de Toader Jora: „Să se ştie cine au scris-o, că s-au iscălit. Toader Jora.

Această cărţă lue am scris-o eu di pe o carte a sfinţii sale a egumenului de Ploreşti, pentru ca să să ştie valetul, 7264 <1756>, intru care zile să o fi scris Co<n>stantin Bălăcian<u>, intru care scrie aşe : Scrisu-o-am di pe un izvod ce era scris de <i>er<o>monahul Neculaiu arhimandritul, ce scrie că au scrisu-o de pe o Biblie a lui Şerban vodă din Ţara Munteniască, cînd au fost în Ţara Leşască".

Sec. XVIII (prima jumătate).

NICOLAE (DASCĂLUL).

Moldova

1. *Fragment din Varlaam şi loasaf.*

f. 54: „1796, <scris şi cu cifre arabe>, fev<ruarie> 26.îtf<i>c<o>l<ae>d<as>c<ălul>, s<c>r<ii>t<or>".

Ms. 3186. Sec. XVIII (1796); 88 ff. [1-54]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul este scris cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1.

Moldova

2. *Cronici moldoveneşti : Grigore Ureche şi Miron Costin.*

f. 2: „Mcolai".

f. 353' : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. Şi au luat sfîrşit cu agiu-toriul lui D<u>mnezeu acest Letopisiş la anul 1800, iulie 12".

Menţiunea paharnicului Costache Sion de la f. 14 : „Aceştii letopisis scris de răpousatul meu bunicu medelniceriu<l> Toader Sion, pîrinte a răp<o>s<atului> meu pîrinte stol<ni>c lordache Sion, l-am dat pre-iubitului meu nepoţii" < > nu poate fi acceptată decît în înţelesul că medelnicerul Toader Sion a plătit copistului pentru scrisul Letopiseşului. De altfel întreaga factură a scrisului este aceea a unui copist de meserie.

Ms 104. Sec. XVIII (1800); 353 ff. 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 2', 9 ş.a. Desene în peniţă la ff. : 163, 181, 182 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Mo

3. *Cronici moldoveneşti.*

f. 100' : „Mcolai păcătos".

f. 245' : „1800, avg<ust> 1. Pîină aici s-au scris de l<a> 15 a lui iu

f. 362 : „avgust 15".

Ms. 2305. Sec. XVIII (1800); 364 ff. [1-362]; 29 X 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 1, 10, 100 ş.a. N rotaţie originală a filelor.

NICOLAE (DASCĂLUL).

Ţara Romîne
Căpşuna-Dîmbovi

Miscelaneu teologic: Legenda celor 12 Vineri, Întrebări şi răspunsuri, Minuni, Vedenii ş.a.

f. 27' : „Mcolae dascălul".

f. 61: „Necolae dascălul. Am dăruit pîrint<e>lui po<p>i<i>? B pro<to>p<op>a sud D<îmbo>v<i>ţa, sat Căpşuna".

f. 71 : „Necolae dăscălu<l>. Am scrisu eu cum că este a<l> pîrint pro<to>p<op> Badu ot sat Căpşuna".

Ms. 1738. Sec. XVIII (sfîrşit); 83 ff. [3-81]; 17x11,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în cerneală la ff. : 16, 22, 48 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură în piele.

NICOLAE (DIACUL).

Transilvan
Săcele-Maramureş

Miscelaneu teologic: Octoih, Sinaxar şi Molitvenic.

f. 1: „Octoihii, adecă Osmoglasnicu, care au făcut precuivio pîrintele Ioan den Damascii şi alaltîi sf<i>nţii pîrinţi. Scris Jn Sec «Ti ATÎTW IVT CKTKOp CKTÎT x3CA'i, A IVT pO>K. AK4,4\|fS MCllld r*H. P. A <=în anul de la facerea lumii 7214, iar de la Naşterea lui Hristos 1 luna ianuarie 3 zile>. Scriitorîul Mcolae diacti".

Ms. 4276. Sec. XVIII (1706); 109 ff. [1-108]; 18 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Chenar, desen şi frontispiciu în peniţă la ff.: 1, 1', 2, 8 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură în piele, restaurată la cotor.

*) Sînt mai multe localităţi în Transilvania cu acest nume. Credem că este vorba de Săcele din Maramureş. Vezi şi însemnarea de pe coperta I-a interioară unde este amintită localitate din Maramureş, Rorşa.

NICOLAE (LOGOFĂTUL).

Țara Românească)

Cronograf.

f. 538 : „Acest Hronograf, cartea împăraților, este a lui Mcolaie log<ofătul> sin Stan log<ofătul>; și am scris-o iarăși eu în zilele mării sale Io[i] Mihaîu Co<n>standin Suțul v<oe>v<o>d, carele șazăindu fără treabă am scris-o.

Și cine va citi, mă rog să zică : Dumnezeu să-l erte. Și cându am scris-o mă aflam logofețel dă vist<e>rie. Mc<o>laie log<ofăt>. 1783, oct<om>-v<rie> 1".

Ms. 1073. Sec. XVIII (1783); 544 ff. 29,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor.

NICOLAE (MONAHUL).

Țara Românească

1. *Viața patriarhului Nifon.*

ff. 173'—174 : „Predosloviia cătră cititor. Această sv<î>ntă cărticea care să chiamă jitiia precuviosului părintelui nostru Mfon, muncit-am de o am scris eu, mulții păcătosul și dentru monahi mai mic decît toți, Mcolae dentru sv<î>nta Mănăstire Brîncovenii, însă scoasă după izvodul părintelui Ananiei, ier<o>monah, starețul mieu, tălmăcindu-se de sf<î>nția sa dentru limbă slovenească pre limbă românească.

Și s-au scris den porunca cinstului și precuviosului părintelui nostru chiriu chir Paisie, arhimandritul, care au foștii egumen sf<î>nței Mănăstiri Bistriții, iară acum den mila lui D<u>mn<e>zeu și porunca prealuminatului și slăvitului măriei sale domnului nostru Io Co<n>stantinti B<a>s<arab> voevoda să află năstavnic la sv<î>nta Mănăstire a măriei sale cea noae ce să chiamă <H>urezii, unde să slăvește sf<î>ntul hram a<l> sf<î>nților și de D<u>mn<e>zeu încununați împărați și întocma<i> cu Ap<o>s<to>lii, Co<n>stantin și Elina.

Dereptii aceasta mă rog dumneavoastră, cinstiților cititori, știu că multe greșale veț<i> afla pă urma aceștii cărticea, ce cu d<u>hul blîndețelor să îndereptați și să plinit <>. Iarpremine, ticălosul HMNororp-kuiHks <=și mult păcătosul>, carele am scris, să nu mă blestemați; că n-au scris I<u>-hul Sf<î>ntii sau înger, ce dxuxhul niîhnirii și mîna de țărînă păcătoasă, ca și cuviințele voastre *să vă spodoliți* <adaos marginal> a auzi acel glas zicînd : Veniți bl<a>gos<lo>viții Părintelui Mieiu de moșteniți împărăția ceriului, care-i gătită voao de la începutul lumii. Aminti.

E1* Nf&TT* WT CK3AANĀA AHp4 , 3pM0, A WT pO>K. XK0\ \ i\^Th , AXUA. dn\ ^ur' < = în anul de la facerea lumii 7199, iar de la Nașterea lui Hristos anul 1691, ap<rilie>, zile>.

Ms. 2462. Sec. XVII (1691); 174 ff. 19 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlul, unele inițiale și adaosuri marginale sînt scrise cu roșu. La f. 1', este reprezentat, în cerneală neagră și roșie, chipul Sf. Nifon. Frontispiciu în peniță și inițială ornată la f. 2., Vinietă la f. 174. Legătură veche în piele.

Țara Romîn

Molitvenic slavo-romîn.

f. 181 : „Această cărticea o am scris eu Necolae monah ot Brîneov cu cheltuiala și cu porunca sf<i>nției sale părintelu<i> Paisie egumen de la s<fe>ti Co<n>stantin, însă de la <H>urezi de la Mănăstirea domnească <a> măriei sa<le> Io Co<n>stantin voevoda.

Fraților, mă rog ce să va f<i> greșit să îndereptaț<i> și să nu mă stemăț<i>. L<ea>t 7201 <1692>, sept<emvrie> 5 d<ni>'\".

Ms. 2465. Sec. XVII (1692); 183 ff. [3-181]; 20 x 14 cm. Scriere semiuncială și cu Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la ff. : 4, 15, 39' ș.a. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în

Țara Romîn

3. *Miscelaneu eshatologic: Vămile văzduhului și Cuvinte ale sf. părinți.*

Ms. 1247. Sec. XVII (sfîrșit); 121 ff. [3-119*]; 19,5x14 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în

NICOLAE (Pr.).

Transilvan
Cicmău-Hunedoa*Liturghia sf. Ioan Gură de Aur.*

f. 44 : „Scris-am eu popa Mculae din Cicmău, al dumivoastră voitorîu, popei Pașt<e> din Bozeș, vleații 1702; scris pentru un flor 60deban<i>".

Ms. 4870. Sec. XVIII (1702); 71 ff. [2-44]; 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

NICOLAE (Pr.).

Țara Romîn

Slujba îndrăciților.

ff. 1—4 : „S-au legat această carte cî<n>d s-au zugrăvit sf<î>nta seric<ă>; fost-au leat 7254 <1746>".

f. 64' : „Și s-au scris această cărtulie cu Slujba îndrăciților de smere întru preoți, pop<a> Mcolae, s<i>nii pop<ei> Gheorghie, protopopol de la Biserica Domnească din tîrgu din Cîmpulungii.

Și cine va citi pre dînsa să-ș<i> aducă aminte și de noi, pomeninc robii lui Dumnezău, vii : erei Mcolae, Marița s<estra> ih < = sora m mor<ți> : erei Gheorghie, Ilinca s<estra> ih, Ștefan și pe toții neamul Și au plătitu osteneala scrisorii acestor trataj pop<a> Theodor, s<

popei Ghe<o>rghe poșul <sic> ot s<ve>ta m<u>cen<i>ța Marina, ca să-i fie de treaba lui".

Ms. 8467. Sec. XVIII (prima jumătate, înainte de 1746); 64 ff. 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Legătură veche în piele.

NICOLAE (Pr.).

Țara Romînească
Mân. Bistrița

*Miscelaneu teologic: Cîntări bisericești,
fragment din Apocalipsul Maicii Domnului ș. a.*

f. 107' : „1798, mart<ie> 21. Am scris eu pop<a> Mcolae, fiindu în rînta Mân<ăstire> Bistriț<a>".

Ms. 2040. Sec. XVIII (1798); 133 ff. [aproximativ 83*-96, 99-110]; 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Unele inițiale și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

KIȚU (LOGOFETEULUL).

Țara Romînească
Rîmnicul Vilcea

Theatron Politicon.

f. 269' : „S-au prescris de Mțul logofetelu<l> ot sf<i>nta Episcopie Bîmnecul, cu cheltuiala sfințxiei salo chir Nectarie, iconomul sf<inte> Episcopii, la l<ea>t 1787, septv<rie> 6".

Ms. 1569. Sec. XVIII (1787); 270 ff. [1-269*]; 31 x 20 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniță la ff. : 2 și 114. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele*

OPREA.

Țara Romînească

Molitvenic slavo-romîn.

f. 141' : „Ace<a>stă carte ce să chiam<ă> M<o>l<i>tv<e>nîc o am scris eu Oprea MHoroptuiHkiX H H^CKKP^KHK <= mult păcătosoș și nespurcatul>, m<e>s<e>ță mar<tie> 16 dn<i>, l<ea>t 7206 <1698>".

Ms. 2383. Sec. XVII (1698); 152 ff. [1-141]; 14 x 10 cm. Scrierea imită tiparul. Frontispicii în peniță la ff. : 45', 56, 96 ș.a. Legătură veche în piele.

OPREA (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească

Fragment din Acatistul sf. Nicolae.

f.5 : „Acathistii a sf<i>ntului părintelui nostru Mcolae, arhiepiscopul de la Mira Lichiei, făcătoriu de minuni, care să citește joi sau cine cînd

va vrea. începutul, ca și cealelalte, am scris aceasta cînd era cursul !<ea>t 7247 <1739>. Oprea log<o>f<ătu> ot lal<o>miță".

Ms. 471. Sec. XVIII (1739); 52 ff. [5-19*]; 14,5 x 9,5 cm. Scriere Cursivă. Titlul este încadrat într-un chenar în peniță. Frontispicii în peniță la ff. : 5' și țiale ornate la ff. : 5', 10', 11' ș.a.

PAHOMIE (IERODIACONUL).

Țara Ro

Miscelaneu teologic: Theotocarion și Rugăciuni către Iisus Hristos

f. 1' : „Theotocarion pe optii glasuri, întru care să coprinde o ^le Născătoare de D<u>mnezeu, ce să cetescii în toate serile la Pavecerniții pe la mănăstiri, unde iaste adunare de părinți călugări folositoare de sufletele celorii ce să nevoescii a-și tăia voile și celor luptă împotriva patimilor ; care; acumti s-au scris cu mai bune înd și tocmiri ale cuvintelorii, decitti c&le ce să vorii fi aflîndii pe l mănăstiri, în zilele preaîn[n]ălțatului d<o>mnu Io Mihaiii Co<n> Suțu v<oe>v<o>d, întru alu doilea anii alu domnii mării sale și în preasfințitului mitropohtii al U<n>gr<ovlahiei>, chiriu chirii G carele cu ajutoriu lui D<u>mnezeu, dinii trecuta lună a lui Iulie intrată în numărulu de ani 25 ai păstorii preasfinții sale.

Și s-au scris această sf<i>ntă și d<u>mnezeiască carte, cu ch robului lui D<u>mnezeu Eadul și soțifa lui, Mariia; iaru oste scrisoarii cu mîna amii foștii eu, Pahomie ierod[i]iaconu<l> de la s Mitropolie dinu București.

Și s-au scris această sf<i>ntă carte, oct<omvrie> 22, leat 1784. liomie, ierod[i]iac<on> Mitrop<o>liei Bue<u>rești".

Ms. 2056. Sec. XVIII (1784); 137 ff. 33,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și cațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenar în peniță la f. 1'. Frontispiciu în peniță la ff. : 2, 4', 12, ș.a. Legătură veche în piele.

PAHOMIE (STAREȚUL).

Moldo

Schitul La

*Miscelaneu: Sinaxar, Molitve, Gromovnic,
fragment de Pateric, Pravilă ș.a.*

f. 51' : „Le<a>t 7262 <1754>".

f. 54: „Și am scris eu, <i>er<o>monah Pahomiia ot L Precum am găsit la Otecincii, așa am scrisu : nice n-amii adaoșii n-am lăsații nimicii; precum amii aflat ase am așezat. Fie numele l nului binecuvîntat de acum și pînă în veci. Aminii. Le<a>t 7262 <

f.70; „Stareț <i>er<o>monah Pahomiia". <Textul este criptogr

f.112, în jurul portretului unui călugăr : „Stareții Pahomi<e>, <i>er<o>monah, mulții păcătoso <sic> nacealniculii, le<a>tu____<rupt>".

ff.116 : „<I>er<o>monahii, stareţii şi mai[i] micul tuturor, nacial-niculti Pahomiîa". <Textul este criptografiat>.

•f.21 : „Le<a>t 1762".

f.173 : „Le<a>t 7270 <1762>".

f.183' —185, scrise cu roşu: „Predoslovie cătră pravosla<v>micii cetitori. Să să ştie că acea<stă> carte este izvo<d>it<ă> dintr-o carte tiparnic<ă> di la Stoliţ<ă>, tipărit<ă> di la împărăţie Muscului <sic>, cumu-i Gromovnicul şi Cherindariul şi Eojdeniţa şi Pascalie<

Aceste toate sîntii scrisă din izvod tipar[t]nicii, iară altile sînt scris<ă> din izvod cu mîna; ce am socotit că sînt de tre<a>bă acele<a> am scris.

Deci pentru aceasta mă rog lui D<u>mnezeu de ertare şi frăţiilor vo<a>stre de îndreptare. Cum nu este cu putinţă să fi[i]e ceriul făr<ă> de n[u]jori şi mare<a> fără de valur<i> şi pămîntul făr<ă> de scirbe, aşa nu este cu putinţ<ă> să nu fie omul fără de greşală; dar eu, păcăto, cum să nu greşescii, fiind neputincios şi neînvăţat şi pro<s>tan [şi] şi cu suflul şi cu trupu<l> şi cu minte<a> şi cu gîndul şi cu cugetul-şi cu inima şi \ .. <ilizibil> [şi] cu lucrul şi cu toate sînţirile mele, fiind neputincios ; şi amii putut să greşesc ca om neputincios ce sînt, macarii că m-am silit cît am putut şi... <ilizibil> să nu greşescii ce poate tot amii greşit.

Pentru aceia mă rog să îndrepta<ţi> cu duhul blîndeţelor or<i> ce-ţ<i> găsi greşit în slove, sau în cuvinte; îndreptat<i> şi vă veţ<i> îndrepta, ertaţ<i> şi vi s<e> <v>a erta voo, lăsaţ<i> şi vi s<e> <v>a lăsa voo. Că bine ştiţi ce zice Sf<î>nta Scriptură, că cu ce măsur<ă> veţi măsura, cu aceia'vi s<e> <v>a măsura voo şi încă mai scuturat şi îndesat şi vărsîndu-să dintr-însa.

Pentru aceia mă rog şi eu frăţiilor vo<a>stre să-m<i> ertaţi greşală şi D<u>m<ne>zeu să vă erte ; şi să vă ru<ga>ţ<i> şi pentru mine, un păcătoş şi un greşit şi osindit. Şi de mine încă să fiţ<i> ertaţ<i> şi blagosloviţi de vlădica H<risto>s şi de mine, de un păcătoşii. Stareţ şi na-cealnic, <i>er<o>monah Pahomie".

f. 188' : „7270 <1762>".

Ms. 5454. Sec. XVIII (1754-1762); 190 ff. [2-189]; 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi explicaţiile sînt scrise cu roşu. La f. 1' portretul unui episcop, în culori. Frontispicii, iniţiale ornate şi viniere la ff. : 2, 7', 37 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

PANU (GRĂMĂTICUL).

Ţara Romînească
Mân. Cîmpulung

Ceaslov.

ff.253'—254 : „Cumii dorescii cei ce călătorescii pre mare ca să ajungă la un vădii cu linişte, să să odihnească, aşa am doriţii şi noi, începîndii această carte, ca să ajungemti la sfîrşit.

Şi iat<ă>, cu voia lui D<u>mn<e>zeu şi cu ajutoriul Maic-
ţiei Sale, precumti amu început amii şi săvîrşit.

Şi s-au scris această sv<î>ntă carte întru sv<î>nta Mă-
Dălgopol, în zilele luminatului domnii Io Co<n>standin voevod
polit chir Theodosie. Şi s-au scris den porînca <sic> şi de<
osîrđiţa sv<i>nţiei sale părintelui Ioan <i>er<o>monah şi'o am
eu, Panii gram<a>tic, cîndii era leatul de-nceputul lumii 7200
Şi s-au început în luna lui noemvrie în 16 dni şi s-au săvîrşit în
dechemvrie în 25 dni "< >.

Ms. 2381. Sec. XVII (1691); 258 ff. [1-256*]; 15,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile
şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la
118' ş.a. Legătură veche în piele.

PARTENIE (IEROMONAHUL).

Ţara Romînească
Schitul R

Mîntuirea păcătoşilor.

f.2 : „Această sf<î>ntă şi d<u>mnezeiască carte ce să chia-
tuirea păcătoşilorii s-au scris de smeritul şi mulţii păcătoşul
ieromonah, întru slava şi cinstea marelui m<u>cenic Gheorgh
şezetor <sic> la Schitul ce să chiamă Eobaia, care iaste metoh
Mănăstiri Argşi şi iaste hramul Sf<î>ntului marele mucenicii G
La anii Dom<nului> 1764".

Ms. 5466. Sec. XVIII (1764); 357 ff. [2-3*, 11-175*, 178-356*]; 19x14,5 cm.
cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la
tispicii în peniţă la ff. : 3, 135' şi 200. Desen în peniţă, reprezentînd
Domnului cu Iisus în braţe, la f. 199'. Legătură veche în piele.

PASCU (LOGOFĂTUL).

Ţara Romînească

*Miscelaneu: Vieţi de sfinţi, Cuvinte ale sf. părinţi,
Albina, Literatură parenetică, fragment de Pateric,
Vămile văzduhului ş.a.*

f. 24: „P<as>c log<ofă>t, văt<a>f".

f. 122' : „Această sfîntă şi d<u>mnezeiască<ă> carte am s-
Pascul log<ofă>t. Octo<m>vrie 12 dn<i>, leat 7260 <1751>

f.296 : „3A« nHcaX 43 ITackS R-vra^ sa <== aici am scris e
vătaf de> copii".

Ms. 2338. Sec. XVIII (1751); 354 ff. [aproximativ 1-122', 125-185*, 187-292*,
21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise
Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 24' şi 30.

PĂTRAȘCU (LOGOFĂTUL).

Țara Românească*

1. Cronograf.

f. 597^v : „Dumneavoastră cinștiilor și de bun neam boeri și pravoslavneci creștini, cu multă plecăciune și smerenie vă rugăm, unde veți afla, în cartea aceasta, niscarevaș alunicări [și] și greșăli, au den cuvinte au den slove, au den greșală mea, nu liuliț<i>, nici puneț<i> în ponos, nici să ne blestemați, că Unul D<u>mnezeu iaste făr<ă> de greșală; ci ertați și îndreptați cu d<u>hul blîndețelor, ca și pe dumn<ea>v<oastră> să v<ă> erte Domnul D<u>mnezeu și să v<ă> îndrepteze cătră cereasca împărăție. Amin.

Scrisu-s-au această carte de robul lui D<u>mnezeu și plecatul dumnea<v>v<oastră> Pătrașco log<o>f<ă>t, cu toată cheltuiala a dumnealui Co<n>stahdin Oomăneanul, biv vel sârd<a>r, ca să-i fie dumnealui de citanie și în urma dumnealui, cei ce vor citi, să fie spre pomenirea dumnealui>.

Iar cine s-ar întâmpla a o fura să aibă blestemul a tuturor sfinților părinți ce să află într-această carte scris<i>.

Și s-au săvîrșit de scris în zilele prealuminatului și în[n]ălțatului domnului nostru Io Co<n>standin Mcolae v<oe>v<od>, în luna lui maîu 11 dni, leat 1762. Pătrașco l<o>g<o>f<ă>t".

Ms. 4248. Sec. XVIII (1762); 597 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 477. Inițiale ornate la ff. : 2^v, 52, 61^v.a. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Țara Românească

2. Miscelaneu teologic: Vieți de sfinți, fragmente din Pateric, Cuvinte ale sf. părinți ș.a.

f.37 : „Pătrașcu l<o>g<o>f<ă>t <în criptogramă>, noemvrie 17 d<ni>, 1763, am scris la această carte".

Ms. 2162. Sec. XVIII (1763); 95 ff. [1-68*]; 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Vinietă la f. 37. Legătură veche în piele.

PAVEL (DASCĂLUL).

Transilvania
Văleni-Maramureș

1. Molitvenic*

f. 197^v : „Ciio KHHTS, rAEASio AAOHTGKHHK'K, nHcdAhl ^acKdA H^MAK M\$Kd-MCKCKIH, oy cfA-k KaA^irk. POK8 , ajrKf, MtcAitA iIOAH/Sv A... HI". < = Această carte, numită Molitvenic, a scris-o dascălul Pavel din Muncaci în satul Văleni, în anul 1725, în luna iulie, a 18-a zi>.

Ms. 3513. Sec. XVIII (1725); 216 ff. [1-215]; 19 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

2. Minei.

«oi- J>' Mdf: !• 1121 co P... daniil diacul: „Scris-o-amu eu fi ajS'î ^ «« " ^KT^ GiosS' 1081 " A A B D O M K I R I > 1.301 <TM>, «te " <

Sec. XVIII (1731). Scrierea imită tiparul.

3. Triod-Penticostar.

f.327 : „Pavelu dascălii amii scrisu. 1711, lun<a> lui sep<te> în z<i>ua 13".

f.259 : „Pavel dascăl din Muncaci, am fost început ace<a>sta soar<e>, în luna lui octo<m>vr<ie> în z<i>ua 11 și am svîrșit <s> lun<a> lui noem<vrie> în z<i>ua 12, 1741".

Ms. 3198. Sec. XVIII (1741); 340 ff. 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

4. Octoih.

Ms. 3176. Sec. XVIII (prima jumătate); 78 ff. 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu.

PEȘTIȘANU (DASCĂLUL IOAN).

Octoih și Sinaxar.

f. 4^r : „Ioan Peștișan".

f. 80^v : „Am sfîrșitu, iulie 28, <1>778. Ioan Pestisan, dascăl Slatina".

f. 97^v : „Sfîrșitul b<o>gorodicinelor. Ioanii Peștișan, dascăl <la> tina. Av<gust> 23, <1>778".

f. 105: „Ioan Peștișan dascălii <la> Slatina fiindu, am scris această cârtică ca să-mî cercii condeiu să văzii, poate scrii ceva?

f.271 : „Sfîrșitul Sinaxariului a toții anului. Noemvrie 28, anul 1 Slavă, laudă, mulțămită și închinăciune Unuia D<u>mnezeu în Tro Tatălui și Piîului și Sf<î>ntului D<u>hu, Oare mi-au ajutații după înce de am văzuții și sfîrșitul.

Iară cei ce vă veți întâmpla a ceti pre această carte care cuprinde într-însa optu glasuri și 11 voscr<e>sne și b<o>gorodicinele preste totu anul și Sinaxariul, adecă numărul alu celor 12 luni, bucurați-vă în D<o>m-nul și mai vîrtos vă rugați Sf<i>nții Sale pentru ertarea păcatelor, ca rugîndu-vă veți pomeni și numele robului Sf<i>nții Sale H<risto>s, anume Ioan[n]ii. Și vă nevoiți a ceti și cetindii vă veți minuna de nevoințele și răbdărire <sic> sf<i>nților bărbăț<i> și de ale sf<i>ntelor mueri, carii fiind cu trup cum au biruiții pe vrăjmașii cei protivitori și făr<ă> de trupuri; și cetindii pre amăruntul veți afla fieștecare sf<i>ntii la cîți ani au foștii sfîrșitul lui și la care împărat tiranii s-au munciții și fiește care pro<o>roc cu cîți ani au apucat în[n]aintea nașterii lui H<risto>s și din care rudă au foștii pro<o>rocul și cîți ani au pro<o>rocitii.

Iară ce greșală veți afla în cuvinte sau în slove sau în soroace, îndreptați cu d<u>hul cel ertător[i] al blîndețelor, neptundii în ponos; că n-au scris heruvim sau au împodobitii sărafim, ci au scris minte întunecată cu tot felul de păcate și fiind împresurat de toate primejdiile lumii, ca și corabiia învăluită în luciul mării. Și de multe ori am scris și noaptea la luminare și fiind ochii îngreoiți de somnul păcatului sau de al trupului; sau și de multe ori s-au schimbații vederea de raza luminii și alunecîndu-m<i> ochii de împreună și mintea într-altă parte, poate fi că voiu fi zmintitii. Că știți că de multe ori, mergîndii pre cale bună și făr<ă> de glimpți <sic> și făr<ă> de imală <sic> alunecă picioarele și mare cădere face omul. Așa și eu, poate că voiu fi greșiții, că n-am tipărit ci am scris cu mîna de tină, cu pană de gîscă bătrînă, care amîndoao lesne alunecă cătră greșală, ca și orbul la potigneală.

Deci făcînd sfîrșit dau har Tatălui și Firului și Sf<i>ntului D<u>hii, Sf<i>nței Tro<i>ștă Ce<le>i[i] de o ființă și nedespăr<ț>ite, totudeauna, acum și p<u>r<u>rea și în vScii vecilor. Aminti. Ioan Peștișan, dascăl <la> siatina".

Ms. 3483. Sec. XVIII (1778); 277 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă, scrisă cu negru și roșu. Numerotație originală a filelor.

PETRE (DASCĂLUL).

Tara Romîneasă

Miscelaneu: Alexandria, Esopia, Gromovnic ș.a.

f. 193' : „Să să știe că această Isopie o am scris eu, mult păcătosul robul lui D<u>mnezeu Petre <în criptogramă> în zilele lui Ioan voevod și a mitropolitului nostru chir Mitrofan. M<e>s<e>ta iul<ie> 2 dn<i>, l<ea>t 7225 <1717>".

f. 204' : „Sfîrșitul Gromovnicului. Precum dorește cerbul la izvoarele apelor, așa au dorit sufletul meu să ajungă la sfîrșitul acestui Gromovnic.

Și l-am scris eu, robul lui D<u>mn<e>zeu Petre <în criptogramă> mult păcătos. Și l-am scris log<o>fătului Staicului s<i>nu Vasilie ier<o>

monah, cînd au fost nastavnic la Măn<ă>stire<a> Aninoasa, în lui Ioan vod<a> și s-ausfîrșit în luna lui iulie în 3 dni, l<ea>t 7225 <1717> f. 221' : „Sfîrșitul crugurilor. Cînd vei sfîrși noaosprăzece cryig adecă ani, iar să începi de la crugul cel dintii, că niciodată nu să șaște numărul ce-l zic. Petre" <în criptogramă>.

Ms. 1867. Sec. XVIII (1717); 238 ff. [1—235*]; 15 x 10 cm. Scriere cursivă veche. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 5', 11', 14 ș.a.

PETRE (Pr.).

Transilvania

Liturghier.

f.10 : „IHC. < – a scris> pop<a> Petre de l<a> Hereclean*). Și veți ceti pre această Leturghie și veți sluji și veți afla ceva smintesc să nu blăstămaț<i> pentru că și noi sintem cu gînduri ominești.

Și să mă pomeniți la sf<i>nta Leturghie și pre mine, ca s<ă> pominească și pre sf<i>nțiile voastre D<o>mnul H<risto>s, Sf<i>nț Sa. Vleat 1743, m<e>s<e>ța mai 25".

f. 26' : „Această Priscomidie s-au izvodit de pre izvodul de la grad. 1743, m<e>s<e>ța m<a>r<tie> 16 zil<e>. Pop<a> Petre"**.1

Ms. 1918. Sec. XVIII (1743); 110 ff. [1-105*]; 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 29' și 64'. O copertă legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

PETRU (DIACUL).

Transilvania

P ișchinți-Hunedoara

1. Sinaxar.

1237: „Leat 1700, f<eb>r<uarie> 7 d<ni>".

f.321 : „Sănătate trup<e>ască și sp<ă>șenie suf<le>te<a>scă poftă <la> tot cinstitul cetitor de la viacînica Troiță, în viaci. Amin.

Alta : aceasta iată să știe totu cinstitul'cetitor, unde veți afla s<ă> tiiții [să vai de ce] greșal<ă> să ertați, să nu bl<e>stămați, că numai în D<u>m<ne>zău n-au greșit; îngerii n-au avuții trupuri și încă au greșit dar noi, fiindu oameni, cu neputință [tru]trup<e>ască.

^*) Localitate în apropiere de Zalău,

o * K' l' n' V'ebuie luată în înțelesul de copiere. în cazul acestor manuscrise

L S ^ ^ t ^ Z J n i ^ H i i p a t i LA BELGRAD I O I S ^ ^ / Ptoă Z Lu 174? Z J n i ^ H i i p a t i LA BELGRAD I O I S ^ ^ / L l t n ^ t e ^ k ^ ? * ? h i t u f g h i c r s * ? i i i n a n c i c i u m * * * Liturghier tipărit la Belg L o n c l i e ^ k ^ ^ * ? h i t u f g h i c r s * ? i i i n a n c i c i u m * * * Liturghier slavonesc în manuscris in oncierea serviciului divin, mi se pare greu de admis.

Alta : iatî scris-amii eu Patru, diac de la Bîcăinţi*), cîndii amii şezuţii în Pişchinţi la Avramii Nedel. într-această ^reme iatî scriiu cinci praznice popei Neagoî de la Vineri, în zilele cinstitului vl<ă>d<i>că Athanasie, M<i>l<o>stivul D<u>mnezeu să zilească pre sf<i>nţie sa <cu> viaţă, nărocitî.

Scris-amu într-această iarnă, cîndii n-au căzuţii zăpad<ă> pînă în z<i>ua de Simpietru de iarnă, ci au fostii iarna mai ca vara.

Porc. Boa*, xdjfqe, MCIV* <=în anul dela Naşterea Domnului 1699, luna> ghenulare 18 zile. ИHC. 43 MHopp-kuiHHX H HCAOCTOHHO IKTPS AHAK, BT* AHH KpaAio AîwnoAAoio IWCH#" <=A m scris eu, mult păcătosul şi nepriceputul Patru diac, în zilele craiului Leopold Iosif>.

Ms. 2524. Sec. XVII (1699-1700); 328 ff. [aproximativ 1-220', 239-328]; 20 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 296. Numerotaţie originală a filelor, pînă la f. 229.

Transilvani>

2. Slujba Patimilor.

f. 68* : „ИHC. 43 IKTPS AIAK, cno CTPACHHK KT* A»^ MNCTOMS KAAK& fleHacu. POIK. BO>K. x 4|ra, MCUA anîHA, KĪ AHV.

<= Am scris eu, Petru diacul, acest Strastnic, în zilele cinstitului vlădică Athanasie. De la naşterea Domnului 1701, luna aprilie 12 zile>.

Ms. 4870. Sec. XVIII (1701); 71 ff. [46—68]; 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 46. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

PETRU (Pr.).

Transilvania;

1. Miscelaneu teologic: Ceaslov, Cele 12 Evanghelii ş.a.

f. 162 : „Sfîrşitul Polunoşniţei<i> de toate zilele. Eu popa Patru".
f. 248 : „Sfîrşitul glasului al patrul<ea> cu mila m<i>l<o>st<i>vului D<u>mn<e>ză<u>. Eu potropop<l> Patru amu scris".

f. 278* : „Scris-amii eu potropop Patru".

f. 292* : „Ou mila m<i>l<o>stivului D<u>mn<e>z<e>u, eu popa Patru: am scris".

f. 307* : „Sfîrşitul Angliilestnului pre 8 glasuri. Cu mila lui D<u>mn<e>~ zău eu potropop Patru am scris. Anii D<o>mnului 1685, în făurar 10, marţi".

Ms. 714. Sec. XVII (1685); 343 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 16, 77 şi 174. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 173.

*) Localitate în apropiere de Hunedoara.

Trans

2. Molitvenic.

f. 228* „Eu popa Patru am scris aicea, cîndii au fostii anii H<risto>s 1688, în mai 29, marţi".

Ms. 4216. Sec. XVII (1688); 251 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, lele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. 163 şi 229. Numerotaţie originală a filelor.

PITEŞTEANU (NICOLAE).

Ţara Rom

Istoria lui Dumitrache stolnicul.

f. 1' ~ ' : „Din vedere cu ochii şi a face, minunat lucru ias iar nevăzînd şi din firească epimelie (?) a întocmi, de minune şi de povesti lucrul est<e>. Dar cu cît şi mai vîrtos est<e> a sofisi cinev numai cele ce ar înţelege şi ar vedea, ci şi din mintea sa a po toate cele ce de toată mintea nu s-ar putea tăgădui; la care şi eu u ce mi-ar zice cinevaş cum că mă potrivesc înţeleptului istoric (care doreşte inima şi nu poci), ci cel ce din de tot puţină minte a luminîndu-să simţirea din alcătuirile cuvint<e>lor 'aceştii vrednic laudă şi netăgăduită la nici unile istorie, ce est<e> făcută dintru-n şi scrisă cu însuş<i> mîna dumisale biv vel stol<ni>c<ului> Dumitr

Cum zic, nu din vedere ci întocmai dup <ă> coprinsul mai sus arătat lui proimion*), m-am îndemnat şi din cuvînt în cuvînt am tre într-această carte cu mîna mea, ca ori cine ar citi, nu să să min că am scris-o, sau numai să-ş<i> treacă vremea- cu cetan[i]ia ci, de mint<e> întreagă, să cunoască şi să înţeleagă deşteptul cuget al dum şi perierghiia**) ce are la orice.

De Mcolae Pitiştean<u>, fiu<l> răp<o>sat<u>lui biv vt<ori> c Manul Pitişteanul. 1782, avg<us>t 22".

Ms. 2457. Sec. XVIII (1782) ; 180 ff. [1-70, 72-168*, 179-180]; 21 x 15 cm. Scriere cu Legătură veche în piele.

POLIMAZ (LOGOFĂTUL CONSTANTIN).

Condica măn. Bărboiu.

f. 1 : „Şi s-au scris condeca aceasta de mine, mai micul şi prea p cătră toţi, Co<n>stantin Polimaz log<o>f<ăt>, sin protopopului I de la tîrgul Bacăului, la anii de la H<risto>s 1796, oct<om>v<rie>

Ms. 13. Sec. XVIII (1796); 100 ff. [între documentele diverselor moşii sînt lăsate 2-goale]; 37,2 x 26 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi datele sînt scr roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1, cu motive florale. Numerotaţie originală a f Legătură veche în piele.

*) prim exemplar, original.

**) minuţiozitatea.

POP (NICHIFOR).

Transilvania

Miscelaneu: Avestița, Archirie și Anaăan, Rețete, Versuri ș.a.

f.1 : „Luna lui-iulie în 4 zile, leat 1778. Scris-am eu îsiciifor. . .”

f.14 : „Scris-am eu Mclrifor”.

f. 40^v : „Iulie 8 zile, 1778”.

f.11 : „Această carte o amu scrisu anume eu, Popii Nichifor de la Sălajii, dinii Oarmedea*) So<l>nocului de Mijlocii, anume a lui Nemeșii Petre dinii Bulgarîu i proci, sau și celelalte”.

Ms. 1739. Sec. XVIII (1778); 49 ff. 17,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Desene în peniță la ff. : 2, 14^v, 40^v ș.a.

POPA (DASCĂLUL IACOV).

Transilvania

Miscelaneu teologie: Cazanii la oameni morți, Rugăciuni ș.a.

f.61 : „S-au scris prin mine smeritul între dieci . . . <ilizibil> fiind dascăl sfintei Mitropliei Făgărașului; la anu<l> 1780, zile 21 maîu, s-au isprăvit pentru ca să. . . <ilizibil> pomenire văcinică.

Celor ce să vor întîmpla a ceti, mă rog, fiind cu greșală scrisoarea, să îndreptați cu d<u>liu<l> blîndețelor, că precum nu poate fi ceriul fără de nori, așa nici scrisoarea fără<ă> de greșală. Cine s-ar ispiti să o fure să fie anaftima. Iacov Popa . . . „<ilizibil>”.

f.79 : „S-au scris prin mine Iacov Popa din Luddșor**). 1781, zi 13 inauar<ie> ”.

Ms. 3110. Sec. XVIII (1780-1781); 81 ff. [1-79]; 21,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 27 și 67^v.

POPESCU (IANACHE).

Țara Romînească

Cronograf.

ff. 1—2^v : „Leatopiseș care are întru sine multe feluri de Istorii <...> . . . > ce s-au tălmăcit după cel grecesc pre limba noastră rumînească aicea în orașu<l> București, la anul de la Hristos 1778 de către dumnealui IsTeculai sin Mihalache cluceru<l>”.

< >. Acum dar s-au nevoit de s-au scris de către mine Ianache Popescul cu toată cheltuiala mea, la ani<i> de la Hristos 1792< >”.

*) Plasa.

**) Ludișor, localitate în apropiere de Făgăraș.

Și s-au scris spre a noastră pomenire sufletească și spre folosul celor ce vor veni. Amin, amin, amin.

<Urmează șase rînduri șterse, probabil tot de mîna copistului Ianache Popescu, cu mîna mea”.

Ms. 1126. Sec. XVIII (1792); 694 ff. 17,5 x 13 cm. Scriere cursivă. Titlurile sînt scrise cu roșu. Paginație originală cu cifre arabe.

POPOVICI (BANTA).

Transilvania

Pom etnicul schitului Cioclovina.

f.16 : „Pomelniculu mie<u>, celui mai joșii numitulu, care m-a puținelii nevoiții a<l> scoate prin scrisoarea< > Banta Popovici am scris, mul<t> păcătoș”.

Ms. 2111. Sec. XVIII (sfîrșit); 21 ff. [1-15]; 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 2, 4^v ș.a. Legătură veche în piele.

POPOVICI (Pr. DIMITRIE).

Transilvania

1. *Miscelaneu teologic: Vieți de sfinți, Extrase din Prologul rusesc și Versuri religioase.*

f.128 : „Aceste oarecare înșămări care m-am nevoiții aicea la tatălui meu, de le-am scris de pe o carte a dumnealui părintelui Șarpe de la Arini, oricui să va întîmpla a le citi să știe că mare folos va avea. Iară de să va afla vreo greșală mă rog să mă ertați că nici lauda și folosește, nici hula omenească nu micșorează, ci mai mult folos aduce. Că precum nu-i orbul fără potignire așa și scriitorîul fără de greșală. Iară mila Domnului spre toți cei ce să ternii de Elii.

Sfîrșitu și lui D<u>mnezeu laudă. Capeți*), noemvrie 23,1792. Iară toții binele voitori tuturor. Dimitrie Popovici, boer”.

f. 128^v: „Februarie 19, 1793, Dumitru Po<po>vici, boer”.

f. 130, însemnări de familie : < >. „M-amii însurat Dumitrie Popovici, în anul 1797 Iulie 19 zile și am luat soție mie pe Maria fiica dumisale Irimie Eadu, au Ead, mprariul din Arcuș <și a> soția sa sale Iliana, fata dumisale Vancea Ișt<v>an din Sinjorzii. Iară nănaș avu pe părintele Iacov Popovici, notarăș din Ghidafalău; și ne-au cununat în biserică la Arcuș”.

f. 132^v, într-o însemnare din 15 mai 1801, în legătură cu niște dați pentru o judecată la Făgăraș, copistul semnează : < > „Eu popa Dumitru Popovici din IsTaghi Borșineu”.

Ms. 1373. Sec. XVIII (1792-1793); 132 ff. [3-132*]; 22,5 x 18 cm. Scriere cursivă. Paginație originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

*) Sat lângă Făgăraș (?).

Transilvania

2. Teologie dogmatică.

f. 182^v : „Făgăraş, februarie 12, 1795. De bine voitoriu tuturorii, Dimitrie Popovici de<n> **Capeti**, logofetind la prea ci<nstia> p<roto>p<o-
pie>; vicariş Ioan Hangae (?) la Făgăraş”.

f. 167^v : „Martie 17, 1799, Blaj. Popa Dimitrie din Haromsec”.

f. 41^v : „Lăudată să fie a lui D<umne>zeu putere care după început au dat sfârşire. Blaj, 1797, noemvrie 14 zile. Dimitrie Popovici din **Capeti**, în scaunul Micloşorii”.

f. 89^v : „Dumitru”.

Ms. 1650. Sec. XVIII (1795); 182 ff. 23x19 cm. Scriere cursivă.

POPOVICI (DIMITRIE)

Ţara Bomînească
Bucureşti

1. Cuvinte ale sf. părinţi.

f. 2^v : „Adecă 27 de cuvinte care s-au scrisu în[n]tru această carte, care oricine să va îndeletnici de o va ceti, cu înţălegere, îndestulat va fi de cuvinte dulci şi să va politici de încuviinţarea acestor cuvinte.

Şi am scris eu Dimitrie Popovici din Caransebeş”.

f. 19^v : „Dimitrie Popovici”.

f. 27, cu majuscule şi iniţiala ornată: „Dimitrie”.

f. 28 : „Dimitrie Popovici”.

f. 90 : „Svîrşitii şi lui Dumnezeu laudă. Scris-amii eu Dimitrie Popoviciu”.

f. 173 : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă. în luna lui maîu în 8 zile <1^795. Bucureşti”.

f. 195^v : „Svîrşitii şi lui Dumnezeu laudă. în Bucureşti în 12 maîu. <1>795. Scris-am eu Dimitrie”.

f. 266^v : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă întru toţ<i> vecii”.

f. 304^v : „Scris-am eu Dimitrie Popovici şi mulţămescu lui Dumnezeu Unuia Celuia ce me-au dat put&re de am început cu sîrgii şi cu nevoinţă; am rugat iarăş pre Dumnezeu, de me-au ajutat de i-am luat şi sfîrşitul, în Bucureşti, 28 februarie, 1796.

Ci mă rogii, cinstiţi cetitori, cari ori unde vreo greşală găsiţ<i>, neponosluindu-mi, cu duhul blîndeţelor să îndreptaţi, ca şi pre voi Dumnezeu să vă iarte şi să vă îndrept&ze pre cărălile <sic> cfile strimte”.

Ms. 1290. Sec. XVIII (1795-1796); 322 ff. [2-304]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi iniţiale ornate la ff. 3, 15^v 19^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

2. Cazanii

f. 171^v : „Dimitrie Popovici”.

Ms. 5053. Sec. XVIII (sfîrşit); 224 ff. [1-125^* 91 * 1* *
iniţia sînt scLe cu ro.u. Z_i^ff * ^
taţie originală a filelor.

POPOVICI (EUSTAŢIU).

1. *Miscelaneu teologic: Descoperirea sf. Liturghii, Semnul Crucii, Catehism ş.a.*

f. 115 : „Aminii, 1766”.

Ms. 473. Sec. XVIII (1766); 122 ff. [63-115]; 15 x 9,5 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 63. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

2. *Miscelaneu: Tileul sf. LitkrgMi, fragment de Cronograf ş. a.*

f. 17 : „1770, avgust 12^ Sfîrşitul Descoperirii Sf<in>t<ei>Liturghii”.

f. 18^v : „ИHC. МHoroptiuHHK <=a scris mult păcătosul> Evstafiu Popovici”.

f. 57^v : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă, a Leatopiseţului în zilele lui craiforii”.

„Si s-au scris în[n] anulii 1770, avgustii 27 de zile. *Istafius Popovici*”.

f. 67^v : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire, în v6ci. Amin. [textul este scris şi în limbile greacă şi latină]”.

Ms. 1358. Sec. XVIII (1770); 67 ff. 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 2 şi 58. Rotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

3. Rînduiala călugăririi.

M. 1873. Sec XVIII (1776); 75 U. f., , , ; te x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la «.: 1& 15

Moldova
Brăteştii-Paşcanilor
Suceava

4. *Octoih.*

f. 17^v : „Aceştii Osmoglasnicii s-au scris de mine smeritul şi mulţii păcătosulu care mai jos mă voiu numi.

Deci pre tine, iubite cetitoriu şi cîntăreţ, cu umilinţă te rog, găsind niscaiva lunecări şi greşale, îndreptează-le cu d<u>huii blîndeţelorii,, ertîndu-ne dup<ă> cuvîntului Mîntuitorului ce zice: Ertăţi şi'să va erta voao i proci. La Brăteştii Paşcaniloru s-au scris, anul 1778, mai 4, Evtafie Popovici, ardeleanu de la Ba^a Abrud.

Pauper miserculus. 1778, mai 4, Istafius Popp, Transi<lvanus>. Abrud".

f. 26^v : „1777. Istafius Poppovicz Trans<ilvanus>".

f. 100^v : „1778, mai 5-ta. în Moldavia, Mamtz Comitat. Istafius Campanadi <cu litere latino".

Ms. 303. Sec. XVIII (1777-1778); 112 ff. [17-100]; 17,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale şi indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 18, 27, 43 ş.a. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

Moldova

Măgura Ocnelor-Bacău

5. *Octoih.*

f. 67 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu mărire.

S-au scrisiia Măgura Ognelor, la Moldova, la anulii 1781, feb<ruarie> 24, de smeritul Evtathie Popovici, ardelean de la Baia Zlagnii, fiindu trăitor la acest loc".

Ms. 1092. Sec. XVIII (1781); 75 ff. [2-67]; 18,5 x 11 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 2, 9^v, 16^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romîneasă

Cuvinte ale sf. Efrem Şirul, Isaia Pustnicul
şi Ioan Cură de Aur.

f. 35 : „1796, iulie 18".

f. 73 : „1796, iulie 19".

f. 52 : „1796, iulie 29".

f. 69 : „1796, avgust 2. Prin osteneala smeritului între toţ<i> fr?ţii,/ multu păcătosul şi nevrednicul rob lui D<u>mnezeu, Gavriil Pop<o>-viei".

Ms. 2486. Sec. XVIII (1796); 81 ff. 23 X 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi trimerile marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 1. Vin etă la f. 69. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI (GHEORGHE).

Trans

I. Miscelaneu: Acatistul Adormirii Maicii Domnului,
Minunile sf. Nicolae, Cuvinte ale sf. părinţi,
Pildele lui Esop ş. a.

i. 34^v : „Versuri asupra cărţii aceştia. .

Această d<u>mnezăiască carte

[Ce] are ale multora dascăli istorii însemnate

Şi mai întii foarte istorii minunate,

De arhiereul lui H<risto>s Mcolae lucrate.

<

Ci eu, după cum într<altă> carte le-amu aflaţii

Şi aicea în rînd aşa le-amu aşezaţii.

Ci dară vă rog ca cu dragoste să o iubiţi,

Că cetînd într<în>sa puteţ<i> să vă folosiţi;

Că toţ<i> cei ce vo[a]r să cetească,

Poate mulţii să să folosească

însă de la alţi<i> de-a gata a găsi

Şi ei, pre sine, a să procopsi,

Că toţii omul aşa iubeşte,

De la altul gata găsînd să foloseşte.

Ci eu vă pohtescii pe toţ<i> a vă sili

Să fiţ<i> gata, într<aceasta> a ceti

Că după cetanie să şi cunoscu

Cărţile ce folosescii.

Că cel ce în multe cărţi ceteşte

Politicie multă agoniseşte.

Aşa dară şi eu, zmeritul,

întru H<risto>s frate, iubitul,

Ştiu că greşale multe veţ<i> afla

Şi pentru aceia pohtescii a mă erta.

Că precum corabiia fără sfiială,

Aşa şi scriitorul fără greşală.

Eu Gheorghe Pop<o>vici,

Care cu mina mea am scrisu aici.

1795, ianu<arie> 8".

f. 166^v : „G<heorghe> P<opovici> <1>794".

Copistul mai semnează cu iniţialele „G. P." la ff. 10^v, 14^v, 59^v şi 101.

Ms. 1318. Sec. XVIII (1794-1795); 187 ff. [2-106, 107^v -166^v, 168-187]; 22,5x17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2 şi 114. Iniţiale ornate la ff. : 12^v, 14^v, 60^v ş.a. Legătură veche în piele.

2. *Cazanii.*

Ms. 1346. Sec. XVIII (sfîrşit); 90 ff. [50^v-76^v, 89-90^v]; 22,5 X 17,5 cm. Scriere c

Trans

POPOVICI (ILIE).

Țara Românească
București*Pateric.*

f. 1 : „Otășunicii, adecă mîngăitori, [în] care cuprinde întru sine multe auziri pentru viața Sf<i>ntilor Părinți</i>”

S-au scris aici acestea ce să văd în lăuntru cărții aceștiia de pre alt Otășnicu ce s-au cunoscuții că acela au foștii tălmăciții de pre limba grecească, pentru că pre alocurea fiind multe cuvinte răsipite dupre așezarea limbii sîrbești, aicea s-au adunații toate cuvintele cōle risipite la locul lor, unde trebuiaște a să înțelege fieștecare cuvintu de pre așezarea limbii nimînești, cu chieltuiala cuviosului între ieromonaș<i> popa <loc gol> și cu cuviința și osteneala lui Ilie Popovici, cîntărețul ot Bucureșt <di> la anul <de la> Adam 7279, <iar> de l<a> H<risto>s 1771”.

Ms. 2136. Sec. XVIII (1771); 160 ff. 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Paginație originală. Legătură veche în piele.

POPOVICI (DASCĂLUL ION).

Banat (?)

*Miscelaneu teologic: fragmente de Catehism
și Cîntări bisericesti în limba slavă.*

f. 12 : „Sfîrșit, lui Dumnezeu laudă.

Scris-am eu dasc<ălul> Ion din Orav<i>ța Popov<ici> aceste anti-foane, de vreme ce m-am adăpat și din muscovcie multe cuvinte nu lovescu precum iaste la slovenie, ci făcîndii potrivire i cîntare ca cei ce vor auzi să asculte cu jale.

Ion dascăl, feciorul popi<i> Vasile din Stol<o>jan Popov<ici>. 1758 <și cu cifre arabe>, fev<ruarie> 19 dn<i>”.

Ms. 5850. Sec. XVIII (1758); 130 ff. [1-12]; 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 3. Legătură veche în piele.

POPOVICI (IOSIF).

Transilvania
Brașov*Miscelaneu teologic: Octoih și Acatistul sf. Nicolae.*

f. 55^v : „Sfîrșitu și lui Dumnezeu laudă. Am scris eu Iosifu Popovici în Brașov. 1783, 5 zile iunie”.

JMs. 2326. Sec. XVIII (1783); 71 ff. [1, 8-7f]; 22 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Laviu, reprezentîndu-l pe sf. Ioan Damaschinul, la f. 10^v. Paginație originală.

POPOVICI (Pr. NICOLAE).

Transilvania
Cernat-Brașov*Teologie pastorală.*

f. 1: „Pășunea oilor celorii cuvîntătoare sau, Pentru datoriiia prieriului d<u>hovnicescu și cum să cade a-i paște încredințata lui turmă vîntătoare, întii tălmăcită de pă limba grecească în cea părintească limba noastră rumînească, de zmeritul între clirici, di dascălul Badul Dăscăl cîntărețul sf<in>tei bisericii Brașovului, unde să prăznuiaște hrănitul sf<intului> Mcolae, arhiereul de l<a> Mira Lichiiia, făcătorîful de mișcări la ani<i> de la zidirea lumii 7288, iar de la nașterea D<o>mnului I<H>risto<s 1780 <sic> dechem<vrie> 1.

După avuta a mea rîvînă în toată vremea vieții, unde amu aflat multe cartefolositoare, în tot chipul m-am siliții cu ce chip o aș putea ca să scriu ori să o cumpăr, ori să o prescrii; care aceasta m-am ostenit cu zi cu zi să scriu a o prescrie, care o am judecat a o da în tiparp] pentru folosul a tot cîmăneunit într-apeștii Prințipat.

Protopop Mcolae P<opo>v<ici> al Haromsecului”.

f. 136^v: „Sfîrșitu și lui D<u>m<ne>zeu laudă, ca Celui ce m-a ajutat de am începutu și am și sfîrșitu. Anul 1784, noem<vrie> 7.

Zmerit între preoț<i> popa Mcolae, paroh Cernat”.

f. 138^v: „S-au scris această carte care iaste cu tîlcuri din Sf<in>ta Scriptură așazate, care iaste de mare folos păstoriului celui d<u>hovnicescii, ca un izvor ce adapă lumea toată, din care mai întii pă si se povățuiaște, apoi la toții norodul împărtește, bîndu cu înțelepciune și izvorul cel d<u>m<ne>zeescii, care din cartea aceasta izvorăscii; că ceta ce va ceti cu mare luare aminte pre sine și pre toții ascultătorî să folosi Cartea pășunii a oi<i> ce<le>i cuvîntătoare. P<opovici> Mc<op>aroh>”.

Ms. 1431. Sec. XVIII (1780-1784); 140 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

POPOVICI (NICOLAE).

Transilvania
Brașov*Cronograf.*

f. 30: „1798, februar 22.N<i>c<olae> P<opo>v<ici>”.

f. 107 : „1798, mai 3 zile. N<i>c<olae> P<opo>vici”.

f. 158^v : „1798, mai 30 IsTeculae Popovici”.

f. 637^v : „Psalom 41: Precum dorește cerbul la izvoarele apelor să se răscăldă și eu ca să ajung la sfîrșitul aceștii cărți. Eu isTeculae Popovici 1798, 28 octomvrie, Schei<i> Brașov<ului>”.

1 671^v : „Eu isT<i>c<olae> P<opo>v<ici>. 1798, oct<ombrie>

f. 72^v : „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă. 1798, 20 dechiemvrie”.

Ms. 3450. Sec. XVIII (1798); 729 ff. [1-728]; 35,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 30. Iniţiale ornate la ff. : 100, 159, 672 ş.a. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

POPOVICI (PETRU).

Transilvania

Miscelaneu: Pateric, Versuri la moartea lui Grigore Ghica, Ispitirea sf. Anton, Divanul lui D. Cantemir ş.a.

f. 94^v : „Acestea oarecare însemnări din Prologul cel mare muşchiescîi, ori cui să va întîmpla a le ceti, în ştire să-i fie că nu din cuvinte în. cuvinte sînt întoarse pre limba rumînească, ci mulţii scurtate, iară nimicii adăogate.

Deci cei ce vo[a]r ceti totu să vo[a]r folosi; iară de vo[a]r afla ceva greşitii, în loc de o laudă să nu hulească, mă rogii, că nici lauda nu foloseşte, nici hula omenească nu micşorează, ci mai mulţii folos aduce. Iară mila D<o>mnului spre toţi cei ce să ternii de el.

Şi am scris eu Ioan <şters> la anul 1797. Petru Popovici <în criptogramă>, dechiemvrie 17. Sfîrşitu şi lui D<u>mnezeu laudă”.

Ms. 2507. Sec. XVIII (1797); 175 ff. [4—118, 121-177]; 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 4, 64, 139 ş.a.

POPOVICI (Pr. SAVA).

Transilvania
Răşinari-Sibiu

1. Semnul venirii lui Antihrist.

f. 124^v : „De mulţii necazu şi strînsoare a inimii amu scris voao, prin multe lacrămi; nu ca să vă mîhniţi, ci ca să cunoaşteţi dragostîa care amii dinii destulii spre voi. Acestea toate le încredinţazu socotelii ce<le>i d<u>mnezeşti, socotitoare a sf<i>ntei pravoslavno-catholiceştii a[i] răsăritului bisereci.

Fii gata a îndrepta orice vei găsi greşitii.

Şi am scris pop<a> Savva Popovici de la Eăşinariu 1773, martie 4”.

Ms. 2325. Sec. XVIII (1773); 124 ff. 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii şi viniere colorate la ff. : 1, 36, 69 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania
Răşinari-Sibiu

2. Albina.

f. 4: „Anulii 1781, martie 10. Popa Savva Popovici de la Eăşinariu am scris”.

ff. 124 şi 367 : „Popa Savva”.

ff. 436—437 : „Sfîrşitul cu ajutoriul lui D<u>mnezeu alii cărţii ştiia care să chiamă greceşte Melissa, iar rumîneşte Albină. Că cumti înflorescu cîmpii cu toţii felulii de flori, aşa şi albinele culegii tr-însele multe feluri de dulcetuiri strîngti şi adună roadă dulce în stu cea pămintească.

Aşa dară şi cei ce vor ceti la această sf<i>ntă carte plină de tran înfloriţi, vorii culege roadă d<u>hovnicească; pentrucă această Albină, care să află rumîneşte acum la sf<i>nta Mănăstire a Cozii, în Eumînească şi la alte sf<i>nte mănăstir<i>, pentru învăţatura pravlavno credinţii a sf<i>ntii bisereci a răsăritului, o au scos'prealumi domnu Io Neagoe voevodii, tipărită greceşte.

Şi o am scris eu, smeritulii mai micii şi nevrednicii, mulţii păpopa Sava Popovici, fiul protopopului Comanii ot Eăşinariu.

Puţinii ajutoriu va putea lua unii bogăţii de la unii săracii şi pu
* laudă va auzi unii cinstiţii de <la> un neinvăţatii. Dreptii aceia da eu, ştiindu-mi sărăciia bunătăţilorii şi slăbiciunea învăţaturii, tuturu Timilintă mă rogii, orice greşală veţi afla, îndreptaţi şi <mă> ertaş mine păcătosul, mai sus numitul, ca şi voi să aflaţi ertare de la lesne toriulii D<u>mnezeu”.

Vis. 3572. Sec. XVIII (1781); 437 ff. 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Miniaturi, lucrate de mîna copistului, la ff. : 4, 78, 124, 181, 325, 363 şi 394, din care unele sînt semnate. Numeroase frontispicii şi viniere colorate. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în

Transilvania
Răşinari-Sibiu

3. Cronograf.

f. 121^v : „Au răp<o>sat protop<o>p Savva Popovici în anul maîu în 21, care au scris această carte şi alte multe. Ca ori cine va ce zică D<u>mnezău să-l iarte”.

Ms. 2443. Sec. XVIII (a doua jumătate); 121 ff. 34,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Unele şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1 şi 89. Iniţiale la ff. : 1, 72, 89 ş.a.

POPOVICI (TEODOR).

Transilvania

Alexandria.

f. 35^v : „IfHcaXk c'iiio flAHgdNApiio OfO>A*pk HOIIOKHMH" <= a scris cu Alexandrie Teodor Popovici>.

f. 118^v: „**Ном*НН** ТАИ **ОеоАопа** < = pomeneşte, Doamne, pe Teodor >, care aii scrisu această Alixândrie".

Ms. 1723. Sec. XVIII (a doua jumătate); 133 ff. 21 X 16 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 5^v, 10, 17 ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 5^v, 7, 10 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI (ZAHĂRIA).

Banat (1)

Miscelaneu teologic: Octoih, Oîntece de stea, Gatavasii ş. a.

f. 47 : „Sfîrşitii şi Ini D<u>mnezeu mări<r>e şi lande. în luna lui februarie în 11 zile, scris-amii eu Zahariia Popoviciei, 1783".

Ms. 4261. Sec. XVIII (1783); 54 ff. 21 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 11^v, 16^v, 18 ş.a.. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

POPOVICI-CUCUIAN (GHEORGHE).

0
Transilvania
Păuse-Oradea

Miscelaneu: Alexandria, fragmente din Archirie şi Anadan, Divanul lui D. Gantemir ş. a.

f. 35 : „Oucuian Ursii, 1789".

f. 86^v : „Această carte Alexandriia o am începutu a o scriia eu, Gheorghia Popovici Oucuianii, în luna lui februaria 20 de zile ; şi o am săvîrşitu în luna lui martia, în 14 zile. Ani<i> Domnului 1789. Ano 1789".

f. 105^v: „Aceste istorii Je-amti scrisu eu, Gheorghia Poppoviciei Oucuian, lăcuior în Păuşe. Mes<e>ţa maîu, 15 zile, anno 1789".

Ms. 3170. Sec. XVIII (1789); 109 ff. 20,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor.

POPOVICI-HIDIŞAN (ANDREI).

Ţara Romîneasă

Diata stareşului Gheorghe de la Cernica.

f. 20^v : „Şi am scrisu eu, robul lui D<u>mnezeu, cel mult păcătos,. Andreiu Popovici Hidişan, la leat 1783".

Ms. 2050. Sec. XVIII (1783); 20 ff. [3—20]; 34 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Desen în peniţă,, reprezentînd o cruce, la f. 9^v.

POPOVICI-STOLOJAN (DASCĂLUL RADU).

Miscelaneu teologic: Paraclisul Maicii Domnului, Rugăciuni, Acatistul Maicii Domnului ş.a.

f. 71 : „**ИИсХ**" 43K <=am scris eu> dascălulti Eadu Popovici S j<a>nul, fiindii în Oraviţă. Iuli[i]e 8, anulii 1764".

f. 111^v : „1764, Sfîrşitul Acathistului. 1764".

f. 135 : „S-au scris de dascălul Eadu Popovici Stolojanul, nep eg<u>menu<lui> tismeneanului, fiindu dascăl în Oravită. 1765, <i>an 15.

Şi mîna cari au scris în pămîntii va putrezi, iară aceste rugăciuni mulţi cărturari să vorii ceti".

Ms. 1846. Sec. XVIII (1764); 215 ff. 16,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Desene în peniţă, reprezentînd pe Fecioara Măria şi Iisus H la f. 20^v. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 21, 72 ş.a. Numerotaţie originală a filelor între ff. 3-148.

PROCA (DASCĂLUL).

Miscelaneu: Gromovnic, Visul Maicii Domnului s. a.

f. 82 : „Să să ştie că acest Gromodnic <sic> l-am făcut eu, dascal Proca, cu a<le> mele scrisori, cînd au umblat la velet 1781. Să să ştie şi este a<l> preotului Theodor ot Măcăreşti".

f. 101 : „Sfîrşit şi lui Dumnezău lauda şi măriria în vecii veci Amin.

Eu am scris, Proca, cu zîsa er& preotului Theodor ot Măcăreşti Proca ţircovnic".

f. 101^v : „Să să ştie că s-au scris aceste învăţături de întrebăciuni zîlele preluminatului domnul<ui> Oo<n>stantin Demitrie Moruz vo a<l> Ţării Zămlii Moldov<s>chii, boj<ii> milostivi, cu veliţii boeri înpro şi dum<nea>lor biv vel ispravnicii de ţanuturile o<t> Ţării Moldov<s> propriu chiriu, chiro Gavriil Slăvitu<l>".

f. 102 : „1781".

Ms. 573. Sec. XVIII (1781); 147 ff. [80-119]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 102.

PUŞCAŞU (Pr. BUCUR).

Transilvania
Sohodol-L

Psaltire cu tîlc.

f. 5^v : „S-au scris această tîlcuală a Psaltirei la anul 1790, în z în[n]ălţatului împăratului nostru Iosif al doilea şi în arhipăstăria

bisericească a preaosfântului arhiepiscopului nostru Gherasim Adamoviei.

Şi s-au scris prin mîna mea a popii Bucure, paroh d<u>hovnicesc> Puşcaşu, aicea în Sohodol, din jos de vama Branului; am scris ca să ştie. Anno 1790, martie 7".-

f. 63: „Iunie 18, anno 1789. Ierei Bucur, multu greşit, paroh în Sohodol Bran<ului> şi d<u>hovnicii".

f. 96: „Iunie 23, 1789. Erei Bucur s<i>nu îuga Puşcaş, MH0^păUJHHX" <=mult păcătosul>.*

f. 123: „1789, noemvrie 9".

f. 131: „tfoemvrie 23, 1789".

f. 168: „Eevruarie 18, 1790".

f. 177: „Ierei Bucur mulţii păcătos. Fevruarie 27, anno 1790".

f. 185: „Slavă, laudă, mulţămită şi închinăciune, Unuia în sfînta Troiţă proslăvitului Dumnezeu, Oarele m-au îndemnat de am începutu şi mi-au ajutaţii de am ajunsii şi la sfîrşitul scrisorii [al] aceştii sfînte cărţi.

Şi s-au scrisu prin mine, multu păcătos, preotul Bucur s<i>nî luga Puşcaşu, parohii, d<u>hovnic<u> în Sohodol. 1790, martie 7, 1790" <ultimul an cu chirilice>/

Ms. 2555. Sec. XVIII (1789-1790); 185 ff. 34 x 22 cm. Scriere cursivă. Textul ff. 7-185 este aşezat, aproape în întregime, pe două coloane. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : 7, 20, 63 ş.a. Legătură veche în piele.

RADU (DASCĂLUL).

T*™ Romîneasă

Pateric.

f. 148: „Eadul dascălul am scris această<ă> carte". <Textul este criptografiat>.

Ms. 4980. Sec. XVIII (sfîrşit); 191 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

RADU (GRĂMĂTICUL).

Țara Romîneasă

Cazanii.

f. 136: „IlncdX A3 <=am scris eu> Eadul cop<ilul>".

f. 178: „Ostenitor la scrisul cărţii aceştiia, din porunca sfinţiei sale părintelui episcopului chir Misail, o am început şi o am săvîrşit eu, Eadul grămăticul, cu ajutorul lui Dumnezeu.

L<ea>t 7241 <1733>, ap<rilie> 20dn<i>".

Ms. 2666. Sec. XVIII (1733); 179 ff. 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor pînă la f. 60. Legătură în piele.

RADU (LOCXOFATUL).

Țara Romîneasă

Pateric.

f. 159: „HanHcaX" 43 MNororp-kuiNiH PaA*V^ Aor^T., Mcița ION. KAT cr II A^AU ,apnA OT K-hiiATaiigNig TcAd Bra H cnea muer* Ic Xa ,a <=Am scris eu, multpăcătosul Eadu logofătul, în luna iunie în anul de la Adam 7184, iar de la întruparea Domnului Dumnezeu Mîntuitorului nostru Iisus Hristos 1676>.

Ms. 1429. Sec. XVII (1676); 277 ff. [aproximam 71-277]; 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 159, 170 ş.a. Viniete la ff. : 159, 160, 166 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

RADU (LOGOFEȚELUL).

Țara Romîneasă

Cuvinte ale sf. Simeon al Thessalonicului.

f. 2: „Cetitoriul cel blagostivii şi iubitoriu de osteneală, Domnul să să bucure. Din țarină seceriş şi pîine cu bucurie; din struguri de mîncare es, iar din Scriptura sfîntă învăţături de viaţă cîtoare. Precum scrie M<a>th<ei> Ev<an>g<heli>stul, cap. 4: Nu nu cu pîine va trăi omul ci cu totu cuvîntului ce îase din gura lui Dumnezeu pentru care şi marele Pavelu apostol, propoveduind credinţa, îngrăind către Timothei, cap. 3, că toată scriptura cea de Dumnezeu însufleţită, iaste de folos, cară ne îndreptează şi ne învaţă c&le dreptăţei face pre om desăvîrşit lui Dumnezeu şi spre totu lucru bun.

Deci la aceste cuvinte stăpîneşti şi apostoleşti uitîndu-se cel cîntă de Dumnezeu cu darul arhieriei (chir Climent) de Dumnezeu cetitoriul episcop al Eîmnicului Noul Severin şi al mieu m<i>l<o> stăpîn şi aflînd această carte ca o masă d<u>hovnicească şi ca o băştănescă mestecătoare de cuvinte dumnezeieşti, ce să cuprind într-însa, foarte moase pentru rînduiala şi podoaba arhieriească şi preoţească a celui d<u>sfînti părintele nostru Simeon Soluneanului, din porunca şi cu cheltuiala acestui mai sus numit părinte arhieriu, scrisu-o-am eu, ce jos numiţii, de pe o carte a sfîntei Episcopii, iar scrisă cu mîna Serafim monah. Pentru că aceştii părinte Climent, episcop, fiind

postrig* din sfânta Mănăstire Hurezii și după obiceiul acele sfinte Mănăstiri alegându-se cu voia nastavnicului și a tot soborul, s-au trimis igumen la Mănăstioara ce să chifamă Polovraci, care iaste închinată sfintei Mănăstiri Hurezii și fiind acolo igumen ani 8 și chivernisind bine și cu plăcere dumnezeiască și omenească și văzându-i să vrednicia, din porunca preacinstitei administrație s-au ales și s-au lăduit igumen la sfânta Mănăstire Bistrița și fiind și acolo igumen ani... <loc gol>. Și de acolo, cu voia lui Dumnezeu și cu alegerea a tot clinii besericesc și boeresc și a tot pravoslavnicul norod s-au făcut episcop scaunu Eimnicului.

Și pe lângă alte haruri ce au arătat preasfântia și la acea sfântă Mănăstire a postrigului său, dăruit-au și această sfântă carte, sfintei Mănăstiri, fiind nastavnic la acea sfântă Mănăstire chir Dionisie arhimandritul, ca să fie părinților de cetanie și îndeletnicii și mîngăiere? că multă lumină de învățături are această sfântă carte.

O iubitoriule de osteneală cititoriu și cu mari daruri ăv nicești te vei înbogăți de vei ceti cu înțelegere. Că scrie sfântul Ioan Bogoslovul la Apocalips, cap. 1, scrie: „Fericit est cel ce citește și cel ce ascultă cuvintele proorocilor (și ale sfântilor); și iar la Apocalips cap. 22, scrie: „Și Domnul Dumnezeu, sfântilor prooroci au trimis pe îngerul său să arate robilor Lui; dintru carii robi ai lui Dumnezeu fost-au și iaste și sfântul Simeon Soluneanul.

Deci și eu, cel ce sînt și al tuturor mai mic și plecat, gîndind la cuvîntul sfintei Evanghelii și ca să nu mă aseamăn slugii ce leneș și neascultătorul stăpînului meu, m-am apucat și cu toată nevoia, de am scris din cuvînt în cuvînt, precum am găsit; a doao pentru că aceasta îmi iaste pîrgă noao de roadă a scrisorii mele.

Și s-au început și s-au săvîrșit cu voia lui Dumnezeu și purtarea de grijă a preasfîntului meu stăpîn. Deci mă rog, bunule cetitoriu, de vei găsi vreo greșală care vine și să face din mîhnire și din învăluiala gîndului, să îndreptați cu suflet curios; iar de voiu fi greșit și eu, n-am scris cu mîna cerească, îngerească, ci mîna de tină, omenească și îngreuiată de păcate și cu multa slăbiciune.

Și am scris în sfânta Episcopie a Eimnicului, începînd din luna lui iunie 1 dn, leat 7245, 1737 și am sfîrșit la luna lui septembrie 6 dn, leat 7246, 1737.

Tuturor mic și plecat, eu, Eadul logofețel din Episcopie Bimnicului”.

f. 307^v : „Eadul logofețelul nHcaX” <=a scris>.

f. 381: „Lăudat să fie numele Domnului Celui ce mi-au ajutații după începutu de amu și săvîrșitii.

Ms. 2594. Sec. XVIII (1737); 394 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la ff. : 2, 3, 308 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele.

*) = stare, situație, rarig.

RADU (Pr.).

Țara Romînească
București

Semnele venirii lui Antihrist

f. 1 : „Semnele venirii lui Antihristii M ale sfîrșitului veacului o scripturile dămnezești dovedite și după întrebarea Apostolilor : Că iaste semnulii venirii Tale și sfîrșitul veacului?

S-au tipăriții dinii porunca) preacreștinului, marelui împărații P Alexevicii, stăpînului a toată Marea și Mea și Alba Eossie, cu blă slovenia a totu sfîntului săbor, întru împărăteasca și marea cetate Moscu, în anulii de la zidirea lumii 7212, iară de la nașterea Domnului Hristos 1703.

Iar acumii s-au scrisii cu mîna lă 7236 <1728>prinu ostenea la celui întru toți mai meu, popa Eadul ot Tri[eh] Sfețit de aici dinii orașului Bucureștilor”.

Ms. 2164. Sec. XVIII (1728); 96 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și terile marginale sînt scrise cu roșu. Foaia de titlu este încadrată într-un chenar în cerneală. Legătură veche în piele.

RADU (NICOLAE).

Transilvania

Brașov

Istoria cîtorva împărați romani.

f. 2 : „Aceasta se numește cartea împăraților, pentru că cuprinde înrlansa și vremile împăraților vechi, foarte folosii și de învățatură pravoslavnicilor creștini.

Și s-au scris de robul lui Dumnezeu zău Necula Eadul, cătana Ani de la Hristos 1796, ianuar 10, Brașov”.

f. 119^v: „Sfîrșitii și lui Dumnezeu zău laudă. <1796, Brașov, ianuar 10”.

Coperta a II-a interioară : „[ST] Nicolae Eadul Cătana”.

f. 1 : „Neculae Eadul cătana. <1799, Bucurști>, 8 iunie”.

Ms. 595. Sec. XVIII (1796); 130 ff. [1-119]; 18 x 11,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

RĂDUCANU (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească

*Miscelaneu teologic: întrebări și răspunsuri Vieți de sHnt, Legenda Duminecii, Mîntuirea**

f. 11 J * * * y ^ <om>. Lă 1780, martie 9”.
i- io : „Eaducanul logofăt”.

f. 41': „Să să ştie că ^ceasta carte iaste scrisă de mine şi cn a mea chieft<u>ială. Şi cine <se> va ispiti a o înstreina de la mine, adică a o fura, să fie afurisit şi blestemat dă 318 sfinţi părinţi de la Mcheia şi de alt<e> sfinte săboară; hierul să ruginească, piatra să mucezească, iar trupul aceluia să nu mai putrezească în veci.

1783, fevr<uarie> 20. E<ă>d<u>c<anu> log<ofă>t".

f. 83 : „Băducanu log<ofăt> za divan",

f. 210' : „E<ă>d<u>c<anu> log<ofă>t".

Ms. 1414. Sec. XVIII (1780-1783); 251 ff. 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 32, 68, 85 ş.a. Miniaturi reprezentînd pe sf. Ioan Colibaşul şi Fecioara Măria la ff. : 110', 158' şi 225'. Numerotaţie originală a filelor cu cifre arabe.

Moldova

RĂDUŢ (IANACHE).

Theatron politicon.

f. 75' : „Şi s-au scris de mine Ianachi Eăduţ (?) la leat 1787".

Ms. 2770. Sec. XVIII (1787); 76 ff. [1-75]; 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Iniţiale ornate la ff. : 22', 44', 64' ş.a. Paginaţie originală cu cifre arabe.

RAFAIL (MONAHUL).

Ţara Romînească

1. *Miscelaneu eshatologic: Minunile Maicii Domnului şi Semnele venirii lui Antihrist.*

f. 14: „Mare mucenice, împărate Amfiloage şi toţ<i> cei împreună încununat<î> cu tine, rugaţi-vă pentru mine, păcătorul, Eafail mon<a>li".

ff. 293—294 : „S-au scris de mult păcătosulu, robul lui D<u>mnezeu Eadul copilul, sin răposatului robul lui D<u>mnezeu popa Dumitru ot Stăncesti sud Proauva <sic>, în sf<i>nta Mănăstire Hurezii, cînd era leat 7261<1753> şi luna iunie 28 dn<i>; şi s-au sfişrit la septemvrie 2 dn<i> 7262, de la H<risto>s 1754 <sic>, cu porunca şi că toată chieltuiala sfinţie sale, părintelui, arhimandrit chir Dionisie, igumenul sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii, carele au fost igumen întru această<ă> sf<i>ntă Mănăstire ani 30. Şi o au dăruit sf<i>nţia sa sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii, unde să cinsteşte şi să prăznuiaşte hramul sf<i>nţilor cei întocma<i> cu Apostolii ț<a>ru<l> Constantin rm<a>teri.ego Elena, ca să fie părinţilor de eetanie.

Iară nimenea din boiari sau din jupînese să nu fie volnic a o înstreina de la această sf<i>ntă Mănăstire, sau a o da cuiva. Iară de o va înstreina de la această sf<i>ntă Mănăstire să n-aibă parte de dragostea Maicăi Prăcistii, la înfricoşata şi dreapta judecată a Fiului Său şi să fie înstreinat de Sf<i>nţia Sa.

Deci eu, văzînd bunul rînd şi podvig <sic> ai sfinţilor părinţicălu şi paza besericii şi cîntarea lor cea tocmită, cîntînd lui D<u>mnezeu veselindu-se împreună cu sf<i>nţii lui îngeri, pururea îndulcindu-se în sf<i>nta lui D<u>m<ne>zeu casă, cu cîntare tocmită şi lui D<u>mnul plăcută şi cu citanie întru înţelegere şi lui D<u>mnezeu slujind în tăcere, pohtit-am şi eu dintru tot sufletul şi cu curată inimă de pri[i]mit sf<i>ntul cin călugăresc, luînd tunderea din mîinile bunului dreptător şi nastavnic, arhimandritului chir Dionisie Bălăcescu, puindu şi nume, precum mai jos cu iscălitura mea voi arăta, acum la anul de facerea lumii 7262, iară de la întruparea lui D<u>mnezeu Cuvîntul 1 la luna lui ap<rilie> 2 dn<i>, în sfîntă şi marea sîmbătă a Paştilor. Ea mon<a>h".

Ms. 2195. Sec. XVIII (1753-1754); 295 ff. [1-177, 181-294]; 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 15. Chieltuială în peniţă la f. 181. Numerotaţie veche a filelor, începînd cu f. 16. Legătură în piele.

Ţara Romînească

2. *Istoria Rusiei şi Viaţa lui Petru cel Mare.*

f. 125' : „Această Istorie di[n] <în>ceperea Moscalilor s-au tălmăcit de dascălu Lavrentie după o carte slovenească tiparnică a sf<i>ntei Mă<nă>stir<i> Hurezii. 1757".

ff. 303'—304 : „Această carte istoricească ce într<în>sa iaste aşază Viifaţa marelui ț<a>rii Petru, marele monah al vestitei împărăţii Moscalilor [care] s-au scos după limba grecească pe limba rumînească de dumnezeu Matei Fărcăşanul, biv vel şat<rar>".

Şi s-au găsit acel izvod la sf<i>nta Episcopie Eîmnic şi s-au luat în s-au scris şi de noi, cu porunca şi cu toată chieltuiala sf<i>nţilor sale părinţi, telui arh<imandrit> chir Dionisie, igumenul sf<i>ntei Mănăstiri Hurezii din sud Vîlcea, prin osteneala smeritului între monaş<i> Eafail monah din sf<i>nta Mănăstire Hurez.

Şi fiind aceli izvod scris rău şi soroacele nealese, au mai vîrtos a zice că fiind eu prost şi neînvăţat, ci precum au voit D<u>mnezeu am nevrednic pînă o am isprăvit şi apoi o am protocalit*) din cuvînt în cuvînt din acel izvod.

Ci o, iubitorilor de citanie oricarii vă veţi întîmpla a ceti pe această carte şi oriunde veţ<i> găsi cuvinte cu anevoie de înţeles, au din neaşteptarea soroacelor, au din neaşteptarea oxiiilor, au din neînţelegerea cuvintelor cu d<u>hul dragostei şi al blîndeţelor, să îndreptat<i>; că şi eu pe cînd am găsit așa am şi scris; iară mai mult nu. Că nici din scriptură învăţat nu sînt — că altă dascălie n-am învăţat fără numai Psaltirea, rumîneşte — nici la cărţi istoriceşti sau de alt feiiu n-am cetit, ca să-mi fie minţat mai deschisă, ca să poci îndrepta greşalele altora.

*) = comparat, colaţionat.

Ci cu toată eucerniciîa vă rog să nu vă fie numele meu în ponos, ci să mă ertați, ca și voi să aflați ertăciune în zioa înfricoșatei și strașnicii judecăți de la dătătoriu de plată H<risto>s.

Și s-au scris această carte la anul de la zidirea lumii 7263, iară de la întruparea lui D<u>m<ne>zeu Cuvîntul 1755.

H nHc. A3 MHororpfcujHKiH <=și am scris eu, mult păcătosul> Eafail, monah ot Măn<ăs>t<irea> Hur<e>z".

Ms. **2353**. Sec. XVIII (1755); 304 ff. [1-125*, 132-304]; 20 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 132. Inițiale ornate la ff. : 1, 140 și 303. Numerotație originală a filelor, începînd de la fila 134. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

3. Ioan Colibașu, Viața sfîntului Paisie cel Ilare.

f. 60^v : „S-au prescis de Eafail monahul întru folosulu celor ce vor ceti. Mai 10 dn<i>, 1768".

Ms. **2207**. Sec. XVIII (1768); 60 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

1. Miscelaneu teologic: Eshatologie si Teologie polemică.

f. 221 : „La leat 1768, eu monahul *Raphail* <scris cu litere latine, iar deasupra lui, repetat, cu litere grecești> am scris această cart<e> răposatului întru fericire părintelui Parthenie, episcop Eîmnicului. După a sfînții sale cătră D<o>mnul ducere din viața aceasta, am luat această carte supt a mea moștenire, fiind mai volnic eu a-m<i> moșteni a mea osteneală decît alții; însă în[n]aintea preasfînțitului părintelui Grigorie, proin mitropolitul, fiindcă nici plată pre deplin pentru scrisul aceștii cărți n-am luat de la răposatul. Eafail din Hurez, sept<emvrie> 13 dn<i> 1773".

Ms. 2585. Sec. XVIII (1768); 224 ff. [1-132, 135-171*, 175-204, 223-224]; 32,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță și viniete la ff. : 1, 99, 117 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 1, 34, 108^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romînească

5. Scrisori dintre stareții Athanasie și Paisie.

f. 90^v : „S-au prescis de monahul Eafail, întru folosul iubitorilor de cetirea cărților și a ascultătorilor".

f. 93^v : „Această cârticică s-au prescis de pre însăș<i> slova și iscălitura acestor stareți, din cuvînt în cuvînt, de mai micul între monahi Eafail, monah de la sf<i>nta Mănăstire Hurezii, care, după întîmplare, vre un an de zile și eu, păcătosul, m-am aflat suptii epistașiia acestui

sf<i>ntu stareții Paisie, fiind sf<i>nția sa venit din Sf<i>nta Gor sf<i>nta Mănăstire Dragomirna, în Țara Moldaviei, unde aflînd ac cârticică de prigonire la ucenicii sf<i>nții sale am luat izvod ca s pentru evlaviia și neuitarea și dragostea ce am cătră acest sf<i>nt sta Paisie.

Eafail monahul. Mart<ie> dn<i> <fără zi>, 7276 <1768>".
Dedesuptul anului, cu litere latine : „Eaphailus".

Cf. și ms. 4301, f. 254, copiat debită mînă.

Ms. **5110**. Sec. XVIII (1768); 93 ff. 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Romî

6. Miscelaneu teologic: Cuvinte ale sfînților părinți și Rugăciuni.

f. 305 : „S-au scris de Eafail monahul, întru folosul tuturor ce vor ceti. Mai 4 dn<i>, 1769".

Ms. **2597**. Sec. XVIII (1769); 313 ff. [1-305, 307-310*]; 30,5 X 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 4. Inițială ornată la f. 109. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romî

7. Ithica ieropolitica.

f. 155^v : „S-au prescis de monahul Eafail întru folosul tuturor ce vor ceti. Iunie 13 dn<i>, 1771".

Ms. **2667**. Sec. XVIII (1771); 156 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele scrise cu roșu. Frontispiciu și inițială ornată la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Romî

8. Capete ale sf. Diadoh, episcopul Fotichiei.

f. 65^v : „S-au prefăcut din cea prea cu anevoie de tălmăcit li e linească, pre a noastră limbă proastă rumînească de **xup** 'IXapio **kprofjiovaxou** [xa67]Tou xupou **MavaacjY**) <=< chir Harion ieromonahul ucer lui chir Manasse>, în sf<i>nta Mănăstire Dragomirna.

Și s-au scris de monahul Eafail, întru folosul celor ce vor ceti. No<emvrie> 23 dn<i>, 1772".

Ms. **3008**. Sec. XVIII (1772); 65 ff. 22,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlul și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Numerotație originală a filelor.

Țara Românească

9. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

f. 311 : „Celui în Troiță D<u>mnezeului slava de apururea și mie celui ce amu scris, ticălosului, mîntuire.

Și celor, oricîți o citescu, și-i ascultă cuvintele, cu luare aminte și să nevoescu a le săvîrși, împărăția cea vîcnică. Amin.

Această sf<î>ntă și d<u>mnezeiască carte, ce să chiamă Scara, scrisu-s-au prin osteneala smeritului și mai micului între monahi, Eafail monahul, din sf<î>nta Mănăstire Hurezii. Și oricîți veți ceti pre dînsa, ziceți cătră Cel Indurații și mult milostiv D<u>mnezeu, din umilința inimii, rugîndu-L prin smerenie, ca săi săiarte c6le multe ale lui păcate; și cucer<nic>iei voastre să vă dăruiască luminare minții și descoperire d<u>mnezeștilor lui taini, spre mîntuirea sufletelor voastre.

La anulii de la zidirea lumii 7281, iar de la H<risto>s 1773, luna martie 8".

Ms. 2569. Sec. XVIII (1773); 312 ff. [3-311]; 33,5 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 11, 20, 25 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Tipicon.*

f. 1 : „Tipicon < > acum întiaș dată tălmăcit de pre slovenie pre limba rumînească de prea cuviosul arhimandrit chiriu chir Sofronie al sf<i>ntei lavre Coziia < >.

Și au, luat sfîrșit această carte în zilele mării sale Io Alexandru Ioan Ipsilant v<oe>v<o>d < > la l<ea>t 1776".

Ms. 2598. Sec. XVIII (1776); 335 ff. [1-94, 333-335*]-, 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar și frontispicii în peniță la ff. : 1, 3 și 333. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

11. *Cuvinte ale sf. Petru Damaschinul.*

f. 43 : „Sfîrșitul ostenințelor lui Petru Damasehinii".
Adăugat ulterior : „Dintru ale monahului Eafail, din sf<î>nta Mănăstire Hurezii. 1779".

Ms. 2586. Sec. XVIII (1779); 45 ff. [1-43]; 32,5 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

12. *Cuvîntul patriarhului Ghermanos la Bunavestire.*

f. 111: „Părin<te> d<u>hovnice Irinarh, pri[i]mind puțina osteneală, roagă pre D<u>m<ne>zeu ca să fie mie milostiv și ajutător în calea întru cară am început a călători. E<afail> m<o>n<a>h

Ms. 479. Sec. XVIII (mijloc); 223 ff. [92-111]; 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

Țara Românească

13. *Miscelaneu teologic: Tileul sf. Liturghii și Viața sf. Xenofont.*

Ms. 1631. Sec. XVIII (mijloc); 207 ff. [171-200*]; 18,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 171. Legătură veche în piele.

Țara Românească

14. *Miscelaneu teologic: Catavasii, Bînduiala sf. Liturghii, Psalmii aleși, Paraclisul Maicii Domnului, slujba sf. Constantin ș.a.*

f. 151 : „Această cârticică, ce într-însa cuprind<e> multe besericești, s-au scris de smeritul între ieromonah<î> Athanasie, sîiarhsf<i>ntei Mănăst<iri>Hurezii.

Iar aicea la sfîrșit, s-au isprăvit de Eafail mon<a>h parac<lis>ul Maicii Domnului Episc<o>piei Eîm<nicului>".

Exceptînd ff. 2 și 3, adaosuri, evident, de dată mai recentă, într-un manuscris este copiat, în realitate de Eafail monahul.

Ms. 2220. Sec. XVIII (mijloc); 158 ff. [1, 4-158]; 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 14, 37 ș.a. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

15. *Oglinda bogosloviei.*

Ms. 2633. Sec. XVIII (a doua jumătate); 145 ff. [1-144] \ 23 X 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

RAFAIL (MONAHUL).

Moldova

Măn. S.

1. *Miscelaneu teologic: Cuvinte și învățături ale sf. Efrem Șirul și Vieți de sfinți.*

f. 1 : „Cuvinte și învățături a<le> cuviosului părintelui nostru Efrem Șirul împreună> și cu [oarecare] Viețile sfi<n>ților tîlmăcite de pe grecii în limbă rumînească de Mihalcea, ce-au fost log<o>f<ăt> de taină.

Deci găsind en acel izvod, m-am apucat de l-am scris cu cheltuiala şi cu osteneala mea, fiind domnu Țării Mold<ovei> Io Ioan Theodoru voevod şi purtînd cîrma pravoslaviei preosfinţitul părintele mitropolit chiriu, chiriu Gavriil, frate cu mariîa sa, fiindu-m-<i> hrana în sf<i>nta Mănăstirea[a] Sacului, unde o amii şi scris, smeritul monah Eafail, la anii de la Adam 7270, iar de la H<risto>s 1762, a<u>gust 13".

f. 299' : „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laud<ă>. Slavă, cinste şi închinăciune, Celui în Troiţă Unuia Dumnezeu, Care ne-au ajutat dup<ă> început de amii ajunsii şi sfîrşitul.

Că precum doreşte cerbul, fiind însetat, de izvoarele apelorii şi precum dorescu cei ce călătorescii pre mare de Umanul cel cu adăpostire, aşijderea mai mult am dorit eu ca să văzu sfîrşitul cărţii aceştiia, ca să fie izvod.

Pentru aceasta, o iubiţilor cetitori, carii vă veţ<i> întîmpla a citi pre această<ă> sf<i>ntă carte, bucuraţi-v<ă> în Domnul şi pentru dragoste<a> lui H<risto>s vă rugat<î> şi pentru mine păcătosul şi orice greşală veţ<i> afla, în cuvinte sau în slove, îndreptat<i> cu duhul bhndŞtelorîi, nepuindu-ne în ponos, nici defăimîndu-ne fiindu că toţ<i> purtăm omenească fire, grea şi neputincioasă<ă>.

Direptii aceia, precum iaste cu neputinţă cel ce să naşte în lume a nu gusta şi din paharul morţii, sau, omul trăind'pre lume a nu păcătui, așa şi scriitorîul a scăpa fără de greşal<ă>, la care mă rog de obşte să mă ertaţ<i> ca să aflat<i> şi voi ertare, în ceasul judecăţii, de la H<risto>s, înpăratul viilor şi al morţilor; fiindcă veţ<i> afla multe greşale, însă în slove pentru lunecarea şi neputinţa trecerii a ochilor şi a mîini<i>, iar în cuvinte pentru talmăcirea de pe grece spre înţelesul rumînescu, pre cît s-au putut a. să alcătui şi a să apropia voroava, că macaru că am avut izvod rumînescu (precum am scris la început), dar de la cartea cuviosului Efrem, cea tiparnică grecească, nu m-am de[pă]părtat, urmînd la toate deci, cu această<ă> carte.

M-am zăbovit în anul dintîi, adecă răcodealie, dupe ce m-am prostit la această sf<i>ntă Mănăst<ire> Sacul, unde şi metani[i]a mi-am pus.

Şi s-au scris această carte în şapte luni, de păcătosul monah Eafail. Mart<ie> 20 dn<i>, 1761".

f. 307', de altă mîină : „Aciastă carte iaste scrisă de un părinte, anume Eafail monah, în Mănăstirea Sacului, la anii de la H<risto>s 1761; şi s-au sfîrşit 1762 av<gu>st".

Ms. 107. Sec. XVIII (1761-1762); 307 ff. 30,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff.: 2, 5, 10 ş.a. Chenar în peniţă la f. 1. Iniţiale ornate la ff.: 5, 10, 12' ş.a. Paginaţie originală. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronica Slovenilor.*

f. 2 • „începutul acestui Leatopiseţ pentru vechiul şi slăvitul neamii alu Slovenilor, adunaţii dinii multe feliuri de leatopisişe, adecă : a neamului

Tusescii şi pentru cn&zii ce au fost stăpînitorescii cetăţii Chievului şi p viaţa marelui oblăduitor şi a toată Eosia întîiul stăpînitorescii, marelui dimir, aşijderea şi pentru moştenitorii ce au foştii mai în urma lui şi credincios<i> cnîaz<i> a<i> Eosiei, pînă la bunul credinciosii şi lub de D<um>nezeu înpărat şi marele cnîazu Theodoru Alexievicii, însuş<i> oblăduitori<u> tut<u>ror țărilorii şi eparhiilor Eosiei pr vomu arăta în[n]ainte,fiindu dat în tipar la anii zidirii 7188 <1680> Iar acum s-au scris la leat 7275 <1767>, îun<ie> 25".

f. 72' : „Sfîrş<i>tti ş<i> lui D<um>nezău laudă. 1767, îul<ie> 2 Scrisă de smeritul Eafail".

Ms. 249. Sec. XVIII (1767); 72 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele

KOMANESCU-POPOVICI (DASCĂLUL xMARCU)

Ban
Brebu-Cara

Miscelaneu: Legenda Duminecii, Cele 12 Vineri, Gromovnic ş. a.

ff. 27—28' : „Şi tuturora celorii ce vă veţi întîmpla a ceti, a a cetind alţi<i>, celor mari şi celorii mai mici, celorii mai învăţaţi şi mai neînvăţaţi, celorii înţelepţi şi celorii mai neiscusiţi, celorii mai b cu vîrstîa şi celorii mai mici cu tinereţele, cu multă smerenie şi cu osirdie şi cu mare plecare, tuturora şi la toţi mă rogii şi mă cuce la sf<i>ntîiloru voastre, care va fi preot, sau la dumnîavo<a>stră, care mireanti, ca orice greşală veţi afla, ori în slove, ori în cuvinte, nu g pre noi ca să ne blestemaţi, ci cu d<u>hul blîndeţelorii îndreptaţi noi <ne> ertaţi, că şi noaptîa, la luminare m-amii nevoiţii, pînă lu amii săvirşit.

Şi se nu ne puneţi în ponosii, că măcarii că n-oi fi scrisii prea frum că precumu nu-i cu putinţă ceriului fără<ă> de no[o]ri a se ivi, așa ş deiul a nu greşi; şi precum nu-i cu putinţă omului pre pămîntii a vi şi domnului a nu greşi, așa şi condeîului a nu zminti. Că de veţi erta du voastră ale mgle greşale şi milostivulii Dumnezeu va erta ale du voastră multe greşale, în veci. Amin.

Istorie. Puţinii ajutor[i] va lua un puternicii de la un neputinc şi puţină cinste va lua un bogat de la un seracii; şi puţină învăţatu lua un înţăieptu de ia un neînvăţatu. Aşijderia şi eu, văzîndu-mi să bunătăţilortii şi prostimia învăţaturii mele, m-amii nevoiţii şi eu, mai păcătoşii şi mai neînvăţatu decîtii toţi[i], din cîtii mi-au foştii loşiia şi prostimia învăţaturii, de amii scris această<ă> sf<i>ntă şi d nezeiască Epistolie, precum într-însa serie.

Şi s-au început a scrie din luna iunie 15 şi au luoatii sfîrşitul 10, cu le<a>tulti de la zid<i>rea lumii 7281, cu le<a>tulii de la naş lui H<risto>s 1773, de Marco erei Alexie Popovici Groj de Susii.

S-au scris această sf<i>ntă şi d<u>mnezeiască Epistolie, fiind dascălii în satul Brebului.

Precum dorescu cei ce umblă cu corăbiile pre luciulu mării, avîndii multă grije de frica şi de valurile mării<i> ca se ajungă la marginea mării, ca se aibă linişte de grijă, așa am doritu şi eu ca s<ă> ajungii la sfîrşitul aceştii scrisori.

Sfîrşitul aceştii sf<i>nte Epistolii şi lui D<u>mnezeu laudă şi mărire. Amin".

ff. 75—76 : „Sfîrşitul cu scrisoarea a aceştii sf<i>nte şi d<u>mnezeşti cărţi, ce iaste scris întru în sf<i>nta Epistolie şi Oazaniia a lui Eletherie filosofului pentru ce<le> 12 vineri mari i proci şi Gromomnieul al lui Araclie <sic> împăratul şi Carindariul cu toată orînduiala lui.

Sfîrşitii şi lui Dumnezeu, Celui în trei ff&te prea lăudaţii şi prea proslăvitu în văci de veci, netrecuţi şi nesfîrşiţi. Aminu.

Laud<ă> şi mulţămită şi închinăciun<e> sf<i>ntei Troiţă ce<le>i[i] de o fi<i>nţă şi nedespărţitei, că mă învrednici, după începutul aceştii sf<i>nte cărţi, de ajunsei şi sfîrşitul i proci. Pentru le<a>t, pentru lun<i> [pentru] să'să ştie a cui <este> această<ă> sf<i>ntă<ă> carte, pentru <ca> să să ştie cine au scriiat-o <sic> să cauţi în[n]apoi, la început, că vei afla i pr<o>ci<. . . .>

Această sf<i>ntă şi d<u>mnezeiască carte, ce să chiamă Epistolie, iaste a sf<i>nţii sale părintelui Mihai dinii Clinicii*) şi iaste sf<i>nta Epistolie şi c^le 12 vineri mari şi mai altele.

Şi s-au scris în zilele în[n]ălţatiloru împăraţi Iosifu şi maică-sa Mariia Tharaziia <sic>, în anulii ce-au răpăosatii Ioan arh<i>episcopul [a. al] Carloveţului şi a toată TJ<n>grovlahiia, Țării Bănatului şi a altorii eparhii ecsarhu.' Şi s-au scrisu de celii mai micii şi mai plecaţii întru toate alu tuturoră, care mai j<os> mă voi iscăli, fiindu dascălii sau învăţător[i] de copii în sat Brebului, în proţăşului Pogoniciului, feciorii alii preotului, erei Alexie de la sudii Gorjiu de Sus, de pre apa Jiîului rumînesciL

Şi s-au scrisii în luna lui iulie 7; şi era cursul ai[i]lorii de la zidirea lumii', leatu 7281, iară de la naşterea lui H<risto>s, D<o>mnului nostru,, le<a>t 1773. De Marco Eomanesculii, dascălu Popovici, s-au scris această sf<i>ntă Epistolie. Amin".

Ms. 3561. Sec. XVIII (1773); 77 ff. [1—76*]; 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Textul filei 28' şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate şi iniţiale ornate la ff. : .1, 17, 29 ş.a.

RUS (DASCĂLUL PAVEL).

Transilvania

Miscelaneu teologic: Strastnic şi Penticostar.

f. 80' : „Amu scris Pavelii Bus dascăl. 1741, m<ese>ţa iulîa 30 dnî".

*) Localitate în apropiere de Caransebeş.

f. 210' : „Pavelii dascăl. Amii svîrşist <sic>, 1741, luna lui în zua 18".

Ms. 710. Sec. XVIII (1741); 222 ff. [3-222]; 20,5 x 16,5 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie a filelor. Legătură veche în piele.

RUSU (DASCĂLUL IOAN).

Țara Ro

Pomelnicul satului Nedeia.

f. 1 : „Pomeliinicii a<l> sfî<n>tei beserici ot satu<l> ISTedeia Scrisu-s-au în zilele pre<aluminatului şi preaîn[n]ălţatului d< Io Alexandru C<on>sta<n>tinu Moruzi voevod, cu blagosloveni[i]a os<finţiei> sale lubitorîului de <Dumnezeu> chiriu chirii Mctar<ie> episcopulu Eîmnicului. 1793.

Şi s-au scrisu aceştii pomelnicii de dascalu<l> Ioanii Eusu în Ostroveni. 1793, s<e>p<temvrio 20".

Ms. 2108. Sec. XVIII (1793); 31 ff. [cu adăugiri de mai multe mîini]; 30 x 21 cm. cursivă. Chenare şi frontispicii în peniţă la ff. : 1, 2, 5 ş.a. Miniatură r tînd pe Iisus Hristos şi sf. Dumitru, la f. 1' .

SAMOIL (DASCĂLUL).

Miscelaneu: Istoria Troadei, Istoria lui Constantin cel Mare, a lui Vasile Macedoneanul, Leon cel înţelept, întrebări şi răspunsuri, Singlitichia, Vămile văzduhului ş.a.

f. 113' : „Eu scriitorîul, Samoil dascălii".

f. 139' : „Această sfîntă carte ci să che<a>mă a lui Co<n> împărat şi Amartolon<u>lui Sotirie este scrisă di mine întru toţ<i> călii mai min <sic> şi plecat, Samoil, ci am fostii dascăl la Hîr schitul lui Ştefan şetraru<l> Cărăcaş. 1778; di la Adam 7287. Şi am agiunsii aice era iulie 9".

Ms. 1264. Sec. XVIII (1778); 266 ff. 28 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 111, 114, 128 ş.a. Miniaturi la 17', 57' ş.a. Legătură veche în piele.

SAMUIL (IERODIACONUL).

Țara Ro

Rugăciune.

f. 18 : „Şi am scris eu care mai jos să <ve>de, Samuil ierodiae< Episc<opia> Eîm<ni>c".

Ms. 1317. Sec. XVIII (mijloc); 379 ff. [18]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă.

SAMUIL (IEROMONAHUL).

Moldova
Schitul Vrancea-

*Miscelaneu teologic: Acatistul Maicii Domnului
Canon către îngerul păzitor, Acatistul Mîntuitorului ş.a.*

f. 134 : „Am scris eu <i>er<o>monaliul Samuil ot Schitul Vrăncii. Luna
iui mai 13 dn<i>, 7289 <1781>”.

Ms. 2374. Sec. XVIII (1781); [aproximativ 1-9, 17-187]; 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă.
Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în
peniţă la ff. : 50, 103 şi 164. Legătură veche în piele.

SAVA (IEROMONAHUL).

Moldova
Iasi

Pravila lui Iustinian.

f. 229^v : „Seris-au smeritul ieromonah Sava de la Mitropoliîa Moldo-
vlahiei”.

Ms. 1440. Sec. XVIII (prima jumătate); 360 ff. [23—329]; 20 x 15 cm. Scriere cursivă.
Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 23, 49, 91^v ş.a.
Iniţiale ornate la ff. : 23, 96^v 187^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură
veche în piele.

SAVA (IEROSHIMONAHUL).

Moldova
Măn. PocrOvul

Teologie polemică.

î. 69^v : „Sfîrşitu şi lui <Dumnezeu>, Celui în Troiţă slăvitii şi de toate
făpturile închinat, prea proslăvitului D<u>mnezeu, preabunu[nu]lui şi
prea milostivului D<u>mnezeului nostru slavă, acum şi pururea şi în
vecii veci[i]lorii. Aminti.

S-au tălmăciţii la anul 1791 în sf<i>nta Mănăstire Neamţul şi o
amii prescris eu, mulţii păcătosul, Sava ieroshimonahulii în sf<i>nta
Sihăstrie Procrovul întru acestaş an, 1791, în[n] luna lui avgustu; s-au
sfîrşitu în 26. Aminii”.

Ms. 426. Sec. XVIII (1791); 83 ff. [1—69*, 73-83]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu
în peniţă la f. 69^v.

SAVA (MONAHUL).

Ţara Romîneasă
Bucureşti

Condica mănăstirii Cîmpulung.

f. 262 : „S-auscris aceastăcondic<ă> de Sava mo<na>h, par<ae>-
csiar>h sf<inte> Mitr<opolii>. 7304 <1795>, oct<om>v<rie> 12 dn<i>”.

s. 3683. Sec. XVIII (1795); 264 ff. [3-262]; 33x22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţia-
lele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche, în piele

SERAFIM.

Ţara Romî

Minunile Maicii Domnului.

f. 1: „, f13 nHcaY <=am scris eu> Serafim”,

f. 27^v : „S<e>r<a>f<i>m”.

Ms. 3271. Sec. XVIII (mijloc); 192 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţia-
lele unele cuvinte sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 6, 7 ş.a. I
ornate la ff. : 6, 9^v, 13 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

SERAFIM (ECLISIARHUL).

Ţara Romî

Cuvînt pentru Melhisedec.

f. 2^v : „Serafim iclisieru”. <Textul este scris şi în criptogra

Ms. 1207. Sec. XVIII (sfîrşit); 101 ff. [1-2]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Frontisp
peniţă la f. 1.

SERAFIM (IEROMONAHUL).

Ţara Romî
Măn. L

1. Miscelaneu: Esopia, Cazanii şi Vieţi de sfinţi.

ff. 1—5: „Această carte iaste a părintelui Serafim, <i>er<o>n
eclisiarhul M<ănăstirii> Bistriţii. Leat 7212 <1704>, m<e>s<e>a> i<
2 zile”. <Textul este scris cu litere greceşti>.

f. 103: „Serafim <i>er<o>monah eclis<ia>rh ot Bistriţ<a>”. <T
este criptografiat>.

f. 122 : „Seraf<im> <i>er<o>mona<h>, eclis<i>arh ot Bistriţă. L
7213 <1705>”. <Textul este scris cu litere greceşti>.

f. 172, în criptogramă: „IHC pSKa egpa^HMOKd” <=scris de mîn
Serafim>.

Ms. 2456. Sec. XVIII (1704-1705); 172 ff. [aproximativ 1-81, 87-172]; 20,5
cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Titlul
este scris cu verde şi galben. Frontispicii colorate la ff. : 87 şi 122, ex
de copist.

Ţara Romî
Măn. L

2. Miscelaneu: Pateric, Cronologie, Gfomovnic.

f. 1, în criptogramă : „Serafim <i>er<o>monah, eclis[i]i<a>rh”

f. 111^v, în criptogramă : „Serafim eclis[i]i<a>rh”.

- f. 169, în criptogramă: „Buca*) Serafimu <i>er<o>monah".
- f. 197, în criptogramă: „Serafim eclis[i]i<a>rh".
- f. 215, în criptogramă: „Serafim".
- f. 228, în criptogramă : „Smeritul întru <i>er<o>monahi, chir Serafim, eclis[i]i<a>rh ot Bistriţi".
- f. 253, în greceşte: „Serafim <i>er<o>monah".
- f. 283, în greceşte: „Serafim <i>er<o>monah".
- f. 294: „Sfîrşitu şi lui Dumnezeu laudă". în criptogramă: „Serafim".

Ms. 2513. Sec. XVII (sfîrşit); 306 ff. 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 107, 169 ş.a. Iniţială ornată la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

SERAFIM (IEROMONAHUL).

Moldova
Schitul Cozla-Neamt

Mîntuirea păcătoşilor.

f. 4^v : „Mîna care au scris aicea va putezi în groapă, iar cuvintele voru rămînea în veci. Aminii. De smeritul H MHororp-fejKHHK-K <=şi mult păcătosul> Serafim ierom<o>n<a>h ot schitul Cozla. 7289, 1781, martie 24".

f. 367 : „Slavă, cinste şi închinăciune Celui în T>Oî<ţă>, Unuia D<u>mnezău, Care ne-au agiutat după început de am^giti<n>s şi sfîrşitul, întru zilile luminatului d<o>mnului nostru Co<n>stantin Dimitriu Muruzii voevod şi mitropolit fiind preasf<i>nţia sa chiriu chirii Gavriil ot Thesalonic.

Iară cei ce vă viţ<i> întîmpla a ceti, bucuraţi-vă întru D<o>mnul şi vă rugaţi pentru mine şi or<i>ce greşală veţi afla, îndreptaţi cu duhul blîndeţilor şi nu vă grăbiţ<i> a huli, că nu iast<e> lucrare de înger, ce iaste lucrată de mîna de ţărîină; că precum iast<e> cu neputinţă a nu gusta cineva din moart<e>, întru acestaş chip şi scriitorul a scăpa fără greşală; ce <mă> ertaţi pre mine, păcătosul, ca şi voi să aflaţi ertare de la lezne ertători<u>l D<u>mnezău, * cînd va da fieştecăruia, după lucru<D> lui.

Şi s-au scris de mine, smeritul şi mult păcătosul şi mai micul întru ier<o>monaş<i>, Serafim ierom<o>n<a>h, nacealnic ot schitul Cozla, ţinutul Neamţului şi cu toată cheltuiala robului lui D<u>mnezău Gheorghie Nădeajde ot Tîrgul Pietri<i>.

*) Cuvîntul ruca = mîna a fost considerat drept an al copierii manuscrisului, şi trecut pe cotor : 1689. Criptografiat, cuvîntul se scrie astfel :HXn0.Cum 11 este neclar a fost considerat A şi nu s-a ţinut seama de faptul că lipseşte semnul de mii, ca şi semnul de cifră de deasupra, în'plus, accentul deasupra literei Jf ne îndreptăţeşte să^credem, odată mai mult, că este vorba <de un cuvînt, cuvîntul ruca şi nu de anul 1689.

Şi s-au început aceştii sf<i>ntu lucru la noemvrie în 17 şi au l<sfîrşit la martie în 24, că şi noapt<ea> o am făcut în loc de zi. Scrisu- în anul 7289, 1781".

f. 367 : „Precum dorescu să sosască la vadul cel cu adăposti Carii sînt bătut<D> de valul mării cu neodihnire întru acesta chip şi scriitorul, de a cărţii sfîrşire, Laudă neîncetaţii lui D<u>mnezău dă şi mulţămire. Ierom<o>nah Serafim".

Ms. 491. Sec. XVIII (1781); 367 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 4 şi 60. Numerotaţie originală a fi Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

SERAFIM (IEROMONAHUL).

Ţara Romîne
Mân. Căldă

Cuvinte ale sf. Theodor Studitul.

f. 252 : „Această sf<i>ntă şi d<u>mnezeiască carte <este> a aceluia întru sf<i>nţi părintele nostru Theodoru Studitulii. Şi s-au scris puţin de jumătate de oce<nicul> Erimia şi de acolo în[n]ainte am s eu, Serafim <i>er<o>monah, schev<r>ofilaxu Căldoroşan, cu to<a> cheltuiala fratelu<i> Erimii, în zilile prealuminatului şi preaîn[n]ălţatul< d<o>mnul şi oblăduitoriu a to<a>tă Ţara Bumînească, Ioa<n> Neco Co<n>standin Oaragea voevod, întru întia domnie a mării sale, purt <cirma pravoslavii preasfinţitului nostru mitropolitii a toată O<n> vlahiia, chiriu chirii Grigorie, prin osteneala celui mai meu şi ple între <i>eromonah<i>.

Şi care din fraţi s-or înv<r>ed<n>ici a ceti să se lumineze, sau rîndului preoţescii sau din mireni şi de va găsi vreo greşală, să nu pue în ponosii; că precum nu e <cu> putinţă a fi cerîului fără<ă> de ne aşa şi omul nu e fără<ă> de greşală, au în cuvinte, au în slove, nu să <în>drepteze cu duhului blîndeţilor şi să să roage pentru noi păcăto

Şi D<o>mnului să iarte şi pre cei ce vor îndrepta. Iul<ie> 23, 17 Smeritulu şi p<l>ecat tuturorii fraţilor, Ser<a>fim schev<ro>f<i> Căldăruşanu >".

Ms. 1975. Sec. XVIII (1782); 340 ff. [aproximativ 104-252*]; 22 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu şi vinieta la ff. : 1 şi 252. Legătură veche în piele.

SERAFIM (MONAHUL).

Ţara Romîne

Miscelaneu teologic: Floarea darurilor şi Pateric

f. 30: „Sfîrşit şi lui D<u>mnezeu laudă nesfîrşită.

Se. isă de păeătoas<> mîna a lui Serafim monah. L<ea>t 7214 <1706>, ap<rilie> 20".

Ms. 3163. Sec XVIII (1706); 163 ff. [5-30, 33-113, 114-160]; 20 x 15 cm. Scriere cu.sivă veche. Frontispiciu în peniță la f. 33. Numerotație originală a filelor între'ff. 5—16 și 33—104. Legătură veche în piele.

SERAFIM (MONAHUL).

Țara Romînească
Rîmnicul- Vîlcea

Cuvinte ale sf. Simeon al Thessalonieului

f. 2 : „Predoslovie cătră pravoslavnici<i> și bunii cititori. Ajută-m <ă >, Doamne.

Această sfîntă carte, o preacinstite cititorîu, ce iaste a sfîntului Simeon, arhiepiscopul Solunului, nefiind eu vrednic cu nici un chip de slujbă a mă arăta în[n]aintea Stăpînului meu H<risto>s, fără cît cu această puțină în[n]cepătură de poslușanie, fără simțire de osteneală, m-am nevoit de o am scrisu, eu, mai micul și prea plecatul tuturor din monași, Serafim, din preacinstită porunca sfinției sale, părintelui nostru chiriu chirii Climent, ep<i>scopul Eîmnicului, în[n] zilile prea în[n]ălțatului monarh Carol al șaselea. Leat 1736.

Pentru aceia mă rog sfințiiilor voastre, cinstiți părinți și dumnea-voastră de bună rudă născuți boiari, carii sînteți născuți în[n]tru limba noastră rumînească, să pri[i]miți această a noastră puținică osteneală, după cuvîntul înțeleptului Sirah, precum zice în cartea lui în 33 de capete grăind : a toate raotățile în[n]vață pre om lenevirea.

Dirept aceia și eu, aducîndu-mi aminte de cuvintele Domnului nostru I<isus>s H<risto>s, carele zice pentru sluga cea leneșă carele^ luînd talantul din mîna domnului său, n-au vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat, o iubiților cititori, socotit-am ca să nu cază și asupra mea judecata cea strașnică care s-au zis slugii aceiia, precum mărturi-sește Mathei, bunul vestitoriu în[n] 23 de capete, grăind : Luați pre această slugă lSneșă și-l aruncați întru întungreculii cel împărțit.

Sf<i>ntul Ieronim și sfîntul Ioan Zlatoust, dascălii bisMeii noastre ce<le>i pravoslavnice, tîlcuind aeSste cuvinte, zic că talanții aceștiia sînt darurile care se dau de [la] Dumnezeu oamenilor. Și această socoteală și chibzuială fiind în[n]tru inema mea, cu ajutorîul a Celui ce petrece mai pe deasupra ceriurilor și întru mărirea cea vecinică, Părintele făcătorîul vacilor și a tuturor faptelor, apucatu-m-am[m] și eu den cinstita porunca sfinției sale și cu multă osîrdie [oserdie] <m>-am nevoit și o am[m] scris.

Iar pr6 dumnea-voastră, pravoslavnicilor cititori, cu umilință vă rog, ca de veți afla niscare lunicături în[n]tru acest lucru : au cuvînt neplinit, sau vreo slovă roșie nepusă, să nu mă blestemați, ci cu d<u>hul blindaților să în[n]direptați și să nu mă puneți întru ponos, ci să ertați; că și eu sînt om, din pămînt făcut și asămenea pătimaș și ținut de slaba fire, care nu lasă pre nici un om fără greșală a rămînea. Iar eu, precum

am putut, cu nevoință o am lucrat și precum am aflat în[n] izv am și scris, întru sfîntă și dumnezeiasca Episcopiiă Bîmnicului Severin în[n] Chi[chi]sariceasca Valahie, unde să prăznuiaște sf<i>ntului părintelui nostru Mcolae, arhiepiscopul de la Mira făcătorîul[ui] de minuni.

Și iar vă rog, pravoslovnicilor cititori, să ertați, ca și sf<voastre și dumnea-voastră să dobîndiți ertare de la Domnul nostru H<risto>s, al căruia dar și milă și noi ne rugăm Sf<i>nții Sal<e> fie cu sfințiiilor voastre și cu dumnea-voastră pururea.

Precum dorescii să sosească la vadul cel de adăpostire <cei> sînt bătuti de valuri în[n]tru luciul mării, așa am dorit și eu să la sfîrșitul cărții aceștiia. Pentru a cărții isprăvire, scriitorîul lui Dumnezeu mulțămire. Amin".

f. 3 : „Versurile scriitorîului.

Citind această sfîntă carte,
De mare folos vei avea parte.
În care vei afla multe acoperite,
Care mai nainte au fost tîlcuite
De părintele arhiepiscop mai sus numit;
Cîte scriu aici, cu D<u>hul Sfînt au alcătuit,
Toate cu adevărații
Cîte în cartea aceasta s-au aflații
Și poți a răspunde fieștecui cu glas.
Iar necrezîndu-te să te apuci și în rămas.
Știind cuvîntul și tîleul cumii zice
Cu aceia mare să stai în price.
Orice lîge va fi înprotivitoare
Protăștăluiaști-te, n-avea pregetare;
Fie măcaru letinii sau papiștaș,
Mei decum nu-i da obrazu. '
Glasul tău să fie ca un organu,
Întru învățătură cu mare dar,
Ca un clopot răsunătoriu
De cuvîntul Domnului răspunzătorul.
Că dobîndind aceste daruri
Vei scăpa de multe valuri;
Și îndulcindu-te de cuvîntul Domnului
Vei spune în tot locul omului.
Și de vei afla, de mine, vreo greșală,
Îndată la condeiul și cerneală,
Îndreptînd taina lucrurilor d<u>mnezești,
Cu care pre tine te ferești,
Arătîndu-te bun, pri[i]mitoriu,
D[d]e acest lucru spășitorlu.
Care de mare folos iaste
Cît poștești și-ți trebuiaște.
Indeletnicgști-te spre citanie

C[c]a să-ți fie lucru<◇> cu evlavie
 Grabă în citanie să nu faci,
 Ci încet și de alte lucruri lumești să taci.
 Atunci vei pricepe folos,
 Arătându-te și altora cuvios;
 Pre mine ertării să mă spodobești,
 Ca și pre tine să nu te osîndești,
 Fiind și eu, ca și tine den pământ
 Și neavînd mîna de înger sfînt.
 I proci.
 Mărire lui Dumnezeu.

fls nucaX C*pa4sHM WT ^oAronWA <=am scris eu, Serafim dela Cîmpulung>,
 în Chisariceasca Valahie în sfîntă Ep<iscopie> a scaunului Eimnicesc[ii].
 Serafim sin Dragul, căp<itan> ot Buc<urești>".

f. 287^v: „S<e>r<a>f<i>m".

f. 304^v: „Coneț. Lăudat să fie numele Domnului Celui ce mi[i]-au
 ajutat, după început de am și săvrîșitu".

f. 316 : „Serafim monah".

Ms. 2099. Sec. XVIII (1736); 317 ff. [1-316]; 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 2, 4 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 2, 4, 10 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU ^IERODIACONUL).

Moldova
Husi

Rînduiala tîmosaniei.

f. 5^v, cu caractere latine : „Selvestr<u> arch<i>d[y]iacon" iar mai jos, cu caractere chirilice : „Selvestro".

f. 52^v: „Vleat 7254 <1746>".

f. 59^v : „Iară pentru mine păcătosul pre D<u>mn<e>zeu se rogi și la Liturghii să mă pomenești, șă-mi ert<e> multa mulțime de fumedenia <sic> păcatelor. Iară tu să dodîndești împărăție ceriurilorii. Amin. Selvestru <i>erodi[i]acon. Huș<i>".

Copistul mai semnează la ff. : 12^v, 41 și 53. La fila 57^v semnează cu caractere latine.

Ms. 4310. Sec. XVIII (1746); 59 ff. 19 x 15 cm. Textul este slavo-romîn. Scrierea imită tiparul. Frontispicii în cerneală la ff. : 1, 2, 26 ș.a. Inițiale ornate la ff.: 3, 6, 10 ș.a. Viniete la ff. : 5^v, 9^v, 12 ș.a. Numerotație originală a filelor. Pînă la f. 31 numerotația este făcută și cu cifre arabe, așezate pe verso.

SILVESTRU (IEROMONAHUL).

Țara R

Dioptra.

f. 131^v : „O, a toate puternice și nespuse D<u>mn<e>zeu, C ești în trei fețe, de toate făpturil<e> închinat și slăvit, Tu ești în și temeiul a toat<ă> bunătatea și sporire și săvîrșire. Bine v [adec<ă>] și de această carte a o dărui bl<a>goce<s>tivului neam run a să izvodul pre limba rumînească, spre folosul sufletescii și acu ta iubire de oameni ajunse și la pristaniște<a> sfîrșirii.

Acum sufletul, genu<n>chi[i]le plecînd și cu capul pămîntul cu lacrăme de bucurie slăvim și preaîn[n]ălțăm al Tău preasv< prealăudat nume al Tatălui și a Firului și al D<u>hului sv<î>n

Cuvîntii cătră cititorîu. Și iar tuturor de pretutindenea, pr nicilor creștini, pani și frați și soț<i>, în cuviință de rob me pînă la fața pămîntului, cu mare umilenie și cu userdie sufletea toț<i> cu de adinsul rog, de să va afla or<i> ce greșală, pîntru D<u>zeu ertaț<i> și de bine cîntaț<i>, iar să nu blestemareț<i>; pent să trudi nici d<u>hii nici înger, ci mîna de om păcătos și de lut ca și voi să vă spodobiț<i> de ertăciune și de bl<a>goslo la a toate țititoriul D<u>mn<e>zeu."

Iar lui D<u>mn<e>zeu Celui ce vru și-m<i>dede a înc6peși să-i fie slava și marea cuviință, cinstea și metanie, Părintelui și și D<u>hului sv<î>ntu în[n] netrecuți veci. Aminii.

ГІІН КННТД пѣКОАУ рОАУНКd АСОПТpd, САОР6NCKІН 31tpildA9, RA<X\HKA CPA RHCâ MHOrrp-fellHÎH H NCAOCTOHÎHÎH «AAONaX CEMMCTQ* WT 3«AAH ПЮAAAR AHH KAFOMHCKar H XgCAHKHRdP <SÎC> ІІV ІІІfpKdH ROFRO^a, KAT 3pMS MC KpSr CA. KH, ASH. A»> K^P* A^T3^

<=Această carte, ce se cheamă grecește Dioptra, slovenește romînește Oglindă, a scris-o mult păcătosul și nepriceputul ie Silvestru din Țara Moldovei, în zilele binecinstitorului și de iubitorului Io Șerban voevod, în anul 7196 <1688>, luna martie crugul soarelui 28, al lunii 14, numărul anului 7>.

Ms. 2472. Sec. XVII (1688); 133 ff. [1-132]; 20 x 15 cm. Scriere cursivă vece titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 1. Nu originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU (IEROMONAHUL).

Mă

Mîntuirea păcătoșilor și Vămile văzduhului.

f. 171^v : „KA-kt xsp^e, Aiciia nu Aa, BT* aHH EAPOMCTHKar H Xco ІІVH KocTaNTHN ПAHTHA\Hp KO^KOA^ <=în anul 7199 <1691>, luna rie 31, în zilele binecinstitorului și de Hristos iubitorului Io Co Cantemir voevod>, s-au scris acestea, adecă Minunile Preasf Născătoarei de D<u>mn<e>zeu și pururea ficioară Mariia și Viața tului și preacuviosului părintelui nostru Vasilie cel Nou.

Şi să ştiţ<i>, fraţilor şi iubiţii lui H<risto>s că acesta sf<î>ntii are o carte mare, care-i tiparnică pre limba grecească, că au făcut multe minuni ; iară noi a<m> scris numai cŃstea pre scurţii.

Ce vă rog, pentrn D<u>m<ne>zău, fraţilor, cetind acestea şi de veţi afla greşit nu vă grăbireţ<i> a cleveti, ce îndreptat<i>, însă după D<umne>-zău, iar nu după pizmă, sau în voia cuiva. Că sînt şi eu om de pămînt, înfăşurat cu trup, înpletit întru multe feluri de păcate. Că eu, fraţilor, m-am nevoit mult, precum ştie Stăpîna cărţii aceştia, adecă Maica D<o>mnului H<risto>s.

Şi am scris acestea şi cartea aceasta de o voi grăi Grădina tuturor florilor nu voiu minţică cine va socoti, cetind va lua mult folos şi multă îndrăznire cătră lucrurile cele bune. Ce pri[i]miţ<i>, fraţilor, oste-neala robului vostru Selevestru, <i>er<o>monah de la sf<î>nta Mănăstire de la Hirău, unde iastă hramul Naşterea Maicii Pr<e>cistii.

Şi am scris această sf<î>ntă carte, la Agapiia cea vSche".

Ms. 1284. Sec. XVII (1691); 173 ff. [I-172]; 20,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

SILVESTRU (IEROMONAHUL).

Ţara Romînească
Mân. Cîmpulung

1. învăţăture ale sf. Theodor Studitul.

f. 24' : „Această sf<î>ntă si d<umne>zeiască carte, ce se chiia<mă> învătura celui dintru sf<î>nti părintelui nostru Theodor Studitul, s-au 'scris de mine, mult păcătosul, robul D<o>mnului meu I<isu>s H<risto>s. ИHC AS <=am scris eu> Silevestrn ier<o>monah ot Sinaia".

f. 29 : „Şi s-au scris această sf<î>ntă carte de robul D<o>mnului H<risto>s, mult păcătosul. HHC AH <=am scris eu> Silvestru ieromonah ot Sinaia".

f. 53 : „Şi am scris eu smeritul [az] Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia".

f. 59' : „Şi s-au scris această carte de mult păcătosul robul D<o>mnului meu H<risto>s , az Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia. Iun<ie> 2 dni, 7233 <1725>".

f. 94 : „Si s-au scris această carte în sf<î>nta Mănăstire ot Cîmpulungu, de mine, mult păcătosul robul D<o>mnului meu H<risto>s, [az] Silvestru <i>er<o>monah ot Sinaia. Iun<ie> 9 dni, l<ea>t 7233 <1725>".

f. 171' : „Scrisu-s-au această carte de mine, mult păcătosul robul D<o>mnului meu H<risto>s, AS MHororp-buiHHC <=eu mult păcătosul> Silvestru, <i>er<o>monah ot Sinaia".

f. 210 : „Şi s-au scris de mine, robul D<o>mnului H<risto> Silvestru <i>er<o>mon<on>n<a>h".

f. 242 : „Slavă, cinste şi închinăciune, Celui în Tro<i>ţă D<umne>zeu, de a căruia mărire plin iaste ceriul şi pămîntul. În[Aceluia căzînd şi eu smeritul, dau cinste şi laudă,' Care mî-a ajutat, început de am ajunsii şi la sfîrşit; şi ca un odor scumpii o am sf<î>nteii Mănăstiri. Iară cei ce vă veţi întîmpla a ceti, o iubiţilor, bucuraţi-vă în D<o>mnul şi vă rugaţi şi pentru mine smerit de veţi afla niscare alunecături întru acest' lucru al meu, să blestemaţi, ci ca unul cu darul mai mare, nedefăimîndu-le, cu o îndireptaţi şi pre mine, smeritul, să mă ertaţi, ca şi voi să vă niciţi întru acest chip de la pream<i>l<o>stivui D<o>mnul nostru H<risto>s, a Căruia m<i>lă să fie cu voi pururea. Amin.

Prin osteneala smeritului întru ier<o>monaşi Silvestru ieromonah la sf<î>nta Mănăstire Sinaia; şi s-au început în luna lui mai de la zidirea lumii l<ea>t 7233, iară de la întruparea D<o>mnului şi D<zeu>ului nostru I<isu>s H<risto>s l<ea>t 1725 şi s-au sfîrşit av<gust> 1725.

Copistul mai semnează la ff. : 69' şi 77'.

Ms. 2143. Sec. XVIII (1725); 243 ff. [I-242]; 21,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la ff. : 1, 60, 94' şi 100'. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

2. Cronograf.

f. 448 : „Slavă lui D<u>mnezeu Celui ce să proslăveşte în Tro<i>ţă de a Căruia laudă şi mărire iaste plin ceriul şi pămîntul. În[Aceluia căzînd şi eu, smeritul, dau cinste şi laudă Căruia ajutat, după început, de am ajunsu şi la sfîrşit.

Şi s-au scris în zilele mării sale luminatului domnu Ioan Ghica voevod, purtînd cîrma pravoslaviei a toată U<n>grovlahia Ştefan mitropolitul, de cucernicul întru preoţi Silvestru ieromonah ot Sinaia schitul Berevoeştilor. Mart<ie> 16 dni, v<ie>at'7244 <1736>".

Ms. 2757. Sec. XVIII (1736); 513 ff. 30 x 19 cm. Scrierile cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la ff. : 1 şi 153. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Mân.

3. Albina.

f. 74' „ИHC AK AS <=am scris eu> Silvestru ieromonah ot Sinaia.

f. 167' : „Sfîrşitul cărţii dintii care să chiamă Albina. Scrierea această carte prin multa osteneală şi cheltu<iala> robului lui D<u>mnul nostru I<isu>s H<risto>s l<ea>t 7245 <1737>".

f. 201^r: „ИHCAY d₃ <= a m scris eu > Silvestru ierom<onah> ot Sinaia".

f. 263^v: „Sfîrşitul nu s-au făcut, că n-au fost deplin de pă ce carte s-au scris".

Ms. 1330. Sec. XVIII (1737); 266 ff. [2-263]; 19,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Paginație originală. Frontispicii în peniță la ff. : 2,10 și 168. Legătură veche în piele.

Tara Romîneasă
Mân. Cîmpulung;

4. Octoih.

f. 4: „< > Și te rog, iubitele, nu prețui hîrti[i]a sa»u cerneala sau cea puțină osteneală a ticăloșiei mgle; că prețuindu-le acestea puțin dar vei afla. Oi privește cu ocini minții, ca într-o oglindă, la fagurii d<u>hovniceștilor desfătări, care să cuprindă întru această d<u>hovnicească oglindă și vei cunoaște cu adevărat multă mîngîiare sufletului; și cîntîndu-le acastea cu umilință, pomenîște<-mă> și pre mine ticălosul Silvestru ierom<onah>".

f. 241: „Laudă lui D<u>mnezeu, Celui ce p<u>r<u>rea să proslăvește întru sf<i>nții Lui, Carele ne-au ajutat după început de am și sfîrșit.

Și s-au scris cu cheltuiala sf<i>nții sale părintelui Mcodim, egum<enul> sf<i>nței Mănăstiri Cîmpulungul, prin osteneala robului lui D<u>mnezeu Silvestru ierom<onah> ot Sinaia.

Fev<ruarie> 24 dn<i>, l<ea>t 7249 <1741>".

Ms. 3557. Sec. XVIII (1741); 252 ff. [1-248]; 20 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 6^v, 17, 30^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Tara Romîneasă
Mân. Sinaia

5. Pateric al Pecerscâi.

f. 34^v: „ИHC d₃ <= am scris eu > Silvestru ierom<onahul> ot Sinaia", însemnarea se mai găsește și la ff. : 73^v și 120.

f. 102: „ИHCaA d₃ MHorrpfcuiHHK <= am scris eu multpăcătosul > Silvestru ierom<onah> ot Sinaia".

f. 256^v: „Și s-au scris prin osteneala lui Silvestru ieromon<a>h",

Ms. 568. Sec. XVIII (început); 261 ff. [1-256]; 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 182^v, 205^v ș.a. Inițiale ornate la ff. : 35, 81^v, 113^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

SILVESTRU (IEROMONAHUL).

Liturgier.

f. 85^v: „ИHCaA-h gpMOHaX' GeMMCTQh CTP4HO>KHTAK. Pryncipium et f <= a scris ieromonahul Silvestru locuitor strein. început și sfîrșit >".

f. 97^v: „ИHCdA gpMOHaX GiAigecTpiK,ROA^T .a\|fKH" <= a scris ierom Silvestru, în anul 1728 >".

Ms. 5353. Sec. XVIII (1728); 106 ff. [1-97]; 19,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. rile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Numerotație o a filelor începînd cu f. 18. Legătură veche în piele.

SIMION.

Octoih.

i. 55^v: „< Am scris > eu mult păcătosul Simion. . . . < s > fintei Ep piei Eădăuții < și mă rog dumnea > voastră, care veț < i > ceti sau v acest Osmoglasnic, de veți < găsi > greșală, îndrept < a > ț < i > d < u > hul blîn < dețelor > fraților cu s-au scris co și mine păcătosul < să mă er > taț < i > . < Anul de > la H < risto > s 1782, fevrua

Ms. 5554. Sec. XVIII (1782); 55 ff. 21,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri, i și indicațiuni tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 9^v și

SIMION (DIACUL).

Liturgier.

f. 139: „Sfîrșitu și lui D < u > m < ne > z < e > u laudă. Aminti. Ani < i > H < risto > s 1729.

Și această carte o au sc < r > isu popa Ioan din < A > știleu și nu o pututu găta. Că au vinitu porunca lui D < u > m < ne > z < e > u, care poru nice unu < i > omu de pre < a > ceastă lume să nu i să poruncească, de pristăvitu.

Și o < a > mu scrisu eu, feciorulu celu mai mieu a lui popa Io de unde au mărăduit negata.

Scris-amu, di [i] acu < l > Simionu și o < a > mu sfîrșitu în luna lui feur în 24 de zile".

Însemnări ale copistului se mai întîlnesc la f. 139^v și coperta a l interioară, fără să aibă însă legătură cu copierea manuscrisului.

Ms. 2302. Sec. XVIII (1729); 139 ff. [aproximativ 125-139]; 19 x 15 cm. Scrierea im tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Num tație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Transilvania

SION (MONAHUL IOANICHIE).

Moldov
Mân. Ne

SIMION (DIACUL).

Minei prescurtat.

f. 33' : „Ani de la naştere<a> Ini H<risto>s 1740, m<e>s<e>ţa maîu
19 dni, cînd au puhoetu apele foarte mari în toat<e> lunile preste anii
şi multe holde au stricaţii.

Scris-amu eu diacii Simion, fiindu feciorii de 44 de ani".

f. 89 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zău laudă şi mulţămită că mi-au
agiutatîi după începutu de amii agiunsii şi săvîrşitulîi aceşti<i> cărţi".

Ms. 4572. Sec. XVIII (1740); 107 ff. [3-7, 9-10, 12-93, 95-102]; 30,5 X 19 cm.

Scrierea imita tiparul şi este aşezată pe două coloane. Unele titluri, iniţiale şi
indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 7', 9', 16' ş.a

SIMION (DIACUL).

Transilvania
Bratei-Mediaş1. *Floarea darurilor.*

f. 71' : „Şi s-au scris aceasta cărţaluie în sat în Brateîu, la anulii
;72<7>2, 1764, de Simion diacul din Hiatalăul*)".

Ms. 2369. Sec. XVIII (1764); 71 ff. 16,5 x 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale
sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania

2. *Pilde filosofeşti.*

Manuscrisul a fost copiat înainte de anul 1764, fev<ruarie> 23, în-
semnat la f. 41, dar care, după părerea noastră, nu aparţine copistului.

Ms. 2370. Sec. XVIII (1764); 86 ff. [2-86]; 16,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt
scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

Transilvania

Urisul de Jos-Tirgu Mureş

SIMION (Pr.)

Teologie morală.

fi 1 si 103" : „Scri-am eu, popa Simion Am Cristal de Jos. 1795".

„, w. « . . . « , * , , m « - » * » - • **» «*** * — " *
originală a filelor pînă la f. /8.

*) Localitate în apropiere de Mediaş.

Miscelaneu teologic: Varlaam şi loasaf. Vieţi de sfinţi ş. a. .

f. 2'': „Cătră frate. Prea iubitului, prea doritului al meu prea du
frate Constandin Sionii, sănătate.

Prea iubite frate.

Obieeu au toţi grădinarii cei iscusiţi, cînd înflorescu în grădin
lor eSle împărăteşti flori, ei, [întru] întîiaş dată culegînd, facii mănunc
şi le ducii la stăpînii lor, apoi la priiatenii lor cei preaiubit<i>, ca, văz
du-le, să le mirosască şi mult să-ş<i> vesălească ochii acei ce le-ar mir
< >

Dreptii aceia fiind şi eu ca umilii dintru acei ce iubescii flori miro
toare < > am cules şi leg
du-le le-am făcut un mănunchiu şi Ńi le-am trimes, ca să-Ń<i> vesăle
ochii la pri[i]vire şi sufletul de mirosire. Şi mă rog ca, cu osîrduitoare d
goste să-l înbrăţoşezi pri[i]mindu-l şi să-l pui în năstrapa inimii, care ia
plină de apa dragostei şi ca pre o masă desfătată, în mintea ta cea cur
avîndu-l înfu^jaintea ochilor minţii şi a cunoştinţii; că micii iaste la ved&
însă mare iaste la preţuire, pentru că nu sînt flori în degrab vestejitoare
putrezitoare, ci sînt îndelung trăitoare şi mirositoare. Că cu cit cineva r
multu va mirosi, cu atîta mai mult va înflori şi sufletele acelora să
mîngîia şi să vor răcori, fiindcă sînt udat<e> din rooa darului D<u>hu
Sf<i>nttt şi oricarii v-ar vrea a mirosi, mult folos vor dobîndi.

Iară cine altul v-ar voi mai multe flori a prifi]vi, vie pie calea
earS eu am mers, ca să-l duc şi pre elti în grădina de unde şi eu aces
le-am cules, ca să vază felhuri nenumărate, care aşa socotesc că mult iş
va mîngîia sufletul.

Iară tu, prea iubite frate, pre acest mănunchel de flori dohovniceş
cu multă dragoste să-l pri[i]meşti, ca oarecînd împăratul Artaxerxii pum
cel de apă de la omul cel săracii; că luînd au băut şi mult s-au vesălit, c
n-au socotit darul lui, ci dragoste<a> cară o au arătat cătră dînsul. De
acelui întălept asămînîndu-te si tu, prea iubite frate si sînt al tău mai m
frate".

f. 3 : „Aceasta iaste poarta cărţii aceştia şi o au lăsat pre ia desch
ca oricarele va voi să între cu cetirea printr-însa şi mari şifrumoesă lucr
minunate va vedea ; şi văzîndu-le, multu să va mîngîia sufletul lui,
cetirea cu luare aminte.

Şi s-au scris această carte în zilele luminatului domnului nostru Alef
xandru Ioan[n] Mavrocordat, întru întîia domnie a mării sale, în sfî
Măn<ă>stire Neamţul, cînd era precuciosul părintele nostru stareţ Pai
de mine, cel mai nevrednec decît toti, cînd era cursul anilorii de la H<risto
1786".

f. 56 : „1786".

f. 187 : „Sfîrşitul aceştii istorii, a lui loasaf ş<i> a lui Varlaam, ce
scris-o sf<în>tul Ioan Damaschinii. Avgust 31, 1786".

ff. 250^v-251^r: „Sfârșitul și lui D<u>mnezeu laudă, Celui ee pururea să proslăvește întru sf<i>nții Săi, că me-au ajutat, după început, de am și săvârșitii. < > Iară pre toți ceia ce v-aț<i> învrednicit cu lumina minții a pri[i]vi în oglinda darului, rogu-vă eu, cel întunecații la minte și cu totul de nici o treabă, de veț<i> afla vreo greșală, sau alunecarea condeiului, sau cu uimirea minții, sau cu netocmirea cuvintelor, sau cu neorthografia meșterșugului, sau ori în ce chipii, că precum amu aflat așa am și scris, măcaru că și izvodul de pre carele am scris au fost foarte prost, la scoaterea și la alcătuirea cuvintelor foarte netocmitu; însă precit me-au fost cu puțință am mai îndreptat-o.

îndreptați cu duhul blîndețelor și nu vă grăbireț<i> de a mă osîndi; că precumti nu să poate a fi văzduhul fără de nori sau marea fără de valuri, așa și scriitorii să a fi fără de greșală; că nu înger au scris, ci mîndă de tină și ticăloasă au scris și o minte întunecată cu toate păcatele și înpietrită cu dobitocească simțire.

Pentru aceasta mă rog tuturor, celor ce ați luat de la H<risto>s, dătătorii de daruri, talantul înțelegerii și al înțelepciunii și al iubirii de osteneală, pentru Ceta ce au luminat mintea sf<i>nților Apostoli, ca să înțeleagă scripturile și printr-înșii toată lumea au luminații, pri[i]miți, dară, această puțină osteneală a ticăloșiei măle, precum au pri[i]mit și Mîntuitorul nostru Ii<su>s H<risto>s acei doi bani ai văduvei ce<le>i[i] sărace; că și micii lucru de iast<e>, dar cu mare osteneală s-au săvârșit; cănumai celu ce scrie acela știe.

Și cui s-ar întîmpla a ceti pre această carte să mă pomenească și pre mine la sf<i>nțele lor rugăciuni.

Cel mai micii și mai nevrđdnee și tuturor prea plecat Ioan[n]ichie monah Săon".

f. 251^r: „< > Dumnezeu să-l erti pe scriitorii cărții aceștiia, cari au fost frate mai mari răpousatului părintelui nostru, stolnicu<l> Iordachi Sion. < > Toader Sion serdar".

Ms. 9. Sec. XVIII (1786); 251 ff. 35 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar colorat la f. 3. Frontispicii colorate la ff.: 5, 8, 17^v, ș.a. Nume-roase viniere și inițiale ornate. Miniaturi la ff.: 40 și 49^v. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

SION (IORDACHE).

Moldova

Cronica Țării Eomînești pînă la Constantin Brîncoveanu.

f. 180: „Acestu Litopisăț a<l> Țării Eomînești, l-am scris eu, cari mai gios mă voi iscăli, cînd era cursul anilor 1777, octomvri<e> 5, întru a doa domnie <a> lui Grigori vod<ă> Ghica după ci l-a tăet capigi pașa.

Și o am scris eu Iordachi Sion, găsîndu-lu la dum<nea>lui vornicul Ioanii Cantacoz<in>o; fiind sluga dum<i>sale m-am rugat di mi l-au dat di l-am scris, nu pre bini". <ultimul cuvînt este adăugat cu altă cerneală>.

Ms. 298. Sec. XVIII (1777); 189 ff. [4-183*]; 20,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Textul este scris cu roșu și negru.

SOFRONIE (IEROMONAHUL).

Moldova
Roman

Proloage pe lunile septemvrie-noemvrie.

f. 1: „Această carte iaste a Epi<s>copiei Bomanului, care s-au scrii <m cheltuiala preasf<i>nții sale părintelui episcopului chirio Veniamin, la leat 1799, mai 20".

f. 144: „Sofronie ieromonahii și eclisiarh <al> Episc<opiei> Eoma nului".

Ms. 1462. Sec. XVIII (1799); 144 ff. 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniță la ff.: 1 și 48^v. Inițiale ornate la ff.: 19^v, 26, 27 ș.a. Numerotație originală a filelor.

SOFRONIE (MONAHUL).

Moldova
Mân. Dragomirna

învățăture ale sf. Isaia Pustnicul.

îțit

f. 138^v: „Această sf<i>ntă și d<u>mnezăiască carte a sf<i>ntului piea<u> cuviosului părintelui nostru Isaiei Pustnicul, cu bună voirea preacuvioșilor sale al meu după D<u>mn<e>zeu < > părintelui stariț Paisie. m-am îndemnat de o am prescis de pre alta ce să află aici întru această sf<i>ntă Mănăstire Dragomirna, scrisă de doritul nostru întru H<risto>s iubit frat<e> Eafail monah diorthositoriul de la sf<i>nta Episcopie a Eîm-nicului, talmăcindu-o din elenie cuvioșia sa, cel din neamul nostru rumî-nescu, mult osîrditoriu întru învățatura d<u>mnezăeștii Scripturi, chiriu chir Ilarion, ier<o>monah și[i] dascăl tot de la aefiași sf<i>ntă Episcopie a Eîmnicului.

Deci eu, cunoscîndu-minevretniciia <sic> și neprocopseala, precum întru toate alte așa și la meșteșugul scrisori<i>, precum arătat va fi tuturor celor ce să vor întîmpla a ceti pe această sf<i>ntă carte, care de față dovedește prostimea, neîndreptarea și lipsa în slove și în cuvinte, pentru care neaflînd eu altă cale spre a mea îndreptare, după cuviincioasa datorie a nevredniciei mgle, cu smerită metanie caz și cu umilință tuturor de opște mă rog ca oricare vă viț<i> întîmpla a ceti pre această sf<i>ntă carte, în locu de plată pentru cît m-am ostenit, să-m<i> daț<i> ertăciune la toate cîte voiu fi greșit; și de viț<i> voi, ca nește iubiți frați și la sf<i>nțele rugăciuni să nu mă uitați ca doară aș putea a-m<i> îndrepta viața mea, ca să urmezu după voia lui D<u>mn<e>zeu și a părintelui meu. Amin".

f. 143*: „Cartea sf<i>ntului Isaia, care au scris părinte<le> Sofronie în Dragomirna, în anul 1799, cînt au luoatii Moscali<i> Hotinu<l> bătînd pe Turci".

Ms. 1552. Soc. XVIII (1799); 143 ff. [2-140*]; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă.

SOFRONIE (SHIMONAHUL).

Tara Romînească^

Vămile văzduhului.

Cf. Ms. 2018 f. 119 : „Această sfântă carte o amu prescris şi iau Sofronie shimonahul, într-acestu anii 1792”.

Sec. XVIII (1792).

SPIRIDON (IONIŢA).

Moldova:

Alexandria

f. 89 : „Această Alecsândrii esti a dumnealui Alecsandru Vartic vătavul dumnealui vorcandului Coandin Păladi, cari s-au scris de Ioniţi Spiridon, în domnie mării sali Mihai Oostandin Suţul vod, cărăia mazălii i-au venit la anul 1795, aprilie 25; şi Alecsândriia aceasta însă, în vremea aceasta au luat sfârşit de scris.

Iar eu încă iscălesc aice, pe această istorii a iubitului meu fraţi. Constantin Mustiaţ medelnicer”.

Ms. 3182. Sec. XVIII (sfârşit); 91 ff. [1-88]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi unele expresii sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor.

STAN (LOGOFĂTUL)

Ţara Romînească.

Miscelaneu: Viaţa lui Constantin cel Mare, Melhisedec, întrebări şi răspunsuri, Descoperirea sfintei Liturghii, Archirie şi Anadan, Istoria luării Țarigradului ș.a.

f. 56: „Stanu logofătul, 7302, 1794, septembrie 22 de zile”.
f. 115: „Stanii logofătul 1794, octombrie 22”.

Ms. 44. Sec. XVIII (1794); 234 ff. [aproximativ 7-108*, 111-133*]; 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 56, 63, 70 ș. a. Miniaturi la ff. : 6, 52 ș. a. Unele file au numerotaţie originală. Legătură veche în piele.

STAN (LOGOFEŢELUL).

Ţara Romînească

1. Minunile Maicii Domnului şi Mintuirea păcătoşilor.

f. 269 : „Şi s-au scris această carte în zilele prealuminatului domn Io Mcolae Alecsandru voevodii, dumisale Tănasiu logofătul, în anul de la zidirea lumii şapte mii doao sute treizeci şi şapte 1729”, de Stan logofeţelul ot dumnealui lordache Oreţulescul vel dvornic, carele cu cucernicie să roagă cătră toţi cei ce vor ceti şi aflîndi vreo greşală

să o îndreptze cu dumnealui blîndeţii, pentru ca să le fie de ajutor întru scîrbe pcurarea Fecioara şi sa zică toţi : Dumnezeu sarte greşalile, acum şi în veci. Amin”.

Ms. 2024. Sec. XVIII (1729); 269 ff. 18 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. Vinieta la f. 268. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

2. Cronica Ţării Romîneşti de Radu Greceanu.

f. 198: „Şi acestea sînt scrise prin osteneala lui Stan logofeţel ot dumnealui lordache Cretulescul dvornic, la lea 7231 <1731>*).

Ms. 1350. Sec. XVIII (1731); 408 ff. [1-394, 403-404*]; 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu.

Ţara Romînească

3. Molitvenic.

f. 58: „...”. Şi așa s-au începuiti această duple limbă slovenească pre limba rumînească, cu nevoinţa sfintii sa preacuviosului părinte chir Ioanichentie, nastavnecul sfinţei lav Dolgopolsoi.

„Iară acum s-au scris prin osteneala celui mic şi plecat Stan logofeţelul de la dumnealui lordache Creţulescu, vel dvornicu, dumisale Danciului, logofătul la divan, în zilele prealuminatului şi înălţatul domnului nostru Io Grigorie Ghic voevod, fiindu cursul anilor de la Adamti 7243 <1734>, în luna lui dechembrie 23 dni”.

Ms. 2003. Sec. XVIII (1734); 58 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi iniţialele tipiconale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească

4. Minunile Maicii Domnului,

Ms. 5457. Sec. XVIII (prima jumătate); 266 ff. [42-264*]; 18 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Iniţiale ornate la ff. : 73, 115, 203 ș.

STAN (Pr.)

Transilvania Holbav-Braşov

Minunile Maicii Domnului.

Eu avem indicaţie specială de copist. Dar textul manuscrisului este scris de mina popii Stan din Holbav, care semnează o interesantă relaţie

tare asupra ciumei din anul 1756 ce s-a abătut asupra satelor : Holbav, Codlea, Poiana Mărului ş.a., relatare ce se găseşte la f. 133^{r-v} şi care se încheie astfel: < > „Şi am scris eu popa Stan din Holbav, ca să nu să uite”.

Ms. 2178. Sec. XVIII (mijloc); 137 ff. [1^r-2^r, 8-137]; 19,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1^r, 25, 42 ş.a. Numerotaţie originală a filelor.

STĂNCESCU (CONSTANTIN).

Moldova

Fenelon, întâmplările lui Telemac,

f. 2^v : „1772, îuni<e> 20, s-au început a se scrie de Co<n>s<tan>d<in> Stăncesc<u>”.

f. 105^r : „1772, avgust 2, au luat sfîrşit de scris această carte”.

Mai jos : „Această carte s-au scris, după cum să vedi, cu osîrdiia şi toată cheltuiala robul<ui> lui Dumnăzău Iordachie Darie, biv vel pah<arnic>, ispav<nicul> ţinutului Neamţului, în anul de la întruparea Domnului 1772, avg<us>t2, de Co<n>s<tan>di<n> Stăncesc<u>”.

Ms. 342. Sec. XVIII (1772); 106 ff. [2-105]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

STANCIU (Pr.)

Ţara Romînească
Bucureşti

1. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

f. 2 : „Leatopiseţu întru carele să coprinde domnia dintîi şi de a doao din Ţara Moldovei a mării sale prealuminatului nostru domnu Io Mcolae Alexandru *Mavrocordat* <adaus de altă mină> voevod, carele iaste alcătuiţii de Mcolae Costin vel log<ofăt> feciorul lui Miron Costin, ce-au foştii logofăt mare şi domnia dintîi şi de a doao iară a mării sale din Ţara Eumînească tocmiţii şi aşezaţii de Eadulii Popescu ce-au foştii vornicii mare, coprinzindîi şi alte lucruri ce s-au întîmplat p<r>intr-alte părţi într-ac[^]ste domnii ale mării sale, carele l-amii scris eu, popa Stancîul de la bis&rica Tuturor Sfinţilor dinu Bucureşti, în luna martie în 20 de zile, văleat 7230" <1722>”.

Ms. 58. Sec. XVIII (1722); 195 ff. 29,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 2, 3, 8 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

2. *Letopiseţul Ţării Moldovei de Miron Costin.*

f. 189^r : „Iulie 9, 7231 <1723>. Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zeu la Ostenitor la scrisul aceştii cărţi, Stancîul ierei din Bucureşti l<a> Toţ<i> Sf<i>nţii”.

Ms. 2715. Sec. XVIII (1723); 190 ff. [2-189]; 32 x 21,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele, anii şi trimerile marginale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

3. *Pravila lui Vasile Lupu.*

f. 1^r : „Carte rumînească de învăţătură de la Pravilele împărăteşti şi de la alte giudeţe, talmăcită den limba elinească pre limba rumînească şi tipărită cu porunca lui Vasilie voevod, domnul Ţării Moldovei Iaşii în Mănăstirea Trei Sfetitelu, la anulii de la H<risto>s 1646, acumti cu porunca mării sale domnului nostru Io Mcolae Alexandru voevodii, domnul Ţării Munteneşti pentru treaba şi învăţătura a iulii fiîului mării sale beizadea Constandinii, s-au scris, precum să vSde la întruparea lui H<risto>s 1724, luna lui noemyrie 21 de zile, într-o şaselea anii dinii a doao domnie a mării sale din Ţara Rumînească”.

Ms. 1253. Sec. XVIII (1724); 188 ff. [f- 15, 18-188*]; 28,5 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate ff. : 1^r, 2, 16 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
Bucureşti

4. *Cronica domniei lui Mcolae Macrovardat.*

f. 32^{r-v} : „Leatopiseţu întru carele să coprinde domni[i]a dintîi şi de a doao dinii Ţara Moldovei a mării sale prealuminatului nostru domnu Io Mcolae Alexandru voevod, carele iaste alcătuiţii de Mcolae Costin velii logofăt, feciorulii lui Miron Costinu ce-au foştii logofătii mare şi domni[i]a dintîi şi de a doao iară a mării sale dinu Ţara Eumînească tocmiţii şi aşezaţii de Eadulii Popescu ce-au foştii vornic mare, coprinzindîi şi alte lucruri ce s-au întîmplat p<r>intr-alte părţi, într-ac[^]ste domnii a mării sale, carele l-amii scris eu popa Stancîul de la bis&rica Tuturor Sfinţilor, în scaunul domniei, în Bucureşti. Iulie 12 zile, văleatii 7233 ' <1725>”.

Ms. 1299. Sec. XVIII (1725); 363 ff. [3-16, 31-41*, 47-263, 266-344]; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 5, 31 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Bucureștii (?)

5. *Cronici moldovenești.*

Ms. 37. Sec. XVIII (prima jumătate); 319 ff. [1-5, 8, 11, 17-18, 40, 43, 89, 94, 103, 106, 109, 153—154, 159, 164, 205, 210, 315—319 sînt albe]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 12, 58, 67 ș.a. Numerotație originală a filelor, începînd cu 17.

Țara Românească
București

6. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.*

Ms. 1467. Sec. XVIII (prima jumătate); 401 ff. [aproximativ f-85*, 88-243*, 245-254]; 33 X 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele trimiteri marginale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București

7. *Minunile Maicii Domnului.*

Ms. 1830. Sec. XVIII (început); 118 ff. [8-117]; 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București (?)

8. *Molitvenic.*

<Credem că manuscrisul a fost copiat la începutul activității cunoscutului dascăl>.

Ms. 2337. Sec. XVIII (început); 112 ff. [1-103*1]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București (?)

9. *Fragmente din Istoria paralelă a Țării Românești și a Moldovei de Acointe Uricariul.*

Ms. 2591. Sec. XVIII (prima jumătate); 4,36 ff. [aproximativ 347-360, 363-435*]; 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

10. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, Tileul Evangheliilor.*

Ms. 3314. Sec. XVIII (prima jumătate); 372 ff. [f. I-a liminară- 341', 343— 372]; 33,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele trimiteri marginale sînt scrise cu roșu. Laviuri reprezentînd pe sfinții Evangheliști Marcu și Ioan la ff. 121 și 220'. Frontispicii în peniță și inițiale ornate la ff.: 81', 221 și 222. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

11. *Letopiseșul Țării Românești.*

Ms. 3443. Sec. XVIII (prima jumătate); 83 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București

12. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

Ms. 4225. Sec. XVIII (prima jumătate); 324 ff. 19,5 x 14 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 96', 103, 217 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

13. *Tileul Apocalipsului sf. Ioan Teologul.*

Ms. 4286. Sec. XVIII (început); 130 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele trimiteri marginale sînt scrise cu roșu.

Țara Românească

14. *Cronici moldovenești și muntenești.*

Ms. 5367. Sec. XVIII (prima jumătate); 401 ff. 31 x 21 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotația originală a filelor încene cu 861, iar la f. 38 este reluată cu 1. Legătură veche în piele.

STANISLAVICI (IONIȚĂ).

Țara Românească

Rugăciuni.

f. 36 : „Această sf<î>ntă c&icaron;ticeică ce iast<e> de rugăciuni pe toate zilele, de rugăciuni spre folosul fieștec&aron;ruia creștin, am scos-o pe tiparp], în zilele prealuminatului și preaîn[n]ălțatului nostru domn Io Co<n>standin ificolaie Caragea voievod.

Și am scris-o dumnealui, logofătului Ion Bălteanu, ot Tîrgu-Jiuului eu nevre<d>nicul Ioniță sin popa Dobre Stanislavii <sic> la luna ghen<arie> 22, 1783. ' „ •

f. 77' : „Și me rogu, fraților, orice greșală veț<i> afla într-însa, sau în slove, sau în cuvinte, să îndreptați<i> cu du<hu>l blend&țălor și să nu mă puneț<i> în ponoslu, ca și împăratul cerescii să iarte și să vă blagoslovească; că cum nu poat[r]e să răsără și să crească iarba fără roao, așa nici omul a fi fără greșală”.

Ms. 1855. Sec. XVIII (1783); 77 ff. [3-77] ; 15,5 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile inițialele și unele indicațiuni sînt scrise cu roșu, sau cu negru și roșu (jumătate de cuvînt negru, jumătate roșu, ca de exemplu, la ff. : 55', 58' ș.a.). Frontispicii colorate la ff.: 4, 23', 36 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 9', 2f, 26 ș.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Romînească

STANOVICI-VOINESCU (Pr. GHINEA).

Miscelaneu: întrebări și răspunsuri. Cronologie, Rețete medicale, Trepetic ș.a.

f. 58: „Mes<e>ța avgust 1 zi, 1747”. în criptogramă: „Eu popa Ghinia i dascăl”.

ff. 87'—88 : „M<e>s<e>ța mart<ie> 15, 1748. Sfinți<i>lorii voastre, cinstiț<i> preoț<i>, diacon<i>, ipodiiaconi, dascăli, ceteț<i> și cîntăreț<i>, ori care vă veț<i> întîmpla a ceti pre această Epistolie, să vă bucurat<i> întru D<o>mnul pururea și orice veț<i> afla zmintitu, ori în slove, ori în cuvinte, îndreptat< > cu duhul blîndețilorii, nepuindu-ne în ponos; că n-au scris mîna de înger[i], ci au scris mîna zidită de Dumnezeu dinu țărîna. Că precum nu poate fi ceriul fără norii nice odată, așa și scrisoarea fără zminteaală.

Și H<risto>s să vă păzească cu bl<a>gosloveniia Sfinții Sale, în veci/Amin. 1748”.

f. 113 : „IIHCJX 43 <=am scris eu> erei Ghinea Stanovici Voinescu, dascălul căpălnaș, fratele dascălului Ștefan din Craiova, nepotul preasfinții sale răpăosatului, întru fericire, părintelui episcopului Damaschin ot Eîmnic. Mes<e>ța martie 30 d<ni>, 1748”. <întreaga însemnare, excepțînd datele copierii, este eriptografiatăx

Ms. 3806. Sec. XVIII (1747-1748); 146 ff. [19-113]; 15 x 10 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 19, 58', 72' ș.a. Inițiale ornate la ff. : 58', 64', 72' ș.a. Legătură veche în piele.

Moldova

ȘTÎRCE (ȘTEFAN).

Letopisețul lui Nicolae Costin.

f 255' : „Slavă Unuia în Troiță proslăvit D<u>mnezeu, Carele mi-au ajutat după început de am văzut și sfîrșitul.

1784, ghenuari<e> 26, de bin% voitor[i] [a] iubitului cetitor[Ștefan Știrce, carele am scris. Ștefan Știrce”.

Ms. 338. Sec. XVIII (1784); 257 ff. [6-8, 10-255]; 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. rile și inițialele sînt acrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 10, 20', 24 ș.a. rotație originală a filelor.

2. Povestirea lui Târlo.

f. 1 : „Poartă pre care deșchizindu-o cetitorii va afla întru lu toate acele ce norocul și întîmplările au pricinuit lui Târlo și prietenilo la nenorocita și fericita[a] lor stare. Istorie ithicească și interesată care s-au tălmăcit di pe limba franțuzască în cea moldoviniască, în preaîn[n]ălțatului și luminatului domnu, mărie sa Alexandru Ioan M. cordat și pentru întîia domniia la scaonul Moldavii, la anul de la Hristos

Scrisu-am eu iubituriul de ostenSle, prin silința și alcătuire<a> di mSle, Ștefan Știrce”.

f. 269 : „De bine voitoriu a<l> iubitului cetitoriu, eu Ștefan S am scris”.

ff. 269'—270 : „Această carte ci să numește Târlo, [care] este pre mare zăbavă unui cetitori ce va vrea ca să o citiască. Și am început-c scriia de la le<a>t 1786 dechemv<rie> 1, întru cea dintîi domnie a r sale Alexandru Ioan Mavrocordat v<oe>vod; și la 3 zile a<le> luni dechemv<rie> i-au venit mazilie carile au domnit un an și 11 luni ai scaon Moldovii și domniia aceștii țări a luat-o mărie sa Alexa Ioan Ipsilant v<oe>vod. Și cînd am agîunsu eu la sfîrșitul cărții ace unde dumn<i>alor veliții boeri și toată țara făcea gătire mării sale xandru Ioan Mavrocordat vo<evo>d și-l aștepta din ceas în ceas c purceagă la Țarigrad după obiceiul domnilor v#ehi.

< > Iar carte<a> aceasta am scris-o pe însuș<i> trebuința mea și cini mi-ar lua-o fără știre, sau fără voia să fiia blăstămat de domnul Dumnezeu și de Preacurata [a] Sa Maide de 12 slăviț<i> Apostoli și de 318 sfinți părinți de la Soborul Meh și de mine în vfei niertat.

1787 ghenuarie 27, Ștefan Știrce.”

f. 270' : „La zi întîiu a lunii lui dechemv<rie> am făcut începî scris și iar într-această lună r-am făciit și sfîrșitul.

însă n-am stătut numai pe scrisoare ce am împărțit în trei părți, a o parte face<a>m întîiu slujba stăpînului, al doile<a> p<r>intre stăpîniască m-am apucat de scrisoare pentru ca să nu mă aba lucrur<i> necuvioase; iar al triile, prea puțină vrăme îm<i> rămâne odihnă; și iată dar că nu-m<i> rămânea vreme de a mai cugeta la lucruri nefolositoare”.

Ms. .25. Sec. XVIII (1786-1787); 272 ff. [1-270]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătura în piele se păstrează sub legătura modernă.

MoWova

3. *Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat.*

f. 230 : „S-au scris de mine, carele sint iscălit mai gios. 1791, ghenuarie 16. Ștefan Știrce”.

Ms. 239. Sec. XVIII (1791); 230 ff. 30,5 x 21 cm. Scriere cursivă. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Moldova

2. *Cronici moldovenești.*

Cf. Ms. 115, f. 208^v : "Di pe acest leatopisățam scris eu trei letopisăță în zile<le> luminatului și preain[n]ălțat<ului>* domnu, mărie sa Alexandru Toan Mavrocordat [v]voevod. 1786, avgust 4. Ștefan Știrce”.

Sec. XVIII (1786); scriere cursivă.

STOIAN DE LA ANTIM.

Țara Românească
București1. *Miscelaneu: Mîna lui Damaschin, Pascalie, Crugul lunilor, Evangheliile de peste an ș.a.*

ff.: 5, 53^v, 78, 93 : „St<o>ian”.

f. 13^v : „De Stoian v<ăta>v (?) de l<a> Anthim. Fev<ruarie> 11 dn<i>, l<ea>t 7264, 1756. <Anul de la Hristos este scris și cu cifre arabo.

f. 65^v : „De Stoi[i]an de l<a> Anthim în București. 7264, 1756, februar<ie> 14”.

<Mențiunea este făcută și în limba greacă>.

f. 96 : „De Stoi[i]an . . . (?) de la Anthim”.

Ms. 5662. Sec. XVIII (1756); 96 ff. [5-96]; 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și unele sublinieri ale copistului sînt scrise cu roșu. Textul filelor 66—96 este așezat pe două coloane. Frontispicii colorate și inițiale ornate la ff. : 5, 15 și 35^v.

Țara Românească

2. *Theotocarion.*

î. 81 : „1757. St<o>ian”.

f. 246^v : „St<o>ian”. 1757. Anul copierii mai este menționat la tf. : 2, 7^v, 56 și 66.

Ms. 1395. Sec. XVIII (1757); 272 ff. [2-120*, 128-277]; 26 x 19,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță și inițiale ornate la ff. : 2, 8, 40^v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească
București3. *Octoih.*

î. 89 : „De Stoian de la Anthimu s-au scris. 1758, 1758 <cu cifre arabe> sept<e>m<vrie> 1 dn<i>”.

f. 100 : „De Sto[i]ianu de l<a> Anthimu.

Sfîrșit și lui D<u>mn<e>zeu slavă. 7267, 1758 <cu cifre arabo, emvrie> 1 dn<i>”.

Ms. 2909. Sec. XVIII (1758); 104 ff. [3-100]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, lele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 3, 14^v, 25 ș.a.

Țara Românească
București4. *Cronici moldovenești: Nicolae și Miron Costin.*

f. 294^v : „Pînă aicea s-au scris dupre izvodul răposatului Miron Costin ce-au foștii logofăt mare.

Scrisu-s-au aceștii Leatopisețu după altul moldovenescu asemănat cu cel de la anii de la zidirea lumii 7273, iară de la mîntuirea lumii 1765, iunie 14. d.<ni>, ostenitoriu fiind scrisorii Stoianii buc<ure>șt<eanu> de la Antim. 1765, 7273, iunie 14.

Slavă lui Dumnezeu, Celui ce mi-au aju[tu]tat după început de viață ajunsu și sfîrșitul aceștii cărți”.

Ms. 236. Sec. XVIII (1765); 300 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 5, 27 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 1, 5, 48^v ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Românească

5. *Miscelaneu teologic: Eshatologie, Legenda Duminecii, Legenda sf. Sisoe ș. a.*

ff. 28 și 45 : „УНКАХ <=a scris> Stoian de la Anthim”.

Ms. 173. Sec. XVIII (mijloc); 122 ff. [1-62]; 15 X 10,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff.: 9, 28^v, 46 ș.a. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

STRĂTILĂ (DASCĂLUL).

Țara Românească
Vilcotesti-Rîmnicea*Miscelaneu: Cele 12 Vineri mari și Gromovnic.*

î. 6^v : „Aceste 12 Vineri mari ce sînt într-un anu, care creștin lăudat ține bine, cu post și cu curățenie și cu rugăciune și cu milostenie, nu se dus la judecată sufletul lui.

Și am scris <eu>, dascăl Strătil<ă> dinle<a>t 1795, fev<ruarie>5"»
f. 23 : „Întru sfîrșit. Și s-au scris de smeritul Strîtilă, fii<ri>d dascăl
la Vilcotești.

Și orice greșală veți afla iartați și înd<r>eptați cu duhul blîndeților,
nepuindu-mă în ponos, fi<i>nd că am scris de pe niște trataji nescrise
bine ; și mai ales nimene<a> nu este a fi făr<ă> de poticnire.

Le<a>t 7306, de la H<risto>s 1798, april<ie> 19".

Ms. 3248. Sec. XVIII (1795-1798); 27 ff. [1-26]; 17 x 10,5 cm. Scriere curivă. Frontis-
piciu în peniță la f. 9. Inițiale ornate la ff. : 22' și 24.

STROE (COPILUL).

Țara Romînească

*Cuvinte ale sf. Efrem Șirul și Rugăciune către
Maica Domnului.*

ff. 375—376' : „Cu nici un chip de slujbă nu sînt vrednic a mă arăta
în[n]aintea D<o>mnului meu I<isu>s H<risto>s, fără cît cu această
puțin<ă> începătură de poslușanie. Fiindu-mi poruncit <de> sfinția sa
părintele egumenul Ștefan, <i>er<o>monah ot Bistrița i mie nevrednicului
întru cei mai mici, Stroe copilul, fără simțire de osteneală m-am nevoit
de am scris această sfîntă carte ce să chiamă a lui s<vea>t<i>i Efrem
Harapul, în zilele bl<a>gocestivului creștin și de H<risto>s iubitoriu domnii
Io Co<n>standin Basarab Brancoveanul voevod, fiind mitropolit preasfin-
țitul chir Theodosie, la leatul de la zidirea lumi[e]i 7208, iar de la spăse-
nița lumi[e]i, 1700.

Predoslovie cătră pravoslavnicii și bunii cetitori.

Eog pre sfințiile voastre, cinstit<e> părinți și pre dumneavoastă de
bună rudă născut<i> bofari și pre dumneavoastră iubiților întru H<risto>s
frați, pravoslavnicilor creștini, carii sînteț<i> născut<e> întru limba noastră
rumînească, să pri[i]miț<i> această a noastră puțină osteneală dupre
cuvîntul înțeleptului Sirah, precum zice în cartea lui în 33 de capete grăind :
A toate răutățile învață pre om lenivirea.

Derept acka și noi, puind în[n]aintea cuvîntului stăpînului nostru
I<isu>s H<risto>s pentru sluga cea l&neșă, carele luînd talantul dintru
mîna domnu-său, n-au vrut să luergze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt,
o, iubiților cetitori, socotit-ajn ca să nu cază și asupra noastră judecata
cea strașnică, care s-au zis slugei ace<le>iîa, precum mărturisește Mathei,
bunul vestitoriu în 23 de capete grăind : Luaț<i> pre această slugă Igneșă
și-l arunaț<i> întru-ntungrecul cel împărțit.

Sfîntuî Ieronim și sfîntul Ioan Zlatoustii, dascălii besgrecii noastre
ce<le>i pravoslavnici, tîlcuind acSste cuvinte, zic că tălanții acestea sînt
darurile care să dau de la D<u>mnezeu oamenilor. Și această socoteală și
chibzuială fiind întru inima mea, cu ajutoriul Acelui ce petrece mai pe
de<a>supra ceriurilor și întru mărirea cea vecinică, Părintele făcătoriu
vecilor și a tuturor faptelor, apucatu-m-am și eu și cu multă osîrdie am
nevoit și o am scris, însă cu toată cheltuiala [a] cinstitului părinte egu-
menul ot Bistrița, chir Ștefan <i>er<o>monah.

Iar pre dumneavoastră, pravoslavnicilor cetitori, cu umiliț
rog ca, de veț<i> afla nescare lunecături întru lucru<l> acesta al no
au cuvînt neplinit, au vreo slovă roșie nepusă, să nu ne blestemata
ca nește fii ai sfintei besgreci, cu duhul blîndețelor să îndireptat<i>
să nu ne puneț<i> întru ponos ; ci ertaț<i> că și noi sîntem oameni
pămînt făcut<i> și asemenea pătimaș<i> și ținut<i> de slaba fire,
nu lasă pre nici un omii fără greșală a răniînea.

Iar pre cît am putut cu nevoință am lucrat și precum am afla
izvod așa am și scris întru sfîntă și d<u>mnezefasca Mănăstire Bis
unde iaste hramul cinstitei Adormiri a preasfintei stăpînei noastre Isă
toarei de D<u>mnezeu și pururea Fecioarei Măriei și unde să odihr
cinstite<le> moaște ale precuciviosului părintelui nostru Grigorie D
politu<l>.

Și iar vă rog, pravoslavnicilor cetitori, să ertaț<i>, ca și sfin
voastre și dumneavoastră să dobîndiț<i> ertare de* la Domnul no
I<isu>s H<risto>s, al Căruia dar și milă și noi ne rugăm Sfinției Sale s
cu sfințiile voastre și cu dumneavoastră purureaf.

Precum dorescu să sosească la vadul cel cu adăpostire, carii sînt
tut<e> de valuri întru luciul mării, așa am dorit și eu ca să sose
sfîrșitul sfintei cărți<i> aceștia.

Slavă lui D<u>mnezeu, Celui ce ne-au ajutat după început <de>
ajunsii și sfîrșitul".

Ms. 2608. Sec. XVII (1700); 387 ff. [1-376, 378-387]; 28,5 X 19,5 cm. Scriere cu
Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 384. Nu
tație originală a filelor. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

STURZE (DASCĂLUL VASILE).

Transilva

1. *Ceaslov si Octoih.*

f. 175' : „Această carte scris-am eu Vasilie dascălul mold<o>v
cîndii am șezut la Mănăstire la Plosca la Hinidorii, pre sama pope
Simon, cînd au șezud <src> în Mada*).

Scris-am cîndii au foștii Bl<a>g<o>veștenița luni după Paști și era
și nemții în țară ; cîndii au mersii ficiorul lui Apafi Mihaiu craiul Arde
lului la Beci. Vl<ea>t 1695, april 11 dn<i>".

f. 257 : „KONUI macoRo H C-K *yrA*hCKMH. fla MNororpfcwNÎH <= sfîn
glasului 8 cu cîntările evanghelicești. Eu multpăcătosul> Vasilie St
s<i>nti Badiul ot Mold<o>va. Vl<ea>t 1693, 15 dn<i>".

Ms. 1838. Sec. XVII (1693); 269 ff. [21-26, 31-269]; 18 x 13,5cm. Scrierea imită tip
Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor.

*) Sat lângă Hunedoara.

Transilvania

2. *Slujebnic și Octoih.*

f. 104^v: „1696”.

Ms. 712. Sec. XVII (1696); 276 ff. 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 3^v, 66^{*v} 104^v ș.a. Inițiale ornate la ff. : 2, 22, 66^v ș.a. Numerotație originală a filelor pînă la 193.

Transilvania

3. *Liturghier.*

f. 38^v: „Scris-am <eu> dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul>. POİK. <de la Naștere> 16<9>9, sep<temvrie> 1”.

f. 71: „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovauul>. POJK. <de la Naștere> 1699, sep<temvrie> 19”.

f. 89^v: „Scris-am această sv<î>ntă Liturghia dascălul Vasilie Sturze moldovanul, cînd au întunecat soarele, în luna lui septe<m>vrie în 13 zil<e>, <1699>. Să să știa”.

Ms. 707. Sec. XVII (1699); 127 ff. [l-126]; 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 90. Inițiale ornate la ff. : 2, 3^v, 5 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Transilvania
Stracos-Oradea4. *Ceaslov.*

f. 271: „Sfîrșitul glasurilor. Az Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul> ИHCd/i oy C^AO cTpAK-hui. **Porc.** , d^d, dK. î <=am scris în satul Straciș. De la Naștere 1701, august 10>.”

f. 283: „ИHCdA <=am scris> Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>. PO>K. <de la Naștere> 1701, m<e>s<e>ța av<gust> 13, 8 CIAO <=în satul> Straciș”.

f. 298: „Scris-arn eu dascălul Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul> cînd am șezut în sat în Straciș. Să siă știe. **Porc.** <de la Naștere> 1701, m<e>s<e>ța avgust 16 dn<i>”.

f. 357^v: „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul>, cîndii am șezut la Straciș. **Porc.** <de la Naștere> 1701, av<gust> 22”.

f. 365: „ИHCdA <=am scris> dascăl Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>, oy « A. <în satul> Straciș. **Porc.** <de la Naștere> 1701, oc<tomvrie> 1”.

f. 373: „Dascălul Vasilie Sturze Bad<iul> mold<ovanul>. **Porc.** <de la Naștere> 1701, oc<tomvrie> 10. ИHC. oy CTpдK-Kiii” <=scris Straciș>.”

Ms. 706. Sec. XVIII (1701); 379 ff. 19 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile inițial indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 12, 15^v, 20^v Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Transilvania
Stracos-Oradea5. *Liturghier.*

f. 57: „Scriș-am eu dascălul Vasilie Sturze mold<ovanul> în satul Straciș. **Porc.** <de la Naștere> 1701, îul<ie> 30”.

Ms. 4160. Sec. XVIII (1701); 118 ff. 18 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 5^v, 102 ș.a. Inițiale ornate la ff. : 3^v, 5, 15 ș.a. Numerotație originală a filelor.

Transilvania

6. *Liturghier.*

f. 1: „Sv<î>nta și d<u>mn<e>zăiasca Liturghia < > sco<a>să pre limbî rumînească, ce să cîntî fără diac P>K. <= de la Naștere> 1704, ghen<arie> 14”.

f. 99: „Scris-am eu dascălul Vasilie Sturze mol<dovean>. 1 iev<ruarie> 24.”

Ms. 4164. Sec. XVIII (1704); 105 ff. 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenar în peniță la f. 1. Inițiale ornate la ff. : 3^v, 5, 24 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Banat
Urvin-Timișoara7. *Minei.*

f. 11: „ **Porc.** <de la Naștere> 1705, iuni<ie> 17 dn<i>. ИHC <=a scris la> Luca Telecii la Temișvara”.

f. 320^v: „1705, îun<ie> 13 dn<i>, oy C^A\$ <=4n satul> Luca Telecii”.

f. 396: „Scris-am eu Sturze, cînd <am> șezut în pădure la TJ 1706, ma<i> 9 dn<i>”.

Ms. 3107. Sec. XVIII (1705); 396 ff. [l-320,323-394, 396];20x14cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 320^v, 323 ș.a. Inițiale ornate la ff. : i, 72^v, 109^v ș.a. Numerotație originală a filelor, pînă la f. 117. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Banat
Nădab-Arad

8. *Octoih.*

f. 109^v: „Sfîrşitul <celor> optii glasuri. **Porc.** <=de la Naştere> 1714, ghen<arie> 6 dn<i>”.

f. 122^v: „în Nădab, 1714 ghen<arie> 21”.

f. 218^v: „Sfîrşitul Ohtaîului pre săptămăni. **Porc.** <=de la Naştere> 1706, ghen<arie> 17. ИHC. oy ASK T*AIK, AA « 3N4TH <=am scris în Luc Telec. Să se ştie>. Vasilie Sturze d<a>sc<a>l mold<ovanul>”.

Ms. 4214. Sec. XVIII (1706); 234 ff. 18,5 x 13,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 3, 123, 141 ş.a. Legătură veche în piele.

Banat
Sînt andrei- Timișoara-

9. *Miscelaneu teologic: Pravilă bisericească, Acatistul Maicii Domnului ş.a.*

f. 123^v: „Cu mila şi agiutoriul lui D<u>mn<e>zău am svîrşit Cele 7 Taine a besiaricii; precum am aflat şi în cea tiparnieă a mitropolitului Varia<a>mii din Ţara Moldovei de la Suceavî, aşa am şi scris.

Pentru aceia' mă rog sv<i>nţiilor voastre părinţi duhovnici şi preoţi carii veţi ceti pre această sv<i>ntî Pravilă şi veţi afla ceva greşit, mă rog m<o>l<i>Vtvelor voastre nu blă<s>tămaţi ce îndireptaţi cu d<u>h<u>lu blîndeţelor ; că decît mi-au fostii putinţa, eu am nevoit cu toată osîrdiia.

Şi am scris în sat în Sîntu Andreaş, lîngî Temişvara, în vriamîa cînd [a] s-au rădicat Curuţii lui Eacolţi Fre<n>ţi pe nimeţi şi era răutatia mare în Arde<a>l; şi la Crişul Negru şi cîmpîia Ghiulei era pustiîtatia.

Şi eu dascălu Sturze încă am fost fugit în Ţara Turcului în <S>întu Aniidiaş, cîndii era ciuma cia măria şi au murit în Sîntii Andreaş 366 de suflete ; şi în to<a>tî Ţara Temişvarei. Să s<e> ştie. **Porc.** <=de la Naştere> 1708, iunie 22”.

f. 175 : „Sfîrşitul slujbei de la Pitedesetniţe <sic>. ИHCdA <=a scris> Vasilie Sturze mold<ovanul>. **Porc.** de la Naştere> 1708, mai 23, \$ C*AO <=în satul> Sîntii Andriaş”.

f. 197^v: „Sfîrşitul Acathistului. **Porc.** <=dela Naştere> 1708, mart<ie> 24, oy CIAO <=4n satul> Manaştur”.

f. 203^v: „Sfîrşitul canunului al tuturor sf<i>nţilor. ИHCAA MHofrtiuHÎH <=a scris multpăcătosul> Vasilie Sturze mold<ovanul>. **Porc.** <=de la Naştere> 1708, mar<tie> 26,oy C*AO **filoHaniop**, КАH rŞă&A **TgMHWKapakKaro**; AA a 3HdTH <= în satul Mănăştur, aproape de oraşul Timișoara; să se

*
£

ştie>. Atuncea au început a muri de ciumă în Sîntii Andrias si într sate. Să să ştiia”.

|
|
i

Ms. 711 - 844 - XVIII (1708); 210 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele iniţiale
• indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 12^v,
Numerotaţie originală a filelor.

V

i

>

7

|

Ms. 708. Sec. XVIII (început); 58 ff. [2-58]; 20 x 16 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la
Iniţiale ornate la ff. : 3, 16, 22 ş.a. Legătura veche în piele se păstrează
legătura modernă.

11. *Cele şapte Taine.*

Ms. 709. Sec. XVIII (început); 188 ff. [2-730^vJ ; 19,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 8^v, 41^v, 61^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

12. *Cele şapte taine.*

Ms. 3564, Sec. XVIII (început); 117 ff. 20 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ioan Moshos, Livadă duhovnicească.

f. 121^v: „Sfîrşitul cu ajutoml lui D<umne>zeu a cărţii lui Ioan Moscu care să numeşte Livada d<u>hovnicească (metaforicgşte). într-a chip să înţelege că, precum din livada cea bine înflorită cu tot felul de flori, albinele multe făliuri de dulceţi string şi adună roadă dulce în stuleta cea pemintească, aşadară şi cei ce vor citi această carte din vieţile sfinţilor, ca din nişte flori vor culege roadă d<u>hovnicească şi îndeletnicindu-se a petrece viaţa singuratecă, care săvîrşindu-o cu plăcere d<umne>zeu zăiaşea în locul ce<le>i peminteşti, va dobîndi împărăţia cea cerească. Această carte s-au aflat în vivlioteca părinţilor celor vechi, sau scrierilor bisericesti, în tomul al doilea greceşte şi latineşte; şi fiindcă aceste nu să afla cu numărul întreg, precum iaste latineşte şi văzîndu-se că rîvna sfin<ţiei> salo pâr<intelui> Ştefan Ioanovici ot Bolgarseg*), f

*) Scheii Braşovului.

preot la această sfântă biserecă ce iaste hramul sfînt<ului>, făcătorîului de minuni Mcolae, că pohtfişte a fi întriagă, nevoindu-să foarte mult şi preosfinţitul episcopul de la Cernavoda, chiriu, chir Neofit întîmplîndu-să a fi la Braşov din întîmplarea vremilor, fiind <în> oaste turcii cu moscali<i> la acele ţări fiind acea oaste şapte ani, pîn<ă> iar s-au făcut pace; care acest preacuvios episcop au fost tălmăcitor la limba grecească de s-au scris [de s-au scris] de acest cuvios preot, fiind silitor[i] la limba latinească şi dum<nealui> chir dascăl Eadul Duma, de s-au putut desăvîrşit a să tălmăci pe limba rumînească. *

' Şi eu, citind la această carte şi văzînd lucru preacuvios, m-am îndemnat şi o am scris. 1777, ianuar 27. S. H. 1777, ian<uarie> 27 <a doua însemnare de an şi zi este scrisă cu caractere chirilice>.

ff. 128—129: „Sfîrşit şi lui D<umne>zeu, Celui slăvit în TrjYJoiţă, Tatălui şi Fiului şi Sfîntului D<u>h, slavă, cinste şi închinăciune, Amin, care mi-îau ajutat de am scris această carte cu vieţile sfin<ţilor> pus<t>-nici, care s-au tălmăcit de pre limba grecească pre limba rumînească şi fiind osîrditor[i] pār<intele> Ştefan Ioanovici ot Bolgarseg, de o au scris ca să aibă pomenire vîacinică.

Nu iaste lucru mai cuvios şi vriadnic de laudă, decît a iubi oarecine învăţătura şi a avia osîrdie la cele folositoare. Precum împăratul Eghipe-tului, Potolomei Filadelfia, fiind foarte cu mare osîrdie întru stăpînirea sa ca să lase vreo pomenire vriadnică de laudă, după sfîrşitul vieţii sale şi aşa avînd silinţă au strînsu o sumă mare de cărţi, ca la 10 de mii, cu de tot felini de învăţături; mai în urmă s-au sfătuit cu sfiatnicii săi, fiind toţ<i> filosofi, ce lucru ar face să fie mai vriadnic de laudă [şi aşa], sfiatnicii săi l-au sfătuit ca, de s-ar putea face, să să tălmăcească Bibliia de pă limba ovreiască pe limba elinească.

Şi pentru aceasta foarte s-au bucurat şi avînd multă silinţă s-au isprăvit (precum scrie la istoria împărăţiei sale) şi aceasta au rămas o pomenire vîacinică întru toate neamurile şi limbile.

Bine ar fi cînd s-ar sili toţ<i> care au dar de la D<umne>zeu ca să poată şi pe alţii a-i învăţa, mai vîrtos care au darul preoţii<i>. Numai <că> să viade un lucru necuvios la neamul nostru; că foarte puţini sînt care au avut şi ar putea avga silinţă a învăţa pe alţii la cale folositoare şi vriadnice de' pomenire. Că întîiu la acest oraş ce să numeşte Bolgarseg, ce iaste lîngă cetatea Braşovului la acest oraş iaste o biserecă ce iaste hramul Sfînt<ului> Nicolae, făcătoriu de minuni, care această biserecă s-au zidit la anul 1492; de la acea vreme pîn<ă> acum la anul 1777 nu să află ca să fie fost din preoţii care au fost la această sfîntă biserecă mai mulţi decît trei care ar fi avut osîrdie a tălmăci şi a scrie cărţi, care sînt la tribuinţa şi slujba biserecii, ca să poată înţelege norodul în limba lor cea rumînească.

Cîn<d> mai <i>nainte vreme au fost tot cărţi pe limba sîrbească, iar de vr<e>o cîţ<i>va a<n>i încoace s-au început a să da în stambă cărţi bisericeşti în limba rumînească, care acele cărţi s-au tipărit în Ţara Eumî-nească şi Ţara Moldavii, fiind osîrditori prinţipii acestor ţări şi arhi-păstorii biserecii de s-au dat în stambă pentru înţelegerea neamului ru-

mînescu, nu mai puţin folosii arată, neavînd osîrdie neamul nostru a îndemna la mai multe şi a să spori, precum să află la alte limbi, că osîrdie la învăţătura şi a dobîndi pomenire şi laudă.

Numele acestor trei preoţi ce au fost la această sfîntă biserecă : dintîiu protopop Eadul Tîmpea, ce s-au pristăvit la anul 1742, 14; al doilea, pârantele> Theodor, fiul prot<o>pop<ului> Florea B, ce s-au pristăvit la anul 1742, ian<uarie> 5; al treilea pār<intele> Şte Ioanovici, care acum să află cu viaţa. Aceşti trei au fost, care după acea p 5°. TM } M va o r i n c i l i D<umne>zeu la această vrednicie să-i lumineze să-i întărească întru pravoslavnică credinţă şi a paşte turma cea cuvîntoate, precum iubeşte D<umne>zeu şi pre tot norodul pravoslavnic : lumineze cu D<u>hul Său cel sfînt şi a păzi toate poruncile Sale. Am

Anul 1777, ian<uarie> 30 <anul este scris şi cu cifre chirilice>. S. H.

Ms. 2481. Sec. XVIII (1777); 132 ff. 22 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele scrise cu roşu. Paginaţie originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

ŞERBAN (Pr.).

Cîrjă arhierească,

f. 475 : „Sfîrşitu şi lui D<u>mn<e>zău mărire. Şarban iereysii".

Ms. 1271. Sec. XVIII (a 2-a jumătate); 475 ff. 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Desen la f. 19°. Frontispiciu în peniţă la f. 20. Paginaţie originală. Legătură veche în piele.

ŞERBAN (?) (Pr.).

Liturghier.

f. 89 : „Şi s-au scris întru a dăao <sic> domnie a mări<i> sale Io Alexandru Moruz v<oe>vod, în anul de l<a> H<risto>s 1799, april 15 zil

Mai jos : „1799. Pop<a> Şe<rb>a<n>? prot<opop>, fiind întru noaosprăzecilea an scris al pr<o>topopiei mele, ce neschimbat am f prot<o>pop.Şe<rb>a<n> pro<to>p<op>".

Ms. 1384. Sec. XVIII (1799); 89 ff. 32,5 x 22 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi i caţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Numeroase miniaturi, frontispicii şi iniţiale orlate, copiate după ms. 1790. Legătură veche în piele.

ŞOIMESCU (LOGOFĂTUL IONIŢĂ).

Ţ., a Romînea

!• *Miscelaneu: Vămile văzduhului. Istoria luării Ţarigradului, Istoria risipirii Ierusalimului ş.a.*

f. 70 : „Slavă lui Dumnezeu în Troiţă, Celui ce mi-au ajutat şi săvîrşit acestea pînă aici, cu ajutor şi cu daru<l> Său şi cu mila Eu păcătos robul lui Dumnezeu Nec<u>lae log<o>f<ă>t, ca să-mi pentru pom<e>nere. 1789, avg<us>t 24".

f. 71 : „Această sfințită și dumnezeiască carte ce să coprinde întru sine-ș*i* vifaț<a> precuviosulu<i> părintelui nostru Vasilie cel Nou și învățătura a dooă de muncile maicii (?) focului și de vifaț<a> de veci și de fericita vifața veacului ce va să fie și de plata sfinților, o am scris-o eu păcătos robul lui Dumnezeu, cel mai jos numit, cu ajutor și cu daru<l> și cu mila lui Dumnezeu, ca să-m<i> fie pe<n>tru pomenirea mea și a părinților miei, în veci. Și dum<nea>v<oastră>, pragoslavriei <sic>, creștin<i>, cei ce vă veț<i> întimpla o <sic> o ceti și veț<i> găsi nițeara <sic> cuvinte sau slove, sau nițeara încurcături la scrisoare, să nu blestemat<i>, nici să ponosluiț<i>, ci să îndreptat<î> și să ertaț<i> ca și milostivu<l> Dumnezeu să vă erte pre voi. Nec<o>lae log<o>f<ă>t sin Ursachie. 1789, avg<us>t 24”.

f. 144^v : „Aceasta este scoasă rum<î>nește dup<ă> elinică, care și eu am scris-o del<a> cel ce-au scos aceasta. Nic<o>l<ae> log<o>f<ă>t. 1789, septv<rie> 15”.

Ms. 1817. Sec. XVIII (1789); 280 ff. [1—144]; 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Muscel

2. Constantin Cantacuzino, Istoria Țării Românești.

ff. 357^v-358 : „Până aici întru acestaș chip s-au scris de mine, cel mai jos iscălit, întru cea de Dumnezeu hărăzită a doa domnie a luminatului și preainălțatului nostru domnu al Țării<i> / Bumînești Io Mihail Oonstand<in> Suțul v<oe>v<o>d, în vremea când să afla dum<nea>lui Scarlat Drugănesc<u>, biv vel stol<ni>c, isprav<ni>c la Sud Mușce<l> și eu log<ofă>t la dum<nea>lui, la anu<l> de la nașterea Domnului nostru I<isu>s H<risto>s 1792, oct<om>v<rie> 4 iproci. Ion<i>țălog<o>f<ă>t Șoimesc<u>”.

• Ms. 441. Sec. XVIII (1792); 360 ff. [1-358]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

Țara Românească

3. Miscelaneu : Slujba sf. Dimitrie de la Basarabov, Slujba sf. Stelian, documente ș.a.

f. 4 : „Slujba părintelui Dimitrie de la Basarabov, care să prăznuește în 27 de zile ale lui oct<om>v<rie>, care s-au alcătuit de preasfinția sa părintele mireon chir Filaretu (afară din canoanile și din tropare de la falite <sic>), în zilile prealuminatului și preain[n]ălțatului și preabunului oblăduitor <și> domnu a toată Țara Eumînească, Io Alexandru Ioan Ipsilant vov<o>d, cu blagosloveniia și cu toată cheltuiala a preasfințitului mitropolit al Ungrovlahii, chiriu chir Grigorie.

Și s-au și tipărit în sfințită Mitropolie a Bucureștilor, la anul mîntuirii<i> în luna lui martie, fiind ostenitor la acest sfîntu lucru[l] Stanciul”.

f. 26 : „La leat 1820 am fost și eu sîrguitor la scoaterea aceștii slujbe dup<ă> cea din tipar filadă. Ioan Șoimescu biv polc<ovnic> za siimen iar din botezu Necolae”.

f. 44 : „Această slujbă s-au scos dup<ă> cea adevărată din tipar filadă grecească și rumînească ce să află la biserica de la Chițoran dîn sus de Bucov, unde este hramul sfîntului Steliianii. 1820J apr. Ioan polc<ovnicul> Șoimescu”.

Copistul mai semnează la ff. : 108^v, 150, 177^v, 180^v și 183.

Ms. 1588. Sec. XIX (1820); 187 ff. [1-26, 28-81, 83-92, 94-114, 117-123, 149-235] x 17 cm. Scriere cursivă. Unele inițiale sînt scrise cu roșu.

Țara Românească

4. Miscelaneu: Slujbe religioase și documente de la începutul sec. XIX, pînă la 1825.

f. 43^v : „Această slujbă s-au scos dupe ce<a> adevărată din tipar filadă grecească și rumînească, ce să află la biserica de la Chițoran unde este hramul Sfîntului Steliantii, de mine Necolae sin Ursachie numele din botezu, iar pe numele politicesc sînt iscălitu Ioan polc<ovnic> Șoimesc<u>”.

Copistul semnează și la f. 63.

Ms. 1820. Sec. XIX (început); 128 ff. [1-10, 12-22, 25-88, 90-128]; 22 x 18 cm. Scriere cursivă. Inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor în cifre arabe, reluată la f. 96.

ȘTEFAN (DASCĂLUL).

Transilvania

1. Praznicar.

f. 1 : „Anthologhionii, adecă floare cuvintelor. Această carte să che Prăznicariu, întru carile sîntii toate slujele peste totu anul.

Și am pusii toții în rîndu întii Canonulii Troicinicului și Octoihii apoi Sveatilnile cu Ev<an>g<he>leschiile, apoi Tropare, Troicinice pînă la glasuri, care să cîntă în postulii cel mare, dimineața, la al<e>luia și slujbele toate dinu Mineiu și din Triodii toate și din Penticostar, adecă ce să căuta toate afla-vei, întru acesta chipii așazătii și alcătuiții de mine cel mai micii între dascăli, Ștefan dascăl moldavschi' <ilizi> Leato 7246, H<ri>s<to>va 1738, m<e>s<e>ța sept<emvrie> 10”.

ff. 1^v - 2^v : „Cuvîntu cătră cetitori. Pred<o>slovlia.

O, iubitorîule de D<u>mnezeu și înțelepțite de Sf<î>nta Troiță, întru pravoslavie creșcuții, cetitoriule, știm că în multe sf<î>nte scripșuri ne învață D<u>mnezeu să cercăm scripturile, ca să ne înțelepțim. Pe aceasta zice singur D<o>mnulii H<risto>s la sf<î>nta Ev<an>g<he> unde zice : Cercați scripturile și le ispitiți, că cu dînsăle veți afla vi[i]

vgcinică. Şi iarăşi: Fîntîna încuiată şi izvorulii nearătatft de amîndoa
părţile iaste lipsă celor ce o dorescu pre ia şi însetează după dînsa.

Aşa iaste, o iubitulîi meu cetitoriu şi la neamulii nostru, aceştii
romînescu; că ar vrea creştinulu deacă să adună în sobor, adecă în sf<i>nta
besSrică, să-ş<i> îndulcească sufletului său din cuvintele vieţii şi să ia ceva
învăţatură ca se folosească şi pre altulii. Iară elii aude flroroeestvndiî
în[n]tr-alte limbi şi grăind sîrbgşte. Omulii, necum să înveţe ceva, să se
folosească, ce să duce triştii şi nu poate să dobîndească ce doreşte sufletul
lui. Pentru aceasta grăiaşte marele Pavel Apostol: Mai bine aşii voi
cinci cuvinte pe limba mea, ca şi pre altulii să-l învăţii şi să-l folosescii
decîtii cinci mii de cuvinte în limbă streină.

Pentru aceasta, o iubitulîi meu cetitor, am scris această carte ce să
cheamă Prăznicariu, întru carele sîntu toate slujbele anului încheiaţii,
pe limbă romînească, încă foarte deschis şi luminat în limbă romînească,
cu multă trudă şi cu multă osîrdie. Că prin bogate locuri am umblaţii
stringînd izvoadele de prin ţări şi am scris; că nu este numai depre o carte
ce-sii de pre 4 cărţi: din Octoih, din Mineîu, din Triod, din Penticostarii
şi am strînsii din toate; precum stringe albina mere de prinii toate florile,
ca să fie de treaba oamenilor în lume, aşa eu am strînsii mere din toate
florile; adecă am scris de prin multe izvoade, trudind şi ostendind, cum
D<u>mnezeu ştie, ca să se îndulcească sufletele creştinilor den cuvintele
vieţii şi totu în limba noastră ceasta romînească, foarte luminaţii alcătuită
şi aşăzată.

Deci, o iubiţii miei cetitori, or<i> unde veţi găsi greşală or[r]i în slove
ord> în cuvinte, mă rog să îndreptaţi cu d<u>hulii blîndeţelor, nepuindu-mi
în ponosii; că precum s-au zis mai susu, că din multe cărţi s-au scris şi
foarte grăbindu-m% n-am pututii scrie bine, să facii slova bună. Pentru
aceasta ertaţi, iară nu blestemaţi. Ca <să> fie D<o>mnulii H<risto>s cu
voi cu toţi, fraţilor. Aminii.

Al dumilorvoastre mai mic şi plecaţii, Ştefan dascăl moldovschi.
Şi s-au scris carte<a> aceasta, ce să cheamă Prăznicariu, în Ţara
Ardealului si prin bogate lociiri. 7246,1738 <sic>, m<e>s<e>ta sept<emvrie>
10 dni".

f. 81' : „Săvîrşitulîi şi plinitulii Ohtoihului, cu D<u>mnezeulii sf<i>n-
tulii.

Anii 1736, iară di la zidirea lumii le<a>t 7245 <sic>. Scris-am eu Ştefan
dascăl muldoveanul".

în criptogramă : „Cîndii am foştii la Vinţu<l> (?) di Joşii, scris-am eu
Ştefan din Moldova".

f. 286' : „Ştefan. Sfirşitulul slujbei Paştiloru".

f. 426 : „Această carte, ce să cheamă Prăznicar peste tot anulii şi din
Triod şi Penticostar, totu pe romînie, am scris eu Ştefan dascăl din Dragu-
mireşti".

Ms. 138. Sec. XVIII (1736-1738); 584 ff. 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile şi
iniţialele sînt scrise cu roşu. Chenar în peniţă la f. 1. Frontispicii colorate la ff. :
45', 105, 138' ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păs-
trează sub legătura modernă.

Transilva
Turda

2. Octoih şi Antologhion.

f. 60 : „Ştefanu dascăl am scrisu aicea".

f. 110' : „Scris-am eu[u] Ştefanu dascăl. Ştefan".

f. 227' : „Scris-am eu, Ştefanu dascăl mare, moldoveanii. 1742, 7250,
m<e>s<e>ta april 2 zile".

f. 251' : „Scris-am eu, Ştefan dascăl moldoveanii din Dragumireş
cînd am fost în Ţara Ardealului, în ţinutul Turdii. 1742, 7250, luna
martia 8 zile".

f. 264 : „Ştefan dascăl mare. 1742".

f. 290 : „Scris-amii eu Ştefanii dascăl, cînd am fost în Ard<e>al,
Ţara Uhgureas<e>, dinu Muldova. Vleat 7251, 1742 <sic>".

Ms. 4851. Sec. XVIII (1742); 329 ff. 32 x 20,5 cm. Scrierea imită tiparul. Iniţialele şi un
indicaţiuni tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 5, 12', 16' ş.
Iniţiale ornate la ff. : 44, 45, 46 ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura
veche în piele, restaurată.

Transilvania
Braşov

3. Triod — Penticostar.

f. 96' : „Scris-am eu Ştefanii dascălii moldovanu".

f. 102' : „Scris-am eu Ştefan dascăl moldoveanul, fiind în Braşov
Vleatii 7251, 1742 <sic>. Mai miculu şi plecatulîi Ştefan dascăl, pururo
ostenitoriul cătră scrisoare".

Ms. 4852. Sec. XVIII (1742); 204 ff. [1-203]; 32 x 20,5 cm. Scrierea imită tiparul. Num
roase iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 25, 39 ş.a. Num
rotaţia originală a filelor o continuă pe cea a manuscrisului 4851, copiat tot
dascălu Ştefan. Legătură veche în piele, restaurată la cotor.

ŞTEFAN (DASCĂLUL).

Ţara Romîneas
Bucureşti

Miscelaneu: Fragment din Alexandria ş.a.

f. 128' : „Această carte chemată <Alixăndrie este> a lui ierei Ştefa
ot Colţia. 1780.

ff. 128'—129 : „Cî<n>d [am] eram eu Ştefan da<s>cal la Bucureşti, l
M<ănăstirea> Colţi<i>, 1780, de învăţam carte de pomană la Ioan da<s>
cal".

Ms. 575. Sec. XVIII (1780); 199 ff. [aproximativ 120-132]; 20 x 16 cm. Scriere cursivă

ŞTEFAN (DIACONUL).

Moldova*Miscelaneu filosofic: fragmente din opera stoicului Epictet ş.a.*

f. 120^v : „Si am scris eu smeritul si mai micul între diacon<i> Ştefan. Şi umbla velet' 1785".

Ms. 27. Sec. XVIII (1785); 121 ff. [1—120]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 14.

ŞTEFAN (DIACUL).

Transilvania
*Bociu-Chuj**Liturghier.*

f. 38 : „Ştefan diacii <în criptogramă>, WT «AO <=dinsatul>Vima'

f. 71 : „Ştefan diac" <cu caractere latine>.

f. 93 : „Slavă şi laudî lui D<umne>zău, Unuia întru sv<î>nta Tro<i>ţî îi dăm, Carele bine au voit după început de văzuîu şi sfîrşitul cărţii aceştia ce să zice Lit<u>rglie.

Iară pre tine, pravoslavnice cetitoriule, cu umilinţi te rog ca, de vei afla nescare greşituri în lucrul acesta alu meu să nu blastămi, ce cu blîndeţe îndereptiază şi pliniaste; pentrucă şi eu sintii om păcătos, aseminia cu neputinţi ținut de slaba fire, caria nu lasi pre nice un om a rămînîa fără greşali. Ce iară te rog iartî [iartî], pravoslavnice cetitoriule, ca şi tu să dobîndeşti ertăciune de la D<o>mnulu nostru I<isu>s H<risto>s, al Căruia darii şi milî şi eu mă rog Lui să fie cu tine pururia.

f&CilA anpHA ti AHKI, KT, A^TT* x 3CAI WT chSAANÎt MHpS, a WT P@H<A*CTKO XKO x a\rs <=luna aprilie 15 zile, în anul 7211 de la facerea lumii, iar de la naşterea lui Hristos 1706>. Scris-am eu Ştefanii di[i]ac de loc din Vima.*

Scris-am în sat în Boci. *XsaAa K-K K-kKH <=laudă lui Dumnezeu în veci>. Aminti".*

Ms. 1352. Sec. XVIII (1706); 94 ff. 19 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 2. Iniţiale ornate la ff. : 11^v, 51^v, 55^v ş.a. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ŞTEFAN (DIACUL).

Ţara Romînească (?)*Miscelaneu: Spiţă de neam şi Rînduiala tîmosaniei.*

f. 52 : „Şi am scris eu Ştefan di[i]ac ot Cişme la anii 1787".

Ms. 2656. Sec. XVIII (1787); 54 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu.

ŞTEFAN (IEROMONAHUL).

Ţara Romînească
*Mân. Bistriţa*1. *Cazanii.*

ff.1-10 : „Această carte ce întru dînsa sînt scrise Cazaniile duminicilor a tot anul, datu-o-am de pomeană sf<î>nteii Mănăstiri Coziei de Ştefan <i>er<o>monah, ca să fie de cetanie în sf<î>nta Mănăstire, în zilele mitrop<o>litului chir Theodosie. M<e>s<e>ţa iul<ie> 30 dn<i>. L<ea>t 7196 <1688>.

Iar cine s-ar ispiti a o dezlipi den sf<î>nta Mănăstire, acela să fie de lipit de faţa lui D<u>mn<e>zeu şi la înfricoşatul judeţ să-i fie Mai Sf<î>ntii sale pîrîş. Amin".

f. 338^v : „Ştefan eclis<iarh> ot Mitrop<olie>".

f. 170^v : „Ştefan <i>er<o>monah, eclis<iarh> ot Mitrop<olie>".

f. 473^v : „A sf<î>nteii Mănăstiri Cozii, dată pentru pomeana de cuvios întru ieromonah<i> chir Ştefan <e>clisiarhul ot Mitropolie. M<e>s<e>ţu iuli<e> 30 dnî.L<ea>t 7196 <1688>".

f. 3. liminară, de altă mină : „Acea<s>tă Cazanie esti a Cozii <. . .> scrise de Ştefan <i>er<o>monah ot Cozia, ig<umen> ot Bistriţi. I am iscălit eu ig<umenul> ot Cozia. Mihail ig<umen> ot Cozia.L<ea>t 7232 <1724>".

Ms. 2672. Sec. XVII (1688); 473 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească
*Mân. Bistriţa*2. *Fragmente dintr-o Psaltire slavo-romînă.*

f. 6^v : „Srisu-s-au aceast<ă> sf<î>ntă carte de mine mult păcătos Ştefan, <i>er<o>monah, fiind eg<u>m<en> la Bistr<i>t<a>. L<ea>t 7200 <1697>".

f. 163^v : „Mărire lui Dumn<e>zeu, Unuia în Troiţ<ă>, carel<e> sfîrşitul a tot lucrul ce s<e> începe spre folosul omenescii. KOMU; CK **BroM.** HMHV <=sfîrşit cu Dumnezeu. Amin>.

Ms. 2644. Sec. XVII (1697); 481 ff. [aproximativ 5-177, 392-409> 430-46f, 476-477] 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlul şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Ţara Romînească3. *Cazanii.*

f. 208^v : „Ştefan <i>er<o>monah".

Coperta a II-a interioară : „Această carte iaste a lui Ştefan ier<o>m<o-nahul>, ig<u>m<en> ot Bistriţi <sic> 7220 <1712>”.

Ms. 4648. Sec. XVII (sfârşit); 208 ff. [118-208]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţia originală a filelor continuă numerotaţia cărţii *Cheia înfelesului*, tipărită la Bucureşti în 1678 şi care precede manuscrisul. Legătură veche în piele.

ŞTEFAN (LOGOFĂTUL).

Ţara Romînească
Bucureşti

Cronici moldoveneşti şi munteneşti.

ff. 6—7 : „Acest leatopiseş iast<e> scris cu osteneala mea, în zilele Mcolae vod<ă> Caragea, la l<ea>t 1782. Şt<efa>n log<ofă>t”.

f. 191^v: „Scris de Ştefan log<ofă>t ot Creţ<u>lescul. Mart<ie> 1,1785. Şt<efa>n log<ofă>tu<l>”.

Ms. 340. Sec. XVIII (1782); 212 ff. [2—191]; 30 X 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 6. Paginaţie originală. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

ŞTEFAN (PAHARNICUL).

Moldova

învăţături creştineşti.

f. 84^v : „Aceas[s]tă carte, ce iaste întrn ia frumoasă învăţături creştineşti, am scris<-o> eu, Ştefan păh<arnicul>”.

Ms. 134. Sec. XVIII (mijloc); 85 ff. [2—84]^v 20,5 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2^v, 3^v şi 5. Legătură veche în piele.

ŞTEFAN (Pr.).

Transilvania

Fragment de Ceaslov.

f. 12 : „Scris-<a>mil e<u> pop<a> Ştefan ot Molosigii>*) lăcuitaru în Leta cea Mare*), lui popa Gheorghie din Pociaiu*) în zilei<c> lui Bacoţi Fr&atu, cîndii să făcusă toată Curuţă**). Pow. Xa <---de la naşterea lui Hristos> 1706”.

Ms. 2301. Sec. XVIII (1706); 42 ff. 19 x 14,5 cm." Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu colorat la f. 11 . Iniţiale ornate la ff. : 4, 5, 6 ş.a.

*) Localităţi aşezate între Huedin şi Oradea.

**) Aluzie la victoriile lui Francisc Rákoczi asupra Habsburgilor.

ŞTEFAN (Pr.).

Transilvania

Liturghier.

f. 66 : „IlHcan MHorripimiiH ięp*H C T ^ M W<T> C-hNEomar, EAH3k AW flafiMisia?. Arra *Te*^{AM} Nauuro **Ic. Xc.** H CRHCH MHpa , a\TM, ACCUA <sic> MapTÎ« A < = A scris multpăcătosul preot Ştefan din Sînboşag*), lîngă localitatea (?) Popmezău*). Anul de la Domnul nostru Iisus Hristos si izl virea lumii 1730, luna martie 4>.”

f. 110^v : „Eu popa Ştefan dinii Sîmboşagti”.

f. 111 : „Scris-am în anul de la zidire<a> lumii 7238, indic<tion> •cru[n]gu<l> so<a>relui 11, a<l> lunii 18, temelie lunii 21, de la într parea lui H<risto>s 1730”.

f. 129 : „Aceasta Pashalie o amu scos du pre Pashalie rusască, c o au tipărit de la H<risto>s 1615, care-i acum de 115 a<n>i de atunc şi aceasta umblă pe le<a>t de slove şi nu s<ă> soverşeşte.

Slavă şi cinstă şi închin<ă>ciune dămii lui Dumnezău deplin, Car ne-<a>u agiutatii din <în>ceputii de amu agiunsii şi soverşit în pac

Ms. 4133. Sec. XVIII (1730); 149 ff. 20 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, iniţialele şi indicaţiunile tipiconale sînt scrise cu roşu. Frontispicii colorate la ff.: 29^v, 67, ş.a. Iniţiale ornate la ff. : 6, 7^v, 9 ş.a.

ŞTEFAN (Pr.).

Ţara Romînească

Pomelnicul Schitului Comanca.

f.9^v : „Hc.. <= a scris > p<o>p<a> Şt<e>f<a>n. Fev<ruarie>4 dn< 7256 <1748>”.

Ms. 2213. Sec. XVIII (1748); 46 ff. [aproximativ 2—9, 13, 18, 19, 21-24, 26 - 29]; 18 x 14 cm. Scriere cursivă şi cu majuscule. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 2, 13 şi 27.

TĂUTU (IONIŢĂ).

Moldova

Istoria lui Erotocrit.

f. 128 : „Această carte s-au scris de mini în zilele preluminatu domnul nostru Io Alexandru Ioan Mavrocordat v<oe>vod, la vele<a>tu-îfaştiri<i> 1785, avg<us>t 15 ; iară comandir[i] Bucovini<i>, Intânbër gheniral maior.

Această carte s-au scris de Ioniţă Tăutul”.

Ms. 158. Sec. XVIII (1785); 128 ff. 23 x 18,5 cm. Scriere cursivă.

*) Localităţi în regiunea Oradea.

TEODOR (DIACUL).

Transilvania
*Saca-Oradea**Miscelaneu: Pascalie si Cazanii.*

f. 66^v: „Sfârşitu şi lui D<u>m<ne>zeu mărire.
Scris-am eu diaeii Thiodor den Sacă. Avgustu 2, ani 1735".

f. 96 : „De spre tipar amu scrisu".

Ms. 701. Sec. XVIII (1735); 150 ff. [53-66, 81-150]; 15 x 9,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri şi iniţiale sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor, începînd cu f. 82.

TEODOR (Pr.)

Transilvania
*Daneş-Sighişoara**Ilie Miniat, Piatra smintelii.*

Cf. Ms. 2499. f. I-a liminară : „Această carte ce să chiamă Piatra smintelii, o am prepus cu de a doa scrisoare, eu, cel mai jos numit, din scrisorile cinstitului dascăl Eadu Duma, cîntăreţul de la Braşoş <sic> în Schei în anul 1781 ap<rilie> şi am dat de o au legaţii un sas în Sighişoara, în preţ 3 duci. Şi am şi însemnat aici, ca fieste cine ce va ceti aici să ştie a'cui au fost şi iaste cartea aceasta.

Dară cine o ar înstreina în chip de furtişag de la mine, sau din ogrăzile mele, acela alt blăstăm să nu aibă fără să nu-l rabde D<u>m-nul D<u>mnezeu, în toată viaţa lui, nici să vază moartea pîn<ă> nu va umbla tot pedestru pe la toate locurile acelea pe unde s-au făcut săboarele acele scrise în lăuntru cărţi< > aceştia; apoi să fie ertat şi de mine şi <de> D<u>mnezeu. Amm.

Smeritul preot Theodor. Dăneş. Namesnic neuni<ţi>lor. 1784, mai 3 zil<e>".

Sec. XVIII (1781).

TEODORACHE (SIN GHEORGHE LUCA).

Ţara Românească
*Bucureşti**Pilde filosofeşti.*

f. 76^v: „Ostenitoriu scrisorii <este> Theodorache sin Gheorghie Luca, logofătul> ot mah<alaua> lui Lucaci<u>, hramul sfîntului Mcolae. 1784,, ghen<a>r<ie> 18".

f. 94^v, de altă mîna : „Să să ştie că astă carte cu sfinte şi dumnezeşti minuni şi învăţăture s-au scris de mîna lui Theodorache sin Gheorghie dinu mah<a>laoa Lucaci<u> lui, din zililerăp<osa>t<u> lui întru fericire, mării sale Mcolae Ioan Garagea v<oe>vod, la leat 1784, ghen<a>r<ie> 18 şi s-au legat cu cheltuiala Lucăi, log<ofe>ţ<el> de div<a>n, în zilile

mării sale Mc<o>lai Petru Mavrogheni v<oe>vod, la leat 1787 <. • >" Semnează: „Luca log<ofe>ţ<el> de div

Ms. 1125. Sec. XVIII (1784); 96 ff. [4-76\ 79-93]; 18,5 x 13 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi unele iniţiale sînt scrise cu roşu. La f. 4^v este desenată stema Ţării Româneşti iar la f. 76^v o femeie, cu balanţa în mîna, simbolizează dreptatea. Frontispiciu în peniţă la f. 5. Legătură veche în piele.

TEODORACHE (LOGOFĂTUL).

Moldova*Calendarul tipărit de Mihail Strilbiţch la Iaşi, în anul 1785.*

f. 99 : „Scris după tiparîu, întocmai cum să vede, de Theodorache log<ofă>t".

Ms. 2640. Sec. XVIII (sfîrşit); 99 ff. 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Sînt copiate, în cerneală şi gravurile reproduse de Mihail Strilbiţch. Legătură veche în piele.

TEODORACHE (LOGOFĂTUL DE DIVAN).

Ţara Românească*Vieţi de sfinţi.*

f. 116 : „Să ertaţi unde veţi găsi greşală, fiindcă afară din ce am greşit eu, cum am văzut pe altă carte, care mi s-au dat de către pitorul, asemenea am scris şi eu.

Al cititorilor prea plecat, Theodorache log<ofăt> za divan".

f. 103. Sub stema Ţării Româneşti găsim anul copierii: „1785

Ms. 119. Sec. XVIII (1792); 117 ff. 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 15, 30 ş.a. Iniţiale ornate la ff. 1, 15, 30 ş. a. Legătură veche în piele.

TEOFAN (MONAHUL).

.....

Calist şi Ignatie Xanthopol, îndreptar pentru călugări.

f. 155^v: „Vrednic de milă călugăr cu numele Theofan scară asad<u>mnezeştilor da[ra]ruri, pre care cercarea au făcut-o cunoscurtorilor de D<u>mnez<e>u".

Ms. 703. Sec. XVIII (sfîrşit); 157 ff. [1-155]; 20 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, iniţialele şi însemnările marginale sînt scrise cu roşu. Frontispiciu în peniţă la f. 1. Numerotaţie originală a filelor. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

TEOFAN (MONAHUL).

Moldova
Măn. Secul1. *Exaimerion.*

f. 1 : „Exaimerionii, adecă tîlcîi la cele şase zile ale Facerii şi deosă-bitti cuvîntii pentru facerea raiului, alţi celui întru sfinţi părintelui nostru Vasilie cel Mare, arhiepiscopului Chesariei Cappadochiei, acum întîfu scoasă de pre limba ellinească pre limba rumînească, de cuvioşia sa ieromonahul şi di dascălu chir Ilarion în sfîntă Mănăstire Neamţul, care prinţi blagosloveniia preacuvioşiei sale chirii Paisie, stareţul [a] aceştii sfinte Mănăstiri, s-au prescis iubitorîului de D<u>mnezeu şi celui întru tot plin de multa rîvnă şi dorire a aceştii sfinte cărţi, dumisale marelui clucerii Dimitrachi Vîrnăv şi cinstului şi a tot sf<întul> sobor şi al nostru prea iubiţii duhovniceseu fiiu şi mulţii făcătorîu de bine, cu toată a dumisale cheltuială, în zilele pre[lu]iuminatului şi preaîn[n]ălţatului domnului nostru Co<n>stantinii Dimitrie Moruz voevodii, întru al cincilea anii a<l> domniei mării sale, în sfîntă Mănăstire Sacul, de cel mai nevrednic între ascultătorii aceştii sfinte lavre şi între monaşi celii mai păcătoşii şi mult smeritul, Theofanîi monahul Eşanul.

în anii de la Adam 7290, iară de la naşterea lui H<risto>s 1782, maîu 16".

Ms. 3094. Sec. XVIII (1782); 281 ff. 22,5 x 17,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, extrasele din Biblie, unele iniţiale şi trimiteri marginale sînt scrise cu roşu. La f. 2^v este reprezentat, într-un desen, sf. Vasile cel Mare. Frontispiciu în peniţă la f. 3. Numerotaţie originală a filelor.

Moldova

2. *Fragmente din scrierile sfinţilor Calist
şi Ignatie Xanthopol.*

f. 154: „1796, decv<rie> 3. Theofan mult păcătosul şi nevrednicul monah".

Ms. 2799. Sec. XVIII (1796); 167 ff. [38—154]; 24 x 17 cm. Scriere cursivă. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Moldova
Măn. Secul3. *Ilie Miniati, Piatra smintelii.*

f. 1 : „Piatra smintelii, adecă arătare a începutului şi a pricinii despărţirii [ajceloru doao biserici, a răsăritului şi a apusului, cu cfle cinci deosebiri neîntocmite, alcătuită, adecă şi izvodită de Ilie Miniatii, celui *ce au foştii oarecîndu preaiubitorîu de D<u>mnezeu episcopii al Chernenichiei şi al Calavritenilor celor din Peloponis alu Ohefaliniei, care acumii întîfu s-au tîlmăciţii rumîneşte, întru anii de la H<risto>s 1792.

Şi s-au prescisii de a doa oară de pre izvodii, de multu păcătosul monah Theofanîi Oăzutului, în sf<î>nta Mănăstire Seculii"

Ms. 1608. Sec. XVIII (sfîrşit); 102 ff. 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor.

TEOFIL (MONAHUL).

Țara Ro

1. *Ilie Miniati, Piatra smintelii.*

f. 197^v : „Sfîrşitul cărţii a Pietrii smintelii si lui Dumnezeu mită.

S-au tîlmăcit şi s-au prescisii întru anulii 1792". Mai ios, cuture gotice : „Teofil monach Schreiber".

Ms. 1941. Sec. XVIII (1792); 211 ff. [27* - 197*]; 23 x 16 cm. Scriere cursivă.

Țara Ro

2. *Miscelaneu teologic: Acatistul Maicii Domnului,
Cuvinte ale sfinţilor Marco Pustnicul şi Efre
Şirul, fragmente din Pateric ş.a.*

f. 175, cu caractere gotice : „Teofil monahul".
f. 31 : „1793, iulie 12".

Ms. 2036. Sec. XVIII (1793); 199 ff. [9-173, 175-191-]; 17 x 11,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 9 şi 44^v.

Țara Ro

3. *învăţăturile sf: Petru Damaschinul.*

f. 178J: „Slavă lui D<u>mnezeu că, ajutîndu-mi după înc<am> şi savîrşi<t>. 1795, dechemvrie 20".

Ms. 1935. Sec. XVIII (1795); 178 ff. 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile şi iniţialele sînt scrise cu roşu. Legătură veche în piele.

Țara Ro

1. *Cuvinte ale sfinţilor Simeon Noul Teolog, Marco
Pustnicul, Ioan Gură de Aur., Theodor episcopul
Edessei, Nil de la Sorsca ş.a.*

f. 350^v: „Theofil "sypa^oc £86" <=am scris aci).

f. 374J, cu caractere gotice : „Teofil pechetosul".

f. 424^v, cu caractere gotice : „Teofil pechetosul am scris".

Ms. 1990. Sec. XVIII (sfîrşit); 498 ff. [1-198*, 209-254, 256-424, 427-457]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniţă la ff. : 1, 221^v, 300 ş.a. Iniţialele sînt scrise cu roşu. Numerotaţie originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Românească

5. *Cuvinte ale sf. Mareo Pustnicii.*f. 355^v: „Teofil”.

Ms. 1956. Sec. XVIII (sfârșit); 490 [129-355*]; 23 X 16,5 cm. Scriere cursivă, Frontispiciu în peniță la f. 129. Inițiale ornate la ff. : 129 și 294^v. Legătură veche în piele.

Țara Românească

6. *Vieți de sfinți.*f. 88^v, de altă mină, în criptogramă : „Theofil ierodiiakon”.

Ms. 1997. Sec. XVIII (sfârșit); 203 ff. [39-88*]; 23 X 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Inițială ornată la f. 39.

Țara Românească

7. *Cuvinte ale sfinților Petru Damaschinul și Filothei Monahul.*

Ms. 1889. Sec. XVIII (sfârșit); 385 ff. [203-273, 371-385]; 33,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Românească

8. *Cuvinte ale sf. Isaac Șirul.*

Ms. 1927. Sec. XVIII (sfârșit); 650 ff. [1-38*]; 25 X 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat și inițială ornată la f. 1. Legătură veche în piele.

Țara Românească

9. *Rînduiala călugăririi.*

Ms. 1930. Sec. XVIII (sfârșit); 123 ff. [1-51*]; 23 X 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 1 și 18.

Țara Românească

10. *Crinii țarinii.*

Ms. 1934. Sec. XVIII (sfârșit); 182 ff. [f-179]; 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlul și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță și inițiale ornate, executate de altă mină, la ff. : 1^v și 32. Legătură veche în piele.

Țara Românească

11. *Capete ale sfinților Calist și Ignatie Xanthopol, Grigore Sinaitul, Petru Damaschinul ș.a.*

Ms. 1957. Sec. XVIII (sfârșit); 506 ff. [aproximativ 1-133*, 307*-421]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la ff. i 1 și 307^v. Inițiale ornate la ff. : 307^v, 314^v, 386^v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara R

12. *Viața cuvioasei Singlitichia.*

Ms. 1976. Sec. XVIII (sfârșit); 153 ff. [1-72]; 22 x 16 cm. Scriere cursivă.

Țara R

13. *Cuvinte ale sf. Nil de la Sorsca.*

Ms. 1982. Sec. XVIII (sfârșit); 153 ff. [1-134, 138-152*]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniță la ff. : 1, 19, 23^v ș.a. Inițiale ornate la ff. : 19, 23^v ș.a. Desene în peniță la ff. : 52, 59^v, 101 ș.a.

Țara R

11. *Capete ale sf. Ioan al Garpathiilor către călugării din India,*

f. 11^v : „Iară sfințilorlori voastre, cinstiți cetitorilorii, ca să vă ceriți aciea, vă rugați și pentru mine păcătosul neponosluindu-mă în criptogramă monahul”.

Ms. 1989. Sec. XVIII (a doua jumătate); 61 ff. [1-44*]; 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 1 și vinieta la f. 44^v.

Țara R

15. *Capete ale sfinților Nichita Stihat și Ioan al Garpathiilor.*

Ms. 1991. Sec. XVIII (sfârșit); 350 ff. [2-217, 219-222*, 224-243] ; 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Frontispicii în peniță la ff. : 2 și 120. Inițiale ornate la f. : 2, 120. Legătură veche în piele.

Țara R

16. *Cuvinte ale sfinților Isihie Preutul și Nil Sinaitul.*

Ms. 1993. Sec. XVIII (sfârșit); 239 ff. [1-8*, 22-25^v, 27-29, 32*-33*, 63-64, 96-120, 154*-194, 196*-206*]; 23,5 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu și inițiale ornate, executate de altă mină, la ff. : 1 și 63. Legătură veche în piele.

Țara R

17. *Miscelaneu teologic: Minee pe lunile iunie și iulie, Cuvinte ale sfinților părinți ș.a.*

Ms. 1995. Sec. XVIII (sfârșit); 274 ff. [1-103*, 105-274]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate și vinieta la ff. : 103 și 130 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

18. *Tilcuiri ale lui NicMfor Theotochis din scrierile sf. Isaac Şirul.*

Ms. **1998**. Sec. XVIII (sfârşit); 42 ff. 23 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu.

Țara Românească

19. *Miscelaneu teologic: Slujbe religioase și Tipic.*

Ms. **2007**. Sec. XVIII (sfârşit); 56 ff. 22 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 5, 10^v, 14 ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

20. *Miscelaneu: Vieți de sfinți. Cronologie ș.a.*

Ms. **2013**. Sec. XVIII (sfârşit); 111 ff. [28^v -110]; 22,5x16 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

g

*

Țara Românească

21. *Hotărîri în scurt ale sf. Vasile cel Mare.*

Ms. **2015**. Sec. XVIII (sfârşit); 385 ff. [119-134]; 21,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimerile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 121. Inițiale ornate la ff. : 121 și 122^v. Legătură veche în piele.

Țara Românească

22. *Miscelaneu eshatologic.*

Ms. **2018**. Sec. XVIII (sfârşit); 120 ff. [87-118]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Legătură veche în piele.

Țara Românească

23. *Capete pustnicești ale sfîntului Diadoh, episcopul Fotichiei.*

f. 127 : „Teofil monahul” <în criptogramă>.

Ms. **2029**. Sec. XVIII (sfârşit); 127 ff. [106-127]; 18,5 x 13,5 cm. Scriere cursivă. Titlul și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

Țara Românească

24. *Theofilact arhiepiscopul Bulgariei, fragment din Tileul Evangheliilor.*

Ms. **2041**. Sec. XVIII (sfârşit); 456 ff. [174-207, 260-269^v, 271-283]; 38 x 24 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și trimerile marginale sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele.

Țara Românească

25. *Tilcuirea sf. Vasile cel Mare la cartea Facerii.*

Ms. **2047**. Sec. XVIII (sfârşit); 106 ff. [71-74]; 32 x 23 cm. Scriere cursivă.

Țara Românească

26. *Cuvinte ale sf. Simeon Noul Teolog.*

Ms. **2052**. Sec. XIX (început); 866 ff. [155-258]; 34 x 23,5 cm. Scriere cursivă. Ornate la ff. : 155, 169, 179^v ș.a. Legătură veche în piele.

Țara Românească

27. *Vieți de sfinți.*

Ms. **2055**. Sec. XIX (început); 125 ff. [58-73]; 32,5 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Inițiale ornate la ff. : 58, 61, 63^v ș.a.

TEOFIL (Pr.)

Țara Românească
Rucăr1. *Parimiar.*

Coperta I-a interioară, de altă mînă: „Această sf<i>ntă carte făcut de părintele popa T<e>ofil”.

Mai jos : „Ca s<ă> se știe că ia[a]stă sfîntă carte au fostu a pări pop<i> lu<i> Theofil, star<e> ot Eucăr. Și a rămas pă sama feciorilor Ion, Dumitru, Ana<s>tase i Gheogrie <sic>, cui o va da Dumnezeu

f. 6: „Scris-am eu Theofil, păc<ă>tos A*3A« <= piftă aici> acu<i> mînă o va trimite Dumnezeu dup<ă> moartea mea, să p nească : Theofil, Aldea, Stanca, ere<i> Stanciul, Eadaced <sic> că a mea ostenintă.

L<ea>t 72i0" <1702>.

f. 43 : „Az Theohil log<ofătul>”.

f. 265^v : „Ca s<ă> se ști<e> că aceast<ă> carte ce s<ă> chia izvod de Pari[i]mii, iaste a lui Theohil, cu toată truda lui și cheltu<ca s<ă> fie de în[n]văț<ă>tur<ă> lui și cui va da Dumnezeu.

Iar de s-ar pierde și o <a>r lo<a>-o cineva și nu o <a>r colaci vă dn<i> Ioan Co<n>standin voivod i m polit Hă<n<= nostru> Theodosie. cîHS nHcaX <=< aceasta am scri ot Eucăr, la Chiîae. L<ea>t 7208" <1700>.

Ms. **3052**. Sec. XVII (1700); 265 ff. [aproximativ 1-263^v, 265]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 7. Legătură veche în piele.

Țara Românească
Rucăr

2. *Miscelaneu teologic: Tetraevanghel, Apostol, Slujba
înmormântării ș.a.*

f. 45^v : „ *QtwfyXuA* WT PSK. CK KHW. KASM. rcAKdA\H nHCd. „3Cdi” <= Teofil de la Eucăr. Cu cheia de mai sus a domniei (?) mele a scris. 7211 = 1703>.

f. 196: „Az Teofil gramatic ot Eucăr” <textul este criptografiat>.

f. 231^v : „f13 0*W\$HA rpaMTHK nHcajf A * *3fi,iX* CK AVHAOCT. B>KK> IVT PSKT*P” <== Eu Teofil grămaticul am scris pînă aci, cu mila lui Dumnezeu la Eucăr>. <Ultimele două cuvinte sînt criptografiate>.

f. 237 : „IIHC, AB 0*W\$»*A N*W>K*HAH *umetto* non. CTANMSA WT PSK. „3ci”. <= Am scris eu Teofil holteiul, nepotul popii Stanciul din Eucăr. 7210 = 1702 >.

Ms. 1154. Sec. XVIII (1702-1703); 283 ff. 22 x 16 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile, inițialele, indicațiunile de sfîrșit de capitol și unele trimiteri sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

TEOFILACT (MONAHUL).

Moldova
Măn. Bisericiani

*Miscelaneu teologic: Ioan Moshos, Livadă duhovnicească,
Cuvinte ale sf. părinți ș.a.*

f. 171 : „Slavă Țiia Do<a>mne I<i>suse H<ri>sto<a>șă că m-ai în[n]-<vre>dnicitu de am scris această sfîntă carte dulci [și] Livadă în[n]florită.

Și fiind în sfîntă Mănăstiri Beserăcani am scris-o la anul 1800, april 16 zile; și s-au scris de tăcăloșia mea, cari mai giosu sînt iscălit, Theofilactu monah”.

Ms. 3560. Sec. XVIII (1800); 209 ff. [2-207*]; 22,5 x 16 cm. Scriere cursivă. Frontispici în peniță la ff. : 4, 9^v, 14 ș.a.

TERAPONT (IEROMONAHUL).

Moldova

Cuvinte pustnicești ale sf. Isaac Șirul.

f. I-a liminară: „Această carte amii scris-o eu, <i>er<o>monahii Therapont la sihăstrie Sîcului și sî mă erti cine a citi și a gîsi greșeli într-însa ; că eu sîntu foarte prostii dinii <în>vățătură a sf<i>ntie<i> Scripturi”.

Pe aceeași filă, mai jos, de altă mîină, este transcrisă însemnarea mai sus, cu mențiunea datei „Ani<i> D<o>mnului 1778” <este scris și cu cifre arabe>.

Ms. 1963. Sec. XVIII (aproximativ 1778); 600 ff. [aproximativ 1-190, 213-294, 590-599] 22 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

TIMOTEI (MONAHUL).

Moldova
Măn. A

Cuvinte ale sf. părinți.

f. 89 : „Și s-au scris de păcătosul Timothei la Agapiia veche, în anul 1783, mart<ie> 3”. <textul este criptografiat>.

Ms. 1953. Sec. XVIII (1783); 500 ff. [33-115*]; 23 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Numerotație veche a filelor..

TOACHI (MIRON).

Moldova

Calendar.

f. 3-a liminară^v : „Miron Toachi”.

Dedesubt, cu caractere gotice: „Ich habe geschriften <sic> Miron Toaky, Lehrer von dem Sutzava aus der Bucoviner. 1798, April 15-ten”.

f. 1, cu caractere gotice : „Miron”.

f. 6^v, cu caractere gotice : „Ende das Saturnos <sic>. Miron Toaky”.

Ms. 1845. Sec. XVIII (1798); 52 ff. [1-51*]; 16,5 x 11 cm. Scriere cursivă. Frontispici în peniță la f. 1. La f. 1^v sînt desenate simbolurile celor 12 zodii. Numerotație originală a filelor cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

TOADER

Moldova

Varlaam si loasaf.

f. 152 : „Această istorie a sfîntului Varlaam și<a> sfîntul<ui> Io<a> s-au scris în zilele preîn[n]ălțat domnul Moldovii, mărie-sa Alexan Ioan Calimah v<oe>vod, la velet 1797, fev<ruarie> 23, de Țoader fev<ruarie> rul> popii lui Co<n>standin, fiind slugă la dum<nealu>i Vasilie Eospat<ar>”.

Ms. 1573. Sec. XVIII (1797); 152 ff. 30 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

TOADER (DASCĂLUL).

Moldova

Cuvînt la înmormîntarea Sofroniei Ciogole.

f. 5^v : „CHA noK-kcTii wanHca **ToaAepk**, ACUIAI* KWSLUHM_KT^ ceA-fc KaAafo*-A6LU, trAa np-KACTdKHc KH-krwH-k Co^sponira HoroAO*, BATO ,3pM3, Mcu,a Mp. 3l AHK, KT* c^Kwa **crro** <= Această poveste a scris-o Toader, fost dascăl în satul Calafendești, cînd a murit doamna Sofronia Ciogole, la anul 7147 <1639>, luna martie, 17 zile, în sîmbăta sfîntului Alexie>.

Ms. 167. Sec. XVII (1639); 223 ff. [1-5*]; 19,5 x 13,5 cm. Scriere semiuncială. Titlul și însemnarea copistului sînt scrise cu roșu.

TOMA

Țara Romînească
București*Oglînda bogosloviei.*

Cf. Ms. 4413, f. 58 : „S-au prescriș în sf<î>nta Mitropolie a Bucureștilor, de mult păcătiosul Toma, cu chieltuiala sfî<n>ț<iei> salo părintelui Oleonic, ierodiac<onul> sf<intei> M<itropolii> a Buc<u>r<eștilor>. 1795, octomv<rie> 18”.

Manuscrisul este scris, în realitate, de mîna lui Grigore Bîmniceanu, după o altă copie a lui Toma, a cărui însemnare a fost și ea copiată.
Sec. XVIII (1795).

TOMA

Țara Romînească
București*Rînduiala tîmosaniei.*

f. 25 : „Și s-au scrisu de Thoma sinti popa Ionii Domnescii, cu toată chieltuiala sfî<n>ț<ii> sale părintelui moșii popi<i> Mțului, proestoului ot mahalaoa Podii Oalicilorii.

Sud Buc<ure>șt<i>, leat 1798, avgust 10”.

Ms. 1720. Sec. XVIII (1798); 26 ff. [1-25]; 20,5 x 15 cm. Scrierea imită tiparul. Titlul, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1, 3 și 7^v. Numerotație originală a filelor.

TOMA (GRĂMĂTICUL).

Țara Romînească
Gorj*Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului, Descoperirea sf. Liturghii ș.a.*f. 164^v : „1788”.

f. 268 : „De grama<ticul> Thoma”.

f. 283 : „T<o>m<a> gr<ămăticul>”.

f. 296^v : „Scrisu-s-au toată ca-rtea aceasta de Toma gramaticul, s Gorj.

Fost-amîi și paraclisiarh la sf<înta> Ep<iscopie> Bîmxi nio 1792

Ms. 4379. Sec. XVIII (1788-1792); 297 ff. [1-34, 37-251, 254-297]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță și inițiale orodate la ff. : 37, 99^v, 102^v, ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

TRANDAFIR (DASCĂLUL).

Transilvania

*Catavasii.*f. 160^v : „Drandafirii dascăl”.

Ms. 4254. Sec. XVIII (mijloc); 160 ff. [159-160*]; 19 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

TUDOSIE (DASCĂLUL).

Miscelaneu: Minunile Maicii Domnului, Descoperirea sf. Liturghii, fragment de Pateric, Letopisețul Țării Romînești ș.a.

f. 103 : „Am scris eu Tudosie, dascăl de la Slîmnic*). Februarie 1764”.

Ms. 4649. Sec. XVIII (1764); 322 ff. 21 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și datele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 92^v, 103^v, 182 ș.a. Numerotație originală a filelor.

ȚĂPOSUL (SANDU).

Țara Romînească
București*Miscelaneu teologic: Mîntuirea păcătoșilor, Pateric, Psaltire.*

Cp Ms. 1261, ff. 108 și 109 : „De pe această carte s-au scris si a izvod de mine, Sandul Țapeozul munteanul din București, la vle<a> 7269 <1761>, martie 22”.

Sec. XVIII (1761); Scriere cursivă.

UNGUREANU (ANANIA).

Țara Romînească

Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului, Istoria Noului Testament ș.a.

f. 247 : „Această carte iaste a mea, a lui Ananie Ungureanu, sepiș<ic> al lui Ștefanoviei.

*) Localitate în apropiere de Rîmnicul Sărat.

Amu scrisu eu, cu multă osteneală și să nu îndrăznească cineva a o fura fără de știrea [a] cui va fi; că apoi va lua certare de la Maica lui D<u>mnezeu.

Sfîrșitul sfintelor minuni. Amin. ApriertA 21, 1787".

Ms. 5055. Sec. XVIII (1787); 323 ff. 21 x 16 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Paginație originală între ff. : 59—76.

URSU (Pr.).

Transilvania

1. *Molitvenic.*

f. 268^v : „Cu mila lui Dumn<e>z<e>u, scris-amii eu, popa Ursii, di în Cotigleatiu*) această carte. [De] eu, doară, voiu fi greșiții ceva întru ia; iară voi, cetitori, cine veți ceti într-această carte, îndireptați bine și nu mă giudecareți, ce-mi grăiți să-mi iarte Dumn<e>z<e>u păcatele, cumii Dumn<e>z<e>u să iarte și ale voastre păcate. Începutu-s-au a să scrie în luna lui maîu, în 22 de zile și s-au sfîrșitii în luna lui cuptoriu în 15 zile, în[n] alu șapteleprăzîace anii d6cî<nd> au luo<a>tii turcii Țara Oradia, în ce anii au foștii foamia.

Anii lui I<isu>s H<risto>s 1676".

Ms. 4641. Sec. XVII (1676); 272 ff. 19,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele, se păstrează sub legătura modernă.

Transilvania

2. *Cazanii.*

Ms. 4182. Sec. XVII (înaintea anului 1692, menționat la f. 162^v); 546 ff. [2-545*]; 28,5 x 19 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în negru la ff. : 3^v, 18^v, 25 ș.a. Legătură veche în piele.

Transilvania

3. *Molitvenic.*

Ms. 4151. Sec. XVII (înaintea anului 1695, menționat la f. 231); 363 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 18^v, 30, 48^v ș.a. Legătură veche în piele.

URSU (TEODOR).

Transilvania

Miscelaneu teologic: Minunile Maicii Domnului, Varlaam și loasaf, fragment de Pateric, Rugăciuni ș.a.

f. 199^v : „1782. Sfîrșit și lui D<u>mnezeu mărire. Mulții păcătosul Toader Noianul".

*) Localitate în apropiere de Oradea.

f. 127^v : „1783. Această carte o am scrisu eu Toader Ursul Noianul

f. 173^v : „Eu diac Toader Ursulii am scris această sf<întă> carte 1784, martie 28".

f. 177^v : „Ostenitorîul cu scrisoarea la această sf<î>ntă carte a foștii <eu>, diacul Toaderii Ursul Noul. Și întru acest an m-am însura de am luații pre Măriuța, fata părintelui Theodoru de la Daneș. | 1783 30 ian<uarie>".

Mai jos, într-o criptogramă defectuoasă : „Mult păcătosul Toader Ursul [s]am <scris> carte<a> aceasta. 1784. ap<rilie> 22".

f. 7^v : „Al frății tale mai micii slugă, mulții păcătosulu Toader Ursul 1784, ap<rilie> 27 zile".

f. 178 : „Pășunea oilor celor cuvîntătoare, tălmăcită de pă limbă grecească în cea părintească limbă a noastră rumînească, de dascăl Eadulii Duma dinu Brașovii, <în> anulii de la H<risto>s 1782, noemvrie 14.

Iară acum s-au scrisii de mine, mulții păcătosul Toaderii Noianul

Ms. 1132. Sec. XVIII (1782-1784); 202 ff. [2*-200*]; 22 x 18 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 2^v, 128 și 178. Număr rotație originală a filelor.

VARLAAM (IEROMONAHUL).

Transilvania
Sibiel - Sibiel

Triod slavo-romîn.

f. 1 : „Triodionii, Dumnezăulu Celi sf<î>ntii Carelg cuprinde în sine toată slujba, <de la> duminica întru care să cetește sf<î>nta Ev<an>g<he>liia a pildei Vameșului și Fariseului.

Scris într-acesta chipii de smeritulii <i>e<o>monah Varia<a>m <numel este scris și în criptogramă>; și l-amii scrisu la sf<î>nta Mănăstire o Sibielu.

Leatu de la f<ace>re<a> lumii 7224, iar de la H<risto>s 1717" <sic>

Mai jos : „Această sfîntă carte am scris-o eu, <i>er<o>monah Varlaam <numele este criptografiat> moldovanu. Le<a>tu 7225; ot H<ristov> 1716" <sic>.

Ms. 759. Sec. XVIII (1716-1717); 202 ff. 32 x 19 cm. Scrierea imită tiparul. De la f. 1 înainte, textul este așezat pe două coloane. Titlurile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Frontispicii și chenare colorate la ff. : 1, 2, 6, ș.a. Paginație originală.

VARTOLOMEU (IEROMONAHUL).

Transilvania

Budacul Romînesc-Maramureș

Miscelaneu teologic: Octoih, Catavasier, Archirie și Anaăan, Rînduiala spovedaniei ș.a.

KSA-K BO KCCH B\$A<*K8 nona, CnncaA iipMONaX EapGOAOAMH WT MapaMOpnuia, poKS E>KIVSV x a|rH, Aiic^a AIUA AHA KS, K cgA-k E\$AAK8 PSMHH-kcKk" <= Acest Osmo-glasnic cu Catavasieriu este al preotului Andrei, care pe acea vreme era în satul Budac popă.

A scris popa"ieromonahul Vartholomei din Maramureș, în anul Dom-nului 1708, luna mai în 26 zile, în satul Budacul Bomîneso.

f. 25^v : „Ieromonah Vartholom<ei>”.

Ms. 577. Sec. XVIII (1708); 163 ff. [25-163*]; 21,5 x 15,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlu-rile, inițialele și indicațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Chenare și frontispicii colorate la ff. : 25, 26, 41 ș.a. Legătură veche în piele, restaurată.

VARTOLOMEU (PUTNEANU).

Moldova

*Măn. Putna (?)**Dialog.*

f. 55^v : „A<i>cea s-au scris la 1797 oct<om>v<rie>, de Vartholomei Putneanul”.

Ms. 47. Sec. XVIII (1797); 55 ff. [5[^]]; 19 X 14,5 cm. Scriere cursivă.

VASILE.

Țara Romîneasă

1. *Theairon politicon.*

f. 137^v : „S-au scris de Vasile”.

Ms. 4838. Sec. XVIII (sfîrșit); 140 ff. [aproximativ 1-83, 96-137*]; 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă.

2. *Theatron politicon.*

Ms. 4839. Sec. XVIII (sfîrșit); 109 ff. 30,5 x 20,5 cm. Scriere cursivă. Numerotație veche a filelor cu cifre arabe.

Moldova

VASILE.

Viața domnului Heruvim de la Ronda. Tomul întîi.

f. 1: „Această istorie este scrisă de <mine jos> iscălit Vasă<le>”
Dedesubt, de altă mîină: „Vasilie Neculescu .

Mai jos : „Această istorie s-au scos de pe niște tetradii spaniole în dialectul <sic> franțozăsc și de pe aceasta s-au tîlmăcit în limba moldovenească, la le<a>t 1793, av<gust> 31”.

Ms. 46. Sec. XVIII (sfîrșit); 127 ff. 22,7 x 16 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță

VASILE (DASCĂLUL).

Transilvania

Turcheș i-

Miscelaneu teologic: Cazanii, Minunile Maicii Domnului, Vieți de sfinți, Minunile sf. Dimitrie, Descoperirea sf. Liturghii ș.a.

f. 3^v : „1787. S-au scris de dasc<ălul> Vasilie, fev<ruarie> 3, 1

f. 4, de altă mîină : „Această carte este scrisă de smeritul între p Vasilie Grecul, paroh din Turcheși.

S-au scris la anul 1782 si s-au isprăvit în lun<a> lui octomvr 13. Anul 1782”.

f. 5, în frontispiciu: „Das<călul> V<a>s<ile> sin Văsi<le> Gre<cin> Cernat*)”.

Mai jos : „P<reotul> V<asile> G<recu>”.

f. 15^v : „1786, oc<tomvr> 29. Das<călul> Vas<ile> Gr<ecu>”.

ff. 128^v—129 : „Această cârti iaste a mea, anume das<călul> V<asile> Gr<ecu> din Cernatii.

Și o am scris eu toată, cu mîna mea ; iar cine s-ar ispiti a o înstă să fie supt blest<emul> celor 318 sf<inți> p<ărinți> de la Mcheia și preună cu Ariia urgisit de la Domnul.

Iar de s-ar și înstreina să o dea pentru drag<ostea> Născăt<oa> de D<umne>zeu și a tuturor sf<i>nț<ilor>. Amin. 1788”. <Anul este și cu cifre arabo.

f. 137^v : „Slavă, cinste și închinăciune, Celui în Troiță Unul D<umne>zeu, de a Căruia mărire iaste plin ceriul și pămîntul. în[n]ja Aceluia căzînd și eu smeritul, dau cinst[ince] și laudă, care me-au a după început de am ajuns și la sfîrșitu.

Iară cei ce vă veț<i> întîmpla a ceti, bucurați-vă în D<o>mnă vă rugat<î> și pentru mine păcătosul. Și de veț<i> afla niscare alur turî întru acest lucru al meu, sau în slove, sau în cuvinte, să nu defăimat<i>, ci ca unul cu darul mai mare, nepuind în ponos, cu goste îndreptat<î> și pre mine, mulții păcătosul, să mă ertaț<i> dum<neavoastră> să vă învredniț<i> întru aceștii chip de la milos D<umne>zeu<l> nostru I<isu>s H<risto>s, a Căruia milă să fie cu ț<iile voastre> p<u>r<u>rea. Amin.

*) Localitate în apropiere de Brașov.

Și s-au scris prin osteneala smeritului și păcătosului das<călul> Yasilie ot Cernat, la 7295, iar de l<a> H<risto>s 1787. Harăpesc : 7295, de l<a> H<risto>s 1787, ianu[o]arie 28. Cu cifre arabe: 28".

f. 186^v : „Anul Dom<nului> 1788, la noem<vrie> 8. Să se știe că la anul următoriu fără<ă> 2 luni, cel numit mai sus, m-am căsătorit eu das<călul> Vasile ivosi <sic>, cu Mar<ia> fata preotului Co<n>standin Star-Tur<clieși>".

Și ne-am însemnat să să știe numele nostru : Vasile, Mariia.

Și cartea încă o a<m> scris'eu și iaste a mea și ori la cine ar răni<n>ea, să ne pomenească pînă va fi această carte< >".

f. 217 : „S-au scris <la> an 1787, <cu chirilice :> 1787, fev<ruarie> 15,16; <cu chirilice :> 15, 16 zile. D<ascălul> Vas<ile>".

Ms. 2120. Sec. XVIII (1787-1788); 218 ff. [i-3^v, 5-137, 139-207, 209-218]; 23 x 18,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 5 și 187. Inițiale ornate la ff. : 88^v, 115^v, 137 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

VASILE (DIACUL).

Moldova
Cornești-Iași

1. *Ahileu la ostrovul Șirului.*

LI: „Această comedie s-au tălmăcit di pe limba grec'ască pe limba moldoviniască în zilile prealuminatului și preaîn[n]ălțat domnul mărie sa Alexandru Co<n>standin Mavrucordat v<oe>vod, întru întîia domniia [a] mării sale, la scaonul Moldovii din orașul Iașii.

Si s-au scris în satul Corneștii, ot ținutul Cîrligăturii, la velet de la Hristos 1783, iar de la zidire<a> lumii 7292, în luna lui septemvrie în 5 zile".

f. 53 : „Și s-au scris această comedie (ce s-au tălmăcit), prin ostiniala dreptii mei, cu porunca dumisali Gheorghie Beldim<an>, biv vel ban, <de> cel mai mic între slugi, Vasile dîa<c>".

Ms. 1818. Sec. XVIII (1783); 53 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Personajele și anumite indicațiuni sînt scrise cu roșu. Paginație originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

Moldova
Iași

2. *Vincent Voiture, Istoria lui Alfidalis și a Zelidiei.*

f. 1 : „Această istoriia s-au tălmăcit acum întii di pe limba fraii-tujască în limba moldoviniască, în zilile prealuminatului și preaîn[n]ălțatului domnu mărie sa Alexandru Co<n>standi<n> Mavrucordat v<oe>-vod, întru întîie domniia [a] mării sale, la vle<a>t 1783.

f. 94 : „Și s-au scris această istorie în orașul Iașii prin ostiniala dum\$li, cu porunca dumisale Gheorghie Beldiman, biv vel ban, <de> mai mic între slugi, Vasile dîa<cul>".

Ms. 5545. Sec. XVIII (sfîrșit); 94 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlul, inițialele și proprii sînt scrise cu roșu. Chenar în peniță la f. 1. Numeroase inițiale Paginație originală cu cifre arabe. Legătură veche în piele.

VASILE (IEROMONAHUL)

ara Romî
Mân. Cî

Miscelaneu de învățaturi monahale.

f. 217 : „Această carte a sf<î>ntului Dorotheiu o am scris*eu, ritul și mult păcătosul ieromonah Vasilie, proigumen den sf<î>nta M. tire ot Dolgagopolia.

Ci mă rog sf<î>nților voastre, fraților și părinților, cetind pre d ce veț<i> afla greșit, cu d<u>hul blîndețelor îndreptat<i>, iar pre r ticălosul, nu <mă> blăstemareț<i>, ci mă ertaț<i>, ca și sf<î>ntiile vo să aflat<î> ertare în zioa înfricoșatei judecat<î> a lui H<risto>s,' Domn nostru. Amin.

Și o am scris în zilele creștinului domnu<le> nostru Io Duca vo și preasf<î>nțitul<ui> arhiepiscop și mitrop<o>lit chir Varlaam, z Vîașcoe.

M<e>s<e>ța îul<ie>, văleat 7184 <1676>".

Ms. 3562. Sec. XVII (1676); 217 ff. 20,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă veche Titlurile, inițialele și trimiterile marginale sînt scrise cu roșu. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

VASILE (Pr.).

Neofit Cavsocalivitul, Taină ascunsă și acum descoperită.

{ 1 ? v ~ 113 v : } » » » » » Vasilie prubariu. Sfîrșit și lui Dumnezeu la

Mulțămesc pre<a>vecinicului și pre<a>puternicului H<risto>s D nezeu, Carele din bună voința Sa m-au învrednicit după început am agiuns și sfîrșitul aceștii cărțicele foarte folositoare. Și nădăjduit ca oricine în cartea aceasta va ceti pre mine nevrednicul la rugăciuni sale mă va pomeni, măcarii că dege<te>le mele în pămînt vor put Insănădăjduesc că prin rugăciunile cetitorîului ertare voîu dobîndi tru păcatele m&e c&e multe și odihna cea vecinică să mă învrednice sufletului meu a o dobîndi, împreună cu toti cei ce au plăcut lui D nezeu. Amin".

Ms. 4827. Sec. XVIII (sfîrșit); 113 ff. 22 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Inițialele sînt scrise cu roșu. Inițiale ornate la ff. : 3, 26 43 ș.a. Numerotație originală a filelor.

VASILE (PSALTUL).

Moldova*Psaltichie.*

f. 107 : „Mărire, cinste, închinăciune Tatălui și Fiului și sfântului Duhului, Celui în Troiță slăvit, Unuia Dumnezeu, Celui ce ne-au îndemnat de am început și după început ne-au ajutat de am și sfârșit.

Și s-au început acest Octoih a să scrie la avgust 20 de zile și s-au sfârșit la noiembrie 4.

Și s-au scris această sfântă carte cu a mea mână de pământ, mult păcătosul și cel mai smerit între scriitor Vasile, ucenicul psaltului Mihailache Eftimivici; iar din început s-au scos și s-au dirhosit de însuș psaltul Mihailache, precum și la scară arată.

Iar cei ce vă veți întâmpla a cânta pe această sfântă carte, cele ce veți găsi cu greșală ori în fonetură ori în cuvinte, îndreptați cu duhul blândeților, nepuind nimic în ponos; că precum nu iaste cu putință a prinde umbra și a vedea ceriul fără de nori și a face urmă pre apă și a fi omul fără de păcat, așa nici scriitorul fără de greșală.

Și s-au scris la lea 1798".

Ms. 551. Sec. XVIII (1798); 107 ff. 21 x 16,5 cm. Scriere cursivă. Inițialele sînt scrise cu roșu. Legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă.

VASILE (Pr. MOLDOVANU).

Transilvania
*Gîrbău-Dej**Miscelaneu teologic: Liturghier și Strastnic.*

1 l: „Bînduiala sfîntei și dumnezeieștii Liturghii, a sfîntului Ioanî Zlatoustu și a lui Vasiliia Velikî și dinaintea sfîntităi lui Grigoriia Dvoeslovii*), scris de popa Vasiliia moldovanul și zugraf, în sat în Gîrbou.

Lea 1729, p. KA. = de la înfaștere 1718, m. s. c. a. o. c. tom. vrie 25".

f. l' : „Scris-am această Liturghie în Gîrbou, lea 1729, POK. = anul 1718, sic m. s. c. a. noe. m. v. rie 27, dn. i., cînd au perit luna de tot. Merța grîu 4 horgoși; mălai 3 horgoși".

Ms. 3199. Sec. XVIII (1718); 156 ff. 16 x 14,5 cm. Scrierea imită tiparul. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciile colorate la ff. : 1, 2, 67 ș.a. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

VEISA (DIACUL CONSTANTIN).

Moldova1. *Cronograf.*

f. 4^v : „Acest Honografu l-am scris în zilele mării sali Alexandru Ioan Mavrocordat vod, la velet 1785 de la Hristos.

*) Dialogul.

Constanța Veisa diiac de visteriia".

ff. 5—13 : „Acest Honograf, luîndu-l cineva să cetiască pe de nu l-ar da în apoi, să fii blăstămat de Domnul Dumnezeu să precurata [a] Sa Maică. Cutremurului lui Cain să-l cuprinză ger nemilostiv să aibă în zilele vieții lui, de dxiapta lui și locului fii cu Iuda și de mine încă să fii neertat în veac. Constandin

Ms. 48. Sec. XVIII (1785); 251 ff. [1 - 250]; 27,5 x 19 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispiciu colorat la f. 5. Numerotație originală a

2. *Ilie Miniatură, Piatra smintelii.*

f. i c. Tălmăcită de pe limbă moldoviniască, cu poronca preosfințitului chiriacov, arhiepiscop și mitropolit Sucevii și a toată Moldova de rital starețu Mihail Mazerianul, în anul de la Hristos 1756 nuarie 6 zile.

Și eu, cel mai gios arătat, fiind dorit a faci ostenială cu istoriilor, dînd peste cei adevărați trătaji de tălmăcire, am făcut pite de ai preface; februarie 13, 1792.

Și rog pe Dumnezeu ca să-mi ajute să-i văd și săvîrșii Constandin Veisa ot visteriie".

Ms. 935. Sec. XVIII (1792); 39 ff. 30 x 21 cm. Scriere cursivă.

VENEDICT (ARHIDIACONUL).

Țara Românească*Calendar.*

f. 3 : „Calendar ce cuprinde într-însul întîmplările și vremile trecutelor și viitorilor ani, ce iaste pe o sută doisprăzăci ani, cari s-au dîd pe altu, prin sălința și chieltuiala dumnezeului cluci Vicărescu în zilele preluminatului domniei Io Alexandru Moruz vod și mitropolit fii d' preasfinție sa Dosithei.

Și le-am scris eu, Venedict, arhidiacon, fii d' dascăl Mitu boer de sus, la Copăceni, 1800, aprilie 25".

Ms. 1632. Sec. XVIII (1800); 55 ff. [8-54]; 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Chenar în peniță la f. 3.

VENIAMIN (IEROMONAHUL).

Moldova
*Măn.**Viața patriarhului Nifon.*

f. 92 : „Această viață o am scris eu, păcătosul ieromonah Veniamin în sfînta Mănăstire Neamțului, la anii de la Hristos 1789.

Mă rog ca ori care veț<i> ceti, să ziceți: D<u>mnezeu să-l erte".

Ms. 3373. Sec. XVIII (1789); 92 ff. 23 x 17 cm. Scriere cuțșivă. Titlul este scris cu roșu. Numerație originală a filelor. Frontispiciu colorat și inițială ornată la f. 1.

VÎRLAN (ȘTEFAN).

Moldova

Minunile Maicii Domnului.

f. 18 : „Ștefan Vîrlan".

Ms. 2251. Sec. XVIII (sfîrșit); 103 ff. 33 x 22,5 cm. Scriere cursivă. Frontispiciu în peniță la f. 1. Numerație originală a filelor cu cifre arabe.

VÎRNAV (GHEORGHE).

Moldova

Din scrierile lui Oxenstiern, cartea a II-a.

f. 1 : „Această carte ce să numește carte<a> a doa a lui Oxisternu s-au scris de Gheorghie Yîrnnav fiiul răpăosat<ului> STecolațu Vîrnnav, biv vel jit<nicer>, pentru zăbava sau învățatura [a] multora carii vor vre să citiască cu înțelegire, în zilele preîn[n]ălțat d<o>mnului nostru, mărie sa Constandin Dimitrie Muruz v<oe>vod, în d<o>mnie întîiu, în anul al triile a<l> d<o>mniei măriei sale, la anul de la mîntuitoare<a> patimă 1780, mart<ie> 1".

Ms. 96. Sec. XVIII (1780); 78 ff. 34 x 23 cm. Scriere cursivă. Titlul este scris cu roșu. Chenar în peniță la f. 1. Frontispicii colorate la ff. : 2 și 65. Paginație originală. Legătură veche în piele.

VISARION (IEROMONAHUL).

Țara Romînească
Măn. Tismana

Pomelnicul mănăstirii Govora.

f. 52 : „Aceștii Pome<l>nic alu sfintei Mănăstiri Govorii s-au scris din porunca preasfinții sale părintelui proin mitropolit chir Grigorie Eîmnicean<u>, prin osteneala smeritului ieromonah Visarionii dinii sfîntă Mănăstire Tismana, la leat 1777, fev<ruarie> 16".

Ms. 257. Sec. XVIII (1777); 57 ff. [aproximativ 2-46*, 48-54]; 29 X 20,5 cm. Scriere cu majuscule și cursivă. Titlurile, inițialele și unele texte în întregime, sînt scrise cu roșu. Numeroase- frontispicii, miniaturi, viniere și inițiale ornate, în culori. Legătură veche în piele.

VISARION (IEROMONAHUL).

Țara Romînească
Schitul Găvanul-Buzău

Acatistier.

f. 2^v : „Această carte cu multe rug<ă>ciuni<.
> s-au scris la sf<î>ntul Schit al Găvanului, în[n] zilele prealumina-

tului d<o>mnu Io Alexandru Muroz <sic> voevod, pe vremea c<are> torea preasfințitul episcop <al> Buzăului Dosithe[e]<ix> și <la> sf<în>tii lăcaș Găvanul era nacealnec și starețu sf<i>nția sa schimonah Dionisie. Și eu, cel mai ticălos de cît toti ticăloș am scris cu nevrednicie. April 20, 1793. Visarion ier<o>m<o>

Ms. 3169. Sec. XVIII (1793); 103 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă. Titlurile, inițialele și cațiunile tipiconale sînt scrise cu roșu. Numeroase inițiale ornate marginale.

VISKRx(IOAN).

Tran
Sîntăm

Psaltire.

f. 3 : „A luj szvent David kraj și pro<o>rocul, o szutye și csi de soltari*), kari au szkrisz ku menile luj Viski János en Boldogfa 1697".

f. 319 : „Kezdettem irni Boldogfalvân; el vegeztem AUgyog 1697, die 12 augusti reggel. Viski Iános, m<anu> prop<ria>".
< = Am început să scriu în Sîntămărie; am terminat-o în Geoagi ziaua 12 august, dimineața. Viski Ioan, cu propria mînă>.

Ms. 5449. Sec. XVII (1697); 421 ff. 21 x 15 cm. Scriere cursivă. Fotocopie după aflat în Biblioteca Colegiului Reformat din Cluj. Textul este scris cu latine și cu ortografie maghiară.

VITALIE (IERODIACONUL).

Capete ale sf. Maxim Mărturisitor iul ș.a.

Coperta I-a interioară, f. 1 și f. 101: „Vitalie ierodiacon".

Ms, 5517. Sec. XVIII (sfîrșit); 141 ff. [aproximativ 9-106]; 23,5 x 17 cm. Scriere cursivă. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Legătură veche în piele.

VLAD (GRAMATICUL).

1. *Scara sf. Ioan Scărarul.*

ff. 73 și 76: „Vlad".

ff. 388—389 : < > „MAHMJK* KTMrkA'h n
WU,d H KP4TÎHi HdUia HMTb€ H C'KKK3p4CTHliiv H CTdpîf M^TS^I* HAH nHIUSI|lf

*) Szoltâr = Psalm.

**) Sîntămărie.

***) AUgyogyon = Geoagiu.

Ad WKOH CadK-~~cu~~lg IVI~~ta~~ H3 HgrOJKI K*kC/Ā CHd HMIK~~g~~ KT*~~C-S~~ dJfa CTdrO WHIM~~JK~~? KT*CSOF
 TpOîte t?A""0 CSIJNdift H H6pd3A^AHMd/ft < . . . ____) T^M^Kg OIKO
 IV11H H BpaTig K-hSAIOKAgHHaA AAAHMCS K4WgA\ S KPOAIOKĪO AVii ESA*Tk N^rA* 110-
 rpiUgHHO H^CTIKpblJgHlgMh OyMa MOärO HAH KHHO HSKOAd HAH MdUUAO nOAOIKNg H6
 KSA^T oyroAHa KauifH AK>KOKH ~~AVB~~ H noNOCHTg KT* npaeA^^^ XSA^CTH ivEaMe
 HgnpOKA-KHHTg NT* EArCKHTf nOA~~VH~~HaHMJg idKO HHKTOK6 KT* MAKI4fX° CKKgpiligNNOg
 HA\atii HgnHcaX eo AX\ CTW H HH arrAK H*K MAKI* CTpacTeNk H rp-kweHh H p\$Kd
 KpgHhA H TA-bHhA H A^h oYHkiHWH H wKadNhJH <. > *ИИСАХ* EAaA\$YA
 rpaMaTHK". <= Ne rugăm tuturor, celor întru Hristos părinți și frați ai
 noștri, tineri și vîrstnici și bătrîni, care citiți și scrieți, îndreptați. Iar
 pe'noi <cei> ce cu osîrdie ne-am străduit la acest lucru, pentru dragostea
 întru Hristos, <ne> binecuvîntați, ca împreună slăvind pe Tatăl, dintru
 care sînt toate, pe Fiul Lui, prin care sînt toate, pe Duhul Sfînt, de la
 care sînt toate, Troița <cea> de o ființă și nedespărțită >
 Pentru aceia deci, părinți și frați preaiubiți, ne rugăm dragostei
 voastre de Dumnezeu, dacă va fi undeva greșit, din nedesăvîrșirea minții
 mele, din vina izvodului, sau din starea încurcată nu va fi plăcută dra-
 gostei voastre și dacă nu veți răbda umilința dreptății, totuși să nu bles-
 temați ci să binecuvîntați, amintindu-vă că nimic nu este desăvîrșit între
 oameni. Căci n-a scris Duh Sfînt și nici înger, ci om păcătos și pătimaș
 și mîna putrezitoare de lut și suflet păcătos și vrednic de milă<.
 ' >. A scris Ylad grămăticul.

Ms. 2511. Sec. XVII (înaintea anului 1693, menționat la f. 29); 389 ff. 21 x 15,5 cm. Scriere
 cursivă veche. Titlurile și unele inițiale sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță
 la ff. : 3 și 22. Legătură veche în piele.

Țara Romînească
 Rîmnicul-Vîlcea

2. Scara sf. Ioan Scărarul.

f. 171: „Vladul”.
 ff. 398'—399 : „Această sv<i>ntă și d<u>mn<e>zeiască carte, ce să
 chiamă Leastviță, nevoitu-m-am de o am scris eu, smeritul și mulții
 păcătosul Vladui gramaticul, întru sv<i>nta și dumnezeiasca Ep<i>scopie
 a Eimnicului Noului Severin, unde iaste hramul sv<i>ntului și făcătorifului
 de minuni Mcolae, cu porunca sv<i>nției sal<e> părintelui nostru chir
 Ilarion, ep<i>scopul, în zilele bunului creștin și de H<risto>s iubitoriu
 domnii Io Oo<n>standin Basarabii velicago voevod, începîndu-să de la
 iulie si sfîrsindu-să la dichemvrie în 6 zile, la leatul 7202 <1693>.
 Deci mă rog sv<i>nțiilor voastre, cinstiț<i> părinți și dumnilor voastre
 di bună rudă născut<di> boiari, sau veri cui s-ar <în>tîmpla a ceti pre
 această sv<i>ntă carte și veț<i> afla întru dinsa ceva greșiții, cuvîntu
 neplinitii, au slovă roșie' nepusă, au vreo slovă lipsă, vă rog să îndrep-
 tata cu d<u>hul biîndețeior. Iar pre mine, păcătosul și ocaianicul*)

*) = amărîtul.

să nu mă blestemați, pentrucă n-au scris D<u>hul sv<i>ntu, nici
 ci au scris mîna de tină, de om păcătos și. cu d<u>hul unciuni
 mă rog să mă ertaț<i>, iară să nu mă blestemaț<i> ca si sv<i>
 voastre și dumneavoastră să aveț<i> ertare la înfricoșatul si nefăț
 județ.

HBr-K chaMH <= și Dumnezeu să fie cu noi>. Amin. *ИИСАХ* <= a
 Vladul gramatic".

Ms. 2512. Sec. XVII (1693); 401 ff. [3*399]; 21 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche.
 și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 20, 37', 168 ș.a.
 rotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

Țara Rom

3. Mîntuirea păcătoșilor.

f. 97 : „HcnHcaJf <= și a scris> Vladul”.
 f. 423: „ИИHcaJC <=a scris> Vladul log<o>făt”.
 f. 436' : „Vladul nHcaX" <= a scris>.
 ff. 417—118' : „Sfîrșitul aceștii sv<i>nnte cărți ce să chiam
 Păcătoșilor Mîntuire.
 Ou niciun chip de slujbă nu sîntii vrednic a mă arăta în[n]aintea
 nului mieu, I<isu>s H<risto>s, fără cîtii cu această puțină începăt
 poslușanie, fiindu și poruncită de sf<i>nți[i]a sa, preasf<i>ntitul s
 părintele nostru, chir Ilarion, ep<i>scopul Bibnicului <sic> Noului Se
 mie nevrednicului în[n]tru cei mai mici, Vladul gramaticul. Fără s
 de osteneală m-am nevoiții de am scris această sf<i>nță carte, ce să c
 a Păcătoșilor Mntuire, în zilele bl<a>gocestivului creștin și de H<
 iubitor d<o>mnii Ioan Oo<n>standin Basarabii voevodii B<rîncove
 fiind mitropolit preasf<i>nțitul chir Theodosie, la leatul de la z
 lumii 7207, iar de la sp<ă>s<e>nița lumii 1699.
 Predoslovie cătră bunii cetitorip].

Bog presf<i>nțiilor voastre, cinstit<di> părinți și pre dumneav
 din bună rudă născut<di> boiari și pre d<u>mneavoastră, iubiților
 H<risto>sfrăț<i>, pravoslavnicilor creștini, carii sîntet<i> născut<i>
 limba noastră rumînească, să pri[i]miț<i> această' a noastră
 osteneală dupre cuvîntul înțeleptului Sirah, precum zice în cart
 în 33 de capete grăind : A toate răutățile învață pre om lenevir

Drept aceia și noi, puind în[n]ainte cuvîntul stăpînului nostru l
 H<risto>s, pentru sluga cea leneșă, carele luînd talantul dintru mîna
 nului său nu vrut să lucreze cu dînsul, ci l-au îngropat în pămînt,
 biților cetitor<di>, socoțit-am ca să nu cază și asupra noastră ju
 acea strașnică, care s-au zis slugii ace<le>ia, 'precum mărturisește

*) — uriciunii.

theiu, bunul vestitor, în 23 de capete grăind : Luaț<i> pre această slugă leneșă și-l aruncat<i> întru întunGrecul cel înpărțit.

Sf<î>ntul Ieronim și sv<î>ntul Ioan Zlatoust, dascălii beserici<i> noastre ce<le>i pravoslavnice, tâlcuind aceste cuvinte zic că talanții aceia sînt darurile care să dau de la D<u>mn<e>zeu oamenilor.

Și această socoteală și chipzuial<ă>, viind întru inima mea, cu ajutorul Aceluia ce petrece mai pe de<a>supra ceriurilor, întru mărirea cea vçicinică, Părintele făcătorul vecilor și a<l> tuturor faptelor, apucatu-m-am și eu și cu multă usîrdie am nevoit și o am scris, însă cu toată cheltuiala preasf<i>nțitului părintelui nostru chir Ilarion, ep<i>scopul Eîmnicului.

Iar pre dumneavoastră, pravoslavnicilor cetitori, cu umilință vă rog, ca de veț<i> afla niscare lunecături întru lucrul acesta al nostru, au cuvînt neplinit, au vreo slov<ă> roșie nepusă, să nu ne blestemata>, ci ca niște fii ai sf<i>ntei besçicrici, cu d<u>hul blîndețelor să îndreptaț<i> și nu ne puneț<i> întru ponos, ci eraț<i> că și noi sîntem oameni din pămînt făcut<i> și asemenea pătimaș<i> și ținut<i> de slaba fire, carele nu lasă pre nici un om fără greșal<ă> a rămînea. Iar pre cîtu am pututii, cu nevoință am lucrat și precum am aflat în izvod așa am și scris întru sv<î>nta și d<u>mn<e>zeiasca Ep<i>scupie a Eîmnicului, unde iaste hramul preasf<î>ntului și marelui arhiereu și făcătorului de minuni Mcolae.

Și iar vă rog, pravoslavnicilor cetitori, să ertaț<i>, ca și sf<i>nțiilor voastre și dumneavoastră să dobîndiț<i> ertare de la Domnul nostru I<isu>s H<risto>s, Al Căruia dar și milă și noi ne rugămîi sf<i>nției Sale să fie cu sf<i>nțiile voastre și cu dumneavoastră pururea.

Precum dorescu să sosească la vadul cel cu adăpostire, carii sîntii bătut<î> de valuri întru luciul mării, așa am dorit și eu ca să sosescîi la săvîrșitul sf<i>ntei cărții aceștiia.

Slavă lui D<u>mn<e>zeu, Celui ce ne-au ajutat, după începutu, de am ajunsii și sfîrșitul.

V<ladul> l<ogofătul> HCfiHCdX"" <=și am scris>.

Ms. 2517. Sec. XVII (1699); 450 ff. [1-448]; 21,5 x 15,5 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii colorate la ff. : 1 și 8. Inițiale ornate la ff. : 8', 9', 84' ș.a. Prima copertă din legătura veche în piele se păstrează sub legătura modernă. Numerotație originală a filelor.

Țara Romînească

4. *Miscelaneu teologic: învățături creștinești, Cuvinte ale sf. părinți. Literatură parenetică ș.a.*

Ms. 3190. Sec. XVII (sfîrșit); 397 ff. [aproximativ 1-61*, 115-308]; 20 x 14 cm. Scriere cursivă veche. Titlurile și inițialele sînt scrise cu roșu. Frontispicii în peniță la ff. : 193, 230, 258 ș.a. Inițială ornată la f. 18. Legătura veche în piele se păstrează peste legătura modernă.

VLAD DIN MOLDOVA.

Țara Romînească

Teologie polemică.

rie> V ^ / f r ^ ^ ^ a d U l o i m o i d o T M ' ^ - a l e 14. Pev<

Ms. 3697. Sec. XVIII (1748); 290 ff. [aproximativ 1-50*, 166-229*, 245-290*] • 30 x 20 cm. Scriere cursivă. Numerotație veche a filelor. Legătură veche în piele.

VOICO (LOGOFĂTUL).

Țara Romînească

Miscelaneu: Istorioare morale, Minuni, Istoria lui Samson, Apocalipsul apostolului Pavel ș.a.

f. 92' : „Sfîrșit și lui Dumnezeu slav<ă>. Voico log<ofă>t".

Ms. 2162. Sec. XVIII (a doua jumătate); 95 ff. [aproximativ 72*-92*]; 19,5 x 14,5 cm. Scriere cursivă. Unele titluri și inițiale sînt scrise cu roșu. Numerotație originală a filelor. Legătură veche în piele.

VOICU (COPILUL).

Țara Romînească
București

Vieți de sfinți.

f. 2 : „Carte ce să chiâmă Paradisos, după cuvîntul cuviosului dă D<u>m<ne>zeu purtătorului părint<e>lui nostru Simeon Metafrast, tîlmăcindu-să dă Agapie monahul de la Crit, cu toată osîrdia și poezie multă, dintru elini[i]e în cea dă obște limbă grecească și dă Constantinopol, Cocorăsc<u>, după grece pă înțeles rumînește, după cum se vede, anul dă la mînt<u>irea lumii 1766 ghenarie în 2.

Iar dă al doilea s-au scris dă mine, cel smerit și mai jos iscălit, cu mic fiind și aflîndu-mă aici, în sfîntă Mitr<opolie> a Buc<u>r<e>știlor, în casă fiind la preasfințda> sa părint<e>le mitr<opolit> a toată U<n>grăvlahia>, chirio, chirio Dositheu, în zilele preaîn[n]ălțatului nostru do Io Alexandr<u> Ioan Ispilant v<oe>v<o>d.

Și am început a scris aceasta sfîntă cart<e> în luna lui dech<e>v<rie> în 17 zile, în zioa sfînt<u>lui pro<o>roc Daniil. Voicu copi<u>l<u> <17>96, dechv<rie> 17".

f. 403 : „Și am scris eu, cel mai jos iscălit, Voicul cop<i>lul, întru mărirea D<u>m<ne>zeului nostru și preacuratei Fecioari<i>".

f. 708' : „Și am început a scri[i]e această sfîntă cart<e>, dec<e>v<rie> 17,1797' <sic> și au luat sfîrșit la aprilie, în zioa dintîi. 1797 apr<ilie>=l".

f. 710' : „1797, maîu 13. Și am scrie eu, cel mai jos iscălit, Voi copi<u>l<u> ot sfîntă Mtr<opolie> din Buc<u>r<e>ști.

Deci eu voŃu muri Ńi pĂcĂtoasa mea mĂnĂ va putrezi; ci cine va ceti Ńi va gĂsi sau lipsĂ ĩn cuvĭnt<e>, sau ĩn slovĂ sĂ zicĂ: D<u>m<ne>zeu sĂ-l erte, ca Ńi pĂ dum<nea>v<oastrĂ> sĂ vĂ ert<e> Cel mult ĩn[n]durat Ńi mil<os>t<i>vu<l> Dumnezeu.

Iar cartea aceasta va rĂmĭnea spre pomenire vecinicĂ".

Ms. 4745. Sec. XVIII (1796); 710 ff. [2-403, 406-539, 542-602, 606-667, 669-710*]; 20 x 14 cm. Scriere cursivĂ. Unele titluri Ńi iniăiale sĭnt scrise cu roŃu. Numerotaăie originalĂ a filelor. LegĂturĂ veche ĩn piele.

VOILEANU (LOGOFĂTUL MATEI).

Transilvania

MĂn. DrĂguŃ-ĂgĂraŃ

Miscelaneu: VieŃi de sfinŃi, fragmente din Pateric, Pilde filosoŃeŃti, Istoria Troadei Ń.a.

f. 21^v: „Anul 1749.

Ńi pre aceste scrisori cĭŃi vor vrea sĂ ceteascĂ,
MĂ rog, toŃi, pre streinul Matei sĂ pomeneascĂ".

f. 182^v: „Eu log<o>fĂt Matei Voilean<u>. Anul 1742 <sic>".

f. 198: „Anul 1748, dechem<vrie> 8 zile

Aceasta am scris eu, nevredniculu, Voileanul Matei, gramaticul. 1748".

f. 259 : „Acestea le-am scris ĩn Ţara Oltului, la MĂnĂstirea DrĂguŃului eu log<o>fĂt Matei Voilean<u>, pe hĭrtia pĂrintelui Eafail".

f. 278^v: „Precumti de demultu Israilii ĩn robie
Cu multu dor trĂia, nevĂzĭnd a lor moŃie
Ńi ĩn Carmilti munte, cu deasĂ pustie
Nemernicindu cu trudĂ pro<o>rocul Ilie,
AŃa Ńi ticĂlosul streinii, cu jale
ĭŃi petrece a vieŃii amĂrĭta cale.
De o parte cu mulŃii dor fiind cuprinŃii
De altĂ parte de necazuri fiind strĭnsu.
Dor mare avĭnd pentru a lui moŃie;
Necazii greu de streinata ticĂloŃie,
De care prea cu asupra fiind cuprinŃii
Eu streinul Matei, cel ce acgste-am scris,
Eogii pre D<u>mnezeu ca sĂ nu mĂ lipseascĂ
De cea pre tare doritĂ moŃie cereascĂ".

f. 200^v: „LogofĂt Matei Voileanul. Anul 1749, mart<ie> 18 dn<i>".

f. 217 : „Log<o>fĂt Matei Voil<eanu>. Anul 1749, dec<emvrie> 8".

f. 254 : „Eu logofĂtul Mathei Voileanul".

Ms. 3399. Sec. XVIII (1748-1749); 290 ff. 20,5 X 16 cm. Scriere cursivĂ. Titlurile Ńi iniăialele sĭnt scrise cu roŃu. Frontispicii ĩn peniŃĂ la ff.: 1,22^v, 169 Ń.a. Iniăiale ornate la ff. : 63, 124, 201 Ń.a. Numerotaăie originalĂ a filelor.

ZACIONEA (IOAN).

Tran
Br

ViaŃa lui Petru cel Mare.

<sic>"do³ilea"¹⁰an z<a><i>on<ea>> 'ev<ruarie> 9,1783. SfirŃitul cĂ

f. 320^v: „1781, noem<vrie> 2. BraŃ<ov> Ioan Zacionea".

Ms. 2476. Sec. XVIII (1783); 320 ff. 22 x 16 cm. Scriere cursivĂ. Titlurile, unele ĩnsemnĂri marginale sĭnt scrise cu roŃu. Paginaăie originalĂ. LegĂturĂ ĩn piele.

PZansa î Pasinã din Gwfex *Stardzanus*, copiat de popa Grigore din Mãhaci între
* anii 1583-1619. Ms. 447, p. 10.

4 k m

1070 EP' BIL
CIVNOBIA ASLUA
118 1111111

¥

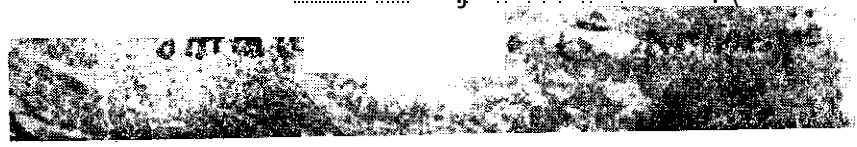
v...g^ • —... — ^ 1 — •—4y ^ ^ ^ —
..... ^...*»—| Jc..... si.....

*' •..^_•^_•*f^:..... /... — «r_ ' ^ ,.....

Ptoşa Pagină cu însemnarea slavonească a lui Constantin diacul dintr-un manu
cuprinzînd *Faptele Apostolilor*, copiat de el la anul 1646. Ms. 85, f. 326 .

.....-..... j ••* * \

P/anşa 77. Pagină din *Alexandria* copiată de popa Ioan Romînul la anul 1620.
Ms. 3821, f. 126 .

lill

ri^âM • fimu^M^Mn^Am^m mW&np nv^mti

Handwritten text in Cyrillic script, likely a religious or historical document.

†|Â4 rmii^ft -III w S y r g

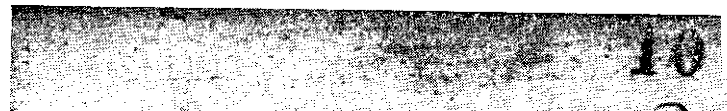
M<WX

FHK-#||

ruc*Mão«amn<xt

Handwritten text in Cyrillic script, possibly a signature or date.

Plasa IV Pagină din Praxiul copiat la anul 1652 de Misail ieromonahul. Ms. §9, f. 590.

ntffci-*ni^'.<<fc*9l<> . ițea n -

#11'». |tV . w m r t n n f i V m i -«fiicW '.

Tt«itt mVțrfiTU -tltuâ*n'ŹA#^nÂ#>*

Handwritten text in Cyrillic script, possibly a list or index.

Handwritten text in Cyrillic script, possibly a list or index.

f P/a/i^a V. Pagină dintr-o Cronică turcească copiată de Andronic diacul la anul 1 Ms. 3252, f. 10.

V

2Si

uf

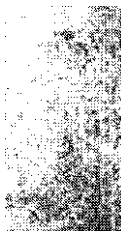
•.

a *

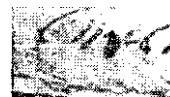
^ ii* w m ^ t w m

-Of lri& rtf •

lllllfft

Planșa VI. Pagină din romanul hagiografic *Varlaam și loasaf*; copiat de Fota grămăticul la anul 1675. Ms. 3339, f. 281.

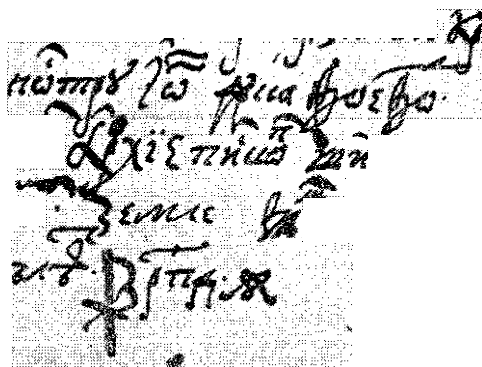

Planșa VII. Pagină dintr-un *Molitvenic* copiat la anul 1676, cu scrisul caracteristic al lui popa Ursii din Cotigleat. Ms. 4641, f. 268.

21 î

o * * * * A c i ^ T ^ ' v o l c H t v r u *

mm mġHĀi&u • ^-awar

Plasa VIII. însemnarea lui Vasile ieromonahurdin Cariea Auoei *Dorolei*, copiată la anul 1676. Ms. 3562, f. 217.

Plasa IX. Pagină dintr-un *Ceaslov*, copiat la anul 1685 de Petru preotul. Ms. 71 t 307.

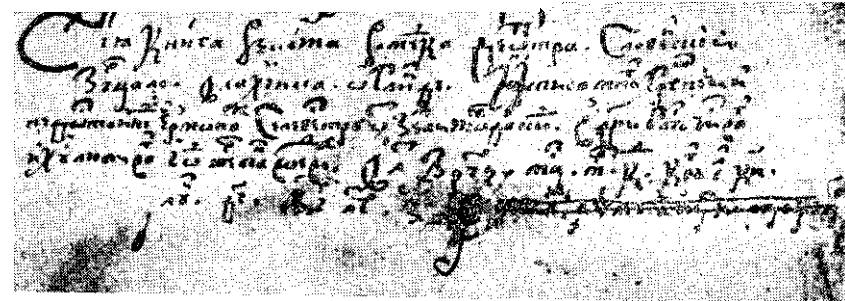
Htm* fir&* Ai

* tt*ă**m*m*

/tmHmwnuASf Minș*|fk%~r*?A?f hkma* \$#*m^ /m*f*&*
or fyymtf n*imf* m\$mm Kmrr^m ignmm \

rt%^{*N>}mmLA%? M^l*sm#* 4 MEĖj^{#^t*}iSS smt*m>*r:m*m<mSf^{****}*

Mtnrrr\

Planșa XI. Pagină cu însemnarea lui Silvestru ieromonahul dintr-un manuscris cuprinzînd *Oglinda bogosloviei*, copiat la anul 1688. Ms. 2472, I. 131'

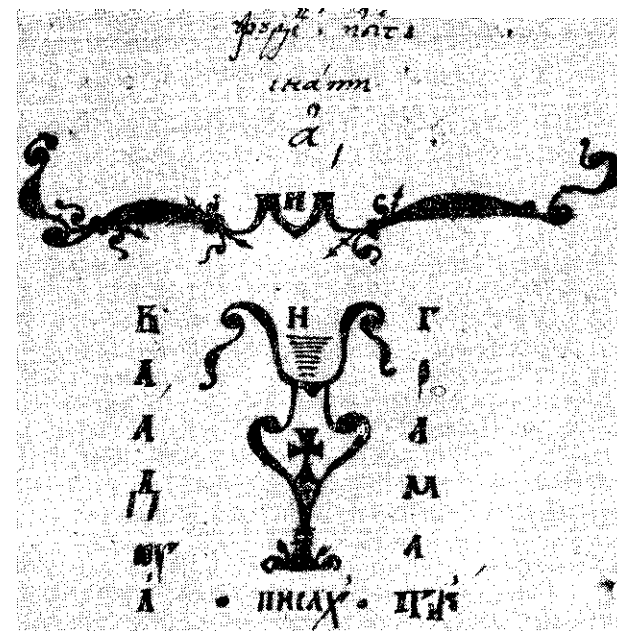
A

3 -t

Vita monachorum
 etiam. Vige in...
 Xpa. Acraunco. mn d...
 p... Mn...
 A. Senta Aralna

iill

nşa XII. Pagina cu însemnarea lui Nicolae monahul dintr-un manuscris cuprinzînd
 Viaţa patriarhului Nifon, copiat la anul 1691. Ms. 2462, t 173.

Pta/?şa X///. Pagina cu însemnarea lui Vlad grămăticul dintr-un manuscris cuprin-
 zînd Leavîţa, copiat la anul 1693. Ms. 2512, f. 399.

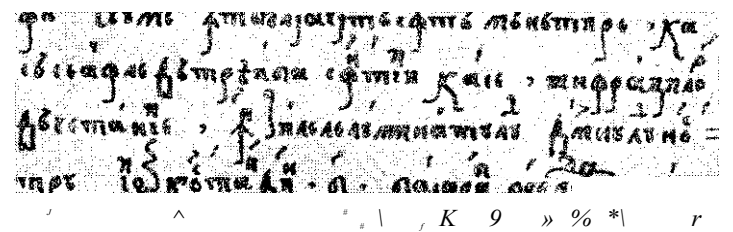
4 V

111

• " * * * V < * ** / * u ~ *

M i i ^ _ . . . _ »

anul 1695. Ms. 1838, t 175 .

liișl

Planșa XV. Pagină cu însemnarea lui Iosif ieromonahul din Mîntuirea păcătoșilor copiată la anul 1696. Ms. 2174, f. 489.

158
Laudend numele Domnului
Si rodiruri sufletei
Laude gra Domnului mare
Laude lu Dumnezeu Ambr.

Szentitel Solcaslov.

Kezdettem írni Dositheusz és
Vilgelmus Allgyogya 1697. Die
12 Augustus regit.
Vilhejanus M. P. C.

Z ^ - » ^ « - r r r -

.7K T/ ^ T f ' U y " " ^ " ^ ' ^

Dositheus

J

i l l l l i l l i l ^

СМ
СМ
СМ

-iffl^H^,>lfAiKIH'trKi,u,H...niM...,,

3'

ăi

oy:~^
[Handwritten scribble]

Plansa XVIII. Pagină din *Molitvenicul* copiat de Agaton monahul la anul 1701. Ms. 4215, f. 231'.

Plansa XIX. Pagină copiată și ilustrată de Serafim ieromonahul dintr-un *mă* scris la anii 1704—1705. Ms. 2456, f. 122.

. w

l. ă-*.ti^*:fz.....*___:/.....ts*.....•

* t t m f **** * = % ***** = *

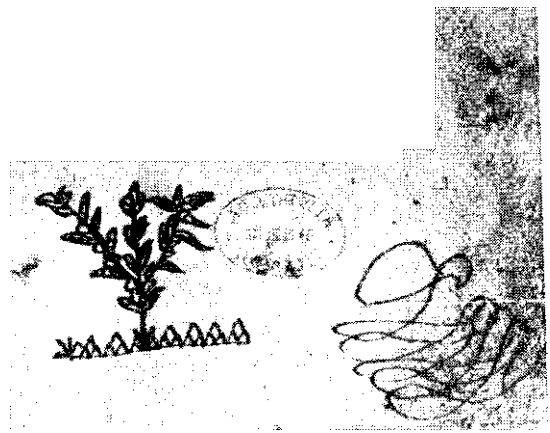
% 9

:>MfMf. P ^ ^ ^ i ^ ^ t i ^ l.....z.....- \

Trpmtxtt* mxcmxf** Mxțiu* wnitm**<T> turn***.

J . - m u t ă w ? m f ^ r & t m r ^ n ,

f ț i H T p ri4¥rip«^ lfmma tfkn'm

Planșa XX. însemnarea finală a diacului Daniil de pe Antolghionul copiat

A

Planșa XXI. Pagină din Pravila lui Vasile Lupu, copiată de popa Stanciu la 1724. Ms. 1253, f. 18. ,

...
 ...
 ...
 ...
 ...

111111
 % * ^ - . * > § * I

Planșa XXII. Pagină din Mo/Hwniail copiat de Pavel dascălul la anul 1725.
 Ms. 3513, f. 197'.

lipflil

* ^ ^ K

P/ansa XXIII. Pagină din Mintuirea păcătoșilor, copiată de Gozma monahul la
 anul 1726. Ms. 1261, f. 225.

mm

C*^ ii

if * H* * - ~&

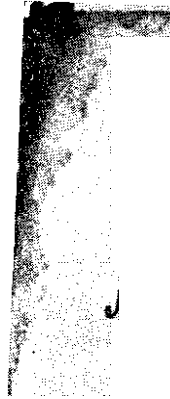
Planșa XXIV. Pagină din *Cronica Slovenilor*, copiată de Radu Lupescu la anul 1727. Ms. 156, f. 3ʳ.

Planșa XXV. Prima pagină din *Cesarnicul Domnilor* tradus de Nicolae Costin și copiat de Ioan Pavel grămatic la anul 1736, Ms. 3440.

'2

r*j)**Z ** -â^****

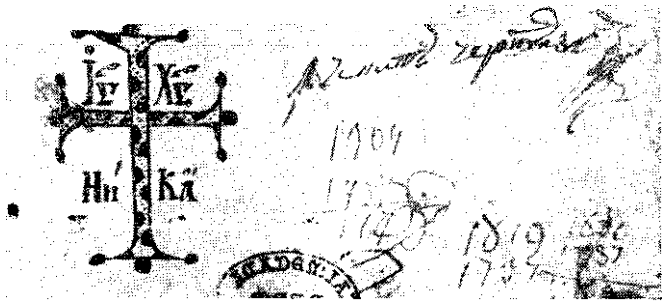
« ~ - » . . . ~ , „ ,

.....U i i m m t dztâm:MMaMBma.....

• U f
I i i

li1111

.....,.....^.....o t S ^ T ^

Plansa XXVI. Ultima pagină dintr-un manuscris de Cazanii, copiat de Ioan Muncăcianu la anul 1737. Ms. 4130, i. 356.

1

ni-

_ f f .

** t "

4â ft ui |« Ri*mi

4â T \£ |jH Klîmi

4a lf "u i,« tamt
i » î l ; , » ' ,
m fl! 5*

m m

TT««Jm, st

•»* ^

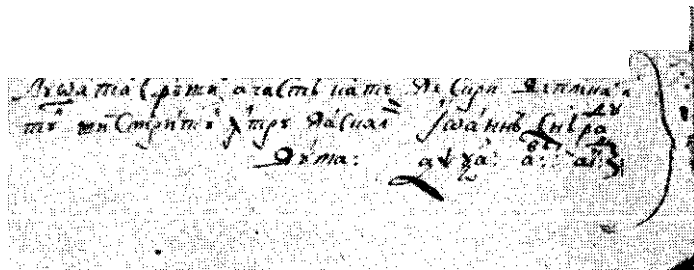
*iWHtmji atA, ium Uftmi ^*Iftti nț^mn*

^ ^ ^ ^ ^

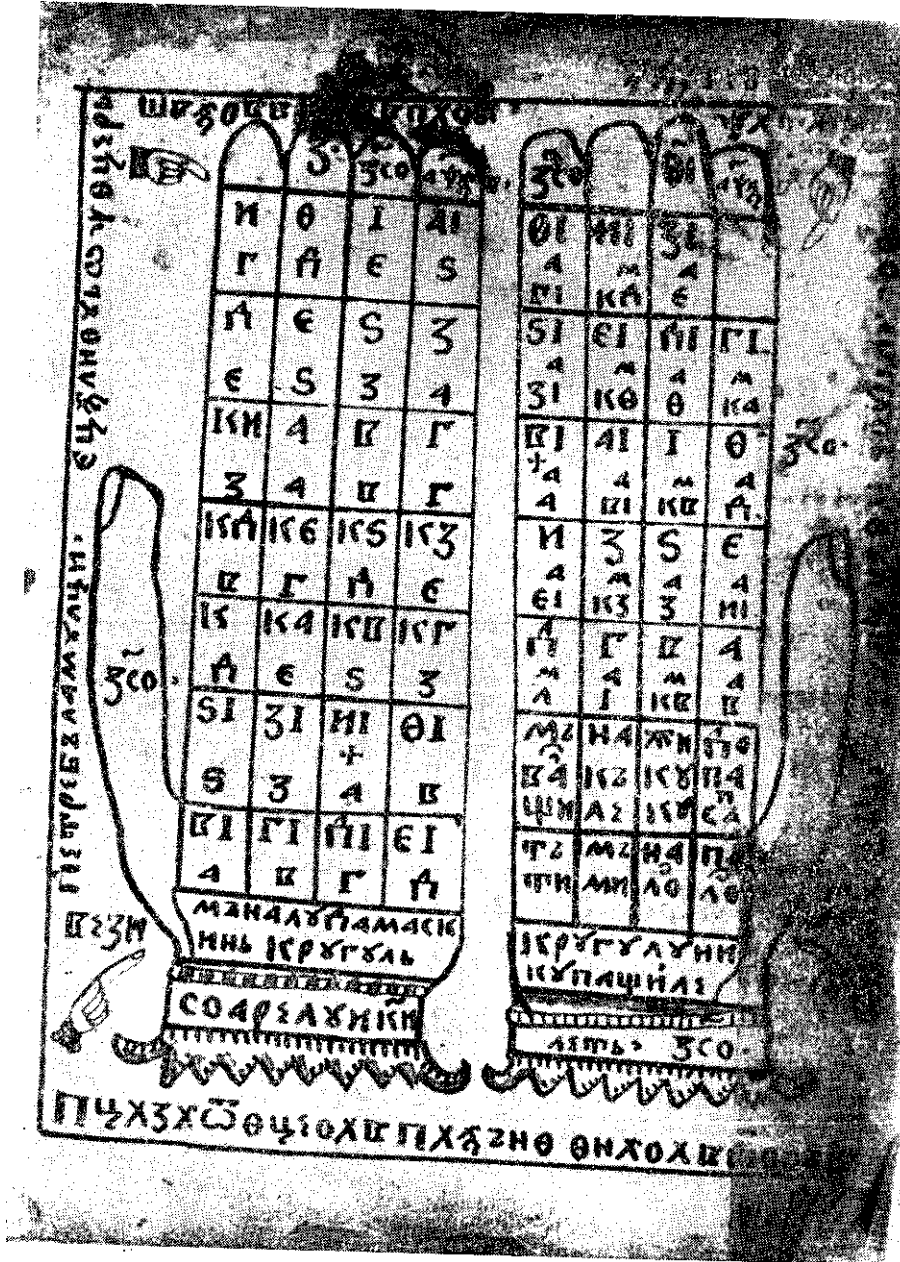
iii

Planșa XXIX. Prima

Planșa XXVIII. Pagină dintr-un *miscelaneu* copiat de Stoian de la Antim la anul 1756. Ms. 5662, f. 65'-

Planşa XXX. Pagină cu însemnarea lui Ioan sin Radu Duma, dintr-un manuscris de Teologie polemică, copiat la anul 1761. Ms. 2467, f. 120.

4 κ . f . fa
' a>A« frttnmt Air*

A manuscript page featuring a large, ornate initial 'A' at the beginning of a line. The text is written in a Cyrillic script, likely a form of Church Slavonic. The notation consists of a single staff with a treble clef and a key signature of one flat. The text is arranged in several lines, with some words separated by vertical lines, possibly indicating syllable divisions or breath marks.

• • HI A
• *en 6" 'IS* • ^*amHm9 fH. « (fit ' ?

A manuscript page that is severely faded and stained, making the text almost entirely illegible. The page appears to contain musical notation and text in a Cyrillic script, similar to the one shown in the previous image. The ink is very light, and the paper is heavily discolored, with large dark spots and areas of loss of detail. The overall appearance is that of an ancient, well-used document that has suffered from significant wear and tear over time.

Planşa XXXII. Finalul unui manuscris de Eshaiologie, copiat de preotul Sava Popovici de la Răşinari, la anul 1773. Ms. 2325, f. 124.

irTrjW —<rr

* 4 *

***** *

IV^A^r fgffTI /g^*5*

Πνευματικὴν Ἐκκλησίαν
 ἡμεῖς ἐκκλησιαστικῶν
 ἡμεῖς ἐκκλησιαστικῶν
 ἡμεῖς ἐκκλησιαστικῶν

ff>JmAdMSU

Planșa XXXIV. Pagină dintr-un miscelaneu copiat de Grigore Rîmniceanu ia anul 1780. Ms. 2570, i. 92'.

..^^Ht'.->jK&«M i m ^ m m , - ^

f ^ x ^ ' r * * * * *

Морозовъ въ развѣнъ по вѣнъ приплывае къ
 пѣкно оумилннн рѣра боатеръ вѣтарѣ въ амарѣ
 шамарѣ въ рѣко въ амарѣ змѣтѣ въ вѣрѣ мѣрѣ

...^' i; # 'fffer..... • • —

Handwritten signature or scribble.

Planșa XXXV. Pagină dintr-o Alexandrie, copiată de Enache la anul 1788, cu însemnarea criptografică a copistului. Ms. 4&46, i. 116'.

**LISTĂ DE MANUSCRISELE BIBLIOTECII ACADEMIEI R.P.R.
CU NUMELE COPIȘTILOR**

Ms.

- 9 Sion (Monahul Ioanichie)
 13 Polimaz (Logofătul Constantin)
 25 Știrce (Ștefan), f. 1-270'
 27 Ștefan (Diaconul), f. 1-120'
 34 Jora (Paharnicul Toader), f. 23-106'
 35 Ion (Pr.)
 37 Stanciu (Pr.)
 44 Stan (Logofătul), f. 7-108', 111-133'
 46 Vasile
 47 Vartolomeu (Putneanu), f. 55'~'
 48 Veisa (Diaconul Constantin), f. 1-250'
 49 Gavril (Ierodiaconul), f. 1-109', 160-211'
 50 Jora (Paharnicul Toader), f. 2—87
 53 Luca (Pr. Ioasaf), f. 2-426'
 57 Jora (Paharnicul Toader)
 58 Stanciu (Pr.)
 59 Lupescu (Radu)
 60 Burghele (Constantin)
 69 Misail (Ieromonahul), f. 1—590
 84 Lupoianu (Constantin)
 85 Constantin (Diaconul)
 86 Gavril (Diaconul)
 96 Vîrnav (Gheorghe)
 101 Nicanor (Ieromonahul)
 103 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 1—176'
 104 Nicolae (Dascălul)
 107 Rafail (Monahul)
 111 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 1—113, 115, 116-118', 143-151'

Ms.

- 112 Luca (Pr. Ioasaf)
 115 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 2-20?
 116 Ioniță (sin Constantin Logofătul)
 119 Teodorache (Logofătul de divan)
 120 Ioan Pavel (Grămăticul)
 124 Nichifor (Ieromonahul), f. 1-40
 134 Ștefan (Paharnicul), f. 2'-84'
 138 Ștefan (Dascălul)
 144 Acachie (Ieromonahul), f. 2-186'
 145 Anghelcic (Logofătul Alexandru), f. 1—94'
 146 Cozma (Monahul)
 149 Blagoyici (Dimitrie)
 153 Acachie (Ieromonahul), f. 2—634
 156 Lupescu (Radu), f. 3—64
 158 Tăutu (Ioniță)
 160 Dragoș (Vătaful Dumitru), f. 1-3
 160 Marcociu (Vasile), f. 54-82
 163 Grigore (Ieromonahul de la Cozia), f. 2-490'
 167 Toader (Dascălul), f. 1-5'
 168 Miculescu (Postelnicul lordache)
 174 Constantin (Logofătul de divan), f. 1-1&
 201 Nicola (Grămăticul)
 204 Lavrentie (Dascălul), f. 35-241'
 206 Florea (Pr.)
 212 Damaschin (Dascălul), f. 4'-117'
 233 Miculescu (Postelnicul lordache), f. 1-176'

MS.

- 236 Stoian de la Antim
 238 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 2—317
 239 Stîrce (Ștefan)
 249 Rafail (Monahul)
 252 Luca (Pr. Ioasaf), f. 8-11^v, 14-473^v
 476^v
 254 Luca (Pr. Ioasaf), f. 1-414
 256 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 1—5^v,
 9-91^v
 257 Visarion (Ieromonahul), L. 2—46^v, 48-
 54
 266 Constantin (Dascălul), f. 3-55, 57-61^v
 268 Lupescu (Radu), f. 1-290^v
 269 Bujorovski (Pr. Gheorghe), f. 3-199^v
 270 Giurescu (Logofătul Ioniță), f. 1, 4—67,
 71, 73-136^v, 148
 276 Apostol (Logofătul de divan), f. 6-142^v
 298 Sion; (lordache), f. 4-183^v
 303 Popovici (Eustațiu), f. 17-100^v
 334 Gherasim (Ierodiaconul), f. 1—109
 338 Stîrce (Ștefan), f. 6-8^v, 10-255^v
 340 Ștefan (Logofătul), f. 2-191^v
 342 Stăncescu (Constantin), f. 2-105^v
 343 Ciohoranu (Alexandru), f. 1—44
 346 Dionisie (Eclisiarhul), f. 5-34^v
 353 Lupescu (Radu), f. 6-357^v
 354 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 3-213^v
 355 Ilievici (Grigore)
 356 Ion (Pr.), f. 2-70^v, 72-76^v
 400 Ilsci (lordache), f. 1-132, 134
 420 Meletie (Ieromonahul), f. 2-197
 422 Daniil, f. 2-18^v
 426 Sava (Ierom*monahul), f. 1-69^v, 73-83
 433 Hudeci (Pisarul Grigore), f. 1-130^v
 436 Dimitrache (Logofătul de divan)
 438 Constantin (Copilul), f. 6-125^v
 439 Filipescu (Căpitanul Constantin), f. 1—
 150^v
 441 Șoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1—358
 447 Grigore (Popa din Măhaci)
 452 Dimitrie (Logofătul), f. 3-46^v, 57-60^v
 458 Fior (Pr.), f. 1-2, 43-85
 464 Ioan (Ieromonahul), f. 2—51
 465 Goran
 471 Oprea (Logofătul), f. 5-19^v
 473 Stoian de la Antim, f. 1-62
 473 Popovici (Eustațiu), f. 63-115

Ms.

- 477 Duma (Dascălul Ioan), f. 1—214
 479 Ioan (Pr.), f. 1-15*, 59-917, 113-125*
 161-192^v
 479 Rafail (Monahul), f. 92-111
 480 Mitrea (Logofătul), f. 1-180^v
 484 Nicola (Grămăticul)
 489 Meletie (Ieromonahul), f. 1-3^v, 109^v-
 113^v, 147^v-215^v, 218-222
 491 Serafim (Ieromonahul)
 495 Ianovici (Teodor)
 500 Dionisie (Eclisiarhul), f. 2-12^v, 20-27,
 35-37^v, 43-49^v, 52-55, 60-
 62^v, 68-69, 72-77^v, 82^v,
 86, 92^v, 98-99^v, 102-107, 129
 501 Fior (Pr.), f. 1-130^v, 163-186^v, 252,
 278-311^v
 503 Dumitru (Cintărețul)
 507 Ioasaf (Monahul)
 524 Deleanu (Arhimandritul Grigore)
 529 Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail),
 f. 2-6, 31-33^v
 540 Arsenie (Ieromonahul), f. 160—211
 545 Mihail (Pr.), f. 38-162^v
 545 Bojidar (Dascălul Matei), f. 163-170^v
 546 Banciu (Toma)
 551 Vasile (Psaltul)
 568 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-256^v
 570 Iustin (Ieromonahul), f. 11-20^v
 573 Proca (Dascălul), f. 80-119^v
 575 Ștefan (Dascălul), f. 121-132^v
 577 Vartolomeu (Ieromonahul), f. 25-163^v
 580 Gheorghe (Logofețelul), f. 3-385^v, 390-
 396^v
 588 Fota (Grămăticul)
 595 Radu (Nicolae), f. 1-119^v
 701 Ioan (Muncăcianu), f. 1—18
 701 Teodor (Diacul), f. 53-66^v, 81-150^v
 703 Teofan (Monahul), f. 1-155^v
 706 Sturze (Dascălul Vasile)
 707 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-126^v
 708 Sturze (Dascălul Vasile), f. 2-58^v
 709 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-130^v
 710 Rus (Dascălul Pavel), f. 3-222
 712 Sturze (Dascălul Vasile)
 713 Sturze (Dascălul Vasile)
 714 Petru (Pr.)
 716 Gherasim (Ieromonahul), f. 4—214

Ms.

- 757 Ioan Pavel (Grămăticul), f. 1-231^v
 759 Varlaam (Ieromonahul)
 761 Gherghel (Gavril), f. 1, 4-136^v
 830 Constantin (Cintărețul), f. 1—4, 6-9^v
 830 Nicolae, f. 15-65^v
 830 Colțea (Andrei), f. 66-105
 869 Negrule (Năstase), f. 1—77
 934 Ioan (Monahul), f. 1-261^v
 935 Veisa (Diacul Constantin)
 937 Fior (Pr.), f. 2-20^v, 124-157^v, 261^v
 940 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 4—67^v
 942 Daniil (Diacul)
 956 Gherontie (Monahul), f. 4-11^v, 14^v-58^v
 1062 Lupescu (Radu), f. 1-183^v
 1063 Lațcar (Constantin), f. 1—9^v
 1064 Cozma (Monahul)
 1067 Chira (Logofătul Ioan), f. 1-32, 34-133^v
 1067 Fanu (Nichita), f. 32^v-33^v
 1070 Constantin (Săidăcariul)
 1073 Nicolae (Logofătul)
 1081 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f.
 1-76^v, 178-181, 214-217
 1092 Popovici (Eustațiu), f. 2-67
 1101 Daniil
 1108 Barbul (Dascălul), f. 1-75
 1117 Dionisie (Eclisiarhul)
 1120 Mihai (Logofătul), f. 1-63^v
 1125 Teodorache (sin Gheorghe Luca), f.
 4^v-76^v, 79-93^v
 1126 Popescu (Ianache)
 1130 Girugiueanu (Ion)
 1132 Ursu (Toader), f. 2^v-200^v
 1135 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f.
 1^v-100^v, 102-193
 1147 Hudeci (Pisarul Grigore)
 1151 Berheceanu (Andonaehi), f. 1-220^v
 222-223, 239-242^v
 1154 Teofil (Pr.)
 1155 Arhip (Ioniță)
 1159 Făgărășanu (Ivan)
 1161 Erneanu (Logofătul Ion), f. 2-168
 1204 Iordăchescu (Logofătul Matei), f. 1—109^v
 1207 Serafim (Eclisiarhul), f. 1-2^v
 1228 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1—17
 1235 Dolete (Logofătul Ștefan), f. 2-252
 1237 Goștonă (Procopie), f. 4^v-99^v
 1247 Nicolae (Monahul), f. 3~119^v

Ms.

- 1253 Stanciu (Pr.), f. 1^v-15^v, 18-1
 1261 Cozma (Monahul)
 1264 Samoil (Dascălul)
 1267 Anatolie (Ierodiaconul), f. 1-68
 98^v, 102-118^v, 122-20
 248, 255-281^v, 285-
 366-387,
 1268 Bucur (Pr.)
 1271 Șerban (Pr.)
 1284 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-1
 1285 Duma (Dascălul Ioan), f. 4-20
 1290 Popovici (Dimitrie), f. 2-304^v
 1296 Gheorghe (Dascălul)
 1299 Stanciu (Pr.), f. 3-16, 31-41,
 26
 1300 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 2-
 1309 Constantin (Logofătul)
 1315 Gheorghe (Dascălul), f. 4-296
 1316 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicea
 1
 1317 Constantin (Logofătul), f. 5-1
 54^v, 63-69^v, 79^v, 8
 165-278, 28
 1317 Samuil (Ierodiaconul), f. 18^v
 1318 Popovici (Gheorghe), f. 2-106/
 166^v, 16
 1327 Nicola (Grămăticul)
 1329 Constantin (Săidăcariul), f. 3-1
 1330 Silvestru (Ieromonahul), f. 2-2
 1332 Ioan (Rîmniceanu), f. 3-150
 1345 Micdonia (Shimonahia)
 1346 Necula (Dascălul), f. 7-22^v, 25-5
 1346 Popovici (Gheorghe), f. 50^v-76^v,
 1348 Mihai (Logofătul), f. 1-58^v, 6
 1350 Stan (Logofețelul), f. 1-394, 40
 1352 Ștefan (Diacul)
 1353 Munteanu (Dascălul Vasile)
 1354 Lupescu (Radu), f. 6-34^v, 38-5
 1355 Iane (Logofătul de taină)
 1357 Nicola (Grămăticul)
 1358 Popovici (Eustațiu)
 1364 (Constantin (Botezatul), f. 1-17
 1364 Batcu (Alexandru), f. 173-193
 1365 Avram (Pr.), f. 1-10^v, 31-157^v

<u>Ms.</u>	<u>Ms.</u>	<u>Mi.</u>	<u>Ms.</u>
1371 Meletie (Ieromonahul), f. 3-65', 67-201'	1592 Gherasim (Ierodiaconul), f. 1-100	1873 Popovici (Eustațiu), f. 1-74	1998 Teofil (Monahul)
1373 Popovici (Pr. Dimitrie), f. 3-132'	1608 Teofan (Monahul)	1889 Teofil (Monahul), f. 203-273, 371-385	2003 Stan (Logofețelul)
1379 Făgețeanu (Dascălul Stanciu)	1611 Duma (Dascălul Ioan)	1890 Barbul (Dascălul)	2007 Teofil (Monahul)
1382 Ieremia (Monahul), f. 1-35, 37-122', 124-144	1616 Nicanor (Ieromonahul), f. 1—146	1899 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-55', 57-426'	2008 Daniil
1384 Șerban (?) (Pr.)	1617 Ilarie (Ieromonahul)	1903 Mihalache (Vătaful de plai)	2013 Iachint'(Starețul Cernicăi), f.
1388 Constantin (Dascălul), f. 1-39', 41, 45-46, 47-239'	1621 Ioan (Rîmniceanu), f. 11-122'	1927 Teofil (Monahul), f. 1-38'	2013 Teofil (Monahul), f. 28'-110
1388 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), 242-306'	1626 Anton (Monahul), f. 17-56'	1927 Daniil, f. 470-647'	2015 C.I., f. 1-21'
1389 Constantin (Săidăcariul), f. 1-419', 421-462'	1629 Ioniță (Copilul)	1929 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-321	2015 Chirii (Ierodiaconul), f. 22-7118', 210'-255', 3
1390 Natanail (Ieromonahul)	1630 Cozma (Monahul), f. 1-177', 182-377'	1930 Teofil (Monahul), f. 1-51'	2015 Teofil (Monahul), f. 119-134'
1395 Stoian de la Antim, f. 2-120', 128-271'	1631 Gherghie (Logofătul), f. 1-65	1934 Teofil (Monahul), f. 1'-179	2015 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-1
1409 Meletie (Ieromonahul), f. 1-206, 208-225'	1631 Cernătescu (Logofețelul Mihai), f. 65-170'	1935 Teofil (Monahul)	2015 Ioanichie (Ierodiaconul), f. 2-3
1414 Răducanu (Logofătul)	1631 Rafail (Monahul), f. 171-200'	1937 Anania (Dascălul), f. 1-270'	2018 Daniil, f. 1-87
1417 Constantin (Postelnicelul)*	1632 Venedict (Arhidiaconul), f. 2-54'	1940 Iachint (Starețul Cernicăi)	2018 Teofil (Monahul), f. 87-118'
1429 Radu (Logofătul), f. 71'-277'	1650 Popovici (Pr. Dimitrie)	1941 Teofil (Monahul), f. 27'-197'	2024 Stan (Logofețelul)
1431 Popovici (Pr. Nicolae)	1653 Lupu (Dascălul Bucur), f. 1T-164'	1943 Acachie (Ieromonahul), f. 3—4, 6—57	2025 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
1433 Barbul (Logofătul), f. 5-104', 131-134', 136	1683 Hrizea (Dascălul), f. 1-229'	1943 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 57'-155'	2029 Teofil (Monahul), f. 106'-127'
1436 Costea (Dascălul), f. 1-145', 218'-219'	1702 Chiriceanu (Constantin)	1953 Timotei (Monahul), f. 33-115'	2030 Chirii (Ierodiaconul), f. 2-39409', 414-424, 4
1440 Sava (Ieromonahul), f. 23-329'	1720 Toma, f. 1-25	1956 Teofil (Monahul), f. 129-355'	2031 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-34'
1462 Sofronie (Ieromonahul)	1723 Popovici (Teodor)	1956 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 451-490'	2035 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-8', 1
1467 Stanciu (Pr.), f. 1'-85', 88-243', 245-254	1733 Iliinscoi (Pr. Teodor), f. 9-119'	1957 Teofil (Monahul), f. 1-133', 307-421'	2036 Teofil (Monahul), f. 9-173, 175
1468 Nicanor (Ieromonahul), f. 79-310'	1738 Nicolae (Dascălul), f. 3-81'	1957 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 230'-306'	2040 Nicolae (Pr.), 83'-96, 99-110
1469 Grigoriovici (Ipodiaconul Dimitrie), f. 1-419	1739 Pop (Nichifor)	1958 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-42'	2041 Teofil (Monahul), f. 174-207269', 1
1480 Meletie (Ieromonahul), f. 1-27', 31-113	1747 Andriotaxitul (Dascălul), f. 2-56'	1962 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1'-4', 69-114'	2041 Daniil, f. 378-456
1482 Acachie (Ieromonahul), f. 181-231'	1766 Giurgiuveanu (Tudor)	1963 Terapont (Ieromonahul), f. 1—190, 213-294', 590-597',	2047 Daniil, f. 59'-61, 62', 63'-64
1509 Enache	1805 Lefter (Logofătul), f. 1-34'	1964 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-276'	2047 Teofil (Monahul), f. 71'-74
1536 Cliciuc (Dascălul Ion), f. 1-49	1809 Constantin (Logofătul),	1975 Ieremia (Monahul), f. 1-104, 253-340	2050 Popovici-Hidișan (Andrei), f. 3-
1536 Filipescu (Dascălul Gheorghe), f. 49'-127	1817 Șoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1-144'	1975 Serafim (Ieromonahul), f. 104-252'	2052 Chirii (Ierodiaconul), f. 60'-73
1552 Sofronie (Monahul), f. 2-140'	1818 Vasile (Diacul)	1976 Teofil (Monahul), f. 1-72	2052 Teofil (Monahul), f. 155-258'
1556 Antim de la Cozia, f. 2—154'	1820 Șoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1-10'>12-22', 25-88', 90-128'	1982 Teofil (Monahul), f. 1-134', 138-152'	2055 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-57, 7
1567 Grigorievici (Ieromonahul Natanail, f. 1-6', 8, 12-13', 20, 24, 28, 32	1830 Stanciu (Pr.), f. 8-117	1982 Daniil, f. 134'-137	2055 Teofil (Monahul), f. 58-73
1569 Nițu (Logofețelul), f. 1-269'	1832 Gavril (Pr.), f. 1-171'	1989 Teofil (Monahul), f. 1-44'	2056 Pahomie (Ierodiaconul)
1573 Toader	1837 Gheorghe (Dascălul)	1990 Teofil (Monahul), f. 1-198', 209-254', 256-424', 427-457	2081 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-12
1588 Șoimescu (Logofătul Ioniță), f. 1—26, 28-81, 83-92, 94-114, 117, 123, 149-187'	1838 Sturze (Dascălul Vasile), f. 21-26', 31-269'	1990 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 199-208	2091 Constantin (Logofătul)
1590 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)	1844 Ilarie (Ieromonahul), f. 1-115', 119-146', 149'-228, 232-256', 259-307', 311-337, 339-353', 355-358'	1991 Teofil (Monahul), f. 2-217', 219-222', 224-243	2092 Ghedeon (Monahul), f. 1'-218
	1845 Toachi (Miron), f. 1-51'	1993 Teofil (Monahul), f. 1-8', 22-25', 27', 29', 32'-33'« 63-65', 67-88, 96-120, 154'-194', 196'-206'	2097 Greceanu (Ierodiaconul Nicodim)
	1846 Popovici-Stolojan (Dascălul Radu)	1993 Daniil, f. 121-128, 132-146', 213-239'	2098 Dionisie (Eclisiarhul)
	1855 Stanislavici (Ioniță), f. 3-77'	1995 Teofil (Monahul), f. 1-103', 105-274'	2099 Serafim (Monahul), f. 1-316
	1856 Gheorghe (Dascălul)	1997 Teofil (Monahul), f. 39-88	2101 Nicola (Pr.), f. 1-14, 16-18, 25-
	1867 Petre (Dascălul), f. 1-235'	1997 Daniil, f. 91-163, 189-203'	2103 Fior (Pr.)
	1870 Ioanichie (Monahul), f. 9-96		2108 Rusu (Dascălul Ioan)
	1872 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 9-33', 39-88'		

Ms.	Ms.	Ms.	Ms.
2109 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-10, 13-14', 17-23'	2213 Ștefan (Pr.), f. 2-9', 13, 18, 19', 21-24, 26-29	2470 Fota (Grămăticul), f. 1-443	2586 Rafail (Monahul), f. 1-43
2110 Dionisie (Ieromonahul), f. 1-285'	2215 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)	2472 Silvestru (Ieromonahul), f. 1—132'	2590 Fior (Pr.)
2111 Popovici (Banta), f. 1-15	2219 Constantin (Psaltul)	2476 Zacionea (Ioan)	2591 Ioan Pavel (Grămăticul), f. 2-
2112 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-4', 6, 49, 50, 51, 52, 53-57, 59-84	2220 Rafail (Monahul), f. 1, 4-158'	2481 S. H.	2591 Stanciu (Pr.), f. 347-360, 363
2113 Gherontie (Monahul), f. 1-555, 561- 595	2251 Virilan (Ștefan)	2483 Duma (Dascălul Ioan)	2592 Fior (Pr.), f. 1, 536-679'
2117 Lupescu (Radu), f. 1-343	2301 Ștefan (Pr.)	2486 Popovici (Gavril)	2594 Radu (Logofețelul)
2119 Acachie (Ieromonahul), f. 4-57', 59- 88, 91-110	2302 Ioan (Pr.), f. 1-125'	2487 Acachie (Ieromonahul)	2596 Ilarion (Ieromonahul), f. 1-243
2120 Vasile (Dascălul), f. 1-3', 5-137', 139-207', 209-218	2302 Simion (Diacul), f. 125'-139'	2489 Duma (Dascălul Ioan), f. 3-194	2596 Bărbătescu (Ieromonahul Ioac
2130 Iachint (Starețul Cernicăi)	2305 Nicolae (Dascălul), f. 1-362	2492 Acachie (Ieromonahul), f. 1-26'	2597 Rafail (Monahul), f. 1-305, 30
2131 Daniil, f. 1-19	2314 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)	2497 Ioniță	2598 Rafail (Monahul), f. 1-94, 33
2134 Barbul (Dascălul), f. 5-245'	2315 Mihailovici (Vasile)	2499 Dănișan (Iacov), f. 1-69'	2599 Ioan Pavel (Grămăticul)
2136 Popovici (Ilie)	2324 Gheorghe (Dascălul), f. 1'-536	2499 Luca (Ion), f. 71-95	2601 Axinte (Uricariul), f. 157-318
2142 Chirii (Ierodiaconul), f. 1-244', 254- 305'	2325 Popovici (Pr. Sava)	2500 Grigore (Ieromonahul)	2603 Ioan (Rîmniceanu), f. 1-16, 2
2143 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-242	2326 Popovici (Iosif), f. 1, 8-71'	2506 Lupescu (Radu), f. 3-170'	2608 Stroe (Copilul), f. 1-376', 378
2147 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 2-9, 13-22, 30, 53-87', 90-91'	2337 Stanciu (Pr.), f. 1-103'	2507 Popovici (Petru), f. 4-118', 121-173'	2609 Fior (Pr.), f. 1-11'
2159 Iachint (Starețul Cernicăi)	2338 Pascul (Logofățul), f. 1-122', 125- 185', 187-292', 294-354'	2510 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-218'	2623 Iordache (Vătaful), f. 3-18
2162 Pătrașcu (Logofățul), f. 1-68'	2349 Atanasiu (Dascălul Alexandru)	2511 Vlad (Grămăticul)	2633 Rafail (Monahul), f. 1-144'
2162 Voico (Logofățul), f. 72'-92'	2351 Cojocariu (Petru), f. 3-94'	2512 Vlad (Grămăticul), f. 3'-399	2635 Daniil, f. 1-18
2163 Mihai (Diaconul), f. 1-31', 34-87', 90-93	2353 Rafail (Monahul), f. 1-125', 132-304	2513 Serafim (Ieromonahul)	2640 Teodorache (Logofățul)
2164 Radu (Pr.)	2354 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)	2516 Ilarion (Ieromonahul), f. 4-365	2644 Ștefan (Ieromonahul), f. 5-177'
2167 Constantin (Dascălul)	2355 Ilarion (Ieromonahul), f. 2-217'	2517 Vlad (Grămăticul), f. 1-448'	2644 Alexandru (Dascălul), f. 464-4
2172 Gheorghe (Egumenul), f. 1-517', 519- 549	2356 Măzăreanu (Vartolomeu), f. 4-27', 30— 36'	2518 Dositei (Ierodiaconul), f. 2—75	2645 Daniil (Ieromonahul)
2174 Iosif (Ieromonahul)	2358 Nicola (Pr.)	2519 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)	2650 Iosif (Ieromonahul)
2177 Dionisie (Eclisiarhul), f. 1-7', 9-13	2369 Simion (Diacul)	2520 Cucuzel (Ierodiaconul Ioan)	2656 Ștefan (Diacul)
2178 Stan (Pr.), f. 1'-2', 8-137'	2370 Simion (Diacul), f. 2-86'	2521 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-2, 4-476'	2664 Ioan (Grămăticul), f. 221'-222'
2180 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim)	2374 Samuil (Ieromonahul), f. 1-9, 17-187'	2524 Petru (Diacul), f. 1-220', 239-328	2665^Nicodim (Pr.), f. 1-110'
2181 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 1-85'	2381 Panu (Grămăticul), f. 1-256'	2548 Ilarion (Ieromonahul)	2665 Iosif (Ieromonahul), f. 114-12
2183 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f. 1-155', 157-165'	2382 Ion (Dascălul)	2549 Constantin (Logofățul), f. 1-340	2665 Mihăilă (Copilul), f. 134-159'
2184 Andrei (Dascălul), f. 1-74'	2383 Oprea, f. 1-141'	2551 Isaia (Ierodiaconul)	2666 Radu (Grămăticul)
2193 Matei (Pr.)	2384 Maței (Diacul), f. 5-98'	2555 Pușcașu (Pr. Bucur)	2667 Rafail (Monahul)
2195 Rafail (Monahul), f. 1-177', 181-294	2386 Antonie	2556 Duma (Dascălul Radu)	2668 Dumitru (Rîmniceanu), f. 81'-
2198 Naum (Rîmniceanu)	2393 Gheorghe (Pr.), f. 1-71'	2566 Ilarie (Ieromonahul)	2669 Naum (Rîmniceanu), f. 1-98, 1
2200 Macarie (Ieroshimonahul)	2443 Popovici (Pr. Sava)	2567 Ioan (Rîmniceanu)	2672 Ștefan (Ieromonahul)
2207 Rafail (Monahul)	2455 Ioan (Pr.)	2568 Naum (Rîmniceanu) *	2678 Gherontie (Monahul), f. 2-25'
2209 Naum (Rîmniceanu), f. 1-34'	2456 Serafim (Ieromonahul), 1-81, 87-172	2569 Rafail (Monahul), f. 3-311	2711 Fior (Pr.), f. 1-4'
	2457 Piteșteanu (Nicolae), f. 1-70', 72-168', 179-180	2570 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), f. 1-92', 96-105', 111-125', 127''''	2712 Grigore (Ierodiaconul Rîmnicea
	2458 Dositei (Ierodiaconul), f. 2-268'	* 2574 Ilarion (Ieromonahul)	2715 Stanciu (Pr.), f. 2-189'
	2462 Nicolae (Monahul) -	2577 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)	2757 Silvestru (Ieromonahul)
	2463 Cozma (Monahul)	2579 Ilarion (Ieromonahul)	2759 Constantin (Logofățul)
	2465 Nicolae (Monahul), f. 3-181	2581 Meican (Toader)	2770 Răduț (Ianache), f. 1-75'
	2467 Duma (Dascălul Ioan), f. 2'-120'	2582 Ilarion (Ieromonahul)	2773 Gheorgache (Clucerul)
	2468 Nichifor (Ieroshimonahul)	2585 Rafail (Monahul), f. 1-132, 135-171', 175-204, 223'-224	2774 Hudeci (Pisarul Grigore), f. 2-
			2775 Gavril (Diacul)

<i>Ms.</i>	<i>Ms.</i>	<i>Ms.</i>	<i>Ms.</i>
2797 Acachie (Ieromonahul), f. 1—104	3233 Atanasie (Pr.), f. 76 ^v -91 ^r	3557 Silvestru (Ieromonahul), f. 1—248 ^v	4180 Gheorghe (Dascălul), f. 2-52 ^v
2799 Teofan (Monahul), f. 38-154	3234 Nichita (Dascălul)	3559 Dorotei (Ieroshimonahul)	4182 Ursu (Pr.), f. 2-545 ^v
2860 Mihai (Pr.)	3248 Strătilă (Dascălul), f. 1-26 ^v	3560 Teofilact (Monahul), f. 2-207 ^v	4214 Sturze (Dascălul Vasile)
2868 Atanasiu (Dascălul Alexandru)	3252 Andronic (Diacul)	3561 Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu)	4215 Agaton (Monahul)
2877 Ioan (Ieroshimonahul)	3253 Ion (Dascălul)	f. 1-76 ^v	4216 Petru (Pr.)
2909 Stoian de la Antim, f. 3-100	3271 Serafim	3562 Vasile (Ieromonahul)	4225 Stanciu (Pr.)
2952 Meletie (Ierodiaconul), f. 1-128,145-270	3275 Ioniță (Dascălul)	3564 Sturze (Dascălul Vasile)	4243 Fior (Pr.), f. 2 ^v -3, 4 ^v -6
2952 Ioan (Ieroshimonahul), f. 128-144 ^v	3312 Gheorghe (Dascălul)	3572 Popovici (Pr. Sava)	4247 Ioan (Pr.), f. 1-r-145 ^v
2953 Ioan (Ieroshimonahul)	3314 Stanciu (Pr.), f. 1 ^v -341 ^v , 343-372	3590 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f.	4248 Pătrașcu (Logofătul)
2955 Ibășfăleanu (Logofătul Ion)	3318 Dorotei (Ieroshimonahul), f. 1-519 ^v	1-113 ^v , 128-130 ^v	4254 Trandafir (Dascălul), f. 159-160 ^v
2958 Fior (Pr.), f. 6-9	3338 Hudeci (Pisarul Grigore)	3597 Acachie (Ieromonahul)	4259 Fior (Pr.), f. 4-186 ^v
2982 Constantin (Pr.)	3339 Fota (Grămăticul), f. 1-4 ^v , 8-293 ^v	3612 Iachint (Starețul Cernicăi), f. 1-7, 9-19	4261 Popovici (Zaharia)
2987 Galaction (Ieromonahul)	3341 Ion (Pr.), f. 1.-172 ^v	3622 Iordache (Pr.)	4275 Gheorghe (Dascălul), f. 1-52 ^v
2993 Ioan (Ieroshimonahul)	3343 Dimitrache (Logofătul de divan)	3623 Chiriac (Ieroshimonahul)	4276 Nicolae (Diacul), f. 1-108 ^v
3001 Ioan (Ieroshimonahul)	3344 Ion (Logofătul)	3683 Sava (Monahul), f. 3—262	4286 Stanciu (Pr.)
3003 Ioan (Ieroshimonahul)	3355 Crăciun (Eftimie), f. 132 ^v -206 ^v	3691 Munteanu (Nicolae), t 2-98 ^v	4298 Crețu (Pr. Bucur)
3007 Ioan (Ieroshimonahul), f. 1-2, 3 ^v -88	3373 Veniamin (Ieromonahul)	3692 Agurii (Lupul), f. 10-173	4305 Duma (Dascălul Ioan)
3008 Rafail (Monahul)	3399 Voileanu (Logofătul Matei)	3694 Iordache (Logofătul), f. 2-6, 8-10	4310 Silvestru (Ierodiaconul)
3052 Teofil (Pr.), f. 1-263 ^v , 265 ^v	3416 Luca. (Pr. Ioasaf)	3697 Vlad din Moldova, f. 1-50 ^v , 166-229 ^v ,	4367 Nicolae, f. 1-24 ^v , 27-29, 42 ^v
3094 Teofan (Monahul)	3417 Batcu (Lupu)	245-290 ^v	4379 Toma (Grămăticul), f. 1-34, 35 ^v
3102 Hociung (Căpitanul Antohi), f. 1-122 ^v	3440 Ioan.Pavel (Grămăticul)	3721 Anton (Logofătul)	4413 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
3107 Sturze (Dascălul Vasile), f. 1-320 ^v ,	3441 Constantin (Logofătul), f. 2-230 ^v	3722 Nicola (Pr.), f. 1-11, 14-23 ^v , 33-36 ^v	4431 Constantin (Diacul), f. 2-63 ^v
323-394 ^v , 396	3442 Fior (Pr.)	3726 Luca (Ieromonahul)	4458 Iacov (Logofătul), f. 1-90, 111 ^v
3110 Popa (Dascălul Iacov), f. 1-79	3443 Stanciu (Pr.)	3750 Florea (Copilul), f. 1-18	4466 Atanasie (Ierodiaconul), f. 2—111 ^v
3144 Anghel (Diaconul), f. 1—82 ^v , 102, 104 ^v	3445 Fior (Pr.), f. 1-11 ^v	3784 Ioanov (Ștefan), f. 1-127 ^v , 130-141	4468 Grigore (Logofătul)
107, 151 ^v -152, 165 ^v -166 ^v	3450 Popovici (Nicolae), f. 1-728	3789 Nicodim (Monahul), f. 1-11, 13-176 ^v	4566 Millo (M.), f. 1-25 ^v
3144 Ioanită (Logofătul), f. 90-102	3456 Gavril (Diacul), f. 1-372 ^v	3802 Matei, f. 2-49 ^v	4572 Simion (Diacul), f. 3-7 ^v , 9~10 ^v
3145 Copce (Negoiță), f. 1 ^v -34 ^v , 75-78	3460 Efreem (Grămăticul), f. 2-206 ^v /208-213	3803 Constantin (Dascălul)	93 ^v ,
3148 Cozma (Monahul)	3467 Nicolae (Pr.)	3806 Stanovici-Voinescu (Pr. Ghinea), f. 19-	4612 Gherasim (Ieromonahul Putneai)
3151 Grigore (Ieromonahul de la Cozia)	3472 Ghenadie (Arhimandritul), f. 3-514 ^v	113 ^v	4641 Ursu (Pr.)
3161 Marco (Căpitanul Zamfir)	3472 Macarie (Ieromonahul), f. 515—517	3811 Hrîstea (Simion), f. 6-36, 38-80	4642 Giurgiu (Pr.), f. 7-151 ^v , 153-200 ^v
3163 Serafim (Monahul), f. 5-30, 33-113,	3473 Mihai	3811 Ion (Pr.), f. 80 ^v -104 ^v	4646 Enache, f. 1-151 ^v
114 ^v -160 ^v	3506 Bîrlădeanu (Dascălul Iordache), f. 60—	3820 Gheorghe (Pr.), f. 4-258 ^v	4648 Ștefan (Ieromonahul), f. 118-200 ^v
	71 ^v	3821 Ion Romînul (Pr.), t 1-141 ^v	4649 Tudosie (Dascălul)
3166 Daniil (Ieromonahul)	3509 Ilie (Dascălul)	4082 Grigoraș (sin Vasile Uricariul), f. 146—	4650 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
3169 Visarion (Ieromonahul)	3512 Iordache (Dascălul)	146 ^v	4655 Galeri (Gavril), f. 1-67 ^v
3170 Popovici-Cucuian (Gheorghe)	3513 Pavel (Dascălul), f. 1-215	4104 Enache, f. T-77, 81-97, 102-122 ^v	4664 Munteanu (Dascălul Vasile)
3176 Pavel (Dascălul)	3514 Ioniță (Logofătul)	4104 Agapie f. 77-80 ^v , 97 ^v -101, 127-129 ^v ,	4674 Chiriță (Pr.)
3180 Cucoran (Toma)	3527 Holban (Ioan)	130 ^v -164, 165 ^v , 172-176	4696 Adam, f. 27-37 ^v
3182 Spiridon (Ioniță), f. 1—88	3528 Simion (Pr.), f. 1-103 ^v	4130 Ioan (Muncăcianu)	4745 Voicu (Copilul), f. 2-403, 404 ^v
3186 Nicolae (Dascălul), f. 1-54	3531 Andriotaxitul (Dascălul), f. 2—214 ^v	4133 Ștefan (Pr.)	542-602, 606-667, 668 ^v
3190 Vlad (Grămăticul), f. 1-61 ^v , 115-308	3538 Duma (Dascălul Ioan)	4148 Alexandru (Diacul), f. 1-28 ^v	4827 Vasile (Pr.)
3191 Barbul (Dascălul)	3541 Daniil, f. 1-4, 6-420 ^v	4150 Alexandru (Diacul)	4834 Neonil f. 1-184
3192 Atanasiu (Dascălul Alexandru)	3542 Daniil, f. 1-288 ^v	4151 Ursu (Pr.)	4837 Ciohoranu (Alexandru)
3198 Pavel (Dascălul)	3543 Micdonia (Shimonahia)	4154 Gheorghe (Dascălul)	4838 Vasile, f. 1-83, 93-137 ^v
3199 Vasile (Pr. Moldoveanu)	3551 Ianache (Pr.), f. 1 ^v -2 ^v , 4-110,112-178	4160 Sturze (Dascălul Vasile)	4839 Vasile .
3202 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), f.	3556 Drăgoi (Logofătul), f. 1-231	4164 Sturze (Dascălul Vasile)	
135-146			

	<i>Ms.</i>
4851 Ștefan (Dascălul)	5454 Pahomie (Starețul), f. 2-189
4852 Ștefan (Dascălul), f. 1-203	5457 Stan (Logofețelul), f. 42-264
4870 Nicolae (Pr.), f. 2-44	5466 Partenie (Ieromonahul), f. 2-3, 11-175, 178-356
4870 Petru (Diacul), L 46-68	
4918 Petre (Pr.), f. 1-105	5476 Luca (Pr. Ioasaf)
4975 Duma (Dascălul Radu), f. 2-126	5483 Peștișanu (Dascălul Ioan)
4980 Radu (Dascălul)	5489 Dionisie (Ieromonahul), f. 1-6, 9-155
4982 Măgureanu (Logofățul lordache), f. 14-212, 215-270	5491 Constantin (Dascălul), f. 1-58
	5496 Mihailovici (Pr. Constantin), f. i-133?
5053 Popovici (Dimitrie), f. 1-125	5517 Vitalie (Ierodiaconul), f. 9-106
5055 Ungureanu (Anania)	5545 Vasile (Diacul)
5110 Rafail (Monahul)	5548 Harie (Ieromonahul), f. 1-334
5127 Ioanichie (Monahul), f. 1-85	5554 Simion
5205 Munteanu (Dascălul Vasile)	5558 Manta (Dascălul)
5256 Gheorghe (Shimqnahul)	5583 Acachie (Ieromonahul), f. 1-62
5353 Silvestru (Ieromonahul), f. 1-97	5662 Stoian de la Antim, f. 5-96
5367 Stanciu (Pr.)	5850 Popovici (Dascălul Ion), f. 1-12
5449 Viski (Ioan)	Suluri 7 Fior (Pr.)

LISTA COPIȘTILOR ORÎNDUIȚI PE SECOLE

SEC. XVI

Grigore (Popa din Măhaci), 1583—1619

SEC. XVII

Adam, sfîrșitul sec.

Alexandru (Dascălul), sfîrșitul sec.

Andronic (Diacul), 1673

Arsenie (Ieromonahul), 1668

Avram (Pr.), 1700

Bojidar (Dascălul Matei), 1686

Constantin (Diacul), 1646

Costea (Dascălul), 1693—1703

Daniil (Ieromonahul), 1698

Dionisie (Ieromonahul), 1696

Drăgoi (Logofățul), 1687

Florea (Pr.), 1669

Fota (Grămăticul), 1671-1675

Gavril (Diacul), 1689

Giurgiu (Pr.), sfîrșitul sec.

Ilie (Dascălul), 1697

Ioan (Ieromonahul), 1682

Ioan (Monahul), 1699

Ion Romînul (Pr.), 1620

Iosif (Ieromonahul), 1696

Lefter (Logofățul), sfîrșitul sec

Mihai, 1673

Mihai (Diacul), sfîrșitul sec.

Mihai (Logofățul), 1683

Misail (Ieromonahul), 1652

Mitrea (Logofățul), 1700

Nicodim, sfîrșitul sec.

Nicola (Grămăticul), 1685-1689

Nicola (Pr.), 1697-1710

Nicolae (Monahul), 1691—1692

Oprea, 1698

Panu (Grămăticul), 1691

Petru (Diacul), 1699—1701

Petru (Pr.), 1685-1688

Radu (Logofățul), 1676

Silvestru (Ieromonahul), 1688

Silvestru (Ieromonahul), 1691

Stroe (Copilul), 1700

Sturze (Dascălul Vasile), 1693-1700

Ștefan (Ieromonahul), 1688—1697

Toader (Dascălul), 1639

Ursu (Pr.), 1676-1695

Vasile (Ieromonahul), 1676

Viski (Ioan), 1697

Vlad (Grămăticul), 1693-1699

SEC. XVIII

- Achie (Ieromonahul), 1798 — 1826
 Agapie, 1784-1787
 Agaton (Monahul), 1701
 Agurii (Lupul), 1787
 Alexandru (Diacul)', 1759
 Anania (Dascălul), 1792
 Anolie (Ierodiaconul), 1774
 Andrei (Dascălul), 1768 ...
 Andriotaxitul (Dascălul), 1782 — 1784
 Anghel (Diaconul), 1790
 Anghelic (Logofătul Alexandru), 1800
 Antim de la Cozia, 1766—1767
 Anton (Logofătul), 1794
 Anton (Monahul), 1793
 Antonie, sfârșitul sec.
 Apostol (Logofătul de divan), 1788
 Arhip (Ioniță), 1784-1799
 Atanasie (Pr.), 1775
 Atanasie (Ierodiaconul), 1794
 Atanasiu (Dascălul Alexandru), 1786 — 1795
 Axinte (Uricariul), 1710
- Bălăcianu (Constantin), 1756
 Banciu (Toma), 1796
 Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), 1766—1809
 Barbul (Dascălul), 1781-1785
 Barbul (Logofătul), sfârșitul sec.
 Batcu (Alexandru), 1784-1785
 Batcu (Lupu), 1765 > •
 Berheceanu (Andonaehi), 1777
 Birlădeanu (Dascălul lordache), sfârșitul sec.
 Blagovici (Dimitrie), 1797-1798
 Bucur (Pr.), 1770-1772
 Bujoroyschi (Pr. Gheorghe), 1781
 Burghete (Constantin), 1781
- Cernătescu (Logofețelul Mihai), 1726
 Chira (Logofătul Ioan), 1779
 Chiriac (Ieroshimonahul), sfârșitul sec.
 Chiriceanu (Constantin), mijlocul sec.
 Chirii (Ierodiaconul), 1800-1822
 Chiriță (Pr.), 1756
- Ciohoranu (Alexandru), 1783 — 1784
 Clicitic (Dascălul Ion), 1772
 Cojccariu (Petru), 1796-1797
 Colțea (Andrei), sfârșitul sec.
 Constantin (Botezatul), 1784
 Constantin (Cîntărețul), 1780
 Constantin (Copilul), 1746
 Constantin (Dascălul), 1759 — 1774
 Constantin (Dascălul), 1761
 Constantin (Diacul), 1779
 Constantin (Logofătul), 1728 — 1742
 Constantin (Logofătul), sfârșitul sec.
 Constantin (Logofătul de divan), 1724
 Constantin (Postelnicul), 1767-1775
 Constantin (Pr.), prima jumătate a sec.
 Constantin (Psaltul), 1767
 Constantin (Săidăcariul), 1753 — 1758
 Copce (Negoiță), 1783
 Cozma (Monahul), 1726-1747
 Crăciun (Eftimie), 1800
 Crețu (Pr. Bucur), 1789
 Cucoranu (Toma) 1777—1782
 Cucuzel (Ierodiaconul Ioan), 1750
 C. I., 1799-1800
- Damaschin (Dascălul), 1754
 Daniil, 1778
 Daniil (Diacul), 1704
 Daniil (Ieromonahul), 1795
 Dănișan (Iacov), 1781
 Deleanu (Arhimandritul Grigore), 1781
 Dimitrache (Logofătul de divan), 1800 — 1806
 Dimitrie (Logofătul), 1747
 Dionisie (Eclisiarhul), 1788 — 1817
 Dionisie (Ieromonahul), 1745 — 1746
 Dolete (Logofătul Ștefan), 1782
 * Dorotei (Ieromonahul), 1787—1795
 Dositei (Ierodiaconul), 1700—1704
 Dragoș (Vătaful Dumitru), 1793
 Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail), 1759
 Duma (Dascălul Ioan), 1751 — 1764
 Duma (Dascălul Radu), 1787
 Dumitru (Cîntărețul), 1797
 Dumitru (Rîmniceanu), 1767
- Efrem (Grămăticul), 1722-1724
 Enache, 1777
 Enache, 1788-1789
 Enache, sfârșitul sec.
 Erneanu (Logofătul Ion), 1750
- Făgărășanu (Ivan), 1705
 Făgețeanu (Dascălul Stanciu), 1783
 Fanu (Nichita), sfârșitul sec.
 Filipescu (Căpitanul Constantin), 1761
 Filipescu (Dascălul Gheorghe), 1776
 Fior (Pr.), 1724
 Fior (Pr.), 1754-1764
 Florea (Copilul), 1788
- Galaction (Ieromonahul), 1788
 Galeri (Gavril), 1786
 Gavril (Diacul), 1732
 Gavril (Diacul), 1799
 Gavril (Ierodiaconul), 1756
 Gavril (Pr.), 1739
 Ghedeon (Monahul), 1757
 Ghenadie (Arhimandritul), mijlocul sec.
 Gheorgache (Clucerul), 1779
 Gheorghe (Dascălul), începutul sec.
 Gheorghe (Dascălul), 1746—1747
 Gheorghe (Dascălul), 1781
 Gheorghe (Dascălul), 1783 — 1797
 Gheorghe (Dascălul), 1786
 Gheorghe (Dascălul), sfârșitul sec.
 Gheorghe (Egumenul), 1786
 Gheorghe (Logofețelul), 1718
 Gheorghe (Pr.), 1771
 Gheorghe (Pr.), 1775
 Gheorghe (Shimonahul), 1798
 Gherasim (Ierodiaconul), 1789
 Gherasim (Ierodiaconul), 1799 — 1802
 Gherasim (Ieromonahul), 1766
 Gherasim (Ieromonahul Putneanu), 1793
 Gherghel (Gavril), 1736
 Gherghie (Logofătul), 1726
 Gherontie (Monahul), 1778
 Gherontie (Monahul), 1800
 Giurescu (Logofătul Ioniță), 1799
 Giurgiuveanu (Ion), 1797
 Giurgiuveanu (Tudor), 1781
 Goran, mijlocul sec.
 Goștonă (Procopie), 1784
- Greceanu (Ierodiaconul Nicodim)
 Grigoraș (sin Vasile Uricariul),
 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu)
 începutul sec. XIX
 Grigore (Ieromonahul), 1798
 Grigore (Ieromonahul de la Cozia)
 1766
 Grigore (Logofătul), 1792
 Grigorievici (Ieromonahul)
 1754
 Grigoriovici (Ipodiaconul Dimitrie)
- Hociung (Căpitanul Antohi), 17...
 Holban (Ioan), 1785
 Hriștea (Simion), 1727
 Hriștea (Dascălul), 1768
 Hudeci (Pisarul Grigore), 1784 -
- Iachint (Starețul Cernicăi), 1793
 Iacov (Logofătul), 1784
 Ianache (Pr.), 1731
 Iane (Logofătul de taină), 1730
 Ianovici, (Teodor), 1741
 Ibășfăleanu (Logofătul Ion), 17...
 Ieremia (Monahul), 1777
 Ieremia (Monahul), sfârșitul sec.
 Ilarie (Ieromonahul), 1774 — 1789
 Ilarie (Ieromonahul), 1780
 Ilarion (Ieromonahul), 1735 — 17...
 Ilievici (Grigore), 1772-1773
 Iliinscoi (Pr. Teodor), 1778
 Ilschi (lordache), 1784
 Ioan (Dascălul), a doua jumătate
 Ioan (Grămăticul), 1760
 Ioan (Ieroshimonahul), 1795 — 18...
 Ioan (Muncăcianu), 1732 — 1737
 Ioan (Pr.), 1728
 Ioan (Pr.), 1753
 Ioan (Pr.), 1764
 Ioan (Rîmniceanu), 1779
 Ioan Pavel (Grămăticul), 1736-...
 Ioanichie (Ierodiaconul), sfârșitu
 Ioanichie (Monahul), 1775-1794
 Ioniță (Logofătul), 1792
 Ioanov (Ștefan), 1746
 Ioasaf (Monahul), 1788
 Ion (Dascălul), 1709
 Ion (Dascălul), sfârșitul sec.

Ion (Logofătul), 1778-1791	Mihai (Logofătul), 1749	Polimaz (Logofătul Constantin)* 1796	Serafim (Eclisiarhul), sfîrșitul sec.
Ion (Pr.), 1724-1725	Mihai (Pr.), 1729	Pop (Nichifor), 1778	Serafim (Ieromonahul), 1704—1781
Ion (Pr.), 1734	Mihail (Pr.), 1734	Popa (Dascălul Iacov), 1780-1781	Serafim (Ieromonahul), 1781
Ion (Pr.), a doua jumătate a sec.	Mihăilă (Copilul), începutul sec.	Popescu (Ianache), 1792	Serafim (Ieromonahul), 1782
Ioniță, 1793	Mihailovici (Pr. Constantin), 1782	Popovici (Banta), sfîrșitul sec.	Serafim (Monahul), 1706
Ioniță (Copilul), 1756-1789	Mihailovici (Vasile), 1779	Popovici (Pr. Dimitrie), 1792—1795	Serafim (Monahul), 1736
Ioniță (Dascălul), 1799	Mihalache (Vătaful de plai), 1779	Popovici (Dimitrie), 1795—1796	Silvestru (Ierodiaconul), 1746
Ioniță (Logofătul), 1787	Millo (M.), 1795	Popovici (Dimitrie), sfîrșitul sec.	Silvestru (Ieromonahul), 1725—1782
Ioniță (sin Constantin Logofătul), 1799	Munteanu (Nicolae), 1769	Popovici (Eustațiu), 1766-1781	Silvestru (Ieromonahul), 1728
Iordache (Dascălul), 1789	Munteanu (Dascălul Vasile), 1751—1759*	Popovici (Gavril), 1796	Simion, 1782
Iordache (Logofătul), 1756		Popovici (Gheorghe), 1794—1795	Simion (Diacul), 1729
Iordache (Pr.), 1799		Popovici (Ilie), 1771	Simion (Diacul), 1740
Iordache (Vătaful), 1791	Natanail (Ieromonahul), 1754	Popovici (Dascălul Ion), 1758	Simion (Diacul), 1764
Iordăchescu (Logofătul Matei), 1794	Naum (Rîmniceanu), 1784—1787	Popovici (Iosif), 1783	Simion (Pr.), 1795
Isaia (Ierodiaconul), 1780	Necula (Dascălul), 1788	Popovici (Pr. Nicolae), 1780-1784	Sion (Monahul Ioanichie), 1786
Iustin (Ieromonahul), 1791	Negrule (Năstase), 1790	Popovici (Nicolae), 1798	Sion (Iordache), 1777
	Neonil, 1788	Popovici (Petru), 1797	Sofronie (Ieromonahul), 1799
	Nicanor (Ieromonahul), 1753—1754	Popovici (Pr. Sava), 1773-1781	Sofronie (Monahul), 1799
Jora (Paharnicul Toader), 1786	Nichifor (Ieromonahul), a doua jumătate a sec.	Popovici (Teodor), a doua jumătate a sec.	Sofronie (Shimonahul), 1792
	Nichifor (Ieroshimonahul), mijlocul sec.	Popovici (Zaharia), 1783	Spiridon (Ioniță), sfîrșitul sec.
Lațcar (Constantin), 1796	Nichita (Dascălul), 1790	Popovici-Cucuian (Gheorghe), 1789	Stan (Logofătul), 1794
Lavrentie (Dascălul), mijlocul sec.	Nicodim (Monahul), 1795-1796	Popovici-Hidișan (Andrei), 1783	Stan (Logofețelul), 1729-1734
Luca (Ieromonahul), 1790	Nicodim (Pr.), mijlocul sec.	Popovici-Stolojan (Dascălul Radu), 1764	Stan (Pr.), mijlocul sec.
Luca (Pr. Ioasaf), 1766	Nicolae, 1786	Proca (Dascălul), 1781	Stăncescu (Constantin), 1772
Luca (Ion), sfîrșitul sec.	Nicolae, 1787	Pușcașu (Pr. Bucur), 1789—1790	Stanciu (Pr.), 1722-1725
Lupescu (Radu), 1727	Nicolae (Arhimandritul), prima jumătate a sec.		Stanislavici (Ioniță), 1783
Lupoianu (Constantin), 1742	Nicolae (Dascălul), 1798—1800	Radu (Dascălul), sfîrșitul sec.	Stanovici-Voinescu (Pr. Ghinea), 1784-1791
Lupu (Dascălul Bucur), 1750-1751	Nicolae (Dascălul), sfîrșitul sec.	Radu (Grămăticul), 1733	Stîrce (Ștefan), 1784-1791
	Nicolae (Diacul), 1706	Radu (Logofețelul), 1737	Stoian de la Antim, 1756—1764
Macarie (Ieromonahul), prima jumătate a sec.	Nicolae (Logofătul), 1783	Radu (Pr.), 1728	Strățila (Dascălul), 1795-1798
Macarie (Ieroshimonahul), prima jumătate a sec.	Nicolae (Pr.), 1702	Radu (Nicolae), 1796	S. H., 1777.
Maței (Diacul), 1769	Nicolae (Pr.), prima jumătate a sec.	Răducănu (Logofătul), 1780-1783	Șerban (Pr.), a doua jumătate a sec.
Măgureanu (Logofătul Iordache), sfîrșitul sec.	Nicolae (Pr.), 1798	Răduț (Ianache), 1787	Șerban (Pr.), 1799
	Nițu (Logofețelul), 1787	Rafail (Monahul), 1753-1779	Șoimescu (Logofătul Ioniță), 1783
	Oprea (Logofătul), 1739	Rafail (Monahul), 1761-1767	Ștefan (Dascălul), 1736-1742
Manta (Dascălul), 1786		Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu), 1773	Ștefan (Dascălul), 1780
Marco (Căpitanul Zamfir), 1788	Pahomie (Ierodiaconul), 1784	Rus (Dascălul Pavel), 1741	Ștefan (Diaconul), 1785
Marcociu (Vasile), sfîrșitul sec.	Pahomie (Starețul), 1754-1762	Rusu (Dascălul Ioan), 1793	Ștefan (Diacul), 1706
Matei, prima jumătate a sec.	Partenie (Ieromonahul), 1764		Ștefan (Diacul), 1787
Matei (Pr.), 1783	Pascal (Logofătul), 1751	Samoil (Dascălul), 1778	Ștefan (Logofătul), 1782
Măzăreanu (Vartolomeu), 1769—1779	Pătrașcu (Logofătul), 1762—1763	.Samuil (Ierodiaconul), mijlocul sec.	Ștefan (Paharnicul), mijlocul sec.
Meican (Toader), 1799	Pavel (Dascălul), 1725-1741	Samuil (Ieromonahul), 1781	Ștefan (Pr.), 1706
Meletie (Ierodiaconul), 1797—1798	Peștișanu (Dascălul Ioan), 1778	Sava (Ieromonahul), prima jumătate a sec.	Ștefan (Pr.), 1730
Meletie (Ieromonahul), 1782—1795	Petre (Dascălul), 1717	Sava (Ieroshimonahul), 1791	Ștefan (Pr.), 1748
Micdonia (Shimonahia), 1796—1804	Petre (Pr.), 1743	Sava (Monahul), 1796	
Miclescu (Postelnicul Iordache), 1781—1795	Piteșteanu (Nicolae), 1782	Serafim, mijlocul sec.	Tăutu (Ioniță), 1785
			Teodor (Diacul), 1735

Teodor (Pr.), 1781	Vartolomeu (Ieromonahul), 1708
Teodorache (sin Gheorghe Luca), 1784	Vartolomeu (Putneanu), 1797
Teodorache (Logofătul), sfârșitul sec.	Vasile, sfârșitul sec.
Teodorache (Logofătul de divan), 1792	Vasile, sfârșitul sec.
Teofan (Monahul), sfârșitul sec.	Vasile (Dascălul), 1787-1788
Teofan (Monahul), 1782-1796	Vasile (Diacul), 1783
Teofil (Monahul), 1792-1795	Vasile (Pr.), sfârșitul sec.
Teofil (Pr.), 1700-1703	Vasile (Psaltul), 1798
Teofilact (Monahul), 1800	Vasile (Pr. Moldovanu), 1718
Terapont (Ieromonahul), 1778	Veisa (Diacul Constantin), 1785 — 1792
Timotei (Monahul), 1783	Venedict (Arhidiaconul), 1800
Toachi (Miron), 1798	Veniamin (Ieromonahul), 1789
Toader, 1797	Virlan (Ștefan), sfârșitul sec.
Toma, 1795	Virnav (Gheorghe), 1780
Toma, 1798	Visarion (Ieromonahul), 1777
Toma (Grămăticul), 1788-1792	Visarion (Ieromonahul), 1793
Trandafir (Dascălul), mijlocul sec.	Vitalie (Ierodiaconul), sfârșitul sec.
Tudosie (Dascălul), 1764	Vlad din Moldova, 1748
Țăposul (Sandu), 1761	Voico (Logofătul), a doua jumătate a sec.
Ungureanu (Anania), 1787	Voicu (Copilul), 1796
Ursu (Teodor), 1782-1784	Voileanu (Logofătul Matei), 1748-1749
Varlaam (Ieromonahul), 1716—1717	Zacionea (Ioan), 1783.

LISTA COPIȘTILOR PE PROVINCII ROMÎNEȘTI

(Numerele indică cota manuscriselor)

ȚARA ROMÎNEASCĂ

Acachie (Ieromonahul), 144, 153, 1482, 1943, 2119, 2487, 2492, 2797, 3597, 5583	Constantin (Dascălul), 3803 Constantin (Logofătul), 1317, 1809, 2549, 275
Alexandru (Dascălul), 2644	Constantin (Logofătul), 1309
Anania (Dascălul), 1937	Constantin (Logofătul de divan), 174
Anatolie (Ierodiaconul), 1267	Constantin (Psaltul), 2219
Anghel (Diaconul), 3144	Constantin (Săidăcariul), 1070, 1329,
Antim de la Cozia, 1556	Cucuzel (Ierodiaconul Ioan), 2520
Anton (Logofătul), 3721	C. I., 2015
*) Anton (Monahul), 1626	
*) Antonie, 2386	
Apostol (Logofătul de divan), 276	Daniil, 422, 1101, 1927, 1982, 1993
*) Atanasie (Ierodiaconul), 4466	2008, 2018, 2041, 2047, 2131, 354
Bărbătescu (Ieromonahul Ioachim), 1135, 1590, 2147, 2180, 2181, 2183, 2354, 2596, 3202, 3590	Daniil (Ieromonahul), 2645 Deleanu (Arhimandritul Grigore), 524
Barbul (Dascălul), 1108, 1890, 2134, 3191	Dimitrache (Logofătul de divan), 436
Barbul (Logofătul), 1433	Dionisie (Eclisiarhul), 346, 500, 1117, 2098, 2109, 2112
Berheceanu (Andonaehi), 1151	Dionisie (Ieromonahul), 5489
Bojidar (Dascălul Matei), 545	Dolete (Logofătul Ștefan), 1235
Cernătescu (Logofețelul Mihai), 1631	Dorotei (Ieroshimonahul), 3318, 3559
*) Chiriceanu (Constantin), 1702	Dositei (Ierodiaconul), 2458, 2518
Chirii (Ierodiaconul), 1958, 2015, 2030, 2031, 2035, 2052, 2055, 2142	Drăgoi (Logofătul), 3556
Chiriță (Pr.), 4674	Duma (Dascălul Ioan), 477, 1285, 1611, 2483, 2489, 3538
Colțea (Andrei), 830	Dumitru (Cintărețul), 503
Constantin (Cintărețul), 830	Dumitru (Rîmnicianu), 2668
Constantin (Copilul), 438	
Constantin (Dascălul), 266, 1388, 2167, 5491	Efrem (Grămăticul), 3460
*) Localizarea este probabilă.	*) Enache, 1509
	Erneanu (Logofătul Ion), 1161

Făgețeanu (Dascălul Stanciu), 1379
 Filipescu (Căpitanul Constantin), 439
 Fior (Pr.), 458, 501, 937, 2103, 2590, 2592, 2609, 2711, 2958, 3442, 3445, 4243.
 Suluri 7.
 Florea (Copilul), 3750
 Fota (Grămăticul), 588, 2470, 3339

Ghedeon (Monahul), 2092
 Ghenadie (Arhimandritul), 3472
 Gheorghe (Dascălul), 3312
 Gheorghe (Dascălul), 1856, 4180
 Gheorghe (Dascălul), 1315, 2324
 Gheorghe (Dascălul), 1837
 Gheorghe (Egumenul), 2172
 Gheorghe (Shimonahul), 5256
 Gherasim (Ierodiaconul), 334
 Gherasim (Ierodiaconul), 1592
 Gherghie (Logofătul), 1631
 Giurescu (Logofătul Ioniță), 270
 Giurgiuveanu (Ion)* 1130
 Giurgiuveanu (Tudor), 1766
 Goran, 465

Greceanu (Ierodiaconul Nicodim), 2097
 Grigore (Ierodiaconul Rîmniceanu), 1081, 1316, 1388, 2015, 2025, 2215, 2314, 2510, 2519, 2521, 2570, 2577, 2712, 4413, 4650
 Grigore (Ieromonahul), 2500
 Grigore (Ieromonahul de la Cozia), 163, 3151
 Grigore (Logofătul), 4468

Hrizea (Dascălul), 1683

Iachint (Starețul Cernicăi), 1228, 1872, 1899, 1929, 1940, 1943, 1956, 1957, 1958, 1962, 1964, 1990, 2013, 2130, 2159, 3612

Iacov (Logofătul), 4458
 Ianache (Pr.), 3551
 Iane (Logofătul de taină), 1355
 Ieremia (Monahul), 1975
 Ieremia (Monahul), 1382
 Ilarion (Ieromonahul), 2355, 2516, 2548, 2574, 2579, 2582, 2596

Ioan (Dascălul), 4827
 Ioan (Grămăticul), 2664
 Ioan (Ieromonahul), 464
 Ioan (Monahul), 934

Ioan (Pr.), 2455
 Ioan (Pr.), 479
 Ioan (Rîmniceanu), 1332, 1621, 2567, 2603
 Ioanichie (Ierodiaconul), 2015
 Ioniță (Logofătul), 3144
 *) Ioniță, 2497
 *) Ioniță (Dascălul), 3275
 Ioniță (Logofătul), 3514
 Ioniță (sin Constantin Logofătul), 116
 Iordăchescu (Logofătul Matei), 1204
 Iosif (Ieromonahul), 2174, 2650, 2665

*) Lavrentie (Dascălul), 204
 Lefter (Logofătul), 1805
 Lupescu (Radu), 59, 156, 268, 353, 1062, 1354, 2117, 2506

Macarie (Ieromonahul), 3472
 Macarie (Ieroshimonahul), 2200
 Măgureanu (Logofătul Iordache), 4982
 Manta (Dascălul), 5558
 Matei (Pr.), 2193
 Mihai, 3473
 Mihai (Diaconul), 2163
 Mihai (Logofătul), 1348
 Mihai (Logofătul), 1120
 Mihail (Pr.), 545
 Mihăilă (Copilul), 2665
 Mihailovici (Vasile), 2315
 Mihalache (Vătaful de plai), 1903
 Mitrea (Logofătul), 480

Naum (Rîmniceanu), 2198, 2209, 2568, 2669
 Nichifor (Ieroshimonahul), 2468
 Nicodim (Monahul), 3789
 Nicodim (Pr.), 2665
 Nicola (Grămăticul), 201, 484, 1327, 1357
 Nicola (Pr.), 2101, 2358, 3722
 Nicolae, 830
 Nicolae, 4367
 Nicolae (Dascălul), 1738
 Nicolae (Logofătul), 1073
 Nicolae (Monahul), 1247, 2462, 2465
 Nicolae (Pr.), 3467
 Nicolae (Pr.), 2040
 Nițu (Logofețelul), 1569

*) Localizarea este probabilă.

Oprea, 2383
 Oprea (Logofătul), 471

Pahomie (Ierodiaconul), 2056
 Panu (Grămăticul), 2381
 Partenie (Ieromonahul), 5466
 *) Pascul (Logofătul), 2338
 Pătrașcu (Logofătul), 2162, 4248
 Petre (Dascălul), 1867
 Piteșteamr (Nicolae), 2457
 Popescu (Ianache), 1126
 Popovici (Dimitrie), 1290
 Popovici Gavril), 2486
 Popovici (Ilie), 2136
 Popovici-Hidișan (Andrei), 2050

Radu (Dascălul), 4980
 Radu (Grămăticul), 2666
 Radu (Logofătul), 1429
 Radu (Logofețelul), 2594
 Radu (Pr.), 2164
 Răducanu (Logofătul), 1414
 Rafail (Monahul), 479, 1631, 2195, 2207, 2220, 2353, 2569, 2585, 2586, 2597, 2598, 2633, 2667, 3008, 5110
 Rusu (Dascălul Ioan), 2108
 Samuil (Ierodiaconul), 1317
 Sava (Monahul), 3683
 Serafim, 3271
 Serafim (Eclisiarhul), 1207
 Serafim (Ieromonahul), 2456, 2513
 Serafim (Ieromonahul), 1975
 Serafim (Monahul), 3163
 Serafim (Monahul), 2099
 Silvestru (Ieromonahul), 2472
 Silvestru (Ieromonahul), 568, 1330, 2143, 2757, 3557

Sofronie (Shimonahul), 2018
 Stan (Logofătul), 44
 Stan (Logofețelul), 1350, 2003, 2024, 5457
 Stanciu (Pr.), 37, 58, 1253, 1299, 1467, 1830, 2337, 2591, 2715, 3314, 3443, 4225, 5367

Stanislavici (Ioniță), 1855
 Stanovici-Voinescu (Pr. Ghinea), 3806
 Stoian de Ia Antim, 236, 473, 1395, 2900
 Strătilă (Dascălul), 3248
 Stroe (Copilul), 2608

Șerban (Pr.), 1384
 Șoimescu (Logofătul Ioniță), 441, 1588

Ștefan (Dascălul), 575
 *) Ștefan (Diaconul), 2656
 Ștefan (Ieromonahul), 2644, 2672, 4640
 Ștefan (Logofătul), 340
 Ștefan (Pr.), 2213

Teodorache (sin Gheorghe Luca), 1125
 Teodorache (Logofătul de divan), 1190
 Teofan (Monahul), 703
 Teofil (Monahul), 1889, 1927, 1930, 1935, 1941, 1956, 1957, 1976, 1989, 1990, 1991, 1993, 1995, 1998, 2007, 2013, 2015, 2018, 2036, 2041, 2047, 2052
 Teofil (Pr.), 1154, 3052
 Toma, 4413
 Toma, 1720
 Toma (Grămăticul), 4379
 Tudosie (Dascălul), 4649

Tăposul (Sandu), 1261

Ungureanu (Anania), 5055
 Vasile, 4838, 4839
 Vasile (Ieromonahul), 3562
 Vasile (Pr.), 4827
 Venedict (Arhidiaconul), 1632
 Visarion (Ieromonahul), 257
 Visarion (Ieromonahul), 3169
 Vlad (Grămăticul), 2511, 2512, 2517, 3000
 Vlad din Moldova, 3697
 Voico (Logofătul), 2162
 Voicu (Copilul), 4745

MOLDOVA

Agapie, 4104
 Arhip, (Ioniță), 1155
 Agurii (Lupul), 3692

*) Localizarea este probabilă.

Arsenie (Ieromonahul), 540	Gherontie (Monahul), 956, 2678
Atanasie (Pr.), 3233	Goștonă (Procopie), 1237
Atanasiu (Dascălul Alexandru), 2349, 2868, 3192	Grigoraș (sin Vasile Uricariul), 103, 115, 238, 256, 354, 940, 4082
Axinte (Uricariul), 2601	Grigorievici (Ieromonahul Natanail), 1567
Bălăcianu (Constantin), 34	Grigoriovici (Ipodiaconul Dimitrie), 1469
Batcu (Alexandru), 1364	Hociung (Căpitanul^Antohi), 3102
Batcu (Lupu), 3417	Holban (Ioan), 3527
Bîrlădeanu (Dascălul lordache), 3506	Hudeci (Pisarul Grigore), 433, 1147, 2774, 3338
*)Bujorovschi (Pr. Gheorghe), 269	
Burghele (Constantin), 60	
Chira (Logofătul Ioan), 1067	Ianovici (Teodor), 495
Chiriac (Ieroshimonahul), 3623	Ilarie (Ieromonahul), 1617, 1844, 5548
Ciohoranu (Alexandru), 343, 4837	Ilarie (Ieromonahul), 2566
Cliciuc (Dascălul Ion), 1537	Ilieviei (Grigore), 355
Constantin (Botezatul), 1364	Ilschi (lordache), 400
Constantin (Diacul), 85	Iliinscoi (Pr. Teodor), 1733
Constantin (Diacul), 4431	Ioan (Ieroshimonahul), 2877, 2952, 2953, 2993, 3001, 3003, 3007
Constantin (Postelniculul), 1417	Ioan Pavel (Grămăticul), 120, 757, 2591, 2599, 3440
Copce (Negoiță), 3145	
Cozma (Monahul), 146,1064,1261,1630,2463,3148	Ioanichie (Monahul), 1870, 5127
Crăciun (Eftimie), 3355	Ioanov (Ștefan), 3784
Cucoranu (Toma), 3180	Ioasaf (Monahul), 507
Daniil (Ieromonahul), 3166	Ion (Dascălul), 2382
Dimitrie (Logofătul), 452	Ion (Dascălul), 3253
Dionisie (Ieromonahul), 2110 -	Ioniță (Copilul), 1629
Dragoș (Vătaful Dumitru), 160	lordache (Dascălul), 3512
Dreteanovschi (Ieromonahul Natanail), 529	lordache (Logofătul), 3694
Enache, 4104	*) lordache (Pr.), 3622
Fanu (Nichita), 1067	lordache (Vătaful), 2623
Filipescu (Dascălul Gheorghe), 1536	Isaia (Ierodiaconul), 2551
	Iustin (Ieromonahul), 570
	Jora (Paharnicul Toader), 34, 50, 57
Galaction (Ieromonahul), 2987	Lațcar (Constantin), 1063
Galeri (Gavril), 4655	Luca (Ieromonahul), 3726
Gavril (Diacul), 86	Luca (Pr. Ioasaf), 53, 112, 252, 254, 3416, 5476
Gavril (Diacul), 3456	
Gavril (Diacul), 2775	Lupoianu (Constantin), 84
Gavril (Ierodiaconul), 49	Marcociu (Vasile), 160
Gheorgache (Clucerul), 2773	Măzăreanu (Vartolomeu), 111, 1300, 2356
Gheorghe (Dascălul), 1296	Meican (Toader), 2581
Gherasim (Ieromonahul Putneanu), 4612	Meletie (Ierodiaconul), 2952
*) Gherghel (Gavril), 761	Meletie (Ieromonahul), 420, 489, 1371, 1409, 1480
Gherontie (Monahul), 2113	
*) Localizarea este probabilă.	Micdonia (Shimonahia), 1345, 3543

Miclescu (Postelnicul lordache), 168, 233	Simion, 5554
Millo (M.), 4566	Sion (Monahul Ioanichie), 9
Misail (Ieromonahul), 69	Sion (lordache), 298
Munteanu (Nicolae), 3691	Sofronie (Ieromonahul), 1462
Natanail (Ieromonahul), 1390	Sofronie (Monahul), 1552
Negrule (Năstase), 869	Spiridon (Ioniță), 3182
Neonil, 4834	Stăncescu (Constantin) 342
Nicanor (Ieromonahul), 101, 1468, 1616	Stîrce (Ștefan), 25, 115, 239, 338
Nichifor (Ieromonahul), 124	Șerban (Pr.), 1271
Nichita (Dascălul), 3234	Ștefan (Diaconul), 27
*) Nicodim, 693	Ștefan (Paharnicul), 134
Nicolae (Dascălul), 104, 2305, 3186	Tăutu (Ioniță) 158
Pahomie (Starețul), 5454	*) Teodorache (Logofătul), 2640
Peștișanu (Dascălul Ioan), 5483	Teofan (Monahul), 1608, 2799, 3094
Polimaz (Logofătul Constantin), 13	Teofilact (Monahul), 3560
Popovici (Eustațiu), 303, 473, 1092, 1358, 1873	Terapont (Ieromonahul), 1963
Proca (Dascălul), 573	Timotei (Monahul), 1953
Răduț (Ianache), 2770	Toachi (Miron), 1845
Rafail (Monahul), 107, 249	Toader, 1573
Samoil (Dascălul), 1264	Toader (Dascălul), 167
Samuil (Ieromonahul), 2374	Vartolomeu (Putneanu), 47
Sava (Ieromonahul), 1440	Vasile, 46
Sava (Ieroshimonahul), 426	Vasile (Diacul), 1818, 5545
Serafim (Ieromonahul), 491	Vasile (Psaltul), 551
Silvestru (Ierodiaconul), 4310	Veisa (Diacul Constantin), 48, 935
Silvestru (Ieromonahul), 1284	Veniamin (Ieromonahul), 3373
	Vîrlan (Ștefan), 2251
	Vîrnav (Gheorghe), 96
	Vitalie (Ierodiaconul), 5517
	TRANSILVANIA
Adam, 4696	Damaschin (Dascălul), 212
Agaton (Monahul), 4215	Daniil (Diacul), 942
Alexandru (Diacul), 4148, 4150	Dănișan (Iacov), 2499
Avram (Pr.), 1365	Duma (Dascălul Radu), 2556, 4975
Banciu (Toma), 546	Enache, 4646
Blagovici (Dimitrie), 149	Făgărășanu (Ivan), 1159
Bucur (Pr.), 1268	Fior (Pr.), 4259
Cojocariu (Petru), 2351	Florea (Pr.), 206
Constantin (Pr.), 2982	Gavril (Pr.), 1832
Costea (Dascălul), 1436	Gheorghe (Dascălul), 4154, 4275
Crețu (Pr. Bucur), 4298	Gheorghe (Logofețelul), 580
*) Localizarea este probabilă.	Gheorghe (Pr.), 2393

- Gheorghe (Pr.), 3820
 Giurgiu (Pr.), 4642
 Grigore (Popa din Măhaci), 447
 Hristea (Simion), 3811
 Ibășfăleanu (Logofătul Ion), 2955
 Ilie (Dascălul), 3509
 Ioan (Muncăcianu), 701, 412ft)
 Ioan (Pr.), 2302, 4247
 Ion (Logofătul), 3344
 Ion (Pr.), 356, 3341
 Ion (Pr.), 35
 Ion (Pr.), 3811
 Ion Romînul (Pr.), 3821
 Luca (Ion), 2499
 Lupu (Dascălul Bucur), 1653
 *) Maței (Diacul), 2384
 Marco (Căpitanul Zamfir), 3161
 Matei, 3802
 Mihai (Pr.), 2860
 Mihailovici (Pr. Constantin), 5496
 Munteanu (Dascălul Vasile), 1353, 4664, 5205
 Necula (Dascălul), 1346
 Nicolae (Diacul), 4276
 Nicolae (Pr.), 4870
 Pavel (Dascălul), 942, 3176, 3198, 3513
 Petre (Pr.), 4918
 Petru (Diacul), 2524, 4870
 Petru (Pr.), 714, 4216
 Pop (Nichifor), J739
 Popa (Dascălul/Iacov), 3110
 Popovici (Banța)i 2111
 Popovici (Pr. Dimitrie), 1373, 1650
 Popovici (Gheorghe), 1318, 1346
 Popovici (Iosif), 2326
 Popovici (Pr. Nicolae), 1431
 Popovici (Nicolae), 3450
 Popovici (Petru), 2507
 Popovici (Pr. Sava), 2325, 2443, 3572
 Popovici (Teodor), 1723
 Popovici-Cucuian (Gheorghe), 3170
 Pușcașu (Pr. Bucur), 2555
 Radu (Nicolae), 595
 Rus (Dascălul Pavel), 710
 Silvestru (Ieromonahul), 5333
 Simion (Diacul), 2302
 Simion (Diacul), 4572
 Simion (Diacul), 2369, 2370
 Simion (Pr.), 3528
 Stan (Pr.), 2178
 Sturze (Dascălul Vasile), 706, 707, 708, 709,
 712, 713, 1838, 3107, 3564, 4160, 4164, 4214
 S. H., 2481
 Ștefan (Dascălul), 138, 4851, 4852
 Ștefan (Diacul), 1352
 Ștefan (Pr.), 2301
 Ștefan (Pr.), 4133
 Teodor (Diacul), 701
 Teodor (Pr.), 2499
 Trandafir (Dascălul), 4254
 Ursu (Pr.), 4151, 4182, 4641
 Ursu (Teodor), 1132
 Varlaam (Ieromonahul) 759
 Vartolomeu (Ieromonahul), 577
 Vasile (Dascălul), 2120
 Vasile (Pr. Moldovanu), 3199
 Viski (Ioan), 5449
 Voileanu (Logofătul Matei), 3399
 Zacionea (Ioan), 2476

BANAT

- *) Popovici (Dascălul Ion), 5850
 *) Popovici (Zaharia), 4261
 Popovici-Stolojan (Dascălul Radu), 1846
 Romanescu-Popovici (Dascălul Marcu), 3561

LISTA COPIȘTILOR DIN ALTE ȚARI

RUSIA

Gherasim (Ieromonahul), 716

POLONIA

Nicolae (Arhimandritul), 34

INDICE GENEKAL

A

- Aaron Vodă, 12
 Abrud, 184
 Acachie, ieromonah, 1,2
Acatiste, 9,79,108,125,151,268
Acatistul Adormirii Maicii Domnului, 185
Acatistul Maicii Domnului, 10, 191, 206, 236, 251
Acatistul Mintuitorului, 130, 145 206
Acatistul sf. Arhangheli, 15
Acatistul sf. Cruci, 15
Acatistul sf. Ioan Botezătorul 15
Acatistul sf. Nicolae, 15, 170, 186
Acatistul sf. Troițe, 15
 Adam, 52, 54, 57, 70, 73, 75, 80, 81, 90, 97, 98, 131, 193, 202, 205, 223
 Adam din Turdași, 2
 Adamovici Gherasim, arhiepiscop, 192
 Adormirea Maicii Domnului, 3, 25, 111, 112, 114, 162, 165,233
 Agapia, mănăstire, 71, 84, 126, 213, 214, 257
 Agapie, 3
 Agapie Criteanul, 273
 Agatonmonah,3.293
 Agurii Lupul, 3
Ahileu la ostrovul Șirului, 264
Albina, 163, 164, 173, 188, 189, 215
 Aldea, 225
 Alexandra Pavlovna, 159
Alexandria, 9, 25, 31, 63, 78, 86, 130, 131, 133, 138, 144, 153, 159, 176, 189, 190, 222, 243, 277, 310
 Alexandru, dascăl, 3
 Alexandru, diac, 4
 Alexandru Macedon, v. **Alexandria**
 Alexandru Pavlovici, 26, 159
 Alexe sf., 6, 30, 258
 Alexie, clucer, 151
 Allgyogyon, v. Geoagiu
Altidalis și Zelidia, v. Voiture Vincent
Amartolon Sotiria v. **Mintuirea păcătoșilor**
 Ambrosie, episcopul Chersonului, 159
 Amfilog, împărat, 128, 196
 Amon sf., 48
Analele Academiei Romine, 88
 Anania, dascăl, 4
 Anania, ieromonah, 168
 Anastase, 255
 Anastasie, sufagiu, 34, 35
 Anatolie, ierodiacon, 4,5
 Andrei, dascăl, 5
 Andrei, diac, 133
 Andrei, preot, 262
 Andriotaxitul, dascăl, 5,6
 Andronic, diac, 6,7, 280
 Anghel, diacon, 7
 Anghel, șalvaragiu, 135
 Anghelcic Alexandru, 7
 Aninoasa, mănăstire, 96, 97, 177
 Antihrist, 45, 59-61, 188,195, 196
 Antim de la Cozia, 7,8
 Antim, mănăstire, 230, 231
 Antim, egumenul măn. Humor, 146
 Antim Ivireanu, 48, 62, 69, 70, 165
Antologhion v. și **Praznicar Antologhion**, 121, 241, 243, 295
 Anton, 9
 Anton, logofăt, 8
 Anton, monah, 8
 Anton, sf., 188
 Antonie, 9
 Antonie cel Mare, 104
 Antonie, egumenul măn. Bistrița, 111, 114, 115
 Antonie, mitropolitul Moldovei, 99, 100
 Antonie Vv., 71
Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, 69
 Apafi Mihai, Vv., 233
 Apateu, sat, 120
Apocalipsul Apostolului Pavel, 273
Apocalipsul Maicii Domnului, 4, 10, 30, 170
Apocalipsul sf. Ioan Teologul, 8, 19, 25, 58, 59, 111, 113, 154, 194, 227
 Apostol, 256
 Apostol, logofăt de divan, 9
 Apostoli, jupin, 138
 Apostoli, sfinții, 78, 123, 135, 168, 195, 196, 220, 229
 Arad, 3, 236
Archirie si Anadan, 3, 9, 42, 180, 190, 222, 262
 Arcuș, sat, 181
 Ardeal v. Transilvania
 Argeș, 28, 47, 51. 55; mănăstirea—, 101, 119, 158, 173
 Arhip Ioniță, 9
 Arie, 41, 263
 Arini, sat, 181
Aritmetică, 95, 154
 Armenopul, 52
 Arnota, mănăstire, 8
 Arsenie, ieromonah, 10
 Artaxerxes, 219

- Artemon sf., 92
 Asan, cămăraș, 88
Așezământul starețului Paisie, 103
 Aștileu, sat, 121, 217
 Atanasie, ierodiacon, 10
 Atanasie, ieromonah, 75
 Atanasie, ieromonahul de la măn. Hurez, 201
 Atanasie, mitropolitul Ardealului, 178
 Atanasie, preot, 10, 34
 Atanasie sf., 13, 28
 Atanasie, stareț, 198
 Atanasiu Alexandru, 11
 Athos, muntele, 81, 92, 158, 199
 Augustin sf., 67
 Austria, 50
Avestia, 21, 64, 180
 Avgi Gavril, bașa, 17
 Avraam, 31
 Avram, preot, 12
 Avramia, monahie, 149
 Axinte Uricariul, 12, 226
- B**
- Bacău, 171, 179, 184
 Bădea, grămatic, 115
 Badiul ot Moldova, 233, 234,
 Baia Abrud, 184
 Baia Zlatna, 184
 Balș Alecu, comis, 147
 Balș lordache, vistiernic, 116
 Banat, 186, 190, 191, 203, 204, 235, 236
 Banciu Toma, 13
 Barbul, dascăl, 19, 20, 75
 Barbul, logofăt, 20
 Bart Petru, 22
 Basarab Manolache, clucer, 21
 Basarab Matei, Vv., 165
 Băteu Alexandru, 20
 Băteu Lupu, 21
 Băthori Sigismund, Vv., 97
 98
 Bădescu Vasile, 55
 Bălaia, sat, 129
 Bălăcianu Constantin, 12, 138, 166
 Bălgrad, 12, 177
 Bălțeanu Ion, logofăt, 227
 Bălțăești, sat, 72, 73
 Bărbătescu Ioachim, ieromonah, 13, 15 - 19
 Bărbătescu Ioan, v. Bărbătescu Ioachim
 Bărbătești, sat, 13, 14
 Bărboiu, mănăstire, 179
 Beci, v. Viena
 Beldiman Alexandru, 11
 Beldiman Gheorghe, ban, 264, 265
 Bercheșești, sat, 144
 Berechet Ștefan, 69
 Berevoești, schit, 215
 Berheceanu Andonaei, 21
Bertoldo, 24, 36
 Bethlen Găbor, Vv., 130
 Bezdead, sat, 56
 Bianu Ion, 177
Biblia, v. și *Sfîtna Scriptură*
Biblia, 138, 166, 238
Biblia lui Șerban, 12
Bibliografia Romînească Veche, 177
 Biblioteca Academiei R.P.R., 12
 Biblioteca Colegiului Reformat din Cluj, 269
 Bihor, 22, 46, 175
 Biserica Batistei, 19, 20
 Biserica Domnească din Cîmpulung, 169
 Biserica Golescului, 34, 35
 Biserica Maica Precista Dudu, 7
 Biserica sf. Gheorghe Vechi, 67
 Biserica sf. Ilie, 34, 55
 Biserica sf. Nicolae, 151
 Biserica sf. Vineri, 4, 144
 Biserica Șerban Vodă, 66
 Biserica Trei Sfetitele din București, 195
 Biserica Tuturor Sfinților, 62; din București, — 224, 225
 Biserica 40 de Mucenici, 82
 Bisericiani, mănăstire, 10, 41, 154, 155, 256
 Bistrița, mănăstire, 14—19, 26, 95, 108, 110-115, 117, 143, 168, 170, 194, 207, 208, 232, 233, 245, 246
 Bicăinți, sat, 178
 Bîra Florea, protopop, 239
 Bîra Teodor, preot, 239
 Bîrlad, 22
 Bîrlădeanu lordache, dascăl, 22
 Blașoveștenie, v. Bunavestire
 Blagovici Dimitrie, 22
 Blaj, 182, 269
 Bociu, sat, 244
 Bojidar Matei, dascăl, 23
 Boldogfalva, v. Sîntămărie
 Bolgarseg, v. Șcheii Brașovului
 Borănescu, 135
 Borșa, sat, 167
 Botoșani, 7, 134
 Bozeș, sat, 169
 Bran, 23, 191, 192
 Brașov, 30, 38, 43, 61, 81, g. 101, 145, 159, 186, 195, 223, 237, 238, 243* 248, 261, 263, 275
 Bratei, sat, 218
 Brănești, moșie, 146, 147
 Brăteștii - Pașcanilor, sat, 184
 Brebu, sat, 203, 204
 Brîncoveanu Constantin, Vv 52, 73, 119, 135, 151, 155* 163-165, 168, 169, 173, 220* 232, 255, 270, 271
 Brîncoveanu Nicolae, clucer • 67
 Brîncoveni, mănăstire, 168, 169
 Bucov, sat, 241
 Bucovina, 247, 257
 Bucur, preot, 23
 București, 19-21, 25-28, 48, 54, 61, 68, 71, 81, 82, 88, 89, 94, 104, 132, 151, 154, 171, 180, 182, 186, 195, 206, 212, 224-226, 230, 231, 240, 243, 246, 248, 258, 259, 273
 Budacul Romînesc, sat, 262
 Bujorovschi Gheorghe, preot, 23
 Bulgariu, sat, 180
 Bunavestire, 31, 41, 123, 128,, 201, 233
 Burgele Constantin, 23, 24
 Buzău, 268, 269
 Buzoianu Grigore, dascăl, 132
- C**
- Cain, 267
 Calafendești, sat, 258
Calendar, 17, 23, 72, 86, 164, 172, 204, 249, 257, 267
 Calinic, monah, 150
 Calist al Constantinopolului sf., 149
 Calist Catafighiotul sf., 118,, 158
 Calist Xanthopol, 148, 149^ 249, 250, 252
 Callimachi Alexandru, Vv., 117, 138, 257
 Callimachi Grigore, Vv., 5, 29' 146, 155
 Callimachi Ioan Teodor, Vv., 57, 202
Canoane, 9, 25, 89, 101, 105, 116, 206, 241
 Cânta Nicolae, paharnic, 29
 Cantacuzino Constantin, stolnic, 49, 68, 240
 Cantacuzino Ioan, vornic, 220
 Cantacuzino Ion lordache, 72
 Cantacuzino lordache, spătar, 139
 Cantacuzino Mihail, spătar, 155
 Cantacuzino Pîrvu, vel vornic, 67
 Cantacuzino Șerban, Vv., 12, 56, 68; 117, 138, 151, 163, 166, 213
 Cantacuzino Toader lordache, vistiernic, 72
 Cantemir Constantin, Vv. 213
 Cantemir Dimitrie, Vv., 4, 5, 36, 37, 188, 190, 302
 Caragea Gheorghe, Vv., 51
 Caragea Nicolae, Vv., 54, 64, 209, 227, 246, 248
 Caransebeș, 182, 203, 204
 Careofil Ioan, 68
 Carloviț, 204
 Cărmii, munte, 274
 Carol VI, împăratul Austriei, 210
 Carp Ilie, 24
 Carp Vasile, sulger, 24, 138
 Carpathii, mănăstire, 125
Cartea laudelor, v. *Psaltire*.
Carte de bucate, 151
 Casian Rimleanul Sf., 55
 Cașin, mănăstire, 6, 7
Catavasii, 28, 57, 131, 190, 201, 259, 262, 308
Catehism, 22, 33, 60, 183, 186
Cazanii, 2, 19, 33, 37, 68, 88, 106, 115, 120, 122, 128, 152, 159, 161, 183, 185, 192 204, 207, 245, 248, 260, 263, 301
Cazanii la oameni morți, 4, 180
 Găldărușani, mănăstire, 2, 83, 89, 108, 149, 162, 209
 Capeți, sat, 181, 182
 Căpșuna, sat, 167
 Cărăcaș Ștefan, șeșțar, 205
Cărțile Crucii Domnului, v. *Stavrofilia*
Ceaslov, 25, 70, 94, 172, 178, 233, 234, 246, 284
Ceasornicul domnilor, 123, 124, 300
 Cefa, sat, 120
Cele 12 Evanghelii, 178
Cele 12 Vineri Mari, 167, 203, 204, 231
Cele șapte Taine, 236, 237
 Cernat, sat, 187, 263, 264
 Cernătescu Mihai, logofetel, 24, 85,
 Cernavoda, episcopie, 238
 Cernica, mănăstire, 25—28, 43, 44, 102-106, 125, 190
 Chefalinia, v. Ghefalonia
 Chefalonia, 48, 250
 Cheia, 255
Cheia înțelesului, 4, 246
 Chereșești, sat, 144
 Ghernichia, 250
 Cherson, 100, 159
 Ghesareea Gappadociei, 250
 Chiev, v. Kiev.
 Chira Ioan, logofăt, 24
 Chiriac, ieroshimonah, 24
 Chiriac Rîmniceanu, 28, 104
 Chiriceanu Constantin, 25
 Chirii, arhimandritul măn. Rîșca, 117, 118
 Chirii, egumen, 74
 Chirii, egumenul măn. Pîngărați, 84
 Chirii, ierodiacon, 25, 44
 Chirii, ieromonah, 26
 Chirii, preot, 27
 Chiriță, preot, 28
 Chițorani, sat, 241
 Ciomău, sat, 169
 Cioara, sat, 12
 Cioclovina, schit, 181
 Ciogole Sofronia, 258
 Ciohoranu Alexandru, 29
 Cîineni, sat, 152
 Cîlnic, sat, 204
 Cîmpina, 153, 154
 Cîmpulung, 55, 106, 169, 212; mănăstirea—; 34, 47, 79, 80, 162, 165, 172, 173, 206, 214, 216, 223, 265
Cîntarea Cîntărilor, 119
Cîntări bisericești, 10, 25, 33, 87, 104, 105, 157, 170 186
Cîntece de stea, 30, 190
Cîrjă arhierescă, 160, 239
 Cîrligătura, ținut, 264
 Cleonic, ierodiacon, 94, 258
 Cliciuc Ion, dascăl, 29, 30, 65
 Climent, episcopul Rîmnicului, 111, 193, 210
 Climentie, arhidiacon, 99, 100
 Cluj, 46, 47, 156, 244, 269
 Cocorăscu Constantin, 273
 Codex *Sturdzanus*, 97, 276
 Codlea, sat, 224
 Cojocariu Ioan, 30
 Cojocariu Petru, 30
 Colțea Andrei, 30
 Colțea, mănăstire, 243
 Coman, protopop, 189
 Comanca, schit, 247
 Comăneanu Constantin, 174
 Comănești, sat, 77
Condica pravilnicească, Constantin, 66
 Constantin Botezatul, 3
 Constantin, cîntăret, 31
 Constantin, copilul, 31
 Constantin, dascăl, 32,
 Constantin, diac, 33, 278
 Constantin, logofăt, 7, 34
 Constantin, logofăt de 36
 Constantin Paleologul, ratul Bizanțului, 132
 Constantin Pavlovici, en
 Constantin Peloponisiot, 17
 Constantin, postelnicel, Constantin, preot 35, 37, 257
 Constantin, preotul din cheși, 264
 Constantin, psalt, 37
 Constantin Săidăcariul, 38, 302
 Constantin cel Mare, 201, 205, 222
 Constantin și Elena, s 71, 135, 168, 169, 190
 Copăceni, sat, 267
 Copce Negoită, 38
 Copce Stere, 38
 Cornești, sat, 264
 Coruți, sat, 46, 47
Cosmografie, 4, 7, 8
 Gostache Veniamin, m polit, 102, 221
 Costea, dascăl, 38, 39
 Costin Miron, 12, 32, 152, 224, 225, 231
 Costin Nicolae, 32, 123, 141, 150, 224, 225, 227, 300
 Cotigleat, sat, 260, 282
 Gotmeana, mănăstire, 8
 Cozia, mănăstire, 8, 79, 95, 96, 161, 189, 244
 Cozla, schit, 208
 Cozma, mitropolit al vlahiei, 83, 97
 Cozma, monah, 39, 41, 4
 Craiova, 7, 28, 50, 52,
 Crăciun Eftimie, 42
 Grețu Bucur, 43

- Crețulescu, 28, 246
 Crețulescu Iordache, vornic, 24, 85, 222, 223
 Crețulești, sat, 27
Crimii țarinii, 139, 252
Criptogramă, 1, 36, 37, 44, 45, 63, 83, 105, 112, 127, 139, 171, 172, 174, 176, 177, 188, 192, 207, 208, 228, 242, 244, 252-254, 256, 257, 261
 Griștelec, sat, 70
 Grisul Negru, 236
 Groitoru Gheorghe, 64
Cronica Ardealului, 6
Cronica domniei lui Nicolae Mavrocordat, 224, 225, 227, 230
Cronica Iliricului, 141
Cronica lui Iordache Stavvrache, 96
Cronica Moesiei, 141
Cronica Slovenilor, 4, 141, 160, 202, 299
Cronică turcească, 6, 280
Cronici, 21, 23
Cronici moldovenești, 32, 36, 61, 69, 81, 90, 116, 123, 124, 139-142, 150, 166, 167, 225-228, 230, 231, 246
Cronici muntenesi, 4, 5, 35, 49, 65, 69, 88, 91, 92, 121, 124, 179, 220, 223, 226, 227, 240, 246, 259
Cronograf, 29, 38, 56, 65, 69, 72, 73, 88, 99, 100, 124, 132, 139, 140, 168, 174, 180, 183, 187, 189, 215, 266, 267
Cronologie, 75, 207, 228, 254
 Grucescu Ioan, 21
 Gucoran Nicolae, 43
 Gucoranu Toma, 43
 Gucuzel Ioan, 43
 Curtea de Argeș, v. Argeș
 Guruții, 236, 246
Cuvînt pentru pocăință, 2
Cuvinte, 131
Cuvinte ale sfinților părinți, v. Sfinții Părinți
Cuvinte monahale, 1, 148
- D
- Damaschin, dascăl, 44
 Damaschin, episcopul Rîmniceului, 76, 228
 Danciu, logofăt, 223
 Daneș, sat, 248, 261
 Daniil, 44, 45
 Daniil de la Raith, 136
 Daniil, diac, 46, 47, 175, 295
 Daniil, ierodiacon, 47, 137
 Daniil, ieromonah, 47, 48
 Daniil, proorocul, 273
 Danovici Pătrașco, logofăt, 99
 Darie Iordache, paharnic, 11, 29, 224
Darovanie, v. Florea darurilor
 David, împărat, 61, 67, 128, 132, 133, 155, 269
 David Constantin, 51
 Dănișan Iacov, 48
 Dărmănești, sat, 11
 Dej, 266
 Deleanu Grigore, 48
Descinteze, 105
Descoperirea sf. Liturghii, 17, 20, 21, 88, 96, 127, 128, 142, 183, 201, 222, 258, 259, 263
 Diadoh, episcopul Fotichiei, 199, 254
Dialog, 262
Diată stăretească, 52, 190
Didahile, v. Antim Ivireanu
 Dima, pisar, 142
 Dima, stolnic, 31
 Dimitrie, logofăt de divan, 49
 Dimitrie al Rostovului sf., 73
 Dimitrie de la Basarabov sf., 240
 Dimitrie, logofăt, 49
 Dimitrie sf., 84, 205, 263
 Dintr-un lemn, mănăstire, 146
 Dinu, logofăt, 36
 Dionisie Areopaghitul sf., 161
 Dionisie, eclisarh, 49, 51, 52
 Dionisie, egumenul mănăstirii Hurez, 62, 194, 196, 197
 Dionisie, ieromonah, 52, 53
 Dionisie, shimonah, 269
Dioptra, 82, 113, 213
Divanul, V. Cantemir Dimitrie, V.v.
 Dimbovița, 167
 Dîrsta, sat, 105
Documente, 240, 241
Dogme, v. Teologie dogmatică
 Dolete Ștefan, 53, 54
 Dolgopol, v. Cîmpuiung
 Doljești, schit, 56, 160
 Domnescu Ion, 258
 Dorna, sat, 161
 Dorobăț Teodor, 63
 Dorohoi, 10, 11, 29, 65
 Dorothei, avva, 113, 283
 Dorothei, ierosimonah, 54, 55
 Dorothei sf., 265
 Dosithei, arhimandritul mănăstirii Cîmpuiung, 79, 80
 Dosithe Buzăianu, iconom, 97
 Dosithei, episcopul Buzăului, 269
 Dosithei, ierodiacon, 55, 56, 292
 Dosithei, mitropolitul Ungro-vlahiei, 79, 87, 94, 103, 108, 267, 273
 Dosithei Putnianu, egumenul mănăstirii Humor, 146
 Dragomir, căpitan, 53, 54
 Dragomirești, sat, 242, 243
 Dragomirna, mănăstire, 108, 199, 221 *
 Dragoș Dumitru, 56
 Dragoș Vodă, 90, 91
 Dragul, căpitan, 212
 Drăgoi, logofăt, 56
 Drăguș, mănăstire, 274
 Drăguș, sat, 145
 Dreteanovschi Natanail, 56, 57
 Drugănescu Scarlat, 240
 Duca Gheorghe, V.v., 265
 Duma Ioan, 57, 58, 60, 61, 305
 Duma Radu, 58, 61, 187, 238, 248, 261
 Dumitrache, stolnic, 179
 Dumitrașco, serdar, 71
 Dumitru, 20, 255
 Dumitru, cîntăreț, 61, 62 •
 Dumitru, preot, 196
 Dumitru Rîmniceanu, 62
 Dumitru sf., v. Dimitrie sf.
- E
- Ecaterina doamna, soția lui Alexandru Îpsilanti, 71
 Ecaterina II, împărăteasa Rusiei, 5, 83, 100, 159
 Ecaterina Pavlovna, 159
 Ecaterinoslav, 159
 Edessa, 251
 Efrem, grămătic, 62, 63
 Efrem Harapul, v. Efrem Șirul sf.
 Efrem Șirul sf., 1, 34, 75, 109, 110, 113, 114, 119, 157, 184, 201, 202, 232, 251
 Eftimie, preot, 151
 Eftimivici Mihalache, 266
 Eghipet, v. Egipt
 Egipt, 158, 238
 Elefterie, filosoful, 204
 Eliana Pavlovna, 159
 Enache, 63, 310
 Enache din Ardeal, 63
 Enache sin haji Fragul, 63
 Enzenberg, general austriac, 72, 247
 Epictet, filosoful, 244
Epistolia Domnului nostru Iisus Hristos, v. *Legenda Duminecii*
 Eraclie, v. Iraclie
 Eremia, v. Ieremia
 Erneanu Ion, 64
Erotocrit, 7, 132, 247
Eshatologie, 46, 65, 73, 92, 131, 144, 159, 169, 198, 231, 254, 307
Esopia, 21, 22, 24, 31, 38, 42, 176, 185, 207
 Ețimberg, v. Enzenberg
 Eustatie Plachida sf., 88
 Eva, 90
Evangeliiar, v. *Evangelii*
Evangelii, 35, 45, 67, 69, 84, 88, 107, 111, 162, 164, 194, 226, 227, 230, 241, 254, 256, 261, 285
 Evdochia, mucenița, 14
Exaimeron, 250
- Facerea*, cartea, 46, 250, 255
 Fanu Nichita, 64
Faptele Apostolilor, v. și *Praxiu*
Faptele Apostolilor, 33, 278
 Făgăraș, 13, 130, 142, 145, 152, 180-182, 274
 Făgărășanu Ivan, 64
 Făgețeanu Stanciu, 64
 Fărcășanu Matei, 62, 197
 Felon, 136, 224
 Feredeieni, moșie, 146, 147
 Fevronia sf., 56
 Filaret, chir, 44
 Filaret, episcopul Rîmniceului, 93
 Filaret, mitropolitul Miralichiei, 153
 Filaret, preot, 240
 Filip, diac, 5
 Filipescu Constantin, căpitan, 65
 Filipescu Gheorghe, 65
 Filipești, sat, 36
Filocalia, 104
 Filothei, monah, 55, 252
 Filothei sf., 149
 Filothei Sinaitul sf., 48, 122
Filofera, 38
Fiziolog, 131
 Floare, 47
Floarea darurilor, 9, 93, 130, 134, 140, 209, 218
 Fior, popa, 66-69
 Fior, preot din Ardeal, 66
 Florea copilul, 70
 Florea, preot, 70, 96, 120
 Fiorești, mănăstire, 138, 166
 Florești, sat, 12
 Focșani, 73
 Fostirie sf., 116
 Fota, grămătic, 71, 154, 281
 Fotichia, 199, 254
 Fragul, haji, 63
 Francisc, împăratul Austriei, 22
 Franța, 6
 Fundoia, sat, 100
 Furceni, sat, 43
 Furte Constantin, 26
 Galaction, episcopul Rîmniceului, 51
 Galaction, ieromonah, 71, 72
 Galeri Gavril, 72
 Gavril, diac, 72-74
 Gavril, ierodiacon, 74
 Gavril, mitropolitul Moldovei, 29, 100, 102, 146, 202, 208
 Gavril, preot, 75, 191
 Găvanul, schit, 268, 269
 Geoagiu, sat, 269
Geografie, 11
 Gepiu, sat, 46, 47
 Ghedeon, episcopul Brașovului, 145
 Ghedeon, mitropolitul Moldovei, 128
 Ghedeon, monah, 75
 Ghenadie, arhimandritul mănăstirii Cozia, 75, 76
 Ghenadie, egumenul mănăstirii Argeș, 119
 Ghenadie, ieromonah, 14
 Gheorgache, clucer, 76
 Gheorgache, vistiernic, 124
 Gheorghe, 255
 Gheorghe, dascăl, 76-81, 106
 Gheorghe, diac, 77
 Gheorghe, egumenul mănăstirii Cotmeana, 81
 Gheorghe, logofăt, 70
 Gheorghe, logofețel, 81
 Gheorghe, preot, 82, 170
 Gheorghe, preotul din Cîmpuiung, 169
 Gheorghe, preotul din Pociai, 246
 Gheorghe sf., 42, 44, 173
 Gheorghe, shimonah, 82
 Gheorghită, logofăt, 122
 Gherasim, ierodiacon, 82, 83
 Gherasim, ieromonah, 75, 83, 84
 Gherasim Putneanu, ieromonah, 84
 Gherghel Gavril, 84
 Gherghie, logofăt, 85
 Gherghie, logofăt de divan, 20
 Ghermanos, patriahul, 20
 Gherontie, monah, 86
 Ghica Grigore, V.v., 36, 47, 71, 73, 99, 114, 123, 139, 140, 151, 154, 188, 220, 223
 Ghica Grigore Alexandru, 21
 Ghica Matei, V.v., 98, 151
 Ghica Scarlat Grigore, V.v., 181
 Ghișoi, sat, 166
 Ghiula, cîmpie, 236
 Giurăscu Ioniță, 86, 87
 Giurgiu, preot, 87
 Giurgiuveanu Ion, 87
 Giurgiuveanu Petre, 88
 Giurgiuveanu Tudor, 88
 Giurtelec, sat, 82
 Gîrbău, sat, 266
 Gylzunios Manuel, 95
 Goran, 88
 Gorăscul Ioan, 115
 Gorj, 258, 259
 Gorjul de Sus, 203, 204
 Goștonă Procopie, 88, 89
 Gova, mănăstire, 268
Gramatică rusească, 127
 Greceanu Nicodim, ierodiacon, 89, 90
 Greceanu Radu, 88, 223
 Greci, sat, 151
 Grecu Vasile, 263
 Grigoraș sin Vasile Uric, 90, 91
 Grigore Decapolitul sf., 152, 26, 96, 97, 111, 114, 207
 Grigore Dialogul sf. 266
 Grigore, episcopul Rîmniceului, 66, 69, 114, 115
 Grigore, ieromonah, 95
 Grigore, ieromonahul cu mănăstirea Cozia, 95
 Grigore, logofăt, 96, 97
 Grigore, mitropolitul Ungro-vlahiei, 44, 48, 67, 79, 95, 153, 166, 171, 198, 240, 268
 Grigore, popa din Măhăceală, 98, 276
 Grigore, preot, 36, 88
 Grigore Rîmniceanu, 27, 95, 258, 309
 Grigore sf., 18, 65
 Grigore Sinaitul sf., 26, 149, 158, 252

- Grigorievici Natanail, 98
 Grigorievici Dimitrie, 99, 100
Gromovnic, 75, 86, 171, 172, 176, 191, 203, 204, 207, 231
- Habsburg, familia, 246
 Hangea Ioan, vicar, 182
 Hangerli Constantin Vv., 51, 87, 132
- Hangu, mănăstire, 72
 Harmăștain, grof, 3
 Hărnicești, sat, 115
 Haromsec, v. Trei Scaune
 Hărlăscu Dimitrachi, 160
 Hereclean, sat, 177
 Herescu Dositei, episcopul Rădăuților, 29
- Hiatfalău, sat, 218
 Hidișani, sat, 22
 Hirlău, 214
 Hirșovița, schit, 205
 Hociung Antohi, 100
 Hodoș Nerva, 177
 Holban Ioan, 100
 Holbav, sat, 223, 224
 Hotin, 221
- Hristodor, Ioan Trapezont, 7
 Hrizea, dascăl, 101
 Hristea Simion, 101
 Hudeci Grigore, 101, 102
 Hudici Dionisie, 57
 Huedin, 246
 Humor, mănăstire, 126, 146
 Hunedoara, 130, 152, 169, 177, 178, 233
- Hurez, mănăstire, 19, 43, 49, 50, 55, 56, 62, 75, 92, 122, 135, 136, 143, 152, 158, 162, 168, 169, 194, 196-198, 200, 201
- Hurmuzachi Alexandru, 140
 Hurmuzachi Matei, 140
 Huși, 3, 74, 212
- Iachint, starețul mănăstirii Cernica, 102, 104, 105
 Iacov, logofăt, 105, 106
 Iacov, patriarhul, 75
 Iacov Putneanu, mitropolitul Moldovei, 57
- Ialomiața, 171
 Ianache, preot, 106
 Ianăș, preot, 3
 Iancu, vtorii vistiernic, 28
 Iane, logofăt de taină, 107
 Ianovici Teodor, 107
- Iași, 12, 23, 29, 63, 98, 102, 107, 115, 116, 128, 137, 138, 155, 157, 159, 160, 206, 249, 264
- Iași, sat, 121, 122
 Iaz, sat, 76
 Ibășfăleanu Ion, 107
- Ieremia, v. și Irimie
 Ieremia, monahul de la mănăstirea Căldărușani, 108, 209
 Ieremia, monahul de la mănăstirea Cîmpuiung, 108
- Ieronim sf., 16, 114, 210, 232, 272
- Ierusalim, 5, 14, 59, 96, 128, 160, 239
- Ignatie Xanthopol sf., 148, 149, 249, 250, 252
- Ilarie, ieromonah, 108, 109
 Ilarie, ieromonahul de la schitul Vrancea, 109
- Ilarion, episcopul Rîmnicului, 135, 270-272
- Ilarion, ieromonah, 199
 Ilarion, ieromonahul de la mănăstirea Bistrița, 110-115
 Ilarion, ieromonahul de la mănăstirea Neamț, 250
- Ilarion, ieromonahul de la Rîmnic, 221
- Ilie, dascăl, 115
 Ilie, proorocul, 274
 Ilievici Grigore, 115, 116
 Iliinscoi Teodor, 116
 Iliina, 181
 Ilinca, 169
- Iliodor*, 5, 6, 11, 23, 29, 101, 115, 137
- Ilschi Iordache, 116
 India, 125, 253
 Ineu, sat, 3
- Inochentie, episcopul Hușilor, 74
- Inochentie, episcopul Rîmnicului, 76
- Instrucțiuni pentru clerul din Rusia*, 63
- Intänberg, v. Enzenberg
- Ioan, 3, 188
 Ioan, arhiepiscopul Garlovițului, 204
 Ioan, arhimandrit, 55
 Ioan Bogoslovul, v. Ioan Evangelistul
 Ioan Botezătorul sf., 35
 Ioan al Carpathiilor sf., 125, 253
 Ioan Colibașul sf., 196, 198
 Ioan Damaschinul sf. 25, 82, 154, 167, 186, 219
- Ioan, dascăl, 116
 Ioan, dascălul mănăstirii Colțea, 243
 Ioan, egumenul mănăstirii Hurez, 135
 Ioan, egumenul Raithului, 94
 Ioan Evangelistul sf. 35, 73, 107, 111, 133, 194, 227
 Ioan, grămătic, 13, 116
 Ioan Gură de Aur sf., 16, 105, 114, 121, 169, 184, 210, 232, 251, 266, 272
 Ioan Hrisostomul, v. Ioan Gură de Aur
 Ioan, ieromonah, 117, 173
 Ioan, ieroshimonah de la mănăstirea Rîșca, 117-119
 Ioan, logofăt, 26, 139
 Ioan, monah, 119
 Ioan, ieromonahul de la schitul Vrancea, 109
 Ioan Muncăcianu, 120, 301
 Ioan Pavel, grămătic, 123-125, 300
 Ioan, preot, 15, 77, 122
 Ioan, preot în Aștileu, 121, 217
 Ioan, preot în Iași, 121, 122
 Ioan Rîmniceanu, 122, 123
 Ioan Scărarul sf., 54, 79, 95, 96, 118, 136, 148, 153, 162, 200, 269, 270, 288
- Ioan sf., 34
 Ioan sin Macarie, 14
 Ioan, sluger, 116
 Ioan, stareț, 103
 Ioan Teologul, v. Ioan Evangelistul
 Ioan tipograful, v. Ilarie ieromonahul de la schitul Vrancea
- Ioan Zlatoust, v. Ioan Gură de Aur
- Ioanichentie, preot, 223
 Ioanichie, 27
 Ioanichie, ierodiacon, 125
 Ioanichie, ieromonahul mănăstirii Rîșca, 117
 Ioanichie, monah, 126
 Ioanichie Nemțeanul, episcopul Romanului, 57
 Ioanichie, preot, 83
 Ioanichie ot Mogosoia, preot, 38
 Ioaniță, logofăt, 127
 Ioanov Ștefan, 127
 Ioanovici Ștefan, preot, 237-239
 Ioanovici Vichentie, 147
 Ioasaf, monah, 127
 Ion, 255
- Ion, dascălul din Iași, 128
- Ion, dascălul din Vaslui, 127, 128
 Ion din Sin Miclăuș, 66
 Ion, logofăt, 128
 Ion, preotul din Bălaia, 129
 Ion, preotul din Șchiopi, 129
 Ion, preotul din Șona, 130
 Ion Romînul, preot, 130, 277
 Ionescu Ioan, 55
 Ioniță, 55
 Ioniță, copilul, 131
 Ioniță, dascăl, 131
 Ioniță, diac, 144
 Ioniță, logofăt, 132
 Ioniță, protopop, 179
 Ioniță sin Constantin logofătul, 132
 Ioniță Piteșteanul, logofăt, 54
 Iordache, dascăl, 133
 Iordache, logofăt, 133
 Iordache, preot, 134
 Iordache, vătaf, 134
 Iordăchescu Matei, 134, 135
 Iorga N., 88
 Iosaf, proigumen ot Argeș, 47
 Iosif, 89
 Josif, eclisiarh, 162
 Iosif, egumenul mănăstirii Cîmpuiung, 165
 Iosif, fiul lui Iacov patriarhul, 30, 75
 Iosif II, împăratul Austriei, 7, 63, 88, 145, 191, 204
 Iosif, ieromonah, 135, 136, 162, 290
 Iosif, preot, 26
 Ippolit, papa, 62
 Ipsilanti Alexandru Vv., 21, 31, 44, 48, 71, 79, 153, 154, 200, 229, 240, 273
 Ipsilanti Constantin Vv., 17, 147
 Iraclie, împărat, 204
 Irimie, preot, 159
 Irinarh, preot, 201
 Isaac Șirul sf., 2, 45, 86, 252, 254, 256
- îsaia, egumenul mănăstirii Agapia/126
 Isaia, episcopul Inăului, 3
 Isaia, ierodiacon, 13B
 Isaia, ieromonah, 83
 Isaia Pustnicul sf., 10, 117, 137, 139, 159, 184, 221
 Isihie Preotul sf., 55, 104, 253
- Istoria asediului Vienei*, v. Viena
Istoria luării Țarigradului, v. Țarigrad
- Istoria Moldovei*, v. (*ironici moldovenesci*) L -
Istoria Moreii, v. Moreea Lapoș, schit, 171
Istoria risipirii Ierusalimului, v. Ierusalim Lațcu Constantin, 138
Istoria romană, v. Roma Lațcu Vv., 90, 91
Istoria Rusiei, v. Rusia Lavra Pecersca, 83, 118
Istoria Țării Românești, v. *Cronici muntenești* Lazăr, 57
Istoria Troadei, v. Troada Leastăvița, v. Ioan Scăra
Istoriaoare morale, 20, 273 Lefel Holțu, 3
 Isus Sirah, 16, 114, 210, 232, 271 Lefter, logofăt, 139
Legenda Duminecii, 13, 120, 195, 203, 204,
Legenda sf. Sisoe, 231
 Iuda, 41, 267 Leon cel înțelept, 205
 Iustin, ieromonah, 47, 137 Leon, mitropolitul M
 Iustinian, *pravila lui* —, 206 71, 102, 115
 Iuzchiupliul, 49 Leopold, împăratul A
 Ivanovici Dimitrie, 83, 84 178
 Izrail, 274 Leta Mare, sat, 246
 Izvorani, mănăstire, 149 *Letopisețe*, v. *Cronici*
- Î
 Litia, 56
 Litiariu, v. *Pomelnic*
Liturghier, 12, 35, 66, 7
 121, 126, 165, 169, 17
 201, 212, 217, 222, 2
 239, 244, 247, 266
- îndreptarea legii*, 165
îndreptarea păcătoșilor, 147
însemnări istorice, 3
întrebări și răspunsuri, 3, 31, 49, 81, 103, 159, 167, 195, 205, 222, 228
învățători, 1
învățători creștinești, 246, 272
învățători despre pocăință, 47
învățători monahale, 45, 103, 265
învățători morale, 82
învățători pentru spovedanie, 162
învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie, 141
- înălțarea Domnului, 39-42, 164
 însemnări istorice, 3
 întrebări și răspunsuri, 3, 31, 49, 81, 103, 159, 167, 195, 205, 222, 228
 învățători, 1
 învățători creștinești, 246, 272
 învățători despre pocăință, 47
 învățători monahale, 45, 103, 265
 învățători morale, 82
 învățători pentru spovedanie, 162
 învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie, 141
- invieră Domnului, v. Paști
- Jiblea, sat, 75
 Jiu, 204
 Jiul de Sus, 51
 Jora Teodor, paharnic, 12, 137, 138, 166
 Josani, sat, 175
 Jucul Nobil, sat, 156
- K
 Kiev, 32, 83, 203
- Macarie, ieromonah, 1
 Macarie, ieroshimonah,
 Macarie sf., 21, 87
 Macarie, starețul mănăstirii Agapia, 71
 Mada, sat, 233
 Maftei, diac, 144
 Mahmud, sultan, 99
 Mânase, monah, 199

- Manolache, serdar, 21
 Manole Brașoveanu, 9
 Manta, dascăl, 144
 Maramureș, 115, 167, 174, 262
 Marc Aureliu, 123
 Marco Pustnicul sf., 104, 251, 252
 Marco Zamfir, căpitan, 145
 Marcociu Vasile, 145
 Marcu sf., 128
 Măria, 169, 171, 181, 264
 Măria Pavlovna, 159
 Măria Theodorovna, 159
 Măria Terezia, împărăteasa Austriei, 204
 Marina sf., 170
 Matache sin Anghel, 135
 Matei, 145
 Matei Evanghelistul sf., 16, 110, 114, 193, 210, 232, 272
 Matei, preot, 146
 Mavrocordat Alexandru Vv., 29, 30, 38, 72, 100, 102, 116, 137, 150, 219, 229, 230, 247, 264, 266
 Mavrocordat Constantin Vv., 31, 40, 42, 67, 69, 76, 77, 107, 142, 174, 225
 Mavrocordat Ioan Vv., 53, 123, 176, 177
 Mavrocordat Nicolae Vv., 12, 21, 41, 62, 63, 107, 128, 141, 142, 222, 224, 225, 227, 230
 Mavrogheni Nicolae Vv., 79, 80, 83, 132, 165, 249
 Maxim Mărturisitorul sf., 118, 269
 Mazerian Mihai, stareț, 267
 Măcărești, sat, 191
 Măgura Ocnelor, sat, 184
 Măgureanu lordache, logofăt, 144
 Măgureanu, schit, 96
 Măhaci, sat, 97, 276
 Mănăștur, sat, 236
 Măriuța, 261
 Mărturisirea ortodoxă, 101
 Măzăreanu Vartolomeu, 29, 146, 147
 Mediaș, 218
 Mehedinți, 24, 50, 85
 Meican Toader, 147
 Meletie, ierodiacon, 148
 Meletie, ieromonah, 148
 Melhisedec, 207, 222
 Melissa, v. Albina
 Melodie, egumenul mănăstirii Slatina, 146
- Micdonia, shimonahia, 149, 150
 Miclescu Constantin, biv vel pitar, 150
 Miclescu lordache postelnic, 150
 Micloșoara, 182
 Mihai, 151
 Mihai, diacon, 151
 Mihai, logofăt, 151
 Mihai, preot, 152, 204
 Mihai ot Greci, logofăt, 151
 Mihai, preotul din Roșcani, 152
 Mihai Viteazul, 97, 98
 Mihail, egumenul mănăstirii Cozia, 245
 Mihail, ieromonah, 141
 Mihail și Gavril, arhanghelii, 89, 120, 127
 Mihăilă, copil, 152
 Mihailovici Constantin, preot, 153
 Mihailovici Vasile, 153
 Mihalache, clucer, 180
 Mihalache, dascăl, 83
 Mihalache, vătaf de plai, 153, 154
 Mihalcea, logofăt de taină, 201
 Millo M., 154
 Minei, 19, 46, 47, 175, 218, 235, 241, 242, 253
 Miniat Ilie, 48, 60, 248, 250, 251, 267
 Minuni, 7, 16, 128, 167, 273
 Minunile Maicii Domnului, 3, 6, 20, 24, 28, 30, 39, 41, 42, 53, 76, 85, 104, 110, 144, 196, 207, 213, 222, 223, 226, 258-260, 263, 268
 Minunile sf. Dimitrie, 263
 Minunile sf. Nicolae, 2, 104, 185
 Miralichia, episcopie, 153, 170, 187, 211
 Mirăslău, sat, 97, 98
 Mirea, preot, 13
 Mireon, preot, 44
 Misail, eclisiarh, 152
 Misail, episcopul Buzăului, 192
 Misail, ieromonah, 154, 155, 279
 Mitrea, logofăt, 155
 Mitrofan, mitropolitul Țării Românești, 176
- Mitropolia Bucureștilor, v. Mitropolia Țării Românești
 Mitropolia Făgăraș, 180
 Mitropolia Moldovei, 3, 23, 98, 102, 116, 134, 137, 147, 157, 160, 206
 Mitropolia Țării Românești, 26, 44, 48, 52, 89, 94, 96, 97, 122, 164, 171, 206, 240, 245, 258, 273
 Mitropolia Ungrovlahiei, v. Mitropolia Țării Românești
 Mina lui Damaschin, 81, 94, 230, 306
 Mîndan, 3
 Mintuirea păcătoșilor, 39 — 42, 53, 81, 135, 161, 173, 195, 205, 208, 213, 222, 259, 271, 290, 298
 Mogoșoala, 37, 38
 Moldova, 3, 5-7, 9-12, 20-24, 29, 30, 33, 36, 38-43, 47-49, 53, 56, 57, 63-65, 69, 71-74, 76, 78, 84, 86, 88, 90, 91, 98-102, 107-109, 115-119, 122-124, 126-128, 131, 133, 134, 136-140, 142, 145-150, 154, 155, 157, 159-161', 166, 167, 171, 175, 179, 183, 184, 191, 196, 199, 201, 202, 205, 206, 208, 212, 213, 217, 219, 220-222, 224, 225, 228-230, 233, 236, 238, 239, 242 — 244, 246, 247, 249, 250, 256-258, 262, 264, 266-269
 Molitvenice, 3, 12, 23, 43, 70, 87, 106, 167, 169-171, 174, 179, 223, 226, 260, 282, 293, 297
 Molosig, sat, 246
 Moreea, 107, 160
 Moruzi Alexandru Vv., 14, 103, 135, 205, 239, 257, 269
 Moruzi Constantin Vv., 43, 76, 109, 131, 150, 191, 208, 250, 268
 Moscova, 62, 76, 172, 195, 197
 Moshos Ioan, 237, 256
 Moșilor, mahalaua, 81
 Muncaci, 174, 175
 Munteanu Nicolae, 155
 Munteanu Vasile, dascăl, 155, 156, 304
 Muscel, 78, 79, 96, 97, 240
 Mustiați Constantin, 222
- N
 Naghi Borșineu, sat, 181
 Nașterea Maicii Domnului, 214
 Natanail, ieromonah, 157
 Naum Rîmniceanu, 157, 158
 Nădab, sat, 236
 Nădejde Gheorghe, 208
 Năsturel Udriște, 154
 Neagoe, preot, 178
 Neagoe Basarab Vv., 189
 Neamț, v. și Piatra Neamț
 Neamț, mănăstire, 6, 39 — 42, 47', 48, 84, 86, 109, 137, 206, 219, 250, 267
 Neamț, ținutul, 72, 108, 127, 184, 208, 224
 Nectarie, episcopul Rîmnicului, 14, 17, 89, 205
 Nectarie, iconomul episcopiei Rîmnic, 170
 Nectarie, ieromonah, 93
 Nectarie, patriarhul Ierusalimului, 14
 Nectarie, preot, 26
 »Necula, dascăl, 159
 Neculai, arhimandrit, 12, 138, 166
 Neculai, căpitan, 73
 Neculai sin Mihalache, 180
 Neculee Ion, 140
 Neculescu Vasile, 262
 Nedeia, sat, 205
 Nedel Avram, 178
 Negrule Năstase, 159
 Nemeș Petre, 180
 Neofit Cavsocalivitul, 116, 265
 Neofit, episcopul Cernavodei, 238
 Neofit, mitropolitul Țării Românești, 31, 57
 Neofit, starețul^ehitului Vrancea, 109
 Neonil, 159
 Nica, preot, 37
 Nicanor, ieromonah, 160
 Niceea, părinții de la —, 41, 97, 134, 196, 229, 263
 Nichifor, ieromonah, 160
 Nichifor, ieroshimonah, 161
 Nichifor, mitropolitul Moldovii, 53, 107
 Nichifor, mitropolitul Țării Românești, 77
 Nichifor'sf., 165
 Nichifor Theotochis, mitropolitul Cazanului, 45, 46, 122, 254
- Nichita, dascăl, 161
 Nichita Stithat, 253
 Nicodim, 161
 Nicodim, egumenul mănăstirii Cîmpulung, 34, 216
 Nicodim, monah, 162
 Nicodim, preot, 136, 162
 Nicodim sf., 26, 90
 Nicola, grămătic, 162, 164, 285
 Nicola, preot, 164, 165
 Nicolae, 165
 Nicolae, dascăl, 166, 167
 Nicolae, diac, 167
 Nicolae, logofăt, 168
 Nicolae, monah, 168, 169, 287
 Nicolae, preot, 169, 170
 Nicolae sf. v. și Acatistul sf. — Nicolae sf. v. și Minunile sf. — Nicolae sf., 100, 106, 108, 155, 187, 211, 238, 248, 270, 272
 Nicolae sin Nicolae scriitorul, 165, 166
 Nicolae sin popa Gheorghe, 169
 Nicolae sin Ursache, v. Șoimescu Ioniță
 Nicorești, 159
 Nifon, patriarhul, 117, 168, 267, 287
 Nil, fluviul, 14
 Nil de la Sorsa, 27, 45, 122, 251, 253
 Nil Sinaitul, 2, 118, 253
 Nistor, 142
 Nistor Petru, 159
 Nițu, logofețel, 170
 Nițu, preot, 258
 Noul Severin, v. Severin
 Noul Testament, v. și Biblia
 Noul Testament, 69, 70, 259
 Numa Pompilius, regele Romei, 11
- O
 Octoih, 5, 44, 56, 126, 128, 134, 142-145, 155-157, 167, 175, 184, 186, 190, 216, 217, 231, 233, 234, 236, 241-243, 262, 266, 304
 Odiseu, 136
 Oglîndă, v. Dioptra
 Oglînda bogosloviei, 92 — 94, 122, 201, 258, 286
 Oltenia, 76
 Oltul de Jos, 28
 Omilii, 3, 4, 63, 115, 140
 Onufrie sf., 19
 Oprea, 170
- Oprea, diacon, 151
 Oprea, logofăt, 170
 Oradea, 66, 75, 76, 87, 129, 190, 217, 246-248, 260
 Orăștie, 2
 Orații, 30
 Orații de muntă, 87
 Oravița, 186, 191
 Orșova, 23
 Osmoglasnic, v. Octoih
 Ostroveni, sat, 205
 Otecinic, v. Pateric
 Oxenstiern, 76, 101, 268
- Pafnutie, monah, 27
 Pahomie, egumenul m...
 Polovraci, 158
 Pahomie, egumenul m...
 Putna, 29
 Pahomie, ierodiacon,
 Pahomie, stareț, 17, 306
 Paisie, arhimandritul rii Hurez, 168, 169
 Paisie cel Mare sf., 19
 Paisie, patriarhul Cor...
 polului, 99
 Paisie, starețul măr...
 Neamț, 48, 83, 137, 198, 199, 219,
 Paladi Constantin, 6,
 Panahidnic, v. Slujba sului
 Pantelimon, monah,
 Panu, grămătic, 172,
 Paraclise, 9, 15
 Paraclisul Maicii
 10, 49, 191, 201
 Paraclisul sf. Grigore litul, 15, 96, 97
 Paraclisul sf. Niculae,
 Paraclisul sf. Parasch...
 Paradiții, v. Octoih
 Parimiar, 34, 255
 Partenie Argeșanul, drit, 93
 Partenie, episcopul Rîm...
 198
 Partenie, ieromonah,
 Pascalie, 95, 126, 172, 248
 Pascu, logofăt, 173
 Paște, preot, 169
 Paști, 5, 57, 126, 242

- Patachi Ioan, episcop de Făgăraș, 152
Pateric, 8, 13, 16, 23, 30, 32, 39-41, 43, 46, 49, 64, 71, 75, 92, 108, 114, 118, 139, 144, 153, 155, 158, 162, 171, 173, 174, 186, 188, 192, 193, 207, 209, 216, 251, 259, 260, 274
 Pavcernită, 70, 80, 89, 157, 171
 Pavel, apostolul, 57, 110, 193, 241
 Pavel, cămăraș, 123
 Pavel, dascăl, 174, 175, 297
 Pavel Petrovici, cneaz, 5, 83, 159
 Părinții de la Niceea, v. Niceea
 Pătrașcu, logofăt, 174
 Patru, copilul, 138
Păucenie, v. **Cazanie**
 Păușe, sat, 190
 Pelaghia, monahie, 72
 Peloponez, 250
Penticostar, 57, 82, 129, 204, 241-243
Pentru ruga sfinților, 12, 138, 166
 Persia, 39
 Peștișanu Ioan, 175, 176
 Petre, dascăl, 176, 177
 Petre, preot, 177
 Petroniu, arhimandritul mănăstirii Tismana, 71
 Petru, abăger, 134
 Petru cel Mare, 62, 74, 138, 145, 147, 195, 197, 275
 Petru Damaschinul sf., 48, 118, 200, 251, 252
 Petru, diac, 177, 178
 Petru, preot, 178, 179, 284
 Petru și Pavel, apostolii, 53
 Pianul Săsesc, sat, 5
 Piatdesiatniță, v. Rusaliile
Piatra Credința, 61
 Piatra Neamț, 11, 38, 208
Piatra smintelii, v. Miniatură Ilie
 Pilat, *sentința lui*—, 103
Pilde, 143
Pilde filosofesti, 20, 24, 53, 75, 82, 128, 218, 248, 274
 Pișchinți, sat, 177, 178
 Piteșteanu Mănu, 179
 Piteșteanu Nicolae, 179
 Pitești, 117, 173
 Pingărați, mănăstire, 84
 Plăcintă Tolea, 138
 Plăviceni, metoh, 28
 Plosca, sat, 233
 Poarta Otomană, v. Turcia
 Pociai, sat, 246
 Pocrovu, mănăstire, 53, 127, 206
 Podolia, 83
 Podul Galicilor, mahala, 258
 Pogonici, sat, 204
 Pogribanie, 49
 Poiana Mărului, sat, 224
Polieleu, 126
 Polimaz Constantin, 179
 Polonia, 12, 129, 138, 166
 Polovraci, mănăstire, 157, 158, 194
 Polunoștniță, 70, 178
Pomelnic, 56, 67, 70
Pomelnicul bisericii din Bărbătești, 13
Pomelnicul bisericii din Proeni, 51
Pomelnicul bisericii Șerban Vodă, 66
Pomelnicul mănăstirii Cîmpulung, 165
Pomelnicul mănăstirii Cotmeana, 123
Pomelnicul mănăstirii Dintr-un lemn, 146
Pomelnicul mănăstirii Govora, 268
Pomelnicul mănăstirii Neamț, 84
Pomelnicul mănăstirii Pingăratii, 84
Pomelnicul mănăstirii Polovraci, 157
Pomelnicul mănăstirii Tismana, 95
Pomelnicul mănăstirii Țințarenii, 52
Pomelnicul Mitropoliei Moldovei, 98
Pomelnicul Mitropoliei Țării Românești, 164
Pomelnicul satului Nedeia, 205
Pomelnicul schitului Cioclovina, 181
Pomelnicul schitului Comanca, 247
Pomelnicul schitului Teiușul, 51
 Pop Nichifor, 180
 Popa Iacov, 180
 Popescu Ianache, 180, 181
 Popescu Radu, 224, 225
 Popmezău, sat, 247
 Popovici Alexie, 203, 204
 Popovici Aron, 115
 Popovici Banta, 181
 Popovici Dimitrie, preot, 181 — 183
 Popovici Eustațiu, 183, 184, 308
 Popovici Gavril, 184
 Popovici Gheorghe, 185
 Popovici Iacov, 181
 Popovici Ilie, 186
 Popovici Ion, dascăl, 186
 Popovici Iosif, 186
 Popovici Nicolae, preot, 187
 Popovici Petru, 188
 Popovici Radu, 145
 Popovici Rodion, 145
 Popovici Sava, preot, 188, 189, 307
 Popovici Teodor, 189, 190
 Popovici Vasile, 186
 Popovici Zaharia, 190
 Popovici-Gucuian Gheorghe, 190
 Popovici-Hidișan Andrei, 190
 Popovici-Stolojan, Radu, 191
Porunci, 13, 109
 Potemkin, 159
 Potîrcan Mihai, 52
 Potlog Costache, 65
 Potlog Dumitrașcu, 65
Povesti orientale, 24
 Prahova, 86, 87, 153, 154, 196
Pravilă, 41, 154, 171
Pravilă bisericească, 130, 236
Pravila lui Iustinian, 206
Pravila lui Vasile Lupu, 225, 296
Pravila sfinților Apostoli, 165
Praznicar, v. și **Antologhion Praznicar**, 241, 242
Praxiu, v. și **Faptele Apostolilor**
Praxiu slavo-romin, 154, 155, 279
 Prăjești, sat, 145
 Prejmer, sat, 82
 Proca, dascăl, 191
 Proeni, sat, 5
Prologe, 8, 221
Prologul rusesc, 181, 188
Proscomidalnic, v. **Pomelnic Proscomisarion**, v. **Pomelnic Psalmi**, v. **Psaltire**
Psaltichie, 37, 57, 58, 266
Psaltire, 19, 35, 39, 70, 87, 126, 127, 155, 161, 197, 201, 259, 269, 291
Psaltire cu țile, 44, 61, 66-63, 83, 107, 108, 142, 191
Psaltire în versuri, 12
Psaltire slavo-română, 245
Psaltirea Voronețeană, 161
 Ptolomeu Filadelful, 238
 Pulgaroglu Mardaci, 125
 Pușcașu Bucur, 191, 192
 Pușcașu Iuga, 23, 192
 Putna, mănăstire, 29, 33, 56, 57, 78, 133, 262
 R
 Racovită Constantin Vv., 67, 74
 Racovită Mihail Vv., 40, 76, 90, 111
 Racovită Ștefan Vv., 95
 Radu, 171
 Radu, dascăl, 192
 Radu, grămătic, 192
 Radu, logofăt, 193
 Radu, logofețel, 193, 194
 Radu, postelnic, 68
 Radu, preot, 195
 Radu, protopop, 167
 Radu, scutelnic, 62
 Radu Irimie, 181
 Radu Nicolae, 195
 Rafail monah, 19, 92, 122, 158, 196-201, 221
 Rafail, monah de la mănăstirea Secul, 201-203
 Rafail, preot, 274
 Raith, călugării de la —, 13
 Râkoczi Francisc, voievodul Transilvaniei, 236, 246
 Răchitoasa, mănăstire, 116
 Rădăuți, 29, 136, 217
 Răducanu, logofăt, 195, 196
 Răduț Ianache, 196
 Rășinari, sat, 188, 189
 Remetea, sat, 22
Rețete, 86, 180
Rețete medicale, 17, 30, 70, 228
 Rîm, v. Roma
 Rîmnic, 4, 5, 25-27, 37, 50, 51, 62, 66, 82, 91-93, 111, 122, 135, 155, 157, 170, 193, 194, 197, 198, 201, 205, 210-212, 221, 228, 231, 259, 270-272
 Rîmnicul Sărat, 259
Rînduiala botezului ereticilor, 106, 151
Rînduiala călugării, 24, 91, 117, 183, 252
Rînduiala prohodului, 27
Rînduiala spovedaniei, 262
Rînduiala ămosaniei, 20, 32, 64, 212, 244
 Rîșca, mănăstire, 73, 74, 117—119, 148
 Robaia, schit, 55, 173
 Ro7Ti5Trr«2
îtojdanic, 130, 172
 Roma, 11, 28, 65, 90, 123, 195
 Roman, 23, 24, 57, 101, 102, 115, 221
 Romanescu-Popovici Marcu, 203, 204
 Roșcani, sat, 152
 Roset Vasile, 257
 Rucăr, sat, 255, 256
Rugăciuni, 30, 33, 49, 91, 94, 105, 116, 130, 161, 171, 180, 191, 199, 205, 227, 232, 260
 Rus Pavel, 204, 205
 Rusaliile, 15, 236
 Rusia, 5, 25, 26, 50, 63, 74, 83, 138, 145, 159, 195, 197, 203
 Rusu Alexandru, 106
 Rusu Ioan, 205
 Saac, județ, 54
 Saca, sat, 248
 Samoil, dascăl, 205
 Samoil, ierodiacon, 205
 Samson, 42, 273
 Samuil, ieromonah, 206
 Sas Pian, v. Pianul săsesc
 Sas, voevod, 90, 91
 Saturn, 257
 Săulescu Păun, 87
 Sava cel sfințit sf., 44
 Sava, ieromonah, 206
 Sava, ieroshimonah, 206
 Sava, monah, 206
 Săcele, sat, 159, 167
 Sălaj, 82, 180
Scara, v. Ioan Scăraru sf.
 Scarlat Ianache, 107
 Schinder, împărat, 134
 Secul, mănăstire, 148, 202, 250, 251, 256
Seferteillim, v. **Psaltire**
Semnul Crucii, 12, 138, 166, 183
 Serafim, 207
 Serafim, eclisiarh, 207
 Serafim, ieromonah, 207, 208, 294
 Serafim, ieromonahul de la mănăstirea Căldărusani, 108, 209
 Serafim, ieromonahul de la schitul Cozla, 208, 209
 Serafim, monah, 193, 209, 210
 Serafim, monahul de la mănăstirea Bistrița, 111
 Serafim, monahul sin Dragul, 210, 212
 Severin, 93, 114, 171
Sfaturi gospodărești
 Sfetagora, v. Athina
Sfintă Scriptură, v. **Sfintă Scriptură**, 49, 110, 172, 187, 188
 Sfinții părinți, 1, 109, 112, 123, 169, 173, 174, 180, 251-253, 256
 Sfinții 40 de Mărturisitori
 Sibiel, sat, 261
 Sibiu, 5, 22, 95, 103
 Sighișoara, 248, 250
 Silvestru, ierodiacon
 Silvestru, ieromonah
 Silvestru, ieromonah
 Hirău, 213, 214
 Silvestru, ieromonah
 mănăstirea Sibiului
 216
 Silvestru, ieromonah
 silvania, 217
Simbolul credinței, 217
 Simeon, arhiepiscopul
 Ionicului, 110, 194, 210
 Simeon Metafrast
 Simeon Noul Teolog
 45, 105, 251, 252
 Simeon sf., 13, 14
 Simeon Soluneanul
 arhiepiscopul
 cului
 Simion, 217
 Simion, diac, 121
 Simion, diacul din
 218
 Simion, preot, 70
 Sinai, mănăstire,
 Sinaia, mănăstire,
Sinaxar, 7, 84, 129, 175-177
Sindapa, 30, 38, 39
 Singlitichia, cuvioasă
 Sință, 76
 Sion Costache, pa
 219
 Sion Ioanichie, 219
 Sion lordache, stolnic
 Sion Toader, med
 220
 Sirah, v. Isus Sirah
 Sisoe sf., 231
 Sitatelec, sat, 75
 Sînboșag, sat, 247
 Sînjorz, sat, 181

- Sîmniclăuș, sat, 66
 Sînpetru, sat, 130, 131
 Sînpietru de iarnă, 178
 Sîntandrei, sat, 236, 237
 Sîntămărie, sat, 269
 Slatina, mănăstire, 86, 146, 175, 176
 Slătineanu Gheorghe, 7
 Slîmnic, sat, 259
Slujba Adormirii Maicii Domnului, 152
Slujba de obște, 78
Slujba îndrăciților, 106, 169
Slujba înmormintării, 256
Slujba învierii, v. *Slujba Paștilor*
Slujba parastasului, 146
Slujba Paștilor, 5, 242
Slujba patimilor, v. și *Strastnic*
Slujba patimilor, 4, 178
Slujba pocrovului, 86
Slujba punerii sfîntului brîu, 143
Slujba sf. Constantin, 201
Slujba sf. Dimitrie de la Barsarabov, 43, 240
Slujba sf. Nicodim, 26
Slujba sf. Stelian, 45, 240
Slujba sf. Visarion, 105
Slujba tîmosaniei, v. *Rinduiala tîmosaniei*
Slujba vecerniei celei mari, 157
Slujbe religioase, 105, 142, 241, 254
Slujebnic, 234
 Snagov, mănăstire, 94
 Soborul sfinților Voevozi, 52
 Sofronie, arhimandritul mănăstirii Cozia, 8, 200
 Sofronie, arhimandritul mănăstirii Rîșca, 119
 Sofronie, ieromonah, 95, 221
 Sofronie, monah, 221
 Sofronie, shimonah, 22
 Sohodol, sat, 23, 191, 192
 Sola, mănăstire, 146
 Solnocul de Mijloc, 180»
 Spiridon loniță, 222
Spiță de neam, 244
 Staico, dascăl, 82
 Staicu, logofăt, 176
 Stamatî Iacov, mitropolitul Moldovei, 3, 84, 94, 117, 157, 267
 Stamatî Toma, 3
 Stan, 87
 Stan, logofăt, 168, 222
 Stan, logofețel, 222, 223
 Stan, preot, 223, 224
 Stanca, 255
 Stanciu, preot, 62, 63, 224, 225, 296
 Stanciul, 240
 Stanciul erei, 255
 Stanciul preotul din Rucăr, 256
 Stan slavici Dobre, 227
 Stanislavici loniță, 227
 Stanovici-Voinescu Ghinea, 228
 Star-Chiojd, sat, 132
 Stavrance Iordache, Cronica lui -, 96
Stavrofilia, 105
 Stăncești, sat, 196
 Stănescu Constantin, 224
 Stănișoara, schit, 161
 Stelian sf., 45, 240, 241
 Stema Țării, 27, 100,
 Stîrcea Ștefan, 228-230
 Stoian de la Antim, 230, 231
 Stoica, 31
 Stolița, v. Moscova
 Stolojan, sat, 186
 Stracoș, sat, 234, 235
 Stroe, copilul, 232
 Sturze loniță, 11
 Sturze Vasile, 233-236, 289
 Suceava, 9, 99, 100, 116, 184, 236, 257, 267
 Sutu Mihail Vv., 19, 84, 93, 97, 157, 168, 171, 222, 240
 Șarban, v. Șerban
 Șchei, cartier al Brașovului, 39
 187, 237, 238, 248
 Șchiopi, sat, 129
 Școala domnească din Iași, 155
 Șerban, preot, 181, 239
 Siria, sat, 3
 Șoimescu loniță, 239-241
 Șona, sat, 130
 Ștefan, 169
 Ștefan, arhimandritul mănăstirii Tismana, 89, 95
 Ștefan, dascăl, 228, 241-243
 Ștefan, dascălul de la mănăstirea Colțea, 243
 Ștefan, diac, 244
 Ștefan, diacon, 244
 Ștefan, diacul din Vima, 244
 Ștefan, egumenul mănăstirii Bistrița, 232
 Ștefan, ieromonah, 245, 246
 Ștefan, logofăt, 246
 Ștefan, mitropolitul Ungrovlahiei, 215
 Ștefan, paharnic, 246
 Ștefan, preot, 247
 Ștefan, preotul din Molosig, 246
 Ștefan, preotul din Sinbosag* 247
 Ștefanovici, 259
 Tabaci, mahala, 151
Taină ascunsă și acum descoperită, v. Neofil Cavsocialivitu
 Târlo, 229
 Tatul, preot, 56
 Tănase, logofăt, 222
 Tăutu loniță, 247
 Tecuci, 43
 Teiușul, schit, 51
 Telemac, 136, 224
 Tempea Radu, 101, 239
 Teodor, v. și Theodor
 Teodor, diac, 248
 Teodor, preot, 169, 191 248 261
 Teodor Alexievici, țar 203
 Teodorache, logofăt, 249
 Teodorache, logofăt de divan, 249
 Teodorache sin Gheorghe Luca, 248
 Teodosie, împăratul, 73
 Teodosie cel Mic, împărat, 72
 Teodosie mitropolitul Ungrovlahiei 52, 56, 117, 119, 135, 151, 163, 164, 173, 232, 245, 255, 271
 Teofan, egumenul mănăstirii Strehaiia, 50
 Teofan, ieromonah, 3
 Teofan, monah, 249
 Teofan, monahul de la Iași 250, 251
 Teofil, monah, 251-254
 Teofil, preot, 255, 256
 Teofilact, monah, 256
Teologie dogmatică, 60, 161, 182
Teologie morală, 218
Teologie pastorală, 187
Teologie polemică, 38, 52, 58, 92, 103, 142, 198, 206, 273, 305
 Terapont, ieromonah, 256
Testamentul Nou, v. *Sfînta Scriptură*
Testamentul Vechi, v. *Sfînta Scriptură*
Tetraevanghel, v. *Evanghelii*
 Thalasia, cuviosul, 104
Theatron politicon, 170, 196, 262
 Theodor, v. și Teodor
 Theodor, episcopul Edessei, 73, 251
 Theodor Studitul, 2, 108, 115, 209, 214
 Theodorit, episcopul Chirului, 119
 Theofilact, arhiepiscopul Bulgăriei, 35, 45, 67, 69, 164, 226, 227, 254
Theotocarion, 80, 89, 102, 171, 230
 Thesalonic, 208
 Timișoara, 147, 235-237
 Timoftei sf., 165
 Timotei, 110, 193
 Timotei, monah, 257
 Timotei, starețul mănăstirii Cernica, 103
Tipic, 1, 2, 28, 45, 143, 200, 254
Tipicon, v. *Tipic*
 Tismana, mănăstire, 25—28, 51, 71, 89, 90, 95, 108, 268
Tilcul Apocalipsului, v. *Apocalipsul sf. Ioan*
Tilcul Psalmilor, v. *Psaltire cu tilc*
Tilcul sfintei Liturghii, v. *Descoperirea sf. Liturghii*
 Tîrgu-Jiu, 25, 27, 105, 227
 Tîrgu-Mureș, 218
 Tîrgu-Neamț, 5, 6
 Tîrgul-Pietrii, v. Piatra Neamț
 Toachi Miron, 257
 Toader, 257
 Toader, dascăl, 258
 Toader Costache, 90
 Tohani, sat, 54
 Toma, 94, 258
 Toma, grămătic, 23, 137, 258
 Toma, legător, 94
 Toma, logofăt, 115
 Toma sin popa Ion Domnescu, 258
 Toți sfinții, 51
 Traian, împărat, 90
 Trandafir, dascăl, 259
 Transilvania, 2-4, *12, 13, 22, 23, 30, 37, 38, 43, 44, 46, 48, 58, 60, 61, 63, 64, 66, 70, 75-77, 81, 82, 87, 97, 101, 107, 115, 120, 121, 128-130, 140, 142, 145, 152, 153, 155, 156, 159, 167, 174, 175, 177—183, 185-191, 195, 204, 217, 218, 223, 233-237, 241-244, 246-248, 259-261 263, 266, 269, 274, 275
 Trei Ierarhi, mănăstire, 225
 Trei Scaune, 182, 187
Trepetic, 21, 24, 86, 165, 228
Trigonometrie, 95
Triod, 34, 43, 241-243
Triod slavo-romîn, 261
Triod-Penticostar, 129, 175
 Trivale, schit, 117
 Troada, 13, 25, 205, 274
 Tropare, 70, 241
 Tudosie, dascăl, 259
 Turcheși, sat, 263, 264
 Turcia, 50, 236
 Turda, 77, 97, 129, 243
 Turdași, sat, 2
 Tutova, 138
 Țara Frîncească, v. Franța
 Țara Leșească, v. Polonia
 Țara Oltului, 274
 Țara Romînească, 1—4, 7—10, 12, 13, 15-21, 23-28, 31-38, 43-57, 61-71, 75, 77-83, 85-89, 91-96, 101-108, 110, 112-117, 119-122, 125, 127, 131, 132, 134-136, 138, 139 141-144, 146, 151-153, 155, 157, 158, 161-174, 176, 179, 180, 182, 184, 186, 189, 190, 192, 193, 195—201, 204-207, 209, 210, 214-216, 220, 222-228, 230-232, 238-241, 243-249, 251-256, 258, 259, 262, 265, 267-273
 Țara Ungurească, v. Ungaria
 Țarigrad, 68, 96, 99, 122, 127, 222, 229, 239
 Țăposul, Sandu, 259
 Țibucani, schit, 108, 109
 Țințăreni, mănăstire, 52
 Urișul de Jos, sa
 Ursachi Gheorghe
 Ursu, preot, 260,
 Ursu Teodor, 260
 Uspenia Bogorodi
 mirea Maicii
Utenie, 34, 57, 9
 Utvin, sat, 235
 Valea, mănăstire,
 Valea Bradului,
 Vancea Iștvan, 18
 Varlaam, ieromonah
 Varlaam, mitropolit
 vei, 236
 Varlaam, mitropolit
 Romînești, 11
Varlaam și Ioasaf,
 71, 92, 93, 11
 219, 257, 260, 2
 Varsanufie, avva,
 Vartic Alexandru
 Vartolomeu, ieromonah
 Vartolomeu Putn
 Vasalie, preot, 47
 Vasile, 89, 262
 Vasile, cămăraș,
 Vasile, dascăl, 26
 Vasile, diac, 264,
 Vasile, egumenul
 Cîmpuiung, 47
 Vasile, ieromonah
 283
 Vasile, preot, 26
 Vasile, psalt, 266
 Vasile cel Mare,
 165, 250, 254, 2
 Vasile cel Nouș
 65, 114, 213, 2
 Vasile din Moldo
 Vasile Macedoneș
 139, 205
 Vasile Moldovanu
 Vasile ot Botoșan
 Vaslui, 127, 128
 Văcărescu Barbu
 Văleni, sat, 174
Vămile văzduhului,
 114, 138, 16
 205, 213, 221,
 Văratec, mănăstir
 Văratece, sat, 14
 Vășii, preot, 3
 Văznesenia, v. în
 nului
 Vecernie, 34, 57,
Vedenii, 167
Vedenia sf. Grigori

COPIȘTI DE MANUSCRISE ROMÎNEȘTI

- Vedenia lui Macarie*, 36, 87
Vedenia Sofianei, 13, 15, 16
 Veisa Constantin, 260, 267
 Veliar, 59
 Venedict, arhidiacon, 267
 Veneția de Jos, sat, 142, 143
 Veniamin, ieromonah, 267
 Veronica, monahie, 149, 150
Versuri, 9, 10, 36, 63, 131, 161, 180, 181, 188
 Vesia Avram, 47
 Viena, 96, 145, 233
Vieți de sfinți, 3, 7, 10, 12, 25, 46, 63, 64, 108, 112, 128, 148, 106, 173, 174, 181, 195, 201, 207, 219, 249, 252, 254, 255, 263, 273, 274
 Vilagoș, sat, 3
 Vileotești, sat, 231, 232
 Vildul de Sus, sat, 77
 Vima, sat, 244
 Vima Turzii, sat, 77
 Vindioni, sat, 33
 Vințul de Jos, sat, 242
 Visarion, ieromonah, 268, 269
 Visarion, ieromonahul de la Tismana, 268
 Visarion sf., 105
 Viski Ioan, 269, 291
 Vișoi, sat., 79, 80, 105, 106
 Viște Ion, 37
Visteria credinței, 33
Visul Maicii Domnului, 9, 87, 159, 191
Vitalie, ierodiacon, 269
 Vilcea, 62, 121, 146, 197
 Virlan Ștefan, 268
 Vîrnav Constantin, 102
 Vîrnav Dimitrachi, 250
 Vîrnav Gheorghe, 268
 Vîrnav Nicolae, 268
 Vlad, 36
 Vlad, grămătic, 269-272, 288
 Vlad din Moldova, 273
 Vladimir, 'cneaz, 203
 Vladimir, țâr, 138
Vocabular ruso-romîn, 127
 Voico, logofăt, 273
 Voicu, copil, 273
 Voileanu Matei, 107, 274
 Voinescu Radu, 96
 Voiture Vinceht, 29, 264
 Vrancea, schit, 109, 110, 206

W

X

Xenofont, sf., 201

Zacionea Ion, 275

Zalău, 12, 70, 177

Zalificii Ioniță, 147

Zăbava fantasiei, 102, 137*Zărjalo, v. Diopra*

Zătoreanu Constantin, 52

Zătoreanu Ștefan, 100

Zile bune și rele, 10

CUPEINSUL

Introducere
Copiști de manuscrise românești pînă la 1800
Listă de Manuscrisele Bibliotecii Academiei R.P.R. cu numele copiștilor
Lista copiștilor orînduiți pe secole
Lista copiștilor pe provincii românești:	
Țara Românească
Moldova
Transilvania
Banat
Lista copiștilor din alte țări
Indice general

I
f

E E A T

Pag.	rîndul	în loc de :	se va citi
XVII	14 de jos	au un conținut religios, acesta..	au un conținut religios, merită subliniată, căci acesta...
29	2 de sus	Vicent	Vincent
47	22 „ „	justin	Iustin
81	3 „ „		
206	2 de jos	s.3683	M.s.3683
247	4 de sus		xdL1A.

Redactor de carte : Creneșeu Elena
Tehnoredactor: Preda Elena

Dat la cules 02.10.1958. Bun de tipar 25.04.1959. Tiraj 800. Hrtie semivelină de 65 g/m². Format 16(70x100. Coli editoriale 26,8. Coli de tipar 24/2. A. 490/1958. Indicele de clasificare pentru bibliotecii, mari: 091.01(498) «...18% Indicele de clasificare pentru biblioteci mici: (091 R)

Tiparul executat sub corn. nr. 1781 la întreprinderea poligrafică nr. 3, Bul. 6 Martie nr. 29, București, K.P.E.